Kiçik İncil

Ümumi baxış

Bu, İsanın təlimini və Onun öyrətdiyi, istinad etdiyi və yerinə yetirdiyi yazıları ən yaxşı şəkildə əks etdirmək üçün diqqətlə seçilmiş qədim yunan mətnlərinin toplusudur. Məqsədimiz orijinal yunan dilinə mümkün qədər dəqiq uyğun gələn, müasir və oxunaqlı formatda təqdimat təqdim etməkdir.

İmtina

Bu tərcümə orijinal Yunan Septuagint və Bizans mətnlərindən böyük dil modelləri ilə yaradılmışdır. Bu səbəbdən orijinal dilin mədəniyyəti və qrammatikasının çoxlu əlamətlərini ehtiva edir, lakin həmçinin səhvlər də ola bilər. Əgər qəribə bir şey görsəniz, lütfən orijinal Yunan mətnini yoxlayın. Əgər səhv tapsanız, lütfən jesusislord@joshuabible.com ünvanına e-poçt göndərin.

Lisenziyalaşdırma

Bu tərcümənin bir hissəsini və ya tamlığını çoxaltmaq və yaymaq icazəniz var. Onu dəyişdirmək və ya satmaq icazəniz yoxdur. Əgər səhv tapsanız, lütfən jesusislord@joshuabible.com ünvanına e-poçt göndərin ki, biz onu düzəldib sizə yenilənmiş nəşr təqdim edə bilək.

Matta İncili

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28

Markus İncili

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16

Yəhya İncili

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21

Yəhyanın məktubu

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5

Yaradılış

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | 43 | 44 | 45 | 46 | 47 | 48 | 49 | 50

Çıxış

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40

Saylar

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36

Qanunun Təkrarı

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34

Yeşua

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24

Matta İncili

1

İsa Məsihin, Davudun oğlunun, İbrahimin oğlunun nəsil kitabı.
İbrahim İshaqı doğdu, İshaq isə Yaqubu doğdu, Yaqub isə
Yəhudanı və onun qardaşlarını doğdu, Yəhuda isə Peresi və
Zerahı Tamardan doğdu, Peres isə Hesronu doğdu, Hesron isə
Aramı doğdu, Aram isə Amminadabı doğdu, Amminadab isə
Nahşonu doğdu, Nahşon isə Salmonu doğdu, Salmon isə Boazı
Rahabdan doğdu, Boaz isə Obedi Rutdan doğdu, Obed isə Yesseyi
doğdu, Yessey isə padşah Davudu doğdu. Davud padşah
Süleymanı Uryanın arvadından doğdu, Süleyman Rexavamı
doğdu, Rexavam Aviyanı doğdu, Aviya Asanı doğdu, Asa
Yehoşafatı doğdu, Yehoşafat Yoramı doğdu, Yoram Uzziyanı
doğdu, Uzziya Yotamı doğdu, Yotam Axazı doğdu, Axaz Xizqiyanı
doğdu, Xizqiya Mənasseni doğdu, Mənasse Amonu doğdu, Amon
Yoşiyanı doğdu, Yoşiya Yekoniyanı və onun qardaşlarını Babilə
sürgün zamanında doğdu. Babilə sürgündən sonra Yexoniya
Şealtielin atasıdır, Şealtiel Zerubbabelin atasıdır, Zerubbabel
Abihunun atasıdır, Abihu Elyakimin atasıdır, Elyakim Azorun

atasıdır, Azor Sadokun atasıdır, Sadok Aximın atasıdır, Axim Eliudun atasıdır, Eliud Eleazarın atasıdır, Eleazar Mattanın atasıdır, Mattan Yaqubun atasıdır, Yaqub isə Məryəmin əri Yusifin atasıdır, Məsih adlanan İsa ondan doğuldu. Beləliklə, İbrahimdən Davuda qədər bütün nəsillər on dörd nəsil, Davuddan Babil sürgününə qədər on dörd nəsil və Babil sürgünündən Məsihə qədər on dörd nəsildir. İsa Məsihin doğumu belə idi. Çünki onun anası Məryəm Yusifə nişanlanmışdı, onlar bir yerə gəlməzdən əvvəl o, Müqəddəs Ruhdan hamilə olduğu aşkar oldu. Yusif isə onun əri, ədalətli olan və onu ictimai rüsvay etmək istəməyən, gizlicə onu boşamaq istədi. Lakin o bunları düşünərkən, budur, Rəbbin mələyi yuxuda ona görünüb dedi: Ey Yusif, Davudun oğlu, arvadın Məryəmi almaqdan qorxma, çünki onda doğulan Müqəddəs Ruhdan dir. O, oğul doğacaq və sən onun adını İsa qoyacaqsan, çünki o, öz xalqını onların günahlarından xilas edəcək. Bu bütün ona görə baş verdi ki, yerinə yetirilsin Rəbb tərəfindən peyğəmbər vasitəsilə deyilmiş söz: Bax, bakirə hamilə olacaq və oğul doğacaq, və onun adını İmmanuel çağıracaqlar, ki bu tərcümə ediləndə deməkdir Allah bizimlə. Yusif yuxudan oyanandan sonra Rəbbin elçisinin ona əmr etdiyi kimi etdi və arvadını yanına aldı və o, ilk oğlunu doğana qədər onu tanımadı və onun adını İsa qoydu

2

İsa Yəhudeyənin Bet-Lexem şəhərində padşah Hirodun

günlərində doğulduqda, budur, şərqdən müdriklər Yerusəlimə gəlib dedilər: haradadır Yəhudilərin doğulmuş padşahı? Çünki biz onun ulduzunu şərqdə gördük və ona səcdə etməyə gəldik. Eşidəndə padşah Hirod narahat oldu və bütün Yerusəlim onunla birlikdə, və bütün baş kahinləri və xalqın ilahiyyatçılarını yığaraq onlardan soruşurdu ki, Məsih harada doğulur. Onlar ona dedilər: Yəhudiya Bet-Lexemində; belə çünki peyğəmbər vasitəsilə yazılmışdır; və sən, Bet-Lexem, Yəhuda torpağı, heç bir şəkildə ən kiçik deyilsən Yəhuda rəhbərləri arasında; çünki səndən rəhbər çıxacaq, o mənim xalqım İsrailə çobanlıq edəcək. O zaman Hirod gizlicə sehrbazları çağırıb onlardan görünən ulduzun vaxtını dəqiq öyrəndi və onları Bet-Lehemə göndərib dedi: gedin uşaq haqqında dəqiq araşdırın, amma tapdığınız zaman mənə xəbər verin ki, mən də gəlib ona səcdə edim. Onlar padşahı eşitdikdən sonra yola düşdülər; və budur, şərqdə gördükləri ulduz onları irəli aparırdı, axırda gəlib uşağın olduğu yerin üstündə dayandı; ulduzu görəndə çox böyük sevinclə sevindilər, və evə girib uşağı anası Məryəmlə birlikdə gördülər, və yerə düşüb ona səcdə etdilər, və xəzinələrini açıb ona hədiyyələr təqdim etdilər: qızıl, kündür və mirra; yuxuda Hirodun yanına qayıtmamaq barədə xəbərdar edildikdən sonra başqa yolla öz ölkələrinə qayıtdılar. Onlar geri çəkildikdən sonra, budur, Rəbbin elçisi yuxuda Yusifə görünür və deyir: qalx, uşağı və onun anasını götür və Misirə qaç, və orada qal mən sənə deyənə qədər, çünki Hirod uşağı məhv etmək üçün axtaracaq. O isə qalxaraq uşağı və onun anasını gecə götürdü və Misirə çəkildi, və orada Hirodun ölümünə qədər qaldı ki, Rəbb tərəfindən peyğəmbər vasitəsilə deyilən söz yerinə yetirilsin:

Misirdən öz oğlumu çağırdım. O zaman Hirod gördü ki, maglar tərəfindən aldadılıb, çox qəzəbləndi və adam göndərib Bet-Lehəmdə və onun bütün sərhədlərində iki yaşdan aşağı bütün uşaqları öldürdü, maglardan dəqiq öyrəndiyi vaxta görə. O zaman Yeremya peyğəmbər tərəfindən söylənmiş söz yerinə yetirildi: Ramada səs eşidildi, ağı və ağlamaq və böyük yas; Rəhilə öz uşaqlarına görə ağlayırdı və təsəlli olmaq istəmədi, çünki onlar yox idilər. Hirodun ölməsindən sonra, bax, Rəbbin elçisi yuxuda Misirdə Yusifə görünür və deyir: Qalxıb uşağı və onun anasını götür və İsrail torpağına get, çünki uşağın ruhunu axtaranlar ölüblər. O isə qalxıb uşağı və onun anasını götürdü və İsrail torpağına gəldi. Eşidəndə ki, Arxelaus onun atası Hirodun əvəzinə Yəhudiyada hökmranlıq edir, ora getməkdən qorxdu; lakin yuxuda xəbərdarlıq edildikdən sonra Qalileyanın hissələrinə çəkildi, və gəlib Nazaret adlanan şəhərə məskən saldı ki, peyğəmbərlər vasitəsilə deyilmiş söz yerinə yetirilsin ki, o Nazaralı adlanacaq.

3

O günlərdə Vəftizçi Yəhya gəlir, Yəhudeyanın səhrasında vəz edərək və deyir: Tövbə edin, çünki göylərin padşahlığı yaxınlaşıb. Bu, İşaya peyğəmbər tərəfindən deyiləndir: Çöldə qışqıranın səsi: Rəbbin yolunu hazırlayın, onun cığırlarını düz edin. Özü isə Yəhya dəvə tükündən paltar və belində dəri qurşaq geyinmişdi, qidası isə çəyirtkə və çöl balı idi. O zaman Yerusəlim və bütün Yəhudiya və İordanın bütün ətraf bölgəsi onun yanına

gedirdi və onlar İordanda onun tərəfindən vəftiz olunurdular, öz günahlarını etiraf edərək. Amma çoxlu Fariseyləri və Sadukeyləri onun vəftizinə gələrkən görəndə, onlara dedi: Ey ilan nəsli, sizə kim göstərdi ki, gələcək qəzəbdən qaçasınız? Ona görə tövbəyə layiq meyvə gətirin və öz-özünüzə bizim atamız İbrahimdir deməyi düşünməyin. Çünki mən sizə deyirəm ki, Tanrı bu daşlardan İbrahimə övladlar yarada bilər. Artıq balta da ağacların kökünə qoyulub, buna görə də yaxşı meyvə verməyən hər ağac kəsilir və oda atılır. Mən sizi su ilə tövbə üçün vəftiz edirəm, amma məndən sonra gələn məndən daha güclüdür, mən onun ayaqqabılarını daşımağa layiq deyiləm, o özü sizi Müqəddəs Ruh və odla vəftiz edəcək. Onun əlində sovurğa yarpağı var və o, xırmanını təmizləyəcək, taxılını anbarına yığacaq, amma samanı sönməz odda yandıracaq. O zaman İsa Qalileyadan İordan çayına gəlir ki, İoanna tərəfindən vəftiz edilsin. Amma Yəhya ona mane olurdu və deyirdi: Mən sənin tərəfindən vəftiz olunmağa ehtiyacım var, sən isə mənim yanıma gəlirsən? İsa cavab verərək ona dedi: İndi burax; çünki bütün salehliyi yerinə yetirmək bizim üçün beləcə layiqdir. O zaman onu buraxır; və İsa vəftiz olunduqdan sonra dərhal sudan qalxdı; və budur, göylər ona açıldı, və o, Allahın Ruhunun göyərçin kimi enib onun üzərinə gəldiyini gördü; və budur, göylərdən bir səs deyirdi: Bu mənim sevimli oğlumdur ki, mən ondan razıyam.

4

O zaman İsa, Ruh tərəfindən şeytan tərəfindən sınaqdan keçirilmək üçün səhraya aparıldı, və qırx gün və qırx gecə oruc tutduqdan sonra ac oldu. Və sınayan ona yaxınlaşaraq dedi: Əgər sən Allahın oğlusan, de ki, bu daşlar çörək olsun. Amma O, cavab verərək dedi: Yazılmışdır ki, insan tək çörək üzərində yaşamayacaq, amma Allahın ağzından çıxan hər söz üzərində yaşayacaq. Sonra şeytan onu müqəddəs şəhərə aparır və onu məbədin zirvəsinə qoyur və ona deyir: əgər Allahın oğlusansa, özünü aşağı at, çünki yazılıb ki, O, öz elçilərinə sənin haqqında əmr edəcək və onlar səni əlləri üzərində qaldıracaqlar ki, ayağını daşa çırpmayasan. İsa ona yenidən dedi: Yazılmışdır ki, sən öz Allahın Rəbbi sınamamalısan. Yenə şeytan onu çox yüksək bir dağa aparır və ona dünyanın bütün krallıqlarını və onların şöhrətini göstərir və ona deyir: bütün bunları sənə verəcəm, əgər yerə düşüb mənə səcdə etsən. O zaman İsa ona deyir: Get arxamca, şeytan, çünki yazılmışdır: Sən öz Rəbbinə, Allahına səcdə edəcəksən və yalnız Ona xidmət edəcəksən. O zaman şeytan onu buraxdı və budur, elçilər yaxınlaşıb ona xidmət etdilər. İsa eşidəndə ki, Yəhya təslim edilib, Qalileyaya çəkildi, və Nazareti tərk edib gəlib Kəfərnahuma məskunlaşdı, dəniz kənarında, Zevulun və Naftali sərhədlərində, ki yerinə yetirilsin Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə deyilmiş söz deyən: Zevulun torpağı və Naftali torpağı, dəniz yolu, İordan çayının o biri tərəfi, millətlərin Qalileyası, zülmətdə oturan xalq böyük işıq gördü, və ölüm torpağında və kölgəsində oturanlara işıq doğdu onlara. O vaxtdan İsa vəz etməyə və demə başladı: Tövbə edin, çünki göylər padşahlığı yaxınlaşmışdır. Qalileya dənizinin yanında gəzərkən iki qardaş gördü, Petru adlanan Şimonu və

onun qardaşı Andreaanı, dənizə tor atırdılar; çünki balıqçı idilər; və onlara deyir: mənim arxamca gəlin və sizi insan balıqçıları edəcəyəm. Onlar isə dərhal torları buraxıb ona tabe oldular. Və oradan irəli gedərək, o, başqa iki qardaş gördü: Zabadayın oğlu Yaqub və onun qardaşı Yəhya, gəmidə ataları Zabadayı ilə birlikdə torlarını təmir edirdilər, və o, onları çağırdı. Onlar isə dərhal gəmini və atalarını buraxıb onun ardınca getdilər. Və İsa bütün Qalileyada dolaşırdı, onların yığıncaqlarında öyrədərək, krallığın müjdəsini car çəkərək və xalq arasında bütün xəstəliklərə və zəifliklərə xidmət edərək. Və onun şöhrəti bütün Suriyaya yayıldı, və ona müxtəlif xəstəliklərdən və əzablardan əziyyət çəkən bütün xəstələri, cin tutmuşları, sara xəstələrini və iflicləri gətirdilər, və o onları sağaltdı; və ona Qalileyadan, Dekapolisdən, Yerusəlimdən, Yəhudiyadan və İordan çayının o biri tərəfindən çoxlu izdiham izlədi.

5

İzdihamları görəndə dağa qalxdı, və oturduqdan sonra onun şagirdləri ona yaxınlaşdılar, və ağzını açaraq onlara deyə-deyə öyrədirdi: xoşbəxtdirlər ruhda kasıblar, çünki göylərin padşahlığı onlarındır. Xoşbəxt yas tutanlardır, çünki onlar təsəlli veriləcəklər. Mübariklər həlimlər, çünki onlar yer üzünü miras alacaqlar. Ədalətə ac və susayan insanlar xoşbəxtdir, çünki onlar doyurulacaq. Xoşbəxt mərhəmətlilər, çünki onlar mərhəmət göstəriləcəklər. Mübarəkdir təmiz ürəklilər, çünki onlar Allahı

görəcəklər. Sülhyaradanlar xoşbəxtdir, çünki onlar Allahın oğulları adlandırılacaqlar. Xoşbəxtdir ədalət üçün təqib edilənlər, çünki göylər padşahlığı onlarındır. Xoşbəxt siz o vaxt ki, onlar sizi məzəmmət edəndə və təqib edəndə və mənim naminə yalan danışaraq sizin haqqınızda hər cür pis söz deyəndə. Sevinin və sevinclə coşun, çünki sizin mükafatınız göylərdə böyükdür, belə ki, sizdən əvvəlki peyğəmbərləri də təqib etmişdilər. Siz yerin duzusunuz; amma əgər duz öz dadını itirərsə, o nə ilə duzlanacaq? Artıq heç bir şeyə yaramır, yalnız çölə atılıb insanlar tərəfindən tapdalanmaq üçün. Siz dünyanın işığısınız. Dağın üstündə yerləşən şəhər gizlənə bilməz; və onlar çıraq yandırıb onu ölçü qabının altına qoymazlar, amma çıraqdanın üstünə qoyurlar, və o, evdə olanların hamısına işıq saçır. Beləliklə, qoy sizin işığınız insanların qarşısında parlasın ki, onlar sizin yaxşı işlərinizi görsünlər və göylərdə olan Atanızı ücəltsinlər. Düşünməyin ki, mən qanunu və ya peyğəmbərləri məhv etməyə gəlmişəm; mən məhv etməyə deyil, yerinə yetirməyə gəlmişəm. Həqiqətən sizə deyirəm ki, göy və yer keçənə qədər, qanundan bir iota və ya bir serif belə keçməyəcək, ta ki hər şey yerinə yetirənə qədər. Kim ki əgər bu ən kiçik əmrlərdən birini pozar və insanlara belə öyrədərsə, göylər səltənətində ən kiçik adlandırılacaq, amma kim bunları yerinə yetirir və öyrədirsə, o, göylər səltənətində böyük adlandırılacaq. Mən sizə deyirəm ki, əgər sizin ədalətiniz yazıçıların və Fariselərin ədalətindən daha çox olmasa, siz göylər krallığına daxil olmayacaqsınız. Siz eşitdiniz ki, qədimlərə deyilmişdi: öldürməyəcəksən, kim isə öldürsə, mühakimə qarşısında günahkar olacaq. Mən isə sizə deyirəm ki, hər kəs öz qardaşına

əbəs yerə qəzəblənən məhkəməyə cavabdeh olacaq, kim öz qardaşına raka desə, şuraya cavabdeh olacaq, kim isə axmaq desə, od cəhənnəminə cavabdeh olacaq. Əgər beləliklə sən öz hədiyyəni qurbangahın üzərinə təqdim edirsənsə və orada xatırlayırsan ki qardaşının sənə qarşı nəsə şikayəti var, burax orada öz hədiyyəni qurbangahın önündə və əvvəl get qardaşınla barış, və sonra gəlib öz hədiyyəni təqdim et. Xeyirxah ol sənin rəqibinə tez, nə qədər ki sən yolda onunla, yoxsa rəqib səni verə hakimə və hakim səni verə xidmətçiyə, və həbsxanaya atılarsan; həqiqətən deyirəm sənə, çıxmayacaqsan oradan nə qədər ki ödəyəsən son qəpiyi. Siz eşitmisiniz ki, qədimlərə belə deyilmişdi: Zina etməyəcəksən. Mən isə sizə deyirəm ki, hər kəs qadına onu arzulamaq üçün baxan, artıq onu öz qəlbində zina etmişdir. Əgər sağ gözün səni günaha sürükləyirsə, onu çıxart və özündən at, çünki sənin üçün daha faydalıdır ki, üzvlərindən biri məhv olsun və bütün bədənin cəhənnəmə atılmasın. Və əgər sağ əlin səni günaha sürükləyirsə, onu kəs və özündən at, çünki sənin üçün daha faydalıdır ki, üzvlərindən biri məhv olsun və bütün bədənin cəhənnəmə atılmasın. Deyildi ki, kim öz arvadını boşasa, qoy ona boşanma sənədi versin. Mən isə sizə deyirəm ki, kim öz arvadını zinakarlıq səbəbi istisna olmaqla boşayarsa, onu zina etməyə məcbur edir və kim boşanmış qadınla evlənsə, zina edir. Yenə eşitdiniz ki, qədimlərə deyildi, yalan and içməyəcəksən, amma Rəbbə andlarını ödəyəcəksən. Mən isə sizə deyirəm heç and içməyin: nə göydə, çünki Allahın taxtıdır; nə yerdə, çünki Onun ayaqlarının altlığıdır; nə Yerusəlimə, çünki böyük padşahın şəhəridir; nə də öz başınla and içəsən, çünki sən bir tükü ağ ya qara edə bilməzsən. Qoy sözünüz bəli bəli, yox

yox olsun, bunlardan artıq olan isə şərdəndir. Siz eşitdiniz ki, deyildi: göz əvəzinə göz və diş əvəzinə diş. Mən isə sizə deyirəm, müqavimət göstərməyin şərə, amma kim səni sağ yanağına vurarsa, çevir ona o biri yanağını da. Və istəyənə sənin lə məhkəmələşməyə və köynəyini almağa, burax ona paltarını da. Və kim səni məcbur edərsə bir mil getməyə, get onunla iki mil. İstəyənə səndən ver və istəyəni səndən borc almağa üz çevirmə. Siz eşitmisiniz ki, deyilib: sən öz qonşunu sevəcəksən və öz düşmənindən nifrət edəcəksən. Mən isə sizə deyirəm, düşmənlərinizi sevin, sizə lənət edənləri xeyir-dua verin, sizə nifrət edənlərə yaxşılıq edin və sizə əziyyət verənlər və sizi təqib edənlər üçün dua edin, belə ki, göylərdə olan Atanızın oğulları olasınız, çünki O öz günəşini pislər və yaxşılar üzərinə doğdurur və yağış yağdırır ədalətlilər və haqsızlar üzərinə. Əgər siz sizi sevənləri sevsəniz, hansı mükafatınız var? Məgər vergi yığanlar da eyni şeyi etmirlər? Və əgər yalnız dostlarınıza salam versəniz, nə artıqlıq edirsiniz? Vergi yığanlar da belə etmirlərmi? Beləliklə, siz kamil olacaqsınız, necə ki, göylərdə olan Atanız kamil olduğu kimi.

6

Diqqət yetirin ki, sədəqənizi insanların qarşısında onlara görünmək üçün verməyəsiniz, əks halda, göylərdə olan Atanızın yanında mükafatınız olmayacaq. Nə vaxt sən xeyriyyə edirsənsə, öz qarşında zurna çalma, necə ki ikiüzlülər yığıncaqlarda və küçələrdə edirlər ki, insanlar tərəfindən

şərəfləndirilsinlər; həqiqətən sizə deyirəm, onlar öz mükafatlarını almışlar. Sən xeyriyyə edərkən qoy sənin sol əlin bilməsin sağ əlin nə edir, elə ki sənin xeyriyyən gizlidə olsun, və gizlidə görən atan sənə aşkar yerdə qaytaracaq. Və nə vaxt dua etsən, ikiüzlülər kimi olmayacaqsan, çünki onlar yığıncaqlarda və küçələrin künclərində ayaq üstə duraraq dua etməyi sevirlər ki, insanlara görünsünlər, həqiqətən sizə deyirəm ki, onlar öz mükafatlarını almışlar. Sən amma nə vaxt dua edərsən, öz daxili otağına daxil ol və qapını bağlayaraq gizlidə olan atana dua et, və gizlidə baxan atan sənə açıqda verəcək. Dua edərkən millətlər kimi mırıldanmayın, çünki onlar elə güman edirlər ki, çoxsözlülükləri ilə eşidiləcəklər. Ona görə də onlara bənzəməyin, çünki Atanız sizdə hansı ehtiyacın olduğunu siz Ondan istəməzdən əvvəl bilir. Beləliklə, ona görə də siz belə dua edin: Ey göylərdə olan Atamız, sənin adın müqəddəs olsun, sənin padşahlığın gəlsin, sənin iradən olsun, necə göydə, eləcə də yer üzündə. Gündəlik çörəyimizi bizə bu gün ver və bizim borclarımızı bizə bağışla, necə ki biz də öz borclumuza bağışlayırıq və bizi sınağa salma, amma bizi şərdən xilas et. Çünki padşahlıq və qüvvət və izzət əbədilik sənindir; amin. Əgər siz insanların günahlarını bağışlasanız, sizin səmavi atanız da sizin günahlarınızı bağışlayacaq; əgər isə siz insanların günahlarını bağışlamasanız, atanız da sizin günahlarınızı bağışlamayacaq. Nə vaxt siz oruc tutsanız, ikiüzlülər kimi kədərli olmayın, çünki onlar öz üzlərini elə dəyişdirirlər ki, insanlara oruc tutan kimi görünsünlər. Həqiqətən sizə deyirəm ki, onlar öz mükafatlarını almışlar. Sən isə oruc tutarkən başını yağla və üzünü yu ki, insanlara oruc tutan kimi görünməyəsən,

amma gizlidə olan atana görünəsən, və gizlidə görən atan sənə açıqda əvəz verəcək. Özünüz üçün yer üzərində xəzinələr yığmayın, harada güvə və pas məhv edir və harada oğrular dəlib keçir və oğurlayır; amma özünüz üçün göydə xəzinələr yığın, harada nə güvə, nə də pas məhv edir və harada oğrular dəlib keçmir və oğurlamır; çünki harada sizin xəzinəniz varsa, orada sizin ürəyiniz də olacaq. Bədənin çırağı gözdür; əgər beləliklə sənin gözün sadə olarsa, bütün bədənin işıqlı olacaq; əgər isə sənin gözün pis olarsa, bütün bədənin qaranlıq olacaq. Əgər beləliklə, səndə olan işıq zülmətdirsə, zülmət nə qədərdir? Heç kəs iki ağaya qulluq edə bilməz; çünki ya birini nifrət edəcək və o birini sevəcək, ya da birinə sadiq qalacaq və o birini həqir sayacaq. Siz Allaha və mamona qulluq edə bilməzsiniz. Buna görə sizə deyirəm: canınız üçün nə yeyəcəyiniz və nə içəcəyiniz barədə, nə də bədəniniz üçün nə geyinəcəyiniz barədə narahat olmayın. Məgər can qidadan və bədən geyimdən daha üstün deyilmi? Göyün quşlarına baxın, çünki onlar nə əkirlər, nə biçirlər, nə də ambarlara yığırlar, və sizin səmavi Atanız onları qidalandırır; siz onlardan daha dəyərli deyilsinizmi? Sizdən kim narahat olmaqla öz ömrünə bir dirsək əlavə edə bilər? Və geyim haqqında nə narahat olursunuz? Yaxşıca öyrənin çöl zanbaqlarını necə böyüyür: zəhmət çəkmir və əyirmir; amma sizə deyirəm ki, hətta Süleyman bütün öz şöhrətində bunlardan biri kimi geyinməmişdi. Əgər Allah bu gün var olan və sabah sobaya atılan çöl otunu belə geyindirirsə, sizi daha çox geyindirməzmi, ey az imanlılar? Ona görə də narahat olmayın və deməyin: Nə yeyək, yoxsa nə içək, yoxsa nə geyək? Çünki bütün bunları millətlər axtarır, sizin səmavi Atanız isə bilir ki,

bütün bunlara ehtiyacınız var. Amma siz əvvəlcə Allahın Krallığını və Onun ədalətini axtarın, və bütün bunlar sizə əlavə olunacaq. Buna görə sabah üçün narahat olmayın, çünki sabah öz dərdi ilə özü narahat olacaq, hər günün öz pisliyi kifayətdir.

7

Mühakimə etməyin ki, mühakimə olunmayasınız; çünki hansı mühakimə ilə mühakimə edirsinizsə, mühakimə olunacaqsınız və hansı ölçü ilə ölçürsünüzsə, sizə görə ölçüləcək. Nə üçün qardaşının gözündəki çöpü görürsən, amma öz gözündəki tirı fərq etmirsən? Yaxud necə deyəcəksən qardaşına: İcazə ver, sənin gözündən qırıntını çıxarım, halbuki sənin öz gözündə şüa var? Ey riyakar, əvvəlcə öz gözündən tiri çıxart və sonra qardaşının gözündən qıymığı çıxartmaq üçün aydın görəcəksən. Müqəddəs olanı itlərə verməyin və incilərizi donuzların qarşısına atmayın, yoxsa onlar ayaqları ilə onları tapdalayacaqlar və dönüb sizi cırıb atacaqlar. İstəyin və sizə veriləcək, axtarın və tapacaqsınız, döyün və sizə açılacaq; çünki hər istəyən alır və axtaran tapır və döyənə açılacaq. Yaxud sizdən hansı insan var ki, oğlu ondan çörək istəsə, ona daş versin? Və əgər balıq istəsə, ona ilan verməyəcək? Əgər belədirsə, siz pis olsanız da, öz uşaqlarınıza yaxşı hədiyyələr verməyi bilirsiniz, onda göylərdə olan Atanız Ondan istəyənlərə nə qədər artıq yaxşı şeylər verəcək? Buna görə də, insanların sizə etməsini istədiyiniz hər şeyi siz də onlara edin, çünki bu, qanun və peyğəmbərlərdir. Dar qapıdan daxil olun, çünki

məhvə aparan qapı genişdir və yol enlidir, və ondan daxil olanlar çoxdur. Nə dar qapıdır və nə sıxılmışdır həyata aparan yol, və az adamlardır onu tapanlar. Amma diqqət edin yalançı peyğəmbərlərdən, kim sizə qoyun paltarlarında gəlirlər, lakin içəridən yırtıcı qurdlardır. Onların meyvələrindən siz onları tanıyacaqsınız. Məgər onlar tikanlılardan üzüm yığırlar, ya da qanqallardan əncir yığırlar? Beləliklə hər yaxşı ağac gözəl meyvələr verir, çürük ağac isə pis meyvələr verir. Yaxşı ağac pis meyvələr verə bilməz, nə də çürük ağac gözəl meyvələr verə bilər. Hər ağac ki, yaxşı meyvə vermir, kəsilir və oda atılır. Deməli, onların meyvələrindən siz onları tanıyacaqsınız. Mənə Rəbb, Rəbb deyən hər kəs göylər krallığına girməyəcək, ancaq göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirən girəcək. Çoxları o gün mənə deyəcək: Rəbb, Rəbb, biz sənin adınla peyğəmbərlik etmədikmi, sənin adınla cinləri qovmadıqmı və sənin adınla çoxlu möcüzələr göstərmədikmi? Və sonra onlara etiraf edəcəyəm ki, sizi heç vaxt tanımamışam: Məndən uzaqlaşın, ey qanunsuzluq edənlər! Hər kəs ki, mənim bu sözlərimi eşidir və onları yerinə yetirir, onu ağıllı adama bənzədəcəyəm ki, evini qayanın üzərinə tikdi; və yağış yağdı və çaylar gəldi və küləklər əsdi və o evə çırpıldı, və yıxılmadı; çünki qayanın üzərinə əsaslandırılmışdı. Və hər kəs ki, mənim bu sözlərimi eşidir və onları yerinə yetirmir, axmaq adama bənzədiləcək, hansı ki öz evini qumun üzərində tikdi; və yağış yağdı və çaylar gəldi və küləklər əsdi və o evə çırpıldı, və o yıxıldı, və onun yıxılması böyük oldu. Və belə oldu ki, İsa bu sözləri bitirəndə, camaat onun təlimindən heyrətə gəldi; çünki o, onlara səlahiyyəti olan biri kimi öyrədirdi, din alimləri kimi deyil.

8

Dağdan aşağı enəndə ona çoxlu izdiham izlədi. Və budur, bir cüzamlı gəlib ona səcdə edərək dedi: Ağa, əgər istəsən, məni təmizləməyə qadirsən. Və İsa əlini uzadaraq ona toxundu və dedi: istəyirəm, təmizlən. Və onun cüzamı dərhal təmizləndi. və İsa ona deyir: Bax, heç kimə demə, amma get özünü kahinə göstər və Musanın əmr etdiyi hədiyyəni onlara şəhadət olaraq təqdim et. O, Kəfərnahuma daxil olanda, ona bir yüzbaşı yaxınlaşdı, ona yalvarıb dedi: Ağa, mənim oğlum evdə iflic olub uzanıb, dəhşətli əzab çəkir. və İsa ona deyir: Mən gəlib onu sağaldacağam. Və yüzbaşı cavab verərək dedi: Ağa, mən layiq deyiləm ki, mənim damımın altına daxil olasan, amma yalnız sözlə de və mənim oğlum sağalacaq. Çünki mən də hakimiyyət altında olan bir insanam, özüm altında əsgərlərim var, və buna deyirəm get və o gedər, və başqasına gəl və o gəlir, və quluma bunu et və o edər. Eşidəndən sonra İsa heyrətləndi və izləyənlərə dedi: Həqiqətən sizə deyirəm, İsraildə belə böyük iman tapmadım. Mən sizə deyirəm ki, çoxları şərqdən və qərbdən gələcək və İbrahim, İshaq və Yaqubla birlikdə göylər padşahlığında süfrəyə əyləşəcəklər, amma padşahlığın oğulları bayır zülmətə atılacaq; orada ağlama və dişlərin qıcqırması olacaq. Və İsa yüzbaşıya dedi: get və necə inandınsa, sənə o cür olsun. Və onun oğlu həmin saatda şəfa tapdı. Və İsa Peterin evinə gələrək onun qayınanasının uzanmış və qızdırmalı olduğunu gördü və onun əlinə toxundu və qızdırma onu buraxdı və o qalxdı və ona xidmət etdi. Axşam olduqda ona cin tutmuş

çoxlu adamları gətirdilər və o, ruhları sözlə qovdu və pis vəziyyətdə olan hamını sağaltdı ki, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə deyilmiş söz yerinə yetirilsin, deyən: O özü bizim zəifliklərimizi götürdü və xəstəlikləri daşıdı. İsa ətrafında çoxlu izdiham görəndə, o tərəfə getməyi əmr etdi. Və bir katib yaxınlaşaraq ona dedi: Müəllim, hara getsən, səni izləyəcəyəm. Və İsa ona deyir: Tülkülərin yuvaları var və göy quşlarının yuvaları var, amma insanoğlunun başını qoyacaq yeri yoxdur. Onun şagirdlərindən başqa biri ona dedi: Ağa, icazə ver mənə əvvəlcə gedib atamı basdırım. İsa isə ona dedi: Mənim ardımca gəl və qoy ölülər öz ölülərini basdırsınlar. Və o, gəmiyə minəndə, onun şagirdləri ona tabe oldular. Və budur, dənizdə böyük zəlzələ baş verdi, elə ki, gəmi dalğalarla örtülürdü, lakin o özü yatırdı. Və Onun şagirdləri yaxınlaşıb Onu oyatdılar və dedilər: Ağa, bizi xilas et, həlak oluruq. Və o onlara deyir: nə üçün qorxaqsınız, ey az imanlılar? Sonra qalxaraq küləkləri və dənizi məzəmmət etdi və böyük sakitlik oldu. Amma insanlar heyrətləndilər və dedilər: Bu nə cür adamdır ki, hətta küləklər və dəniz də ona itaət edir? Və o, Gergesenlilərin torpağına, o tərəfə gəldikdə, ona qəbirlərdən çıxan iki cin tutmuş adam qarşılaşdı, çox təhlükəli idilər, elə ki, heç kəs o yoldan keçə bilmirdi. Və budur, onlar qışqırdılar deyərək: Bizə və sənə nə var, ey İsa, Allahın oğlu? Vaxtından əvvəl buraya gəlmisən bizi əzab vermək üçün? Amma onlardan uzaqda çoxlu donuzlardan ibarət bir sürü otlayırdı. Və cinlər ona yalvarırdılar və deyirdilər: Əgər sən bizi qovursan, bizə icazə ver ki, donuzların sürüsünə gedək. O onlara dedi: Gedin. Və onlar çıxaraq donuz sürüsünə getdilər və bax, bütün donuz sürüsü uçurumdan dənizə cumdu və sularda öldülər.

Amma otaranlar qaçdılar və şəhərə gedib hər şeyi və cin tutmuş adamların başına gələnləri xəbər verdilər. Və budur, bütün şəhər İsa ilə görüşə çıxdı və Onu görəndə yalvardılar ki, onların sərhədlərindən getsin.

9

Və gəmiyə minib keçdi və öz şəhərinə gəldi. Və budur, onlar Ona çarpayıda uzanan iflic çarpılmış birini gətirirdilər, və İsa onların imanını görüb iflic çarpılmışa dedi: Cəsarət et, uşaq, sənin günahların bağışlanmışdır. Və budur, din alimlərindən bəziləri öz-özlərində dedilər: Bu, küfr edir. Və İsa onların düşüncələrini görüb dedi: Nə üçün siz öz ürəklərinizdə pis düşüncələr düşünürsünüz? Nə üçün asandır demək Sənin günahların bağışlanıb, ya demək Qalx və gəz? Belə ki, amma biləsiniz ki, İnsanoğlunun yer üzərində günahları bağışlamaq səlahiyyəti var, onda iflic olmuşa deyir: Qalxaraq yatağını götür və evinə get. Və o, qalxıb öz evinə getdi. Ancaq bunu görən izdihamlar heyrətləndilər və belə səlahiyyəti insanlara verən Allahı izzətləndirdilər. Və İsa oradan keçərkən vergi yığma yerində oturmuş Matta adlanan bir adam gördü və ona deyir: mənim ardımca gəl. Və ayağa qalxaraq onun ardınca getdi. Və belə oldu ki, O, evdə süfrə arxasında uzanmışdı, və budur ki, çoxlu vergi yığanlar və günahkarlar gəlib İsa və onun şagirdləri ilə birlikdə süfrə arxasında uzanırdılar. Və Farisilər bunu görüb onun şagirdlərinə dedilər: Niyə sizin müəlliminiz vergi yığanlar və günahkarlarla birlikdə yemək yeyir? İsa bunu eşidib onlara

dedi: Sağlamların həkimə ehtiyacı yoxdur, xəstələrin var. Gedib öyrənin bu nə deməkdir: mərhəmət istəyirəm, qurban yox. Çünki mən salehləri deyil, günahkarları tövbəyə çağırmağa gəlmişəm. O zaman Yəhyanın şagirdləri ona yaxınlaşıb dedilər: Niyə biz və Fərisilər çox oruc tuturuq, amma sənin şagirdlərin oruc tutmurlar? İsa onlara dedi: toy otağının oğulları yas tuta bilərlərmi bəy onlarla olduğu müddətdə? Amma günlər gələcək ki, bəy onlardan götürüləcək və o zaman onlar oruc tutacaqlar. Heç kəs köhnə paltarın üzərinə çəkilməmiş parçadan yamaq qoymur, çünki onun dolğunluğu paltardan götürür və daha pis cırıq əmələ gəlir. Nə də yeni şərabı köhnə dəri tulumlara atırlar, əks halda dəri tulumlar partlayar, şərab tökülər və dəri tulumlar məhv olar, amma yeni şərabı yeni dəri tulumlara atırlar və hər ikisi qorunur. Bu şeyləri o onlara danışarkən, bax, bir hökmdar yaxınlaşaraq ona səcdə etdi və dedi ki, mənim qızım indicə öldü, amma gəl əlini onun üzərinə qoy və o yaşayacaq. Və İsa qalxıb onun ardınca getdi və Onun şagirdləri də getdi. Və budur, on iki il qanaxmadan əziyyət çəkən bir qadın arxadan yaxınlaşaraq onun paltarının saçağına toxundu. O, özündə deyirdi: Əgər yalnız onun paltarına toxunsam, xilas olacağam. İsa dönüb onu görəndə dedi: cəsarət et, qızım, sənin imanın səni xilas etdi. Və qadın o saatdan xilas oldu. Və İsa rəhbərin evinə gələndə tütək çalanları və narahat olmuş izdihamı görüb onlara deyir: çəkilin, çünki qız ölməyib, amma yatır. Və ondan gülürdülər. Amma izdiham çıxarılanda, içəri girib onun əlindən tutdu və qız qalxdı. Və bu xəbər bütün o torpağa yayıldı. Və İsa oradan keçərkən, iki kor ona tabe oldu, qışqıraraq: Bizə rəhm et, ey Davudun oğlu! Evə gəldikdən sonra kor adamlar ona yaxınlaşdılar və İsa onlara

deyir: İnanırsınız ki, mən bunu edə bilərəm? Onlar ona deyirlər: bəli, Ağa. O zaman onların gözlərinə toxundu və dedi: Sizin imanınıza görə sizə olsun. Və onların gözləri açıldı, və İsa onlara qəzəblə xəbərdarlıq edərək dedi: Görün, heç kəs bilməsin. Onlar isə çıxandan sonra onun haqqında xəbəri bütün o torpaqda yaydılar. Onlar çıxarkən, bax, ona cin tutmuş lal bir adam gətirdilər və cin qovulduqdan sonra lal danışdı və izdihamlar heyrətlənib dedilər ki, heç vaxt İsraildə belə görünməyib. Amma Farisilər deyirdilər: O, cinləri cinlərin hökmdarının gücü ilə qovur. Və İsa bütün şəhərləri və kəndləri dolaşırdı, onların yığıncaqlarında öyrədir, krallığın müjdəsini car çəkir və xalq arasında hər cür xəstəliyə və hər cür zəifliyə xidmət edirdi. İzdihamları görəndə onlara rəhm etdi, çünki onlar çobansız qoyunlar kimi yorğun və səpələnmiş idilər. O zaman öz şagirdlərinə deyir: Həqiqətən, biçin çoxdur, amma işçilər azdır. Buna görə məhsulun Rəbbinə dua edin ki, O öz məhsuluna işçilər göndərsin.

10

Və o, on iki şagirdini çağıraraq onlara murdar ruhlar üzərində səlahiyyət verdi ki, onları qovub çıxarsınlar və bütün xəstəlikləri və bütün zəiflikləri sağaltsınlar. On iki həvarinin adları bunlardır: birincisi Petrus adlanan Şimon və onun qardaşı Andreas, Zebedi oğlu Yaqub və onun qardaşı Yəhya, Filip və Bartolomey, Tomas və vergi yığan Matta, Alfey oğlu Yaqub və Tadday ləqəbli Lebbey, Kənanlı Şimon və onu təslim

edən İskariot Yəhuda. İsa bu on ikini göndərdi və onlara əmr edərək dedi: millətlərin yoluna getməyin və Samariyalıların şəhərinə girməyin, əksinə İsrail evinin itmiş qoyunlarına tərəf gedin. Gedərkən isə elan edin ki, səmaların krallığı yaxınlaşıb. Xəstələri sağaldın, cüzamlıları təmizləyin, ölüləri dirildın, cinləri qovun; pulsuz aldınız, pulsuz verin. Kəmərlərinizə qızıl nə də gümüş nə də bürünc əldə etməyin, yol üçün çanta nə də iki tunika nə də çarıqlar nə də əsa; çünki işçi öz yeməyinə layiqdir. Hansı şəhərə və ya kəndə daxil olsanız, soruşun orada kim layiqdir və çıxana qədər orada qalın. Evə daxil olarkən onu salamlayın və deyin: Bu evə sülh olsun. Və əgər ev həqiqətən layiqlidirsə, sizin sülhünüz onun üzərinə gəlsin, əgər isə layiqli deyilsə, sizin sülhünüz sizə qayıtsın. Və kim sizi qəbul etməsə və ya sözlərinizi eşitməsə, o evin və ya şəhərin kənarına çıxarkən ayaqlarınızın tozunu silkələyin. Həqiqətən sizə deyirəm ki, qiyamət günündə Sodom və Qomorra torpağı üçün daha dözülən olacaq, nəinki o şəhər üçün. Bax, mən sizi canavarların ortasına qoyunlar kimi göndərirəm, buna görə ilanlar kimi müdrik və göyərçinlər kimi günahsız olun. Siz insanlardan ehtiyatlı olun; çünki onlar sizi şuralara təslim edəcəklər və onların yığıncaqlarında sizi qamçılayacaqlar; və siz başçıların və padşahların yanına aparılacaqsınız mənim xatirimə onlara və millətlərə şəhadət üçün. Nə vaxt onlar sizi təslim edəcəklər, narahat olmayın necə və ya nə danışacağınız barədə, çünki sizə o saatda nə danışacağınız veriləcək. Çünki danışan siz deyilsiniz, lakin sizin atanızın Ruhu sizin içinizdə danışandır. Qardaş qardaşı ölümə təslim edəcək və ata uşağı, və uşaqlar valideynlərə qarşı qalxacaqlar və onları öldürəcəklər; və siz

hamı tərəfindən mənim adıma görə nifrət olunacaqsınız; amma sona qədər dözən, o xilas olacaq. Nə vaxt onlar sizi bu şəhərdə təqib edərlər, digərinə qaçın, çünki həqiqətən sizə deyirəm, İnsanoğlu gələnə qədər İsrailin şəhərlərini bitirməyəcəksiniz. Şagird öğretmənindən üstün deyil və qul da öz ağasından üstün deyil. Şagird üçün kifayətdir ki, öz müəllimi kimi olsun, və qul da öz ağası kimi olsun. Əgər ev sahibini Beelzebul adlandırdılarsa, onun ev əhlini bir o qədər daha çox adlandıracaqlar? Ona görə onlardan qorxmayın, çünki elə örtülü şey yoxdur ki, açılmasın, və elə gizli şey yoxdur ki, bilinməsin. Mən sizə qaranlıqda dediklərimi işıqda deyin və qulağınıza eşitdiklərinizi damların üstündə elan edin. Və qorxmayın bədəni öldürənlərdən, lakin ruhu öldürməyə qadir olmayanlardan, daha çox qorxun isə cəhənnəmdə həm ruhu, həm də bədəni məhv etməyə qadir olandan. İki sərçə bir assarion satılmır? Və onlardan biri atanızın iradəsi olmadan yerə düşməyəcək. Sizin başınızın bütün tükləri isə sayılmışdır. Buna görə qorxmayın, siz çox sərçələrdən daha dəyərlisiniz. Hər kəs ki məni insanların qarşısında etiraf edəcək, mən də onu göylərdə olan Atamın qarşısında etiraf edəcəyəm; kim isə məni insanların qarşısında inkar edəcək, mən də onu göylərdə olan Atamın qarşısında inkar edəcəyəm. Düşünməyin ki, mən yer üzünə sülh gətirməyə gəlmişəm; mən sülh gətirməyə yox, qılınc gətirməyə gəlmişəm. Çünki gəldim ayırmaq üçün insanı atasına qarşı və qızı anasına qarşı və gəlini qayınanasına qarşı; və insanın düşmənləri onun ev əhlidir. Atasını ya da anasını məndən artıq sevən mənə layiq deyil; və oğlunu ya da qızını məndən artıq sevən mənə layiq deyil; və kim öz çarmıxını

götürmür və mənim ardımca gəlmir, mənə layiq deyil. Öz ruhunu tapan onu itirəcək, və öz ruhunu mənim üçün itirən onu tapacaq. Sizi qəbul edən məni qəbul edir və məni qəbul edən məni göndərəni qəbul edir. Peyğəmbəri peyğəmbər adına qəbul edən, peyğəmbərin mükafatını alacaq və saleh insanı saleh insan adına qəbul edən, saleh insanın mükafatını alacaq. Və kim bu kiçiklərdən birinə bir fincan soyuq su içməyə versə, şagird adına, həqiqətən sizə deyirəm ki, o, mükafatını itirməyəcək.

11

Və belə oldu ki, İsa öz on iki şagirdinə göstəriş verməyi bitirəndə, oradan onların şəhərlərində öğretmək və elan etmək üçün getdi. Yəhya həbsxanada Məsihin işlərini eşidib, şagirdlərindən ikisini göndərib ona dedi: Sən gələn sensənmi, yoxsa başqasını gözləyək? Və İsa cavab verərək onlara dedi: gedin, Yəhyaya xəbər verin ki, nə eşidirsiniz və görürsünüz: korlar yenidən görür və şikəstlər gəzir, cüzamlılar təmizlənir və karlar eşidir, ölülər qaldırılır və kasıblara müjdə verilir; və xoşbəxtdir o kəs ki, məndən ötrü incidilməz. Bunlar gedərkən İsa izdihamlara Yəhya haqqında danışmağa başladı: siz səhraya nə görmək üçün çıxdınız? Küləyin yellətdiyi qamış? Amma nə görmək üçün çıxdınız? Yumşaq paltarlarda geyinmiş insan? Bax, yumşaq paltarlar geyənlər padşahların evlərindədirlər. Amma nə görmək üçün çıxdınız? Peyğəmbər? Bəli, sizə deyirəm ki, o peyğəmbərdən daha çoxdur. Bu, haqqında yazılmış olan odur: Budur, Mən Öz elçimi sənin qarşında göndərirəm ki, o sənin

yolunu sənin önündə hazırlasın. Həqiqətən sizə deyirəm ki, qadınlardan doğulanlar arasında Vəftizçi Yəhyadan daha böyük heç kim qalxmamışdır, lakin göylər krallığında ən kiçik olan ondan daha böyükdür. Vəftizçi Yəhyanın günlərindən indiyə qədər səmaların padşahlığı zorakılıqla alınır və zorakılar onu ələ keçirirlər. Çünki bütün peyğəmbərlər və Qanun Yəhyaya qədər peyğəmbərlik etmişdir. Və əgər siz qəbul etmək istəyirsinizsə, o özü gələcək olan İlyasdır. O kəs ki, eşitmək üçün qulaqları var, qoy eşitsin. Mən bu nəsli kimə oxşadacağam? Oxşardır bazarlarda oturan uşaqlara, hansılar ki öz yoldaşlarına çağırıb deyirlər: biz sizə tütək çaldıq, və siz rəqs etmədiniz, biz sizə yas tutduq, və siz sinənizi döymədiniz. Çünki Yəhya gəldi, nə yeyir, nə də içir, və deyirlər ki, onda cin var. İnsanın oğlu gəldi, yeyir və içir, və deyirlər: bax, acgöz və şərab içən insan, vergi yığanların və günahkarların dostu. Və hikmət öz övladları tərəfindən haqlı çıxarıldı. Sonra o, şəhərləri məzəmmət etməyə başladı ki, onun ən çox möcüzələri orada baş vermişdi, çünki onlar tövbə etməmişdilər. Vay sənin halına, Xorazin, vay sənin halına, Betsaida! Çünki əgər Tirdə və Sidonda sizlərdə baş verən möcüzələr baş versəydi, çoxdan çul və kül içində otururaq tövbə edərdilər. Ancaq sizə deyirəm ki, mühakimə günündə Sur və Sidon üçün sizdən daha dözülə bilən olacaqdır. Və sən, ey Kapernaum, göyə qədər yüksəldilmiş olan, cəhənnəmə qədər aşağı salınacaqsan, çünki əgər səndə baş vermiş möcüzələr Sodomda baş versəydi, o bu günə qədər qalardı. Lakin sizə deyirəm ki, mühakimə günündə Sodom torpağı üçün sənə nisbətən daha dözülən olacaqdır. O vaxtda İsa cavab verərək dedi: Mən etiraf edirəm sənə, Ata, göyün və yerin Rəbbi, çünki

sən bu şeyləri müdriklərdən və ağıllılardan gizlətdin və onları körpələrə açdın; bəli, Ata, çünki belə sənin qarşında xoş məqsəd oldu. Hər şey mənim atam tərəfindən mənə təslim edildi, və heç kim Oğulu bilmir, yalnız Ata bilir, və heç kim Atanı bilmir, yalnız Oğul bilir və Oğulun açmaq istədiyi kəs bilir. Gəlin mənim yanıma, hamınız əmək çəkənlər və yüklənmişlər, mən sizə dinclik verəcəyəm. Götürün mənim boyunduruğumu üzərinizə və öyrənin məndən, çünki mülayəm və təvazökar ürəkliyəm, və ruhlarınıza rahatlıq tapacaqsınız; çünki mənim boyunduruğum yaxşıdır və mənim yüküm yüngüldür.

12

O vaxt İsa şənbə günü taxıl tarlaları arasından keçdi, lakin onun şagirdləri ac idilər və taxıl sünbüllərini qoparıb yeməyə başladılar. Amma Fariseylər görüb ona dedilər: Bax, sənin şagirdlərin Şənbə günü etməyə icazə verilməyən işi görürlər. O isə onlara dedi: Siz oxumamısınız ki, David nə etdi, nə vaxt o və onunla olanlar ac idilər? Necə daxil oldu Allahın evinə və təqdimat çörəklərini yedi, hansıları ona yemək mümkün deyildi, nə də onunla olanlara, əgər yalnız kahinlərə deyilsə? Yoxsa siz qanunda oxumamısınız ki, şənbə günlərində kahinlər məbəddə şənbə günü pozur və günahsız olurlar? Mən sizə deyirəm ki, burada məbəddən daha böyük bir şey var. Əgər siz bilsəydiniz ki, mərhəmət istəyirəm, qurban yox nə deməkdir, günahsızları məhkum etməzdiniz. Çünki insanoğlu şənbənin də ağasıdır. Və oradan keçərək onların yığıncağına gəldi. Və budur, orada əli

quru olan bir adam var idi və onlar ona soruşdular, deyərək: şənbə günlərində şəfa vermək icazə verilirmi? Belə ki, onu ittiham edə bilsinlər. O lakin onlara dedi: Sizdən hansı insan var ki, bir qoyunu olsun və əgər bu şənbə günü çuxura düşsə, onu tutub qaldırmasın? Bəs insan qoyundan nə qədər fərqlənir? Beləliklə, şənbə günlərində yaxşı iş görmək caizdir. O zaman o adama deyir: Əlini uzat. O da uzatdı və əli o biri əli kimi sağlam oldu. Farisilər çıxıb onun əleyhinə məsləhət götürdülər ki, onu məhv etsinlər. İsa bunu bilib oradan çəkildi və çoxlu izdiham ona tabe oldu və o, onların hamısını sağaltdı və onlara əmr etdi ki, onu aşkar etməsinler, elə ki, Yeşaya peyğəmbər vasitəsilə deyilən söz yerinə yetirilsin, deyən: Budur mənim oğlum, kimi seçmişəm, mənim sevimlim, kimə mənim ruhum razı oldu; mənim ruhumu onun üzərinə qoyacağam və o, millətlərə hökm elan edəcək; o, mübahisə etməyəcək və qışqırmayacaq və heç kim küçələrdə onun səsini eşitməyəcək. Əzilmiş qamışı sındırmayacaq və tüstülənən kətanı söndürməyəcək, ta ki hökm qələbəyə çıxartsın; və onun adına millətlər ümid edəcək. O zaman Ona cin tutmuş, kor və lal bir adam gətirildi və O, onu sağaltdı, elə ki, kor və lal danışdı və gördü. Və bütün camaat heyrətə gəldi və deyirdilər: Yəqin ki, bu, Davudun oğlu Məsih deyilmi? Amma Fariseylər eşidib dedilər: Bu, cinləri yalnız cinlərin hökmdarı Beelzebulun vasitəsilə qovur. İsa onların düşüncələrini bilərək onlara dedi: Özünə qarşı bölünmüş hər padşahlıq viran edilir və özünə qarşı bölünmüş hər şəhər ya ev dayanmayacaq. Və əgər Şeytan şeytanı qovursa, o, özünə qarşı bölünmüş olur, bəs onda onun krallığı necə ayaq üstə duracaq? Və əgər mən Beelzebul ilə cinləri qovuram, sizin oğullarınız

kiminlə qovacaqlar? Buna görə onlar özləri sizin hakimləriniz olacaqlar. Əgər mən Allahın Ruhu ilə cinləri qovuram, onda Allahın padşahlığı sizə gəlib çatmışdır. Yoxsa necə birisi güclünün evinə daxil ola bilər və onun qablarını ələ keçirə bilər, əgər əvvəl güclünü bağlamazsa? Və sonra onun evini talan edəcək. O ki mənimlə deyil, mənə qarşıdır, və o ki mənimlə yığmır, səpələyir. Buna görə sizə deyirəm, hər günah və küfr insanlara bağışlanacaq, amma Ruha qarşı küfr insanlara bağışlanmayacaq; və kim insanoğluna qarşı söz desə, ona bağışlanacaq; amma kim Müqəddəs Ruha qarşı desə, ona bağışlanmayacaq nə indiki çağda, nə də gələcək çağda. Ya ağacı yaxşı edin və onun meyvəsini yaxşı, ya da ağacı çürük edin və onun meyvəsini çürük, çünki ağac öz meyvəsindən tanınır. İlan balalarının nəsli, siz pis olduğunuz halda necə yaxşı şeylər danışa bilərsiniz? Çünki ağız ürəyin bolluğundan danışır. Yaxşı insan yaxşı xəzinədən yaxşı şeylər çıxarır və pis insan pis xəzinədən pis şeylər çıxarır. Mən sizə deyirəm ki, insanların danışdığı hər boş söz üçün onlar mühakimə günündə hesab verəcəklər; çünki sən öz sözlərindən bəraət qazanacaqsan və öz sözlərindən məhkum ediləcəksən. O zaman yazıçılardan və Fərisidən bəziləri cavab verdilər və dedilər: Müəllim, biz səndən bir əlamət görmək istəyirik. O isə cavab verərək onlara dedi: Pis və zina edən nəsil işarə axtarır, və bu nəslə heç bir işarə verilməyəcək, yalnız peyğəmbər Yunusun işarəsi istisna olmaqla. Necə ki Yunus peyğəmbər böyük balığın qarnında üç gün və üç gecə oldu, eləcə də insanoğlu yerin qəlbində üç gün və üç gecə olacaq. Nineva kişilər bu nəsillə birlikdə mühakimədə qalxacaqlar və onu məhkum edəcəklər, çünki onlar Yunusun

təbliğinə tövbə etdilər, və budur, burada Yunusdan daha böyük var. Cənub kraliçası bu nəsillə birlikdə məhkəmədə qalxacaq və onu məhkum edəcək, çünki o, Süleymanın hikmətini eşitmək üçün yerin ucqarlarından gəldi, və budur, burada Süleymandan daha böyük var. Nə vaxt çirkli ruh insandan çıxır, susuz yerlərdən keçir dinclik axtarır və tapmır. O zaman deyir: Çıxdığım evimə qayıdacağam. Və gəlib evi boş, süpürülmüş və bəzədilmiş tapır. Sonra gedir və özü ilə özündən daha pis yeddi başqa ruhu götürür, və daxil olub orada yaşayır, və o adamın son vəziyyəti ilk vəziyyətindən daha pis olur. Beləcə bu pis nəsil üçün də olacaq. Hələ o, kütlələrə danışarkən, budur, onun anası və qardaşları kənarda dayanmışdılar və onunla danışmaq istəyirdilər. Və kimsə ona dedi: Budur, sənin anan və qardaşların çöldə dayanıb səni görmək istəyirlər. Amma o, cavab verərək ona deyənə belə dedi: Kim mənim anamdır və kimlər mənim qardaşlarımdır? Və əlini şagirdlərinin üzərinə uzadaraq dedi: bax mənim anam və qardaşlarım; çünki hər kim göylərdə olan Atamın iradəsini yerinə yetirsə, o mənim qardaşım və bacım və anamdır.

13

O gün evdən çıxaraq İsa dənizin yanında oturdu və onun yanına çoxlu izdiham toplaşdı, elə ki, o qayığa minərək oturdu və bütün izdiham sahildə dayanmışdı. Və o, onlara məsəllərlə çox şey danışdı və dedi: Budur, əkən adam əkmək üçün çıxdı. Və o səpərkən bəziləri yolun kənarına düşdü və quşlar gəlib onları

yedi; digərləri isə qayalıq yerlərin üstünə düşdü, harada çox torpaq yox idi, və dərhal cücərdi, çünki torpağın dərinliyi yox idi, amma günəş doğanda yandı və kök olmadığı üçün qurudu; digərləri isə tikanlıların üstünə düşdü və tikanlılar böyüyüb onları boğdu; digərləri isə yaxşı torpağın üstünə düşdü və məhsul verdi - biri yüz, biri altmış, biri otuz. O kəs ki, eşitmək üçün qulaqları var, qoy eşitsin. Və şagirdlər ona yaxınlaşıb dedilər: Niyə onlara məsəllərlə danışırsan? O isə cavab verərək onlara dedi ki, sizə göylər səltənətinin sirlərini bilmək verilmişdir, lakin o kəslərə verilməmişdir. Çünki hər kəsə ki, var, ona veriləcək və bolluq olacaq, amma hər kəsə ki, yoxdur, onun olanı da ondan götürüləcək. Buna görə mən onlara məsəllərlə danışıram ki, baxan baxmasınlar və eşidən eşitməsinlər və anlamasınlar, yoxsa geri dönsünlər; və sonra onlara Yeşayanın peyğəmbərliyi yerinə yetəcək ki, deyir: eşitməklə eşidəcəksiniz və anlamayacaqsınız, və baxan baxacaqsınız və görməyəcəksiniz; çünki bu xalqın ürəyi kökəldi, və qulaqları ilə ağır eşitdilər, və gözlərini yumublar, yoxsa gözləri ilə görsünlər və qulaqları ilə eşitsinlər və ürəyi ilə anlasınlar və geri dönsünlər, və mən onları sağaldaram. Sizin gözləriniz mübarəkdir, çünki görür və qulaqlarınız mübarəkdir, çünki eşidir. Həqiqətən, sizə deyirəm ki, çox peyğəmbərlər və saleh insanlar görmək istədilər hansını siz görürsünüz, və görmədilər, və eşitmək istədilər hansını siz eşidirsiniz, və eşitmədilər. Siz buna görə əkənin məsəlini eşidin. Hər kəs krallığın sözünü eşidib anlamayan zaman, şər gəlir və onun ürəyində əkiləni götürür, bu, yol kənarında əkiləndir. Amma daşlıq yerlərin üzərinə səpilmiş olan bu o kimsədir ki, sözü eşidir və dərhal

sevinclə qəbul edir və onu alır; amma özündə kökü yoxdur, əksinə müvəqqətidir, əzab və ya təqib baş verəndə isə sözə görə dərhal büdrəyir. Amma tikanlara səpilmiş olan, bu, sözü eşidən kəsdir və bu dövranın qayğısı və var-dövlətin aldatması sözü boğur və o, meyvəsiz olur. Amma yaxşı torpağa səpilən, bu, sözü eşidən və anlayan odur ki, həqiqətən meyvə verir və biri yüz, biri altmış, biri otuz hasil edir. Başqa bir məsəl onların qarşısına qoydu deyərək: Göylərin padşahlığı öz tarlasında yaxşı toxum əkmiş bir adama bənzədildi; amma insanlar yatarkən onun düşməni gəldi və buğdanın arasına alaq əkdi və getdi. Amma ot cücərib meyvə verəndə, o zaman alaq otları da göründü. Yaxınlaşaraq ev sahibinin qulları ona dedilər: ağa, sən öz tarlana yaxşı toxum əkmədinmi? Onda haradan alaq otları var? O isə onlara dedi: Düşmən bir adam bunu etdi. Və qullar ona dedilər: İstəyirsən biz gedib onları yığaq? O isə dedi: yox, yoxsa alaq otlarını yığarkən onlarla eyni vaxtda taxılı kökündən çıxarasınız; buraxın hər ikisi birgə böyüsün biçinə qədər, və biçin vaxtında biçinçilərə deyəcəyəm: yığın əvvəl alaq otlarını və bağlayın onları dəstələrə onları yandırmaq üçün, taxılı isə yığın mənim anbarıma. Başqa bir məsəl onlara təqdim etdi və dedi: göylərin padşahlığı xardal dənəsinə bənzəyir, hansını bir adam götürüb öz tarlasında əkdi; o, bütün toxumların ən kiçiyi olsa da, böyüdükdə bütün tərəvəzlərdən böyük olur və ağac olur, elə ki göyün quşları gəlib onun budaqlarında yuva qursun. Onlara başqa bir məsəl danışdı: Göylərin padşahlığı mayaya oxşayır ki, qadın onu götürüb üç ölçü unun içinə gizlətdi, ta ki hamısı mayalanana qədər. İsa bütün bu şeyləri məsəllərlə izdihamlara danışdı və məsəlsiz heç nə onlara danışmırdı ki,

peyğəmbər tərəfindən deyilmiş söz yerinə yetirilsin: Açacağam məsəllərlə ağzımı, söyləyəcəyəm dünyanın yaranışından bəri gizli olan şeyləri. O zaman izdihamı buraxıb öz evinə gəldi. Və onun şagirdləri ona yaxınlaşıb dedilər: Bizə tarlanın alaq otlarının məsəlini izah et. O, cavab verərək onlara dedi: yaxşı toxumu əkən insanın oğludur, tarla isə dünyadır, yaxşı toxum bunlar padşahlığın oğullarıdır, alaq otları isə şər olanın oğullarıdır, onları əkən düşmən isə iblisdir, biçin isə çağın tamamlanmasıdır, biçənlər isə elçilərdir. Necə ki alaq otları yığılıb odda yandırıldığı kimi, bu dövranın sonunda da belə olacaq. İnsan oğlu öz mələklərini göndərəcək və onlar onun padşahlığından bütün büdrəmə daşlarını və qanunsuzluq edənləri toplayacaqlar və onları od sobasına atacaqlar; orada ağlama və diş xırıldaması olacaq. O zaman ədalətlilər öz Atalarının Krallığında günəş kimi parlayacaqlar. Eşitmək üçün qulaqları olan qoy eşitsin. Yenə də Göylərin Padşahlığı tarlada gizlədilmiş xəzinəyə bənzəyir; onu tapmış insan yenidən gizlətdi və sevincindən gedib malik olduğu hər şeyi satdı və o tarlanı aldı. Yenə göylər krallığı gözəl incilər axtaran tacir adama bənzəyir; o, bir çox qiymətli inci tapıb, gedib nə qədər ki var idi hər şeyi satdı və onu aldı. Yenə göylərin krallığı dənizə atılmış və hər cür növdən toplayıb gətirmiş tora oxşardır, hansı ki dolu olduqda onu sahilə çəkib çıxardılar və oturub yaxşıları qablara topladılar, amma çürükləri bayıra atdılar. Əsrin sonu zamanı belə olacaq. Elçilər çıxacaqlar və pis adamları ədalətlilərin ortasından ayıracaqlar və onları od sobasına atacaqlar; orada ağlama və dişlərin qıcırtısı olacaq. İsa onlara deyir: siz bütün bunları başa düşdünüzmü? Ona deyirlər: Bəli, Ağa. O isə onlara

dedi: Bu səbəbdən göylərin padşahlığında şagird edilmiş hər bir katib, öz xəzinəsindən yeni və köhnə şeylər çıxaran ev sahibinə bənzəyir. Və belə oldu ki, İsa bu məsəlləri bitirəndə oradan getdi və öz vətəninə gəlib onları onların məclisində öyrətdi, elə ki onlar heyrətləndilər və dedilər: bu adama bu hikmət və bu qüvvələr haradan? Bu, dülgərin oğlu deyil? Onun anası Məryəm adlanmır və onun qardaşları Yaqub və Yusif və Şimon və Yəhuda adlanmır? Və onun bacıları hamısı bizim yanımızda deyil? Bəs onda haradan bu adama bütün bunlar? Və onlar ondan inciyirdilər. İsa onlara dedi: peyğəmbər şərəfsiz olmaz, ancaq öz vətənində və öz evində. Və o, orada onların inancsızlığına görə çoxlu möcüzələr etmədi.

14

O vaxtda tetrarx Hirod İsanın xəbərini eşitdi və öz xidmətçilərinə dedi: bu Vəftizçi Yəhyadır, o ölülər arasından dirildi və buna görə qüvvələr onda işləyir. Çünki Hirod Yəhyanı tutub onu bağladı və həbsxanaya qoydu onun qardaşı Filipin arvadı Hirodiada səbəbindən. Çünki Yəhya ona deyirdi: Sənə onu saxlamaq icazəli deyil. Və onu öldürmək istəsə də, camaatdan qorxdu, çünki onu peyğəmbər kimi qəbul edirdilər. Hirodun ad günü keçiriləndə Herodiadanın qızı ortada rəqs etdi və Hirodu razı saldı; buna görə and ilə ona verməyə razılaşdı nə istəsə. O isə anası tərəfindən təhrik edildikdən sonra dedi: Mənə burada boşqab üzərində Vəftizçi Yəhyanın başını ver. Və padşah kədərləndi, amma andlar və birlikdə süfrədə oturanlar üzündən

verilməsini əmr etdi, və adam göndərib Yəhyanı zindanda başını kəsdi. Və onun başı boşqabda gətirildi və qıza verildi, və o, öz anasına gətirdi. Və onun şagirdləri yaxınlaşaraq cəsədi qaldırdılar və onu basdırdılar, və gəlib İsaya xəbər verdilər. Eşidəndən sonra İsa oradan qayıqla öz başına səhra yerə çəkildi və camaat eşidəndən sonra şəhərlərdən piyada onun ardınca getdi. Və İsa çıxıb çoxlu izdihamı gördü və onlara mərhəmət etdi və onların xəstələrini sağaltdı. Axşam düşəndə onun şagirdləri ona yaxınlaşıb dedilər: Bu yer issizdir və vaxt artıq keçib, izdihamı burax ki, kəndlərə gedib özlərinə yemək alsınlar. Amma İsa onlara dedi: Onların getməyə ehtiyacı yoxdur, siz onlara yemək verin. Onlar isə ona deyirlər: Burada beş çörək və iki balıqdan başqa heç nəyimiz yoxdur. O isə dedi: Onları buraya mənə gətirin. Və camaatlara otların üzərində uzanmağı əmr edərək, beş çörək və iki balıq götürdü, göyə baxaraq mübariklədi və sındıraraq çörəkləri şagirdlərə verdi, şagirdlər isə camaatlara. Və hamısı yedi və doydu, və qalan parçalardan on iki dolu səbət götürdülər. Yeyənlər isə beş min kişi idi, qadınlar və uşaqlar sayılmadan. Və İsa dərhal öz şagirdlərini gəmiyə minməyə məcbur etdi və o tərəfə irəli getməyə, o, izdihamları buraxana qədər. Və izdihamları buraxdıqdan sonra o, tək dua etmək üçün dağa qalxdı. Axşam düşəndə o, orada tək idi. Gəmi artıq dənizin ortasında idi və dalğalar tərəfindən əziyyət çəkirdi, çünki külək əks istiqamətdə idi. Gecənin dördüncü keşiyində İsa dənizin üzərində yeriyərək onlara tərəf getdi. Və onu dənizin üzərində gəzən görən şagirdlər narahat oldular və dedilər ki, xəyaldır, və qorxudan qışqırdılar. Dərhal İsa onlara dedi: Cəsarət edin, mənəm, qorxmayın. Pyotr cavab

verərək ona dedi: Rəbb, əgər sən isə, mənə əmr et sənin tərəfinə suların üzərində gəlməyə. O isə dedi: Gəl. Və Pyotr gəmidən endikdən sonra suların üzərində yeridi ki, İsanın yanına gəlsin. Güclü küləyə baxanda qorxdu və batmağa başlayanda qışqırdı: Rəbb, məni xilas et. Dərhal İsa əlini uzadaraq onu tutdu və ona dedi: Ey az imanlı, niyə şübhə etdin? Və onlar gəmiyə minəndə külək dayandı; gəmidə olanlar isə gəlib ona səcdə edərək dedilər: Həqiqətən Allahın Oğlusan. Və onlar keçib Gennisaret torpağına gəldilər. Və o yerin adamları onu tanıyaraq bütün o ətraf bölgəyə xəbər göndərdilər və ona pis vəziyyətdə olanların hamısını gətirdilər və ona yalvarırdılar ki, hətta yalnız onun paltarının ətəyinə toxunsunlar və toxunanların hamısı xilas oldular.

15

O zaman Yerusəlimdən olan alimlər və fariseylər İsaya yaxınlaşırlar deyərək: Niyə sənin şagirdlərin ağsaqqalların ənənəsini pozurlar? Çünki onlar çörək yeyəndə əllərini yumurlar deyil. O isə cavab verərək onlara dedi: Niyə siz də Allahın əmrini öz ənənəniz vasitəsilə pozursunuz? Çünki Tanrı əmr edib: Atana və anana hörmət et və Ata ya anasına pis danışan ölümlə ölsün. Siz isə deyirsiniz: kim atasına və ya anasına desə ki, məndən faydalana biləcəyin şey hədiyyədir, və o öz atasını və ya anasını hörmət etməyəcək; beləliklə siz öz ənənənizlə Allahın əmrini etibarsız etdiniz. Ey ikiüzlülər, Yeşaya sizin haqqınızda yaxşı peyğəmbərlik etdi deyərək: Bu xalq

onların ağzı ilə mənə yaxınlaşır və onların dodaqları ilə mənə hörmət edir, amma onların ürəyi məndən uzaqdır; və boş yerə mənə ibadət edirlər, insanların əmrlərini təlimlər kimi öyrədirlər. Və izdihamı çağıraraq onlara dedi: eşidin və anlayın; ağıza daxil olan insanı murdar etmir, amma ağızdan çıxan budur insanı murdar edən. O zaman onun şagirdləri yaxınlaşıb ona dedilər: Bilirsənmi ki, Fariseilər bu sözü eşidəndə incidilər? O isə cavab verərək dedi: Mənim səmavi Atamın əkmədiyi hər əkin kökündən qoparılacaq. Onları buraxın, onlar korların kor bələdçiləridir, əgər kor kora bələdçilik etsə, hər ikisi çuxura düşəcək. Cavab verərək Peter ona dedi: Bu məsəli bizə izah et. Amma İsa dedi: Hələ də siz anlayışsızsınız? Hələ başa düşmürsünüz ki, ağıza daxil olan hər şey qarnına gedir və ayaqyoluna atılır? Amma ağızdan çıxanlar ürəkdən gəlir və onlar insanı murdar edir. Çünki pis fikirlər, qətllər, zinalar, əxlaqsızlıqlar, oğurluqlar, yalançı şəhadətlər və küfrlər ürəkdən çıxır. Bunlar insanı murdarlaşdıran şeylərdir, amma yuyulmamış əllərlə yemək insanı murdarlaşdırmır. Və İsa oradan çıxaraq Sur və Sayda tərəflərinə çəkildi. Və budur, Kənanlı qadın o sərhədlərdən çıxaraq ona qışqırdı və dedi: Mənə rəhm et, ey Rəbb, Davudun oğlu, mənim qızım pis cin tutulmuşdur. Amma o ona heç bir söz cavab vermədi. Və yaxınlaşaraq onun şagirdləri ona soruşurdular deyərək: onu burax, çünki o, bizim arxamızda qışqırır. O isə cavab verərək dedi: Mən yalnız İsrail evinin itirilmiş qoyunlarına göndərildim. O isə gəlib ona səcdə etdi və dedi: Ağa, mənə kömək et. O isə cavab verərək dedi: Uşaqların çörəyini alıb balaca itlərə atmaq yaxşı deyil. O isə dedi: Bəli, Ağa, çünki kiçik itlər də öz ağalarının

süfrəsindən düşən qırıntıları yeyirlər. O zaman İsa cavab verərək ona dedi: ey qadın, sənin imanın böyükdür, qoy sənə istədiyin kimi olsun. Və onun qızı həmin andan şəfa tapdı. Və İsa oradan keçərək Qalileya dənizinin yanına gəldi və dağa qalxaraq orada oturdu. Və çoxlu izdiham onun yanına yaxınlaşdı, özləri ilə topalları, korları, karları, şikəstləri və başqa çoxlarını götürərək, və onları İsanın ayaqları yanına atdılar, və o onları sağaltdı, elə ki izdiham heyrətləndi görərək karların eşitdiyini, lalların danışdığını, şikəstlərin sağlam olduğunu, topalların gəzdiyini və korların gördüyünü, və onlar İsrailin Allahını izzətləndirdilər. İsa öz şagirdlərini çağıraraq dedi: Mən camaata rəhm edirəm, çünki artıq üç gündür yanımda qalırlar və yeyəcək bir şeyləri yoxdur, və onları ac buraxmaq istəmirəm, yoxsa yolda zəifləşərlər. Və onun şagirdləri ona deyirlər: Haradan bizə çöldə bu qədər çox çörək ki, bu qədər çox izdihamı doyduruq? Və İsa onlara deyir: Neçə çörəyiniz var? Onlar dedilər: yeddi və bir neçə kiçik balıq. Və o, izdihamlara torpaq üzərində uzanmağı əmr etdi. Və yeddi çörəyi və balıqları götürüb, şükür edərək sındırdı və öz şagirdlərinə verdi, şagirdlər isə izdihamlara verdi. Və hamısı yedi və doydu, və qalan parçaların artığını yeddi dolu səbət götürdülər; yeyənlər isə qadınlar və uşaqlar olmadan dörd min kişi idi. Və izdihamları buraxdıqdan sonra gəmiyə mindi və Maqdalanın sərhədlərinə gəldi.

16

Və Fariseilər və Sadukeilər yaxınlaşaraq Onu sınayıb, göydən onlara bir əlamət göstərməsini xahiş etdilər. Amma o cavab verərək onlara dedi: Axşam olduqda siz deyirsiniz: Gözəl hava olacaq, çünki göy qırmızıdır; və səhər: Bu gün fırtına olacaq, çünki göy qaranlıq olub qırmızıdır. Ey riyakarlar, siz göyün üzünü ayırd etməyi bilirsiniz, amma zamanların əlamətlərini bilə bilmirsiniz? Pis və zinalı nəsil əlamət axtarır, və ona heç bir əlamət verilməyəcək, yalnız peyğəmbər Yunusun əlaməti istisna olmaqla. Və onları tərk edib getdi. Və onun şagirdləri o tərəfə gələndə çörək götürməyi unutdular. İsa isə onlara dedi: Görün və Fariseylərin və Sadukilərin mayasından ehtiyatlı olun. Onlar isə öz aralarında mülahizə yürüdürdülər və deyirdilər ki, biz çörək almamışıq. Bilib, İsa onlara dedi: Nə üçün öz-özünüzə mülahizə edirsiniz, ey az imanlılar, ki çörək almadınız? Hələ başa düşmürsünüz, nə də xatırlayırsınız beş min nəfər üçün olan beş çörəyi və neçə səbət topladığınızı? Dörd min nəfərə verilən yeddi çörəyi və neçə səbət yığdığınızı xatırlamırsınız? Necə başa düşmürsünüz ki, mən sizə çörək haqqında deməmişdim, Fariseylərin və Saduqeylərin mayasından ehtiyatlı olun? O zaman anladılar ki, o, çörəyin mayasından ehtiyatlı olmağı deyil, Fariseylərin və Saduqeylərin təlimindən ehtiyatlı olmağı demişdi. Gəlmiş olub və İsa Filipin Qeysəriyyasının hissələrinə daxil olduqda, öz şagirdlərindən soruşurdu və deyirdi: İnsanlar məni, insanoğlunu, kim olduğumu deyirlər? Onlar isə dedilər: Bəziləri Vəftizçi Yəhyanı, digərləri İlyası, başqaları isə Yeremyanı və ya peyğəmbərlərdən birini. O, onlara deyir: Bəs siz məni kim olduğumu deyirsiniz? Cavab verərək Simon Peter dedi: Sən diri Allahın oğlu Məsihsən. Və İsa cavab

verərək ona dedi: sən mübarəksən, Şimon Yunanın oğlu, çünki bunu sənə ət və qan açmadı, amma mənim göylərdə olan Atam açdı. Və mən də sənə deyirəm ki, sən Petersən, və bu qayanın üzərində mənim məclisimi tikəcəyəm, və cəhənnəm qapıları ona qalib gəlməyəcək. Mən sənə göylər krallığının açarlarını verəcəyəm və nə ki sən yer üzündə bağlayarsan, göylərdə bağlanmış olacaq, və nə ki sən yer üzündə açarsan, göylərdə açılmış olacaq. O zaman öz şagirdlərinə əmr etdi ki, heç kimsəyə deməsinlər ki, o, İsa Məsihdir. O vaxtdan İsa öz şagirdlərinə göstərməyə başladı ki, onun Yerusəlimə getməsi, ağsaqqallardan, baş kahinlərdən və ilahiyyatçılardan çox əziyyət çəkməsi, öldürülməsi və üçüncü gün dirildilməsi lazımdır. Və Petrus onu kənara götürərək ona məzəmmət etməyə başladı və dedi: Mərhəmətli olsun sənə, Ağa, bu heç vaxt sənə olmayacaq. O isə çevrilərək Peterə dedi: Get arxama, şeytan! Sən mənim üçün büdrəmə daşısan, çünki sən Allahın işlərini deyil, insanların işlərini düşünürsən. O zaman İsa öz şagirdlərinə dedi: Əgər kimsə mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özünü inkar etsin, öz çarmıxını götürsün və məni izləsin. Kim ki öz ruhunu xilas etmək istəyər, onu itirəcək, kim isə öz ruhunu mənim üçün itirər, onu tapacaq. İnsan üçün nə fayda var əgər bütün dünyanı qazansa, amma öz ruhunu itirərsə? Yoxsa insan öz ruhunun müqabilində nə verəcək? Çünki insanoğlu öz Atasının izzətində Öz mələkləri ilə gəlməyə niyyətindədir və o zaman hər kəsə öz əməlinə görə əvəz verəcəkdir. Həqiqətən sizə deyirəm, burada duranlardan elələri var ki, onlar ölümü dadmayacaqlar, ta ki İnsanoğlunun Öz padşahlığında gəldiyini görənə qədər.

17

Və altı gündən sonra İsa Peteri, Yaqubu və onun qardaşı Yəhyanı götürür və onları yüksək dağa təklikdə aparır, və onların qarşısında dəyişdirildi, və onun üzü günəş kimi parladı, onun paltarları isə işıq kimi ağ oldu. Və budur, onlara Musa və İlyas göründülər ki, Onunla söhbət edirdilər. Pyotr cavab verərək İsaya dedi: Rəbb, bizim burada olmağımız yaxşıdır. Əgər sən istəyirsənsə, gəl burada üç çadır quraq: sənə bir, Musaya bir və İlyasa bir. O hələ danışarkən, bax, işıqlı bir bulud onları kölgələdi və bax, buluddan bir səs deyirdi: Bu mənim sevimli oğlumdur, ondan mən razı oldum; ona qulaq asın. Və şagirdlər eşidəndə üzüstə düşdülər və çox qorxdular. Və İsa yaxınlaşaraq onlara toxundu və dedi: Qalxın və qorxmayın. Onlar gözlərini qaldırandan sonra heç kimi görmədilər, yalnız İsanı gördülər. Və onlar dağdan enərkən, İsa onlara əmr edərək dedi: İnsan Oğlu ölülər arasından dirilənə qədər bu görüntünü heç kimə deməyin. Və onun şagirdləri ona soruşdular deyərək: Bəs niyə din alimləri deyirlər ki, İlyas əvvəl gəlməlidir? İsa cavab verərək onlara dedi: İlyas həqiqətən əvvəl gəlir və hər şeyi bərpa edəcək; amma sizə deyirəm ki, İlyas artıq gəldi və onlar onu tanımadılar, əksinə ona nə istədilər etdilər; beləcə də İnsanoğlu onlar tərəfindən əzab çəkəcək. O zaman şagirdlər anladılar ki, onlara Vəftizçi Yəhya haqqında demişdi. Və onlar izdihamın yanına gələndə, bir adam ona yaxınlaşdı, diz çökərək dedi: Ağa, mənim oğluma rəhm et, çünki o, ay tutması var və pis əziyyət çəkir; çünki tez-tez oda düşür və tez-tez suya düşür. Və mən onu sənin

şagirdlərinə gətirdim, amma onlar onu sağaltmağa qadir olmadılar. Cavab verərək İsa dedi: ey imansız və pozulmuş nəsil, nə vaxta qədər sizinlə olacağam? Nə vaxta qədər sizə dözəcəyəm? Onu mənə buraya gətirin. Və İsa onu məzəmmət etdi və cin ondan çıxdı və uşaq o saatdan şəfa tapdı. O zaman şagirdlər İsaya təklikdə yaxınlaşıb dedilər: Niyə biz onu çıxara bilmədik? İsa onlara dedi: sizin imansızlığınıza görə. Həqiqətən sizə deyirəm, əgər xardal dənəsi kimi imanınız olsa, bu dağa deyəcəksiniz, buradan oraya keç, və keçəcək, və heç nə sizin üçün qeyri-mümkün olmayacaq. Lakin bu cins yalnız dua və oruclə çıxar. Onlar Qalileyaya geri dönərkən İsa onlara dedi: İnsanoğlu insanların əllərinə təslim ediləcək və onlar onu öldürəcəklər və üçüncü gündə o dirildiləcək. Və onlar çox kədərləndi. Onlar Kapernaumə gəldikdə, iki drahma vergi yığanlar Peterin yanına gəldilər və dedilər: Sizin müəlliminiz iki drahma ödəmirmi? O deyir, bəli. Və o, evə girəndə, İsa ona qabaqcadan müraciət edib dedi: sənə necə görünür, Şimon? Yer padşahları kimdən vergilər və ya xərac alırlar? Onların oğullarından, yoxsa başqalarından? Pyotr ona deyir: başqalarından. İsa ona dedi: Deməli, oğullar azaddır. Amma biz onları incitməyək deyə, dənizə gedib qarmaq at və ilk çıxan balığı götür, və onun ağzını açanda bir stater tapacaqsan, onu götürüb mənim və sənin əvəzinə onlara ver.

18

O saatda şagirdlər İsaya gəlib dedilər: Bəs göylər padşahlığında

kim daha böyükdür? Və İsa çağıraraq bir uşağı onların ortasında qoydu və dedi: həqiqətən sizə deyirəm, əgər dönməsəniz və uşaqlar kimi olmasanız, göylərin padşahlığına girməyəcəksiniz. Beləliklə, kim özünü bu uşaq kimi alçaldar, o, göylər padşahlığında ən böyükdür. Və kim belə bir uşağı mənim adıma qəbul edərsə, məni qəbul edir; amma kim mənə iman edən bu kiçiklərdən birini yoldan çıxararsa, onun üçün yaxşıdır ki, eşşək dəyirman daşı onun boynuna asılsın və dənizin dərinliyində batırılsın. Vay o dünyaya büdrəmə daşlarından, çünki büdrəmə daşlarının gəlməsi zəruridir, lakin vay o insana ki, onun vasitəsilə büdrəmə daşı gəlir. Əgər əlin və ya ayağın səni günaha sürükləyirsə, onları kəs və özündən at, çünki sənin üçün yaxşıdır ki, axsaq və ya şikəst halda həyata daxil olasan, nəinki iki əlin və ya iki ayağın olduğu halda əbədi oda atılasan. Əgər gözün səni günaha sürükləyirsə, onu çıxart və özündən at, çünki sənin üçün yaxşıdır ki, tək gözlə həyata girəsən, nəinki iki gözə malik olub od cəhənnəminə atılasan. Diqqətli olun, bu kiçiklərdən birini həqir görməyin, çünki sizə deyirəm ki, onların mələkləri göylərdə daim mənim göylərdə olan Atamın üzünü görürlər. Çünki insanoğlu itirilmişi xilas etmək üçün gəldi. Sizə nə kimi görünür? Əgər bir adama yüz qoyun olsa və onlardan biri azmış olsa, doxsan doqquzunu dağlarda buraxıb, gedib azmış olanı axtarmaz mı? Və əgər onu tapmaq müyəssər olarsa, həqiqətən sizə deyirəm ki, o, azmayanların doxsan doqquzu üzərində sevindiyindən daha çox onun üzərində sevinir. Beləliklə, göylərdə olan Atanızın iradəsi bu deyil ki, bu kiçiklərdən biri məhv olsun. Əgər qardaşın sənə qarşı günah etsə, get və onu tənbeh et sənin və onun arasında tək; əgər o səni

eşitsə, sən qardaşını qazandın; əgər isə eşitməsə, götür özünlə daha bir və ya iki nəfər, ki iki və ya üç şahidin ağzı üzərində hər söz qurulsun. Əgər onlara qulaq asmazsa, cəmiyyətə de; əgər cəmiyyətə də qulaq asmazsa, qoy sənin üçün qeyri-yəhudi və vergi yığan kimi olsun. Həqiqətən sizə deyirəm ki, nə qədər yer üzərində bağlasanız, göydə də bağlanmış olacaq və nə qədər yer üzərində azad etsəniz, göydə də azad edilmiş olacaq. Yenidən həqiqətən sizə deyirəm ki, əgər sizdən iki nəfər yer üzərində hər hansı bir şey haqqında razılaşsalar, bu onlara göylərdə olan Atamdan veriləcək. Çünki harada iki və ya üç nəfər mənim adıma toplanıb, mən orada onların arasındayam. O zaman ona yaxınlaşaraq Pyotr dedi: Ağa, neçə dəfə qardaşım mənə qarşı günah edəcək və mən ona bağışlayım? Yeddi dəfəyə qədər? İsa ona deyir: Sənə demirəm yeddi dəfəyə qədər, amma yetmiş dəfə yeddiyə qədər. Buna görə göylərin padşahlığı öz qulları ilə hesablaşmaq istəyən bir padşaha bənzədildi. Amma o, hesablaşmağa başlayanda, ona on min talant borclu olan bir nəfər gətirildi. Amma onun geri qaytarmağa gücü çatmadığı üçün, ağası əmr etdi ki, o satılsın və arvadı, uşaqları və malik olduğu hər şey satılsın və borc ödənilsin. Beləliklə, qul düşüb ona səcdə edərək dedi: Ağa, mənə qarşı səbirli ol və hər şeyi sənə geri verəcəyəm. Rəhm edərək, o qulun ağası onu azad etdi və borcunu ona bağışladı. Çıxandan sonra o qul onun həmqullarından birini tapdı ki, ona yüz dinar borclu idi və onu tutub boğurdu, deyirdi: Mənə geri ver, əgər nə isə borclusan. Beləliklə, onun qul yoldaşı onun ayaqlarına düşərək ona yalvarırdı və deyirdi: Mənə qarşı səbirli ol və sənə ödəyəcəyəm. O isə istəmədi, amma gedib onu həbsxanaya atdı, borclu olduğu

şeyi geri verənə qədər. Onun qul yoldaşları baş verənləri görəndə çox kədərləndilər və gəlib öz ağalarına baş verənlərin hamısını aydın izah etdilər. O zaman ağası onu çağırıb ona dedi: Pis qul, mən sənə bütün o borcunu bağışladım, çünki sən mənə yalvardın. Sənin qul yoldaşına mərhəmət etmək lazım deyildimi, necə ki mən də sənə mərhəmət etdim? Və onun ağası qəzəblənərək onu işgəncəçilərə təslim etdi ki, ona borclu olduğu hər şeyi geri verənə qədər. Beləcə mənim səmavi Atam da sizə edəcək, əgər hər biriniz öz qardaşını ürəyinizdən bağışlamasanız onların günahlarını.

19

Və belə oldu ki, İsa bu sözləri bitirəndə Qalileyadan köçdü və İordan çayının o tərəfində, Yəhudeya sərhədlərinə gəldi. Və çoxlu izdiham ona tabe oldu və o, onları orada şəfa verdi. Və Fariseylər ona yaxınlaşdılar, onu sınayaraq və ona dedilər: Kişiyə hər hansı səbəbə görə öz arvadını boşamaq icazə verilirmi? O, cavab verərək onlara dedi: Siz oxumamısınız ki, başlanğıcdan yaradan onları kişi və qadın yaratdı və dedi, bunun üçün insan öz atasını və anasını tərk edəcək və öz arvadına yapışacaq və ikisi bir cism olacaq? Beləliklə, onlar artıq iki deyil, amma bir ətdir. Ona görə də Tanrı birləşdirdi, insan ayırmasın. Onlar ona deyirlər: Bəs nə üçün Musa boşanma kitabı verib onu boşamağı əmr etdi? O, onlara deyir ki, Musa sizin ürəyinizin sərtliyinə görə arvadlarınızı boşamağa icazə verdi, lakin başlanğıcdan belə olmamışdır. Mən sizə deyirəm ki,

kim öz arvadını zinakarlıq olmadan boşayar və başqası ilə evlənər, zina edər, və boşanmış qadınla evlənən də zina edər. Onun şagirdləri ona deyirlər: Əgər kişinin qadınla olan işi belədirsə, evlənmək faydalı deyil. O isə onlara dedi: Hamısı qəbul etmir bu sözü, ancaq kimə verilib. Çünki elə xəsılər var ki, anasının bətnindən belə doğuldular. Və elə xəsılər var ki, onlar insanlar tərəfindən xəsı edilmişdilər, və elə xəsılər var ki, onlar göylərin padşahlığı üçün özlərini xəsı etmişdilər. Qəbul edə bilən qəbul etsin. O zaman uşaqlar ona gətirildi ki, əllərini onların üzərinə qoysun və dua etsin, amma şagirdlər onları məzəmmət etdilər. İsa isə dedi: buraxın uşaqları və mane olmayın onların mənə gəlməsinə, çünki göylərin hökmranlığı belələrindir. Və əllərini onların üzərinə qoyaraq oradan getdi. Və budur, bir nəfər yaxınlaşaraq ona dedi: Yaxşı müəllim, mən nə yaxşı iş edim ki, əbədi həyata malik olum? O isə ona dedi: Nə üçün məni yaxşı adlandırırsan? Heç kim yaxşı deyil, yalnız Tanrı istisna olmaqla. Əgər həyata daxil olmaq istəyirsənsə, əmrləri saxla. Ona deyir: hansıları? İsa isə dedi: öldürmə, zina etmə, oğurluq etmə, yalan şahidlik etmə, atana və anana hörmət et, və qonşunu özün kimi sev. Cavan adam ona deyir: Bütün bunları gəncliyimdən bəri saxlamışam, hələ nəyim çatışmır? İsa ona dedi: Əgər kamil olmaq istəyirsənsə, get mallarını sat və kasıblara ver, onda göydə xəzinən olacaq və gəl mənim ardımca. Gənc adam bu sözü eşidəndə kədərlənərək getdi, çünki onun çoxlu mülkləri var idi. Amma İsa öz şagirdlərinə dedi: Həqiqətən sizə deyirəm ki, varlı çətinliklə göylər krallığına daxil olacaq. Yenə də sizə deyirəm, dəvənin iynə deşiyindən keçməsi, zəngin bir insanın Allahın padşahlığına girməsindən daha

asandır. Amma onun şagirdləri bunu eşidəndə çox heyrətləndilər və dedilər: Bəs kim xilas ola bilər? Baxıb İsa onlara dedi: İnsanlar üçün bu qeyri-mümkündür, amma Tanrı üçün hər şey mümkündür. O zaman Petros cavab verərək ona dedi: Bax, biz hər şeyi tərk etdik və sənə tabe olduq, bəs bizə nə olacaq? İsa isə onlara dedi: Həqiqətən sizə deyirəm ki, siz ki mənə tabe olmusunuz, yenidəndoğma zamanında, nə vaxt ki insan oğlu öz izzət taxtında oturacaq, siz də on iki taxt üzərində oturub İsrailin on iki qəbiləsini mühakimə edəcəksiniz. Və hər kim mənim adım üçün evləri, qardaşları, bacıları, atanı, ananı, arvadı, uşaqları və ya tarlaları tərk etdi, yüz qat alacaq və əbədi həyatı miras alacaq. Çoxları birinci olacaq sonuncu, və sonuncular birinci olacaq.

20

Oxşardır, çünki səmalar padşahlığı ev sahibi olan insana bənzəyir ki, səhər tezdən öz üzümlüyünə işçilər tutmaq üçün çıxdı. Və işçilərlə gün üçün bir dinara razılaşdıqdan sonra, onları öz üzümlüyünə göndərdi. Və üçüncü saatın ətrafında çıxıb bazarda işsiz dayanmış başqalarını gördü və onlara dedi: siz də üzümlüyə gedin və nə ədalətli olarsa sizə verəcəyəm. Onlar isə getdilər. Yenə altıncı və doqquzuncu saatlarda çıxıb eyni şəkildə etdi. On birinci saat haqqında isə çıxıb başqalarını boş dayanmış tapdı və onlara deyir: nə üçün burada bütün günü boş dayanmısınız? Ona deyirlər: Heç kim bizi işə götürməyib. O, onlara deyir: siz də gedin üzümlüyə, və nə ədalətli olarsa,

alacaqsınız. Axşam olduqda, üzümlüyün ağası öz nəzarətçisinə dedi: İşçiləri çağır və onlara əmək haqqını ver, sonunculardan başlayaraq birincilərə qədər. Və on birinci saatda gələnlər hər biri bir denarius aldılar. Amma birinci gələnlər düşündülər ki, daha çox alacaqlar, və onlar da hər biri bir denarius aldılar. Götürüb və ev sahibinə qarşı deyə-deyə giley edirdilər ki, bu sonuncular bir saat işlədilər və sən onları günün ağırlığını və yandırıcı istini daşıyan bizə bərabər etdin. Amma o, cavab verərək onlardan birinə dedi: Yoldaş, mən sənə haqsızlıq etmirəm. Sən mənimlə bir dinar haqqında razılaşmadınmı? Səninkini götür və get; amma mən bu sonuncuya sənə verdiyim kimi vermək istəyirəm; yoxsa mənim öz malımda istədiyimi etməyə haqqım yoxdur? Sənin gözün pisdir, çünki mən yaxşıyam? Beləcə sonuncular birinci olacaq və birincilər sonuncu, çünki çoxları çağırılıb, lakin azları seçilib. Və İsa Yerusəlimə qalxarkən on iki şagirdi yolda özəl olaraq yanına götürdü və onlara dedi: Bax, biz Yerusəlimə qalxırıq və insanın oğlu baş kahinlərə və ilahiyyatçılara təslim olunacaq və onlar onu ölümə məhkum edəcəklər və onu millətlərə lağ etmək və qamçılamaq və çarmıxa çəkmək üçün təslim edəcəklər və üçüncü gündə o dirilə biləcək. O zaman Zebedayın oğullarının anası öz oğulları ilə ona yaxınlaşdı, səcdə edərək ondan nəsə istədi. O isə ona dedi: nə istəyirsən? O, ona deyir: de ki, bu mənim iki oğlum otursun, biri sənin sağında və biri sənin solunda sənin padşahlığında. İsa cavab verərək dedi: siz nə istədiyinizi bilmirsiniz. Siz o kasanı içə bilərsinizmi ki, mən içmək üzrəyəm, yaxud o vəftizlə vəftiz oluna bilərsinizmi ki, mən vəftiz olunuram? Onlar ona deyirlər: bacarırıq. Və onlara

deyir: Həqiqətən, mənim fincandan içəcəksiniz və mən hansı vəftizlə vəftiz olunuram, siz də o vəftizlə vəftiz olunacaqsınız. Amma mənim sağımda və solumda oturmaq mənim verməyim deyil, ancaq atam tərəfindən kimə hazırlanmışdırsa onlarındır. Və on nəfər eşidəndə iki qardaş haqqında qəzəbləndilər. Amma İsa onları çağıraraq dedi: Bilirsiniz ki, millətlərin hökmdarları onlara ağalıq edir və böyükləri onlar üzərində hakimiyyət edir. Belə olmayacaq aranızda, amma kim istəyirsə aranızda böyük olmaq, sizin xidmətçiniz olacaq, və kim istəyirsə aranızda birinci olmaq, sizin qulunuz olacaq; necə ki insanoğlu gəlmədi ki, ona xidmət olunsun, amma xidmət etsin və öz ruhunu çoxlarının əvəzinə fidyə olaraq versin. Və onlar Yerixodan çıxarkən, böyük bir izdiham ona tabe oldu. Və budur, iki kor yolun kənarında oturmuşdu, eşitmişdilər ki, İsa keçir, onlar qışqırdılar: Rəhm et bizə, ey Rəbb, Davudun oğlu! Lakin izdiham onları məzəmmət etdi ki, sussunlar, amma onlar daha çox qışqırırdılar və deyirdilər: Bizə rəhm et, Ağa, Davudun oğlu. Və İsa dayanıb onları çağırdı və dedi: Nə istəyirsiniz sizin üçün edim? Onlar ona deyirlər: Ağa, gözlərimiz açılsın. Rəhm edərək İsa onların gözlərinə toxundu və dərhal onların gözləri açıldı və onlar ona tabe oldular.

21

Və onlar Yerusəlimə yaxınlaşanda Betfageyə, Zeytun dağına tərəf gəldilər, o zaman İsa iki şagirdi göndərdi və onlara dedi: qarşınızdakı kəndə gedin və dərhal bağlanmış bir eşşək və

onunla birlikdə bir kulun tapacaqsınız; açıb mənə gətirin. Və əgər kimsə sizə nəsə desə, deyəcəksiniz ki, Rəbb onlara ehtiyacı var, dərhal isə onları göndərəcək. Bütün bunlar ona görə baş verdi ki, peyğəmbər vasitəsilə deyilən söz yerinə yetirilsin: Sion qızına deyin, budur, sənin padşahın sənə gəlir, həlim və eşşəyə minmiş, yük heyvanının oğlu olan sıpaya. Şagirdlər gedib İsanın onlara əmr etdiyi kimi edərək, eşşəyi və kulunu gətirdilər və öz paltarlarını onların üstünə qoydular və O onların üstünə oturdu. Amma ən böyük izdiham öz paltarlarını yolda sərdi, digərləri isə ağaclardan budaqlar kəsib yolda səpdi. Amma irəlidə gedən və arxadan gələn izdiham qışqırırdı: Davudun oğluna hosanna! Rəbbin adı ilə gələn mübarəkdir! Uca yerlərdə hosanna! Və o, Yerusəlimə daxil olduqda, bütün şəhər sarsıldı və deyirdi: Bu kimdir? Amma izdiham deyirdi ki, bu, Qalileyadan olan Nəsrətli peyğəmbər İsadır. Və İsa Allahın məbədinə daxil oldu və məbəddə alış-veriş edən bütün adamları qovdu, və pul dəyişənlərin masalarını devirdi və göyərçin satanların oturacaqlarını devirdi, və onlara deyir: yazılmışdır ki, mənim evim dua evi adlanacaq; siz isə onu quldurlar mağarasına çevirdiniz. Və ona məbəddə topal və kor adamlar gəldilər və o, onları şəfa verdi. Baş kahinlər və ilahiyyatçılar onun etdiyi möcüzələri və məbəddə Hosanna Davudun oğluna deyə qışqıran uşaqları gördükdən sonra qəzəbləndilər və ona dedilər: Sən eşidirsən bunlar nə deyir? İsa onlara deyir: bəli; heç vaxt oxumamısınız ki, körpələrin və əmən körpələrin ağzından həmd hazırladın? Və onları tərk edərək, şəhərin kənarına, Betanyaya çıxdı və orada gecələdi. Səhər şəhərə qayıdarkən acıqdı və yolda bir əncir ağacı görüb onun yanına gəldi və onda heç nə tapmadı,

yalnız yarpaqlar, və ona deyir: artıq səndən heç vaxt meyvə olmasın. Və əncir ağacı dərhal qurudu. Şagirdlər bunu görüb heyrətlənərək dedilər: Əncir ağacı necə dərhal qurudu? Cavab verərək İsa onlara dedi: həqiqətən sizə deyirəm, əgər imanınız olsa və şübhə etməsəniz, yalnız əncir ağacının işini deyil, hətta bu dağa desəniz qalx və dənizə atıl, olacaq; və dua edərkən iman edərək nə istəsəniz alacaqsınız. Və o, məbədə gəldikdə, öyrədərkən ona xalqın baş kahinləri və ağsaqqalları yaxınlaşıb dedilər: Sən bunları hansı səlahiyyətlə edirsən və bu səlahiyyəti sənə kim verdi? Cavab olaraq İsa onlara dedi: Mən də sizə bir söz soruşacağam, əgər onu mənə desəniz, mən də sizə deyəcəyəm ki, bunları hansı səlahiyyətlə edirəm. Yəhyanın vəftizi haradan idi, göydən yoxsa insanlardan? Onlar öz aralarında mülahizə yürüdürdülər və deyirdilər: əgər desək göydən, o bizə deyəcək, bəs niyə ona inanmadınız; əgər amma desək insanlardan, izdihamdan qorxuruq; çünki hamısı Yəhyanı peyğəmbər kimi tutur. Və İsaya cavab verərək dedilər: bilmirik. O da onlara özü dedi: mən də sizə demirəm hansı səlahiyyətlə bunları edirəm. Bəs sizə nə görünür? Bir adamın iki uşağı var idi, və birinciyə yaxınlaşaraq dedi: uşaq, get bu gün mənim üzümlüyümdə işlə. O isə cavab verərək dedi: İstəmirəm. Amma sonra peşman olaraq getdi. Və ikinciyə yaxınlaşaraq eyni şəkildə dedi. O isə cavab verərək dedi: Mən, ağa, və getmədi. İki nəfərdən hansı atanın iradəsini yerinə yetirdi? Ona deyirlər: birinci. İsa onlara deyir: Həqiqətən sizə deyirəm ki, vergiyığanlar və fahişələr Allahın Krallığına sizdən qabaq gedirlər. Çünki Yəhya ədalət yolu ilə sizin yanınıza gəldi və siz ona inanmadınız, amma vergi yığanlar və fahişələr ona

inandılar, siz isə bunu görüb sonradan ona inanmaq üçün peşman olmadınız. Başqa bir məsəli eşidin. Bir kişi var idi, ev sahibi, o üzüm bağı əkdi və onun ətrafına hasar çəkdi və orada şərab sıxacağı qazdı və qala tikdi və onu əkinçilərə icarəyə verdi və uzağa getdi. Lakin meyvə yığımı vaxtı yaxınlaşdıqda, o, öz qullarını fermerlərin yanına göndərdi ki, onun meyvələrini alsınlar. Və fermerlər onun qullarını götürüb, birini döydülər, birini öldürdülər, birini isə daşqalaq etdilər. Yenidən ilk göndərdiklərindən daha çox başqa qullar göndərdi və onlara da eyni şəkildə rəftar etdilər. Sonra isə onlara öz oğlunu göndərdi və dedi: Mənim oğluma hörmət edəcəklər. Amma fermerlər oğulu görəndə öz-özlərinə dedilər: Bu, varisdir. Gəlin onu öldürək və onun irsini ələ keçirək. Və onu götürüb üzümlükdən kənara atdılar və öldürdülər. Buna görə üzümlüyün sahibi gələndə, o kəndlilərə nə edəcək? Onlar ona deyirlər: O, pis adamları pislikdə məhv edəcək və üzümlüyü başqa fermerlərə icarəyə verəcək ki, onlar ona meyvələri öz vaxtlarında geri versinlər. İsa onlara deyir: Heç vaxt Müqəddəs Yazılarda oxumadınızmı? Binagərənlərin rədd etdiyi daş künc başı oldu. Bu, Rəbbin tərəfindən oldu və bizim gözlərimizdə heyrətamizdir. Buna görə sizə deyirəm ki, Allahın krallığı sizdən götürüləcək və onun meyvələrini verən millətə veriləcək. Və bu daşın üzərinə düşən əziləcək; o hansının üzərinə düşsə, onu əzəcək. Və baş kahinlər və Fariseilər onun məsəllərini eşidəndə anladılar ki, onların haqqında danışır; və onu tutmaq istəyəndə xalqdan qorxdular, çünki onu peyğəmbər kimi qəbul edirdilər.

22

Və İsa cavab verərək yenidən onlara məsəllərlə deyərək dedi: göylərin padşahlığı padşah olan bir insana bənzədildi ki, öz oğlu üçün toy etdi. Və o, öz qullarını göndərdi ki, toya dəvət olunmuşları çağırsınlar, amma onlar gəlmək istəmədilər. Yenidən başqa qullar göndərdi və dedi: Dəvət olunmuşlara deyin, budur, mənim ən yaxşı yeməyimi hazırladım, mənim öküzlərim və kökəldilmiş heyvanlar kəsilmişdir, və hər şey hazırdır, toya gəlin. Amma onlar laqeyd qalaraq getdilər, biri öz tarlasına, digəri isə öz ticarətinə; qalanlar isə onun qullarını tutub təhqir etdilər və öldürdülər. Eşidərkən o padşah qəzəbləndi və öz ordularını göndərərək o qatilləri məhv etdi və onların şəhərini yandırdı. O zaman öz qullarına deyir: Toy hazırdır, amma dəvət olunanlar layiq deyildilər; ona görə yolların kənarlarına gedin və neçə nəfər tapsanız, toya dəvət edin. Və o qullar çıxıb yollara gedərək tapdıqları hər kəsi - pis və yaxşı - topladılar, və toy süfrəsinə uzananlarla doldu. İçəri daxil olub, padşah uzananları görmək üçün orada toy paltarı geyinməmiş bir adam gördü və ona deyir: dostum, toy paltarı olmadan necə bura daxil oldun? O isə susdu. O zaman padşah xidmətçilərə dedi: Onun ayaqlarını və əllərini bağlayaraq onu qaldırın və xarici qaranlığa atın, orada ağlama və diş qıcırtısı olacaq. Çoxları çağırılır, lakin azları seçilir. O zaman Farisilər gedib məsləhətləşdilər ki, onu sözlə tələyə salsınlar. Və onlar öz şagirdlərini Hirodçularla birlikdə ona göndərirlər və deyirlər: Müəllim, bilirik ki, sən doğrusan və Allahın yolunu həqiqətlə

öyrədirsən, və heç kəs barədə sənə əhəmiyyət yoxdur, çünki insanların üzünə baxmırsan. Ona görə bizə de, sənə nə kimi görünür? Qeysərə vergi vermək mümkündür, yoxsa yox? Amma İsa onların pislik niyyətini bilərək dedi: Nə üçün məni sınayırsınız, ey ikiüzlülər? Mənə vergi sikkəsini göstərin. Və onlar ona bir denarius gətirdilər. Və onlara deyir: Bu şəkil və yazı kimindir? Ona deyirlər: Sezarın. O zaman onlara deyir: Beləliklə, Qeysərin şeylərini Qeysərə və Allahın şeylərini Allaha verin. Və eşidəndə heyrətləndilər və onu tərk edib getdilər. O gün Sadukaylılar ona yaxınlaşdılar, dirilmənin olmadığını deyənlər, və ondan soruşdular deyərək: müəllim, Musa dedi ki, əgər kimsə uşaqları olmadan ölsə, onun qardaşı onun arvadı ilə evlənəcək və onun qardaşı üçün nəsil qaldıracaq. Bizim yanımızda yeddi qardaş var idi və birincisi evlənib öldü və nəsil saxlamadan arvadını öz qardaşına buraxdı, eyni şəkildə ikincisi və üçüncüsü də, yeddisinə qədər. Sonra isə onların hamısından sonra qadın da öldü. Onda dirilişdə o qadın yeddi nəfərdən hansının arvadı olacaq? Çünki hamısı ona sahib oldu. Cavab verərək İsa onlara dedi: Siz aldanırsınız, çünki nə Müqəddəs Yazıları bilirsiniz, nə də Allahın qüdrətini. Çünki dirilmədə nə evlənirlər, nə də evləndirilər, lakin göydə Allahın elçiləri kimi olurlar. Amma ölülərin dirilməsi haqqında siz oxumadınızmı Allahın sizə deyilən sözünü deyərkən: Mən İbrahimin Allahıyam və İshaqın Allahıyam və Yaqubun Allahıyam? Allah ölülərin Allahı deyil, lakin yaşayanların Allahıdır. Və izdihamlar onun təlimini eşidəndə heyrətə gəlirdilər. Fariseylər eşitdilər ki, o, Sadukeyləri susdurudu, bir yerə toplandılar, və onlardan biri, qanun mütəxəssisi, onu sınayaraq soruşdu və dedi: müəllim,

qanunda hansı əmr böyükdür? İsa isə ona dedi: Rəbbini Allahını bütün qəlbinlə, bütün ruhunla və bütün ağlınla sevəcəksən. Bu birinci və böyük əmrdir. İkinci isə buna oxşardır: qonşunu özün kimi sevəcəksən. Bu iki əmrdə bütün qanun və peyğəmbərlər asılıdır. Fariseylər toplanmışkən, İsa onlardan soruşdu və dedi: Məsih haqqında sizə necə görünür? Kimin oğludur? Onlar ona deyirlər: Davudun. O, onlara deyir: Bəs necə Davud Ruhda Onu Rəbb adlandırır deyərək: Rəbb mənim Rəbbimə dedi: Mənim sağımda otur, mən sənin düşmənlərini sənin ayaqlarının ayaqaltlığı edənə qədər? Əgər beləliklə, David onu Rəbb adlandırırsa, necə olur ki, o, onun oğludur? Və heç kim ona bir söz cavab verə bilmədi, nə də o gündən sonra kimsə ona bir daha sual verməyə cəsarət etmədi.

23

O zaman İsa izdihamlara və öz şagirdlərinə danışaraq dedi: Musanın kürsüsündə ilahiyyatçılar və fariseylər oturdular. Buna görə onlar sizə saxlamağı nə deyərlərsə, hamısını saxlayın və edin, amma onların əməllərinə görə etməyin, çünki deyirlər və etmirlər. Onlar ağır və daşınması çətin yükləri bağlayıb insanların çiyinlərinə qoyurlar, lakin öz barmaqları ilə onları tərpətmək istəmirlər. Onlar bütün işlərini insanlar tərəfindən görünmək üçün edirlər. Çünki onlar öz tılsımlarını genişləndirirlər və öz paltarlarının saçaqlarını böyüdürlər, və sevirlər ziyafətlərdə şərəf yerini və yığıncaqlarda birinci oturacaqları və bazarlarda salamları və insanlar tərəfindən

rabbi rabbi çağırılmağı. Siz isə rabbi adlandırılmayın, çünki sizin müəlliminiz birdir, Məsih, hamınız isə qardaşsınız. Və yer üzündə heç kimi atanız adlandırmayın, çünki sizin atanız birdir, o göylərdədir. Nə də müəllimlər adlandırılın, çünki sizin müəlliminiz birdir, Məsih. Sizin aranızda ən böyük olan sizin xidmətçiniz olacaq. Hər kəs özünü yüksəldərsə, alçaldılacaq, və hər kəs özünü alçaldarsa, yüksəldiləcək. Vay halınıza, ey ikiüzlü ilahiyyatçılar və Fariseilər, çünki siz dul qadınların evlərini udursunuz və bəhanə ilə uzun dualar edirsiniz, buna görə də daha ağır cəza alacaqsınız. Vay sizin halinizə, ey yazıçılar və fariseylər, ikiüzlülər! Çünki siz göylər krallığını insanların qarşısında bağlayırsınız. Özünüz də daxil olmursunuz, nə də daxil olmaq istəyənləri buraxırsınız. Vay sizin halınıza, ey yazıçılar və Fariseilər, ey ikiüzlülər, çünki siz dənizi və qurunu gəzib-dolaşırsınız ki, bir gəlməni qazanasınız, və o belə olduqda, onu özünüzdən iki dəfə artıq cəhənnəm oğlu edirsiniz. Vay sizə, kor bələdçilər, deyənlər ki: kim məbəddə and içsə, heç nə deyil, amma kim məbədin qızılında and içsə, borcludur. Axmaqlar və korlar! Çünki hansı daha böyükdür: qızıl, yoxsa qızılı müqəddəs edən məbəd? Və kim qurbangahda and içsə, heç nə deyil, amma kim onun üstündə olan hədiyyə ilə and içsə, borcludur. Axmaqlar və korlar, hansı daha böyükdür: hədiyyə, yoxsa hədiyyəni müqəddəsləşdirən qurbangah? Deməli qurbangahda and içən qurbangahda and içir və onun üstündə olan hər şeydə; və məbəddə and içən məbəddə and içir və onu məskunlaşdıran kimsədə; və göydə and içən Allahın taxtında and içir və onun üstündə oturan kimsədə. Vay halınıza, ey riyakar yazıçılar və Fariseilər, çünki siz nanədən, şüyüddən və zirədən onda bir

vergi verirsiniz, amma qanunun daha ağır tərəflərini - mühakiməni, mərhəməti və imanı tərk etdiniz. Bunları etmək lazım idi, o şeyləri isə buraxmamaq. Kor bələdçilər, ağcaqanadı süzənlər, amma dəvəni udanlar. Vay sizə, ilahiyyatçılar və Fariseylər ikiüzlülər, çünki siz fincanın və boşqabın xaricini təmizləyirsiniz, amma içəri talan və haqsızlıqdan doludur. Kor Pharisee, əvvəlcə kasanın və qabın içini təmizlə ki, onların xarici də təmiz olsun. Vay sizin halınıza, ey katiblar və Farisilər iypoqritlər, çünki siz ağardılmış qəbirlərə bənzəyirsiniz ki, onlar çöldən gözəl görünsələr də, içəridən ölülərin sümükləri və hər cür murdarlıqla doludur. Beləcə də siz xaricdən insanlara ədalətli görünürsünüz, lakin içəridən ikiüzlülük və qanunsuzluqla dolusunuz. Vay halınıza, ilahiyyatçılar və Fariseylər ikiüzlülər, çünki siz peyğəmbərlərin qəbirlərini tikir və salehlərin abidələrini bəzəyirsiniz, və deyirsiniz: əgər biz atalarımızın günlərində olsaydıq, peyğəmbərlərin qanında onların şərikləri olmazdıq. Beləliklə, siz özünüz haqqında şəhadət verirsiniz ki, peyğəmbərləri öldürənlərin oğullarısınız. və siz atalarınızın ölçüsünü doldurun İlanlar, gürzələrin nəsli, cəhənnəm hökmündən necə qaçacaqsınız? Buna görə budur, mən sizə peyğəmbərlər və müdriklər və alımlər göndərirəm, və onlardan öldürəcəksiniz və çarmıxa çəkəcəksiniz, və onlardan sizin məclislərdə qamçılayacaqsınız və şəhərdən şəhərə təqib edəcəksiniz, elə ki yer üzərində tökülən bütün ədalətli qan sizin üzərinizə gəlsin, ədalətli Habilin qanından Bərəkyanın oğlu Zəkəriyyənin qanına qədər, kimi siz məbəd ilə qurbangah arasında öldürdünüz. Həqiqətən sizə deyirəm ki, bunların hamısı bu nəslin üzərinə gələcək. Yerusəlim, Yerusəlim,

peyğəmbərləri öldürən və ona göndərilənləri daşqalaq edən! Neçə dəfə istədim sənin uşaqlarını toplamağı, elə bil quş öz cücələrini qanadları altında toplayır, amma siz istəmədiniz. Bax, sizin eviniz viranə buraxılır. Mən sizə deyirəm ki, məni indi görməyəcəksiniz, ta ki deyənə qədər: Mübarək olsun Rəbbin adı ilə gələn!

24

Və İsa məbəddən çıxıb gedərkən, onun şagirdləri ona məbədin binalarını göstərmək üçün yaxınlaşdılar. İsa onlara dedi: siz bütün bu şeyləri görmürsünüz? Həqiqətən sizə deyirəm, burada daş daşın üstündə qalmayacaq ki, dağıdılmayacaq. Amma o, Zeytun dağında oturarkən, şagirdlər ona təklikdə yaxınlaşıb dedilər: Bizə de, bunlar nə vaxt olacaq və sənin gəlişinin və çağın tamamlanmasının əlaməti nədir? İsa cavab verərək onlara dedi: Baxın ki, kimsə sizi azdırmasın. Çünki çoxları mənim adımla gələcək və deyəcək: Mən Məsihəm, və çoxlarını aldadacaqlar. Siz müharibələr və müharibə xəbərləri eşidəcəksiniz, amma narahat olmayın, çünki bütün bunlar baş verməlidir, lakin hələ son deyil. Çünki millət millətə qarşı qalxacaq və krallıq krallığa qarşı qalxacaq, və aclıqlar və vəbalar və zəlzələlər müxtəlif yerlərdə olacaq; amma bütün bunlar doğum ağrılarının başlanğıcıdır. O zaman sizi əzaba təslim edəcəklər və sizi öldürəcəklər, və siz mənim adıma görə bütün millətlər tərəfindən nifrət ediləcəksiniz. Və sonra çoxları rəncidə olacaq və bir-birlərini təslim edəcəklər və bir-

birlərindən nifrət edəcəklər. Və çox saxta peyğəmbərlər qalxacaq və çoxlarını azdıracaq, və qanunsuzluğun çoxalması səbəbindən çoxlarının məhəbbəti soyuyacaq. Lakin sona qədər dözən xilas olacaq. Və bu padşahlığın müjdəsi bütün məskun dünyada bütün millətlərə şəhadət olmaq üçün elan olunacaq və sonra son gələcək. Ona görə nə vaxt siz viranəliyin iyrənc şeyini görəsiniz, Daniəl peyğəmbər vasitəsilə deyilmiş, müqəddəs yerdə dayanmış, oxuyan qoy anlasın, o zaman Yəhudiyada olanlar dağlara qaçsınlar, damda olan evindən şeyləri götürmək üçün enməsin, və tarlada olan paltarlarını götürmək üçün geri dönməsin. Vay o günlərdə hamilə qadınlara və əmizdiricilərə! Dua edin ki, qaçışınız qışda və ya şənbə günü olmasın. Çünki o zaman elə böyük əzab olacaq ki, dünyanın yaranışından indiyə qədər nə olmuşdur, nə də heç vaxt olmayacaq. Və əgər o günlər qısaldılmasaydı, heç bir bəşər xilas olmazdı, lakin seçilmişlərə görə o günlər qısaldılacaq. O zaman əgər kimsə sizə desə: Budur, burada Məsihdir və ya burada, inanmayın; çünki saxta məsihlər və saxta peyğəmbərlər qalxacaq və böyük əlamətlər və möcüzələr göstərəcəklər ki, mümkünsə, hətta seçilmişləri də azdırsınlar. Bax, mən sizə əvvəlcədən demişəm. Ona görə əgər sizə desələr, bax, o səhradadadır, çıxmayın, bax, anbar otaqlarındadır, inanmayın; çünki necə ki şimşək şərqdən çıxır və qərbə qədər görünür, insanoğlunun gəlişi də belə olacaq; çünki harada cəsəd olarsa, orada qartallar toplaşacaq. Lakin o günlərin əzabından dərhal sonra günəş qaraldılacaq və ay öz işığını verməyəcək, ulduzlar göydən düşəcək və göylərin qüvvələri sarsılacaq. Və sonra insanoğlunun nişanı göydə görünəcək, və sonra yerin bütün qəbilələri yas tutacaq və

insanoğlunu göyün buludları üzərində böyük qüdrət və izzətlə gələrkən görəcəklər. Və o, öz mələklərini böyük şeypur səsi ilə göndərəcək və onlar onun seçilmişlərini dörd küləkdən, göylərin uclarından onların uclarına qədər toplayacaqlar. Və əncir ağacından məsəli öyrənin. Nə vaxt artıq onun budağı yumşaq olur və yarpaqlar çıxarır, bilin ki yay yaxındır; beləcə də siz nə vaxt bütün bunları görsəniz, bilin ki qapılarda yaxındır. Həqiqətən sizə deyirəm ki, bu nəsil keçib getməyəcək, bütün bunlar baş verənə qədər. Göy və yer keçib gedəcək, amma mənim sözlərim heç vaxt keçib getməyəcək. Amma o gün və saat haqqında heç kim bilmir, nə göylərin elçiləri, yalnız mənim atam bilir. Necə ki Nuhun günləri olduğu kimi, insanoğlunun gəlişi də belə olacaq. Necə ki onlar daşqından əvvəlki günlərdə yeyir, içir, evlənir və evləndirirdilər, Nuh gəmiyə girdiyi günə qədər, və daşqın gəlib hamısını götürənə qədər bilmirdilər, beləcə də İnsanoğlunun gəlişi olacaq. O zaman iki nəfər tarlada olacaq, biri götürülər və biri buraxılar; iki qadın dəyirmanda üyüdər, biri götürülər və biri buraxılar. Buna görə ayıq olun, çünki Rəbbinizin hansı saatda gələcəyini bilmirsiniz. Amma bunu bilin ki, əgər ev sahibi bilsəydi oğru hansı vaxt gəlir, o ayıq qalardı və öz evinin sındırılmasına icazə verməzdi. Bu səbəbdən siz də hazır olun, çünki insanoğlu elə bir saatda gəlir ki, siz düşünmürsünüz. Kim onda o sadiq və ağıllı quldur ki, onun ağası onu öz xidmətçiləri üzərində təyin etdi ki, onlara vaxtında yemək versin? Xoşbəxt o quldur ki, ağası gələndə onu belə edərkən tapar. Həqiqətən sizə deyirəm ki, onu öz bütün malı üzərində təyin edəcək. Əgər o pis qul ürəyində desə ki, ağam gəlməyi ləngidib, və başlasa öz yoldaş qullarını döyməyə, və

yeyə və içə sərxoşlarla birlikdə, o qulun ağası gələcək gözləmədiyi gündə və bilmədiyi saatda, və onu iki yerə kəsəcək, və onun payını ikiüzlülərlə birlikdə qoyacaq; orada olacaq ağlama və dişlərin qıcırtısı.

25

O zaman göylərin krallığı on bakirəyə bənzədiləcək, hansılar öz çıraqlarını götürüb bəyi qarşılamağa çıxdılar. Beş nəfəri ağıllı, beş nəfəri isə axmaq idi. Axmaqlar öz məşəllərini götürəndə özləri ilə yağ götürmədilər; amma ağıllılar öz qablarında öz məşəlləri ilə birlikdə yağ götürdülər. Bəy gecikəndə hamısı uyuşub yatdılar. Gecə yarısı isə fəryad qopdu: Budur, bəy gəlir, onun qarşısına çıxın! O zaman bütün o bakirələr qalxdılar və öz məşəllərini bəzədilər. Ağılsızlar isə ağıllılara dedilər: Bizə yağınızdan verin, çünki məşəllərimiz sönür. Amma ağıllılar cavab verdilər və dedilər: Yoxsa bizə və sizə kifayət etməz, daha yaxşısı gedib satanların yanına və özünüzə alın. Onlar almağa gedərkən bəy gəldi və hazır olanlar onunla birlikdə toy məclisinə daxil oldular və qapı bağlandı. Sonra isə qalan bakirələr gəlirlər və deyirlər: Ağa, ağa, bizə aç. O isə cavab verərək dedi: Amin, sizə deyirəm, sizi tanımıram. Ona görə ayıq olun, çünki İnsan Oğlunun hansı gündə və hansı saatda gələcəyini bilmirsiniz. Çünki necə ki bir adam səfərə gedərkən öz qullarını çağırdı və onlara öz var-dövlətini təhvil verdi, və birinə beş talant verdi, birinə isə iki, birinə isə bir, hər birinə öz qabiliyyətinə görə, və dərhal səfərə getdi. Amma beş talant almış

olan gedib onlarla işlədi və başqa beş talant qazandı. Eyni şəkildə, iki talantı alan da özü başqa iki talant qazandı. Amma o, biri götürüb gedərək torpaqda qazdı və ağasının gümüşünü gizlətdi. Çox vaxt keçdikdən sonra o nökərlərin ağası gəlir və onlarla hesablaşır. Və yaxınlaşaraq beş talant götürmüş olan başqa beş talant gətirdi və dedi: Ağa, sən mənə beş talant təhvil verdin, bax, mən onların üzərində başqa beş talant qazandım. Onun ağası ona dedi: Afərin, yaxşı və sadiq qul! Azına sadiq oldun, səni çoxunun üzərinə təyin edəcəyəm. Daxil ol öz ağanın sevincini. Yaxınlaşaraq iki talant götürmüş olan da dedi: Ağa, iki talant mənə təhvil verdin, bax, onların üzərinə başqa iki talant qazandım. Onun ağası ona dedi: Afərin, yaxşı və sadiq qul! Azına sadiq oldun, səni çoxunun üzərinə təyin edəcəyəm. Daxil ol öz ağanın sevincinə. Yaxınlaşaraq bir talant almış olan da dedi: ağa, bildim ki sən sərt insansan, əkmədiyin yerdə biçirsən və səpələmədiyin yerdən yığırsan, və qorxaraq gedib sənin talantını torpaqda gizlətdim, bax sənin kini alırsan. Cavab verərək, amma onun ağası ona dedi: Pis qul və tənbəl, sən bilirdin ki, mən biçirəm harada səpməmişəm və yığıram haradan səpələməmişəm. Ona görə lazım idi sən mənim gümüşümü bankçılara verəsən, və gələndə mən özümünkünü faizlə alardım. Buna görə onun talantını götürün və on talanta malik olana verin. Çünki hər bir malik olana veriləcək və bolluq olacaq, amma malik olmayandan isə malik olduğu şey də ondan götürüləcək. Və yararsız qulu xarici zülmətə atın, orada ağlama və dişlərin qıcqırması olacaq. Nə vaxt İnsan Oğlu öz izzətində və bütün müqəddəs elçilər onunla gələndə, onda o, öz izzət taxtı üzərində oturacaq, və bütün millətlər onun qarşısında

toplanacaq, və o, onları bir-birindən ayıracaq, necə ki çoban qoyunları keçilərdən ayırır, və qoyunları öz sağ tərəfində, keçiləri isə sol tərəfində qoyacaq. O zaman padşah onun sağında olanlara deyəcək: Gəlin, atamın mübarəklənmişləri, dünyanın əsasından sizə hazırlanmış padşahlığı miras alın. Ac idim və siz mənə yemək verdiniz, susuz idim və siz mənə içmək verdiniz, qərib idim və siz məni qəbul etdiniz, çılpaq idim və siz məni geyindirdiniz, xəstə idim və siz məni ziyarət etdiniz, həbsxanada idim və siz yanıma gəldiniz. Sonra ədalətlilər ona cavab verəcəklər: Ağa, biz səni nə vaxt ac gördük və qidalandırdıq, yaxud susuz gördük və su verdik? Nə vaxt səni qərib gördük və yanımıza aldıq, ya da çılpaq gördük və geyindirdik? Nə vaxt biz səni zəif və ya həbsxanada gördük və sənin yanına gəldik? Və padşah cavab verərək onlara deyəcək: Həqiqətən sizə deyirəm, nə qədər ki, siz bunu mənim ən kiçik qardaşlarımdan birinə etdiniz, mənə etdiniz. Sonra o, soldakılara da deyəcək: Gedin məndən, ey lənətlənmişlər, şeytan və onun elçiləri üçün hazırlanmış əbədi oda. Çünki ac idim və siz mənə yemək vermədiniz, susuz idim və siz mənə içmək vermədiniz, qərib idim və siz məni qəbul etmədiniz, çılpaq idim və siz məni geyindirmədiniz, zəif idim və həbsxanada idim və siz məni ziyarət etmədiniz. O zaman onlar ona cavab verəcəklər və özləri deyəcəklər: Ağa, nə vaxt səni ac, ya susuz, ya qərib, ya çılpaq, ya zəif, ya da həbsxanada gördük və sənə xidmət etmədik? O zaman onlara cavab verəcək və deyəcək: Həqiqətən sizə deyirəm, bu ən kiçiklərdən birinə etmədiyiniz üçün mənə də etmədiniz. Və bunlar əbədi cəzaya gedəcəklər, saleh insanlar isə əbədi həyata gedəcəklər.

26

Və belə oldu ki, İsa bütün bu sözləri bitirəndə öz şagirdlərinə dedi: Siz bilirsiniz ki, iki gündən sonra Pasxa bayramı olur və insanoğlu çarmıxa çəkilmək üçün təslim edilir. O zaman baş kahinlər və ilahiyyatçılar və xalqın ağsaqqalları Kayafa adlanan baş kahinin həyətində toplandılar və məsləhətləşdilər ki, İsanı hiylə ilə tutsunlar və öldürsünlər. Ancaq deyirdilər ki, bayramda yox, elə ki xalq arasında qarışıqlıq olmasın. İsa Betaniyada olarkən, cüzamlı Şimonun evində, bir qadın ona yaxınlaşdı, çox qiymətli ətirlə dolu ələbastır qabı tutaraq, və onu süfrədə uzanmış onun başına tökdü. Onun şagirdləri bunu görəndə qəzəbləndilər və dedilər: Bu israf nə üçündür? Çünki bu ətir çox pula satılıb kasıblara verilə bilərdi. İsa bilərək onlara dedi: nə üçün qadına əziyyət verirsiniz? Çünki o, mənim üçün gözəl bir iş etdi. Kasıbları həmişə özünüzlə birlikdə saxlayırsınız, amma məni həmişə saxlamayacaqsınız. Çünki bu qadın bu ətri mənim bədənimin üzərinə tökərək, məni dəfn etmək üçün bunu etdi. Həqiqətən sizə deyirəm ki, harada bu müjdə bütün dünyada elan edilsə, danışılacaq həm də bu qadının etdiyi onun xatirəsi üçün. Sonra on ikinin birisi, adlanan Yəhuda İskariot, baş kahinlərə gedib dedi: mənə nə vermək istəyirsiniz, və mən onu sizə təslim edəcəyəm? Onlar isə ona otuz gümüş verdilər. Və o vaxtdan etibarən onu təhvil vermək üçün fürsət axtardı. Mayasız çörək bayramının birinci günündə şagirdlər İsaya gəlib ona dedilər: Pasxa yeməyini sənin üçün harada hazırlamağımızı istəyirsən? O isə dedi: Gedin şəhərə filan adamın yanına və ona

deyin: Müəllim deyir ki, mənim vaxtım yaxındır, Pasxa bayramını şagirdlərimlə birlikdə sənin yanında keçirəcəyəm. Və şagirdlər İsanın onlara əmr etdiyi kimi etdilər və Pasxanı hazırladılar. Axşam düşəndə o, on iki şagirdi ilə süfrəyə əyləşdi. Və onlar yeyərkən dedi: Həqiqətən sizə deyirəm ki, sizdən biri məni təslim edəcək. Və çox kədərlənərək, onlardan hər biri ona deməyə başladı: Yəqin ki mən deyiləm, Ağa? O isə cavab verərək dedi: Mənimlə birlikdə qabda əl batıran, budur o məni təslim edəcək. Həqiqətən, İnsan Oğlu gedir necə ki, onun haqqında yazılmışdır, lakin vay o insana ki, onun vasitəsilə İnsan Oğlu xəyanətə məruz qalır; onun üçün yaxşı olardı əgər o insan doğulmamış olsaydı. Cavab verərək isə onu təhvil verən Yəhuda dedi: axı mən deyiləm, rabbi? O, ona deyir: Sən dedin. Onlar yeyərkən İsa çörəyi götürüb şükür edib sındırdı və şagirdlərə verib dedi: götürün yeyin, bu mənim bədənimdir, və kasanı götürüb şükür edib onlara verdi deyərək: hamınız ondan için, çünki bu mənim qanımdır yeni əhdin çoxlarının günahlarının bağışlanması üçün tökülən. Amma sizə deyirəm ki, indidən bu üzüm tənəyinin meyvəsindən içməyəcəyəm, o günə qədər ki, onu sizinlə yeni şəkildə atamın padşahlığında içəcəyəm. Və ilahi oxuduqdan sonra Zeytun dağına getdilər. O zaman İsa onlara deyir: Bu gecə hamınız mənim üzümdən büdrəyəcəksiniz, çünki yazılmışdır: Çobanı vuracağam və sürünün qoyunları dağılacaq. Amma mən dirildikdən sonra sizin qarşınızca Qalileyaya gedəcəyəm. Petrus cavab verərək ona dedi: Əgər hamı sənə görə büdrəyəcəksə, mən heç vaxt büdrəməyəcəyəm. İsa ona dedi: Həqiqətən sənə deyirəm ki, bu gecə xoruz banlamazdan əvvəl sən məni üç dəfə inkar edəcəksən. Pyotr ona deyir: hətta mənə

sənlə ölmək lazım olsa belə, mən səni inkar etməyəcəyəm. Eynilə, bütün şagirdlər də dedilər. O zaman İsa onlarla birlikdə Getsemani adlanan yerə gəlir və şagirdlərə deyir: Mən orada gedib dua edənə qədər burada oturun. Və Peteri və Zebedeyin iki oğlunu götürdükdən sonra kədərlənməyə və əziyyət çəkməyə başladı. O zaman İsa onlara deyir: Ruhum ölümə qədər çox kədərlidir, burada qalın və mənimlə ayıq olun. Və bir az irəli gedərək üzüstə düşdü, dua edib dedi: Atam, əgər mümkündürsə, qoy bu kasə məndən keçsin, ancaq mənim istədiyim kimi yox, sənin istədiyin kimi. Və o, şagirdlərin yanına gəlir və onları yatmış tapır, və Peterə deyir: beləmi, bir saat mənimlə oyaq qalmağa gücünüz çatmadı? Oyaq qalın və dua edin ki, sınağa girməyəsiniz. Həqiqətən, ruh istəklidir, amma bədən zəifdir. Yenidən ikinci dəfə gedərək dua etdi və dedi: Atam, əgər bu fincan məndən keçə bilmirsə və mən onu içməliyəmsə, qoy Sənin iradən olsun. Və gəlib onları yenidən yatmış halda tapdı, çünki onların gözləri ağırlaşmışdı. Və onları buraxıb gedib yenidən üçüncü dəfə eyni sözlərlə dua etdi; sonra öz şagirdlərinin yanına gəlir və onlara deyir: indi yatırsınız və dincəlirsiniz? Budur, saat yaxınlaşdı və İnsanoğlu günahkarların əllərinə təslim edilir. Qalxın, gedək; budur, məni təhvil verən yaxınlaşdı. Və o hələ danışarkən, bax, on ikidən biri olan Yəhuda gəldi və onunla birlikdə baş kahinlərdən və xalqın ağsaqqallarından qılınclar və dəyənəklərlə böyük bir izdiham gəldi. Onu təslim edən onlara bir işarə verdi və dedi: Kimi öpsəm, odur, onu tutun. Və dərhal İsaya yaxınlaşaraq dedi: Salam, rabbi və onu öpdü. İsa ona dedi: Dostum, bunun üçün gəlmisən. Sonra yaxınlaşaraq əllərini İsanın üzərinə qoydular və

onu tutdular. Və budur, İsa ilə olanlardan biri əlini uzadıb qılıncını çəkdi və baş kahinin quluna vuraraq onun qulağını kəsdi. O zaman İsa ona deyir: Qılıncını yerinə qaytar, çünki qılınc götürənlərin hamısı qılıncla öləcək. Yaxud sən elə bilirsən ki, mən indi atamı çağıra bilmərəm və o, mənə on iki legiondan artıq elçi verməyəcək? Bəs yazılar necə yerinə yetirilsin ki, belə olması lazımdır? O saatda İsa izdihamlara dedi: Sanki bir quldura qarşı çıxdınız qılınclarla və dəyənəklərlə məni tutmaq üçün. Hər gün sizin yanınızda məbəddə oturub öyrədirdim, və siz məni tutmadınız. Amma bütün bunlar baş verdi ki, peyğəmbərlərin yazıları yerinə yetirilsin. O zaman bütün şagirdlər onu tərk edərək qaçdılar. Amma İsanı tutub ələ keçirənlər onu baş kahin Kayafanın yanına apardılar, orada ilahiyyatçılar və ağsaqqallar toplanmışdılar. Lakin Peter ona uzaqdan baş kahinin həyətinə qədər izləyirdi və içəri daxil olaraq, sonu görmək üçün köməkçilərlə oturdu. Baş kahinlər və ağsaqqallar və bütün şura İsanın əleyhinə yalan şəhadət axtarırdılar ki, onu edam etsinlər, və tapmadılar; və çoxlu yalançı şahidlər gəlsə də, tapmadılar. Sonra isə yaxınlaşan iki yalançı şahid dedi: bu dedi, mən Allahın məbədini dağıtmağa qadirəm və üç gün ərzində onu tikmək. Və baş kahin ayağa qalxaraq ona dedi: heç bir şey cavab vermirsən? Bu adamlar sənin əleyhinə nə şəhadət edirlər? İsa isə susurdu. Və baş kahin cavab verərək ona dedi: Səni diri Allahın adına and verirəm ki, bizə deyəsən əgər sən Məsih, Allahın oğlusan. İsa ona deyir: Sən dedin, ancaq sizə deyirəm ki, bundan sonra insanoğlunun qüdrətin sağında oturduğunu və göyün buludları üzərində gəldiyini görəcəksiniz. O zaman baş kahin öz paltarlarını cırdı

və dedi ki, o küfr etdi; bizim hələ şahidlərə nə ehtiyacımız var? Bax, indi siz onun küfrünü eşitdiniz; sizə necə görünür? Onlar isə cavab verərək dedilər: O, ölüm cəzasına layiqdir. Sonra onun üzünə tüpürdülər və onu yumruqladılar, bəziləri isə deyərək onu döydülər: bizə peyğəmbərlik et, ey Məsih, səni vuran kimdir? Amma Peter çöldə həyətdə oturmuşdu və ona bir qulluqçu qız yaxınlaşıb dedi: Sən də Qalileyalı İsa ilə idin. O isə onların hamısının qarşısında inkar edərək dedi: Nə dediyini bilmirəm. O, darvazaya çıxanda, başqa bir qadın onu gördü və orada olanlara dedi: Bu da Nazaretli İsa ilə idi. Və yenə o and ilə inkar etdi ki, mən o adamı tanımıram. Qısa müddətdən sonra yaxınlaşan dayanmış olanlar Peterə dedilər: Həqiqətən, sən də onlardansan, çünki danışığın səni aydın göstərir. O zaman lənətləməyə başladı və and içdi ki, mən bu adamı tanımıram. Və dərhal xoruz banladı. Və Peter İsanın ona dediyi sözü xatırladı ki, xoruz banlamazdan əvvəl üç dəfə məni inkar edəcəksən, və çölə çıxaraq acı-acı ağladı.

27

Səhər olanda bütün baş kahinlər və xalqın ağsaqqalları İsaya qarşı məsləhət etdilər ki, onu öldürsünlər, və onu bağlayıb apardılar və onu vali Pontius Pilata təslim etdilər. O zaman onu təhvil verən Yəhuda onun məhkum edildiyini görəndə, peşman olaraq otuz gümüş sikkəni baş kahinlərə və ağsaqqallara geri qaytardı və dedi: Mən günahsız qanı təhvil verməklə günah etdim. Onlar isə dedilər: Bizə nə? Sən görəcəksən. Və gümüş

parçalarını məbədə ataraq çəkildi və gedib özünü asdı. Baş kahinlər gümüş parçaları götürüb dedilər: Onları xəzinəyə atmaq olmaz, çünki bu, qan haqqıdır. Məsləhətləşib onlar o pullardan dulusçunun tarlasını qəriblərin dəfni üçün aldılar; ona görə də o tarla bu günə qədər Qan Tarlası adlanır. O zaman Yeremya peyğəmbər vasitəsilə deyilən söz yerinə yetirildi: Onlar otuz gümüş götürdülər, qiymətləndirilmiş olanın qiymətini ki, İsrail oğulları qiymətləndirdilər, və onları dulusçunun tarlasına verdilər, necə ki Rəbb mənə əmr etdi. İsa isə qubernatorun önündə durdu və qubernator ona soruşdu deyərək sən Yəhudilərin kralısan İsa isə ona dedi: Sən deyirsən. Və o, baş kahinlər və ağsaqqallar tərəfindən ittiham olunarkən heç bir cavab vermədi. O zaman Pilat ona deyir: Sən eşitmirsənmi sənin əleyhinə neçə şəhadət verdiklərini? Və o, ona bir söz də cavab vermədi, elə ki, rəhbər çox heyrətləndı. Bayrama görə isə rəhbərin adəti var idi ki, izdihamın istədiyi bir məhbusu azad etsin. Onların o zaman Barabbas adlanan görkəmli bir məhbusu var idi. Onlar toplananda Pilat onlara dedi: kimi istəyirsiniz sizin üçün azad edim? Barabbanı, yoxsa Məsih adlanan İsanı? O bilirdi ki, onu paxıllıqdan təslim etmişdilər. Amma o, məhkəmə kürsüsündə oturarkən, onun arvadı ona xəbər göndərib dedi: Sənin o saleh adamla heç bir işin olmasın, çünki bu gün yuxuda onun üzündən çox əzab çəkdim. Baş kahinlər və ağsaqqallar isə izdihamları inandırdılar ki, Barabbası istəsinlər, İsanı isə məhv etsinlər. Lider cavab verərək onlara dedi: ikisindən hansını istəyirsiniz sizin üçün azad edim? Onlar isə dedilər: Barabbası. Pilat onlara deyir: Bəs mən nə edim İsa ilə ki, Məsih adlanır? Hamısı ona deyir: qoy çarmıxa çəkilsin. Amma lider dedi: axı o

nə pislik etdi? Amma onlar həddindən artıq qışqırırdılar və deyirdilər: qoy çarmıxa çəkilsin. Pilat gördü ki, heç bir fayda yoxdur, əksinə daha çox qarışıqlıq yaranır, su götürüb əllərini izdihamın qarşısında yuyaraq dedi: Mən bu ədalətli adamın qanından günahsızam, siz bilin. Və bütün xalq cavab verərək dedi: Onun qanı bizim üzərimizə və uşaqlarımızın üzərinə olsun. O zaman Barabbanı onlara buraxdı, İsanı isə qamçılayaraq təslim etdi ki, çarmıxa çəkilsin. O zaman başçının əsgərləri İsanı götürüb pretoriyaya apardılar və onun üzərinə bütün dəstəni topladılar, və onu soyundurub ona qırmızı cübbə geyindirdilər, və tikandan tac hörüb onun başına qoydular və qamışı onun sağ əlinə qoydular, və onun qarşısında diz çökərək ona istehza edib deyirdilər: Salam, ey Yəhudilərin padşahı! Və ona tüpürüb qamışı götürdülər və onun başına vururdular. Və onlar Ona istehza etdikdən sonra, Ondan cübbəni soydular və Ona Öz paltarlarını geyindirdilər, və Onu çarmıxa çəkmək üçün apardılar. Çıxarkən bir Kirenalı adam tapdılar, adı Simon idi, onu məcbur etdilər ki, onun çarmıxını qaldırsın. Və Qolqota adlanan yerə gəldilər, hansı ki kəllə yeri adlanır, ona öd ilə qarışdırılmış sirkə içməyə verdilər; və daddıqdan sonra içmək istəmədi. Onu çarmıxa çəkdikdən sonra onun paltarlarını püşk ataraq bölüşdürdülər və oturub orada onu gözlədilər. Və onlar onun başının üstünə onun günahını yazılmış şəkildə qoydular: Bu, Yəhudilərin padşahı İsadır. O zaman onunla birlikdə iki quldur çarmıxa çəkilir, biri sağdan və biri soldan. Yanından keçənlər isə ona küfr edirdilər, başlarını tərpədərək və deyirdilər: Məbədi dağıdan və üç gündə tikən, özünü xilas et; əgər Allahın oğlusansa, çarmıxdan aşağı en. Eynilə, baş kahinlər

də ilahiyyatçılar və ağsaqqallar və Fərisilər ilə birlikdə istehza edərək deyirdilər: Başqalarını xilas etdi, özünü xilas edə bilmir; əgər İsrailin padşahıdırsa, indi çarmıxdan aşağı ensin və biz ona inanaq; Allaha güvəndi, qoy indi onu xilas etsin, əgər onu istəyirsə; çünki dedi ki, Allahın oğluyam. Onunla birlikdə çarmıxa çəkilmiş quldurlar da onu təhqir edirdilər. Altıncı saatdan doqquzuncu saata qədər bütün yer üzünə qaranlıq çökdü. Doqquzuncu saata yaxın İsa böyük səslə qışqıraraq dedi: Eli, Eli, lema sabaxtani? Bu deməkdir, Allahım, Allahım, niyə məni tərk etdin? Bəziləri isə orada dayanmış olanlardan eşidib deyirdilər ki, bu İlyası çağırır. Və dərhal onlardan biri qaçdı və süngər götürdü, sirkə ilə doldurdu və qamışa keçirib ona içirtdi. Amma qalanlar deyirdilər: Burax, görək İlyas onu xilas etməyə gəlir ya yox. Amma İsa yenidən böyük səslə qışqıraraq ruhunu verdi. Və budur, məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər ikiyə cırıldı və yer titrədi və qayalar parçalandı, və qəbirlər açıldı və yatmış müqəddəslərin çoxlu bədənləri qalxdırıldı, və onun dirilməsindən sonra qəbirlərdən çıxaraq müqəddəs şəhərə daxil oldular və çoxlarına göründülər. Amma yüzbaşı və onunla birlikdə İsanı gözləyənlər zəlzələni və baş verənləri görəndə çox qorxdular və dedilər: Həqiqətən, bu, Allahın Oğlu idi. Və orada həmçinin uzaqdan baxan çoxlu qadınlar var idi, hansılar ki İsaya Qalileyadan izləmişdilər və ona xidmət edirdilər; onların arasında Məcdəlili Məryəm var idi, və Yaqubun və Yusifin anası Məryəm, və Zəbədi oğullarının anası. Axşam olduqda, Arimateyadan varlı bir adam gəldi, adı Yusif idi, o da özü İsanın şagirdi olmuşdu; bu adam Pilatın yanına gəlib İsanın cəsədini istədi. O zaman Pilat cəsədin qaytarılmasını əmr etdi. Və Yusif

cəsədi götürüb onu təmiz kətan parçaya büküdü və onu qayada kəsdiyi öz yeni məzarına qoydu və məzarın qapısına böyük daş yuvarladıqdan sonra getdi. Orada Maqdalinalı Məryəm və o biri Məryəm qəbrin qarşısında oturmuşdular. Amma ertəsi gün, hansı ki hazırlıqdan sonradır, baş kahinlər və Fariseylər Pilatın yanına toplaşdılar və dedilər: ağa, xatırladıq ki o aldadıcı hələ yaşayarkən demişdi, üç gündən sonra qalxacağam. Buna görə əmr et ki, qəbir üçüncü günə qədər mühafizə olunsun, yoxsa onun şagirdləri gecə gəlib onu oğurlasınlar və xalqa desinlər ki, ölülərdən dirildildi, və son aldatma birincidən daha pis olacaq. Pilat onlara dedi: Sizin keşikçiniz var, gedin, bildiyiniz kimi təmin edin. Onlar isə gedib daşı möhürləyərək qəbri keşikçilərlə birlikdə təmin etdilər.

28

Şənbə günü gec vaxt, həftənin ilk gününə doğru dan yeri sökülərkən, Maqdalinalı Məryəm və o biri Məryəm qəbri görmək üçün gəldilər. Və budur, böyük bir zəlzələ baş verdi, çünki Rəbbin mələyi göydən enib yaxınlaşaraq daşı qapıdan yuvarladı və onun üstündə oturdu. Onun görünüşü şimşək kimi idi və paltarı qar kimi ağ idi. Onun qorxusundan keşikçilər titrədi və ölülər kimi oldular. Elçi cavab verərək qadınlara dedi: siz qorxmayın; bilirəm ki, çarmıxa çəkilmiş İsanı axtarırsınız; o burada deyil; çünki dediyi kimi qaldırıldı. Gəlin görün o yeri harada Rəbb uzanmışdı. Və tez gedib onun şagirdlərinə deyin ki, ölülər arasından qalxdırıldı, və budur, sizə Qalileyaya qabaq

gedir, orada onu görəcəksiniz, budur, sizə dedim. Və qəbirdən tez çıxdıqdan sonra qorxu və böyük sevinclə onun şagirdlərinə xəbər vermək üçün qaçdılar. Onlar onun şagirdlərinə xəbər vermək üçün gedərkən, budur, İsa onlarla qarşılaşdı və dedi: Sevinin. Və yaxınlaşan qadınlar onun ayaqlarını tutdular və ona səcdə etdilər. O zaman İsa onlara deyir: Qorxmayın, gedin mənim qardaşlarıma xəbər verin ki, Qalileyaya getsinlər və orada məni görəcəklər. Onlar gedərkən, budur, keşikçilərdən bəziləri şəhərə gələrək baş verən hər şeyi baş kahinlərə xəbər verdilər. Və ağsaqqallarla birlikdə toplaşıb məsləhət edib, kifayət qədər gümüş pul əsgərlərə verib dedilər: Deyin ki, onun şagirdləri gecə gəlib biz yatarkən onu oğurladılar. Və əgər bu, rəhbərin yanında eşidilsə, biz onu razı salacağıq və sizi qayğısız edəcəyik. Onlar isə gümüş pulları götürərək öyrədildikləri kimi etdilər. Və bu söz yəhudilər arasında bu günə qədər yayıldı. Amma on bir şagird Qalileyaya getdilər, İsanın onlara təyin etdiyi dağa. Və onu görəndə ona səcdə etdilər, lakin bəziləri şübhə etdi. Və İsa yaxınlaşaraq onlara dedi: Mənə göydə və yer üzərində bütün səlahiyyət verildi. Gedib bütün millətləri şagird edin, onları Atanın və Oğulun və Müqəddəs Ruhun adına vəftiz edərək, onlara sizə əmr etdiyim hər şeyi saxlamağı öyrədərək; və budur, mən sizinlə bütün günlər çağın sonu olana qədər varaм. Amin.

Markus İncili

1

İsa Məsihin, Allahın oğlunun müjdəsinin başlanğıcı. Necə ki peyğəmbərlərdə yazılmışdır, bax mən öz elçimi sənin üzündən əvvəl göndərirəm, o sənin yolunu sənin qarşında hazırlayacaq; səhrada qışqıranın səsi, Rəbbin yolunu hazırlayın, onun cığırlarını düz edin, Yəhya səhrada vəftiz edərək və günahların bağışlanması üçün tövbə vəftizini vəz edərək meydana gəldi. Və bütün Yəhudeya torpağı və Yerusəlimlilər onun yanına gedirdilər, və hamısı İordan çayında onun tərəfindən vəftiz olunurdular, öz günahlarını etiraf edərək. Yəhya isə dəvə tükündən geyinmiş və belində dəri kəmər idi, çəyirtkə və vəhşi bal yeyirdi. Və o vəz edirdi ki, məndən sonra məndən daha güclü olan gəlir, mən əyilib onun sandallarının qayışını açmağa layiq deyiləm. Mən sizi su ilə vəftiz etdim, lakin o sizi Müqəddəs Ruh ilə vəftiz edəcək. Və elə oldu ki, o günlərdə İsa Qalileyadan, Nəsirətdən gəldi və İordan çayında Yəhya tərəfindən vəftiz olundu. Və dərhal sudan yuxarı qalxarkən göylərin yarıldığını gördü və Ruhu göyərçin kimi onun üzərinə enərkən; və səs

göylərdən gəldi: sən mənim sevimli oğlumsan, səndə razı oldum. Və dərhal Ruh onu səhraya atdı və o, orada səhrada qırx gün idi, Şeytan tərəfindən sınaqdan keçirilirdi və vəhşi heyvanlarla idi və elçilər ona xidmət edirdilər. Yəhya təhvil verildikdən sonra İsa Qalileyaya gəldi, Allahın Krallığının müjdəsini elan edərək və deyərək ki, vaxt dolduruldu və Allahın Krallığı yaxınlaşdı; tövbə edin və müjdəyə inanın. Qalileyə dənizinin sahilində gəzərkən Şimunu və onun qardaşı Andreası gördü, onlar dənizə tor atırdılar; çünki balıqçı idilər; və İsa onlara dedi: mənim ardımca gəlin və mən sizi insan balıqçıları edəcəyəm. Və onlar dərhal öz torlarını buraxıb ona tabe oldular. Və oradan bir az irəli gedərək, Zebedeyin oğlu Yaqubu və onun qardaşı Yəhyanı gördü, və onlar qayıqda torları təmir edirdilər, və dərhal onları çağırdı. Və onların ataları Zebedayı muzdurlarla birlikdə gəmidə tərk edərək, onun arxasınca getdilər. Və onlar Kapernaumə daxil oldular və dərhal səbt günü yığıncağa girib öyrətdi. Və onlar onun təlimindən heyrətləndilər, çünki o, onlara səlahiyyət sahibi kimi öğrədirdi, ilahiyyatçılar kimi deyil. Və onların yığıncağında natəmiz ruhda olan bir adam var idi, və o qışqırdı deyərək: ea, bizə və sənə nə var, ey Nazaretli İsa? Sən bizi məhv etməyə gəlmisən? Bilirəm sən kimsən, Allahın müqəddəsi. Və İsa ona məzəmmət edərək dedi: Sus və ondan çıx! Murdar ruh onu qıcolladı və böyük səslə qışqıraraq ondan çıxdı. Və hamısı heyrətə gəldi, elə ki öz aralarında müzakirə edirdilər və deyirdilər: Bu nədir? Nədir bu yeni təlim ki, səlahiyyətə görə murdar ruhlara əmr edir və onlar ona itaət edirlər? Və onun şöhərti dərhal Qalileyənin bütün ətraf bölgəsinə yayıldı. Və icmadan çıxdıqdan dərhal sonra Yaqub və Yəhya ilə birlikdə

Simonun və Andreyin evinə gəldilər. Simonun qayınanası isə qızdırmadan əziyyət çəkərək yatmışdı. Və dərhal ona onun haqqında deyirlər. Və yaxınlaşaraq, onun əlindən tutaraq onu qaldırdı, və qızdırma onu dərhal tərk etdi, və o, onlara xidmət etdi. Axşam düşəndə, günəş batanda, ona tərəf bütün xəstələri və cin tutmuşları gətirirdilər. Və bütün şəhər qapının yanında toplanmışdı və müxtəlif xəstəliklərdən pis vəziyyətdə olan çoxlarını sağaltdı və çox cinləri qovdu və cinlərə danışmağa icazə vermədi, çünki onlar Onun Məsih olduğunu bilirdilər. Və səhər tezdən, hələ gecə ikən qalxıb çıxdı və səhra bir yerə getdi və orada dua etdi. Şimon və onunla birlikdə olanlar onu təqib etdilər və onu tapıb ona dedilər ki, hamı səni axtarır. Və onlara deyir: Gedək qonşu şəhərlərə ki, orada da vəz edim, çünki mən bunun üçün çıxmışam. Və o, onların yığıncaqlarında bütün Qalileya boyu təbliğ edirdi və cinləri qovub çıxarırdı. Və cüzamlı ona tərəf gəlir, ona yalvarır və onun qarşısında diz çökür və ona deyir ki, əgər istəyirsən, məni təmizləyə bilərsən. Amma İsa rəhm edərək əlini uzatdı, ona toxundu və dedi: İstəyirəm, təmizlən. Və o bunu deyən kimi, dərhal cüzam ondan getdi və o təmizləndi. Və ona sərt xəbərdarlıq edərək dərhal onu qovdu və ona deyir: bax, heç kimə heç nə demə, amma get özünü kahənə göstər və öz təmizlənmən haqqında Musanın əmr etdiyi şeyləri təqdim et onlara şəhadət üçün. O amma çıxandan sonra çox elan etməyə və sözü yaymağa başladı, elə ki artıq o, açıq-aşkar şəhərə daxil ola bilmədi, amma kənarda issiz yerlərdə idi, və ona hər tərəfdən gəlirdilər.

2

Və o, bir neçə gündən sonra yenidən Kapernauma daxil oldu və onun evdə olduğu eşidildi. Və dərhal çoxlu adam toplandı, elə ki artıq nə qapıya tərəf yer qalmadı, və o onlara kəlamı danışırdı. Və onlar ona tərəf dörd nəfər tərəfindən qaldırılan iflic xəstəsini gətirərək gəlirlər, və izdiham səbəbindən ona yaxınlaşa bilmədiklərinə görə, olduğu yerin damını açdılar, və qazdıqdan sonra iflic xəstəsinin üzərində uzandığı döşəyi endirirlər. İsa onların imanını görərək iflicə dedi: Övladım, sənin günahların bağışlanıb. Və orada din alimləri arasından bəziləri oturmuşdu və öz ürəklərində düşünürdülər: nə üçün bu adam belə küfr danışır? Kim günahları bağışlaya bilər, təkcə bir Tanrıdan başqa? Və İsa dərhal öz ruhunda onların özlərində belə mülahizə etdiklərini biləndə, onlara dedi: Nə üçün ürəklərinizdə bunları mülahizə edirsiniz? Nə daha asandır, iflic olmuşa demək Sənin günahların bağışlanıb ya demək Qalx, döşəyini götür və gəz? Amma biləsiniz ki, insanoğlunun yer üzərində günahları bağışlamaq səlahiyyəti var, o, iflic olmuşa deyir: Sənə deyirəm, qalx və döşəyini götür və evinə get. Və o, dərhal qalxdı və döşəyi götürüb hamının qarşısında çıxdı, elə ki hamı heyrətə gəldi və Allahı izzətləndirərək dedilər: Biz heç vaxt belə görməmişdik. Və o yenidən dəniz sahilində çıxdı, və bütün camaat onun yanına gəlirdi, və o onlara öyrədirdi. Və keçərkən Alfey oğlu Levini vergi yerində oturmuş gördü və ona deyir: mənim ardımca gəl. Və ayağa qalxaraq onun ardınca getdi. Və belə oldu ki, o, öz evində süfrə arxasında uzananda, çoxlu vergi yığanlar və

günahkarlar İsa və onun şagirdləri ilə birlikdə süfrədə otururdular, çünki onlar çox idilər və ona tabe olmuşdular. Və ilahiyyatçılar və Fariseilər onu vergi yığanları və günahkarlarla yeyərkən görüb onun şagirdlərinə deyirdilər: Nə üçün o, vergi yığanları və günahkarlarla yeyir və içir? Və İsa eşidəndən sonra onlara deyir: Sağlamların həkimə ehtiyacı yoxdur, ancaq xəstələrin var. Mən salehləri çağırmağa gəlməmişəm, ancaq günahkarları tövbəyə. Və Yəhyanın şagirdləri və Fariseylərin şagirdləri oruc tuturdular. Və gəlirlər və ona deyirlər: niyə Yəhyanın şagirdləri və Fariselərin şagirdləri oruc tuturlar, amma sənin şagirdlərin oruc tutmurlar? İsa onlara dedi: bəy onlarla olduğu halda toy otağının oğulları oruc tuta bilərlərmi? Nə qədər vaxt bəyi özləri ilə saxlayırlar, oruc tuta bilməzlər. Amma elə günlər gələcək ki, bəy onlardan aparılacaq və o zaman o günlərdə oruc tutacaqlar. Heç kəs köhnə paltarın üzərinə sıxılmamış parçadan yamaq tikmir, əks halda yeni parça köhnədən qoparır və daha pis cırıq əmələ gəlir. Və heç kim yeni şərabı köhnə tuluqlara atmır, əgər yoxsa, yeni şərab tuluqları partladır, və şərab tökülür və tuluqlar məhv olacaq, amma yeni şərab yeni tuluqlara qoyulmalıdır. Və belə oldu ki, o, şənbə günü taxıl tarlaları ilə keçirdi və onun şagirdləri sünbülləri qoparaq yol açmağa başladılar. Və Fərisilər ona deyirdilər: Bax, onlar şənbə günlərində nə edirlər ki, icazəli deyil. Və o onlara deyirdi: Heç vaxt oxumamısınız Davudun nə etdiyini, nə vaxt ehtiyac keçirdi və ac idi özü və onunla olanlar? Necə daxil oldu Allahın evinə Abiatar baş kahinin zamanında və təqdimat çörəklərini yedi, hansıları yemək icazəli deyildir, yalnız kahinlərə icazəlidir, və onunla olanlara da verdi? Və o onlara deyirdi: Şənbə insan

üçün yaradıldı, insan şənbə üçün deyil; beləliklə İnsanoğlu şənbənin də sahibidir.

3

Və o, yenidən icmaya daxil oldu və orada əli qurumuş bir adam var idi. Və onu izləyirdilər ki, şənbə günü ona şəfa verib-verməyəcəyini görsünlər, ona görə ki onu ittiham edəsinlər. Və qurumush əli olan adama deyir: Qalx ortaya. Və onlara deyir: Şənbə günlərində yaxşılıq etmək yoxsa pislik etmək icazə verilir? Ruhu xilas etmək, yoxsa öldürmək? Onlar isə susurdular. Və qəzəblə onlara ətrafına baxaraq, onların ürəklərinin sərtliyindən dərin kədərlənərək, o adama deyir: Əlini uzat. Və o uzatdı və onun əli digəri kimi sağlam bərpa olundu. Və Fariseilər çıxandan sonra dərhal Herodçularla birlikdə onun əleyhinə məşvərət etdilər ki, onu məhv edələr. Və İsa öz şagirdləri ilə dənizə doğru çəkildi; və Cəlilədən çox izdiham ona tabe oldu, və Yəhudiyadan, və Yerusəlimdən, və İdumeyadən, və İordan çayının o tərəfindən, və Tir və Sidon ətrafında olanlar - çox izdiham - nə qədər iş görürdüyünü eşidərək onun yanına gəldilər. Və o, öz şagirdlərinə dedi ki, kiçik qayıq ona hazır olsun izdiham üzündən, ki onu sıxmasınlar, çünki çoxlarını sağaltmışdı, elə ki üstünə düşürdülər ki ona toxunsunlar, neçə nəfərin xəstəlikləri vardısa. Və murdar ruhlar nə vaxt onu görürdülərsə, onun üstünə düşürdülər və qışqırırdılar, deyirdilər ki, sən Allahın oğlusan. Və onları çox qınayırdı ki, onu aşkar etməsinlər. Və o, dağa qalxır və özünün istədiyi kəsləri

çağırır, və onlar onun yanına getdilər. Və o, on iki nəfər təyin etdi ki, onlar onunla olsunlar və o onları vəz etməyə göndərsin və xəstəliklərə şəfa verməyə və cinləri qovmağa səlahiyyətə malik olsunlar; və o, Şamuna Pyotr adını qoydu, və Zəbədinin oğlu Yaqubu və Yaqubun qardaşı Yəhyanı; və o, onlara Boanerges adlarını qoydu ki, ildırımın oğulları deməkdir; və Andreyanı və Filipi və Bartolomeyi və Mətteyi və Toması və Alfeyın oğlu Yaqubu və Taddeyı və Kənanlı Şamunu və İsqaryot Yəhudanı ki, o da onu təslim etdi. Və onlar evə gəlirlər, və yenidən izdiham toplanır, elə ki onlar çörək belə yeyə bilmirlər. Və onun yanındakılar eşidəndə onu ələ keçirmək üçün çıxdılar, çünki deyirdilər ki, o, ağlını itirmişdir. Yerusəlimdən gəlmiş ilahiyyatçılar deyirdilər ki, onun Beelzebulu var və o, cinlərin hökmdarı vasitəsilə cinləri qovur. Və onları çağıraraq, məsəllərlə onlara deyirdi: Şeytan şeytanı necə qova bilər? Və əgər bir krallıq özünə qarşı bölünsə, o krallıq ayaqda qala bilməz; və əgər bir ev özünə qarşı bölünsə, o ev ayaqda qala bilməz. Və əgər Şeytan özünə qarşı qalxıb və bölünübsə, o, dayana bilməz, lakin sonu var. Heç kim güclü adamın evinə girib onun əşyalarını talan edə bilməz, əgər əvvəlcə güclü adamı bağlamazsa, və ancaq sonra onun evini talan edər. Həqiqətən sizə deyirəm ki, insanların oğullarına bütün günahlar bağışlanacaq və küfrlər, nə qədər küfr etsələr də; amma kim Müqəddəs Ruha küfr edərsə, əbədiyyətə bağışlanması yoxdur, lakin əbədi mühakimədə günahkardır; çünki deyirdilər ki, onun murdar ruhu var. Beləliklə, onun anası və qardaşları gəlirlər və kənarda dayanaraq ona xəbər göndərdilər ki, onu çağırırlar. Və onun ətrafında kalabalıq oturmuşdu, ona dedilər: Budur, anan

və qardaşların çöldə səni axtarırlar. Və onlara cavab verdi: Mənim anam və ya qardaşlarım kimdir? Və ətrafında oturanlara dairəvi şəkildə baxaraq deyir: bax mənim anam və qardaşlarım; çünki kim Allahın iradəsini yerinə yetirsə, bu mənim qardaşım və bacım və anamdır.

4

Və yenidən dənizin yanında öyrətməyə başladı, və ona tərəf böyük izdiham toplandı, elə ki o, qayığa minib dənizdə oturdu, və bütün izdiham dənizə tərəf quruda idi. Və o, onlara çoxlu məsəllərlə öyrədirdi və öyrədərkən onlara deyirdi: eşidin. Bax, əkən çıxdı əkmək üçün. Və belə oldu ki, əkəndə bəziləri yolun üstünə düşdü, və quşlar gəlib onu yedi; və başqası daşlığın üstünə düşdü, orada çox torpaq yox idi, və dərhal çıxdı, çünki torpağın dərinliyi yox idi, amma günəş doğandan sonra yandı, və kökü olmadığı üçün qurudu; və başqası tikanlara düşdü, və tikanlar qalxıb onu boğdu, və meyvə vermədi; və başqası yaxşı torpağa düşdü və çıxıb böyüyən meyvə verdi, və otuz, altmış və yüz qat gətirdi. Və o, onlara deyirdi: Eşitmək üçün qulaqları olan qoy eşitsin. Amma o tək qaldığı zaman, onun ətrafındakılar on iki şagirdlə birlikdə ondan məsəl haqqında soruşdular. Və o onlara deyirdi: sizə Allahın padşahlığının sirlərini bilmək verilmişdir; lakin kənarda olanlar üçün hər şey məsəllərdə olur ki, baxaraq baxsınlar və görməsinlər, və eşidərək eşitsinlər və başa düşməsinlər, yoxsa dönəsinlər və günahları onlara bağışlansın. Və onlara deyir: Siz bu məsəli bilmirsiniz, bəs bütün

məsəlləri necə biləcəksiniz? Səpən sözü səpir. Bunlar isə yol kənarında olan kimsələrdir ki, harada kəlam səpilir, və nə vaxt eşidirlər, dərhal şeytan gəlir və onların ürəklərində səpilmiş kəlamı götürür. Və bunlar eynilə daşlıq yerlərə səpilənlərdir, onlar ki nə vaxt sözü eşidirlər, dərhal sevinclə onu qəbul edirlər, və özlərində kök saxlamırlar, amma müvəqqətidirlər; sonra sıxıntı və ya təqib baş verəndə söz üzündən, dərhal büdrəyirlər. Və bunlar tikanlara səpilənlərdir, sözü eşidənlər, və bu dünyanın qayğıları və sərvətin aldatması və qalan şeylər haqqında istəklər içəri girərək sözü boğur və o barsız olur. Və bunlar yaxşı torpağa səpilənlərdir ki, onlar sözü eşidir və qəbul edirlər, və meyvə verirlər otuzda, altmışda və yüzdə. Və o onlara deyirdi: məgər çıraq ona görə gətirilir ki, ölçək qabının altına qoyulsun yaxud çarpayının altına? Yox ki, çıraqdan üzərinə qoyulsun? Çünki elə gizli şey yoxdur ki, aşkar edilməsin, və elə gizlədilmiş şey olmayıb ki, aşkara çıxmasın. Əgər kimsə eşitmək üçün qulaqları varsa, qoy eşitsin. Və o onlara deyirdi: görün nə eşidirsiniz. Hansı ölçü ilə ölçürsünüzsə, sizə elə ölçüləcək və sizə eşidənlərə əlavə ediləcək. Çünki kim ki malik olsa, ona veriləcək, və kim ki malik deyil, hətta malik olduğu şey də ondan götürüləcək. Və o deyirdi: Allahın Krallığı belədir: bir insan toxumu torpağa atsın, gecə-gündüz yatsın və qalxsın, toxum cücərsin və böyüsün, amma o özü necə olduğunu bilmir. Torpaq öz-özünə meyvə verir, əvvəl ot, sonra sünbül, sonra sünbüldə dolu taxıl. Meyvə yetişəndə dərhal orağı göndərir, çünki biçin vaxtı gəlib çatmışdır. Və o deyirdi: biz Allahın Krallığını nəyə bənzədək? Yoxsa hansı məsəllə onu müqayisə edək? Xardal dənəsi kimi, hansı ki torpaq üzərində əkiləndə, torpaq üzərində olan bütün

toxumlardan kiçikdir; və əkiləndə, yuxarı qalxır və bütün tərəvəzlərdən böyük olur, və böyük budaqlar əmələ gətirir, elə ki göyün quşları onun kölgəsi altında yuva qura bilsinlər. Və belə çox məsəllərlə onlara sözü danışırdı, necə ki onlar eşitməyə qadir idilər, amma məsəlsiz onlara sözü danışmırdı; amma özəl olaraq öz şagirdlərinə hər şeyi izah edirdi. Və o gün axşam düşəndə onlara deyir: Gəlin o tərəfə keçək. Və izdihamı buraxıb, onu qayıqda olduğu kimi götürürlər, və digər qayıqlar da onunla idi. Və böyük külək qasırğası əmələ gəldi, dalğalar isə gəminin içinə döyürdü, elə ki, artıq o dolurdu. Və o, arxada yastığın üzərində yatırdı və onu oyatdılar və ona dedilər: Müəllim, bizim həlak olduğumuz sənə əhəmiyyət vermir? Və oyandırıldıqdan sonra küləyə məzəmmət etdi və dənizə dedi: sakit ol, sus. Və külək dayandı və böyük sakitlik oldu. Və o onlara dedi: niyə siz belə qorxaqsınız? Necə imanınız yoxdur? Və onlar böyük qorxu hiss etdilər və bir-birlərinə deyirdilər: Bəs bu kimdir ki, hətta külək və dəniz də ona itaət edir?

5

Və onlar dənizin o biri sahilinə, Gergesenlilərin diyarına gəldilər. Və o, gəmidən çıxan kimi dərhal qəbirlərdən natəmiz ruhlu bir adam ona rast gəldi, onun məskəni qəbirlərdə idi, və heç kəs onu zincirlə belə bağlaya bilmirdi, çünki o, tez-tez buxovlarla və zincirlərlə bağlanmışdı, və zincirləri onun tərəfindən qoparılmışdı və buxovlar əzilmişdi, və heç kəs onu ram edə bilmirdi; və bütün gecə və gündüz qəbirlərdə və

dağlarda qışqıraraq və özünü daşlarla kəsərək idi. İsa'nı uzaqdan görüb qaçdı və ona səcdə etdi, və böyük səslə qışqıraraq deyir: Mənim sənə nə işim var, İsa, ən yüksək Allahın oğlu? Səni Allaha and verirəm, məni əzab vermə. O, ona demişdi: Çıx, ey murdar ruh, bu adamdan! Və o ondan soruşdu: Sənin adın nədir? Və cavab verdi deyərək: Legion mənim adımdır, çünki biz çoxuq. Və onu çox yalvardı ki, onları ölkənin kənarına göndərməsin. Və orada dağın yanında otlayan böyük donuz sürüsü var idi; və bütün cinlər ona yalvarıb dedilər: bizi donuzlara göndər ki, onların içinə girək. Və İsa dərhal onlara icazə verdi. Və çıxan murdar ruhlar donuzlara girdilər, və sürü uçurumdan dənizə tərəf qaçdı; onlar isə iki min kimi idilər, və dənizdə boğuldular. Donuzları otaran çobanlar qaçdılar və şəhərə və tarlalara xəbər verdilər, və onlar baş vermiş hadisəni görmək üçün çıxdılar. Və onlar İsaya tərəf gəldilər və cin tutmuşu gördülər ki, oturmuşdu, geyinmişdi və sağlam ağıllı idi - legionu keçirmiş olanı - və qorxdular. Və görənlər onlara cin tutmuş adama nə baş verdiyini və donuzlar haqqında danışdılar. Və onlar onu öz sərhədlərindən getməyə çağırmağa başladılar. Və o, qayığa minərkən, cin tutmuş adam ona yalvarırdı ki, onunla olsun. Və onu buraxmadı, amma ona dedi: Get öz evinə, öz yaxınlarının yanına və onlara bildir ki, Rəbb sənin üçün nələr etmişdir və sənə necə mərhəmət göstərmişdir. Və o getdi və Dekapolisdə İsanın ona etdiyi hər şeyi elan etməyə başladı, və hamı heyrətləndilər. Və İsa gəmi ilə yenidən o tərəfə keçdikdən sonra, onun yanına böyük izdiham toplandı və o, dəniz sahilində idi. Və sinaqoq rəhbərlərindən biri gəlir, adı Yair, və onu görüb onun ayaqlarına düşür və ona çox yalvarırdı,

deyirdi ki, mənim balaca qızım son dərəcə pis vəziyyətdədir, gəlib ona əllərini qoyasan ki, xilas olub yaşasın. Və o, onunla getdi və böyük bir izdiham ona tabe olurdu və onu sıxışdırırdılar. Və bir qadın ki, on iki il qan axıntısında idi, və çoxlu həkimlərdən çox əziyyət çəkmişdi və özünün bütün var-dövlətini xərcləmişdi, və heç bir fayda görməmişdi, əksinə daha da pisləşmişdi, İsa haqqında eşidəndən sonra izdihamın içində arxadan gəlib onun paltarına toxundu; çünki öz-özünə deyirdi ki, əgər hətta onun paltarlarına toxunsam, xilas olacağam. Və dərhal onun qan mənbəyi qurudu və bədənində hiss etdi ki, əzabdan sağalıb. Və dərhal İsa özündən çıxan gücü dərk edərək, izdihamda dönüb dedi: Kim mənim paltarlarıma toxundu? Və onun şagirdləri ona deyirdilər: Sən izdihamın səni sıxışdırdığını görürsən və deyirsən ki, mənə kim toxundu? Və o, bunu edən qadını görmək üçün ətrafına baxırdı. Qadın isə qorxaraq və titrəyərək, başına gələni bilərək, gəldi və onun qarşısında yerə düşdü və ona bütün həqiqəti söylədi. O isə ona dedi: Qızım, sənin imanın səni xilas etdi, sülh içində get və əzabından sağal. Hələ o danışarkən yığıncaq hökmdarının yanından gəlirlər və deyirlər ki, sənin qızın öldü, nə üçün hələ müəllimi narahat edirsən? Amma İsa dərhal danışılan sözü eşidərək sinaqoq rəisinə deyir: qorxma, yalnız inan. Və ona heç kimin özü ilə getməsinə icazə vermədi, yalnız Peter, Yaqub və Yaqubun qardaşı Yəhya istisna olmaqla. Və o, sinaqoq rəhbərinin evinə gəlir və hay-küy görür, və çoxlu ağlayanları və fəryad edənləri görür, və içəri girib onlara deyir: niyə hay-küy edirsiniz və ağlayırsınız? Uşaq ölmədi, amma yatır. Və ondan gülürdülər. O isə hamını çıxarıb atdıqdan sonra uşağın atasını və anasını və

onunla olanları götürür və daxil olur ora ki, uşaq uzanmışdı, və uşağın əlindən tutaraq ona deyir: Talita kumi, ki, tərcümə olunur: Qız, sənə deyirəm, qalx. Və qız dərhal qalxdı və gəzdi; çünki o, on iki yaşında idi. Və onlar böyük heyrət keçirdilər. Və onlara qəti əmr etdi ki, heç kim bunu bilməsin və dedi ki, ona yemək verilsin.

6

Və oradan çıxdı və öz vətəninə gəldi, və onun şagirdləri ona tabe olurdular. Və şənbə günü gələndə, o, yığıncaqda öyrətməyə başladı; və çoxları eşidib heyrətləndilər və deyirdilər: Haradan bu adama bunlar? Və kimdir bu hikmət ki ona verilib, və belə möcüzələr onun əlləri vasitəsilə baş verir? Bu, o dülgər, Məryəmin oğlu və Yaqubun, Yusifin, Yəhudanın və Şimunun qardaşı deyil? Və onun bacıları burada yanımızda deyilmi? Və onlar ondan inciyirdilər. İsa onlara dedi ki, peyğəmbər yalnız öz vətənində, öz qohumları arasında və öz evində hörmətsizdir. Və orada heç bir möcüzə göstərə bilmədi, yalnız bir neçə xəstənin üzərinə əllərini qoyaraq onları sağaltdı. Və o, onların imansızlığına görə heyrətləndi. Və o, ətraf kəndləri gəzib öyrədirdi. Və o, on ikini özünə çağırdı və onları ikişər-ikişər göndərməyə başladı və onlara natəmiz ruhlar üzərində səlahiyyət verdi və onlara əmr etdi ki, yola heç nə götürməsinlər, yalnız əsadan başqa, çanta yox, çörək yox, kəmərdə tunc yox, amma sandallar bağlamış olsunlar və iki tunika geyinməmiş olsunlar. Və onlara deyirdi: harada bir evə girsəniz, oradan

çıxana qədər orada qalın; və neçə nəfər sizi qəbul etməsə və ya sizin sözünüzü eşitməsə, oradan çıxarkən ayaqlarınızın altındakı tozu onlara şəhadət olaraq silkələyin; həqiqətən sizə deyirəm, mühakimə günündə Sodom və ya Qomorra üçün o şəhərdən daha dözülən olacaq. Və çıxıb elan edirdilər ki, tövbə etsinlər, və çox cin qovurdular, və çox xəstəni yağla məsh edib şəfa verirdilər. Və kral Hirod eşitdi, çünki onun adı aşkar olmuşdu, və deyirdi ki, vəftiz edən Yəhya ölülər arasından dirildib, və buna görə də qüvvələr onda fəaliyyət göstərir. Başqaları deyirdilər ki, İlyas dir, başqaları isə deyirdilər ki, peyğəmbərlərdən biri kimi peyğəmbərdir. Eşidəndə isə Hirod dedi ki, mənim başını kəsdiyim Yəhya budur, o, ölülər arasından dirildi. Çünki Hirod özü göndərib Yəhyanı tutdu və onu həbsxanada bağladı Hirodiyada görə, qardaşı Filipin arvadı, çünki onunla evlənmişdi. Çünki Yəhya Hiroda deyirdi ki, qardaşının arvadını saxlamaq sənə icazə verilmir. Və Herodiya ona kin saxlayırdı və onu öldürmək istəyirdi, və bacarmırdı; çünki Hirod Yəhyadan qorxurdu, onu ədalətli və müqəddəs adam olaraq bilərək, və onu qoruyurdu, və onu eşidəndə çox şey edirdi və məmnuniyyətlə onu eşidirdi. Əlverişli gün gələndə, Hirod öz ad günündə öz böyüklərinə, minbaşılarına və Qalileyalının əyanlarına şam yeməyi verirdi, və Hirodiadanın qızı içəri girib rəqs edəndə Hiroda və onunla birlikdə süfrədə oturanlara xoş gələndə, padşah qıza dedi: məndən nə istəyirsənsə istə və sənə verəcəyəm. Və ona and etdi ki, nə istəsən məndən, verəcəm sənə, krallığımın yarısına qədər. O isə çıxandan sonra öz anasına dedi: Nə istəyim? O isə dedi: Vəftizçi Yəhyanın başını. Və o, tələsik padşahın yanına daxil olub dərhal

xahiş etdi və dedi: İstəyirəm ki, sən mənə indi dərhal Vəftizçi Yəhyanın başını bir boşqabda verəsən. Və padşah çox kədərləndi, lakin andlarına və qonaqlarına görə onu rədd etmək istəmədi. Və padşah dərhal cəllad göndərib onun başının gətirilməsini əmr etdi. O isə gedib onu zindanda edam etdi və onun başını nimçədə gətirib qıza verdi, qız da onu öz anasına verdi. Onun şagirdləri eşidəndən sonra gəldilər və onun cəsədini götürdülər və onu məzara qoydular. Və həvarilər İsanın yanına toplanıb ona hər şeyi bildirdilər, nə etdiklərini və nə öyrətdiklərini. Və onlara dedi: Gəlin siz özünüz tənha bir səhra yerinə və bir az dincəlin, çünki gəlib-gedənlər çox idi və hətta yemək üçün belə vaxtları yox idi. Və onlar öz qayıqlarında səhra yerə getdilər. Və onlar onların getdiyini gördülər, və çoxları onları tanıdı, və bütün şəhərlərdən piyada orada birlikdə qaçışdılar və onları ötdülər və ona tərəf birlikdə gəldilər. Və İsa çıxdıqdan sonra çox izdiham gördü və onlara mərhəmət etdi, çünki onlar çobanı olmayan qoyunlar kimi idilər, və onlara çox şey öyrətməyə başladı. Və artıq çox vaxt keçmişdi, onun şagirdləri ona yaxınlaşıb dedilər ki, yer boşdur və artıq çox vaxt keçib; burax onları ki, gedib ətraf tarlalara və kəndlərə özləri üçün çörək alsınlar, çünki yeyəcək heç nələri yoxdur. Amma o, cavab verərək onlara dedi: Siz onlara yemək verin. Və ona deyirlər: gedib iki yüz dinarlıq çörək alaq və onlara yeməyə verək? O isə onlara deyir: Neçə çörəyiniz var? Gedin və görün. Və öyrəndikdən sonra deyirlər: beş və iki balıq. Və o onlara əmr etdi ki, hamısını qrup-qrup yaşıl ot üzərində yerləşdirsinlər. Və onlar qrup-qrup uzandılar, yüzər-yüzər və əlliər-əlliər. Və beş çörək və iki balığı götürüb göyə baxaraq bərəkət verdi, çörəkləri

sındırdı və şagirdlərə verdi ki, onların qarşısına qoysunlar, iki balığı isə hamıya böldü. Və hamısı yedi və doydu, və on iki səbət dolu qırıntı qaldırdılar, həm də balıqlardan. Və çörək yeyənlər beş min kişi idi. Və dərhal o, şagirdlərini gəmiyə minməyə və o tərəfə, Beytseydaya tərəf irəli getməyə məcbur etdi, özü izdihamı buraxana qədər, və onlardan vida edib dağa dua etməyə getdi. Və axşam düşəndə gəmi dənizin ortasında idi, və o özü tək quruda idi. Və onları kürek çəkərkən əziyyət çəkdiklərini görərək - çünki külək onlara əks idi - gecənin təxminən dördüncü keşiyində dənizin üzərində gəzərək onlara tərəf gəlir və onları keçib getmək istədi. Onlar onu dənizin üzərində yeriyərkən görəndə, xəyal olduğunu düşündülər və qışqırdılar; çünki hamısı onu gördü və təşvişə düşdülər. Və dərhal onlarla danışdı və onlara dedi: cəsarət edin, mən mənəm, qorxmayın. Və o, gəmiyə onların yanına qalxdı, və külək dayandı, və onlar öz içlərində çox artıq dərəcədə heyrətləndilər və mat qaldılar. Çünki onlar çörəklər haqqında anlamadılar, amma onların ürəyi sərtləşmişdi. Və onlar keçib Gennesaret torpağına getdilər və lövbər saldılar. Və onlar gəmidən çıxdıqdan sonra dərhal onu tanıyaraq bütün o ətraf bölgəni dolaşdılar və döşəklərdə pis vəziyyətdə olanları, harada onun orada olduğunu eşitdilər ora daşımağa başladılar; və hara girirdisə, kəndlərə ya şəhərlərə ya tarlalara, bazarlarda xəstələri qoyurdular və ondan yalvarırdılar ki, hətta onun paltarının ətəyinə toxunsunlar; və neçə nəfər ona toxunurdu, xilas olurdular.

7

Və Fariseylər və bəzi ilahiyyatçılar Yerusəlimdən gələrək onun yanına toplaşdılar, və onun şagirdlərindən bəzilərinin adi əllərlə, yəni yuyulmamış əllərlə çörək yediklərini görüb tənqid etdilər; çünki Fariseylər və bütün Yəhudilər ağsaqqalların ənənəsini tutaraq, əgər yumruqla əllərini yumasalar yeməzlər; və bazardan gəldikdə əgər özlərini yumaqla təmizləməsələr yeməzlər; və fincanların və qabların və mis qabların və yataqların yuyulması kimi qəbul etdikləri saxlamaq üçün başqa çox şeylər var. Sonra Fariseylər və ilahiyyatçılar ona soruşdular: niyə sənin şagirdlərin ağsaqqalların ənənəsinə görə yaşamırlar, amma yuyulmamış əllərlə çörək yeyirlər? O, cavab verərək onlara dedi ki, Yeşaya yaxşı peyğəmbərlik etdi sizin haqqınızda, ey ikiüzlülər, necə yazılıb: bu xalq dodaqları ilə məni hörmət edir, amma onların ürəyi uzaq məndən; boş yerə isə məni ibadət edirlər, öyrədərək təlim kimi insanların əmrlərini. Allahın əmrini buraxaraq, insanların ənənəsini tutursunuz: testlərin və fincanların yuyulması və bunlara oxşar başqa çox şeylər edirsiniz. Və o, onlara deyirdi: Siz Allahın əmrini yaxşı bir şəkildə kənara qoyursunuz ki, öz ənənənizi saxlayasınız. Musa dedi ki: atanı və ananı hörmət et; və ataya ya anaya pis danışan ölümlə ölsün; amma siz deyirsiniz: əgər bir insan ataya ya anaya desə ki, qorban, yəni hədiyyədir, məndən faydalana biləcəyin şey, və artıq ona icazə vermirsiniz ki, atası ya anası üçün heç nə etsin, Allahın sözünü ötürdüyünüz ənənənizlə etibarsız edərək; və belə çoxlu oxşar şeylər edirsiniz. Və bütün izdihamı çağıraraq

onlara deyirdi: Hamınız məni eşidin və anlayın. Kənardan insanın içinə daxil olan heç bir şey onu murdarlamağa qadir deyil, lakin insanı murdarlayanlar çıxanlardır. Və o, izdihamdan evə daxil olduqda, şagirdləri ondan məsəl haqqında soruşurdular. Və onlara deyir: Siz də beləcə anlayışsızsınız? Hələ başa düşmürsünüz ki, kənardan insanın içinə girən hər şey onu murdar edə bilməz? çünki o, onun ürəyinə deyil, mədəsinə daxil olur və ayaqyoluna çıxır, bütün yeməkləri təmizləyir. O deyirdi ki, insandan çıxan o şeydir ki, insanı murdarlaşdırır. Çünki içəridən, insanların ürəyindən pis düşüncələr çıxır: zinalar, əxlaqsızlıqlar, qətllər, oğurluqlar, tamahkarlıqlar, şərlər, hiylə, pozğunluq, pis göz, küfr, təkəbbür, axmaqlıq; bütün bu şər şeylər içəridən çıxır və insanı murdar edir. Və oradan qalxaraq Surun və Sidonun sərhədlərinə getdi. Və evə daxil olandan sonra heç kimin bilməsini istəmədi, və gizli qala bilmədi. Çünki bir qadın onun haqqında eşitmişdi, hansının kiçik qızı natəmiz ruha malik idi, gəlib onun ayaqlarına düşdü; və qadın yunan idi, mənşəcə Suriyalı-Finikiyalı; və ondan xahiş etdi ki, cinni onun qızından çıxarsın. Və İsa ona dedi: Burax əvvəlcə uşaqlar doyurulsun, çünki uşaqların çörəyini götürüb balaca itlərə atmaq gözəl deyil. O isə cavab verdi və ona deyir: bəli, Ağa; və kiçik itlər masanın altında uşaqların qırıntılarından yeyirlər. Və ona dedi: Bu sözə görə get, cin sənin qızından çıxmışdır. Və o, öz evinə gedib uşağı çarpayının üstünə uzanmış və cini çıxmış halda tapdı. Və yenidən Sur və Sidon sərhədlərindən çıxaraq, Dekapolis sərhədlərinin ortasından keçərək Qalileya dənizinə gəldi. Və onlar ona kar və danışıqda çətinlik çəkən birini gətirirlər və ona yalvarırlar ki, əlini onun üzərinə qoysun. Və

onu izdihamdan özəl kənara çəkərək öz barmaqlarını onun qulaqlarına saldı, və tüpürdükdən sonra onun dilinə toxundu, və göyə baxaraq ah çəkdi və ona deyir: Effata, ki bu açıl deməkdir. Və dərhal onun qulaqları açıldı və onun dilinin bağı həll olundu, və o, düzgün danışırdı. Və onlara əmr etdi ki, heç kimə deməsinlər, lakin o, onlara nə qədər əmr edirdisə, bir o qədər daha çox təbliğ edirdilər. Və onlar həddindən artıq heyrətlənərək dedilər: O, hər şeyi yaxşı etmişdir, karları eşidən edir və lalları danışan edir.

8

O günlərdə yenə böyük izdiham olduğu və yeyəcək bir şeyləri olmadığı zaman, İsa Öz şagirdlərini yanına çağırıb onlara dedi: Mən izdihamın halına yanıram, çünki artıq üç gündür Mənim yanımda qalırlar və yeyəcək bir şeyləri yoxdur; və əgər onları ac evlərinə göndərsəm, yolda taqətdən düşəcəklər; çünki onlardan bəziləri uzaqdan gəliblər. Və onun şagirdləri ona cavab verdilər: Haradan kimsə burada səhrada bunları çörəklə doydurmağa qadir olacaq? Və o onlardan soruşdu: sizin neçə çörəyiniz var? Onlar isə dedilər: yeddi. Və o, izdihamə yerin üzərində uzanmağı əmr etdi və yeddi çörəyi götürüb şükür edərək qırdı və öz şagirdlərinə verdi ki, qarşıya qoysunlar və onlar izdihamın qarşısına qoydular. Və onların bir neçə kiçik balığı var idi, və onları da xeyir-dua verərək, onları da qabağa qoymağı əmr etdi. Onlar yedilər və doyurdular, və parçaların qalıqlarından yeddi səbət götürdülər. Təxminən dörd min nəfər

idilər və o, onları buraxdı. Və o, öz şagirdləri ilə birlikdə dərhal gəmiyə minərək Dalmanuta bölgələrinə gəldi. Və Fərisilər çıxdılar və onunla mübahisə etməyə başladılar, onu sınayaraq ondan göydən bir əlamət istəyirdilər. Və öz ruhunda dərin ah çəkərək deyir: niyə bu nəsil əlamət axtarır? Həqiqətən sizə deyirəm ki, əgər bu nəslə əlamət veriləcək. Və onları buraxıb gəmiyə minərək yenidən getdi. Və onlar çörək götürməyi unutdular və bir çörəkdən başqa qayıqda özləri ilə heç nə yox idi. Və o onlara əmr edərək deyirdi: Görün, Fariseylər və Hirodun mayasından ehtiyatlı olun. Və onlar bir-birinə mülahizə yürüdərək deyirdilər ki, çörəyimiz yoxdur. Və İsa bilərək onlara deyir: nə üçün mülahizə yürüdürsünüz ki, çörəyiniz yoxdur? Hələ də başa düşmürsünüz və ya dərk etmirsiniz? Hələ də ürəyiniz sərtdir? Gözləriniz var, görmürsünüz və qulaqlarınız var, eşitmirsiniz? Və xatırlamırsınız? Mən beş çörəyi beş min nəfərə böldüyüm zaman, neçə səbət dolu qırıntı yığdınız? Ona deyirlər: on iki. Amma nə vaxt yeddi çörəyi dörd min nəfərə bölüşdürdünüz, neçə səbət dolusu qırıntı götürdünüz? Onlar isə dedilər: yeddi. Və o, onlara deyirdi: Hələ başa düşmürsünüz? Və o, Betsaidaya gəlir. Və onlar Ona kor bir adam gətirirlər və Ondan yalvarırlar ki, ona toxunsun. Və kor adamın əlindən tutaraq onu kəndin kənarına çıxartdı, və onun gözlərinə tüpürərək, əllərini ona qoyaraq soruşdu ki, nəsə görürmusən. Və yuxarı baxaraq dedi: İnsanları ağaclar kimi gəzən görürəm. Sonra yenidən əllərini onun gözləri üzərinə qoydu və onu yuxarı baxmağa məcbur etdi, bərpa olundu və hamısına aydın şəkildə baxdı. Və onu öz evinə göndərdi və dedi: Nə kəndə daxil ol, nə də kənddə kiməsə

bir şey de. Və İsa və onun şagirdləri Filipin Qeysəriyyəsinin kəndlərinə çıxdılar, və yolda o, öz şagirdlərindən soruşurdu, onlara deyərək: İnsanlar mənim kim olduğumu deyirlər? Onlar isə cavab verdilər: Yəhya Vəftizçi, və digərləri İlyas, digərləri isə peyğəmbərlərdən biri. Və o özü onlara deyir: amma siz deyirsiniz ki, mən kiməm? Cavab verərək Pyotr ona deyir: sən Məsihsən. Və o onlara məzəmmət etdi ki, heç kimə onun haqqında deməsinlər. Və o, onlara öyrətməyə başladı ki, İnsan Oğlunun çox əziyyət çəkməsi, ağsaqqallar, baş kahinlər və ilahiyyatçılar tərəfindən rədd edilməsi, öldürülməsi və üç gündən sonra dirilməsi lazımdır; və o, bu sözü cəsarətlə danışırdı. Və Pyotr onu kənara çəkərək ona məzəmmət etməyə başladı. O isə dönüb öz şagirdlərini görəndə Peteri məzəmmət etdi və dedi: Mənim arxamca get, şeytan, çünki sən Allahın işlərini deyil, insanların işlərini düşünürsən. Və Öz şagirdləri ilə birlikdə izdihamı çağıraraq onlara dedi: Kim Mənim ardımca gəlmək istəyirsə, özünü inkar etsin, öz xaçını götürsün və Mənim ardımca gəlsin. Çünki kim öz ruhunu xilas etmək istəyərsə, onu itirəcək, amma kim öz ruhunu mənim və müjdənin xatirinə itirərsə, bu onu xilas edəcək. Nə fayda verər insana əgər bütün dünyanı qazansa, amma öz ruhunu itirərsə? Yaxud insan öz ruhu müqabilində nə verə bilər? Çünki kim məndən və mənim sözlərimdən bu zinakar və günahkar nəsildə utanarsa, insan oğlu da ondan utanacaq, atasının şöhrəti ilə müqəddəs elçilərlə birgə gələndə.

9

Və o onlara deyirdi: Həqiqətən sizə deyirəm ki, burada duranlardan elələri var ki, Allahın Padşahlığının qüvvətlə gəldiyini görənə qədər ölümü dadmayacaqlar. Və altı gündən sonra İsa Pətəri, Yaqubu və Yəhyanı götürdü və onları təklikdə yüksək bir dağa qaldırdı, və o onların qarşısında dəyişdirildi, və onun paltarları parlaq oldu, qar kimi çox ağ, elə ki yer üzündə heç bir ağartıcı belə ağarda bilməz. Və İlyas Musa ilə onlara göründü və onlar İsa ilə söhbət edirdilər. Və cavab verərək Pyotr İsaya deyir: Rabbi, bizim burada olmağımız yaxşıdır və gəlin üç çadır edək, sənə bir, Musaya bir və İlyasa bir. Yox, çünki o nə danışacağını bilmirdi, çünki onlar dəhşətə gəlmişdilər. Və onları kölgələyən bir bulud əmələ gəldi və buluddan bir səs gəldi ki, deyirdi: Bu, mənim sevimli oğlumdur, ona qulaq asın. Və qəfil ətraflarına baxdıqdan sonra artıq heç kəsi görmədilər, ancaq yalnız İsanı özləri ilə. Onlar dağdan enərkən o, onlara əmr etdi ki, heç kimə danışmasınlar gördüklərini, yalnız insan oğlu ölülərdən dirilənə qədər. Və onlar bu sözü saxladılar, öz aralarında mübahisə edərək ki, ölülərdən dirilmək nə deməkdir. Və ondan soruşurdular ki, yazıçılar deyirlər ki, İlyas əvvəlcə gəlməlidir. O lakin cavab verərək onlara dedi: İlyas həqiqətən birinci gələrək hər şeyi bərpa edir, və necə yazılmışdır insan oğlunun üzərində ki, çox əzab çəksin və rədd edilsin? Amma sizə deyirəm ki, İlyas da gəlmişdir və ona istədikləri qədər etdilər, necə ki onun haqqında yazılmışdır. Və şagirdlərin yanına gəldikdə, onların ətrafında böyük izdiham və onlarla mübahisə edən din alimləri gördü. Və dərhal bütün camaat onu görən kimi heyrətləndilər və qaçaraq ona salam verdilər. Və yazıçılardan soruşdu: Özünüz arasında nə müzakirə edirsiniz? Və

izdihamdan biri cavab verərək dedi: Müəllim, mən oğlumu sənin yanına gətirdim, o, lal ruha malikdir. Və harada onu tutsa, onu yerə atır, və köpüklənir, və dişlərini qıcayır, və quruyur. Mən sənin şagirdlərinə dedim ki, onu çıxarsınlar, amma bacarmadılar. O, ona cavab verərək deyir: ey imansız nəsil, nə vaxta qədər sizin yanınızda olacağam? Nə vaxta qədər sizə dözəcəyəm? Onu mənə gətirin. Və onu ona gətirdilər. Və onu görən kimi ruh dərhal onu sarsıtdı və o, yerə düşərək köpüklənə-köpüklənə yuvarlandı. Və o, onun atasından soruşdu: nə qədər vaxt keçib ki, bu ona baş verib? O isə dedi: uşaqlıqdan. Və tez-tez onu oda atdı və sulara, ki onu məhv edə, amma əgər nəsə bacarırsansa, bizə kömək et, bizə mərhəmət edərək. İsa isə ona dedi: Əgər inanmağa qadirdirsənsə - hər şey inanan kəsə mümkündür. Və dərhal uşağın atası qışqıraraq göz yaşları ilə deyirdi: İnanıram, ağa; mənim inamsızlığıma kömək et. İsa izdihamın bir yerə toplaşdığını görəndə, murdar ruhu məzəmmət edərək ona dedi: Ey lal və kar ruh, mən sənə əmr edirəm, ondan çıx və bir daha ona daxil olma. Və qışqıraraq və onu çox əyləndirərək çıxdı, və o, sanki ölü kimi oldu, elə ki çoxları onun öldüyünü dedilər. Amma İsa onu əlindən tutaraq qaldırdı və o ayağa qalxdı. Və o, evə daxil olduqdan sonra, onun şagirdləri onu təklikdə soruşurdular ki, biz niyə onu çıxara bilmədik. Və onlara dedi: Bu cins yalnız dua və oruclə çıxarıla bilər. Və oradan çıxıb Qalileyadan keçirdilər və o istəmirdi ki, kimsə bilsin, çünki şagirdlərini öyrədirdi və onlara deyirdi ki, İnsanın Oğlu insanların əllərinə təslim edilir və onu öldürəcəklər və öldürüldükdən sonra üçüncü gündə dirilləcək. Onlar bu sözü başa düşmürdülər və ondan soruşmaqdan

qorxurdular. Və o, Kəpərnahuma gəldi və evdə olarkən onlara soruşdu: Yolda öz aranızda nə müzakirə edirdiniz? Onlar isə susurdular, çünki yolda bir-birləri ilə kimin daha böyük olduğu haqqında danışmışdılar. Və oturub on ikini çağırdı və onlara deyir: Əgər kimsə birinci olmaq istəyirsə, hamının sonuncusu və hamının xidmətçisi olacaq. Və bir uşaq götürüb onu onların arasında qoydu və onu qucaqlayıb onlara dedi: kim belə uşaqlardan birini mənim adımla qəbul etsə, məni qəbul edir; və kim məni qəbul etsə, məni deyil, amma məni göndərəni qəbul edir. Yəhya ona cavab verdi və dedi: Müəllim, biz kimsə gördük ki, sənin adınla cinləri çıxarırdı, lakin o bizə tabe deyildi və biz ona qadağan etdik, çünki o bizə tabe deyildi. Amma İsa dedi: Onu dayandırmayın, çünki heç kim yoxdur ki, mənim adımla möcüzə edəcək və tez bir zamanda mənim haqqımda pis danışa biləcək. Kim sizin əleyhinizə deyilsə, sizin tərəfinizdədir. Kim ki sizə mənim adımla bir fincan su içirərsə, çünki siz Məsihinsiniz, həqiqətən sizə deyirəm ki, o, öz mükafatını itirməyəcək. Və kim bu kiçik inananlardanın birini mənə inanmaqdan büdrədərsə, onun üçün daha yaxşı olar ki, boynuna dəyirman daşı asılsın və dənizə atılsın. Və əgər əlin səni büdrədərsə, onu kəs; sənin üçün yaxşıdır ki, şikəst olaraq həyata girəsən, nəinki iki əlin olub Cəhənnəmə gedəsən, sönməz oda, harada ki onların qurdu ölmür və od sönmür. Və əgər ayağın səni büdrədərsə, onu kəs; sənin üçün yaxşıdır ki, topal olaraq həyata girəsən, yoxsa iki ayağın olub Cəhənnəmə atılasan, sönməz oda, harada ki onların qurdu ölmür və od sönmür. Və əgər gözün səni büdrədərsə, onu çıxart; sənin üçün yaxşıdır tək gözlü olaraq Allahın Krallığına girmək, yaxud iki gözə sahib olaraq od cəhənnəminə getmək,

orada onların qurdu ölmür və od sönmür. Çünki hər kəs od ilə duzlanacaq və hər qurban duz ilə duzlanacaq. Duz yaxşıdır; amma əgər duz duzsuz olarsa, siz onu nə ilə dadlandıracaqsınız? Özünüzdə duz saxlayın və bir-birinizlə sülh içində olun.

10

Və oradan qalxıb Yəhudiyanın sərhədlərinə, İordan çayının o tərəfinə gəlir, və izdihamlar yenə onun yanına toplaşır, və adəti olduğu kimi, yenə onlara öyrədirdi. Və Fariseilər yaxınlaşaraq onu soruşdular ki, kişiyə arvadını boşamaq icazəlidirmi, onu sınayaraq. O isə cavab verərək onlara dedi: Musa sizə nə əmr etdi? Onlar isə dedilər: Musa boşanma kağızı yazmağa və boşamağa icazə verdi. Və cavab verərək İsa onlara dedi: sizin ürəyinizin sərtliyinə görə o sizə bu əmri yazdı; amma yaradılışın əvvəlindən erkək və dişi Allah onları yaratdı; buna görə insan öz atasını və anasını tərk edəcək, və öz arvadına birləşəcək, və ikisi bir cismə olacaqlar. Beləliklə, artıq iki deyillər, amma bir ətdirlər; buna görə də Allahın birləşdirdiyini insan ayırmasın. Və evə yenə şagirdlər bu barədə ona soruşurdular, və o onlara deyir: kim öz arvadını boşasa və başqası ilə evlənsə, onun üzərində zina edir; və əgər arvad ərini boşayıb başqası ilə evlənsə, zina edir. Və onlar Ona uşaqlar gətirirdilər ki, onlara toxunsun, amma şagirdlər gətirənləri məzəmmət edirdilər. Görəndə isə İsa qəzəbləndi və onlara dedi: buraxın uşaqlar mənə tərəf gəlsin və onlara mane olmayın, çünki Allahın

padşahlığı belələrindir. Həqiqətən sizə deyirəm ki, kim Allahın krallığını uşaq kimi qəbul etməsə, ona daxil olmayacaq. Və onları qucaqlayaraq, əllərini onların üzərinə qoyaraq xeyir-dua verdi. Və o, yola çıxarkən, biri qaçıb gələrək və onun qarşısında diz çökərək ona soruşdu: Yaxşı müəllim, əbədi həyatı miras almaq üçün nə etməliyəm? İsa isə ona dedi: niyə məni yaxşı adlandırırsan? Heç kim yaxşı deyil, yalnız Tanrı istisna olmaqla. Əmrləri bilirsən: zina etmə, öldürmə, oğurlamə, yalan şahidlik etmə, məhrum etmə, atana və anana hörmət et. O isə cavab verərək ona dedi: Müəllim, mən bütün bunları gəncliyimdən bəri qoruyub saxlamışam. İsa isə ona baxaraq onu sevdi və ona dedi: Bir şey sənə çatışmır. Əgər kamil olmaq istəyirsənsə, get, nə qədər malın varsa sat və kasıblara ver, onda göydə xəzinən olacaq və gəl, çarmıxını qaldıraraq məni izlə. O isə bu sözə görə qaşqabaqlı olub kədərli getdi, çünki çoxlu mülkə malik idi. Və ətrafına baxaraq İsa öz şagirdlərinə deyir: pulu olanlar Allahın Padşahlığına necə çətinliklə daxil olacaqlar, amma şagirdlər onun sözlərinə heyrət edirdilər. Və İsa yenə cavab verərək onlara deyir: uşaqlar, pula güvənənlər üçün Allahın Krallığına girmək necə çətindir; dəvənin iynənin deşiyindən keçməsi zəngin adamın Allahın Krallığına girməsindən daha asandır. Onlar isə həddindən artıq heyrətlənib öz-özlərinə dedilər: Bəs kim xilas ola bilər? Onlara baxaraq İsa deyir: İnsanlar üçün bu mümkünsüzdür, amma Tanrı üçün yox, çünki Tanrı üçün hər şey mümkündür. Peter ona deməyə başladı: Bax, biz hər şeyi tərk edib sənin ardınca getdik. İsa cavab verərək dedi: həqiqətən sizə deyirəm, heç kim yoxdur ki, evi yaxud qardaşları yaxud bacıları yaxud atanı yaxud ananı yaxud arvadı yaxud

uşaqları yaxud tarlaları mənim üçün və müjdənin üçün tərk edib də, indi bu zamanda evləri və qardaşları və bacıları və atanı və ananı və uşaqları və tarlaları təqiblərlə birlikdə yüz qat almasın, və gələcək dövrdə əbədi həyatı almasın. Amma çoxları birinci olacaq sonuncu və sonuncular birinci olacaq. Onlar yolda idilər, Yerusəlimə qalxırdılar, və İsa onları irəli aparırdı, və heyrətlənirdilər, və arxadan gedənlər qorxurdular. Və yenidən on ikini yanına alaraq onlara ona baş verəcək şeyləri söyləməyə başladı ki, bax biz Yerusəlimə qalxırıq və insanın oğlu baş kahinlərə və ilahiyyatçılara təslim ediləcək, və onu ölümə məhkum edəcəklər və onu millətlərə təslim edəcəklər, və ona istehza edəcəklər və onu qamçılayacaqlar və ona tüpürəcəklər və onu öldürəcəklər, və üçüncü gündə diriləcək. Və Zabadinin oğulları Yaqub və Yohanna ona yaxınlaşaraq dedilər: Müəllim, istəyirik ki, nə soruşsaq, bizə edəsən. O isə onlara dedi: Mənim sizin üçün nə etməyimi istəyirsiniz? Onlar isə ona dedilər: Bizə ver ki, biri sənin sağında və biri sənin solunda sənin izzətində oturaq. İsa isə onlara dedi: siz nə istədiyinizi bilmirsiniz. Mənim içdiyim kasanı içməyə və mənim qəbul etdiyim vəftizi qəbul etməyə qadirsinizmi? Onlar isə ona dedilər: biz bacarırıq. İsa onlara dedi: kasanı ki mən içirəm, içəcəksiniz və vəftizi ki mən vəftiz olunuram, vəftiz olunacaqsınız; amma sağımdan və solumdan oturmaq mənim verməyim deyil, lakin kimə hazırlanıbsa. Və on nəfər eşidəndə Yaqub və Yəhya haqqında qəzəblənməyə başladılar. İsa onları yanına çağırıb onlara deyir: Bilirsiniz ki millətlərin hökmdarları görünənlər onların üzərində ağalıq edirlər və onların böyükləri onların üzərində səlahiyyət göstərirlər; amma sizin aranızda belə olmayacaq,

lakin kim sizin aranızda böyük olmaq istəsə, sizin xidmətçiniz olacaq, və kim sizin aranızda birinci olmaq istəsə, hamının qulu olacaq; çünki insanın oğlu xidmət olunmağa gəlmədi, lakin xidmət etməyə və öz canını çoxlarının əvəzinə fidyə verməyə gəldi. Və onlar Yerixoya gəlirlər. Və o, Yerixodan çıxarkən şagirdləri və böyük izdiham ilə birlikdə, Timayın oğlu Bartimay adlı kor yolun kənarında oturub diləncilik edirdi. Və eşidəndə ki, Nazaralı İsa gəlir, qışqırmağa başladı və dedi: Ey Davudun oğlu İsa, mənə rəhm et! Və çoxları onu məzəmmət edirdilər ki, sussun, lakin o daha çox qışqırırdı: Ey Davudun oğlu, mənə mərhəmət et! Və İsa dayanıb dedi: Onu çağırın. Və kor adamı çağırıb ona dedilər: Cəsarət et, qalx, O səni çağırır. O isə paltarını ataraq qalxıb İsaya tərəf gəldi. Və İsa cavab verərək ona deyir: nə istəyirsən sənə edim? Və kor ona dedi: Rabbuni, yenidən görə bilim. Və İsa ona dedi: get, sənin imanın səni xilas etdi. Və dərhal o, gözünü açdı və yolda İsanın ardınca getdi.

11

Və onlar Yerusəlimə, Beytfageyə və Beytaniyaya, Zeytun dağına yaxınlaşanda, o, öz şagirdlərindən ikisini göndərir və onlara deyir: gedin sizin qarşınızdakı kəndə, və dərhal ora daxil olarkən tapacaqsınız bağlanmış bir kulun ki, onun üzərində heç bir insan oturmayıb; onu açıb gətirin. Və əgər kimsə sizə Bunu nə edirsiniz? desə. Deyin ki, Rəbb ona ehtiyacı var və o, dərhal onu yenidən buraya göndərər. Onlar getdilər və küçədə, qapının kənarında bağlanmış kulunu tapdılar və onu açdılar. Və orada

dayanmış bəziləri onlara deyirdilər: Kulunu açaraq nə edirsiniz? Onlar isə İsanın əmr etdiyi kimi onlara dedilər və onları buraxdılar. Və onlar kulunu İsaya gətirdilər və onun üzərinə öz paltarlarını atdılar, və o, onun üzərində oturdu. Çoxları öz paltarlarını yola sərdilər, başqaları isə ağaclardan yarpaq budaqları kəsib yola səpirdilər. Və qabaqda gedənlər və arxadan gələnlər qışqırırdılar: Hosanna! Mübarək olsun Rəbbin adı ilə gələn! Mübarək olsun Rəbbimizin adı ilə gələn atamız Davudun padşahlığı, hosanna uca yerlərdə. Və İsa Yerusəlimə daxil oldu və məbədə getdi, və hər şeyə ətrafa baxdıqdan sonra, artıq axşam vaxtı olduğu üçün, on iki şagirdi ilə birlikdə Betaniyaya çıxdı. Və ertəsi gün onlar Betaniyadan çıxdıqdan sonra ac oldu; və uzaqdan yarpaqları olan əncir ağacı görüb gəldi ki, bəlkə onda nəsə tapsın; və ona gəlib heç nə tapmadı, yarpaqlardan başqa; çünki əncir vaxtı deyildi. Və cavab verərək ona dedi: bundan sonra əbədi olaraq səndən heç kəs meyvə yeməsin. Və onun şagirdləri eşidirdi. Və onlar yenə Yerusəlimə gəlirlər və İsa məbədə daxil olub məbəddə satanları və alanları qovmağa başladı və sərrafların masalarını və göyərçin satanların oturacaqlarını dağıtdı və heç kimin məbəddən qab keçirməsinə icazə vermirdi və onlara deyərək öyrədirdi: yazılmayıbmı ki, mənim evim bütün millətlərə dua evi adlandırılacaq? Siz isə onu quldurların mağarasına çevirdiniz. Və ilahiyyatçılar, Fariseylər və baş kahinlər eşitdilər və ondan qorxduqları üçün onu necə məhv edəcəklərini axtarırdılar, çünki bütün camaat onun təlimindən heyrətlənirdi. Və axşam vaxtı olduqda, şəhərdən kənara çıxırdı. Və səhər yan keçərkən əncir ağacının köklərindən qurumuş olduğunu gördülər. Və Petros xatırlayaraq

ona dedi: Rabbi, bax, sənin lənətlədiyin əncir ağacı qurudu. Və İsa cavab verərək onlara deyir: Allaha iman edin. Həqiqətən sizə deyirəm ki, kim bu dağa desə: Qaldırıl və dənizə atıl və ürəyində şübhələnməz, lakin inansa ki, dedikləri olur, ona dediyi olacaq. Buna görə sizə deyirəm: dua edərkən nə istəsəniz, aldığınıza inanın və sizin olacaq. Və nə vaxt dua edərək dayanırsınızsa, əgər kiminsə əleyhinə bir şeyiniz varsa, bağışlayın ki, göylərdə olan Atanız da sizin günahlarınızı bağışlasın. Amma əgər siz bağışlamırsınızsa, atanız da sizin günahlarınızı bağışlamayacaq. Və onlar yenə Yerusəlimə gəlirlər və o, məbəddə gəzərkən, baş kahinlər və ilahiyyatçılar və ağsaqqallar ona gəlirlər və ona deyirlər: Hansı səlahiyyətlə bu işləri edirsən? Yoxsa kim sənə bu səlahiyyəti verdi ki, bunları edəsən? İsa isə cavab verərək onlara dedi: Mən də sizə bir söz soruşacağam və mənə cavab verin, onda sizə deyəcəyəm ki, bunları hansı səlahiyyətlə edirəm. Yəhyanın vəftizi göydən idi, yoxsa insanlardan? Mənə cavab verin. Və onlar öz aralarında düşünüb deyirdilər: Əgər desək ki, göydən idi, o deyəcək: Bəs niyə ona inanmadınız? Amma deyək, insanlardan? Onlar xalqdan qorxurdular; çünki hamı Yəhyanı peyğəmbər hesab edirdi. Və cavab verərək İsaya deyirlər: biz bilmirik. Və İsa cavab verərək onlara deyir: mən də sizə demirəm hansı səlahiyyətlə bunları edirəm.

12

Və O, onlara məsəllərlə danışmağa başladı: Bir insan üzümlük əkdi və ətrafına hasar çəkdi, üzümsıxan qazdı və qala tikdi,

sonra onu əkinçilərə icarəyə verdi və səfərə getdi. Və vaxtı gələndə fermerlərə bir qul göndərdi ki, fermerlərdən üzümlüyün meyvəsindən alsın. Və onu götürüb döydülər və əliboş göndərdilər. Və yenə onlara başqa qul göndərdi, və onu daşlayaraq başından yaraladılar və alçaldılmış halda göndərdilər. Və yenə başqasını göndərdi, onu da öldürdülər, və daha çoxlarını - bəzilərini döyərək, bəzilərini isə öldürərək. Hələ beləliklə, bir sevimli oğlu olduğu halda, onu da sonuncu olaraq onlara göndərdi və dedi ki, mənim oğluma hörmət edəcəklər. Lakin o kəndlilər onu gələrkən görəndə öz aralarında dedilər ki, bu, varisdir, gəlin onu öldürək və miras bizim olacaq. Və onu götürüb öldürdülər və onu üzümlüyün kənarına atdılar. Onda üzümlüyün sahibi nə edəcək? O gələcək və bu əkinçiləri məhv edəcək və üzümlüyü başqalarına verəcək. Hətta bu yazını oxumadınız: daş ki, banıçılar rədd etdilər, bu, künc daşı oldu; Rəbdən oldu bu, və bizim gözlərimizdə heyrətamizdir? Və onlar onu tutmağa çalışırdılar və izdihamdan qorxdular; çünki bildilər ki, o, məsəli onlara qarşı demişdi. Və onu tərk edib getdilər. Və onlar Farisilərdən və Hirodçulardan bəzilərini ona göndərirlər ki, onu sözlə tutsunlar. Və gələnlər ona deyirlər: müəllim, bilirik ki sən doğrusan və heç kəs sənə əhəmiyyət vermir, çünki sən insanların üzünə baxmırsan, amma sən Allahın yolunu həqiqətlə öyrədirsən. Onlar bizə dedilər: Sezara vergi vermək icazəlidir ya yox? Verək yoxsa verməyək? Amma o, onların riyakarlığını bilərək onlara dedi: Nə üçün məni sınayırsınız? Mənə bir dinar gətirin ki, görüm. Onlar isə gətirdilər. Və onlara deyir: bu şəkil və bu yazı kimindir? Onlar isə dedilər: Sezarın. Və İsa cavab verərək onlara dedi: Qeysərin

malını Qeysərə, Allahın malını isə Allaha verin. Onlar da buna heyran qaldılar. Və Saddukilər ona gəlirlər, kim deyirlər ki dirilmə yoxdur, və onu soruşurdular deyərək: müəllim, Musa bizə yazdı ki, əgər kimsənin qardaşı ölsə və arvadını qoyub gedə, və uşaq qoymasa, onun qardaşı onun arvadını götürsün və öz qardaşı üçün nəsil qaldırsın. Beləliklə, yeddi qardaş var idi. Və birinci arvad aldı və ölərkən nəsil buraxmadı. Və ikinci onu aldı və öldü, və o da toxum buraxmadı. Və üçüncü də eyni şəkildə. Və yeddiləri onu aldı və toxum qoymadı. Hamısının sonuncusu olaraq qadın da öldü. Beləliklə, dirilmədə, onlar dirildikdə, o qadın onlardan hansının arvadı olacaq? Çünki yeddiləri onu arvad kimi saxlamışdılar. Və İsa cavab verərək onlara dedi: Siz Müqəddəs Yazıları və Allahın qüdrətini bilmədiyiniz üçün aldanmırsınızmı? Çünki onlar ölülərdən dirilən zaman nə evlənərlər, nə də evləndirilər, lakin göylərdə olan elçilər kimidir. Amma ölülərin qaldırılması haqqında Musanın kitabında, kolun hissəsində Allahın ona necə buyurduğunu oxumadınızmı: Mən İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yəqubun Allahıyam? Tanrı ölülərin deyil, yaşayanların Tanrısıdır, siz buna görə çox aldanırsınız. Və ilahiyyatçılardan biri yaxınlaşaraq, onların mübahisə etdiklərini eşidərkən, onlara yaxşı cavab verdiyini görüb, ona soruşdu: Bütün əmrlərin birincisi hansıdır? İsa ona cavab verdi ki, hamısının birincisi əmrdir: eşit, ey İsrail, Rəbb bizim Allahımız birdir; və sən Rəbbi, öz Allahını bütün ürəyindən və bütün ruhundan və bütün ağlından və bütün gücündən sevəcəksən. Bu birinci əmrdir. Və ikincisi oxşardır, bu: sən öz qonşunu özün kimi sevəcəksən. Bunlardan daha böyük başqa əmr yoxdur. Və

ilahiyyatçı ona dedi: Yaxşı, müəllim, həqiqətən dedin ki, O birdir və Ondan başqa heç kim yoxdur; və Onu bütün ürəkdən və bütün anlayışdan və bütün ruhdan və bütün qüvvədən sevmək, və qonşunu özün kimi sevmək bütün yandırma qurbanlarından və qurbanlardan daha çoxdur. Və İsa gördü ki, ağılla cavab verdi, ona dedi: Sən Allahın krallığından uzaq deyilsən. Və heç kim artıq ona sual verməyə cəsarət etmədi. Və İsa məbəddə öyrədərkən cavab verərək deyirdi: İlahiyyatçılar necə deyirlər ki, Məsih Davudun oğludur? Özü Davud Müqəddəs Ruhda dedi: Rəbb mənim Rəbbimə deyir: Mənim sağımda otur, mən sənin düşmənlərini sənin ayaqların altına salana qədər. Beləliklə, Davudun özü onu Rəbb adlandırır; bəs o necə onun oğludur? Və böyük izdiham onu məmnuniyyətlə dinləyirdi. Və o, öz təlimində onlara deyirdi: ehtiyatlı olun paltarlarda gəzməyi, bazarlarda salamları, yığıncaqlarda birinci oturacaqları və ziyafətlərdə şərəf yerlərini istəyən yazıçılardan. Dul qadınların evlərini udan və bəhanə ilə uzun dua edənlər daha ağır mühakimə alacaqlar. Və İsa xəzinənin qarşısında oturmuş, camaatın xəzinəyə necə tunc atdığını seyr edirdi. Bir çox varlılar çox şey atırdılar və gəlmiş bir kasıb dul qadın iki xırda sikkə atdı ki, bu bir kvadransdır. Və şagirdlərini yanına çağıraraq onlara dedi: Həqiqətən sizə deyirəm ki, bu kasıb dul qadın xəzinəyə atan hamıdan daha çox atdı. Çünki hamı öz bolluqlarından atdılar, bu isə öz ehtiyacından, malik olduğu hər şeyi, bütün həyatını atdı.

13

Və o, məbəddən çıxarkən, şagirdlərindən biri ona dedi: Müəllim, bax, nə daşlar və nə binalar! Və İsa cavab verərək ona dedi: sən bu böyük binaları görürsən? Burada daş daşın üstündə qalmayacaq ki, o yıxılmasın. Və o, Zeytun dağında məbədin qarşısında oturarkən, Petrus və Yaqub və Yəhya və Andrey onu təklikdə soruşdular: bizə de, nə vaxt bunlar olacaq və bütün bunlar tamamlanmaq üzrə olanda əlamət nə olacaq? İsa cavab verərək onlara deməyə başladı: Baxın ki, kimsə sizi aldatmasın. Çoxları mənim adımla gələcək və deyəcəklər ki, mən oyam, və çoxlarını azdıracaqlar. Nə vaxt siz müharibələr və müharibə xəbərləri eşidəndə, narahat olmayın, çünki bunlar baş verməlidir, amma hələ son deyil. Çünki millət millətə və krallıq krallığa qarşı qalxacaq, müxtəlif yerlərdə zəlzələlər olacaq, aclıqlar və narahatlıqlar olacaq. Bunlar doğum sancılarının başlanğıcıdır. Amma siz özünüzə diqqət edin. Çünki onlar sizi şuralara təhvil verəcəklər və siz onların yığıncaqlarında döyüləcəksiniz, və mənim xatirimə rəhbərlərin və padşahların qarşısında dayanacaqsınız, onlara şəhadət olmaq üçün. Və müjdə əvvəlcə bütün millətlərə elan edilməlidir. Lakin nə vaxt sizi təhvil verərək aparırlar, əvvəlcədən nə danışacağınız barədə narahat olmayın və məşq də etməyin, amma o saatda sizə nə verilərsə, onu danışın, çünki danışan siz deyilsiniz, amma Müqəddəs Ruhdur. Qardaş qardaşını ölümə təslim edəcək və ata uşağını, və uşaqlar valideynlərinə qarşı qalxacaq və onları öldürəcəklər. Və siz mənim adıma görə hamı tərəfindən nifrət olunacaqsınız, amma sona qədər dözən xilas olunacaq. Amma siz viranəliyin iyrənc şeyini görəndə, peyğəmbər Daniəl tərəfindən danışılmışı, lazım olmayan yerdə dayanmışı - oxuyan

qoy anlasın - o zaman Yəhudiyada olanlar dağlara qaçsınlar, damda olan isə evə enməsin və evindən nəsə götürmək üçün içəri girməsin, və tarlada olan da paltarını götürmək üçün arxaya dönməsin. Vay o günlərdə hamilə qadınlara və əmizdiricilərə! Dua edin ki, qaçışınız qışda olmasın. Çünki o günlər elə bir əzab olacaq ki, Tanrının yaratdığı yaradılışın başlanğıcından indiyə qədər belə bir şey olmamışdır və olmayacaq. Və əgər Rəbb günləri qısaltmasaydı, heç bir bəşər xilas olmazdı, amma seçdiyi seçilmişlər üçün günləri qısaltdı. Və sonra əgər kimsə sizə desə: Bax, Məsih buradadır və ya Bax, oradadır, inanmayın. Çünki saxta məsihlər və saxta peyğəmbərlər qaldırılacaqlar və əlamətlər və möcüzələr verəcəklər ki, mümkünsə, seçilmişləri belə yoldan azdırsınlar. Siz isə baxın, budur, mən sizə hər şeyi əvvəlcədən demişəm. Amma o günlərdə, o əzabdan sonra günəş qaranlıq olacaq, və ay öz işığını verməyəcək, və ulduzlar göydən düşəcəklər, və göylərdəki qüvvələr sarsılacaq. Və sonra onlar insanoğlunun böyük qüvvə və izzətlə buludlarda gəldiyini görəcəklər. Və sonra o, öz elçilərini göndərəcək və öz seçilmişlərini dörd küləkdən, yerin ucundan göyün ucuna qədər toplayacaq. Və əncir ağacından məsəli öyrənin. Nə vaxt onun budağı artıq yumşaq olar və yarpaqlar çıxarar, siz bilirsiniz ki, yay yaxındır; beləcə də siz, nə vaxt bunların baş verdiyini görsəniz, bilin ki, qapılarda yaxındır. Amin, sizə deyirəm ki, bu nəsil keçməyəcək, bütün bunlar baş verənə qədər. Göy və yer keçib gedəcək, amma mənim sözlərim heç vaxt keçib getməyəcək. Lakin o gün yaxud o saat haqqında heç kəs bilmir, nə göydəki elçilər, nə də oğul, yalnız ata bilir. Baxın, ayıq olun və dua edin, çünki o vaxtın nə

zaman gələcəyini bilmirsiniz. Səfərə çıxan bir adam kimi, öz evini buraxıb qullarına səlahiyyət verdi, hər birinə öz işini verdi və qapıçıya əmr etdi ki, gözləsin. Ona görə ayıq olun; çünki bilmirsiniz evin sahibi nə vaxt gəlir, gec ya gecə yarısı ya xoruz banında ya səhər; qəfildən gəlib sizi yatmış tapmasın. Amma sizə nə deyirəm, hamıya deyirəm: ayıq olun.

14

İki gün sonra Pasxa və Mayasız Çörək bayramı idi. Və baş kahinlər və ilahiyyatçılar axtarırdılar ki, onu hiylə ilə tutub öldürsünlər. Onlar deyirdilər ki, bayramda yox, yoxsa xalq arasında qarışıqlıq olar. Və o, Betanyada, cüzamlı Simonun evində olarkən, uzanmışdı, bir qadın gəldi ki, əlində təmiz, çox bahalı nard məlhəmindən dolu alabaster qab var idi, və alabaster qabı sındıraraq məlhəmi onun başına tökdü. Bəziləri isə özlərinə qəzəblənərək deyirdilər: Nəyə görə bu ətir məhv olmuşdur? Çünki bu ətir üç yüz dinardan çox qiymətə satılıb kasıblara verilə bilərdi, və ona irad tuturdular. İsa isə dedi: buraxın onu, nə üçün ona əziyyət verirsiniz? O, mənə gözəl bir iş etdi. Həmişə kasıblar özünüzlə birgə olacaq, və nə vaxt istəsəniz onlara yaxşılıq edə bilərsiniz, amma mən həmişə sizinlə olmayacağam. Bu qadın əlində olanı etdi, mənim bədənimi dəfn üçün əvvəlcədən yağlamağı qabaqladı. Həqiqətən sizə deyirəm ki, harada bu müjdə bütün dünyada elan edilsə, bu qadının etdiyi də onun xatirəsinə danışılacaq. Və İskariot Yəhuda, on ikinin birisi, baş kahinlərin yanına getdi ki,

onu onlara təslim etsin. Onlar isə eşidəndə sevindilər və ona gümüş verməyi vəd etdilər, və o, münasib vaxtda onu necə təslim edəcəyini axtarırdı. Və mayasız çörəklər bayramının birinci günü, Pasxa qurbanı kəsiləndə, onun şagirdləri ona dedilər: Harada istəyirsən ki, gedib Pasxa yeməyini yemən üçün hazırlayaq? Və o, öz şagirdlərindən ikisini göndərir və onlara deyir: şəhərə gedin və sizə su küpü daşıyan bir adam qarşılayacaq; onun ardınca gedin və hara daxil olsa, ev sahibinə deyin ki, müəllim deyir: mənim qonaq otağım haradadır ki, orada Pasxanı şagirdlərimlə yeyim? Və o, sizə böyük, döşənmiş, hazır bir yuxarı otaq göstərəcək; orada bizim üçün hazırlayın. Və onun şagirdləri çıxdılar və şəhərə gəldilər, və onlara dediyi kimi tapdılar və Pasxanı hazırladılar. Və axşam olanda o, on ikinin yanında gəlir və onlar süfrəyə uzanıb yeyəndə İsa dedi: həqiqətən sizə deyirəm ki, sizdən biri məni təhvil verəcək, mənimlə yeyən biri. Onlar isə kədərlənməyə başladılar və ona bir-bir deməyə: yəqin ki mən deyiləm? Və başqası dedi: yəqin ki mən deyiləm? Amma O, cavab verərək onlara dedi: On ikidən biri, mənimlə qaba batıran. İnsanoğlu həqiqətən gedir, necə ki onun haqqında yazılmışdır, amma vay o adama ki, onun vasitəsilə İnsanoğlu xəyanətə məruz qalır; o adama yaxşı olardı ki, heç doğulmasaydı. Və onlar yeyərkən, İsa çörək götürdü, bərəkət verdi, sındırdı və onlara verdi və dedi: Götürün, yeyin, bu mənim bədənimdir. Və kasanı götürüb şükr etdikdən sonra onlara verdi və hamısı ondan içdi. Və onlara dedi: Bu, mənim qanımdır, yeni əhdin qanı ki, çoxları üçün tökülür. Həqiqətən sizə deyirəm ki, artıq üzüm tənəyinin məhsulundan içməyəcəyəm, o günə qədər, onu Allahın padşahlığında yeni

içəcəyim zaman. Və ilahi oxuduqdan sonra onlar Zeytun dağına çıxdılar. Və İsa onlara deyir ki, hamınız bu gecə mənim üzümdən büdrəyəcəksiniz, çünki yazılmışdır: Çobanı vuracağam və qoyunlar dağılacaq. Amma mən dirildikdən sonra sizin qabağınızca Qalileyaya gedəcəyəm. Amma Peter ona dedi: Əgər hamı büdrəyəcəksə, mən büdrəməyəcəyəm. İsa ona deyir: Həqiqətən sənə deyirəm ki, sən bu gün, bu gecə xoruz iki dəfə banlamadan əvvəl məni üç dəfə inkar edəcəksən. Amma Petros daha çox israr edərək deyirdi: əgər mənə sənինlə birlikdə ölmək lazım olsa, səni inkar etməyəcəyəm. Eyni şəkildə hamı da deyirdi. Və onlar Gethsemane adlı yerə gəlirlər və o, öz şagirdlərinə deyir: Mən dua edənə qədər burada oturun. Və o, Pətəri, Yaqubu və Yəhyanı özü ilə götürdü və çox təəccüblənməyə və kədərlənməyə başladı və onlara dedi: ruhum ölümə qədər çox kədərlidir; burada qalın və ayıq olun. Və bir az irəli gedərək üzünün üstünə yerə düşdü və dua edirdi ki, əgər mümkündürsə, bu saat ondan keçsin, və deyirdi: Abba, Ata, hər şey sənə mümkündür; bu kasanı məndən götür; amma mən nə istəyirəm yox, amma sən nə istəyirsən. Və gəlir və onları yatarkən tapır və Peterə deyir: Şimon, yatırsan? Siz bir saat oyaq qalmağa qadir olmadınız? Ayıq olun və dua edin ki, şirnikləndirməyə düşməyəsiniz; ruh həqiqətən istəklidir, amma bədən zəifdir. Və yenə gedərək dua etdi, eyni sözü deyərək. Və geri dönəndə onları yenidən yatmış tapdı, çünki onların gözləri ağırlaşmışdı və ona nə cavab verəcəklərini bilmirdilər. Və o, üçüncü dəfə gəlir və onlara deyir: siz indi yatırsınız və dincəlirsiniz? Kifayətdir! Saat gəldi; budur, İnsanoğlu günahkarların əllərinə təslim edilir. Qalxın, gedək; budur, məni

təslim edən yaxınlaşdı. Və dərhal, o hələ danışarkən, on ikidən biri olan İskariotlu Yəhuda gəldi və onunla birlikdə qılınclar və dəyənəklərlə silahlanmış böyük bir izdiham var idi ki, baş kahinlər, ilahiyyatçılar və ağsaqqallar tərəfindən göndərilmişdi. Onu təhvil verən onlara bir işarə vermişdi və demişdi: Kimi öpsəm, odur, onu tutun və təhlükəsiz aparın. Və gələn kimi dərhal ona yaxınlaşıb dedi: Salam, rabbi və onu öpdü. Onlar isə əllərini onun üzərinə qoydular və onu tutdular. Amma yanında dayanmışlardan biri qılıncını çəkib baş kahinin qulunu vurdu və onun qulağını kəsdi. Və İsa cavab verərək onlara dedi: Soyğunçuya qarşı kimi qılınclarla və taxta çubuqlarla məni tutmağa çıxdınız? Hər gün sizin yanınızda məbəddə öyrədirdim və məni tutmadınız. Amma yazılar yerinə yetirilsin deyə. Və hamısı onu buraxaraq qaçdı. Və bir cavan adam ona çılpaq bədəni üzərində kətan parça geyinmiş halda izlədi, və cavan adamlar onu tutdular. O isə kətan parçanı tərk edərək çılpaq halda onlardan qaçdı. Və onlar İsanı baş kahinin yanına apardılar və onun yanına bütün baş kahinlər, ağsaqqallar və ilahiyyatçılar toplaşdılar. Və Pyotr uzaqdan ona qədər baş kahinin həyətinin içərisinə kimi izlədi, və köməkçilərlə birlikdə oturub işığın yanında isinirdi. Baş kahinlər və bütün şura İsanın əleyhinə şəhadət axtarırdılar ki, onu öldürsünlər, amma tapmırdılar; çünki çoxları onun əleyhinə yalan şəhadət verirdi, və şəhadətlər eyni deyildi. Və bəziləri ayağa qalxaraq onun əleyhinə yalan şahidlik edirdilər, deyirdilər ki: Biz onu eşitdik deyirdi ki, mən bu əllə düzəldilmiş məbədi dağıdacağam və üç gün ərzində əllərlə düzəldilməmiş başqasını tikəcəyəm. və belə də onların şəhadəti bərabər deyildi Və baş kahin ayağa qalxıb

ortaya çıxdı və İsaya soruşdu deyərək: heç nə cavab vermirsən? Bu adamlar sənin əleyhinə nə şəhadət edirlər? O isə susdu və heç bir cavab vermədi. Yenə baş kahin onu soruşdu və ona deyir: sən mübarək olanın oğlu Məsihsən? Amma İsa dedi: Mən Oyam, və siz insanoğlunu gücün sağında oturan və göyün buludları üzərində gələn görəcəksiniz. Baş kahin öz paltarlarını cırıb deyir: Bizim hələ şahidlərə nə ehtiyacımız var? Siz küfrü tamamilə eşitdiniz; sizə necə görünür? Və hamısı onu ölümə layiq hesab etdi. Və bəziləri ona tüpürməyə, onun üzünü örtməyə, onu yumruqlamağa başladılar və ona dedilər: bizə peyğəmbərlik et, səni vuran kimdir. Və xidmətçilər onu döydülər. Və Peter aşağıda həyətdə olanda baş kahinin qulluqçu qızlarından biri gəlir, və Peterin isinməsini görüb ona diqqətlə baxaraq deyir: sən də Nazaretli İsanın yanında idin. O isə inkar etdi və dedi: bilmirəm və hətta başa düşmürəm sənin nə dediyini. Və o, çölə həyətə çıxdı və xoruz banladı. Və gənc qadın onu yenidən görəndə yanında dayananlara deməyə başladı ki, bu onlardandır. O isə yenidən inkar edirdi. Və qısa müddətdən sonra yenə yaxınlıqda duranlar Peterə deyirdilər: həqiqətən sən onlardansan; çünki sən Qalileyalısan və sənin danışığın da oxşayır. O isə lənətləməyə başladı və and içdi ki, sizin dediyiniz bu adamı tanımıram. Və ikinci dəfə xoruz banladı. Və Petrus İsanın ona dediyi sözü xatırladı ki, xoruz iki dəfə banlamadan əvvəl məni üç dəfə inkar edəcəksən, və ağlamağa başladı.

15

Və baş kahinlər ağsaqqallarla, yazıçılarla və bütün şura ilə birlikdə səhər tezdən dərhal məsləhət etdikdən sonra İsanı bağlayıb apardılar və Pilatə təhvil verdilər. Və Pilat ondan soruşdu: sən Yəhudilərin padşahısan? Amma cavab verərək ona dedi: sən deyirsən. Və baş kahinlər onu çox ittiham edirdilər, lakin o, heç nə cavab vermədi. Pilat isə yenidən ona soruşdu deyərək: sən heç bir şey cavab vermirsən? Bax, sənin əleyhinə neçə şey şahidlik edirlər. Lakin İsa artıq heç nə cavab vermədi, elə ki Pilat heyrətə gəldi. Bayrama görə isə o, onlara bir məhbusu azad edirdi, hansını ki, onlar istəyirdilər. Barabbas adlanan şəxs üsyançılarla birlikdə bağlanmış idi, hansılar ki üsyan zamanı qətl törətmişdilər. Və izdiham qışqıraraq istəməyə başladı, necə ki, o həmişə onlar üçün edirdi. Pilate isə onlara cavab verdi və dedi: İstəyirsiniz ki, sizə Yəhudilərin kralını buraxım? O bilirdi ki, baş kahinlər onu həsəddən təslim etmişdilər. Baş kahinlər isə izdihamı qızışdırdılar ki, daha çox Barabbanı onlara buraxsın. Amma Pilat cavab verərək yenidən onlara dedi: Bəs nə istəyirsiniz edim sizin Yəhudilər kralı dediyiniz kimsəyə? Onlar isə yenidən qışqırdılar: Onu çarmıxa çək! Amma Pilat onlara deyirdi: axı o nə pislik edib? Lakin onlar daha çox qışqırdılar: Onu çarmıxa çək! Pilat izdihamı razı salmaq istəyərək onlara Barabbanı azad etdi və İsanı qamçılayaraq təslim etdi ki, çarmıxa çəkilsin. Əsgərlər onu həyətin içərisinə apardılar, o, pretoriyadır, və bütün kohortu çağırdılar, və onu bənövşəyi paltara geyindirdilər və ona toxumuş tikanlı tac qoydular, və onu salamlamağa başladılar. Salam, Yəhudilərin padşahı! Və onlar onun başını qamışla vururdular və ona tüpürürdülər, və dizləri qoyaraq ona səcdə

edirdilər. Və onunla istehza etdikdən sonra, bənövşəyi paltarı ondan soydular və öz paltarlarını ona geyindirdilər, və onu çarmıxa çəkmək üçün çıxartdılar. Və onlar tarladan gələn, Aleksandr və Rufusun atası olan Kirenalı Şimonu məcbur etdilər ki, onun xaçını qaldırsın. Və onu Qolqota yerinə gətirirlər, hansı ki tərcümə ediləndə kəllə yeri deməkdir. Və ona mürrlə qarışdırılmış şərab içməyə verirdilər, lakin o götürmədi. Və onu çarmıxa çəkdikdən sonra, onun paltarlarını bölürlər, onların üzərinə püşk ataraq ki, kim nəyi götürsün. Saat üçüncü idi və onlar onu çarmıxa çəkdilər. Və onun ittihamının yazısı yazılmışdı: Yəhudilər Kralı. Və onunla birlikdə iki quldur çarmıxa çəkirlər, biri onun sağından və biri solundan. Və O, qanunsuzlarla sayıldı deyən yazı yerinə yetirildi. Və yanından keçənlər ona küfr edirdilər, başlarını tərpədərək və deyirdilər: Vay, məbədi dağıdan və üç gündə tikən! Özünü xilas et və çarmıxdan aşağı en. Eynilə, baş kahinlər də din alimləri ilə birlikdə bir-birlərinə istehza edərək deyirdilər: Başqalarını xilas etdi, özünü xilas edə bilmir. Məsih, İsrailin padşahı, qoy indi çarmıxdan aşağı ensin ki, biz görək və ona inanaq. Və onunla birlikdə çarmıxa çəkilənlər onu məzəmmət edirdilər. Altıncı saat baş verəndə, qaranlıq bütün yer üzərinə düşdü doqquzuncu saata qədər, və doqquzuncu saatda İsa böyük səslə fəryad etdi, deyərək: Eloi, Eloi, lima sabaxtani? Bu tərcümə olunur: Mənim Allahım, mənim Allahım, məni niyə tərk etdin? Və yaxınlıqda duranlardan bəziləri eşidib deyirdilər: Bax, o İlyası çağırır. Amma biri qaçdı və süngəri sirkə ilə doldurub qamışa keçirdi və onu içirtdi, deyərək: Buraxın görək, İlyas onu endirməyə gəlirmi? İsa isə böyük bir səslə qışqıraraq son nəfəsini verdi. Və

məbədin pərdəsi yuxarıdan aşağıya qədər ikiyə cırıldı. Onun qarşısında dayanmış yüzbaşı onun beləcə qışqıraraq son nəfəsini verdiyini görüb dedi: Həqiqətən, bu adam Allahın oğlu idi. Və uzaqdan baxan qadınlar var idi, onların arasında Maqdalalı Məryəm və kiçik Yaqubun və Yusifin anası Məryəm, və Salome var idi, onlar O Qalileyada olanda Ona izləyir və Ona xidmət edirdilər, və Onunla birlikdə Yerusəlimə qalxan başqa çoxlu qadınlar da var idi. Və artıq axşam olmuşdu, çünki hazırlıq günü idi, yəni şənbədən əvvəl, Arimateyalı Yusif gəlmişdi, hörmətli məclis üzvü, ki özü də Allahın padşahlığını gözləyirdi, cəsarət edib Pilatın yanına daxil oldu və İsanın bədənini istədi. Pilat təəccübləndi ki, artıq ölübmü, və yüzbaşını çağıraraq ondan soruşdu ki, çoxdan ölübmü, və yüzbaşıdan öyrənəndən sonra cəsədi Yusifə verdi. Və kətan parça alıb onu endirdikdən sonra kətan parçaya büküb bir qəbirdə qoydu ki, o, qayadan kəsilmişdi, və qəbrin qapısının üzərinə daş yuvarladı. Və Maqdalinalı Məryəm və Yusifin Məryəmi onun harada qoyulduğunu seyr edirdilər.

16

Və şənbə keçdikdən sonra Maqdalinalı Məryəm və Yaqubun Məryəmi və Salome ətir aldılar ki, gəlib onu məsh etsinlər. Və şənbənin birinci günü çox erkən səhər, günəş doğduqda, qəbrə gəlirlər. Və öz-özlərinə deyirdilər: Kim bizim üçün daşı məzarın qapısından yuvarlandıracaq? Və yuxarı baxanda müşahidə edirlər ki, daş yuvarlanmışdır, çünki o, çox böyük idi. Və qəbrə

daxil olduqdan sonra sağ tərəfdə oturmuş, ağ paltar geyinmiş bir cavan oğlan gördülər və çox heyrətləndilər. O isə onlara deyir: Qorxmayın, siz çarmıxa çəkilmiş Nazaretli İsanı axtarırsınız. O, dirildildi, burada deyil. Budur, onu qoyduqları yer. Amma gedin onun şagirdlərinə və Peterə deyin ki, o, sizdən qabaq Qalileyaya gedir, orada onu görəcəksiniz, necə ki sizə dedi. Və onlar məzardan çıxıb qaçdılar, çünki onları titrəmə və vahimə bürümüşdü, və heç kimə heçnə demədilər, çünki qorxurdular. Qalxaraq şənbənin birinci günü səhər tezdən, ilk olaraq Maqdalalı Məryəmə göründü ki, ondan yeddi cin qovmuşdu. O gedib onunla olanlara xəbər verdi - yas tutanlara və ağlayanlara. Və o kəslər eşitdikdə ki, o yaşayır və onun tərəfindən görülüb, inanmadılar. Bundan sonra o, onlardan iki nəfərə başqa görkəmdə göründü, tarlaya gedərkən. Və o kəslər gedib qalanlara xəbər verdilər, lakin onlara da inanmadılar. Sonra uzanmış on birə göründü və onların inancsızlığını və sərtqəlbliliyini məzəmmət etdi, çünki Onu dirildilmiş halda görənlərə inanmadılar. Və onlara dedi: Bütün dünyaya gedib bütün yaradılışa müjdəni elan edin. İnanıb vəftiz olunan xilas olunacaq, amma inanmayan məhkum ediləcək. İman gətirənlərə bu əlamətlər müşayiət edəcək: mənim adımla cinləri qovacaqlar, yeni dillərlə danışacaqlar, ilanları qaldıracaqlar, və əgər ölümcül bir şey içsələr, onlara zərər verməyəcək, xəstələrin üzərinə əllərini qoyacaqlar və onlar sağalacaqlar. Beləliklə, Rəbb onlara danışdıqdan sonra göyə qaldırıldı və Allahın sağ tərəfində oturdu. Onlar isə çıxaraq hər yerdə vəz etdilər, Rəbb birlikdə işləyərək və sözü izləyən əlamətlər vasitəsilə təsdiq edərək. Amin.

Yəhya İncili

1

Başlanğıcda Kəlam var idi, və Kəlam Allahın yanında idi, və Kəlam Allah idi. Bu, başlanğıcda Allahın yanında idi. Hər şey onun vasitəsilə vücuda gəldi və onsuz heç bir şey vücuda gəlmədi. Onda həyat var idi və həyat insanların işığı idi. Və işıq qaranlıqda parlayır və qaranlıq onu tutmadı. Allahdan göndərilmiş bir adam oldu, onun adı Yəhya idi; o, şəhadət üçün gəldi ki, işıq haqqında şəhadət versin, ki hamı onun vasitəsilə inansın. O biri işıq deyildi, amma işıq haqqında şahidlik etsin deyə. O, həqiqi işıq idi ki, dünyaya gələn hər bir insanı işıqlandırır. O, dünyada idi və dünya onun vasitəsilə yarandı, və dünya onu tanımadı. Öz torpağına gəldi, və öz xalqı onu qəbul etmədi. Amma neçə ki onu qəbul etdilər, onlara Allahın övladları olmaq səlahiyyəti verdi, onun adına iman edənlərə, hansılar ki qanlardan deyil, nə ət istəyindən, nə də kişi istəyindən, amma Allahdan doğuldular. Və Kəlam ət oldu və aramızda məskən saldı, və biz onun izzətini gördük, Atadan olan yeganə Oğulun izzəti kimi, lütf və həqiqətlə dolu. Yəhya onun

haqqında şəhadət verir və qışqıraraq deyir: Bu, mənim haqqında dediyim o şəxs idi - məndən sonra gələn məndən qabaq oldu, çünki o, məndən əvvəl var idi. Və Onun tamlığından biz hamımız aldıq və lütf lütfün əvəzinə; çünki qanun Musa vasitəsilə verildi, lütf və həqiqət İsa Məsihin vasitəsilə oldu. Tanrını heç kəs heç vaxt görməmişdir, Atanın qoynunda olan yeganə Oğul Onu izah etmişdir. Və bu, Yəhyanın şəhadətidir, o zaman ki Yəhudilər Yerusəlimdən kahinlər və Levililəri göndərdilər ki, ondan soruşsunlar: Sən kimsən? Və o etiraf etdi, inkar etmədi və etiraf etdi ki, mən Məsih deyiləm. Və ona soruşdular: bəs nə? Sən İlyassan? Və deyir: deyiləm. Sən peyğəmbərsən? Və o cavab verdi: Yox. Beləliklə ona dedilər: sən kimsən? Bizi göndərənlərə cavab verək deyə, özün haqqında nə deyirsən? O dedi: Mən çöldə qışqıranın səsiyəm, Rəbbin yolunu düz edin, necə ki peyğəmbər Yeşaya dedi. Və göndərilmişlər Fariseylər arasından idilər və onlar ona soruşdular və ona dedilər: onda nə üçün vəftiz edirsən, əgər sən Məsih deyilsən, nə İlyas, nə də peyğəmbər? Yəhya onlara cavab verdi və dedi: Mən suda vəftiz edirəm, amma sizin aranızda dayanır elə biri ki, siz onu tanımırsınız. O özüdür mənim arxamca gələn, o mənim qabağımda olmuşdur, mən onun ayaqqabısının qayışını çözmək üçün layiq deyiləm. Bu hadisələr Betaniyada, İordan çayının o biri tərəfində baş verdi, orada Yəhya vəftiz edirdi. Növbəti gün Yəhya İsanın ona tərəf gəldiyini görür və deyir: Bax, Allahın quzu, dünyanın günahını qaldıran. Bu, haqqında dediyim kimsədir: məndən sonra gələn kişi məndən əvvəl olmuşdur, çünki o, məndən əvvəl var idi. Və mən onu tanımırdım, lakin o, İsrailə aşkar edilsin deyə, buna görə mən su ilə vəftiz edərək

gəldim. Və Yəhya şahidlik etdi və dedi ki, mən Ruhun göydən göyərçin kimi enib onun üzərində qaldığını görmüşəm. Və mən onu tanımırdım, amma məni su ilə vəftiz etməyə göndərən o mənə dedi: Kimin üzərinə Ruhun enib qaldığını görsən, Müqəddəs Ruhla vəftiz edən odur. Və mən görmüşəm və şəhadət vermişəm ki, bu, Allahın Oğludur. Ertəsi gün yenə Yəhya və onun şagirdlərindən iki nəfər durmuşdu və gəzən İsaya baxaraq deyir: bax, Allahın quzusu. Və iki şagird onun danışdığını eşitdilər və İsanın ardınca getdilər. İsa dönüb onların izlədiyini görüb onlara deyir: nə axtarırsınız? Onlar isə ona dedilər: Rabbi - ki tərcümə olunur müəllim - sən harada qalırsan? O, onlara deyir: gəlin və görün. Ona görə gəldilər və harada qaldığını gördülər, və o gün onun yanında qaldılar; saat təxminən onuncu idi. Andreas, Yəhyanın sözlərini eşidib ona tabe olan iki nəfərdən biri idi - Simon Petrun qardaşı. O, əvvəl öz qardaşı Şimonu tapır və ona deyir: biz Məsihi tapdıq ki, tərcümə ediləndə Məsih deməkdir və onu İsaya tərəf apardı. Ona baxaraq İsa dedi: sən Şimon, Yunanın oğluysan, sən Kefa adlanacaqsan, bu tərcümə olunur Petrus. Növbəti gün İsa Qalileyaya çıxmaq istədi və Filipi tapıb ona dedi: Məni izlə. Filip isə Betsaidadan idi, Andrey və Petrusun şəhərindən. Filip Natanaeli tapır və ona deyir: Musanın qanunda və peyğəmbərlərin yazdığı kəsi tapmışıq - Nazaretdən olan Yusifin oğlu İsanı. Və Natanael ona dedi: Nasirətdən nə isə yaxşı ola bilərmi? Filip ona deyir: gəl və gör. İsa Natanaelin ona tərəf gəldiyini gördü və onun haqqında deyir: Bax, həqiqətən İsrailli, onda hiyləgərlik yoxdur. Natanael ona deyir: məni haradan bilirsən? İsa cavab verdi və ona dedi: Filip səni çağırmazdan

əvvəl, əncir ağacının altında olanda səni gördüm. Natanael cavab verdi və ona dedi: Rabbi, sən Allahın oğlusan, sən İsrailin kralısan. İsa cavab verdi və ona dedi: Sənə əncir ağacının altında olduğunu dediyim üçün inanırsan? Bunlardan daha böyük şeylər görəcəksən. Və ona deyir: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm, indidən etibarən göyün açıldığını və Allahın mələklərinin İnsan Oğlunun üzərinə qalxıb endiyini görəcəksiniz.

2

Və üçüncü gündə Qalileyada, Qana şəhərində toy oldu və İsanın anası orada idi; İsa və onun şagirdləri də toya çağırıldı. Və şərab qurtaranda, İsanın anası ona dedi: Onların şərabı yoxdur. İsa ona deyir: Mənim sənինlə nə işim var, qadın? Mənim vaxtım hələ gəlməyib. Onun anası xidmətçilərə deyir: O sizə nə desə, edin. Orada Yəhudilərin təmizləmə adəti üçün qoyulmuş altı daş su qabı var idi ki, hər biri iki və ya üç ölçü tuturdu. İsa onlara deyir: su qablarını su ilə doldurun. Və onlar onları yuxarıya qədər doldurdular. Və onlara deyir: indi çəkin və toy rəisinə aparın. Və onlar gətirdilər. Və ziyafət rəisi şəraba çevrilmiş suyu dadanda və haradan olduğunu bilməyəndə, amma xidmətçilər, suyu çəkmiş olanlar, bilirdilər. Ziyafət rəisi bəyi çağırır və ona deyir: hər insan əvvəl yaxşı şərabı qoyur, və onlar sərxoş olanda, onda daha az olanı; sən yaxşı şərabı indiyə qədər saxlamısan. Bu, İsa tərəfindən Qalileyada, Kanada edilmiş əlamətlərin başlanğıcı idi və o, öz izzətini açıqladı, və onun şagirdləri ona

inandılar. Bundan sonra o, anası, qardaşları və şagirdləri ilə birlikdə Kapernaumə getdi və orada çox günlər qalmadılar. Və Yəhudilərin Pasxası yaxın idi və İsa Yerusəlimə qalxdı. Və o, məbəddə öküz, qoyun və göyərçin satanları, həmçinin oturmuş pul dəyişənləri tapdı. Və kəndirlədən qamçı hazırlayıb hamısını məbəddən qovdu, həm qoyunları, həm də öküzləri, və pul dəyişdirənlərin pullarını tökdü və stolları aşırdı, və göyərçin satanlara dedi: bunları buradan aparın; atamın evini ticarət evinə çevirməyin. Onun şagirdləri xatırladılar ki, yazılmışdır: Sənin evinə olan qeyrət məni udacaq. Buna görə yəhudilər cavab verdilər və ona dedilər: Bu işləri etdiyinə görə bizə hansı əlamət göstərirsən? İsa cavab verdi və onlara dedi: Bu məbədi dağıdın və üç gündə onu qaldıracağam. Buna görə yəhudilər dedilər: Bu məbəd qırx altı ildə tikildi və sən onu üç gündə qaldıracaqsan? O isə öz bədəninin məbədi haqqında deyirdi. Beləliklə, o ölülərdən qaldırıldıqda, onun şagirdləri xatırladılar ki, bunu deyirdi, və yazıya və İsanın dediyi sözə inandılar. Amma o, Yerusəlimdə Pasxa bayramında olarkən, çoxları onun etdiyi əlamətləri görərək onun adına inandılar. Amma İsanın özü onlara etibar etmirdi, ona görə ki o, hamını tanıyırdı, və ona görə ki ehtiyacı yox idi ki, kimsə insan haqqında şəhadət versin; çünki o özü bilirdi insanın içində nə var.

3

Fariseylərdən Nikodim adlı bir adam var idi, yəhudilərin hökmdarı. Bu, gecə ona gəldi və ona dedi: Rabbi, biz bilirik ki,

sən Tanrıdan gəlmiş müəllimsan, çünki heç kim bu işarələri edə bilməz ki, sən edirsən, əgər Tanrı onunla deyilsə. İsa cavab verdi və ona dedi: Amin, amin, sənə deyirəm: əgər kimsə yuxarıdan doğulmasa, Allahın Krallığını görə bilməz. Nikodim ona deyir: insan qoca olanda necə doğula bilər? O, anasının qarnına ikinci dəfə girə bilməz və doğula bilməz? İsa cavab verdi: Həqiqətən, həqiqətən sənə deyirəm, əgər kimsə sudan və Ruhdan doğulmasa, Allahın hökmranlığına daxil ola bilməz. Ətdən doğulan ətdir və Ruhdan doğulan ruhdur. Təəccüblənmə ki sənə dedim, siz yuxarıdan doğulmalısınız. Ruh harada istəyirsə, orada əsir və onun səsini eşidirsən, amma haradan gəldiyini və hara getdiyini bilmirsən; Ruhdan doğulmuş hər kəs də belədir. Nikodim cavab verdi və ona dedi: Bunlar necə ola bilər? İsa cavab verdi və ona dedi: Sən İsrailin müəllimisən və bu şeyləri bilmirsən? Həqiqətən, həqiqətən sənə deyirəm ki, biz bildiyimizi danışırıq və gördüyümüzə şəhadət edirik, və siz bizim şəhadətimizi qəbul etmirsiniz. Əgər sizə yer üzünün şeylərini dedim və inanmırsınız, necə sizə göy şeylərini desəm inanacaqsınız? Və heç kim göyə qalxmamışdır, ancaq göydən enmiş olan insanoğlu istisna olmaqla ki, o, göydədir. Və necə ki Musa ilanı səhrada qaldırdı, beləcə də İnsan Oğlunun qaldırılması lazımdır ki, Ona iman edən hər kəs həlak olmasın, əksinə əbədi həyata malik olsun. Çünki Allah dünyanı o qədər sevdi ki, yeganə Oğlunu verdi ki, Ona iman edən hər kəs məhv olmasın, əksinə əbədi həyata malik olsun. Çünki Allah Öz Oğlunu dünyanı mühakimə etmək üçün deyil, dünyanın Onun vasitəsilə xilas olması üçün göndərdi. Ona iman gətirən mühakimə olunmur, amma iman gətirməyən artıq mühakimə

olunmuşdur, çünki Allahın yeganə Oğlunun adına iman gətirməmişdir. Bu isə mühakimədir ki, işıq dünyaya gəlmişdir və insanlar qaranlığı işıqdan daha çox sevdilər, çünki onların işləri pis idi. Çünki hər pis işlər edən işığa nifrət edir və işığa gəlmir ki, onun əməlləri ifşa olunmasın; amma həqiqəti edən işığa gəlir ki, onun əməlləri aşkar olunsun, çünki onlar Allahda edilib. Bundan sonra İsa və onun şagirdləri Yəhudeya torpağına gəldilər və orada onlarla qalıb vəftiz edirdilər. Yəhya da Salimin yaxınlığında, Aynonda vəftiz edirdi, çünki orada çox su var idi, və adamlar gəlib vəftiz olunurdular; çünki Yəhya hələ həbsxanaya atılmamışdı. Beləliklə, Yəhyanın şagirdləri ilə bir yəhudi arasında təmizlənmə haqqında mübahisə baş verdi. Və Yəhyanın yanına gəldilər və ona dedilər: Rabbi, İordan çayının o biri tərəfində sənինlə olan, haqqında sən şəhadət vermiş olduğun o adam, bax, vəftiz edir və hamı onun yanına gəlir. Yəhya cavab verdi və dedi: İnsan heç nə ala bilməz, əgər ona göydən verilməmişsə. Siz özünüz mənə şahidlik edirsiniz ki, mən dedim: Mən Məsih deyiləm, amma ondan əvvəl göndərilmişəm. Gəlini olan bəydir; bəyin dostu isə, duran və onu eşidən, bəyin səsi üzündən sevinclə sevinir. Beləliklə, bu mənim sevincim tamamlanmışdır. O artmalıdır, mən isə azalmalıyam. Yuxarıdan gələn hamıdan üstündür. Yerdən olan yerdəndir və yerdən danışır; göydən gələn hamısından üstdədir, və gördüyü və eşitdiyi bunu şəhadət edir, və onun şəhadətini heç kəs qəbul etmir. Onun şəhadətini qəbul edən möhürlədi ki, Allah həqiqidir. Çünki Tanrının göndərdiyi şəxs Tanrının sözlərini danışır, belə ki Tanrı Ruhu ölçü ilə vermir. Ata oğlunu sevir və hər şeyi onun əlinə verib. Oğula iman edən əbədi həyata

malikdir, amma Oğula itaətsizlik edən həyatı görməyəcək, əksinə Allahın qəzəbi onun üzərində qalır.

4

Beləliklə, Rəbb bildi ki, Fariseylər eşitdilər ki, İsa Yəhyadan daha çox şagird edir və vəftiz edir, baxmayaraq ki İsa özü vəftiz etmirdi, amma onun şagirdləri. O, Yəhudeyanı tərk etdi və Qalileyaya getdi. Lakin onun Samariyadan keçməsi lazım idi. Beləliklə, o, Samariya şəhərinə gəlir, Suxar adlanan, Yaqubun Yusifə, onun oğluna verdiyi yerin yaxınlığında; orada isə Yaqubun bulağı var idi. İsa beləliklə səyahətdən yorulmuş halda bulağın yanında oturmuşdu; vaxt təxminən altıncı saat idi. Samariyadan bir qadın su çəkməyə gəlir. İsa ona deyir: mənə içmək üçün ver. Çünki onun şagirdləri ərzaq almaq üçün şəhərə getmişdilər. Ona görə Samariyalı qadın ona deyir: necə sən yəhudi olub məndən içmək istəyirsən, mən Samariyalı qadın olduğum halda? Çünki yəhudilər samariyalılarla qarışmırlar. İsa cavab verdi və ona dedi: Əgər sən Allahın hədiyyəsini bilsəydin və sənə mənə içmək ver deyən kimin olduğunu bilsəydin, sən ondan istəyərdin və o sənə diri su verərdi. Qadın ona deyir: Ağa, nə vedrən var, nə də quyu dərindir, bəs sən o canlı suyu haradan alacaqsan? Məgər sən bizim atamız Yaqubdan daha böyüksən, kim bizə bu quyunu verdi və özü ondan içdi və onun oğulları və onun heyvanları? İsa cavab verdi və ona dedi: bu sudan içən hər kəs yenidən susayacaq; amma mən ona verəcəyim sudan kim içəcək, əbədiyyətə susayacaq deyil, amma mən ona verəcəyim

su, onda əbədi həyata fışqıran su bulağı olacaq. Qadın ona deyir: Ağa, ver mənə bu suyu ki, susumayım və buraya su çəkməyə gəlməyim. İsa ona deyir: Get, ərini çağır və buraya gəl. Qadın cavab verdi və dedi: Mənim ərim yoxdur. İsa ona deyir: yaxşı dedin ki, kişim yoxdur; çünki beş kişin olub və indi sənin olan sənin kişin deyil; bunu doğru dedin. Qadın ona deyir: Ağa, görürəm ki, sən peyğəmbərsən. Bizim atalarımız bu dağda ibadət etdilər və siz deyirsiniz ki, ibadət edilməli olan yer Yerusəlimdədir. İsa ona deyir: Qadın, mənə inan ki, elə bir saat gəlir ki, nə bu dağda, nə də Yerusəlimdə Ataya səcdə edəcəksiniz. Siz bilmədiyiniz şeyə ibadət edirsiniz, biz bildiyimiz şeyə ibadət edirik, çünki xilas Yəhudilərdəndir. Amma saat gəlir, və indi dir, ki həqiqi sitayişçilər Ataya ruhda və həqiqətdə sitayiş edəcəklər, çünki Ata da Ona sitayiş edənlərdən belələrini axtarır. Ruh Allahdır və ona ibadət edənlər ruhda və həqiqətdə ibadət etməlidirlər. Qadın ona deyir: Bilirəm ki, Məsih adlanan Messiya gəlir; o gələndə bizə hər şeyi elan edəcək. İsa ona deyir: Sənինlə danışan mənəm. Bundan sonra onun şagirdləri gəldilər və heyrətləndilər ki, o, bir qadınla danışırdı, lakin heç kəs demədi: Nə axtarırsan? yaxud Nə üçün onunla danışırsan? Beləliklə, qadın su qabını buraxdı və şəhərə getdi, və adamlara deyir: gəlin bir adamı görün ki, mənə etdiyim hər şeyi dedi; bəlkə bu, Məsihdir? Beləliklə, onlar şəhərdən çıxdılar və onun yanına gəlirdilər. Amma bu arada şagirdlər ona Rabbi, ye deyərək yalvarırdılar. O isə onlara dedi: Mənim yeyəcək yeməyim var ki, siz onu bilmirsiniz. Ona görə şagirdlər bir-birlərinə deyirdilər: Kimsə ona yemək gətirmədi ki? İsa onlara deyir: Mənim yeməyim məni göndərənin iradəsini yerinə yetirməyim və onun

işini tamamlamayımdır. Siz demirsiniz ki, hələ dörd ay var və məhsul yığımı gəlir? Bax, mən sizə deyirəm, qaldırın gözlərinizi və baxın torpaqlarına, çünki onlar artıq məhsul üçün ağdır. Və biçən mükafat alır və meyvəni əbədi həyata yığır ki, həm əkən, həm də biçən birlikdə sevinsin. Çünki bu halda doğru sözdür ki, əkən başqasıdır və biçən başqasıdır. Mən sizi biçməyə göndərdim, hansı ki siz zəhmət çəkməmisiniz, başqaları zəhmət çəkmişlər və siz onların zəhmətinə daxil olmusunuz. O şəhərdən bir çox samariyalı Ona iman gətirdi, çünki qadın şəhadət verirdi ki: O, mənim etdiyim hər şeyi mənə dedi. Beləliklə, Samariyalılar ona gəldikdə, ondan yanlarında qalmasını xahiş etdilər və o, orada iki gün qaldı. Və çox daha çoxu onun sözünə görə iman gətirdi, və qadına deyirdilər ki, artıq sənin danışığına görə inanmırıq; çünki özümüz eşitmişik və bilirik ki, bu, həqiqətən dünyanın xilaskarıdır, Məsih. İki gündən sonra oradan çıxdı və Qalileyaya getdi. Çünki İsanın özü şəhadət etdi ki, peyğəmbər öz vətənində hörmətə malik deyil. Beləliklə, o, Qalileyaya gəldikdə, Qalileyalılar onu qəbul etdilər, çünki onun Yerusəlimdə bayramda etdiyi hər şeyi görmüşdülər, və onlar özləri də bayrama gəlmişdilər. İsa buna görə yenidən Qalileyanın Kana şəhərinə gəldi, harada suyu şərab etmişdi. Və bir saray əyanı var idi ki, onun oğlu Kəfərnahum şəhərində xəstə idi; bu adam eşitdi ki, İsa Yəhudiyadan Qalileyaya gəldi, onun yanına getdi və ondan xahiş etdi ki, gəlib onun oğluna şəfa versin; çünki o ölmək üzrə idi. İsa buna görə ona dedi: əgər əlamətlər və möcüzələr görməsəniz, inanmayacaqsınız. Saray məmuru ona deyir: Ağa, mənim uşağım ölməzdən əvvəl aşağı en. İsa ona deyir: get, oğlun yaşayır. Və adam İsanın ona dediyi

sözə inandı və getdi. Artıq o enərkən onun qulları ona rast gəldilər və xəbər verdilər, deyərək ki, sənin oğlun yaşayır. O, onlardan daha yaxşı olduğu saatı öyrəndi. Və ona dedilər ki, dünən yeddinci saatda qızdırma onu buraxdı. Ata buna görə bildi ki, İsa ona oğlun yaşayır dediyi o saatda idi, və o özü və onun bütün evi inandı. Bu, İsa Yəhudeyadan Qalileyaya gələndə etdiyi ikinci əlamət idi.

5

Bundan sonra Yəhudilərin bayramı idi və İsa Yerusəlimə qalxdı. Yerusəlimdə qoyun darvazası yanında İbranicə Betsda adlanan, beş sütunlu eyvanlı bir hovuz var. Bunlarda çoxlu xəstələr, korlar, şikəstlər, iflic olmuşlar uzanmışdı və suyun hərəkətini gözləyirdilər. Çünki müəyyən vaxtlarda bir mələk havuza enirdi və suyu qarışdırırdı, buna görə də suyun qarışdırılmasından sonra birinci daxil olan şəxs hansı xəstəliyə tutulmuş olursa olsun sağalırdı. Orada otuz səkkiz ildir xəstəliyində olan bir adam vardı. İsa onu uzanmış halda görəndə və artıq çox vaxt keçdiyini biləndə ona deyir: sağlam olmaq istəyirsən? Xəstə adam ona cavab verdi: Ağa, mənim heç bir adamım yoxdur ki, su qarışdırılanda məni hovuza atsın, amma mən gələndə başqası məndən əvvəl enir. İsa ona deyir: Qalx, döşəyini götür və yeriyə bil. Və dərhal adam sağlam oldu və öz döşəyini qaldırdı və gəzməyə başladı. O gün şənbə idi. Buna görə Yəhudilər şəfa tapan adama deyirdilər: Şənbədir, sənə döşəyi qaldırmaq icazə verilmir. O onlara cavab verdi: Məni sağlam edən o mənə dedi,

döşəyini qaldır və gəz. Ona görə ondan soruşdular: Sənə Döşəyini qaldır və gəz deyən adam kimdir? Amma sağaldılmış adam bilmirdi ki, o kimdir, çünki İsa izdiham orada olarkən çəkilib getmişdi. Bundan sonra İsa onu məbəddə tapdı və ona dedi: Bax, sağlam oldun, artıq günah etmə ki, sənə daha pis bir şey olmasın. O adam getdi və yəhudilərə xəbər verdi ki, onu sağaldan İsadır. Və buna görə Yəhudilər İsanı təqib edirdilər və onu öldürmək istəyirdilər, çünki o bu işləri şənbə günü görürdü. Amma İsa onlara cavab verdi: Mənim Atam indiyə qədər işləyir və mən də işləyirəm. Buna görə yəhudilər onu öldürmək üçün daha çox axtarırdılar, çünki o, təkcə şənbəni pozmurdu, həm də Allahı öz atası adlandırır və özünü Allaha bərabər edirdi. İsa buna görə cavab verdi və onlara dedi: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm, oğul özündən heç nə edə bilməz, əgər atanın nə etdiyini görməsə. Çünki o nə etsə, bunları oğul da eynilə edir. Çünki ata oğlu sevir və ona özünün etdiyi hər şeyi göstərir, və bunlardan daha böyük işləri ona göstərəcək ki, siz heyrətlənəsiniz. Necə ki Ata ölüləri dirildib onlara həyat verdiyi kimi, Oğul da istədiyi kəslərə həyat verir. Çünki Ata heç kimi mühakimə etmir, amma bütün mühakiməni Oğula verib ki, hamı Oğula hörmət etsin, elə Ataya hörmət etdikləri kimi. Oğula hörmət etməyən, onu göndərən ataya hörmət etmir. Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, mənim sözümü eşidən və məni göndərənə inanan əbədi həyata malikdir və mühakiməyə gəlmir, lakin ölümdən həyata keçmişdir. Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, gəlir vaxt və indi dir, ki ölülər eşidəcəklər Allahın Oğlunun səsini və eşidənlər yaşayacaqlar; necə ki Ata özündə həyata malikdir, beləcə Oğula da verdi özündə həyata malik

olmağı; və ona səlahiyyət verdi hökm etməyi də, çünki o, insanın oğludur. Buna təəccüblənməyin, çünki elə bir vaxt gəlir ki, qəbirlərdə olanların hamısı onun səsini eşidəcək və çıxacaqlar - yaxşı işlər görənlər həyat dirilməsinə, pis işlər görənlər isə hökm dirilməsinə. Mən özümdən heç nə edə bilmirəm. Necə eşidirəm, mühakimə edirəm və mənim mühakiməm ədalətlidir; çünki mən öz iradəmi yox, məni göndərən Atanın iradəsini axtarıram. Əgər mən özüm haqqında şəhadət versəm, mənim şəhadətim doğru deyil. Mənim haqqımda şəhadət verən başqasıdır, və mən bilirəm ki, onun mənim haqqımda verdiyi şəhadət doğrudur. Siz Yəhyaya göndərmisiniz və o, həqiqətə şəhadət vermişdir; mən isə insandan şəhadət almıram, amma bunları deyirəm ki, siz xilas olasınız. O, yanan və parlayan çıraq idi, siz isə bir müddət onun işığında sevinmək istədiniz. Mən isə Yəhyanın şəhadətindən daha böyük şəhadətə sahibəm, çünki Atanın mənə tamamlamağım üçün verdiyi işlər, mənim etdiyim bu işlər mənim haqqımda şəhadət verir ki, Ata məni göndərib. Və məni göndərən Ata Özü mənim haqqımda şəhadət vermişdir. Nə onun səsini heç vaxt eşitmisiniz, nə də onun görkəmini görmüsünüz, və onun sözü sizdə qalmır, çünki onun göndərdiyi şəxsə siz inanmırsınız. Siz Müqəddəs Yazıları araşdırırsınız, çünki düşünürsünüz ki, onlarda əbədi həyat var; və onlar mənim haqqımda şahidlik edənlərdir; və siz yanıma gəlmək istəmirsiniz ki, həyata sahib olasınız. Mən insanlardan şöhrət almıram; amma mən sizi tanımışam ki, siz Allahın məhəbbətini özünüzdə saxlamırsınız. Mən atamın adı ilə gəlmişəm və siz məni qəbul etmirsiniz, əgər başqası öz adı ilə gəlsə, onu qəbul

edəcəksiniz. Necə inanmağa qadirsiz, bir-birinizdən şöhrət alarkən, yeganə Allahdan gələn şöhrəti isə axtarmırsınız? Düşünməyin ki, mən sizi atanın yanında ittiham edəcəyəm, sizi ittiham edən Musadır, ona siz ümid bəsləmisiniz. Əgər siz Musaya inansaydınız, mənə də inanaydınız, çünki o, mənim haqqımda yazmışdır. Əgər siz onun yazılarına inanmırsınızsa, necə mənim sözlərimə inanacaqsınız?

6

Bunlardan sonra İsa Qalileya dənizinin o tərəfinə, Tiberiyaya getdi və böyük izdiham ona tabe idi, çünki onun xəstələr üzərində etdiyi əlamətləri görürdülər. İsa dağa qalxdı və orada öz şagirdləri ilə oturdu. Yəhudilərin bayramı olan Pasxa yaxın idi. Beləliklə, İsa gözlərini qaldırıb və çox izdiham onun tərəfinə gəldiyini görüb, Filipə dedi: Haradan çörək alaq ki, bunlar yesinlər? Amma bunu onu sınayaraq deyirdi, çünki özü nə edəcəyini bilirdi. Filip ona cavab verdi: İki yüz dinarlıq çörək onlara kifayət etməz ki, hər biri bir az alsın. Ona deyir onun şagirdlərindən biri, Andreas, Şimon Peterin qardaşı: Burada bir uşaq var ki, onun beş arpa çörəyi və iki balığı var; amma bunlar nədir bu qədər çox adama? İsa dedi: adamları oturdun; o yerdə çox ot var idi. Beləliklə, kişilər geri çəkildilər, sayları təxminən beş min nəfər idi. İsa çörəkləri aldı və şükür edərək şagirdlərə payladı, şagirdlər isə uzananlara payladı, eynilə balıqlardan da istədikləri qədər. Necə ki doldurulduldular, onun şagirdlərinə deyir: Qalan parçaları yığın ki, heç nə məhv olmasın. Beləliklə, onlar

beş arpa çörəyindən yeyənlərdən artıq qalan parçaları toplayıb on iki səbət doldurdular. O haldə insanlar İsanın etdiyi əlaməti gördükdən sonra deyirdilər ki, bu, həqiqətən dünyaya gələn peyğəmbərdir. İsa buna görə bilib ki, onlar gəlib onu tutmaq və padşah etmək niyyətindədirlər, yenidən tək özü dağa çəkildi. Və axşam olanda, onun şagirdləri dənizə endilər və gəmiyə minib dənizin o biri tərəfinə, Kəfərnəhuma gedirdilər. Artıq qaranlıq düşmüşdü və İsa onların yanına gəlməmişdi, və böyük külək əsdiyindən dəniz dalğalanırdı. Beləliklə, iyirmi beş və ya otuz stadion sürdükdən sonra, onlar İsanı dənizin üzərində gəzərkən və gəmiyə yaxınlaşarkən gördülər və qorxdular. O isə onlara deyir: Mən am, qorxmayın. Onlar onu gəmiyə almaq istəyirdilər, və dərhal gəmi getdikləri torpağa çatdı. Ertəsi gün dənizin o biri tərəfində dayanan izdiham gördü ki, orada başqa kiçik qayıq yox idi, yalnız bir o qayıq var idi ki, onun şagirdləri minmişdilər, və İsa onun şagirdləri ilə birlikdə kiçik qayığa girməmişdi, amma yalnız onun şagirdləri getmişdilər; lakin başqa kiçik qayıqlar Tiberiyadan gəlmişdi, o yerin yaxınlığında, harada Rəbb şükür etdikdən sonra çörək yemişdilər; buna görə izdiham gördükdə ki, İsa orada deyil və nə də onun şagirdləri, özləri qayıqlara mindilər və İsanı axtararaq Kəfərnəhuma gəldilər. Və onu dənizin o tayında tapıb ona dedilər: Rabbi, nə vaxt bura gəlmisən? İsa onlara cavab verdi və dedi: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm, siz məni axtarırsınız, əlamətlər gördüyünüz üçün deyil, amma çörəklərdən yeyib doyduğunuz üçün. İşləyin məhv olan yeməyi yox, amma əbədi həyata qalan yeməyi, hansını insanoğlu sizə verəcək, çünki Onu Ata Allah möhürlədi. Ona görə ona dedilər: Allahın işlərini yerinə yetirək deyə nə

etməliyik? İsa cavab verdi və onlara dedi: Bu, Allahın işidir ki, O'nun göndərdiyi şəxsə inanasınız. Beləliklə ona dedilər: Sən nə əlamət edirsən ki, görək və sənə inanaq? Nə işləyirsən? Bizim atalarımız səhrada manna yedilər, necə ki yazılmışdır: onlara göydən çörək verdi yeməyə. İsa buna görə onlara dedi: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm, Musa sizə göydən çörək vermədi, amma mənim Atam sizə göydən həqiqi çörəyi verir. Çünki Allahın çörəyi göydən enən və dünyaya həyat verəndir. Ona görə ona dedilər: Ağa, bu çörəyi bizə həmişə ver. İsa onlara dedi: Mən həyat çörəyiyəm, mənə gələn heç vaxt ac olmayacaq və mənə inanan heç vaxt susuz olmayacaq. Amma sizə dedim ki, məni görmüsünüz və inanmırsınız. Atanın mənə verdiyi hər şey mənə gələcək, və mənə gələni mən kənara atmayacağam; çünki mən göydən öz iradəmi etmək üçün deyil, amma məni göndərənin iradəsini etmək üçün enmişəm. Bu isə məni göndərən Atanın iradəsidir ki, mənə verdiyi hər şeyi itirməyim, əksinə onu son gündə dirildim. Bu isə məni göndərənin iradəsidir ki, oğula baxan və ona inanan hər kəs əbədi həyata malik olsun və mən onu axırıncı gündə dirildəcəyəm. Beləliklə, Yəhudilər onun haqqında deyinirdilər, çünki o demişdi: Mən göydən enmiş çörəyəm və deyirdilər: Bu, İsa, Yusifin oğlu deyilmi? Biz onun atasını və anasını bilirik. Necə onda bu deyir ki, mən göydən enmişəm? Buna görə İsa cavab verdi və onlara dedi: Bir-birinizlə deyinməyin. Heç kəs mənə gələ bilməz, əgər məni göndərən Ata onu çəkməsə, və mən onu axırıncı gündə qaldıracağam. Peyğəmbərlərdə yazılmışdır: və hamı Allah tərəfindən öyrədilmiş olacaq. Hər kəs Atadan eşidən və öyrənən mənə gəlir; bu o demək deyil ki, kimsə Atanı görmüşdür, yalnız

Allahın yanında olan bu Atanı görmüşdür. Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm: mənə iman edən əbədi həyata malikdir. Mən həyat çörəyiyəm. Sizin atalarınız səhrada manna yedilər və öldülər; bu, göydən enən çörəkdir ki, kimsə ondan yeyə və ölməsin. Mən göydən enmiş diri çörəyəm; əgər kimsə bu çörəkdən yesə, əbədi yaşayacaq. Və çörək ki mən verəcəyəm, mənim ətimdir, ki mən dünyanın həyatı üçün verəcəyəm. Yəhudilər buna görə bir-birləri ilə mübahisə edirdilər və deyirdilər: Bu, bizə öz ətini yemək üçün necə verə bilər? İsa buna görə onlara dedi: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm, əgər İnsan Oğlunun ətini yeməsəniz və onun qanını içməsəniz, özünüzdə həyata malik olmayacaqsınız. Mənim ətimi yeyən və mənim qanımı içən əbədi həyata malikdir və mən onu axırıncı gündə dirildəcəyəm. Çünki mənim ətim həqiqətən yeməkdir və mənim qanım həqiqətən içməkdir. Mənim ətimi yeyən və mənim qanımı içən məndə qalır və mən də onda. Necə ki yaşayan Ata məni göndərdi və mən Ata vasitəsilə yaşayıram, eləcə də məni yeyən o da mənim vasitəmlə yaşayacaq. Bu, göydən enmiş çörəkdir, atalarınızın manna yeyib öldükləri kimi deyil; bu çörəyi yeyən əbədi yaşayacaq. O, bunları Kəfərnahumda yığıncaqda öyrədərkən dedi. Buna görə onun şagirdlərindən çoxlu eşitmiş dedilər: Bu söz çətindir, kim onu eşitməyə qadirdir? Amma İsa özündə bilərək ki, onun şagirdləri bu barədə deyinirlər, onlara dedi: Bu sizi büdrədir? Bəs əgər insanoğlunun əvvəl olduğu yerə qalxdığını görsəniz? Ruh dirçəldəndir, ət heç bir fayda vermir, mən sizə danışdığım sözlər ruh və həyatdır. Amma sizdən bəziləri var ki, inanmırlar. Çünki İsa başlanğıcdan bilirdi kimlərin iman gətirmədiyini və kimin onu təslim edəcəyini. Və o

deyirdi: Buna görə sizə demişəm ki, heç kəs mənə gələ bilməz, əgər bu ona mənim Atam tərəfindən verilməmişsə. Bundan sonra onun şagirdlərindən çoxları geri çəkildi və artıq onunla birlikdə gəzmədi. Buna görə İsa on ikiyə dedi: Siz də getmək istəyirsiniz? Şimon Petrus ona cavab verdi: Ağa, kimin yanına gedəcəyik? Əbədi həyatın sözləri səndə var; və biz iman gətirmişik və bilmişik ki, sən Məsihsən, diri Allahın oğlu. İsa onlara cavab verdi: Mən sizi on ikini seçmədimmi? Və sizdən biri şeytandır. O isə Şimon oğlu İsqaryotlu Yəhudanı nəzərdə tuturdu, çünki məhz o, on ikidən biri olduğu halda, onu təslim edəcəkdi.

7

Bundan sonra İsa Qalileyada gəzirdi, çünki Yəhudiyada gəzmək istəmirdi, ona görə ki yəhudilər onu öldürmək istəyirdilər. Yəhudilərin Çardaqlar bayramı yaxın idi. Ona görə onun qardaşları ona dedilər: buradan köç və Yəhudiyəyə get ki, sənin şagirdlərin də sənin etdiyin işlərini görsünlər. Çünki heç kim gizlində nəsə etmir və özü açıqda olmağı axtarır. Əgər bu şeyləri edirsənsə, özünü dünyaya göstər. Çünki onun qardaşları belə ona inanmırdılar. İsa buna görə onlara deyir: Mənim vaxtım hələ gəlməyib, amma sizin vaxtınız həmişə hazırdır. Dünya sizi nifrət edə bilməz, məni isə nifrət edir, çünki mən onun haqqında şəhadət edirəm ki, onun işləri pisdir. Siz bu bayrama gedin, mən hələ bu bayrama getmirəm, çünki mənim vaxtım hələ dolmayıb. Bu sözləri onlara dedikdən sonra Qalileyada qaldı. Onun

qardaşları yuxarı getdikdən sonra, o zaman özü də bayrama getdi, açıq şəkildə deyil, amma gizlicə. O zaman yəhudilər bayramda onu axtarırdılar və deyirdilər: O haradadır? Və izdihamlar arasında onun haqqında böyük mırıltı var idi. Bəziləri deyirdi ki, o yaxşıdır; digərləri isə deyirdi: Yox, əksinə o, kütləni azdırır. Lakin heç kəs onun haqqında açıq danışmırdı, çünki yəhudilərdən qorxurdu. Artıq bayram yarıya çatanda İsa məbədə qalxdı və öyrədirdi. Və yəhudilər heyrətləndilər və dedilər: Bu adam necə yazı bilir, halbuki öyrənməyib? Deməli İsa onlara cavab verdi və dedi: mənim təlimim mənim deyil, amma məni göndərənin təlimidir; əgər kimsə onun iradəsini yerinə yetirmək istəyirsə, təlim haqqında biləcək ki, Allahdan olub yoxsa mən öz-özümdən danışıram. Özündən danışan öz şöhrətini axtarır, amma onu göndərənin şöhrətini axtaran doğrudur və onda haqsızlıq yoxdur. Musa sizə qanunu verməyib? Və heç biriniz qanunu yerinə yetirmir. Niyə məni öldürməyə çalışırsınız? İzdiham cavab verdi və dedi: Sənin cinə tutulmusan, kim səni öldürmək istəyir? İsa cavab verdi və onlara dedi: Bir iş gördüm və hamınız buna görə heyrətlənirsiniz. Musa sizə sünnəti vermişdir, lakin o Musadan deyil, əcdaddan gəlir və siz şənbə günündə insanı sünnət edirsiniz. Əgər insan şənbə günündə sünnət alır ki, Musanın qanunu pozulmasın, mənim üçün qəzəblənirsiz, çünki bütöv insanı sağlam etdim şənbə günündə? Görünüşə görə mühakimə etməyin, amma ədalətli mühakimə edin. Beləliklə, Yerusəlimlilər arasından bəziləri deyirdi: Bu, öldürməyə çalışdıqları adam deyilmi? Və bax, cəsarətlə danışır və ona heç nə demirlər. Yoxsa hökmdarlar həqiqətən bilirdilər ki, bu, həqiqətən Məsihdir?

Amma biz bilirik bu haradan dir, lakin Məsih gələndə heç kim bilməz O haradan olduğunu. İsa məbəddə öyrədərkən buna görə qışqırdı və dedi: siz məni bilirsiniz və haradan olduğumu bilirsiniz; və mən öz-özümdən gəlməmişəm, amma məni göndərən doğrudur, onu siz bilmirsiniz; mən onu bilirəm, çünki mən ondanam və o məni göndərdi. Buna görə onlar onu tutmaq istəyirdilər, və heç kəs ona əl qoymadı, çünki onun saatı hələ gəlməmişdi. Lakin kütlədən çoxları ona inandılar və deyirdilər ki, Məsih gələndə, məgər bunun etdiyi əlamətlərdən daha çoxunu edəcək? Fariseylər izdihamın onun haqqında mırıldandığını eşitdilər, və Fariseylər və baş kahinlər köməkçilər göndərdilər ki, onu tutsunlar. İsa dedi: Hələ bir az vaxt sizinlə birlikdəyəm və sonra məni göndərənin yanına gedirəm. Siz məni axtaracaqsınız və tapmayacaqsınız, və mən harada oluram, siz gələ bilməzsiniz. Yəhudilər ona görə öz-özlərinə dedilər: bu hara gedəcək ki, biz onu tapmayacağıq? O, yunanların dağılmasına getmək və yunanları öyrətmək haqqında deyilmi? Bu nə sözdür ki, o dedi: Məni axtaracaqsınız və tapmayacaqsınız, və mən harada oluram, siz ora gələ bilməyəcəksiniz? Bayramın böyük son günündə İsa dayandı və qışqıraraq dedi: Əgər kimsə susayırsa, mənə gəlsin və içsin. Mənə inanən, Müqəddəs Yazı dediyi kimi, onun qarnından canlı su çayları axacaq. Bu isə Ruh haqqında dedi ki, Ona iman edənlər onu qəbul etmək üzrə idilər, çünki hələ Müqəddəs Ruh yox idi, ona görə ki İsa hələ izzətləndirilməmişdi. Beləliklə, izdihamdan çoxları sözü eşidərək deyirdilər: Bu, həqiqətən peyğəmbərdir. Başqaları deyirdilər: Bu, Məsihdir. Başqaları deyirdilər: Məgər Məsih Qalileyadan gəlir? Yazı demədi ki,

Məsih Davudun nəslindən və Davudun olduğu kənd Bet-Lehemdən gəlir? Buna görə izdihamda onun vasitəsilə parçalanma oldu. Bəziləri onlardan onu tutmaq istəyirdilər, amma heç kim ona əl qoymadı. Beləliklə, köməkçilər baş kahinlərin və Fariselərin yanına gəldilər və onlar onlara dedilər: Niyə onu gətirmədiniz? Köməkçilər cavab verdilər: Heç vaxt heç bir insan bu insanın danışdığı kimi danışmayıb. Ona görə Fariseylər onlara cavab verdilər: Yoxsa siz də azdırılmısınız? Hökmdarlardan və ya Fariseylərdən kimsə ona iman gətirdimi? Amma bu camaat qanunu bilməyən lənətlənmişlərdir deyir Nikodim onlara, gecə vaxtı ona gələn, onlardan biri olan: Məgər bizim qanunumuz insanı mühakimə edir, əgər əvvəlcə ondan eşitməsə və nə etdiyini bilməsə? Cavab verdilər və ona dedilər: Yoxsa sən də Qalileyadan deyilsən? Araşdır və gör ki, Qalileyadan peyğəmbər qalxmayıb. Və hər biri öz evinə getdi.

8

İsa Zeytun dağına getdi və səhər tezdən yenə məbədə gəldi, və bütün xalq onun yanına gəlirdi, və oturub onlara öyrədirdi. Və ilahiyyatçılar və Fariseylər gətirirlər qadını zinada tutulmuş, və qoyub onu ortada deyirlər ona: müəllim, bu qadın tutulub əməlin özündə zina edərkən, və qanunumuzda Musa əmr etdi belələrini daşqalaq etməyi. Sən bəs nə deyirsən? Və onlar bunu onu sınayaraq dedilər ki, ona qarşı ittiham əldə etsinlər. İsa aşağı əyilib barmağı ilə yerə yazırdı. Amma onlar ona sual verməkdə israr edərkən, o düzəldi və onlara dedi: Sizin aranızda

günahsız olan qoy birinci daşı onun üzərinə atsın. Və yenə aşağı əyilib torpağa yazırdı. Onlar isə eşidəndən sonra bir-bir çıxdılar, yaşlılardan başlayaraq, və İsa ilə ortada duran qadın qaldı. Başını qaldırıb İsa ona dedi: Qadın, onlar haradadır? Heç kim səni məhkum etmədi? O isə dedi: Heç kim, Ağam. İsa dedi: mən də səni məhkum etmirəm; get və bu gündən artıq günah etmə. Yenidən buna görə İsa onlara danışdı və dedi: Mən dünyanın işığıyam, məni izləyən qaranlıqda gəzməyəcək, əksinə həyat işığına sahib olacaq. Buna görə də Farisilər ona dedilər: Sən özün haqqında şəhadət verirsən, sənin şəhadətin doğru deyil. İsa cavab verdi və onlara dedi: Hətta mən özüm haqqında şəhadət etsəm də, mənim şəhadətim doğrudur, çünki haradan gəldiyimi və hara getdiyimi bilirəm, amma siz haradan gəldiyimi və ya hara getdiyimi bilmirsiniz. Siz cismə görə mühakimə edirsiniz, mən heç kəsi mühakimə etmirəm. Və əgər mən mühakimə etsəm, mənim mühakiməm doğrudur, çünki mən tək deyiləm, amma mən və məni göndərən Ata. Və sizin qanununuzda yazılmışdır ki, iki insanın şəhadəti doğrudur. Mən özüm haqqında şahidlik edənəm və məni göndərən Ata mənim haqqımda şahidlik edir. Beləliklə, onlar ona deyirdilər: sənin atan haradadır? İsa cavab verdi: nə məni tanıyırsınız, nə də atamı; əgər məni tanısaydınız, atamı da tanıyardınız. Bu sözləri İsa xəzinədə danışdı, məbəddə öyrədərkən, və heç kim onu tutmadı, çünki onun saatı hələ gəlməmişdi. İsa onlara yenidən dedi: Mən gedirəm və siz məni axtaracaqsınız, və öz günahınızda öləcəksiniz; mən hara gedirəm, siz ora gələ bilməzsiniz. Yəhudilər buna görə deyirdilər: Yoxsa o, özünü öldürəcək ki, deyir Hara mən gedirəm, siz gələ bilməzsiniz? Və

onlara dedi: Siz aşağıdansınız, mən yuxarıdanam; siz bu dünyadan sınız, mən bu dünyadan deyiləm. Mən buna görə sizə dedim ki, siz öz günahlarınızda öləcəksiniz, çünki əgər mən olduğuma inanmasanız, siz öz günahlarınızda öləcəksiniz. Ona görə ona deyirdilər: sən kimsən? Və İsa onlara dedi: Əvvəldən sizə nə danışıramsa onu. Sizin haqqınızda danışmaq və mühakimə etmək üçün çox şeylərim var, amma məni göndərən doğrudur, və mən ondan eşitdiklərimi dünyaya deyirəm. Onlar bilmədilər ki, o, onlara Atadan danışırdı. İsa buna görə onlara dedi: Nə vaxt İnsan Oğlunu qaldırsanız, o zaman biləcəksiniz ki, mən O-am və öz-özümdən heç nə etmirəm, amma Atam mənə necə öyrətdisə, bunları danışıram. Və məni göndərən mənimlə birlikdədir, ata məni tək buraxmadı, çünki mən ona xoş gələn şeyləri həmişə edirəm. Bu şeyləri o danışarkən, çoxları ona inandı. İsa buna görə ona inanmış yəhudilərə deyirdi: əgər siz mənim sözümdə qalsanız, həqiqətən mənim şagirdlərimsiniz və həqiqəti biləcəksiniz, və həqiqət sizi azad edəcək. Ona cavab verdilər: Biz İbrahimin nəsliyik və heç vaxt heç kimə qul olmamışıq, sən necə deyirsən ki, azad olacaqsınız? İsa onlara cavab verdi: həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, hər günah edən günah quludur. Lakin qul evdə əbədi qalmır, oğul əbədi qalır. Əgər Oğul sizi azad edərsə, həqiqətən azad olacaqsınız. Mən bilirəm ki, siz İbrahimin nəslisiz, amma siz məni öldürməyə çalışırsınız, çünki mənim sözüm sizdə yer tutmur. Mən mənim atamdan gördüyümü danışıram və siz də öz atanızdan gördüyünüzü edirsiniz. Cavab verdilər və ona dedilər: Bizim atamız İbrahimdir. İsa onlara deyir: əgər İbrahimin uşaqları olsaydınız, İbrahimin işlərini edərdiniz. İndi isə siz

məni öldürməyə çalışırsınız, mən elə bir adamam ki, sizə Allahdan eşitdiyim həqiqəti danışmışam, bunu İbrahim etməmişdi. Siz atanızın işlərini görürsünüz. Ona dedilər: biz zinadan doğulmamışıq; bizim bir atamız var, Allah. İsa buna görə onlara dedi: Əgər Allah sizin atanız olsaydı, məni sevərdiniz, çünki mən Allahdan çıxdım və gəlmişəm, nə də öz-özümdən gəlmişəm, amma O məni göndərdi. Niyə mənim danışığımı bilmirsiniz? Çünki siz mənim sözümü eşidə bilmirsiniz. Siz şeytan atadan gəlirsiniz və sizin atanızın istəklərini yerinə yetirmək istəyirsiniz. O adam başlanğıcdan qatil idi və həqiqətdə durmur, çünki onda həqiqət yoxdur; nə vaxt yalan danışsa, özündən danışır, çünki o yalançıdır və onun atası da. Mən həqiqəti dediyim üçün, siz mənə inanmırsınız. Sizdən kim məni günah barəsində ittiham edir? Əgər mən həqiqəti deyirəm, niyə siz mənə inanmırsınız? Allahdan olan Allahın sözlərini eşidir, buna görə siz eşitmirsiniz, çünki Allahdan deyilsiniz. Yəhudilər buna görə cavab verdilər və ona dedilər: Biz yaxşı demirikmişik ki, sən Samariyalısan və sənin cinin var? İsa cavab verdi: Məndə cin yoxdur, amma mən Atamı hörmət edirəm, siz isə məni alçaldırsınız. Mən isə öz şöhrətimi axtarmıram, axtaran və mühakimə edən var. Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm: əgər kimsə mənim sözümü saxlasa, ölümü əsla görməyəcək. Beləliklə, Yəhudilər ona dedilər: indi biz bildik ki, səndə cin var. İbrahim öldü və peyğəmbərlər də öldü, və sən deyirsən ki, əgər kimsə mənim sözümü saxlasa, əbədilik ölümü dadmayacaq? Məgər sən bizim atamız İbrahimdən böyüksən ki, o öldü? Və peyğəmbərlər öldülər; sən özünü kim edirsən? İsa cavab verdi: əgər mən özümü

şərəfləndirirəm, mənim şərəfim heç nədir; mənim atam məni şərəfləndirəndir, kimi siz deyirsiniz ki sizin Allahınızdır, və siz onu tanımamısınız; mən isə onu tanıyıram. Və əgər deyim ki, onu tanımıram, sizin kimi yalançı olacağam; amma onu tanıyıram və onun sözünü saxlayıram. Atanız İbrahim mənim günümü görmək üçün sevinclə coşdu, gördü və sevindi. Yəhudilər ona dedilər: Sənin hələ əlli ilən yoxdur və sən İbrahimi görmüsən? İsa onlara dedi: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm, İbrahim olmamışdan əvvəl mən varım. Buna görə onlar daşlar götürdülər ki, onun üstünə atsınlar. İsa isə gizləndi və məbəddən çıxdı, onların arasından keçərək, və beləcə getdi.

9

Və keçərkən doğuşdan kor bir insan gördü. Və onun şagirdləri ona soruşdular: Rabbi, kim günah etdi, bu adam yoxsa onun valideynləri ki, kor doğulsun? İsa cavab verdi: Nə bu günah etdi, nə də onun valideynləri, lakin Allahın işləri onda aşkar edilsin deyə. Məni göndərənin işlərini görməliyəm, çünki gündüz var, gecə gəlir ki, heç kəs işləyə bilməz. Nə vaxt dünyada oluram, dünyanın işığıyam. Bunları deyib, o, yerə tüpürdü və tüpürcəkdən palçıq düzəltdi, və palçığı kor adamın gözlərinə sürtdü və ona dedi: get Siloam hovuzunda yuyun, ki, tərcüməsi göndərilmiş deməkdir. Beləliklə o getdi, yuyundu və görə bilərək gəldi. Qonşular və əvvəllər onu kor olduğunu görənlər deyirdilər: Bu, oturub dilənçilik edən deyilmi? Başqaları deyirdilər ki, bu odur; başqaları isə ki, ona bənzərdir. O deyirdi

ki mən mənəm. Deməli, ona deyirdilər: Sənin gözlərin necə açıldı? O cavab verdi və dedi: İsa adlanan bir insan palçıq hazırladı və mənim gözlərimə sürtdü və mənə dedi: Get Siloam hovuzuna və yu. Mən gedib yuyundum və baxışımı aldım. Ona dedilər: o haradadır? Deyir: bilmirəm. Onu Fariseylərə aparırlar, bir vaxt kor olanı. İsa palçıq hazırlayıb onun gözlərini açdığı zaman şənbə günü idi. Beləliklə, Farisilər də yenə ondan soruşurdular ki, necə gözünü açdı. O isə onlara dedi: palçıq qoydu mənim gözlərimin üstünə, və yuyundum, və görürəm. Ona görə fərisilərindən bəziləri deyirdilər: bu adam Allahdan deyil, çünki şənbəni saxlamır. Başqaları deyirdilər: günahkar bir insan necə belə əlamətlər edə bilər? Və onların arasında ayrılıq var idi. Kor adama yenidən deyirlər: sən onun haqqında nə deyirsən ki, o sənin gözlərini açdı? O isə dedi ki, peyğəmbərdir. Yəhudilər onun haqqında inanmadılar ki kor idi və gözünü açdı, o vaxta qədər ki görməyə başlayanın valideynlərini çağırdılar və onlardan soruşdular deyərək: bu sizin oğlunuzdur, hansını siz deyirsiniz ki kor doğuldu? Bəs o indi necə görür? Onun valideynləri onlara cavab verdilər və dedilər: biz bilirik ki, bu bizim oğlumuzdur və kor doğuldu; amma indi necə görür bilmirik, ya da kim onun gözlərini açdı biz bilmirik; onun yaşı var, ona soruşun, o özü haqqında danışacaq. Bunları onun valideynləri dedilər, çünki yəhudilərdən qorxurdular, artıq yəhudilər razılaşmışdılar ki, əgər kimsə onu Məsih kimi etiraf etsə, sinaqoqdan qovulsun. Bu səbəbdən onun valideynləri dedilər ki, o yaşı çatıb, ona soruşun. Onlar kor olan adamı ikinci dəfə çağırdılar və ona dedilər: Allaha izzət ver, biz bilirik ki, bu adam günahkardır. O buna görə cavab verdi və dedi: O

günahkardırmı, bilmirəm; bir şey bilirəm ki, kor olduğum halda indi görürəm. Onlar ona yenidən dedilər: o sənə nə etdi? O sənin gözlərini necə açdı? Onlara cavab verdi: sizə artıq dedim və siz eşitmədiniz; niyə yenidən eşitmək istəyirsiniz? Məgər siz də onun şagirdləri olmaq istəyirsiniz? Onu təhqir etdilər və dedilər: Sən o adamın şagirdisən, biz isə Musanın şagirdləriyik. Biz bilirik ki, Allah Musa ilə danışmışdır, amma bu haradan olduğunu bilmirik. Adam cavab verdi və onlara dedi: Çünki bu heyrətamizdir ki, siz onun haradan olduğunu bilmirsiniz, amma o mənim gözlərimi açdı. Biz bilirik ki, Tanrı günahkarları eşitmir, amma əgər kimsə allahdan qorxan olsa və Onun iradəsini yerinə yetirsə, onu eşidir. Çağlardan bəri eşidilməyib ki, kimsə doğma kor olan birinin gözlərini açıb. Əgər bu, Allahdan olmasaydı, heç nə edə bilməzdi. Cavab verdilər və ona dedilər: sən tamamilə günahlar içində doğuldun və sən bizə öyrədirsən? Və onlar onu çölə atdılar. İsa eşitdi ki, onu bayıra qovdular və onu tapıb ona dedi: Sən Allahın Oğluna inanırsan? O cavab verdi və dedi: Kimdir o, ey Rəbb, ki ona iman gətirim? İsa ona dedi: Sən onu görmüsən və səninlə danışan odur. O isə dedi: İnanıram, Rəbb və Ona səcdə etdi. Və İsa dedi: Mən bu dünyaya hökm üçün gəldim ki, görməyənlər görsünlər və görənlər kor olsunlar. Və Fariseylərdən onunla birlikdə olanlar bunları eşitdilər və ona dedilər: Biz də kor deyilikmi? İsa onlara dedi: əgər kor olsaydınız, günah sahibi olmazdınız, amma indi deyirsiniz ki görürük, buna görə də günahınız qalır.

10

Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, qoyunların həyətinə qapıdan girməyən, amma başqa yerdən dırmaşan o, oğru və quldurdur; amma qapıdan girən qoyunların çobanıdır. Qapıçı bunun üçün qapını açır və qoyunlar onun səsini eşidir, öz qoyunlarını adları ilə çağırır və onları aparır. Və nə vaxt öz qoyunlarını çıxarsa, onların qabağında gedir, və qoyunlar ona tabe olur, çünki onlar onun səsini tanıyırlar; amma yad adama tabe olmayacaqlar, əksinə ondan qaçacaqlar, çünki onlar yad adamların səsini tanımırlar. Bu məsəli onlara İsa dedi, lakin onlar bilmədilər ki, onlara nə danışırdı. İsa yenidən onlara dedi: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, mən qoyunların qapısıyam. Məndən əvvəl gələnlərin hamısı oğru və quldur idi, amma qoyunlar onları eşitmədi. Mən qapıyam, mənim vasitəmlə əgər kimsə daxil olarsa, xilas olunacaq və girəcək və çıxacaq, və otlaq tapacaq. Oğru ancaq oğurlamaq, öldürmək və məhv etmək üçün gəlir, mən isə gəldim ki, onlar həyata sahib olsunlar və bol-bol sahib olsunlar. Mən yaxşı çobanəm. Yaxşı çoban öz ruhunu qoyunlar üçün qoyur; amma muzdlu işçi və çoban olmayan, kimin qoyunlar özünün deyil, gələn canavarı görür və qoyunları buraxır və qaçır; və canavar onları ələ keçirir və qoyunları səpələyir. Amma muzdlu işçi qaçır, çünki o muzdludur və qoyunlar onun üçün əhəmiyyət kəsb etmir. Mən yaxşı çobanam və mənimkiləri tanıyıram və mənimkilər tərəfindən tanınıram, elə ki Ata məni tanıyır və mən Atanı tanıyıram, və ruhumu qoyunlar üçün qoyuram. Və başqa qoyunlarım var ki, bu həyətdən deyil, onları da gətirməliyəm, və onlar mənim səsimi eşidəcəklər, və bir sürü, bir çoban olacaq. Buna görə Ata məni sevir, çünki mən öz canımı qoyuram ki,

yenidən onu alım. Heç kim onu məndən almır, amma mən onu özüm qoyuram, mənim onu qoymaq səlahiyyətim var, və mənim onu yenidən almaq səlahiyyətim var, bu əmri mənim Atamdan aldım. Buna görə də bu sözlərə görə yenidən Yəhudilər arasında bölünmə baş verdi. Amma onlardan çoxları deyirdi: Cini var və dəlidir, nə üçün onu eşidirsiniz? Başqaları deyirdilər: Bu sözlər cin tutmuş adamın sözləri deyil. Məgər cin korların gözlərini açа bilər? Yerusəlimdə həsr bayramı oldu və qış idi, və İsa məbəddə Süleymanın eyvanında gəzirdi. Yəhudilər onu əhatə etdilər və ona deyirdilər: nə vaxta qədər bizim ruhumuzu götürürsən? Əgər sən Məsihsənsə, bizə açıq de. İsa onlara cavab verdi: Mən sizə dedim və siz inanmırsınız; mənim atamın adı ilə etdiyim işlər mənim haqqımda şəhadət edir; amma siz inanmırsınız; çünki siz mənim qoyunlarımdan deyilsiniz, necə ki sizə dedim. Mənim qoyunlarım mənim səsimi eşidir, və mən onları tanıyıram, və onlar məni izləyirlər, və mən onlara əbədi həyat verirəm, və onlar əbədilik həlak olmayacaqlar, və heç kəs onları mənim əlimdən qoparmayacaq. Mənim atam, kim mənə vermişdir, hamıdan böyükdür, və heç kim mənim atamın əlindən qoparıb almağa qadir deyil. Mən və ata biriyik. Yəhudilər buna görə onu daşqalaq etmək üçün yenidən daşlar daşıdılar. İsa onlara cavab verdi: Atamdan sizə çox gözəl işlər göstərdim, onların hansı işinə görə məni daşlayırsınız? Yəhudilər ona cavab verdilər və dedilər: Yaxşı bir işə görə səni daşqalaq etmirik, amma küfrə görə, və çünki sən insan olduğun halda özünü Allah edirsən. İsa onlara cavab verdi: Sizin qanununuzda yazılmamışdır ki, mən dedim, siz tanrılarsınız? Əgər o, onlara allahlar dedi, kimlərə Allahın kəlamı gəldi, və

Müqəddəs Yazı pozula bilməz, onda kimi Ata müqəddəs edib dünyaya göndərdi, ona siz deyirsiniz ki küfr edirsən, çünki mən dedim: Allahın oğluyam? Əgər mən atamın işlərini etmirəm, mənə inanmayın; əgər amma edirəm, hətta mənə inanmasanız belə, işlərə inanın ki, biləsiniz və inanasınız ki, ata məndədir və mən atadadır. Buna görə yenidən onu tutmağa çalışırdılar, və o, onların əlindən çıxdı. Və o yenidən İordanın o tərəfinə, Yəhyanın əvvəl vəftiz etdiyi yerə getdi və orada qaldı. Və çoxları onun yanına gəldilər və deyirdilər ki, Yəhya heç bir əlamət göstərmədi, lakin Yəhyanın bu barədə dedikləri hər şey doğru idi. Və orada çoxları ona inandı.

11

Xəstə bir adam var idi, Lazar, Betaniyadan, Məryəmin və onun bacısı Martanın kəndindən. Məryəm isə Rəbbi ətirlə yağlamış və onun ayaqlarını öz saçları ilə silmiş qadın idi, onun qardaşı Lazar xəstə idi. Buna görə bacılar ona xəbər göndərib dedilər: Rəbb, bax, sənin sevdiyin xəstədir. Amma İsa eşidərkən dedi: Bu xəstəlik ölümə doğru deyil, ancaq Allahın şöhrəti üçündür ki, Allahın oğlu onun vasitəsilə şöhrətləndirilsin. İsa Martanı, onun bacısını və Lazarı sevirdi. O, xəstə olduğunu eşidəndə, onda olduğu yerdə iki gün qaldı; sonra bundan sonra şagirdlərə deyir: gəlin yenidən Yəhudiyəyə gedək. Şagirdlər ona dedilər: Rabbi, indi yəhudilər səni daşlamaq istəyirdilər və sən yenə oraya gedirsən? İsa cavab verdi: Günün on iki saatı yoxdur ki? Əgər kimsə gündüz gəzirsə, büdrəməz, çünki bu dünyanın işığını

görür; əgər amma kimsə gecə gəzirsə, büdrəyər, çünki işıq onun içində deyil. Bunları dedi və bundan sonra onlara deyir: Dostumuz Lazar yuxuya getmişdir, amma gedirəm ki, onu oyandırım. Ona görə şagirdləri dedilər: Ağa, əgər yuxuya getmişdirsə, xilas olacaq. İsa onun ölümü haqqında demişdi, amma onlar elə bildilər ki, yuxunun yatması haqqında deyir. O zaman İsa onlara cəsarətlə dedi: Lazar öldü və mən sevinirəm sizin üçün ki, inanasınız, çünki mən orada deyildim, amma gəlin onun yanına gedək. Buna görə Əkiz adlanan Tomas şagird yoldaşlarına dedi: Gedək biz də onunla birgə ölək. İsa gəlib onu artıq dörd gündür qəbirdə olan halda tapdı. Və Betanya Yerusəlimdən təxminən on beş stadion uzaqlıqda idi, və yəhudilərdən çoxları Marta və Məryəmin yanına gəlmişdilər ki, onları qardaşları haqqında təsəlli versinlər. O zaman Marta eşitdi ki, İsa gəlir, ona qarşı çıxdı, Məryəm isə evdə oturmuşdu. Marfa İsaya dedi: Ağa, əgər burada olsaydın, qardaşım ölməzdi. Amma indi də bilirəm ki, nə istəsən Allahdan, Allah sənə verəcək. İsa ona deyir: Sənin qardaşın qalxacaq. Marta ona deyir: Bilirəm ki, o, sonuncu gündə, dirilmədə qalxacaq. İsa ona dedi: Mən diriliş və həyatam. Mənə inanan, hətta ölsə belə, yaşayacaq; və yaşayan və mənə inanan hər kəs əbədi olaraq heç vaxt ölməyəcək. Sən buna inanırsan? O ona deyir: Bəli, Ağa, mən iman etmişəm ki, sən Məsihsən, Allahın oğlusan, dünyaya gələn. Və bunları deyib getdi və bacısı Məryəmi gizlicə çağırıb dedi: Müəllim gəlib və səni çağırır. O, eşidən kimi tez qalxır və onun yanına gəlir. Hələ İsa kəndə gəlməmişdi, amma Martanın ona qarşıladığı yerdə idi. Buna görə də, evdə onunla birlikdə olan və onu təsəlli edən yəhudilər Məryəmin tez qalxıb çıxdığını

görəndə, onun arxasınca getdilər və dedilər ki, o, orada ağlamaq üçün qəbrə gedir. Beləliklə Məryəm İsanın olduğu yerə gəldikdə, onu görüb onun ayaqlarına düşdü və ona dedi: Ağa, əgər burada olsaydın, mənim qardaşım ölməzdi. İsa buna görə onu ağlayarkən gördü və onunla birlikdə gələn yəhudiləri ağlayarkən gördü, ruhda dərin təsirləndi və özünü narahat etdi, və dedi: onu harada qoymusunuz? Ona deyirlər: Ağa, gəl və gör. İsa göz yaşı tökdü. Yəhudilər deyirdilər deməli: Bax, necə sevərdi onu! Bəziləri isə onlardan dedi: Bu, kor adamın gözlərini açan, edə bilməzdi ki bu da ölməsin? İsa buna görə, yenidən özündə dərin hərəkətlənərək, qəbrə gəlir; o isə mağara idi və daş onun üzərində uzanmışdı. İsa deyir: daşı qaldırın. Ölənin bacısı Marta ona deyir: Ağa, artıq iyi gəlir, çünki dördüncü gündür. İsa ona deyir: Mən sənə deməmişdim ki, əgər iman etsən, Allahın şöhrətini görəcəksən? Beləliklə onlar daşı qaldırdılar ki, orada ölü uzanmışdı. İsa gözlərini yuxarı qaldırdı və dedi: Ata, sənə şükür edirəm ki, məni eşitdin. Mən bilirdim ki, sən həmişə məni eşidirsən, amma ətrafda duran izdiham üçün dedim ki, onlar inansınlar ki, sən məni göndərmisən. Və bunları deyəndən sonra böyük səslə qışqırdı: Lazar, buraya çıx! Və ölü çıxdı, ayaqları və əlləri parça zolaqları ilə bağlanmışdı və onun üzü parça ilə sarınmışdı. İsa onlara deyir: onu azad edin və getsin deyə buraxın. Beləliklə, yəhudilər arasından Məryəmin yanına gəlmiş və İsanın etdiklərini görmüş çoxları ona inandılar. Bəziləri isə onlardan Fariseylərin yanına getdilər və onlara İsanın etdiklərini söylədilər. Buna görə baş kahinlər və Fariseilər şura topladılar və deyirdilər: Nə edirik, ki bu adam çox əlamətlər edir? Əgər onu belə buraxsaq, hamı ona inanacaq

və Romalılar gəlib bizim həm yerimizi, həm də millətimizi əlimizdən alacaqlar. Amma onlardan biri Kayafa, o il baş kahin olan, onlara dedi: siz heç nə bilmirsiniz və düşünmürsünüz ki, bizim üçün faydalıdır ki, bir insan xalq üçün ölsün və bütün millət məhv olmasın. Bunu isə özündən demədi, lakin o il baş kahin olduğu üçün peyğəmbərlik etdi ki, İsa millət üçün ölməli idi, və təkcə millət üçün deyil, həm də Allahın səpələnmiş övladlarını bir yerə toplasın. O gündən etibarən onlar onu öldürmək üçün məsləhətləşdilər. İsa buna görə də artıq açıq şəkildə yəhudilərin arasında gəzmədi, lakin oradan səhraya yaxın olan torpağa, Efrayim adlanan şəhərə getdi və orada öz şagirdləri ilə qaldı. Yəhudilərin Pasxası yaxın idi və ölkədən çoxları Pasxadan əvvəl özlərini təmizləmək üçün Yerusəlimə qalxdılar. Onlar İsanı axtarırdılar və məbəddə dayanarkən bir-birləri ilə deyirdilər: Sizə necə görünür, o bayrama gəlməyəcək? Baş kahinlər və Fariseylər əmr vermişdilər ki, əgər kimsə onun harada olduğunu bilsə, bildirsin ki, onu tutsunlar.

12

Beləliklə, İsa Pasxadan altı gün əvvəl Betanyaya gəldi, orada ölülər arasından diriltdiyi Lazar idi. Onlar orada ona şam yeməyi hazırladılar, və Marta xidmət edirdi, Lazar isə onunla birlikdə süfrə arxasında oturanlardan biri idi. Beləliklə, Məryəm bir litra saf və qiymətli nard ətrini götürüb İsanın ayaqlarını məsh etdi və onun ayaqlarını öz saçları ilə sildi, ev isə ətrin qoxusu ilə doldu. Buna görə onun şagirdlərindən biri, Şimon

oğlu Yəhuda İskariot, onu təslim etməyə hazır olan, dedi: niyə bu ətir üç yüz dinara satılmadı və kasıblara verilmədi? O bunu dedi, amma kasıblar haqqında ona qayğı olduğu üçün yox, oğru olduğu üçün və xəzinə qutusunu saxlayırdı və oraya atılanları mənimsəyirdi. Buna görə İsa dedi: Onu burax, o bunu mənim dəfn günüm üçün saxlayıb. Kasıbları həmişə özünüzlə saxlayırsınız, məni isə həmişə saxlamayacaqsınız. Beləliklə, yəhudilərdən böyük bir izdiham onun orada olduğunu bildi və gəldilər, təkcə İsa üçün deyil, həm də ölülər arasından qaldırdığı Lazarı görmək üçün. Baş kahinlər isə məsləhətləşdilər ki, Lazarı da öldürsünlər, çünki yəhudilərdən çoxları onun vasitəsilə gedib İsaya iman gətirirdi. Ertəsi gün bayrama gəlmiş böyük izdiham, İsanın Yerusəlimə gəldiyini eşidərək xurma budaqlarını götürdülər və onunla görüşməyə çıxdılar və qışqırdılar: Osanna, mübarəkdir Rəbbin adı ilə gələn, İsrailin padşahı. İsa bir eşşək balası tapıb onun üstündə oturdu, necə ki yazılıb: qorxma, Sion qızı; budur, sənin padşahın gəlir, eşşək balasının üstündə oturmuş. Bunları isə Onun şagirdləri əvvəlcə bilmədilər, amma İsa izzətləndiriləndə o zaman xatırladılar ki, bunlar Onun haqqında yazılmışdı və bunları Ona etdilər. Buna görə onunla birlikdə olan izdiham şəhadət verdi ki, o, Lazarı məzardan çağırdı və onu ölülər arasından qaldırdı. Buna görə də izdiham onu qarşıladı, çünki onun bu əlaməti etdiyini eşitmişdilər. Beləliklə, Fariseylər öz-özlərinə dedilər: Görürsünüz ki, heç bir fayda əldə etmirsiz? Bax, dünya onun arxasınca getdi. Bayramda səcdə etmək üçün yuxarı gedənlərdən bəzi Yunanlar var idi. Bunlar buna görə Qalileyanın Beytseyda şəhərindən olan Filipə yaxınlaşdılar və ona müraciət edərək dedilər: Ağa, biz İsanı

görmək istəyirik. Filip gəlir və Andreasa deyir, və yenə Andreas və Filip İsaya deyirlər; amma İsa onlara cavab verdi deyərək: vaxt gəlib çatıb ki, insanın oğlu ücələnsin. Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm: əgər buğda dənəsi torpağa düşüb ölməsə, o, tək qalır; əgər isə ölsə, çox meyvə verir. Öz ruhunu sevən onu itirəcək və bu dünyada öz ruhuna nifrət edən onu əbədi həyat üçün qoruyacaq. Əgər kimsə mənə xidmət edirsə, qoy mənə tabe olsun, və mən harada olsam, orada mənim xidmətçim də olacaq, və əgər kimsə mənə xidmət edirsə, Ata onu hörmətləndirəcək. İndi mənim ruhum narahat olub və nə deyim? Ata, məni bu saatdan qurtar. Amma mən bu səbəbə görə bu vaxta gəldim. Ata, öz adını izzətləndir. Beləliklə, göydən bir səs gəldi: Mən izzətləndirdim və yenə izzətləndirəcəyəm. Beləliklə, dayanan və eşidən izdiham deyirdi ki, ildırım olmuşdur, digərləri isə deyirdilər ki, elçi ona danışmışdır. İsa cavab verdi və dedi: Bu səs mənim üçün deyil, sizin üçün olmuşdur. İndi bu dünyanın mühakiməsidir, indi bu dünyanın hökmdarı bayıra atılacaq; və mən əgər yerdən qaldırılsam, hamını özümə tərəf çəkəcəyəm. Bu isə o, hansı ölümlə öləcəyini işarə edərək deyirdi. İzdiham ona cavab verdi: biz qanundan eşitdik ki, Məsih əbədi qalır, və necə sən deyirsən ki, İnsan Oğlu yüksəldilməlidir? Kim bu insan oğlu? İsa onlara dedi: Hələ qısa bir müddət işıq sizinlədir, işığa malik olduğunuz müddətcə gəzin ki, qaranlıq sizi tutmasın, və qaranlıqda gəzən bilmir hara gedir. İşığa malik olduğunuz müddətdə işığa iman edin ki, işığın oğulları olasınız. İsa bu şeyləri danışdı və gedib onlardan gizləndi. O, onların qarşısında bu qədər çox əlamət etmiş olsa da, onlar ona inanmadılar ki, Yeşaya peyğəmbərin dediyi söz yerinə yetirilsin: Ey Rəbb, kim

bizim eşitdiyimizə inandı? Və Rəbbin qolu kimə açıldı? Buna görə onlar inanmağa qadir deyildilər, çünki Yeşaya yenidən dedi: O, onların gözlərini kor etdi və onların ürəyini sərtləşdirdi ki, gözləri ilə görməsinlər və ürəyi ilə anlamasınlar və geri dönməsinlər və mən onları sağaldam. Bu sözləri Yeşaya onda dedi ki, onun izzətini gördü və onun haqqında danışdı. Bununla belə, başçılardan çoxları ona iman etdilər, amma Fariseylər üzündən etiraf etmirdilər ki, sinaqoqdan qovulmasınlar; çünki insanların şöhrətini Allahın şöhrətindən daha çox sevirdilər. İsa isə qışqırdı və dedi: mənə iman edən mənə iman etmir, amma məni göndərənə iman edir, və məni görən məni göndərəni görür. Mən işıq olaraq dünyaya gəlmişəm ki, mənə inanan hər kəs qaranlıqda qalmasın. Və əgər kimsə mənim sözlərimi eşidib inanmazsa, mən onu mühakimə etmirəm, çünki mən dünyanı mühakimə etmək üçün deyil, dünyanı xilas etmək üçün gəlmişəm. Məni rədd edən və mənim sözlərimi qəbul etməyən, onu mühakimə edəni var; mənim danışdığım söz o onu son gündə mühakimə edəcək; çünki mən öz-özümdən danışmadım, amma məni göndərən Ata özü mənə əmr verdi nə deyim və nə danışım; və mən bilirəm ki, Onun əmri əbədi həyatdır. Mən hansı şeyləri danışıram, elə necə ata mənə deyib, belə danışıram.

13

Pasxa bayramından əvvəl İsa bilirdi ki, onun saatı gəlib çatmışdır ki, bu dünyadan Atanın yanına keçsin, dünyadakı

özlərini sevmiş olaraq, onları sona qədər sevdi. Və şam yeməyi baş verəndə, şeytan artıq İskariot Şimonun oğlu Yəhudanın ürəyinə atmışdı ki, onu təslim etsin, İsa bilirdi ki, Ata bütün şeyləri onun əllərinə vermişdi, və ki, Allahdan çıxmışdı və Allaha gedir, şam yeməyindən qalxdı və paltarlarını qoydu, və dəsmal götürərək özünü qurşadı. Sonra ləyənə su tökdü və şagirdlərin ayaqlarını yumağa və bağladığı dəsmalla silməyə başladı. Beləliklə, o, Simon Peterin yanına gəlir və o ona deyir: Rəbb, sən mənim ayaqlarımı yuyursan? İsa cavab verdi və ona dedi: Mən nə edirəm, sən indi bilmirsən, amma bundan sonra biləcəksən. Pyotr ona deyir: sən heç vaxt mənim ayaqlarımı yumayacaqsan. İsa ona cavab verdi: əgər mən səni yumasam, sənin mənimlə heç bir hissən yoxdur. Simon Peter ona deyir: Ağam, təkcə ayaqlarımı yox, həm də əllərimi və başımı yu. İsa ona deyir: Yuyulmuş olan ayaqları yumağa ehtiyac duymur, amma bütünlüklə təmizdir, və siz də təmizsiniz, amma hamınız yox. O, onu təslim edəni bilirdi, buna görə də dedi: Hamınız təmiz deyilsiniz. Beləliklə, o, onların ayaqlarını yuduqdan və öz paltarlarını götürüb yenə yerinə söykəndikdən sonra onlara dedi: bilirsinizmi sizə nə etdiyimi? Siz məni Müəllim və Rəbb adlandırırsınız və düzgün deyirsiniz, çünki mən elə də əm. Əgər mən, Rəbb və Müəllim, sizin ayaqlarınızı yudumsa, siz də bir-birinizin ayaqlarını yumağa borclusunuz. Çünki mən sizə nümunə vermişəm ki, necə mən sizə etmişəm, siz də belə edəsiniz; həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm, qul öz ağasından böyük deyil və elçi də onu göndərəndən böyük deyil. Əgər bunları bilirsinizsə, onları yerinə yetirsəniz xoşbəxtsiniz. Mən hamınız haqqında demirəm; mən bilirəm kimləri seçmişəm;

amma yazı yerinə yetirilsin deyə, mənimlə çörək yeyən öz dabanını mənə qarşı qaldırdı. İndi baş verməzdən əvvəl sizə deyirəm ki, baş verəndə inanasınız ki, mən əm. Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm: kim mənim göndərdiyim birini qəbul edirsə, məni qəbul edir; məni qəbul edən isə məni göndərəni qəbul edir. Bunları dedikdən sonra İsa ruhda narahat oldu və şəhadət verib dedi: Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, sizdən biri məni təslim edəcək. Şagirdlər bir-birlərinə baxırdılar, Onun kimin haqqında danışdığını bilməyib çaşqınlıq içində idilər. İsa'nın şagirdlərindən biri var idi, İsa'nın qoynunda uzanmışdı, onu İsa sevirdi; ona görə Şimon Pyotr bu adama işarə etdi öyrənmək üçün kim ola bilər o, haqqında kimin İsa danışır. O biri İsanın sinəsinə söykənib ona deyir: Ağa, kimdir o? İsa cavab verir: o kimsədir ki, mən çörək parçasını batırıb ona verəcəyəm. Və çörək parçasını batırdıqdan sonra Şimon İsqaryotun oğlu Yəhudaya verir. Və çörək parçasından sonra şeytan onun içinə girdi. İsa ona deyir: Nə edirsənsə, daha tez et. Amma bunu heç kim bilmədi süfrədə oturanlardan nə üçün ona dedi; bəziləri elə bilirdilər ki, çünki pul qutusunu saxlayırdı Yəhuda, İsa ona deyir, al hansıların ehtiyacımız var bayram üçün, ya da kasıblara ki nəsə versin. O, parçanı götürdükdən sonra dərhal çıxdı, gecə idi. Nə vaxt o çıxdı, İsa deyir: İndi insanoğlu izzətləndirildi və Allah onda izzətləndirildi. Əgər Allah onda izzətləndirilmişdirsə, Allah da onu Öz daxilində izzətləndirəcək və dərhal onu izzətləndirəcək. Balacıqlar, hələ bir az sizinlə birlikdəyəm. Siz məni axtaracaqsınız, və necə ki yəhudilərə dedim ki, hara gedirəm, siz gələ bilməzsiniz, indi sizə də deyirəm. Sizə yeni əmr verirəm ki, bir-birinizi sevəsiniz, necə ki

mən sizi sevdim, siz də bir-birinizi sevəsiniz. Bu ilə hamı biləcək ki, siz mənim şagirdlərimsiniz, əgər bir-birinizə məhəbbət bəsləsəniz. Şimon Pyotr ona deyir: Rəbbim, sən hara gedirsən? İsa ona cavab verdi: Hara mən gedirəm, sən indi məni izləyə bilməzsən, amma sonra məni izləyəcəksən. Pyotr ona deyir: Ağa, niyə mən indi sənin ardınca gedə bilmirəm? Ruhumu sənin üçün qoyacağam. İsa ona cavab verdi: Sənin ruhunu mənim üçün qoyacaqsan? Həqiqətən, həqiqətən sənə deyirəm: xoruz banlamayacaq, sən məni üç dəfə inkar edənə qədər.

14

Ürəyiniz narahat olmasın, Allaha inanırsınız və mənə də inanırsınız. Atamın evində çoxlu otaqlar var; əgər belə olmasaydı, sizə deyərdim; gedirəm sizin üçün yer hazırlamağa; və əgər gedib sizin üçün yer hazırlasam, yenidən gəlirəm və sizi özümə götürəcəyəm ki, harada mən oluram, siz də orada olasınız. Və mən hara gedirəm bilirsiniz, və yolu da bilirsiniz. Tomas ona deyir: Ağa, biz hara getdiyini bilmirik, bəs yolu necə bilə bilərik? İsa ona deyir: Mən yolam, həqiqət və həyat. Heç kəs Ataya gəlməz, ancaq mənim vasitəmlə. Əgər siz məni tanımış olsaydınız, atamı da tanımış olardınız. Və indicidən siz onu tanıyırsınız və onu görmüsünüz. Filip ona deyir: Ağa, atanı bizə göstər və bu bizə kifayətdir. İsa ona deyir: Bu qədər vaxt sizinlə birgə oluram və sən məni tanımamısan, Filip? Məni görmüş olan Atanı görmüşdür; və necə sən deyirsən, bizə Atanı göstər? İnanmırsan ki, mən atadadayam və ata məndədir? Mən sizə

danışdığım sözləri öz-özümdən danışmıram; amma məndə qalan Ata Özü işləri görür. Mənə inanın ki, mən Atadadayam və Ata məndədir; əgər inanmırsınızsa, onda həmin işlərə görə mənə inanın. Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, mənə iman edən, mənim etdiyim işləri o da edəcək və bunlardan daha böyüklərini edəcək, çünki mən Atamın yanına gedirəm və mənim adımla nə istəsəniz, bunu edəcəyəm ki, Ata Oğulda izzətləndirilsin. Əgər mənim adımla nəsə istəsəniz, mən edəcəyəm. Əgər siz məni sevirsinizsə, mənim əmrlərimi saxlayın və mən Atadan soruşacağam və o, sizə başqa bir müdafiəçi verəcək ki, əbədi olaraq sizinlə qalsın, Həqiqətin Ruhu ki, dünya onu ala bilməz, çünki onu görmür və onu tanımır; amma siz onu tanıyırsınız, çünki o sizin yanınızda qalır və sizdə olacaq. Sizi yetim buraxmayacağam, sizə gəlirəm. Hələ bir az qalıb və dünya məni artıq görməyəcək, siz isə məni görəcəksiniz, çünki mən yaşayıram və siz də yaşayacaqsınız. O gündə siz biləcəksiniz ki, mən mənim Atamın içindəyəm və siz məndəsiniz və mən sizdəyəm. Mənim əmrlərimi saxlayan və onlara əməl edən, məhz odur məni sevən, məni sevən isə mənim Atam tərəfindən seviləcək, və mən də onu sevəcəyəm və özümü ona göstərəcəyəm. Yəhuda, İskariotlu olmayan, ona dedi: Ağa, nə olub ki, Sən özünü bizə göstərmək istəyirsən, dünyaya isə yox? İsa cavab verdi və ona dedi: Əgər kimsə məni sevirsə, mənim sözümü saxlayacaq və mənim Atam onu sevəcək və biz ona tərəf gələcəyik və onun yanında məskən edəcəyik. Məni sevməyən mənim sözlərimi saxlamır və sizin eşitdiyiniz söz mənim deyil, lakin məni göndərən Atanındır. Bunları sizə danışmışam sizin yanınızda qalarkən; amma Müdafiəçi, Müqəddəs Ruh ki, Ata

mənim adımla göndərəcək, o sizə hər şeyi öyrədəcək və sizə xatırladacaq hər şeyi ki, sizə demişəm. Sülhü sizə buraxıram, öz sülhümü sizə verirəm; dünya necə verirsə elə deyil, mən sizə verirəm. Sizin ürəyiniz narahat olmasın və qorxmasın. Siz eşitdiniz ki, mən sizə dedim: gedirəm və gəlirəm sizə; əgər siz məni sevirdiniz, sevinərdiniz ki dedim, gedirəm ataya; çünki mənim atam məndən daha böyükdür; və indi sizə baş verməzdən əvvəl dedim ki, baş verəndə inanasınız. Artıq sizinlə çox danışmayacağam; çünki dünyanın hökmdarı gəlir və onun məndə heç nəyi yoxdur; amma dünya bilsin ki, mən Atanı sevirəm və Ata mənə necə əmr etdisə, mən elə də edirəm. Qalxın, gedək buradan.

15

Mən doğru üzüm tənəyiyəm və atam bağbandır. Məndə meyvə gətirməyən hər budağı götürür və meyvə gətirən hər budağı təmizləyir ki, daha çox meyvə gətirsin. Artıq siz təmizsiniz sizə danışdığım söz vasitəsilə. Məndə qalın və mən də sizdə qalım. Necə ki budaq öz-özündən meyvə verə bilməz, əgər üzüm tənəyində qalmazsa, beləcə də siz, əgər məndə qalmasanız. Mən üzüm tənəyiyəm, siz budaqsınız. Məndə qalan və mən onda, bu çox meyvə gətirir, çünki mənsiz siz heç nə edə bilməzsiniz. Əgər kimsə məndə qalmasa, budaq kimi kənara atılır və quruyur, və onları yığırlar və oda atırlar, və yanır. Əgər siz məndə qalsanız və mənim sözlərim sizdə qalsa, nə istəyirsiniz soruşun və sizə veriləcək. Bundə mənim Atam izzətləndirildi ki, siz çox meyvə

gətirəsiniz və mənə şagird olasınız. Necə ki Ata məni sevdi, mən də sizi sevdim; mənim məhəbbətimdə qalın. Əgər siz mənim əmrlərimi yerinə yetirsəniz, mənim məhəbbətimdə qalacaqsınız, necə ki mən Atamın əmrlərini yerinə yetirmişəm və Onun məhəbbətində qalıram. Bu şeyləri sizə danışmışam ki, mənim sevincim sizdə qalsın və sizin sevinciniz tamamlansın. Bu, mənim əmrimdir ki, bir-birinizi sevəsiniz, necə ki mən sizi sevdim. Bundan böyük məhəbbət heç kimdə yoxdur ki, kimsə öz ruhunu öz dostları üçün qoysun. Siz mənim dostlarımsınız, əgər mən sizə əmr etdiyim hər şeyi yerinə yetirsəniz. Artıq sizi qul adlandırmıram, çünki qul bilmir onun ağası nə edir, sizi isə dost adlandırmışam, çünki atamdan eşitdiyim hər şeyi sizə bildirmişəm. Siz məni seçmədiniz, amma mən sizi seçdim və sizi təyin etdim ki, gedib meyvə gətirəsiniz və sizin meyvəniz qalsın, elə ki, mənim adımla Atadan nə istəsəniz, O sizə versin. Mən sizə bu şeyləri əmr edirəm ki, bir-birinizi sevəsiniz. Əgər dünya sizi nifrət edirsə, bilin ki o, sizdən əvvəl mənə nifrət etmişdir. Əgər siz dünyadan olsaydınız, dünya özününküləri sevərdi, amma siz dünyadan deyilsiniz, əksinə mən sizi dünyadan seçdim, buna görə də dünya sizə nifrət edir. Xatırlayın o sözü ki, mən sizə demişdim: qul öz ağasından böyük deyil. Əgər məni təqib etdilər, sizi də təqib edəcəklər; əgər mənim sözümü saxladılar, sizinkini də saxlayacaqlar. Amma bütün bunları sizə mənim adıma görə edəcəklər, çünki məni göndərəni tanımırlar. Əgər gəlməsəydim və onlara danışmasaydım, günahları olmazdı, amma indi onların günahları haqqında bəhanələri yoxdur. Mənə nifrət edən mənim atama da nifrət edir. Əgər mən onların arasında heç kimin etmədiyi işləri etməsəydim, günahları olmazdı, amma

indi həm görmüşlər, həm də məndən və atamdan nifrət etmişlər. Amma bu ona görə oldu ki, onların qanununda yazılmış söz yerinə yetirilsin: Onlar mənə səbəbsiz nifrət etdilər. Amma nə vaxt gəlsə Təsəlliçi, hansını mən sizə Atadan göndərəcəyəm, Həqiqətin Ruhu, hansı Atadan çıxır, o şəhadət verəcək mənim haqqımda; və siz də şəhadət verirsiniz, çünki əvvəldən mənimlə olmusunuz.

16

Bu şeyləri sizə ona görə danışmışam ki, incməyəsiniz. Sizi qovulmuşlar edəcəklər, amma elə bir saat gəlir ki, sizi öldürən hər kəs düşünsün ki, Allaha xidmət təqdim edir. Və bunları edəcəklər, çünki nə Atanı tanıdılar, nə də məni. Amma bunları sizə demişəm ki, vaxt gələndə onları xatırlayasınız ki, mən sizə demişdim. Bu şeyləri sizə əvvəldən demədim, çünki sizinlə idim. İndi amma mən gedirəm məni göndərənə tərəf, və heç kim sizdən məndən soruşmur hara gedirsən, amma ona görə ki bunları sizə danışmışam, kədər sizin ürəyinizi doldurmuşdur. Amma mən sizə həqiqəti deyirəm: mənim getməyim sizin üçün faydalıdır. Çünki əgər mən getməsəm, müdafiəçi sizin yanınıza gəlməyəcək; amma əgər gedərsəm, onu sizin yanınıza göndərəcəyəm; və o gəldikdə, dünyanı günah haqqında və salehlik haqqında və mühakimə haqqında ittiham edəcək. Günah haqqında, çünki onlar mənə inanmırlar; ədalət haqqında isə, çünki Atamın yanına gedirəm və artıq məni görmürsünüz; hökm haqqında isə, çünki bu dünyanın hökmdarı mühakimə

olunub. Hələ sizə danışmaq üçün çox şeyim var, amma siz indi bunu daşıya bilməzsiniz. Amma nə vaxt o gələ, həqiqətin Ruhu, sizi bütün həqiqətə doğru rəhbərlik edəcək, çünki o, öz-özündən danışmayacaq, amma nə eşitsə onu danışacaq, və gələcək şeyləri sizə elan edəcək. O, məni izzətləndirəcək, çünki mənimkindən alacaq və sizə elan edəcək. Atanın malik olduğu hər şey mənimdir, buna görə dedim ki, o mənimdən alacaq və sizə elan edəcək. Bir az sonra məni görməyəcəksiniz, və yenə bir az sonra məni görəcəksiniz, çünki mən Atanın yanına gedirəm. Buna görə onun şagirdlərindən bir-birlərinə dedilər: Bu nədir ki, bizə deyir: Az qalıb məni görməyəcəksiniz və yenə az qalıb məni görəcəksiniz və Mən Atanın yanına gedirəm? Ona görə deyirdilər: bu nədir ki, o kiçik deyir? Biz onun nə danışdığını bilmirik. Buna görə İsa bildi ki, onlar onu soruşmaq istəyirdilər və onlara dedi: Bunun haqqında bir-birinizlə axtarırsınız ki, dedim: Bir az və məni görmürsünüz və yenə bir az və məni görəcəksiniz? Həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, siz ağlayacaqsınız və yas tutacaqsınız, amma dünya sevinəcək; siz isə kədərlənəcəksiniz, lakin sizin kədəriniz sevincə çevriləcək; qadın doğanda kədəri olur, çünki onun vaxtı gəlib; amma uşağı doğandan sonra artıq əzabı xatırlamır, sevincdən ötrü ki, bir insan dünyaya gəlib. Və siz buna görə indi həqiqətən kədər çəkirsiniz, amma yenidən sizi görəcəyəm və sizin ürəyiniz sevinəcək, və sizin sevincnizi heç kəs sizdən almayacaq. Və o gündə siz mənə heç nə soruşmayacaqsınız, həqiqətən, həqiqətən sizə deyirəm ki, nə qədər ki mənim adımla Atadan istəsəniz, O sizə verəcək. İndiyə qədər siz mənim adımla heç nə istəməmisiniz, istəyin və alacaqsınız ki, sevincınız dolsun.

Bunları məsəllərlə sizə danışmışam, amma elə bir saat gəlir ki, artıq sizə məsəllərlə danışmayacağam, əksinə Ata haqqında sizə açıq-aydın bildirəcəyəm. O gündə mənim adımla istəyəcəksiniz; və sizə demirəm ki, mən Atadan sizin haqqınızda soruşacağam; çünki Atanın özü sizi sevir, ona görə ki siz məni sevmisiniz və inanmısınız ki, mən Allahdan çıxmışam. Mən Atanın yanından çıxdım və dünyaya gəlmişəm; yenidən dünyanı tərk edirəm və Atanın yanına gedirəm. Onun şagirdləri ona deyirlər: Bax, indi açıq danışırsan və heç bir məsəl demmirsən. İndi bilirik ki, sən hər şeyi bilirsən və heç kimin səndən soruşmasına ehtiyacın yoxdur. Buna görə biz inanırıq ki, sən Allahdan gəlmisən. İsa onlara cavab verdi: indi inanırsınız? Bax, saat gəlir və indi gəlib ki, dağılasınız hər biriniz öz yerlərinə və məni tək buraxasınız; və mən tək deyiləm, çünki Ata mənimlə birlikdədir. Mən bu şeyləri sizə danışmışam ki, məndə sülhə malik olasınız. Dünyada əzab çəkəcəksiniz; amma cəsarətli olun, mən dünyanı qalib gəlmişəm.

17

İsa bunları danışdı və gözlərini göyə qaldırdı və dedi: Ata, saat gəlib çatdı, sənin oğlunu izzətləndir ki, oğlun da səni izzətləndirsin, necə ki sən ona bütün ət üzərində səlahiyyət verdin ki, ona verdiklərin hamısına o onlara əbədi həyat versin. Bu isə əbədi həyatdır ki, onlar səni yeganə həqiqi Allah və göndərdiyin İsa Məsihi tanısınlar. Mən səni yer üzərində ücəltdim, sənin yerinə yetirmək üçün mənə verdiyin işi

tamamladım; və indi məni sən ücəlt, ey ata, öz yanında o şöhrətlə ki, dünyanın olmağından əvvəl sənin yanında malik idim. Mən sənin adını o insanlara bildirdim ki, sən onları dünyadan mənə vermişdin. Onlar sənin idilər və sən onları mənə vermisən, və onlar sənin sözünü saxlamışlar. İndi onlar biliblər ki, mənə verdiyin hər şey səndəndir; çünki mənə verdiyin sözləri onlara vermişəm, və onlar qəbul etdilər, və həqiqətən bildilər ki, səndən gəlmişəm, və inandılar ki, sən məni göndərmisən. Mən onlar haqqında xahiş edirəm; dünya haqqında xahiş etmirəm, amma sənin mənə verdiklərin haqqında, çünki onlar sənindir, və mənim hər şeyim sənindir və sənin hər şeyin mənimkidir, və mən onlarda izzətləndirilmişəm. Və artıq mən dünyada deyiləm, və bunlar dünyadadırlar, və mən sənə gəlirəm. Müqəddəs Ata, onları öz adında saxla, hansını mənə vermisən, elə ki onlar bir olsunlar, necə ki biz biriyik. Mən onlarla dünyada olanda, mən onları sənin adınla saxlayırdım; sənin mənə verdiklərini mən qorudum, və onlardan heç kəs məhv olmadı, yalnız məhvlik oğlu istisna olmaqla, ki Müqəddəs Yazı yerinə yetirilsin. İndi isə sənə tərəf gəlirəm və bunları dünyada danışıram ki, onlar mənim sevincimi özlərində dolu olmuş halda saxlasınlar. Mən onlara sənin sözünü vermişəm və dünya onlara nifrət etdi, çünki onlar dünyadan deyillər, necə ki mən dünyadan deyiləm. Mən xahiş etmirəm ki, sən onları dünyadan götürəsən, amma onları şərdən qoruyasan. Onlar dünyadan deyillər, necə ki mən dünyadan deyiləm. Onları öz həqiqətində müqəddəs et, Sənin kəlamın həqiqətdir. Necə ki sən məni dünyaya göndərdin, mən də onları dünyaya göndərdim. Və onların üçün mən özümü

təqdis edirəm ki, onlar da həqiqətdə təqdis edilmiş olsunlar. Mən yalnız bunlar haqqında soruşmuram, həm də onların sözü vasitəsilə mənə iman gətirənlər haqqında soruşuram, ki hamı bir olsun, necə ki sən, ata, məndəsən və mən səndəyəm, ki onlar da bizdə bir olsunlar, ki dünya inansın ki sən məni göndərmisən. Və mən şan-şöhrəti ki sən mənə vermisən, onlara vermişəm ki, onlar bir olsunlar, necə ki biz bir oluruq, mən onlarda və sən məndə, ki onlar bir içində kamilləşdirilmiş olsunlar, və ki dünya bilsin ki, sən məni göndərmisən və onları sevmisən, necə ki məni sevmisən. Ata, kimi sən mənə vermişsən, istəyirəm ki, harada mən oluram, onlar da mənimlə olsunlar ki, mənim şöhrətimi görsünlər, hansını sən mənə vermişsən, çünki sən məni dünyanın təməli qoyulmazdan əvvəl sevmişsən. Ey ədalətli Ata, dünya səni tanımadı, amma mən səni tanıdım, və bunlar tanıdılar ki, sən məni göndərdin; və mən onlara sənin adını bildirdim və bildirəcəyəm ki, məhəbbət ki sən məni sevdin, onlarda olsun və mən onlarda olum.

18

Bunları dedikdən sonra İsa öz şagirdləri ilə Kidron sellinin o tərəfinə çıxdı, orada bir bağ var idi, o və şagirdləri oraya daxil oldular. Amma onu təslim edən Yəhuda da o yeri bilirdi, çünki İsa tez-tez orada öz şagirdləri ilə toplaşırdı. Beləliklə, Yəhuda kohortu və baş kahinlərlə Fariseyların köməkçilərini götürərək məşəllər, çıraqlar və silahlarla oraya gəlir. İsa, ona gələcək bütün şeyləri bilərək çıxdı və onlara dedi: Kimi axtarırsınız? Ona

cavab verdilər: Nazaretli İsa. İsa onlara deyir: mən varam. Və Yəhuda da, onu təhvil verən, onlarla birlikdə dayanmışdı. Ona görə onlara Mən am dedikdə, geri çəkildilər və yerə yıxıldılar. Yenə ona görə onları soruşdu: kimi axtarırsınız? Onlar isə dedilər: Nazaretli İsanı. İsa cavab verdi: sizə dedim ki, mən mənəm. Əgər deməli məni axtarırsınızsa, buraxın bunlar getsin; ki yerinə yetirilsin o söz ki, demişdi: kimi vermisən mənə, itirməmişəm onlardan heç birini. Beləliklə, Şimon Pyotr qılıncı olduğu üçün onu çəkdi və baş kahinin qulunu vurdu və onun sağ qulağını kəsdi; qulun adı isə Malxus idi. İsa buna görə Peterə dedi: qılıncı qınına sal, atamın mənə verdiyi kasanı içməyimmi? Beləliklə, qoşun və komandan və yəhudilərin xidmətçiləri İsanı tutdular və onu bağladılar, və onu əvvəl Hannaya apardılar, çünki o, Kayafanın qayınatası idi ki, o həmin ilin baş kahini idi. İdi amma Kayafa o, Yəhudilərə məsləhət vermişdi ki, bir insanın xalq üçün həlak olması faydalıdır. Şimon Pyotr və o başqa şagird İsanın arxasınca gedirdi. O şagird baş kahinin tanışı idi və İsa ilə birlikdə baş kahinin həyətinə daxil oldu, amma Petrus qapının yanında çöldə dayanmışdı. Ona görə o digər şagird çölə çıxdı, o ki baş kahinə tanış idi, və qapıçı qadına dedi, və Pətəri içəri gətirdi. Deməli, qapıçı qulluqçu qız Peterə deyir: Sən də bu adamın şagirdlərindən deyilsən? O deyir: mən deyiləm. Qullar və köməkçilər kömür odu qalayıb durmuşdular, çünki hava soyuq idi və isinirdilər, Petrus da onlarla birlikdə dayanıb isinirdi. Ona görə baş kahin İsadan onun şagirdləri haqqında və onun təlimi haqqında soruşdu. İsa ona cavab verdi: Mən dünyaya açıq-aşkar danışdım, mən həmişə icmada və məbəddə öyrətdim, harada ki Yəhudilər həmişə toplaşırlar, və gizlində heç

nə danışmadım. Nədən məni soruşursan? Eşitmiş olanlara soruş mən onlara nə danışdım; bax, bunlar bilirlər mən nə dedim. Amma o bunları dedikdən sonra, köməkçilərdən biri yanında dayanaraq İsaya bir şillə vurdu və dedi: Baş kahinə belə cavab verirsən? İsa ona cavab verdi: Əgər mən pis danışdımsa, pislik haqqında şəhadət ver, əgər yaxşı danışdımsa, nə üçün məni vurursan? Anna onu bağlı halda baş kahin Kayafaya göndərdi. Şimon Pyotr isə dayanmışdı və isinirdi. Ona dedilər beləliklə: sən də onun şagirdlərindən deyilsən? Beləliklə o inkar etdi və dedi: Mən deyiləm. Baş kahinin qullarından biri, Peterin qulağını kəsdiyi adamın qohumu olaraq deyir: mən səni bağçada onunla görmədimmi? Beləliklə, Petros yenə inkar etdi və dərhal xoruz banladı. Beləliklə, İsanı Kayafanın yanından praetoriyaya aparırlar; səhər idi və özləri praetoriyaya daxil olmadılar ki, murdarlansınlar, əksinə Pasxanı yeyə bilsinlər. Beləliklə, Pilat onların yanına çıxdı və dedi: Bu adama qarşı hansı ittiham gətirirsiniz? Cavab verdilər və ona dedilər: Əgər bu pis iş görən olmasaydı, biz onu sənə təslim etməzdik. Beləliklə, Pilat onlara dedi: Onu özünüz götürün və öz qanununuza görə onu mühakimə edin. Yəhudilər ona dedilər: Bizə heç kimi öldürmək icazə verilmir ki, İsanın söylədiyi söz yerinə yetirilsin, hansı sözlə o göstərirdi hansı ölümlə ölməli idi. Beləliklə, Pilat yenidən pretoriyaya daxil oldu və İsanı çağırıb ona dedi: Sən Yəhudilərin kralısan? İsa ona cavab verdi: Sən bunu özündən deyirsən, ya başqaları sənə mənim haqqımda dedi? Pilat cavab verdi: Məgər mən yəhudiyəm? Sənin millətin və baş kahinlər səni mənə təhvil verdilər; nə etdin? İsa cavab verdi: Mənim krallığım bu dünyadan deyil. Əgər mənim

krallığım bu dünyadan olsaydı, mənim köməkçilərim vuruşardılar ki, mən Yəhudilərə təslim olunmayaydım. İndi isə mənim krallığım buradan deyil. Ona görə Pilat ona dedi: Deməli sən padşahsan? İsa cavab verdi: sən deyirsən ki, mən padşaham. Mən bunun üçün doğulmuşam və bunun üçün dünyaya gəlmişəm ki, həqiqətə şahidlik edim. Həqiqətdən olan hər kəs mənim səsimi eşidir. Pilat ona deyir: həqiqət nədir? Və bunu deyib yenə yəhudilərin yanına çıxdı və onlara deyir: mən onda heç bir təqsir tapmıram. Amma sizin adətiniz var ki, Pasxa bayramında sizin üçün birini azad edim. Bəs istəyirsiniz sizin üçün yəhudilərin padşahını azad edim? Ona görə yenə hamısı qışqırdılar deyərək: Bu deyil, amma Barabbanı. Barabbas isə quldur idi.

19

O zaman Pilat İsanı götürdü və qamçıladı. Və əsgərlər tikandan tac hörüb onun başına qoydular və bənövşəyi paltar ona geyindirdilər və deyirdilər: salamat ol, Yəhudilərin padşahı; və ona şillələr vururdular. Beləliklə, Pilat yenidən çölə çıxdı və onlara dedi: Baxın, onu sizə çölə gətirirəm ki, biləsiniz ki, mən onda heç bir təqsir tapmıram. Beləliklə, İsa çölə çıxdı, tikanli tac və bənövşəyi paltar geyinmiş halda, və onlara dedi: Budur, o adam. Beləliklə, baş kahinlər və xidmətçilər onu gördükdə, qışqırdılar deyərək: çarmıxa çək, çarmıxa çək onu. Pilat onlara deyir: Onu siz götürün və çarmıxa çəkin, çünki mən onda heç bir təqsir tapmıram. Yəhudilər ona cavab verdilər: Bizim

qanunumuz var və bizim qanunumuza görə o ölməlidir, çünki özünü Allahın oğlu etdi. Beləliklə, Pilat bu sözü eşitdikdə, daha çox qorxdu və yenidən pretoriyaya girdi və İsaya deyir: sən haradan olan? Amma İsa ona cavab vermədi. Beləliklə, Pilat ona deyir: Mənə danışmırsan? Bilmirsən ki, mənim səni çarmıxa çəkmək səlahiyyətim var və səni azad etmək səlahiyyətim var? İsa cavab verdi: Sənin mənə qarşı heç bir səlahiyyətin olmazdı, əgər bu sənə yuxarıdan verilməsəydi. Buna görə də məni sənə təslim edən daha böyük günaha malikdir. Bundan sonra Pilat onu azad etməyə çalışırdı, amma yəhudilər qışqırırdılar və deyirdilər: Əgər bunu azad etsən, sən Qeysərin dostu deyilsən. Özünü padşah edən hər kəs Sezara qarşı çıxır. Beləliklə, Pilat bu sözü eşidəndə İsanı çölə apardı və kürsü üzərində oturdu, Daş Döşənmiş adlanan yerdə, yəhudi dilində isə Qabbata; Pasxa hazırlığı günü idi, saat təxminən altıncı idi; və yəhudilərə deyir: baxın, sizin padşahınız. Onlar isə qışqırdılar: Götür, götür, onu çarmıxa çək! Pilat onlara deyir: sizin padşahınızı çarmıxa çəkim? Baş kahinlər cavab verdilər: Qeysardan başqa padşahımız yoxdur. O zaman beləliklə, onu onlara təslim etdi ki, çarmıxa çəkilsin. İsanı aldılar və apardılar, və o, öz çarmıxını daşıyaraq Kəllə adlanan yerə çıxdı, hansı ki İbrani dilində Qolqota deyilir, orada onu çarmıxa çəkdilər, və onunla birlikdə başqa iki nəfəri bu tərəfdən və bu tərəfdən, ortada isə İsanı. Pilat bir başlıq da yazdı və onu çarmıxın üzərinə qoydu, orada yazılmışdı: İsa Nazaretli, Yəhudilərin Padşahı. Bu beləliklə, yəhudilərdən çoxları bu başlığı oxudular, çünki İsanın çarmıxa çəkildiyi yer şəhərə yaxın idi və o, İbrani, Yunan və Roma dillərində yazılmışdı. Buna görə yəhudilərin baş kahinləri Pilata

deyirdilər: Yəhudilərin padşahı yazma, amma yaz ki, o dedi: Mən yəhudilərin padşahıyam. Pilat cavab verdi: Nə yazmışamsa, yazmışam. Buna görə əsgərlər İsanı çarmıxa çəkdikləri zaman onun paltarlarını götürdülər və dörd hissəyə böldülər, hər əsgərə bir hissə, və xitonu da. Xiton isə tikişsiz idi, yuxarıdan aşağıya bütünlüklə toxunmuşdu. Ona görə bir-birlərinə dedilər: gəlin onu cırmayaq, amma onun haqqında püşk ataq, kimin olacaq; ki Müqəddəs Yazı yerinə yetirilsin, hansı deyir: paltarlarımı öz aralarında böldülər, və paltarım üçün püşk atdılar. Beləliklə, əsgərlər bunları etdilər. İsanın çarmıxının yanında onun anası və onun anasının bacısı, Klopanın Məryəmi və Məcdəlli Məryəm durmuşdular. İsa buna görə anasını və sevdiyi şagirdin yanında dayandığını görüb öz anasına dedi: Qadın, bax sənin oğlun. Sonra şagirdə deyir: bax, sənin anandır. Və o saatdan şagird onu öz evinə götürdü. Bundan sonra İsa hər şeyin artıq tamamlandığını bilərək, Müqəddəs Yazı yerinə yetirilsin deyə, deyir: Susuzam. Beləliklə, sirkə ilə dolu bir qab orada qoyulmuşdu, onlar isə süngəri sirkə ilə doldurub züfa çöpünə taxaraq onun ağzına çatdırdılar. Nə vaxt İsa sirkəni aldı, dedi: Tamamlanmışdır və başını əyərək ruhunu təslim etdi. Beləliklə, Yəhudilər soruşdular Pilatdan ki, onların ayaqları qırılsın və götürülsünlər, çünki cəsədlər şənbə günündə çarmıxın üzərində qalmasın, ona görə ki hazırlıq günü idi və o şənbə günü böyük gün idi. Beləliklə əsgərlər gəldilər və birincinin ayaqlarını sındırdılar və onunla birlikdə çarmıxa çəkilmiş digərinin ayaqlarını, amma İsaya gəldikdə onu artıq ölmüş gördükləri üçün onun ayaqlarını sındırmadılar, lakin əsgərlərdən biri nizə ilə onun böyrünü deşdi və dərhal qan və su

çıxdı. Və gördüyü şəhadət etmişdir və onun şəhadəti doğrudur, və o bilir ki, doğru deyir ki, siz də inanasınız. Çünki bunlar baş verdi ki, Müqəddəs Yazı yerinə yetirilsin: Onun sümüyü qırılmayacaq. Və yenə başqa yazı deyir: onlar onu görəcəklər ki, deşdilər. Bunlardan sonra Arimateyalı Yusif Pilatdan soruşdu, İsanın şagirdi olan, amma yəhudilərin qorxusundan gizlənən, ki İsanın cəsədini götürsün; və Pilat icazə verdi. Ona görə gəldi və İsanın cəsədini götürdü. Nikodim də gəldi, o ki, əvvəlcə gecə vaxtı İsanın yanına gəlmişdi, təxminən yüz litra mürr və əzvay qarışığı gətirərək. Onlar İsanın bədənini aldılar və onu ətirlərlə birlikdə kətan parçalara büdülər, necə ki yəhudilərdə dəfn etmək adətidir. O yerdə harada çarmıxa çəkildi bir bağ var idi, və bağda yeni bir qəbir var idi ki, orada hələ heç kim qoyulmamışdı; ona görə yəhudilərin hazırlığına görə qəbir yaxın idi, orada İsanı qoydular.

20

Şənbələrdən birində Maqdalinalı Məryəm səhər tezdən, hələ qaranlıq ikən qəbirə gəlir və daşın qəbirdən götürüldüyünü görür. O, ona görə qaçır və Simon Peterin və İsanın sevdiyi o biri şagirdin yanına gəlir və onlara deyir: Rəbbi məzardan götürdülər və biz bilmirik onu hara qoydular. Beləliklə, Pyotr və digər şagird çıxdılar və qəbrə gəlirdilər. İkisi birlikdə qaçırdılar və o biri şagird Peterdən daha sürətli irəli qaçdı və qəbrə birinci gəldi və əyilib baxaraq kətan parçaların uzanmış olduğunu görür, lakin içəri girmədi. Beləliklə, Şimon Petrus onun ardınca

gedərək gəlir və qəbrə daxil oldu və uzanmış kətan parçalarını görür, həmçinin üz dəsmalını ki, onun başının üstündə idi, kətan parçaları ilə birlikdə uzanmamış, amma ayrıca bir yerdə bükülmüş. O zaman deməli, qəbirə birinci gələn o digər şagird də içəri girdi və gördü və inandı; çünki hələ Müqəddəs Yazını bilmirdilər ki, O ölülər arasından dirilməlidir. Beləliklə, şagirdlər yenidən öz yerlərinə qayıtdılar. Məryəm isə kənarda qəbrin yanında ağlayaraq dayanmışdı. Buna görə ağlayarkən qəbrin içinə əyildi və ağ paltarlarda oturan iki mələk gördü - biri başın tərəfində, biri də ayaqların tərəfində, İsanın bədəninin uzandığı yerdə. Və onlar ona dedilər: Qadın, nə üçün ağlayırsan? Onlara deyir ki, mənim Rəbbimi götürdülər və bilmirəm onu hara qoydular. Və bunları dedikdən sonra arxaya çevrildi və İsanın dayandığını gördü, amma onun İsa olduğunu bilmirdi. İsa ona deyir: Qadın, nə ağlayırsan? Kimi axtarırsan? O qadın düşünərək ki, o bağbandır, ona deyir: ağa, əgər sən onu aparmısan, mənə de harada qoydun onu, və mən onu götürəcəyəm. İsa ona deyir: Məryəm. O qadın dönərək ona deyir: Rabbuni - yəni Müəllim. İsa ona deyir: Mənə toxunma, çünki hələ Atamın yanına qalxmamışam. Amma qardaşlarımın yanına get və onlara de ki, Mən öz Atamın və sizin Atanızın, öz Allahımın və sizin Allahınızın yanına qalxıram. Maqdalinalı Məryəm şagirdlərə xəbər verməyə gəlir ki, Rəbbi görmüşdür və O, ona bunları demişdir. Buna görə o günün axşamı, şənbənin birinci günü, şagirdlərin yəhudilərdən qorxuları səbəbindən toplandıqları yerin qapıları bağlı ikən, İsa gəldi və ortada dayandı və onlara dedi: Sizə sülh olsun. Və bunu dedikdən sonra onlara əllərini və yanını göstərdi. Beləliklə, şagirdlər Rəbbi

gördükdə sevindilər. İsa ona görə onlara yenə dedi: Sizə sülh olsun. Necə ki Ata məni göndərib, mən də sizi göndərirəm. Və bunu deyərək o nəfəs verdi və onlara deyir: Müqəddəs Ruhu alın; əgər bəzilərinin günahlarını bağışlasanız, onlara bağışlanır; əgər bəzilərinin saxlasanız, saxlanılır. Tomas, Didymus adlanan, on ikidən biri idi, lakin İsa gələndə onlarla deyildi. Beləliklə, digər şagirdlər ona deyirdilər: Biz Rəbbi görmüşük. O isə onlara dedi: Əgər mən onun əllərində mismarların izini görməsəm və barmağımı mismarların izinə qoymasam və əlimi onun böyründə qoymasam, inanmayacağam. Və səkkiz gün sonra onun şagirdləri yenə içəridə idilər və Tomas onlarla idi. İsa gəlir qapılar bağlı olduğu halda və ortada dayandı və dedi: sizə sülh. Sonra Tomasa deyir: Barmağını buraya gətir və əllərimi gör, əlini gətir və mənim böyrümə sal, inamsız olma, amma sadiq ol. Və Tomas cavab verdi və ona dedi: Mənim Rəbbim və mənim Allahım. İsa ona deyir ki, məni gördüyün üçün inanmısan; xoşbəxtdir görməyib inananlar. Həqiqətən buna görə İsa öz şagirdlərinin qarşısında çoxlu digər əlamətlər də etdi, hansılar bu kitabda yazılmamışdır; bunlar isə yazılmışdır ki, inanasınız ki, İsa Allahın oğlu Məsihdir, və ki, inanaraq onun adında həyata malik olasınız.

21

Bundan sonra İsa özünü yenidən şagirdlərə Tiberiya dənizinin sahilində göstərdi və belə göstərdi. Birlikdə idilər Şimon Petros,

və Didim adlandırılan Tomas, və Qalileyanın Kana şəhərindən olan Natanael, və Zebedinin oğulları, və onun şagirdlərindən digər ikisi. Şimon Pyotr onlara deyir: Mən balıq tutmağa gedirəm. Ona deyirlər: biz də sənlə gəlirik. Onlar çıxdılar və dərhal gəmiyə mindilər və o gecədə heç nə tutmadılar. Səhər artıq açılmışdı, İsa sahildə durdu, lakin şagirdlər onun İsa olduğunu bilmirdilər. İsa beləliklə onlara deyir: uşaqlar, heç bir yemək sizdə varmı? Onlar ona cavab verdilər: yox. O isə onlara dedi: toru gəminin sağ tərəfinə atın və tapacaqsınız. Beləliklə, onlar atdılar və artıq onu çəkə bilmədilər balıqların çoxluğundan. Beləliklə, İsanın sevdiyi o şagird Peterə deyir: O, Rəbdir. Şimon Pyotr eşidəndə ki, Rəbb idi, üst paltarını özünə bağladı, çünki çılpaq idi, və özünü dənizə atdı, digər şagirdlər isə qayıqla gəldilər, çünki torpaqdan uzaq deyildilər, ancaq təxminən iki yüz dirsək qədər idi, balıq torunu sürüyərək. Beləliklə, onlar torpağa çıxdıqda, kömür odu uzanmış, üstünə balıq qoyulmuş və çörək gördülər. İsa onlara deyir: İndi tutduğunuz balıqlardan gətirin. Şimon Petros qalxdı və toru yerə çəkdi, böyük balıqlarla dolu, yüz əlli üç ədəd, və bu qədər çox olmasına baxmayaraq tor cırılmadı. İsa onlara deyir: gəlin səhər yeməyi yeyin. Lakin heç kim şagirdlərdən ona sən kimsən deyə soruşmağa cəsarət etmədi, çünki bilirdilər ki, o Rəbdir. Beləliklə, İsa gəlir, çörəyi alıb onlara verir və balığı da eynilə verir. Bu, artıq üçüncü dəfə idi ki, İsa ölülər arasından qalxdıqdan sonra öz şagirdlərinə göründü. Beləliklə, onlar səhər yeməyi yeyəndən sonra, İsa Şimon Petrə deyir: Şimon Yunanın oğlu, sən məni bunlardan daha çox sevirsən? O, ona deyir: bəli, Rəbbim, sən bilirsən ki, mən səni sevirəm. O, ona deyir: Mənim

quzularımı otlat. O, ona yenidən ikinci dəfə deyir: Şimon, Yunusun oğlu, sən məni sevirsən? O, ona deyir: bəli, Rəbbim, sən bilirsən ki, mən səni sevirəm. Ona deyir: Mənim qoyunlarımı otart. O, ona üçüncü dəfə deyir: Şimon, Yunus oğlu, sən məni sevirsən? Petrus kədərləndi ki, ona üçüncü dəfə Məni sevirsən? dedi, və ona dedi: Rəbbim, sən hər şeyi bilirsən, sən bilirsən ki, səni sevirəm. İsa ona deyir: Mənim qoyunlarımı otlat. Həqiqətən, həqiqətən sənə deyirəm, gənc olduğun zaman özünü bağlayırdın və istədiyin yerə gedirdin, amma qocalaşanda əllərini uzadacaqsan və başqası səni bağlayacaq və istəmədiyin yerə aparacaq. Amma bunu o dedi ki, hansı ölümlə Allahı şərəfləndirəcəyini göstərərək. Və bunu dedikdən sonra ona deyir: məni izlə. Dönüb Petros İsanın sevdiyi şagirdin izlədiyini görür, o ki şam yeməyində onun sinəsinə söykənmiş və demişdi: Rəbb, səni təslim edən kimdir? Bunu görən Petros İsaya deyir: Ağa, bəs bu nə olacaq? İsa ona deyir: əgər mən istəyirəm ki, o mən gələnə qədər qalsın, sənə nə? Sən məni izlə. Buna görə də qardaşlar arasında bu söz yayıldı ki, o şagird ölməyəcək. Amma İsa ona deməmişdi ki, ölməyəcək, əksinə demişdi: Əgər mən istəyirəm ki, o mənim gələnə qədər qalsın, sənə nə? Bu, bu şeyler haqqında şəhadət verən və bunları yazan şagirddir, və biz bilirik ki, onun şəhadəti doğrudur. Və İsanın etdiyi başqa çox şeylər də var ki, əgər onlar bir-bir yazılsa, düşünürəm ki, hətta dünyanın özü belə yazılan kitabları tuta bilməz. Amin.

Yəhyanın məktubu

1

Başlanğıcdan olan, eşitdiyimiz, gözlərimizlə gördüyümüz, seyr etdiyimiz və əllərimizin toxunduğu, həyat sözü haqqında; və həyat aşkar olundu, və gördük və şəhadət veririk və sizə əbədi həyatı elan edirik, hansı ki Atanın yanında idi və bizə aşkar olundu; gördüyümüz və eşitdiyimiz, sizə elan edirik ki, siz də bizimlə şəriklik əldə edəsiniz; və bizim şəriklik isə Ata ilə və Onun Oğlu İsa Məsihlə. Və bunları sizə yazırıq ki, sevincimiz tam olsun. Və bu, Ondan eşitdiyimiz və sizə elan etdiyimiz xəbərdir ki, Allah işıqdır və Onda heç bir qaranlıq yoxdur. Əgər biz deyirik ki, onunla şərikliyimiz var və qaranlıqda gəzirik, yalan deyirik və həqiqəti etmirik; əgər isə işıqda gəzirik, necə ki o özü işıqdadır, bir-birimizlə şərikliyimiz var və onun oğlu İsa Məsihin qanı bizi bütün günahdan təmizləyir. Əgər biz deyək ki, günahımız yoxdur, özümüzü aldadırıq və həqiqət bizdə deyil. Əgər biz günahlarımızı etiraf etsək, O sadiqdir və ədalətlidir ki, bizim günahlarımızı bağışlasın və bizi bütün haqsızlıqdan təmizləsin. Əgər biz deyək ki günah etməmişik, biz onu yalançı

edirik və onun sözü bizdə deyil.

2

Balacıqlarım, bunları sizə yazıram ki, günah etməyəsiniz; və əgər kimsə günah etsə, Atanın yanında bir vəkilimiz var, ədalətli İsa Məsih; və o özü bizim günahlarımız haqqında kəffarədir, yalnız bizimkilər haqqında deyil, həm də bütün dünyanın günahları haqqında. Və bununla biz bilirik ki onu tanımışıq, əgər onun əmrlərini saxlayırıqsa. Deyən ki mən onu tanımışam və onun əmrlərini saxlamayan, yalançıdır və bu adamda həqiqət yoxdur; amma kim onun sözünü saxlasa, həqiqətən bu adamda Allahın məhəbbəti kamil olunmuşdur. Bununla bilirik ki, onda oluruq. Onda qalmaq olduğunu deyən borcludur ki, necə o gəzdisə, özü də elə gəzsin. Qardaşlar, mən sizə yeni əmr yazmıram, əksinə qədim əmr yazıram ki, əvvəldən saxlamışdınız; qədim əmr əvvəldən eşitdiyiniz sözdür. Yenidən yeni əmr yazıram sizə, hansı ki həm onda, həm də sizdə doğrudur, çünki qaranlıq keçib gedir və həqiqi işıq artıq parlayır. O deyir ki, işıqda olduğunu, amma qardaşına nifrət edən, indiyə qədər zülmətdədir. Öz qardaşını sevən işıqda qalır və onda büdrəmə daşı yoxdur; amma öz qardaşına nifrət edən qaranlıqdadır və qaranlıqda gəzir və hara getdiyini bilmir, çünki qaranlıq onun gözlərini kor etdi. Sizə yazıram, uşaqlar, çünki günahlarınız Onun adı vasitəsilə bağışlanmışdır. Sizə yazıram, atalar, çünki siz onu əvvəldən tanımısınız. Mən sizə yazıram, gənc adamlar, çünki siz şəri məğlub etmisiniz. Mən sizə yazdım,

uşaqlar, çünki siz atanı tanımışsınız. Mən sizə yazdım, atalar, çünki siz əvvəldən olanı tanımısınız. Mən sizə yazdım, gənc kişilər, çünki siz güclüsünüz və Allahın sözü sizdə qalır və siz şərə qalib gəlmisiniz. Dünyanı sevməyin və dünyada olanları da sevməyin. Əgər kimsə dünyanı sevirsə, atanın məhəbbəti onda deyil; çünki dünyada olan hər şey - ətin istəyi və gözlərin istəyi və həyatın təkəbbürü - atadan deyil, əksinə dünyadan dir. Və dünya keçib gedir və onun istəyi də, amma Allahın iradəsini edən əbədi qalır. Uşaqlar, sonuncu saatdır, və necə ki eşitdiniz ki Dəccal gəlir, və indi çoxlu Dəccallar olublar; bundan bilirik ki sonuncu saatdır. Onlar bizdən çıxdılar, amma bizdən deyildilər, çünki əgər bizdən olsaydılar, bizimlə qalardılar, amma bunun üçün ki, aşkar olsun ki, hamısı bizdən deyil. Və sizin müqəddəsdən məshiniz var və hər şeyi bilirsiniz. Sizə ona görə yazmadım ki, həqiqəti bilmirsiniz, əksinə ona görə ki, onu bilirsiniz və hər yalanın həqiqətdən olmadığını bilirsiniz. Yalançı kimdir əgər İsanın Məsih olmadığını inkar edən deyilsə? Bu Antixristdir, Atanı və Oğulu inkar edən. Hər kim oğulu inkar edir, o, ataya da malik deyil. Ona görə əvvəldən eşitdiyiniz şey sizdə qalsın. Əgər başlanğıcdan eşitdiyiniz o şey sizdə qalsa, siz də Oğulda və Atada qalacaqsınız. Və bu, Onun Özünün bizə vəd etdiyi vəddir: əbədi həyat. Bunları sizə sizi aldadanlar haqqında yazdım. Və siz, ondan aldığınız məsh etmə sizdə qalır, və heç bir ehtiyacınız yoxdur ki, kimsə sizi öyrətsin, amma necə ki həmin məsh etmənin özü sizi hər şey haqqında öyrədir, və o doğrudur və yalan deyil, və necə ki sizi öyrətdi, onda qalacaqsınız. Və indi, balacalar, Onda qalın ki, O zühur etdikdə cəsarətimiz olsun və Onun gəlişində Ondan utanmayaq. Əgər siz biləsiniz ki O

ədalətlidir, bilin ki ədalət edən hər kəs Ondan doğulmuşdur.

3

Baxın, Ata bizə nə cür məhəbbət vermişdir ki, biz Allahın övladları adlandırılaq. Buna görə dünya sizi tanımır, çünki o, onu tanımadı. Sevgilərim, indi biz Allahın övladlarıyıq və hələ nə olacağımız açıqlanmayıb, lakin bilirik ki, O açıqlandığı zaman Ona oxşar olacağıq, çünki Onu olduğu kimi görəcəyik. Və ona bu ümidi bəsləyən hər kəs özünü təmizləyir, necə ki O pakdır. Hər kəs günah edən qanunsuzluq da edir və günah qanunsuzluqdur. Və siz bilirsiniz ki, o zahir oldu ki, bizim günahlarımızı götürsün və onun özündə günah yoxdur. Onda qalan hər kəs günah etmir, günah edən hər kəs onu görməmişdir və onu tanımamışdır. Balaca uşaqlar, qoy heç kəs sizi aldatmasın; salehlik edən salehdir, necə ki o salehdir; günah edən şeytandandır, çünki başlanğıcdan şeytan günah edir. Bunun üçün Allahın oğlu aşkar olundu ki, şeytanın işlərini məhv etsin. Allahdan doğulan hər kəs günah etmir, çünki Onun toxumu onda qalır, və o günah edə bilməz, çünki Allahdan doğulmuşdur. Bununla Allahın övladları və şeytanın övladları aşkardır. Hər kəs ki ədalət etmir, Allahdan deyil, və öz qardaşını sevməyən kəs də. Çünki bu o xəbərdir ki, siz başlanğıcdan eşitmisiniz, ki biz bir-birimizi sevək, Qabil kimi yox, ki şər olandan idi və öz qardaşını öldürdü; və nəyə görə onu öldürdü? Çünki onun işləri pis idi, amma onun qardaşının işləri ədalətli idi. Mənim qardaşlarım, əgər dünya sizdən nifrət edirsə,

təəccüblənməyin. Biz bilirik ki, ölümdən həyata keçmişik, çünki qardaşları sevirik. Qardaşı sevməyən ölümdə qalır. Öz qardaşına nifrət edən hər kəs qatildir, və siz bilirsiniz ki, heç bir qatilin özündə qalan əbədi həyatı yoxdur. Biz məhəbbəti bununla tanıdıq ki, o, bizim üçün öz ruhunu qoydu, və biz də qardaşlar üçün ruhlarımızı qoymalıyıq. Kim ki dünyanın həyatına malik olsa və öz qardaşının ehtiyacda olduğunu görüb də ürəyini ondan bağlasa, Allahın məhəbbəti necə onda qala bilər? Uşaqlarım, gəlin sevməyək sözlə və ya dillə, əksinə əməllə və həqiqətlə sevək. Və bununla bilirik ki, həqiqətdən oluruq və onun qarşısında ürəklərimizi inandıracağıq, çünki əgər ürəyimiz bizi məhkum edirsə, Allah bizim ürəyimizdən daha böyükdür və hər şeyi bilir. Əzizlər, əgər ürəyimiz bizi məhkum etmirsə, Allaha qarşı cəsarətimiz var və nə istəsək Ondan alırıq, çünki Onun əmrlərini saxlayırıq və Onun qarşısında Ona xoş gələn şeyləri edirik. Və bu Onun əmridir ki, biz Onun oğlu İsa Məsihin adına inanaq və bir-birimizi sevək, necə ki O əmr verdi. Və Onun əmrlərini yerinə yetirən Onda qalır və O da onda. Və bununla biz bilirik ki, O bizim içimizdə qalır, bizə verdiyi Ruhdan.

4

Sevimlilər, hər ruhuna inanmayın, lakin ruhları sınayın ki, onlar Allahdan olub-olmadığını biləsiniz, çünki çoxlu yalançı peyğəmbərlər dünyaya çıxmışlar. Bununla siz Allahın ruhunu tanıyırsınız: hər ruh ki İsa Məsihin ətdə gəldiyini etiraf edir,

Allahdan dir; və hər ruh ki İsa Məsihin ətdə gəldiyini etiraf etmir, Allahdan deyil; və bu, antixristin ruhu dir ki siz eşitmisiniz ki gəlir, və indi artıq dünyada dir. Siz Allahdan olan balaca uşaqlarsınız və onlara qalib gəlmisiniz, çünki sizdə olan, dünyada olandan daha böyükdür. Onlar dünyadan olan insanlardır, buna görə də dünyadan danışırlar və dünya onları eşidir. Biz Allahdan-ıq; Allahı bilən bizi eşidir. Kim Allahdan deyil, o bizi eşitmir. Bundan biz həqiqətin ruhunu və azmağın ruhunu tanıyırıq. Sevimlilər, gəlin bir-birimizi sevək, çünki məhəbbət Allahdan gəlir və sevən hər kəs Allahdan doğulmuşdur və Allahı tanıyır. Sevməyən Allah'ı tanımadı, çünki Allah məhəbbətdir. Bunun içində Allahın məhəbbəti bizə aşkar edildi, çünki Allah öz yeganə Oğlunu dünyaya göndərmişdir ki, biz Onun vasitəsilə yaşayaq. Bu məhəbbətdir: biz Allahı sevdiyimizə görə yox, əksinə O bizi sevdi və bizim günahlarımız üçün kəffarə olaraq Öz Oğlunu göndərdi. Sevgilərim, əgər Allah bizi belə sevdisə, biz də bir-birimizi sevməliyik. Tanrını heç kəs heç vaxt görməmişdir, əgər biz bir-birimizi sevirik, Tanrı bizdə qalır və Onun məhəbbəti bizdə kamil olmuşdur. Bununla bilirik ki, Onda qalırıq və O da bizdədir, çünki Öz Ruhundan bizə verib. Və biz görmüşük və şəhadət edirik ki, Ata Oğlunu dünyanın xilaskarı olaraq göndərmişdir. Kim etiraf etsə ki, İsa Allahın oğludur, Allah onda qalır və o özü Allahda qalır. Və biz bilmişik və inanmışıq o məhəbbətə ki, Allahın bizdə var. Allah məhəbbətdir və məhəbbətdə qalan Allahda qalır və Allah da onda qalır. Bundə məhəbbət bizimlə tamamlanmışdır ki, mühakimə günündə cəsarətimiz olsun, çünki o necədirsə, biz də bu dünyada eləyik. Qorxu məhəbbətdə yoxdur, amma kamil

məhəbbət qorxunu kənara atır, çünki qorxu cəza gətirir, qorxan isə məhəbbətdə kamil olmamışdır. Biz onu sevməliyik, çünki o, özü birinci bizi sevdi. Əgər kimsə deyirsə ki, mən Allahı sevirəm, və öz qardaşına nifrət edirsə, yalançıdır, çünki gördüyü qardaşını sevməyən, görmədiyi Allahı necə sevə bilər? Və biz bu əmri Ondan alırıq ki, Allahı sevən öz qardaşını da sevsin.

5

Hər kəs ki, İsanın Məsih olduğuna inanır, Allahdan doğulmuşdur və hər kəs ki, doğan atanı sevirsə, ondan doğulanı da sevir. Bunda biz bilirik ki, Allahın uşaqlarını sevirik, nə vaxt ki Allahı sevirik və onun əmrlərini saxlayırıq. Bu, Allahın məhəbbətidir ki, Onun əmrlərini saxlayaq; və Onun əmrləri ağır deyil, çünki Allahdan doğulmuş hər kəs dünyanı məğlub edir; və bu, dünyanı məğlub etmiş qələbədir, bizim imanımız. Dünyanı fəth edən kimdir, əgər İsanın Allahın oğlu olduğuna inanan deyilsə? Bu, su və qan vasitəsilə gəlmiş olandır, İsa Məsih, yalnız su ilə deyil, amma su və qan ilə, və Ruh şəhadət verəndir, çünki Ruh həqiqətdir. Çünki göydə şahidlik edənlər üçdür: Ata, Kəlam və Müqəddəs Ruh, və bu üçü birdir; və yerdə şahidlik edənlər üçdür: Ruh və su və qan, və bu üçü birdir. Əgər biz insanların şəhadətini qəbul edirik, Allahın şəhadəti daha böyükdür, çünki bu, Allahın Öz Oğlu haqqında verdiyi şəhadətdir. Allahın Oğluna iman edən özündə şəhadətə malikdir, Allaha iman etməyən Onu yalançı hesab etmişdir, çünki Allahın Öz Oğlu haqqında verdiyi şəhadətə inanmamışdır. Və bu şəhadətdir ki, Allah bizə əbədi

həyat verdi və bu həyat Onun Oğlundadır. Oğulu olan həyata malikdir, Allahın Oğluna malik olmayan həyata malik deyil. Mən bu şeyləri sizə, Allahın Oğlunun adına inananlara yazdım ki, əbədi həyata malik olduğunuzu biləsiniz və Allahın Oğlunun adına inanasınız. Və bu, Onun qarşısında malik olduğumuz açıqlıqdır ki, əgər Onun iradəsinə görə nə isə istəsək, O bizi eşidir. Və əgər bilirik ki, nə istəsək O bizim səsimizi eşidir, onda bilirik ki, Ondan istədiyimiz xahişlərə malik oluruq. Əgər kimsə görərsə ki, onun qardaşı ölümə aparmayan günah edir, dua edəcək və Allah ona həyat verəcək - ölümə aparmayan günah edənlərə. Ölümə aparan günah var; o barədə dua etsin deyə demirəm. Hər ədalətsizlik günahdır və elə günah var ki, ölümə aparmır. Biz bilirik ki, Allahdan doğulan hər kəs günah etmir, lakin Allahdan doğulan özünü qoruyur və şər ona toxuna bilmir. Biz bilirik ki, Allahdan varmışıq və bütün dünya pislikdə uzanır. Biz bilirik ki, Allahın Oğlu gəlib və bizə ağıl verib ki, həqiqi olanı bilərik; və biz həqiqi olanda varıq, Onun Oğlu İsa Məsihdə. Bu, həqiqi Allahdır və əbədi həyatdır. Uşaqlar, özünüzü bütlərdən qoruyun, amin.

Yaradılış

1

Başlanğıcda Tanrı göyü və yeri yaratdı. Yer isə görünməz və formalaşmamış idi, qaranlıq uçurumun üzərində idi və Allahın ruhu suyun üzərində hərəkət edirdi. Və Allah dedi, qoy işıq olsun, və işıq oldu. Və Tanrı işığı gördü ki, yaxşıdır, və Tanrı işıqla qaranlığı bir-birindən ayırdı. Və Allah işığı gün adlandırdı və qaranlığı gecə adlandırdı. Və axşam oldu, və səhər oldu, birinci gün. Və Tanrı dedi: Qoy suyun ortasında bir göy qübbəsi olsun və o, suyun ortasında suyu sudan ayırsın, və belə oldu. Və Allah göy qübbəsini yaratdı və Allah göy qübbəsinin altında olan sularla göy qübbəsinin üstündə olan sular arasında ayırdı. Və Tanrı göy qübbəsini göy adlandırdı və Tanrı gördü ki, yaxşıdır. Axşam oldu və səhər oldu - ikinci gün. Və Allah dedi: Göyün altındakı su bir yığıncağa yığılsın və quru görünsün. Və beləcə oldu. Göyün altındakı su öz yığıncaqlarına yığıldı və quru göründü. Və Tanrı qurunu torpaq adlandırdı, və suların yığınlarını dənizlər adlandırdı, və Tanrı gördü ki, yaxşıdır. Və Allah dedi: Qoy yer cücərtsin ot bitkisini, toxum səpən cinsinə və

oxşarlığına görə, və meyvəli ağac, meyvə verən, hansının toxumu özündə olsun, cinsinə görə yer üzərində. Və belə oldu. Və yer ot bitkisini çıxartdı, öz cinsinə və oxşarlığına görə toxum səpən, və meyvə verən ağacı, hansının toxumu özündə, öz cinsinə görə yer üzərində, və Tanrı gördü ki, yaxşıdır. Və axşam oldu, və səhər oldu - üçüncü gün. Və Tanrı dedi: Qoy göyün qübbəsində işıqlar olsun ki, yer üzünə işıq saçsın, günlə gecəni bir-birindən ayırsın və əlamətlər, fəsillər, günlər və illər üçün olsun. Və qoy onlar göy qübbəsində işıqlar olsunlar ki, yerin üzərinə işıq versinlər, və beləcə oldu. Və Allah iki böyük işıq yaratdı: böyük işığı günə rəhbərlik etmək üçün, kiçik işığı gecəyə rəhbərlik etmək üçün, və ulduzları. Və Tanrı onları göyün qübbəsində qoydu ki, yer üzərində parlasınlar, gündüzə və gecəyə hakim olsunlar və işıqla qaranlığı bir-birindən ayırsınlar; və Tanrı gördü ki, yaxşıdır. Və axşam oldu və səhər oldu, dördüncü gün. Və Tanrı dedi: Qoy sular canlı canları olan sürünənləri çıxarsın və quşlar yerin üzərində göyün qübbəsinə görə uçsunlar. Və belə oldu. Və Allah böyük dəniz məxluqlarını yaratdı, və suların növlərinə görə çıxartdığı bütün sürünən heyvanların ruhlarını, və növünə görə bütün qanadlı quşları, və Allah gördü ki, yaxşıdır. Və Allah onlara xeyir-dua verdi və dedi: Artın və çoxalın, dənizlərdəki suları doldurun, quşlar isə yer üzündə çoxalsın. Və axşam oldu, və səhər oldu - beşinci gün. Və Allah dedi: Yer canlı ruhu cinsə görə çıxarsın - dördayaqlıları, sürünənləri və yerin vəhşi heyvanlarını cinsə görə. Və belə oldu. Və Allah yerin vəhşi heyvanlarını növlərinə görə, mal-qaranı öz növlərinə görə və yerin bütün sürünənlərini növlərinə görə yaratdı, və Allah gördü ki, yaxşıdır. Və Allah dedi: Gəlin insanı

Öz əksimizə və Öz bənzərliyimizə görə yaraq, və qoy onlar dəniz balıqlarına, göy quşlarına, heyvanlara, bütün yerə və yer üzündə sürünən bütün sürünənlərə hökmranlıq etsinlər. Və Tanrı insanı yaratdı, Tanrının surətinə görə onu yaratdı, kişi və qadın olaraq onları yaratdı. Və Allah onlara xeyir-dua verdi və dedi: Artın və çoxalın, yeri doldurun və onun üzərində hökmranlıq edin. Dənizin balıqlarına, göyün quşlarına, bütün heyvanlara, bütün yerə və yer üzərində sürünən bütün sürünənlərə idarə edin. Və Allah dedi: Bax, mən sizə vermişəm bütün toxum verən otları, toxum səpən, ki bütün yerin üzərindədir; və hər ağacı ki, öz içində toxum verən meyvəsi var, sizə yemək üçün olacaq, və yerin bütün vəhşi heyvanlarına, və göyün bütün quşlarına, və yerin üzərində sürünən hər sürünənə ki, öz içində həyat ruhu var, və bütün yaşıl otlar yemək üçün. Və belə oldu. Və Allah etdiyi hər şeyə baxdı və budur ki, çox gözəl idi, və axşam oldu, və səhər oldu - altıncı gün.

2

Göy və yer tamamlandı, və onların bütün aləmi. Və Allah altıncı gündə Öz etdiyi işlərini tamamladı və yeddinci gündə Öz etdiyi bütün işlərdən dayandı. Və Allah yeddinci günü xeyir-dua verdi və onu müqəddəs etdi, çünki bu gündə O, başlamış olduğu bütün işlərindən dincəldi. Bu, göyün və yerin yaranış kitabıdır, nə vaxt yarandı, hansı gündə Rəbb Allah göyü və yeri yaratdı, və tarlanın hər yaşıl bitkisi yerdə olmadan əvvəl, və tarlanın bütün otları bitməzdən əvvəl; çünki Allah yer üzərinə yağış

yağdırmamışdı, və insan onu işləmək üçün yox idi. Bulaq isə yerdən qalxırdı və yerin bütün üzünü sulayırdı. Tanrı insanı torpaq tozundan yaratdı və onun üzünə həyat nəfəsini üfürdü, və insan canlı ruha çevrildi. Və Allah Edəndə şərqdə bir cənnət əkdi və orada yaratdığı adamı qoydu. Və Allah yerdən hər gözəl ağacı görmək üçün və yemək üçün gözəl bitirdi, həmçinin həyat ağacını cənnətin ortasında və yaxşı ilə pisi bilmək ağacını. Çay isə Edendən çıxır cənnəti sulamaq üçün, oradan dörd qola ayrılır. Birincinin adı Pişondur, bu, bütün Havilah torpağını dövrəyə vurandır, orada qızıl var. O torpağın qızılı gözəldir və orada ləl var, həmçinin yaşıl daş. Və ikinci çayın adı Gihon idi, bu, bütün Efiopiya torpağını əhatə edən çaydır. Və üçüncü çay Tigrisdir, bu, Assurluların qarşısında axandır, dördüncü çay isə Fəratdır. Və Rəbb Allah formalaşdırdığı insanı götürdü və onu ləzzət cənnətində qoydu ki, orada işləsin və qorusun. Və Rəbb Allah Adəmə əmr edərək dedi: Cənnətdəki hər ağacdan yeyə bilərsən. Amma yaxşı və pis bilmək ağacından yeməyəcəksiniz, hansı gün ondan yesəniz, mütləq öləcəksiniz. Və Rəbb Allah dedi: Adamın tək olması yaxşı deyil, gəlin ona uyğun bir köməkçi edək. Və Tanrı hələ yerdən çöl heyvanlarının hamısını və göy quşlarının hamısını yaratdı və onları Adəmə gətirdi ki, görsün nə adlandıracaq onları, və hər nə ki Adəm onu canlı ruh adlandırdı, bu onun adı oldu. Və Adəm bütün mal-qaraya, göyün bütün quşlarına və çölün bütün vəhşi heyvanlarına adlar verdi, lakin Adəmə özünə bənzər bir köməkçi tapılmadı. Və Tanrı Adəmin üzərinə trans saldı və o yuxuya getdi, və onun tərəflərindən birini götürdü və onun əvəzinə ət doldurdu. Və Tanrı Adəmdən aldığı tərəfi qadına çevirdi və onu Adəmə

gətirdi. Və Adəm dedi: Bu indi mənim sümüklərimin sümüyüdür və mənim ətimdən ətdir. Bu, qadın adlanacaq, çünki o, öz kişisindən götürülüb. Bunun üçün insan öz atasını və anasını tərk edəcək və öz arvadına birləşəcək, və ikisi bir ət olacaqlar. Və ikisi çılpaq idilər, Adəm və onun arvadı, və utanmırdılar.

3

İlan Rəbbin Allahın yaratdığı yer üzündəki bütün vəhşi heyvanların ən ağıllısı idi, və ilan qadına dedi: Nə üçün Allah dedi ki, cənnətin heç bir ağacından yeməyəcəksiniz? Və qadın ilana dedi: Cənnət ağacının meyvəsindən yeyəcəyik. Amma cənnətin ortasında olan ağacın meyvəsindən Allah dedi: Ondan yeməyin və ona toxunmayın ki, ölməyəsiniz. Və ilan qadına dedi: siz ölümlə ölməyəcəksiniz; çünki Allah bilirdi ki, hansı gündə ondan yesəniz, sizin gözləriniz açılacaq və siz allahlar kimi olacaqsınız, yaxşı və pisi bilərək. Qadın gördü ki, ağac yemək üçün yaxşıdır, gözlərə baxmaq üçün xoşagələndir və anlamaq üçün gözəldir. O, ağacın meyvəsindən götürüb yedi və yanındakı ərinə də verdi, onlar da yedilər. Və ikisinin gözləri açıldı və onlar çılpaq olduqlarını bildilər, və əncir ağacının yarpaqlarını tikdilər və özləri üçün belbağlar düzəltdilər. Və onlar axşam vaxtı cənnətdə gəzən Rəbb Allahın səsini eşitdilər, və Adəm və onun arvadı Rəbb Allahın üzündən cənnətin ağaclarının arasında gizləndilər. Və Rəbb Allah Adəmi çağırdı və ona dedi: Adəm, haradasan? Və ona dedi: Cənnətdə gəzərkən sənin səsini eşitdim və qorxdum, çünki çılpaq idim və

gizləndim. Və Allah ona dedi: Kim sənə bildirdi ki, çılpaqsan? Məgər sənə əmr etdiyim o ağacdan, yalnız ondan yemə dediyim ağacdan yedin? Və Adəm dedi: Qadın ki, sən mənimlə verdin, bu mənə ağacdan verdi və mən yedim. Və Rəbb Allah qadına dedi: sən bunu nə etdin? Və qadın dedi: İlan məni aldatdı və mən yedim. Və Rəbb Allah ilana dedi ki, sən bunu etdiyin üçün lənətlənirsən bütün mal-qaradan və yer üzündəki bütün vəhşi heyvanlardan, sən sinən və qarnın üzərində gedəcəksən və ömrünün bütün günlərində torpaq yeyəcəksən. Mən düşmənçilik qoyacağam sənlə qadın arasında, sənin nəslinlə onun nəsli arasında; o sənin başını əzəcək və sən onun dabanını əzəcəksən. Və qadına dedi: Çoxaldıb çoxaldacağam sənin ağrılarını və sənin ah-nalələrini, ağrılar içində uşaq doğacaqsan, və sənin dönməyin ərinin tərəfinə olacaq, və o sənə hökmranlıq edəcək. Amma Adama dedi ki, sən arvadının səsini eşitdiyin və Mənim sənə yalnız bundan yemə deyə əmr etdiyim ağacdan yedin, ondan yedin, torpaq sənin işlərinə görə lənətlənmiş olsun, kədər içində onu yeyəcəksən ömrünün bütün günlərində. Tikanlılar və qanqallar sənə bitəcək və sən tarlanın otunu yeyəcəksən. Üzünün təri ilə çörəyini yeyəcəksən, ta ki sən götürüldüyün torpağa qayıdana qədər, çünki sən torpaqsan və torpağa gedəcəksən. Və Adəm öz arvadının adını Həyat qoydu, çünki o, bütün yaşayanların anası idi. Və Rəbb Allah Adəmə və onun arvadına dəri paltarlar düzəltdi və onları geyindirdi. Və Tanrı dedi: Budur, Adəm bizlərdən biri kimi yaxşını və pisi bilən olmuşdur, və indi heç vaxt əlini uzadıb həyat ağacından götürüb yeməsin və əbədi yaşamasın. Və Rəbb Allah onu zövq cənnətindən çölə göndərdi ki, hansından alındığı torpağı işləsin.

Və o, Adəmi qovdu və onu ləzzət cənnətinin qarşısında yerləşdirdi, həyat ağacının yolunu qorumaq üçün keruvları və fırlanan alovlu qılıncı təyin etdi.

4

Adam öz arvadı Evanı bildi və o, hamilə olub Kaini doğdu və dedi: Allahın vasitəsilə bir insan əldə etdim. Və o, qardaşı Habili doğdu, və Habil qoyun çobanı oldu, Qabil isə torpaqda işləyirdi. Və günlər keçdikdən sonra Qabil yerin meyvələrindən Rəbbə qurban gətirdi. Və Habil də özü öz qoyunlarının ilk doğulmuşlarından və onların piy hissələrindən gətirdi. Və Allah Habilə və onun hədiyyələrinə baxdı. Qabilə və onun qurbanlarına isə diqqət etmədi, və Qabil çox kədərləndi, və üzü düşdü. Və Rəbb Allah Qabilə dedi: Nə üçün bu qədər kədərləndın və nə üçün üzün sallanıb? Əgər düzgün təqdim etsən, amma düzgün bölməsən, günah etmədinmi? Sakit ol; onun meyli sənə tərəfdir və sən ona hökmranlıq edəcəksən. Və Qabil öz qardaşı Habilə dedi: Gəl düzənliyə gedək. Və belə oldu ki, onlar düzənlikdə olanda Qabil öz qardaşı Habilin üzərinə qalxdı və onu öldürdü. Və Rəbb Allah Qabilə dedi: sənin qardaşın Habil haradadır? Və o dedi, bilmirəm; məgər mən qardaşımın gözətçisiyəm? Və Rəbb dedi: Sən nə etmisən? Sənin qardaşının qanının səsi torpaqdan mənə fəryad edir. Və indi sən o torpaqdan lənətlənmişsən ki, öz ağzını sənin əlindən sənin qardaşının qanını qəbul etmək üçün açdı. Nə vaxt torpağı işləyərsən, o öz gücünü sənə verməyəcək, sən yer üzündə

inləyən və titrəyən olacaqsan. Və Qain Rəbb Allaha dedi: Mənim günahım bağışlanmaq üçün çox böyükdür. Əgər sən məni bu gün yer üzündən qovursan və mən sənin üzündən gizlənəcəyəm, yer üzərində inləyən və titrəyən olacağam, və məni tapan hər kəs məni öldürəcək. Və Rəbb Allah ona dedi: Belə deyil; Kaini öldürən hər kəs yeddi dəfə qisas alınacaq. Və Rəbb Allah Qabilə bir nişan qoydu ki, onu tapan hər kəs onu öldürməsin. Qain Allahın üzündən çıxdı və Naid torpağında, Edenin qarşısında yaşadı. Və Qabil öz arvadını tanıdı və o, hamilə qalaraq Xanoku doğdu. Və o şəhər tikirdi və şəhəri öz oğlu Enoxun adı ilə adlandırdı. Enoxun Qayidad oldu və Qayidad Maləleeli doğdu, Maləleel Metuşelanı doğdu və Metuşela Lamexi doğdu. Lamex özünə iki arvad götürdü: birincinin adı Ada, ikincinin adı isə Sella idi. Və Ada Yobeli doğdu, bu, çadırlarda yaşayan mal-qara yetişdirənlərin atası idi. Və onun qardaşının adı Yubal idi; bu, santyp və liranı icad edəndi. Zillah da özü Tubalı doğdu və o, tunc və dəmir ustası idi. Tubalın bacısı isə Noema idi. Lamex öz arvadlarına - Ada və Sellaya - dedi: Səsimi eşidin, ey Lamexin arvadları, sözlərimə qulaq asın, çünki mənə vurulmuş yara üçün bir kişini öldürdüm və mənə dəymiş göyərmə üçün bir cavanı öldürdüm. Çünki Kayindən yeddi dəfə intiqam alınmışdır, amma Lamekdən yetmiş dəfə yeddi. Adəm öz arvadı Həvvanı bildi və o, hamilə olub bir oğul doğdu. Onun adını Set qoydu və dedi: Çünki Tanrı mənə Qabilin öldürdüyü Habilin əvəzinə başqa nəsil verdi. Və Şetə oğul oldu və onun adını Enos qoydu; bu, Rəbb Allahın adını çağırmağa ümid etdi.

5

Bu, insanların mənşəyinin kitabıdır; hansı gündə Allah Adəmi yaratdı, Allahın surətinə görə onu yaratdı; kişi və qadın onları yaratdı; və onları xeyir-dua verdi; və onların adını Adəm qoydu, hansı gündə onları yaratdı. Adəm iki yüz otuz il yaşadı və öz formasına və öz şəklinə görə oğul doğdu, və onun adını Set qoydu. Adəm Şiti doğduqdan sonra yeddi yüz il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu. Adəmin yaşadığı bütün günlər doqquz yüz otuz il oldu və o öldü. Set isə beş və iki yüz il yaşadı və Enosu doğdu. Və Set Enosu doğduqdan sonra yeddi yüz yeddi il yaşadı və oğullar və qızlar törətdi. Və Şetin bütün günləri doqquz yüz on iki il oldu və o öldü. Və Enos yüz doxsan il yaşadı və Kaynanı doğdu. Və Enos Qaynanı doğduqdan sonra yeddi yüz on beş il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu. Və Enosun bütün günləri doqquz yüz beş il oldu və o öldü. Və Kaynan yüz yetmiş il yaşadı və Mahalaleli doğdu. Və Kaynan Mahalaleli doğurduqdan sonra yeddi yüz qırx il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu. Və Kaynanın bütün günləri doqquz yüz on il oldu və o öldü. Və Mahalalel yüz altmış beş il yaşadı və Yaredi törətdi. Və Mahalalel Yaredi doğduqdan sonra yeddi yüz otuz il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu. Maleleelin bütün ömrü səkkiz yüz doxsan beş il oldu və o öldü. Və Yared yüz altmış iki il yaşadı və Enoku doğdu. Və Yared Enoxu doğurduqdan sonra səkkiz yüz il yaşadı və oğullar və qızlar doğurdu. Yaredin bütün ömrü doqquz yüz altmış iki il oldu və o öldü. Və Enox yüz altmış beş il yaşadı və Metuşelahı doğdu. Enox Metuşelahı doğduqdan sonra iki yüz il Allahı razı

saldı və oğullar və qızlar doğdu. Və Enochun bütün günləri beş yüz altmış beş il oldu. Və Enox Allahı razı saldı və tapılmadı, çünki Allah onu köçürdü. Və Methuselah yüz altmış yeddi il yaşadı və Lamexi doğdu. Və Metuşelah Lameki doğduqdan sonra səkkiz yüz iki il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu. Və Metuşelahın yaşadığı bütün günlər doqquz yüz altmış doqquz il oldu və o öldü. Və Lamex yüz səksən səkkiz il yaşadı və bir oğul törətdi. Və o, onun adını Nuh qoydu və dedi: Bu, bizi işlərimizdən, əllərimizin ağrılarından və Rəbb Tanrının lənətlədiyi yerdən rahatlandıracaq. Və Lamex Nuhu doğduqdan sonra beş yüz altmış beş il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu. Və Lamechin bütün günləri yeddi yüz əlli üç il oldu və o öldü. Nuh beş yüz yaşında idi və üç oğul doğdu: Sam, Xam və Yafəs.

6

Və belə oldu ki, insanlar yer üzündə çoxalmağa başlayanda onlara qızlar doğuldu. Allahın oğulları insanların qızlarını görüb onların gözəl olduqlarını gördükdə, seçdikləri bütün qızlardan özlərinə arvadlar götürdülər. Və Rəbb Allah dedi: Mənim ruhum bu insanlarda əbədi qalmayacaq, çünki onlar ətdirlər, onların günləri isə yüz iyirmi il olacaq. O zaman nəhənglər yer üzərində idi, həm o günlərdə, həm də ondan sonra, Allahın oğulları insanların qızlarının yanına girəndə və onlara uşaq doğduqda. Onlar əzəldən bəri olan nəhənglər, adlı-sanlı insanlar idilər. Rəbb Allah gördü ki, yer üzündə insanların şərləri çoxaldı və hər kəs bütün günlər ürəyində diqqətlə şər

şeylər haqqında düşünür. Və Allah düşündü ki, insanı yer üzündə yaratmışdı və kədərləndi. Və Allah dedi: Yaratdığım insanı yerin üzündən siləcəyəm, insandan heyvana qədər, sürünənlərdən göyün quşlarına qədər, çünki peşmanam ki, onları yaratdım. Nuh isə Rəbb Allahın qarşısında lütf tapdı. Bunlar isə Nuhun nəsilləridir. Nuh ədalətli bir insan idi, öz nəslində kamil idi, Nuh Allaha xoş gəldi. Nuh üç oğul doğurdu: Sem, Ham və Yafəs. Yer Allahın qarşısında məhv olundu və yer ədalətsizliklə dolduruldu. Rəbb Allah yeri gördü və o, pozulmuşdu, çünki bütün bəşər yer üzündə öz yolunu pozmuşdu. Və Rəbb Allah Nuha dedi: Hər insanın vaxtı mənim qarşımda gəlib çatdı, çünki yer onların haqsızlığı ilə doldu, və budur, mən onları və yeri məhv edəcəyəm. Buna görə özün üçün dördkünc ağaclardan gəmi düzəlt, gəmidə yuvalar edəcəksən və onu içəridən və çölündən qətranla örtəcəksən. Və sən sandığı belə düzəldəcəksən: sandığın uzunluğu üç yüz qulac, eni əlli qulac və hündürlüyü otuz qulac olacaq. Sandığı yığaraq düzəldəcəksən və onu yuxarıdan bir qulaca qədər tamamlayacaqsan, sandığın qapısını yan tərəfdən edəcəksən, aşağı mərtəbələri, ikinci və üçüncü mərtəbələri düzəldəcəksən. Mən isə budur, yer üzərinə tufan, su gətirirəm ki, göyün altında həyat ruhu olan bütün əti məhv edim və yer üzərində nə qədər varsa, öləcək. Və mən sənինlə əhdimi bağlayacağam, sən isə gəmiyə girəcəksən, sən və sənin oğulların, və sənin arvadın, və sənin oğullarının arvadları sənինlə. Və bütün mal-qaradan, bütün sürünənlərdən, bütün vəhşi heyvanlardan və bütün ətdən ikişər-ikişər götürüb gəmiyə gətirəcəksən ki, onları özünlə birlikdə sağ saxlayasan; onlar erkək və dişi olacaq. Bütün uçan

quşlardan növlərinə görə, bütün heyvanlardan növlərinə görə və yerin üzərində sürünən bütün sürünənlərdən növlərinə görə, hər birindən iki-iki sənin lə qidalanmaq üçün sənin yanına daxil olacaq: erkək və dişi. Sən isə bütün yeyəcəyiniz yeməklərdən özün üçün götürəcəksən və özünə yığacaqsan, və bu sənə və onlara yemək üçün olacaq. Və Nuh Rəbb Allah ona nə əmr etdisə, hamısını yerinə yetirdi.

7

Və Rəbb Allah Nuha dedi: Sən və bütün evin gəmiyə daxil olun, çünki mən səni bu nəsildə özüm qarşısında ədalətli gördüm. Təmiz mal-qaradan özünə yeddi-yeddi erkək və dişi gətir, təmiz olmayan mal-qaradan isə iki-iki erkək və dişi. Və göyün təmiz quşlarından yeddi-yeddi erkək və dişi, və bütün təmiz olmayan quşlardan iki-iki erkək və dişi götür ki, bütün yer üzündə nəsil saxlansın. Hələ yeddi gün qalıb, mən yer üzərinə qırx gün və qırx gecə yağış gətirəcəyəm və bütün yer üzündən yaratdığım hər canlını silib atacağam. Və Nuh Rəbb Allah ona əmr etdiyi hər şeyi yerinə yetirdi. Nuh altı yüz yaşında idi və su tufanı yer üzündə baş verdi. Nuh və onun oğulları, və onun arvadı, və onun oğullarının arvadları onunla birlikdə tufan suyu səbəbindən gəmiyə daxil oldular. Və pak quşlardan, və pak olmayan quşlardan, və pak heyvanlardan, və pak olmayan heyvanlardan, və yerdə sürünən bütün canlılardan, ikişər-ikişər Nuhun yanına gəmiyə daxil oldular, erkək və dişi, necə ki Allah Nuha əmr etmişdi. Və yeddi gündən sonra tufan suları yer

üzərinə gəldi. Nuhun həyatının altı yüzüncü ilində, ikinci ayın iyirmi yeddinci günündə, bu gündə uçurumun bütün bulaqları parçalandı və göyün şəlalələri açıldı. Və yağış yer üzərində qırx gün və qırx gecə yağdı. Bu gündə Nuh, Sim, Ham, Yafəs - Nuhun oğulları, və Nuhun arvadı, və onun oğullarının üç arvadı onunla birlikdə gəmiyə daxil oldular. Və bütün vəhşi heyvanlar öz növlərinə görə, və bütün mal-qara öz növlərinə görə, və yer üzərində hərəkət edən hər sürünən məxluq öz növünə görə, və hər uçan quş öz növünə görə Nuhun yanına gəmiyə daxil oldular, iki-iki, erkək və dişi, içində həyat nəfəsi olan bütün canlılardan. Və bütün ətdən daxil olan erkək və dişi daxil oldu, necə ki Allah Nuha əmr etmişdi, və Rəbb Allah gəmini xaricdən bağladı. Və yer üzərində qırx gün və qırx gecə tufan oldu, su çoxaldı və gəmini qaldırdı, və o, yerdən yuxarı qalxdı. Və su üstün gəldi və yer üzərində çox artdı, və gəmi suyun üzərində üzdü. Su isə yer üzərində çox-çox güclü idi və göyün altında olan bütün yüksək dağları örtdü. On beş dirsək yuxarıda qalxdı su və bütün yüksək dağları örtdü. Və yer üzərində hərəkət edən bütün canlılar öldü: quşlar, mal-qara, vəhşi heyvanlar, yer üzərində sürünən hər şey və bütün insanlar. Və həyat nəfəsi olan hər şey və quru yerdə olan hər şey öldü. Və yerin üzündə olan bütün canlı varlıqları sildi, insandan heyvana qədər, sürünənlərə və göy quşlarına qədər, və onlar yerdən silindilər, və yalnız Nuh və onunla birlikdə gəmidə olanlar qaldı. Və su yerin üzərində yüz əlli gün qaldırılmış idi.

8

Və Allah Nuhu, bütün vəhşi heyvanları, bütün mal-qaranı, bütün quşları və onunla birlikdə gəmidə olan bütün sürünənləri xatırladı. Allah yer üzərinə külək gətirdi və su dayandı. Və uçurumun bulaqları örtüldü, göyün şəlalələri bağlandı və göydən yağış dayandırıldı. Və su yerdən gedə-gedə azalırdı, və əlli yüz gündən sonra su azaldı. Və sandıq yeddinci ayda, ayın iyirmi yeddisində Ararat dağları üzərində oturdu. Su isə onuncu aya qədər azalırdı. Və onuncu ayda, ayın birinci günündə, dağların zirvələri göründü. Və qırx gün keçdikdən sonra Nuh düzəltdiyi gəminin pəncərəsini açdı. Və qarğanı göndərdi, və o çıxdıqdan sonra geri qayıtmadı, su yerin üzərindən quruyana qədər. Və onun ardınca göyərçini göndərdi ki, görsün əgər su yerin üzərindən azalmışdı. Və göyərçin ayaqları üçün dinclik tapa bilməyib ona doğru gəmiyə geri döndü, çünki su bütün yerin üzündə idi, və o, əlini uzadıb onu götürdü və onu özünə doğru gəmiyə gətirdi. Və yeddi gün daha gözlədikdən sonra, yenidən göyərçini sandıqdan göndərdi. Və göyərçin axşamüstü ona qayıtdı və onun ağzında zeytun yarpağı qırıntısı var idi, və Nuh bildi ki, sular yerdən çəkilmişdir. Və yeddi gün daha gözlədikdən sonra, yenidən göyərçini göndərdi və o, bir daha ona qayıtmadı. Və belə oldu ki, Nuhun ömrünün altı yüz birinci ilində, birinci ayın birinci günündə su yerdən çəkildi. Və Nuh gəminin damını açdı, hansını o etmişdi; və gördü ki, su yerin üzündən çəkilmişdi. İkinci ayda yer qurudu, ayın iyirmi yeddinci günündə. Və Rəbb Allah Nuha dedi: Çıx gəmidən sən və sənin arvadın, və sənin oğulların, və sənin oğullarının arvadları sənlə. Və bütün vəhşi heyvanlar nə qədər ki sənlədir, və bütün canlı məxluqlar quşlardan heyvanlara qədər, və hər

sürünən hərəkət edən yer üzərində, çıxart özünlə. Və artın və çoxalın yer üzündə. Və Nuh çıxdı, və onun arvadı, və onun oğulları, və onun oğullarının arvadları onunla birlikdə. Və bütün vəhşi heyvanlar, və bütün mal-qara, və hər quş, və yerdə hərəkət edən hər sürünən öz növlərinə görə gəmidən çıxdılar. Və Nuh Rəbbə qurbangah tikdi və bütün pak heyvanlardan və bütün pak quşlardan götürdü və qurbangahın üzərində yandırma qurbanı təqdim etdi. Və Rəbb Allah xoş qoxu aldı. Və Rəbb Allah düşünərək dedi, mən bir daha yer üzünü insanların əməllərinə görə lənətləməyəcəyəm, çünki insanın fikri gəncliyindən etibarən diqqətlə şər üzərində durur, buna görə də mən bir daha etdiyim kimi bütün canlı məxluqları vurmayacağam. Yerin bütün günlərində toxum və məhsul, soyuq və istilik, yay və bahar, gün və gecə kəsilməyəcək.

9

Və Allah Nuhu və onun oğullarını xeyir-dua ilə bərəkətlədi və onlara dedi: Artın və çoxalın, yeri doldurun və onun üzərində hökmranlıq edin. Və sizin titrəməyiniz və qorxunuz yer üzünün bütün vəhşi heyvanları üzərində, göyün bütün quşları üzərində, yer üzərində hərəkət edən bütün canlılar üzərində və dənizin bütün balıqları üzərində olacaq; onları sizin əlinizə vermişəm. Və hər canlı sürünən şey sizə yemək üçün olacaq, ot tərəvəzləri kimi sizə hər şeyi vermişəm. Ancaq ruhun qanı ilə birlikdə əti yeməyəcəksiniz. Və çünki sizin qanınızı, sizin ruhlarınızın qanını bütün vəhşi heyvanların əlindən tələb edəcəyəm, və

insanın əlindən, qardaşın əlindən insanın ruhunu tələb edəcəyəm. İnsanın qanını tökən, onun qanı əvəzinə tökülər, çünki mən insanı Allahın surətində yaratdım. Siz isə artın, çoxalın, yer üzünü doldurun və ona hökmranlıq edin. Və Allah Nuha və onun oğullarına dedi, onunla birlikdə deyərək: budur, mən öz əhdimi sizə qaldırıram və sizin nəslinizə sizinlə birlikdə, və sizinlə birlikdə olan hər canlı cana, quşlardan və heyvanlardan, və yerin bütün vəhşi heyvanlarına, nə qədər ki sizinlə birlikdə var, gəmidən çıxan bütün olanlardan. Və Mən öz əhdimi sizinlə bağlayacağam, və tufan suyundan bir daha heç bir canlı məhv olmayacaq, və yeri məhv etmək üçün bir daha su tufanı olmayacaq. Və Rəbb Allah Nuha dedi: Bu, əhdin əlamətidir ki, mən özümlə sizin aranızda və sizinlə birlikdə olan bütün canlı varlıqlar arasında əbədi nəsillər üçün verirəm. Kamanımı buludda qoyuram və o, mənimlə yer arasında əhdin əlaməti olacaq. Və mən buludları yerin üzərində topladığım zaman, yay buludda görünəcək. Və Mən öz əhdimi xatırlayacağam, hansı ki Mənimlə sizin aranızda və bütün ətdə yaşayan hər canlı arasındadır, və bir daha su tufana çevrilməyəcək ki, bütün əti məhv etsin. Və mənim yayım buludda olacaq, və mən yer ilə aramda, və yer üzərində olan bütün ətdə yaşayan hər canlı arasında əbədi əhdi xatırlamaq üçün görəcəyəm. Və Allah Nuha dedi: Bu, mənim qurduğum əhdin əlamətidir ki, mənimlə yer üzündə olan bütün canlılar arasındadır. Və Nuhun gəmidən çıxan oğulları Sam, Ham və Yafəs idi. Xam isə Kənanın atası idi. Bunlar Nuhun üç oğludur və bütün yer üzünə bunlardan yayıldılar. Və Nuh, torpağın fermeri olan insan, başladı və üzümlük əkdi. Və o, şərabdan içdi və

sərxoş oldu və öz evində çılpaq qaldı. Və Kənanın atası Xam öz atasının çılpaqlığını gördü və çölə çıxaraq iki qardaşına xəbər verdi. Və Sam və Yafəs paltarı götürüb onların iki kürəyinə qoydular və geriyə doğru getdilər və atalarının çılpaqlığını örtdülər və onların üzü geriyə doğru idi və atalarının çılpaqlığını görmədilər. Nuh şərabdan ayıldı və kiçik oğlunun ona nə etdiyini öyrəndi. Və dedi: Lənətlənmiş Kənan, oğul; qardaşlarına qul olacaq. Və o dedi: Samın Allahı Rəbb mübarək olsun və Kənan onun qulu olacaq. Allah Yafəsi genişlətsin və o, Samın evlərində yaşasın; və Kənan onun qulu olsun. Nuh daşqından sonra üç yüz əlli il yaşadı. Və Nuhun bütün günləri doqquz yüz əlli il oldu və o öldü.

10

Bunlar isə Nuhun oğulları Samın, Hamın, Yafəsin nəsilləridir və onlara tufandan sonra oğullar doğuldu. Yafəsin oğulları: Qomer, Maqoq, Maday, Yavan, Elişa, Tubal, Meşek və Tiras. Və Qomerin oğulları: Aşkenaz, Rifat və Toqarma. Və Yovanın oğulları: Elişa, Tarseis, Kittim, Rodanim. Bunlardan millətlərin adaları onların torpağında ayrıldı, hər biri öz dilinə görə, öz tayfalarında və öz millətlərində. Hamın oğulları Kuş, Misrayim, Fut və Kənan idi. Xuşun oğulları: Səba, Evilə, Səbata, Reqma və Səbataka. Reqmanın oğulları isə: Səba və Dadan. Kush Nimrodu doğdu, o, yer üzündə nəhəng olmağa başladı. Bu, Rəbb Allahın önündə nəhəng ovçu idi, buna görə deyəcəklər: Rəbbin önündə nəhəng ovçu Nimrod kimi. Onun krallığının başlanğıcı Babil, Oreç,

Arçad və Xalanne idi, Senaar torpağında. O torpaqdan Aşşur çıxdı və Ninevanı tikdi, və Rexovot şəhərini, və Kalahı, və Dasehi Nineva ilə Kalah arasında; bu, böyük şəhər idi. Və Misrayim Ludimləri, Naftaliləri, Anamimləri, Lehabimləri, Patrusimləri və Kasluximləri doğdu, haradan Filiştlilər çıxdı, və Qaftorimləri doğdu. Kənan isə Sidonu, onun ilk oğlunu, və Xetliləri, və Yevusluları, və Emorluları, və Gerqeşliləri, və Xivliləri, və Arkliləri, və Sinliləri, və Arvadlilları, və Semarlilları, və Xamatlilları doğdu. Və bundan sonra Kənanlilərin tayfaları səpələndilər. Kənanlıların sərhədləri Sidondan Gerara və Qəzzaya qədər, Sodoma və Qomorraya, Admaya və Sevoyimə Laşaya qədər uzanırdı. Bunlar Hamın oğullarıdır, öz qəbilələrində, öz dillərinə görə, öz bölgələrində və öz millətlərində. Və Şemə də doğuldu, o, Eberin bütün oğullarının atası idi, böyük qardaş Yafəsin qardaşı. Şemin oğulları: Elam və Assuriya və Arfaksad və Lud və Aram və Kaynan. Aramın oğulları: Uz, Ul, Gater və Meşek. Və Arfaksad Kaynanı doğdu, və Kaynan Salanı doğdu, Sala isə Eberi doğdu. Və Eberin iki oğlu oldu, birinin adı Phaleg idi, çünki onun günlərində yer bölündü, və qardaşının adı Joktan idi. Yoktan isə Elmodadı, Şelefi, Xasarmavetı, Yerahı, Hadoramı, Uzalı, Diklanı, Obalı, Avimaeli, Səbanı, Ofiri, Xavilanı və Yovavı doğdu; bütün bunlar Yoktanın oğulları idi. Və onların yaşayış yeri Massadan Şərq dağı Sapheraya gəlmək qədər idi. Bunlar Semin oğullarıdır, öz qəbilələrində, öz dillərinə görə, öz ölkələrində və öz millətlərində. Bunlar Nuhun oğullarının qəbilələridir onların nəsillərinə görə, onların millətlərinə görə; bunlardan yer üzərində millətlərin adaları daşqından sonra səpələndi.

11

Və bütün yer bir dil idi və hamı üçün bir səs. Və belə oldu ki, onlar şərqdən köç edərkən Şinar torpağında bir düzənlik tapdılar və orada məskunlaşdılar. Və insan öz qonşusuna dedi: Gəlin kərpic düzəldək və onları odda bişirək. Onlar üçün kərpic daş yerinə, asfalt isə gil yerinə oldu. Və dedilər: Gəlin özümüzə bir şəhər və qüllə tikək ki, onun başı göyə qədər çatsın, və özümüzə ad qoyaq ki, bütün yer üzündə dağılmayaq. Və Rəbb insan oğullarının tikdiyi şəhəri və qülləni görmək üçün aşağı endi. Və Rəbb dedi: Budur, hamısının cinsi birdir və dili birdir, və bunu etməyə başladılar, və indi nə qədər ki etməyə cəhd edəcəklər, heç nə onlar üçün uğursuz olmayacaq. Gəlin, aşağı enib orada onların dilini qarışdıraq ki, hər biri qonşusunun səsini eşitməsin. Və Rəbb onları oradan bütün yerin üzərinə səpələdi və onlar şəhəri və qalanı tikməyi dayandırdılar. Buna görə onun adı Qarışıqlıq çağırıldı, çünki Rəbb orada bütün yerin dillərini qarışdırdı və Rəbb onları oradan bütün yer üzünə səpələdi. Və bunlar Semin nəsilləridir, və Sem yüz yaşında idi, o zaman Arfaksadı doğdu, selədən sonra ikinci ildə. Və Sem Arfaksadı doğurduqdan sonra beş yüz il yaşadı və oğullar və qızlar doğurdu və öldü. Və Arfaksad yüz otuz beş il yaşadı və Kaynanı doğdu. Və Arfaksad Kaynanı doğduqdan sonra dörd yüz il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu və öldü. Və Keynan yüz otuz il yaşadı və Salanı doğdu; və Keynan Salanı doğduqdan sonra üç yüz otuz il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu və öldü. Və Sala yüz otuz il yaşadı və Eberi doğdu. Və Sala Eberi

doğurduqdan sonra üç yüz otuz il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu və öldü. Və Eber yüz otuz dörd il yaşadı və Faleqi doğdu. Və Eber Peleqi doğduqdan sonra iki yüz yetmiş il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu, və öldü. Və Faleq yüz otuz il yaşadı və Raqaunu doğdu. Və Faleq Raqaunu doğurduqdan sonra doqquz yüz iki il yaşadı və oğullar və qızlar doğurdu, və öldü. Və Raqau yüz otuz iki il yaşadı və Seruxu dünyaya gətirdi. Və Raqau yaşadı Seruxu doğurduqdan sonra iki yüz yeddi il, və oğullar və qızlar doğurdu, və öldü. Və Serux yüz otuz il yaşadı və Naxoru doğdu. Və Serux Naxoru doğduqdan sonra iki yüz il yaşadı və oğullar və qızlar doğdu, və öldü. Naxor yüz yetmiş doqquz il yaşadı və Teranı dünyaya gətirdi. Naxor Terahı doğduqdan sonra yüz iyirmi beş il yaşadı və oğulları və qızları oldu, və öldü. Və Tara yetmiş il yaşadı və Abramı, Naxoru və Harranı doğdu. Bunlar Terahın nəsilləridir: Terah Abramı, Naxoru və Haranı doğdu, Haran isə Lotu doğdu. Və Arran öz atası Terahdan əvvəl öldü, doğulduğu torpaqlarda, Xaldeylilərin bölgəsində. İbram və Naxor özlərinə arvadlar aldılar: İbramın arvadının adı Sara, Naxorun arvadının adı isə Melxa idi, Harranın qızı, Melxanın və İskanın atası. Və Saray qısır idi və uşaq doğmurdu. Tera oğlu Abramı, nəvəsi Lotı (Harranın oğlunu) və gəlini Saranı (oğlu Abramın arvadını) götürdü və onları Xaldeylilərin ölkəsindən çıxartdı ki, Kənan torpağına getsinlər. Onlar Harrana qədər gəldilər və orada məskunlaşdı. Və Terahın Haran torpağında bütün günləri iki yüz beş il oldu və Terah Haranda öldü.

12

Və Rəbb Abrama dedi: Sənin torpağından, sənin qohumluğundan və sənin atanın evindən çıx və sənə göstərəcəyim torpağa gəl. Və səni böyük millətə çevirəcəyəm, və sənə xeyir-dua verəcəyəm, və sənin adını böyüdəcəyəm, və sən xeyir-dua verilmiş olacaqsan. Və mən sənə xeyir-dua verənlərə xeyir-dua verəcəyəm, və səni lənətləyənləri lənətləyəcəyəm, və sənin vasitənlə yerin bütün tayfaları xeyir-dua alacaq. Və Abram getdi, necə ki Rəbb ona danışdı, və Lut onunla getdi. Abram isə yetmiş beş yaşında idi, Xarandan çıxdığı zaman. Və Abram öz arvadı Saranı, qardaşının oğlu Lutu, onların əldə etdikləri bütün mülkləri və Xarranda əldə etdikləri bütün canları götürdü və Kənan torpağına getmək üçün çıxdılar. Və İbram torpağı onun uzunluğu boyunca Şekem yerinə qədər, hündür palıdın yanına keçdi, Kənanlılar isə o zaman torpaqda yaşayırdılar. Və Rəbb Abrama göründü və ona dedi: Bu torpağı sənin nəslinə verəcəyəm. Və Abram orada ona görünən Rəbbə qurbangah tikdi. Və oradan Beytelin şərqindəki dağa tərəf getdi və orada öz çadırını qurdu - Beytel qərbdə və Anqay şərqdə. Orada Rəbb üçün qurbangah tikdi və Rəbbin adını çağırdı. Və Abram getdi və gedərək səhrada düşərgə saldı. Və yer üzündə aclıq baş verdi, və Abram Misirə endi ki, orada məskunlaşsın, çünki aclıq yer üzündə güclənmişdi. Abram Misirə daxil olmaq üçün yaxınlaşanda belə oldu ki, Abram arvadı Saraya dedi: Mən bilirəm ki, sən gözəl üzlü qadınsan. Buna görə Misirlilər səni görəndə deyəcəklər ki, bu onun arvadıdır və məni öldürəcəklər, səni isə sağ saxlayacaqlar. Buna görə dedim ki, onun bacısıyam, belə ki, sənin vasitənlə mənə yaxşılıq olsun və ruhum sənin üçün yaşasın. Belə oldu ki, Abram Misirə daxil olanda misirlilər

onun arvadını gördülər və onun çox gözəl olduğunu gördülər. Fironun hökmdarları onu gördülər və onu Firona tərifl ədilər, və onu Fironun evinə gətirdilər. Və onun sayəsində İbrahimə yaxşı rəftar etdilər və onun qoyunları, buzovları, eşşəkləri, qulları, kənizləri, qatırları və dəvələri oldu. Və Tanrı Fironu və onun evini Abramın arvadı Sara ilə əlaqədar böyük və pis əziyyətlərlə cəzalandırdı. Firon Abramı çağıraraq dedi: Bu nə etdin mənə? Niyə mənə bildirmədin ki, o sənin arvadındır? Niyə dedin ki, o mənim bacımdır? Və mən onu özümə arvad aldım; və indi bax, sənin arvadın sənin qarşındadır, götür və get. Və Firon kişilərə əmr etdi ki, Abramı, onun arvadını və ona aid olan hər şeyi yola salıb göndərsinlər.

13

Abram Misirdən qayıtdı, özü, arvadı və bütün malı ilə birlikdə, Lot da onunla idi və səhraya getdilər. Abram isə mal-qara, gümüş və qızılla çox varlı idi. Və o getdi haradan gəlmişdi səhraya, Beytələ qədər, o yerə qədər ki, orada əvvəl onun çadırı idi, Beytəl ilə Ay arasında, qurbangahın yerinə ki, orada əvvəlcə etmişdi, və İbram orada Rəbbin adını çağırdı. Və Abramla birlikdə səyahət edən Lotun qoyunları, öküzləri və çadırları var idi. Və yer onları birlikdə yaşatmırdı, çünki onların mülkləri çox idi, və yer onları birlikdə yaşatmırdı. Və Abramın mal-qarasının çobanları ilə Lotun mal-qarasının çobanları arasında döyüş oldu, Kənanlılar və Perizlilər isə o zaman həmin torpaqda yaşayırdılar. Abram Lota dedi: Qoy mənimlə sənin aranda,

mənim çobanlarımla sənin çobanların arasında döyüş olmasın, çünki biz qardaş insanlarıq. Bax, bütün yer sənin qarşında deyilmi? Məndən ayrıl; əgər sən sola getsən, mən sağa gedərəm; əgər sən sağa getsən, mən sola gedərəm. Və Lut gözlərini qaldıraraq İordanın bütün ətraf bölgəsini gördü ki, hamısı suvarılmışdı, Allahın Sodom və Homorranı dağıtmasından əvvəl, Allahın cənnəti kimi və Misir torpağı kimi, Soqora çatana qədər. Və Lut özü üçün İordanın bütün ətraf bölgəsini seçdi və Lut şərqdən getdi və onlar hər biri öz qardaşından ayrıldı. Abram isə Kənan torpağında məskunlaşdı, Lut isə ətraf bölgənin şəhərində məskunlaşdı və Sodomda çadır qurdu. Sodomda yaşayan insanlar isə Allahın qarşısında çox pis və günahkar idilər. Allah Lut ondan ayrıldıqdan sonra İbrahimə dedi, gözlərinlə yuxarı bax və indi sənin olduğun yerdən şimala və cənuba və şərqə və qərbə bax, çünki bütün torpağı ki sən görürsən, onu sənə verəcəyəm və sənin nəslinə əbədi olaraq. Və sənin nəslini yerin qumu kimi edəcəyəm, əgər kimsə yerin qumunu saya bilirsə, sənin nəslin də sayılacaq. Qalxıb bu torpağı uzununa və eninə keç, çünki onu sənə və sənin nəslinə əbədi olaraq verəcəyəm. Və Abram çadırını köçürüb gəldi və Mamre palıdının yanında məskunlaşdı ki, Xebronda idi, və orada Rəbbə qurbangah tikdi.

14

Və belə oldu ki, Şinar padşahı Amrafelin və Ellasar padşahı Aryoxun və Elam padşahı Kedorlaomerin və millətlər padşahı

Tidalın hökmranlığında onlar müharibə etdilər Sodom padşahı Bilha ilə və Homorra padşahı Birşa ilə və Adma padşahı Şinar ilə və Sevoyim padşahı Şemeber ilə və Balak padşahı ilə; bu isə Soardır. Bütün bunlar duzlu dərə üzərində razılaşdılar, bu, Duzlar dənizi idi. On iki il onlar Xodolloqomora xidmət etdilər, amma on üçüncü ildə üsyan etdilər. On dördüncü ildə Xodolloqomor və onunla birlikdə olan padşahlar gəldi və Aştarotda olan nəhəngləri və Karnaimdə olanları kəsdilər, və onlarla birlikdə olan güclü millətləri və Saue şəhərində olan Ommailəri kəsdilər. Və Seir dağlarında yaşayan Xorrayları Paran çinar ağacına qədər məğlub etdilər ki, o, səhrada yerləşir. Və geri dönərək hökm bulağına gəldilər; bu Kadeşdir; və bütün Amalək hökmdarlarını və Xasason-Tamarda yaşayan Emorluları qırdılar. Sodom padşahı və Homorra padşahı və Adma padşahı və Sevoyim padşahı və Balak padşahı çıxdı; bu Soğardır; və onlar duz vadisində döyüşə düzüldülər Elam padşahı Kedorlaomerə qarşı və millətlər padşahı Tidala qarşı və Şinar padşahı Amrafelə qarşı və Ellasar padşahı Aryoka qarşı, dörd padşah beş padşaha qarşı. Duzlu dərədə asfalt quyuları var idi, Sodom padşahı və Qomorra padşahı qaçdılar və oraya düşdülər, qalanlar isə dağlıq tərəfə qaçdılar. Onlar Sodom və Qomorranın bütün atlarını və bütün yeməklərini götürüb getdilər. Onlar Lutu, Abramın qardaşının oğlunu və onun yükünü götürdülər və getdilər, çünki o, Sodomda yaşayırdı. Xilas edilənlərdən biri gəlib İbrani İbrama xəbər verdi, özü isə Emorlu Eşkolun qardaşı və Onanın qardaşı Mamrenin palıdı yanında yaşayırdı, onlar İbramın müttəfiqləri idilər. İbrahim eşitdi ki, onun qardaşı Lut əsir götürülmüşdü, öz ev qullarını üç yüz on səkkiz nəfər saydı

və onların arxasınca Dana qədər təqib etdi. Və o, özü və uşaqları gecə onların üzərinə hücum etdi və onları vurdu və onları Dəməşqin solunda olan Xobaya qədər təqib etdi. Və o Sodomun bütün atlarını geri qaytardı, və onun qardaşı oğlu Lutu geri qaytardı, və onun bütün əmlakını, və qadınları, və xalqı. Sodom padşahı onunla görüşmək üçün çıxdı, o, Xodolloqomoru və onunla birlikdə olan padşahları məğlub edib qayıtdıqdan sonra, Şavey dərəsinə - bu, padşahlar düzənliyi idi. Və Melkisedek, Salem kralı, çörək və şərab gətirdi, o isə Uca Allahın kahini idi. Və Abramı mübarək etdi və dedi: Mübarək olsun Abram uca Allaha görə ki, göyü və yeri yaratdı. Və mübarəkdir ən yüksək Allah ki, sənin düşmənlərini sənə təslim etdi, və İbram ona hər şeydən onda birini verdi. Sodomun padşahı Abrama dedi: Kişiləri mənə ver, atları isə özün üçün götür. İbrahim Sodom padşahına dedi, mən əlimi Rəbbə, ən ali Allaha uzadacağam, o ki göyü və yeri yaratdı, əgər sapdan tutmuş ayaqqabının qayışına qədər sənin bütün şeylərindən götürəcəm, ki deməyəsən ki, mən İbrahimi zəngin etdim. Gənc adamların yediklərindən və mənimlə birlikdə gedən adamların - Esxolun, Aunanın, Mamrenin payından başqa, bunlar öz paylərını alacaqlar.

15

Bu sözlərdən sonra Rəbbin sözü Abrama görüntüdə gəldi və dedi: Qorxma, Abram, mən sənin qalxanınam, sənin mükafatın çox böyük olacaq. İbrahim deyir: Ağam Rəbb, mənə nə verəcəksən? Mən isə uşaqsız gedirəm; mənim evdə doğulmuş

qulumun oğlu Masek, bu Dəməşqli Eliezerdir. Abram dedi: Çünki sən mənə nəsil vermədin, evdə doğulmuş qulum məni miras alacaq. Və dərhal Rəbbin səsi ona gəldi və dedi: Xeyr, bu səni miras almayacaq, lakin sənin öz nəslindən çıxacaq olan, o səni miras alacaq. Onu çölə çıxartdı və ona dedi: Həqiqətən göyə bax və ulduzları say, əgər onları saymağa qadir olsan. Və dedi: Sənin nəslin belə olacaq. Və Abram Allaha inandı və bu ona salehlik sayıldı. Ona dedi: Mən səni Xaldeylilərin ölkəsindən çıxaran Tanrıyam ki, bu torpağı sənə miras olaraq verim. Amma o dedi: Ağa Rəbb, nəyə görə biləcəyəm ki, onu miras alacağam? O ona dedi: Mənə üç yaşlı düyə, üç yaşlı keçi, üç yaşlı qoç, qumru və göyərçin gətir. O, bütün bunları götürdü və onları ortadan böldü, və onları bir-birinə qarşı qoydu, amma quşları bölmədi. Quşlar bədənlərin üzərinə, onların iki hissəyə bölünmüş parçalarının üzərinə endi və İbram onların yanında oturdu. Günəşin batması zamanı Abrama trans vəziyyəti düşdü və budur, ona böyük qaranlıq qorxu çökdü. Və İbrama deyildi: Bil ki, sənin nəslin özgə torpaqda qonaq olacaq, onları qul edəcəklər, onlara pis rəftar edəcəklər və onları alçaldacaqlar, dörd yüz il. Lakin onların qul olacaqları milləti mən mühakimə edəcəyəm, bundan sonra isə onlar buradan çoxlu yüklə çıxacaqlar. Sən isə atalarının yanına sülh içində gedəcəksən, yaxşı qocalıqda bəslənmiş olaraq. Dördüncü nəsildə isə onlar buraya geri dönəcəklər, çünki Emorluların günahları hələ indiyə qədər dolmamışdır. Çünki günəş qərbə doğru batdı, alov yarandı və budur ki, tüstülənən bir soba və od məşəlləri bu bölünmüş parçaların arasından keçdi. O gün Rəbb İbrahimlə əhd bağladı, deyərək: Sənin nəslənə bu torpağı verəcəyəm, Misir çayından

böyük Fərat çayına qədər: Keniləri və Kenizliləri və Qadmonluları və Xetliləri və Perizliləri və Refaimləri və Emorluları və Kənanlıları və Xivliləri və Qerqaşiləri və Yevusluları.

16

Sarai, Abramın arvadı, ona uşaq doğmamışdı, lakin onun Misirli bir cariyəsi var idi ki, adı Haqar idi. Sara Abrama dedi: Budur, Rəbb məni doğmaqdan məhrum etdi, buna görə də qulluqçu qızımın yanına gir ki, ondan mənə övlad olsun. Abram Saranın sözünə qulaq asdı. Və Abramın arvadı Sara öz Misirli kənizi Həcəri götürmüş, Abramın Kənan torpağında yaşamasından on il sonra, onu öz əri Abrama arvad olaraq verdi. Və Həcərin yanına girdi və o hamilə qaldı, və gördü ki hamilədir, və xanım onun gözündə hörmətdən düşdü. Sara İbrahimə dedi: Mən səndən haqsızlığa məruz qalıram; mən öz kənizimi sənin qoynuna vermişəm, amma o gördü ki, hamilədir, mən onun qarşısında alçaldılmışam. Tanrı mənimlə sənin aranda mühakimə etsin. İbrahim Saraya dedi ki, bax sənin kənizin sənin əlindədir, onunla istədiyin kimi rəftar et. Və Sara onu incitdi və o, onun üzündən qaçdı. Rəbbin elçisi onu səhrada, Şur yolunda olan bulağın yanında tapdı. Və Rəbbin elçisi ona dedi: Həcər, Saranın kənizi, sən haradan gəlirsən? Və hara gedirsən? Və dedi: Mənim xanımım Saranın üzündən mən qaçıram. Rəbbin mələyi ona dedi: Öz xanımının yanına qayıt və onun əlləri altında itaət et. Və Rəbbin elçisi ona dedi: Sənin nəslini

çoxalda-çoxalda artıracağam və çoxluğundan sayıla bilməyəcək. Və Rəbbin mələyi ona dedi: Budur, sən hamiləsən və oğul doğacaqsan, onun adını İsmayıl qoyacaqsan, çünki Rəbb sənin əziyyətini eşitdi. Bu köylü bir insan olacaq, onun əlləri hamının üzərində olacaq, və hamının əlləri onun üzərində olacaq, və o, bütün qardaşlarının üzü qarşısında məskunlaşacaq. O, onunla danışan Rəbbin adını çağırdı: Sən məni görən Allahsan, çünki o dedi: Həqiqətən, mənə görünəni üz-üzə gördüm. Bunun üçün o, quyunu Önündə gördüyüm quyu adlandırdı; budur, Kadeş ilə Barad arasında. Həcər İbrahimə oğul doğdu və İbrahim onun oğlunun adını, Həcərin ona doğduğu oğlun adını İsmayıl qoydu. Abram səksən altı yaşında idi, Hagar Abrama İsmaili doğduğu vaxt.

17

İbrahim doxsan doqquz yaşa çatdı. Və Rəbb İbrahimə göründü və ona dedi: Mən sənin Allahınam, mənim qarşımda xoş ol və qüsursuz ol. Və Öz əhdimi Mənimlə sənin aranda bağlayacağam və səni çox çoxaldacağam. Və Abram üzüstə yerə düşdü. Və Allah ona deyərək danışdı: Mən budur, mənim əhdim sənlədir və sən millətlərin çoxluğunun atası olacaqsan. Və sənin adın bir daha Abram çağırılmayacaq, lakin sənin adın İbrahim olacaq, çünki səni çoxlu millətlərin atası etmişəm. Mən səni çox-çox artıracağam, səni millətlərə çevirəcəyəm və səndən padşahlar törəyəcək. Və Mən öz əhdimi sənlə və səndən sonra gələn nəsillərinlə bağlayacağam, bu əbədi əhd olacaq ki, Mən sənin və

səndən sonrakı nəslinin Allahı olum. Və mən sənə və səndən sonra sənin nəslinə verəcəyəm torpağı, hansında sən məskunlaşırsan, bütün Kənan torpağını, əbədi mülkiyyət olaraq, və mən onların Allahı olacağam. Və Allah İbrahimə dedi: Sən isə. Əhdimi saxlayacaqsan, sən və səndən sonra sənin nəslin onların nəsillərinə qədər. Və bu əhd ki, sən saxlayacaqsan mənimlə sizin aranızda və sənin ardınca gələn toxumunla onların nəsillərinə qədər: sizin hər kişiniz sünnət olunacaq. Və siz öz sünnət dərinizin ətini sünnət edəcəksiniz və bu, mənimlə sizin aranızda əhdin əlaməti olacaq. Və səkkiz günlük uşaq sizin üçün sünnət olunacaq, hər kişi sizin nəsillərinizə görə; həm evdə doğulmuş, həm də gümüşlə alınmış hər yad oğuldan, kim sənin toxumundan deyil. Sünnətlə sünnət olunacaq sənin evinin evdə doğulmuşu və gümüşlə alınmış; və mənim əhdim sizin ətiniz üzərində əbədi əhd olacaq. Və sünnətsiz olan kişi ki, onun sünnət dərisinin əti səkkizinci gündə sünnət edilməyəcək, o can öz nəslindən məhv ediləcək, çünki o, mənim əhdimi pozdu. Və Tanrı İbrahimə dedi: Sənin qadının Sarayın adı Saray çağırılmayacaq, onun adı Sara olacaq. Mən ona xeyir-dua verəcəyəm və sənə ondan uşaq verəcəyəm, və ona xeyir-dua verəcəyəm, və o, millətlərə çevriləcək, və millətlərin padşahları ondan olacaq. Və İbrahim üzüstə düşdü və güldü, və öz ağlında dedi: yüz yaşlı adama oğul olacaqmı? Və əgər Sarra doxsan yaşında olarkən doğacaq? İbrahim isə Allaha dedi: Bu İsmail sənin hüzurunda yaşasın. Allah İbrahimə dedi: Bəli, budur, sənin arvadın Sara sənə oğul doğacaq və sən onun adını İshaq qoyacaqsan. Mən onunla öz əhdimi bağlayacağam, əbədi əhd olaraq, ona və ondan sonra onun nəslinə Allah olacağam.

İsmayıl haqqında isə, budur, səni eşitdim və budur, ona bərəkət verdim və onu artıracağam və onu çox-çox çoxaldacağam. On iki millət doğacaq və onu böyük millətə çevirəcəyəm. Amma əhdimi İshaqa qarşı qurub edəcəyəm, hansını Səra sənə bu vaxtda, gələn ildə doğacaq. O, onunla danışmağı bitirdi və Allah İbrahimin yanından qalxdı. Və İbrahim öz oğlu İsmaili, bütün ev əhlini, bütün gümüşlə alınmışları və İbrahimin evindəki bütün kişiləri götürdü və o gün Allahın ona dediyi kimi onların sünnət dərilərini sünnət etdi. İbrahim isə doxsan doqquz yaşında idi, o zaman ki, öz sünnət dərisinin ətini sünnət etdi. İsmail isə onun oğlu on üç yaşında idi, sünnət dərisinin əti sünnət edildiyi zaman. O günün vaxtında İbrahim sünnət olundu, və onun oğlu İsmayıl, və onun evinin bütün kişiləri, və onun evdə doğulmuşları, və yad millətlərdən gümüşlə satın alınmışlar.

18

Günorta vaxtı o, çadırının qapısında oturarkən, Allah ona Mamre palıdının yanında göründü. Gözlərini qaldırıb baxdıqda gördü ki, budur, üç kişi onun yanında dayanmışdı və görəndə çadırının qapısından onları qarşılamağa qaçdı və yerə səcdə etdi. Və o dedi: Ağam, əgər sənin gözündə lütf tapdımsa, qulunun yanından yan keçmə. Həqiqətən su gətirilsin və onlar sizin ayaqlarınızı yusunlar və ağacın altında sərinləşin. Və mən çörək götürəcəyəm və siz yeyəcəksiniz. Və bundan sonra siz öz yolunuzla gedəcəksiniz, ona görə ki, siz öz qulunuzun yanına dönmüşdünüz. Və o dedi: Belə et, necə demisənsə. Və İbrahim

çadıra, Saranın yanına tələsdi və ona dedi: Tələs, üç ölçü incə unu yoğur və kül altında bişmiş çörəklər hazırla. İbrahim öküzlərə qaçdı və yumşaq və yaxşı bir dana götürüb uşağa verdi və onu hazırlamağa tələsdi. O, kərə yağı, süd və hazırladığı buzovu götürdü və onların qarşısına qoydu, onlar yedilər, özü isə ağacın altında onların yanında dayanmışdı. O ona dedi: Sənin arvadın Sarra haradadır? O isə cavab verərək dedi: Bax, çadırdadır. Və dedi, qayıdaraq gələcəyəm sənin yanına bu vaxta görə, saatlara, və Sara, sənin arvadın, oğul sahib olacaq. Sara isə eşitdi, çadırın qapısında olarkən onun arxasında. Abraham və Sarah qoca idilər, günlərdə irəliləmişdilər və Sarahda qadın adətləri kəsilmişdi. Sara özündə güldü və dedi: Hələ bu günə qədər mənə belə bir şey olmamışdır, ağam da yaşlıdır. Və Rəbb İbrahimə dedi: Niyə Sara öz-özünə güldü və dedi: Məgər həqiqətən doğacağam? Mən isə qocalmışam. Allahın yanında heç bir söz mümkünsüz olmaz? Bu vaxt mən sənə qayıdacağam və Saranın oğlu olacaq. Sara inkar etdi və dedi: Mən gülməmişdim, çünki qorxmuşdu. Və o, ona dedi: Yox, sən güldün. Oradan qalxaraq kişilər Sodomun və Qomorranın üzünə baxdılar. İbrahim isə onlarla birlikdə gedirdi, onları yola salmaq üçün müşayiət edirdi. Və Rəbb dedi: Mən gizlətməyəcəyəm mənim qulum İbrahimdən onu ki mən edirəm. Abraham isə böyük və çoxsaylı millətə çevriləcək, və yer üzünün bütün millətləri onun vasitəsilə xeyir-dua alacaq. Bildim ki, o, öz oğullarına və ondan sonra öz evinə əmr edəcək və onlar Rəbbin yollarını saxlayacaqlar, ədalət və hökm edəcəklər ki, Rəbb İbrahimə ona danışdığı hər şeyi gətirsin. Rəbb dedi: Sodom və Gomorranın fəryadı mənə çatıb çoxalıb və onların günahları çox

böyükdür. Enib görəcəyəm ki, onların mənə gələn fəryadına görə hər şey tamamlanır, yoxsa yox - bunu bilim deyə. Və kişilər oradan dönüb Sodoma getdilər, İbrahim isə hələ Rəbbin qarşısında dayanmışdı. Və İbrahim yaxınlaşaraq dedi: Ədalətli insanı allahsızla birlikdə məhv etmə, çünki ədalətli allahsız kimi olacaq. Əgər şəhərdə əlli saleh insan olarsa, onları məhv edəcəksən? Sən bütün yeri əlli saleh adamın xatirinə buraxmayacaqsan, əgər onlar orada olarsa? Heç bir halda Sən belə bir şey etməyəcəksən: salehi allahsızla birlikdə öldürmək, və saleh allahsız kimi olacaq. Heç bir halda! Bütün yeri mühakimə edən Sən ədalət göstərməyəcəksənmi? Rəbb dedi: Əgər Sodomda, şəhərin içində əlli saleh olsa, onların xatirinə bütün şəhəri və bütün yeri bağışlayacağam. Və İbrahim cavab verərək dedi: İndi mən öz Rəbbimə danışmağa başladım, mən isə torpaq və külüm. Əgər əlli saleh qırxbeşə ensə, beş nəfərə görə bütün şəhəri məhv edərsən? Və o dedi: Məhv etməyəcəyəm, əgər orada qırx beş nəfər tapsam. Və o, hələ onunla danışmağa davam etdi və dedi: Əgər orada qırx nəfər tapılsa? O dedi: Qırx nəfərin xatirinə məhv etməyəcəyəm. Və dedi: Xeyr, Rəbbim, əgər danışsam? Əgər orada otuz tapılsa? Və o dedi: Otuz nəfərin xatirinə məhv etməyəcəyəm. Və o dedi: Çünki mən Rəbbə danışmaq istəyirəm, bəs əgər orada iyirmi tapılsa? Və o dedi: Məhv etməyəcəyəm, əgər orada iyirmi nəfər tapsam. Və dedi: Qəzəblənmə, Rəbbim, əgər bir dəfə daha danışsam? Əgər orada on nəfər tapılsa? Və o dedi: Mən on nəfərin xatirinə məhv etməyəcəyəm. Rəbb İbrahimlə danışmağı dayandırdıqdan sonra getdi və İbrahim öz yerinə qayıtdı.

19

İki elçi axşam Sodoma gəldilər. Lut Sədomun qapısı yanında oturmuşdu və Lut onları gördükdə, onları qarşılamaq üçün qalxdı və üzü ilə yerə səcdə etdi. Və o dedi: Baxın, ağalar, qulunuzun evinə dönün və qalın və ayaqlarınızı yuyun və erkən qalxıb yolunuza gedəcəksiniz. Və onlar dedilər: Yox, amma meydanda qalacağıq. Və onları təkid etdi və onlar ona tərəf döndülər və onun evinə daxil oldular və onlara içki hazırladı və onlara mayasız çörək bişirdi və yedilər. Yatmazdan əvvəl isə, şəhərin kişiləri, Sodomluları evi əhatə etdilər, gənc oğlandan yaşlıya qədər, bütün xalq birlikdə. Və onlar Lutu çağırırdılar və ona deyirdilər: haradalar o kişilər ki, bu gecə sənin yanına gəlmişlər? Onları bizə çıxart ki, biz onlarla qohum olaq. Lut astanaya, onların tərəfinə çıxdı və qapını arxasında bağladı. Və onlara dedi: Qardaşlar, heç bir halda pislik etməyin. Mənim iki qızım var ki, onlar kişi tanımayıblar. Mən onları sizin yanınıza çıxaracağam və onlardan istədiyiniz kimi istifadə edin, yalnız bu kişilərə haqsızlıq etməyin, çünki onlar mənim damımın sığınacağı altına giriblər. Onlar ona dedilər: Çəkil get oradan; sən qonaq kimi yaşamağa gəlmisən, yox ki hökm verəsən? İndi buna görə biz səni onlardan daha çox incidək. Və onlar Lutu çox məcbur edirdilər və qapını sındırmaq üçün yaxınlaşdılar. Lakin kişilər əllərini uzadaraq Lutu özlərinə tərəf evə çəkdilər və evin qapısını bağladılar. Evin qapısında olan kişiləri kiçikdən böyüyə qədər korluqla vurdular və onlar qapını axtararaq çaşıb qaldılar. Kişilər Luta dedilər: Sənin burada kürəkənlərin,

oğulların ya da qızların varmı? Əgər şəhərdə sənin başqa kimsən varsa, bu yerdən çıxart, çünki biz bu yeri məhv edirik; çünki onların fəryadı Rəbbin önündə qaldırıldı və Rəbb bizi onu məhv etmək üçün göndərdi. Lut çıxdı və onun qızlarını almış kürəkənləri ilə danışdı və dedi: Qalxın və bu yerdən çıxın, çünki Rəbb şəhəri məhv edir, amma onun kürəkənlərinin qarşısında zarafat edirmiş kimi göründü. Amma dan söküləndə elçilər Lutu tələsdirirdilər və deyirdilər: Qalx, arvadını və sənin olan iki qızını götür və çıx get ki, sən də şəhərin günahları ilə birlikdə məhv olmayasan. Və onlar narahat oldular, mələklər isə onun əlindən, arvadının əlindən və iki qızının əllərindən tutdular, çünki Rəbb onu əsirgədi. Və belə oldu ki, onlar onları çölə çıxardıqda, dedilər: Öz ruhunu xilas et, arxaya baxma və bütün ətraf bölgədə durma, dağa xilas ol ki, heç vaxt süpürülməyəsən. Lut onlara dedi, yalvarıram Rəbbim, çünki sənin qulun sənin qarşında mərhəmət tapdı, və sən öz ədalətini böyütdün ki, mənim üzərimdə edirsən, mənim ruhumu yaşatmaq üçün; amma mən dağa xilas ola bilməyəcəyəm, yoxsa şərlər məni tutar və ölərəm. Bax, bu şəhər mənim ora sığınmağım üçün yaxındır, o kiçikdir; və orada xilas olacağam; kiçik deyilmi? Və mənim ruhum sənin səbəbindən yaşayacaq. Və ona dedi: Budur, sənin üzünə heyrətləndim və bu sözə görə o şəhəri dağıtmayacağam ki, haqqında danışdın. Ona görə tələs oraya xilas olmaq üçün, çünki mən heç bir şey edə bilməyəcəyəm sən oraya gələnə qədər. Buna görə o, həmin şəhərin adını Seqor adlandırdı. Günəş yerin üzərinə çıxdı və Lut Zoara daxil oldu. Və Rəbb Sodom və Qomorranın üzərinə Rəbbin yanından göydən kükürd və od yağdırdı. Və bu şəhərləri dağıtdı, bütün ətraf

bölgəni, şəhərlərdə yaşayan bütün sakinləri və torpaqdan bitən hər şeyi. Və onun arvadı arxaya baxdı və duz sütunu oldu. İbrahim səhər tezdən qalxdı və Rəbbin qarşısında dayandığı yerə getdi. Və o, Sodomun və Qomorranın üzərinə baxdı və ətraf bölgənin üzərinə, və gördü ki, budur, yerdən alov qalxırdı, sanki sobanın buxarı kimi. Və belə oldu ki, Tanrı ətraf bölgənin bütün şəhərlərini məhv edərkən, Tanrı İbrahimi xatırladı və Lutu məhv edilmənin ortasından çıxartdı, Rəbb Lutun yaşadığı şəhərləri məhv edərkən. Lut Soardan çıxıb dağa getdi və orada özü və iki qızı ilə birlikdə oturdu, çünki Soarda yaşamaqdan qorxdu və mağarada özü və iki qızı ilə birlikdə yaşadı. Yaşlı bacı gəncə dedi: Atamız qocadır və yer üzündə heç kim yoxdur ki, bütün yer üzündə olduğu kimi bizə gəlsin. Gəl və atamıza şərab verək, onunla yataq və atamızdan nəsil qaldıraq. Onlar o gecə atalarına şərab içirtdilər və böyük qız daxil olaraq o gecə atası ilə yatdı, o isə bilmədi nə onun yatdığı zaman, nə də qalxdığı zaman. Ertəsi gün belə oldu ki, böyük bacı kiçik bacıya dedi: Budur, dünən atamızla yatdım. Gəl bu gecə də ona şərab içirdək və sən də içəri girib onunla yat ki, atamızdan nəsil qaldıraq. Onlar o gecə də atalarına şərab içirtdilər və kiçik qızı daxil olub öz atası ilə yatdı, o isə bilmədi onun yatdığını və qalxdığını. Və Lutun iki qızı öz atalarından hamilə qaldılar. Və böyük qız oğul doğdu və onun adını Moab qoydu, deyərək: Mənim atamdan. Bu, bu günə qədər Moabitlərin atasıdır. Kiçik qız da bir oğul doğdu və onun adını Amman qoydu və dedi: Mənim nəslimdən olan oğul, bu, bu günə qədər Ammonitlərin atasıdır.

20

Və İbrahim oradan cənuba doğru torpağa köçdü və Kadeşlə Sur arasında yaşadı və Gerarda qonaq oldu. İbrahim öz arvadı Sarra haqqında dedi ki, o mənim bacımdır, çünki qorxdu demək ki, o mənim arvadımdır, yoxsa şəhərin kişiləri onun üzündən onu öldürərlər. Gerar padşahı Abimelex isə göndərib Sarranı aldı. Və Tanrı Avimelexin yuxusuna girdi gecə vaxtı və dedi: Budur, sən öləcəksən aldığın qadına görə, o isə bir kişi ilə yaşayıb. Abimelech amma ona toxunmadı və dedi: Rəbb, bilməyən və ədalətli bir milləti məhv edəcəksən? O özü mənə demədi ki, mənim bacımdır? Və bu mənə dedi: O, mənim qardaşımdır? Təmiz ürəklə və əllərin düzlüyü ilə mən bunu etdim. Tanrı yuxuda ona dedi: Mən də bildim ki, sən bunu təmiz ürəklə etdin və mən səni əsirgədim ki, mənə qarşı günah etməyəsən, buna görə də sənə onunla toxunmağa icazə vermədim. İndi isə qadını o adama geri ver, çünki o peyğəmbərdir və sənin üçün dua edəcək və yaşayacaqsan. Əgər geri verməsən, bil ki, sən və bütün sənin kilər öləcək. Və Avimelex səhər tezdən qalxdı və bütün xidmətçilərini çağırdı və bütün bu sözləri onların qulağına danışdı; bütün adamlar isə çox qorxdular. Və Abimelek İbrahimi çağırdı və ona dedi: Bu nə etdin bizə? Biz sənə günah etməmişik ki, sən mənim üzərimə və mənim padşahlığımın üzərinə böyük günah gətirdin? Heç kəsin etməyəcəyi işi sən mənim üçün etmisən. Abimelex Abrahama dedi: Nə görüb bunu etdin? İbrahim dedi: Çünki dedim ki, bu yerdə allahqorxuluq yoxdur və məni arvadım üzündən öldürəcəklər. Və həqiqətən, o

mənim bacımdır atadan, amma anadan yox, lakin o mənə arvad oldu. Belə oldu ki, Tanrı məni atamın evindən çıxartdığı zaman, ona dedim: Hər hansı yerə daxil olsaq, mənə bu ədaləti göstərəcəksən: de ki, o mənim qardaşımdır. Avimelex min drahma, qoyunlar, buzovlar, uşaqlar və qadın qullar götürdü və İbrahimə verdi və onun arvadı Saranı ona geri verdi. Və Abimelek Abrahama dedi: Budur, mənim torpağım sənin qarşındadır, harada sənə xoş gəlirsə, orada yaşa. Saraya isə dedi: Budur, sənin qardaşına min didrahma verdim, bunlar sənin üzünün hörməti üçün sənə olacaq, və sənինlə birlikdə olanların hamısına, və hər şeydə doğru danış. İbrahim Allaha dua etdi və Allah Avimeleki, onun arvadını və cariyələrini şəfa verdi və onlar doğdular. Çünki Rəbb İbrahimin arvadı Sara üzündən Avimelekin evindəki bütün bətinləri tamamilə bağlamışdı.

21

Və Rəbb Saranı ziyarət etdi, necə demişdi, və Rəbb Sara üçün yerinə yetirdi, necə söyləmişdi. Və hamilə qalaraq, Abrahama qocalıq vaxtında oğul doğdu, Rəbbin ona dediyi vaxta görə. Və İbrahim ona doğulan oğlunun adını, kimi Sara ona doğdu, İshaq adlandırdı. Və İbrahim İshaqı səkkizinci gündə sünnət etdi, necə ki Allah ona əmr etmişdi. Və İbrahim yüz yaşında idi, nə vaxt ona oğlu İshaq doğuldu. Sara dedi: Rəbb mənə gülüş bəxş etdi, çünki kim eşitsə mənimlə sevinəcək. Və o dedi: Kim İbrahimə bildirəcək ki, Sara uşaq əmizirir? Çünki mən qocalığımda oğul doğdum. Və uşaq böyüdü və süddən kəsildi, və İbrahim böyük

ziyafət etdi o gündə ki, onun oğlu İshaq süddən kəsildi. Sarə Misirli Həcərin İbrahimdən olmuş oğlunun onun oğlu İshaqla oynadığını görəndə İbrahimə dedi: Bu cariyəni və onun oğlunu qov, çünki bu cariyənin oğlu mənim oğlum İshaqla birlikdə miras almayacaq. Ancaq bu söz İbrahimin qarşısında onun oğlu haqqında çox sərt göründü. Tanrı İbrahimə dedi: qoy sənin üçün uşaq haqqında və kəniz haqqında çətin olmasın; Sara sənə nə desə, onun səsini dinlə; çünki sənin nəslin İshaq vasitəsilə çağırılacaq. Və bu kənizin oğlunu da böyük millətə çevirəcəyəm, çünki o sənin nəslindəndir. İbrahim səhər durdu və çörəklər və su tuluğu götürdü və Həcərə verdi və uşağı onun çiyninin üstünə qoydu və onu göndərdi. Gedib o, səhrada, and quyusunda sərgərdan gəzdi. Su tuluqdan tükəndi; və o, uşağı bir küknar ağacının altına atdı; Uzaqlaşıb o, onun qarşısında uzaqdan oturdu, sanki ox atımı qədər; çünki dedi, uşağımın ölümünü görməyim. Və o, onun qarşısında oturdu; uşaq isə qışqırıb ağladı. Və Allah uşağın səsini olduğu yerdən eşitdi; və Allahın elçisi Həcəri göydən çağırdı və ona dedi: Nə olub, Həcər? Qorxma; çünki Allah uşağın səsini o olduğu yerdən eşitdi. Qalx və uşağı götür və onu əlinlə tut, çünki mən onu böyük millət edəcəyəm. Və Allah onun gözlərini açdı və o, canlı suyun quyusunu gördü və getdi və dəri qabı su ilə doldurdu və uşağa içirtdi. Və Allah uşaqla idi; o böyüdü və səhrada yaşadı; o isə oxatan oldu. Və o, çöldə yaşadı və anası ona Misirin Faran torpağından arvad aldı. O zaman belə oldu ki, Abimelex, onun məsləhətçisi Oxozat və onun qoşununun baş komandanı Fixol İbrahimə dedilər: Tanrı sənin etdiyin hər şeydə sənindir. İndi buna görə and iç mənə Allaha mənə haqsızlıq etməyəcəyinə, nə

mənim nəslimə, nə də mənim adıma; amma sənin ilə etdiyim ədalətə görə edəcəksən mənim ilə və torpağa hansında sən qərib kimi yaşadın. Və İbrahim dedi: Mən and içəcəyəm. Və İbrahim Avimeləxi su quyuları haqqında danladı ki, onları Avimeləxin qulları əlindən almışdılar. Və Avimelex ona dedi: Mən bilmədim ki, kim sənə bu sözü etdi, nə də sən mənə bildirdin, nə də mən eşitdim, ancaq bu gün. Və İbrahim qoyunlar və buzovlar götürdü və Avimelexə verdi, və hər ikisi əhd bağladılar. Və İbrahim yeddi dişi quzunu ayrıca qoydu. Və Abimelex Abrahama dedi: Bu qoyunların yeddi dişi quzusu nədir ki, sən onları ayrıca qoymusan? Və İbrahim dedi ki, o yeddi dişi quzunu məndən alacaqsan ki, mənə şəhadət olsunlar ki, mən bu quyunu qazdım. Buna görə o, həmin yerin adını And Quyusu adlandırdı, çünki orada hər ikisi and içdi. Və onlar And quyusunda əhd bağladılar; Avimelek, onun dostu Oxozat və onun qoşununun baş komandanı Fixol ayağa qalxdılar və Filiştlilərin torpağına qayıtdılar. Və İbrahim and quyusunda tarla əkdi və orada Rəbbin adını çağırdı, Əbədi Allah. İbrahim Filiştlilərin torpağında uzun müddət yaşadı.

22

Və bu sözlərdən sonra Allah İbrahimi sınandı və ona dedi: İbrahim, İbrahim! Və o dedi: Budur, mən. Və dedi: Sənin sevimli oğlunu, sevdiyin İshaqı götür və yüksək torpağa get, və onu orada Mənim sənə deyəcəyim dağlardan birində yandırma qurbanı kimi təqdim et. İbrahim səhər tezdən qalxaraq eşşəyini

yəhərlədi və özü ilə birlikdə iki nökəri və oğlu İshaqı götürdü və yandırma qurbanı üçün odun yararaq qalxıb yola düşdü və üçüncü gün Allahın ona dediyi yerə gəldi. Və İbrahim gözlərini qaldırıb baxdıqda, o yeri uzaqdan gördü. Və İbrahim öz xidmətçilərinə dedi: Burada eşşəklə oturun, mən və oğlan buraya qədər gedəcəyik və səcdə edib sizə qayıdacağıq. İbrahim yandırma qurbanının odununu götürdü və onu oğlu İshaqın üzərinə qoydu, özü isə əllərinə odu və qılıncı götürdü və ikisi birlikdə getdilər. İshaq öz atası İbrahimə dedi: Ata. O isə dedi: Nədir, övlad? O dedi, və bax, od və odunlar var, yandırma qurbanı üçün qoyun haradadır? İbrahim dedi: Allah özü üçün yandırma qurbanı üçün qoyunu görəcək, oğul. Getdikdən sonra hər ikisi birlikdə gəldilər o yerə ki, Tanrı ona demişdi; və İbrahim orada qurbangah tikdi və odunları qoydu; və oğlu İshaqı bağladıqdan sonra onu qurbangahın üstünə, odunların üzərinə qoydu. Və İbrahim qılıncı götürmək üçün əlini uzatdı ki, oğlunu kəssin. Və Rəbbin Mələyi onu göydən çağırdı və dedi: İbrahim, İbrahim! O isə dedi: Budur, mən. Və dedi: Əlini uşağın üzərinə qoyma və ona heç nə etmə; indi bildim ki, sən Allahdan qorxursan və mənim üçün sevimli oğlunu əsirgəmədin. Və İbrahim gözlərini yuxarı qaldırıb baxdı və gördü ki, budur, bir qoç buynuzlarından Sabek bitkisinə ilişmişdi. Və İbrahim getdi və qoçu aldı və onu öz oğlu İshaqın əvəzinə tam yandırma qurbanı kimi təqdim etdi. Və İbrahim o yerin adını Rəbb gördü adlandırdı ki, bu gün desinlər: Dağda Rəbb görünüb. Və Rəbbin Elçisi İbrahimi ikinci dəfə göydən çağırdı və dedi: Özümə and içdim, deyir Rəbb, ona görə ki sən bu işi etdin və sevimli oğlunu mənim üçün əsirgəmədin, həqiqətən bərəkət verərək sənə

bərəkət verəcəyəm və çoxaldıb sənin nəslini çoxaldacağam, göyün ulduzları kimi və dəniz kənarındakı qum kimi; və sənin nəslin düşmənlərin şəhərlərini miras alacaq. Və sənin nəslində yer üzünün bütün millətləri xeyir-dua alacaq, ona görə ki sən mənim səsimə itaət etdin. İbrahim öz uşaqlarına tərəf döndü və qalxıb eyni vaxtda And quyusuna getdilər. Və İbrahim and quyusunda yaşadı. Oldu ki, bu sözlərdən sonra İbrahimə xəbər verildi və dedilər: Budur, Milka da sənin qardaşın Naxor üçün oğullar doğdu - ilk oğul Uzu və onun qardaşı Buzu və Suriyalıların atası Kamueli və Xazadı və Hazonu və Faldesi və Yeldafı və Batueli. Betuel isə Rivekanı doğdu. Bunlar səkkiz oğuldur ki, Milka onları İbrahimin qardaşı Naxora doğdu. Onun Reuma adlı cariyəsi də Tabeki, Taamı, Toxosu və Moxanı doğdu.

23

Sarranın ömrü yüz iyirmi yeddi il oldu. Və Sarra Arbok şəhərində öldü, hansı ki çuxurda yerləşir, bu Kənan torpağında Xevron şəhəridir. İbrahim isə Sarra üçün yas tutmağa və ağlamağa gəldi. Və İbrahim onun ölüsündən qalxdı və İbrahim Xetin oğullarına dedi: Qonaq və müvəqqəti sakin mən sizinləyəm. Verin mənə ona görə qəbir mülkiyyəti sizinlə və basdıracağam mənim ölümü özümdən. Xetin oğulları İbrahimə cavab verərək dedilər: Yox, ağamız. Eşit bizi, sən Allahdan olan padşahsan aramızda, bizim seçilmiş qəbirlərimizdə öz ölünü basdır, çünki heç birimiz öz qəbrini səndən əsirgəməyəcək ki, öz ölünü orada basdırasan. Qalxaraq İbrahim yerin xalqına, Xetin

oğullarına təzim etdi. Və İbrahim onlara dedi: Əgər siz öz ruhunuzla mənim ölümü mənim üzümdən basdırmağa razısınızsa, məni eşidin və mənim haqqımda Soharın oğlu Efrona danışın. Və qoy o mənə versin ikiqat mağaranı, hansı ki onundur və onun sahəsinin bir hissəsindədir, layiqli qiymətə görə verin mənə onu sizin aranızda qəbir mülkiyyəti kimi. Efron Xetin oğullarının ortasında oturmuşdu; və Efron Xetli İbrahimə cavab verərək dedi, Xetin oğulları eşidərkən və şəhərə daxil olanların hamısı: Yanımda ol, ağam, və məni eşit; tarlanı və ondakı mağaranı sənə verirəm; bütün vətəndaşlarımın qarşısında sənə vermişəm; ölünü basdır. Və İbrahim yerin xalqının qarşısında səcdə etdi. Və Efronə yerin xalqının qarşısında qulaqlarına dedi: əgər mənim tərəfimdəsənsə, məni eşit, tarlanın gümüşünü məndən götür və ölümü orada basdıracağam. Efron İbrahimə cavab verdi və dedi: Yox, ağam; mən eşitmişəm ki, torpaq dörd yüz gümüş şekeldir; amma bu mənimlə sənin aramızda nə ola bilər? Sən isə öz ölünü basdır. İbrahim Efronun sözünü eşitdi və İbrahim Efrona o gümüşü verdi ki, Xet oğullarının qulaqlarına danışmışdı - dörd yüz didraxma tacirlərdə qəbul edilmiş gümüş. Və Efronun tarlası təsdiqləndi, hansı ki Mamrenin qarşısındakı ikiqat mağarada idi, tarla və onda olan mağara, və tarlada olan hər ağac, və onun sərhədlərində dairəvi olan hər şey, İbrahimə mülkiyyət olaraq verildi Xetin oğullarının və şəhərə girənlərin hamısının qarşısında. Bundan sonra İbrahim öz arvadı Saranı Mamrenin qarşısında olan ikiqat tarlanın mağarasında basdırdı, bu Kənan torpağında Xevron şəhəridir. Və tarla və içindəki mağara Avraama qəbir mülkiyyəti olaraq Xet oğulları tərəfindən

təsdiqləndi.

24

Və İbrahim yaşlı idi, günləri irəliləmişdi, və Rəbb İbrahimə hər şeydə xeyir-dua vermişdi. İbrahim öz evinin ağsaqqalı olan və onun hər şeyinə nəzarət edən quluna dedi: Əlini mənim budumun altına qoy. Və səni and edirəm Rəbb ilə, göyün Allahı və yerin Allahı ilə ki, oğlum İshaq üçün Kənanlıların qızlarından arvad almayasan, mən onların arasında yaşayıram. Amma mənim doğulduğum torpağıma gedəcəksən və mənim qəbiləmə gedib oğlum İshaq üçün oradan arvad alacaqsan. Və oğlan ona dedi: Bəlkə qadın mənimlə birlikdə bu torpağa qayıtmaq istəməsə, mən sənin oğlunu oradan çıxdığın torpağa geri qaytarım? İbrahim ona dedi: özün üçün diqqət et ki, mənim oğlumu oraya geri qaytarma. Rəbb, göyün Allahı və yerin Allahı ki, məni atamın evindən və doğulduğum yerdən götürdü, mənə danışdı və mənə and içdi, deyərək: Bu yeri sənə və sənin nəslinə verəcəyəm, o özü öz Elçisini sənin qabağına göndərəcək və sən oradan mənim oğluma arvad alacaqsan. Əgər qadın sənինlə bu torpağa getmək istəməsə, mənim andımdan azad olacaqsan, yalnız oğlumu ora qaytarma. Və oğul öz əlini ağası İbrahimin budunun altına qoydu və ona bu söz barədə and içdi. Və oğul ağasının dəvələrindən on dəvə götürdü və ağasının bütün yaxşı şeylərindən özü ilə götürdü, və qalxıb Mesopotamiyaya, Naxor şəhərinə getdi. Və o, dəvələri şəhərin kənarında, suyun quyusunun yanında yatırdı, axşama doğru, su çəkən qadınların

çıxdığı vaxt. Və dedi: Ağa, mənim ağam İbrahimin Allahı, bu gün mənim qarşımda uğur ver və mənim ağam İbrahimə mərhəmət göstər. Bax, mən su bulağının üzərində dayanıram və şəhərdə yaşayanların qızları su çəkməyə çıxırlar. Və o qız olacaq ki, mən ona deyəcəyəm Su qabını əy ki, içim və o mənə deyəcək Sən iç və dəvələrini də suvaracağam, onlar içməyi dayandırana qədər - onu sənin oğlun İshaq üçün hazırlamısan, və bununla biləcəyəm ki, sən mənim ağam İbrahimə mərhəmət göstərmisən. Və belə oldu ki, o, öz fikrində danışmağı bitirməmişdən əvvəl, budur, Revekka çıxıb gəlirdi - o, Naxorun arvadı Milkanın oğlu Betueldən doğulmuşdu, Naxor isə İbrahimin qardaşı idi - və o, su qabını çiyinlərində saxlayırdı. Bakirə görünüşcə çox gözəl idi, bakirə idi, heç bir kişi onu tanımamışdı. O, bulağa enib su qabını doldurdu və qalxdı. Oğlan onunla görüşmək üçün qaçdı və dedi: Mənə sənin su qabından bir az su içmək ver. O isə dedi: İç, ağam və tələsdi, su qabını öz qoluna endirdi və onu içməyi dayandırana qədər içirtdi. Və dedi: Sənin dəvələrinə də su verəcəyəm, hamısı içənə qədər. Və tələsdi və su qabını çənə boşaltdı, və yenidən su çəkmək üçün quyuya qaçdı, və bütün dəvələr üçün su çəkdi. Kişi isə onu diqqətlə müşahidə edirdi və Rəbbin onun yolunu müvəffəqiyyətli edib-etmədiyini bilmək üçün susurdu. Oldu ki, bütün dəvələr içməyi dayandırdıqda, adam bir drahma çəkisində qızıl sırğalar və onun əllərinə on qızıl çəkisində iki bilərzik götürdü. Və o ondan soruşdu və dedi: Sən kimin qızısan? Mənə bildir, sənin atanın yanında bizim üçün qalmaq üçün yer varmı. O isə ona dedi: Batuel qızıyam, Melxanın Naxora doğduğu oğlunun. O ona dedi: Bizdə həm saman, həm də çoxlu yem var, həmçinin qalmaq üçün yer var.

Və razı qalan adam Rəbbə səcdə etdi və dedi: Mübarək olsun Rəbb, ağam İbrahimin Allahı, o ki öz ədalətini və həqiqətini mənim ağamdan əsirgəmədi; məni də Rəbb mənim ağamın qardaşının evinə çatdırdı. Və qaçaraq, qız bu sözlərə görə öz anasının evinə bildirdi. Rebekkanın isə Laban adlı bir qardaşı var idi, və Laban kənardakı bulağa, o adamın yanına qaçdı. Və belə oldu ki, o, bacısının əllərindəki sırğaları və bilərzikləri gördü və bacısı Rebekkanın o adam mənə belə danışdı deyən sözlərini eşitdikdə, bulağın yanında dəvələrin yanında duran o adamın yanına gəldi. Və ona dedi: Bura gir, Rəbbin mübarəki; nə üçün çöldə dayanmısan? Mən evi hazırladım və dəvələr üçün yer hazırladım. Lakin adam evə daxil oldu və dəvələri boşaltdı, və dəvələrə saman və yem verdi, və onun ayaqlarını və onunla birlikdə olan adamların ayaqlarını yumaq üçün su verdi. Və o, onların qarşısına çörək qoydu yeməyə, və dedi: Xeyr, mən yeməyəcəyəm, sözlərimi danışana qədər. Və dedi: Danış. Və o dedi: Mən İbrahimin oğluyam. Rəbb mənim ağamı çox xeyir-dua verdi və o, yüksəldi və ona qoyunlar və buzovlar və gümüş və qızıl, uşaqlar və qadın qullar, dəvələr və eşşəklər verdi. Və mənim ağamın arvadı Sarra mənim ağama bir oğul doğdu onun qocalmasından sonra, və o, ona malik olduğu hər şeyi verdi. Və ağam məni and verdi, deyərək: Sən oğlum üçün Kənanlıların qızlarından arvad almayacaqsan, onların torpağında mən qonaq yaşayıram. Amma sən mənim atamın evinə gedəcəksən və mənim qəbiləmə, və oradan mənim oğluma arvad alacaqsan. Mən ağama dedim ki, bəlkə qadın mənimlə getməyəcək. Və mənə dedi: Rəbb Tanrı, Onun önündə xoşnud olduğum, Öz Elçisini səninlə göndərəcək və sənin yolunu uğurlu edəcək, və

mənim oğlum üçün mənim qəbiləmdən və atamın evindən arvad alacaqsan. O zaman mənim lənətimdən günahsız olacaqsan, çünki əgər mənim qəbiləmə gəlsən və sənə verməsələr, mənim andımdan günahsız olacaqsan. Və bu gün bulağa gəlib dedim: Ağa, mənim ağam İbrahimin Allahı, əgər sən mənim indi getdiyim yolumu uğurlu edirsənsə, budur, mən su bulağının yanında dayanmışam və şəhərin adamlarının qızları su çəkməyə çıxırlar; elə bir qız olacaq ki, mən ona deyəcəyəm Küpündən mənə bir az su içirt və o mənə deyəcək Sən də iç və mən sənin dəvələrinə də su verəcəyəm - bu qadın Ağanın öz qulu İshaq üçün hazırladığı olacaq; və bununla biləcəyəm ki, sən mənim ağam İbrahimə mərhəmət etmisən. Və mən ürəyimdə danışmağı bitirməzdən əvvəl, dərhal Rəbəkka çiyinlərində su qabı ilə çıxdı və bulağa endi və su çəkdi, mən isə ona dedim: Mənə içirt. Və tələsərək su qabını öz qoluna endirdi və dedi: Sən iç və mən sənin dəvələrini də suvararam. O içdi və dəvələri də suvatdı. Və mən onu soruşdum və dedim: Sən kimin qızısan, mənə bildir. O isə dedi: Mən Betuelin qızıyam, Naxorun oğlunun, hansını ona Milka doğdu. Və mən onun qulaqlarına sırğalar taxdım və əllərinə bilərziklər. Və razı qalaraq Rəbbə səcdə etdim və ağam İbrahimin Rəbbi Allahına xeyir-dua verdim, O ki məni həqiqət yolu ilə ağamın qardaşının qızını onun oğlu üçün almağa müvəffəq etdi. Əgər siz mənim ağama qarşı mərhəmət və ədalətlə davranırsınızsa, yaxşı; əgər yox isə, mənə bildirin ki, sağa və ya sola dönüm. Laban və Betuel cavab verərək dediler: Bu iş Rəbbdən çıxdı, biz sənə qarşı pis ya yaxşı danışa bilməyəcəyik. Budur, Rebekka sənin qarşındadır, onu götürüb get və qoy o, sənin ağanın oğlunun arvadı olsun, necə ki

Rəbb buyurdu. İbrahimin nökəri onların sözlərini eşidəndə yerə sərilib Rəbbə səcdə etdi. Və oğul gümüş qablar və qızıl qablar və paltar çıxarıb gətirərək Rebekkaya verdi və onun qardaşına və onun anasına hədiyyələr verdi. Və yedilər və içdilər, həm özü, həm də onunla olan kişilər, və yatdılar. Və səhər qalxaraq dedi: Məni göndərin ki, ağamın yanına gedim. Onun qardaşları və anası dedilər: Qız bizim yanımızda təxminən on gün qalsın və bundan sonra gedəcək. O isə onlara dedi: Məni saxlamayın, Rəbb mənim yolumu müvəffəqiyyətli etdi. Məni göndərin ki, ağamın yanına gedim. Onlar dedilər: Gəlin qızı çağıraq və ondan soruşaq. Və onlar Rəbekanı çağırdılar və ona dedilər: Bu adamla gedəcəksən? O isə dedi: Gedəcəyəm. Və onlar öz bacıları Rəvəqqanı və onun əmlakını və İbrahimin nökərini və onunla birgə olanları yola saldılar. Və Rebekkaya xeyir-dua verdiler və ona dediler: Bacımız, minlərlə on minlərlə ol və sənin nəslin düşmənlərin şəhərlərini miras alsın. Rəvəqqa və onun qarabaşları qalxaraq dəvələrə mindilər və adamla getdilər; və oğlan Rəvəqqanı götürüb getdi. İshaq isə çöldən Görüş quyusu yaxınlığında keçirdi, o isə cənuba doğru olan torpaqda yaşayırdı. Və İshaq axşama yaxın düzənliyə söhbət etməyə çıxdı və gözlərini qaldırıb gələn dəvələri gördü. Və Rebekka gözlərini qaldırıb İshaqı gördü və dəvədən düşdü. Və uşağa dedi: Çöldə bizə tərəf gələn o adam kimdir? Oğlan dedi: Bu mənim ağamdır; qadın isə örtüyü götürüb geyindi. Və uşaq İshaqa etdiyi hər şeyi danışdı. İshaq anasının evinə daxil oldu və Rebekkanı götürdü, və o onun arvadı oldu, və onu sevdi, və İshaq anası Sara haqqında təsəlli tapdı.

25

Əlavə olaraq İbrahim arvad aldı, onun adı Kettura idi. O, ona Zombran, Iezan, Madal, Midian, Iesbok və Soie doğdu. İezan isə Saba və Dedanı doğdu, Dedanın oğulları isə Aşşurim, Letuşim və Leummim idi. Midianın oğulları Gefer, Afer, Enox, Abida və Eldağa idi, bunların hamısı Keturanın oğulları idi. İbrahim isə bütün mülklərini oğlu İshaqa verdi. Və İbrahim öz cariyələrinin oğullarına hədiyyələr verdi və onları öz oğlu İshaqdan uzaqlaşdırdı, özü hələ sağ ikən, şərqə, şərq torpağına göndərdi. Bunlar isə İbrahimin həyatının günlərinin illəridir, nə qədər yaşadı: yüz yetmiş beş il. Və İbrahim qocalıqda gözəl bir qoca kimi, günlərlə dolu halda tükənib öldü və öz xalqına qoşuldu. Və onu dəfn etdilər İshaq və İsmayıl, onun oğulları, ikiqat mağaraya, Xetli Soharın oğlu Efronun tarlasına, ki Mamrenin qarşısındadır, o tarla və mağara ki İbrahim Xetin oğullarından əldə etmişdi; orada dəfn etdilər İbrahimi və onun arvadı Saranı. İbrahimin ölümündən sonra belə oldu ki, Tanrı onun oğlu İshaqı xeyir-dua verdi və İshaq görüş quyusunun yanında məskunlaşdı. Bunlar isə İbrahimin oğlu İsmayılın nəsilləridir ki, onu Misirli Həcər, Saranın qarabaşı, İbrahimə doğdu. Və bunlar İsmayılın oğullarının adlarıdır, onun nəsillərinin adlarına görə: İsmayılın ilk doğulanı Nebayot və Kedar və Adbeel və Mibsam və Mişma və Duma və Massa və Hadad və Teyman və Yetur və Nafiş və Kedma. Bunlar İsmayılın oğullarıdır və bunlar onların çadırlarında və düşərgələrində olan adlarıdır, on iki hökmdar öz millətlərinə görə. Və bunlar İsmailin ömrünün illəridir: yüz otuz

yeddi il, və taqətdən düşüb öldü, və öz xalqına qoşuldu. O, Havilahdan Şura qədər məskunlaşdı, hansı ki Misirin qarşısındadır, Assurlara tərəf gedənə qədər; o, bütün qardaşlarının qarşısında məskunlaşdı. Və bunlar İbrahimin oğlu İshaqın nəsilləridir: İbrahim İshaqı doğdu. İshaq qırx il idi, o zaman özünə arvad olaraq götürdü Rebekkanı, Mesopotamiya Suriyadan olan Suriyalı Betuelin qızını, Suriyalı Labanın bacısını. İsaq öz arvadı Rebekka haqqında Rəbbə yalvarırdı, çünki o qısır idi, və Allah onu eşitdi, və onun arvadı Rebekka hamilə oldu. Uşaqlar onun içində sıçrayırdılar və o dedi: Əgər mənə belə olacaqsa, nə üçün mənə bu? O, Rəbdən soruşmaq üçün getdi. Və Rəbb ona dedi: Sənin bətnində iki millət var və sənin bətnindən iki xalq ayrılacaq, və bir xalq digər xalqdan üstün olacaq, və böyük kiçiyə qulluq edəcək. Və onun doğum günləri yerinə yetirildi, və onun qarnında əkizlər var idi. İlk doğulan qırmızı çıxdı, bütünlüklə sanki tüklü dəri kimi və onun adını Esav qoydular. Və bundan sonra onun qardaşı çıxdı və onun əli Esavın dabanından tutmuşdu, və onun adını Yaqub qoydular. İshaq altmış yaşında idi, o vaxt Rəvəqqa onları doğdu. Gənclər böyüdülər və Esav ovçuluq bilən kəndli bir insan idi, Yaqub isə evdə yaşayan sadə bir insan idi. İshaq Esavı sevdi, çünki onun ovu ona yemək idi, Rebekka isə Yaqubu sevdi. Yaqub şorba bişirdi, Esav isə çöldən taqətdən düşmüş halda gəldi. Və Esau Yaquba dedi: Məni bu qırmızı bişmiş yeməkdən yedirt, çünki mən taqətdən düşmüşəm. Buna görə də onun adı Edom çağırıldı. Yaqub Esava dedi: Bu gün öz ilk oğulluq hüququnu mənə sat. Və Esav dedi: Budur, mən ölürəm, mənə bu ilk oğulluq hüququ nə lazımdır? Və Yaqub ona dedi, and iç mənə bu gün; və

and içdi ona; və Esav ilk oğulluq hüququnu Yaquba satdı. Yaqub isə Esava çörək və mərcimək qaynatması verdi, o da yedi və içdi, sonra qalxıb getdi. Beləliklə, Esav ilk oğulluq haqqını hor tutdu.

26

Yer üzündə aclıq baş verdi, əvvəlki aclıqdan ayrı olaraq, hansı ki İbrahimin dövründə baş vermişdi, və İshaq Filiştlilərin padşahı Avimelekə, Gerara tərəf getdi. Rəbb ona göründü və dedi: Misirə enməyin, məskunlaş sənə deyəcəyim torpaqda. Bu torpaqda qərib kimi yaşa və Mən sənինlə olacağam və səni xeyir-dua verəcəyəm, çünki sənə və sənin nəslinə bu torpağın hamısını verəcəyəm və Mənim andımı yerinə yetirəcəyəm, hansı ki, sənin atan İbrahimə vermişdim. Və sənin nəslini göyün ulduzları kimi çoxaldacağam və sənin nəslinə bütün bu torpağı verəcəyəm və sənin nəslində yer üzünün bütün millətləri xeyir-dua alacaq. Bunun əvəzinə ki, sənin atan İbrahim mənim səsimə itaət etdi və mənim əmrlərimi, mənim buyruqlarımı, mənim hökmlərimı və mənim qanunlarımı saxladı. İshaq Gerarda yaşadı. Yerin kişiləri onun arvadı Rebekka haqqında soruşdurdular və o dedi: Mənim bacımdır, çünki mənim arvadımdır deməkdən qorxdu ki, yerin kişiləri onu Rebekka üçün öldürməsinlər, çünki o, görünüşcə gözəl idi. Orada uzun müddət qaldı və Gerar padşahı Avimelex pəncərədən əyilib baxanda İshaqın öz arvadı Rivqa ilə oynadığını gördü. Avimelex İsaakı çağırdı və ona dedi: Yəqin ki, o sənin arvadındır? Nə üçün dedin ki, o mənim bacımdır? İshaq ona dedi: Çünki mən dedim ki, onun üzündən ölməyim. Və

Avimelek ona dedi: Sən bizə bunu nə üçün etdin? Az qaldı mənim nəslimdən biri sənin arvadınla yatsın və sən bizim üzərimizə cəhalət gətirərdin. Abimelex öz bütün xalqına əmr edərək dedi: Bu adama və onun arvadına toxunan hər kəs ölümlə cəzalandırılacaq. İshaq o torpaqda əkdi və o il yüz qat verən arpa tapdı, Rəbb isə ona bərəkət verdi. Və o adam ucaldıldı və irəliləyə-irəliləyə daha böyük oldu, nəhayət çox böyük oldu. Ona qoyun sürüləri, mal-qara sürüləri və çoxlu əkinçilik oldu. Və Filiştlilər ona həsəd apardılar. Və bütün quyuları ki, onun atasının uşaqları onun atasının zamanında qazmışdılar, Filiştlilər onları tıxadılar və onları torpaqla doldurdular. Avimelex İshaqa dedi: Bizdən get, çünki bizdən çox güclü oldun. Və İshaq oradan getdi və Gerar dərəsində düşərgə saldı və orada məskunlaşdı. Və yenə İshaq su quyularını qazdı, hansıları ki onun atası İbrahimin qulluqçuları qazmışdılar, və Filiştlilər onları tıxamışdılar onun atası İbrahim öldükdən sonra, və o onlara onun atasının verdiyi adlara görə adlar verdi. Və İshaqın uşaqları Geraın dərəsində qazdılar və orada canlı su quyusu tapdılar. Və Geraın çobanları İshaqın çobanları ilə vuruşdular, suyun onların olduğunu iddia edərək, və quyunun adını Ədalətsizlik qoydular, çünki ona haqsızlıq etdilər. Oradan ayrıldıqdan sonra başqa bir quyu qazdı, onlar bu quyu haqqında da mübahisə etdilər və onun adını Düşmənçilik qoydu. Oradan ayrıldıqdan sonra başqa bir quyu qazdı və onun haqqında döyüşmədilər, və onun adını Geniş yer qoydu, deyərək: Çünki indi Rəbb bizə genişlik verdi və bizi yer üzərində artırdı. O, oradan And quyusuna qalxdı. Və o gecə ona Rəbb göründü və dedi: Mən sənin atan İbrahimin Allahıyam, qorxma,

çünki mən sənинləyəm və sənə xeyir-dua verəcəyəm və sənin nəslini sənin atan İbrahim vasitəsilə çoxaldacağam. Və o, orada qurbangah tikdi və Rəbbin adını çağırdı və orada öz çadırını qurdu, və İshaqın uşaqları orada Gerar dərəsində quyu qazdılar. Abimelek Gerardan onun yanına getdi, onun məsləhətçisi Oxozat və onun qoşununun baş komandanı Fixol da onunla idi. Və İshaq onlara dedi: Nə üçün mənim yanıma gəlmisiniz? Amma siz mənə nifrət etdiniz və məni öz yanınızdan göndərdiniz. Onlar dedilər, görə-görə görmüşük ki, Rəbb sənинlə idi, və dedik, qoy and olsun bizim aramızda və sənin aramızda, və sənинlə əhd bağlayacağıq, bizimlə pislik etməyəsən, çünki biz səni rədd etmədik, və hansı yolla sənə yaxşı rəftar etdik, və səni sülhlə göndərdik, və indi sən Rəbb tərəfindən mübarəksən. Və o, onlar üçün ziyafət verdi və onlar yedilər və içdilər. Və səhər qalxıb, hər biri qonşusuna and içdi; və İshaq onları yola saldı; və onlar ondan sağ-salamat getdilər. O gün belə oldu və İshaqın uşaqları gəlib ona qazdıqları quyu haqqında xəbər verdilər və dedilər ki, biz su tapmadıq. Və o, onu And adlandırdı; buna görə də o, həmin şəhərin adını Andin Quyusu qoydu, bu günə qədər. Esau qırx yaşında idi və Xetli Beerinin qızı Yuditi və Xetli Elonun qızı Basematı arvad aldı. Və onlar İsaak və Rebekka ilə mübahisə edirdilər.

27

İshaq qocalandan sonra belə oldu ki, onun gözləri görmək üçün tutuldu və o, böyük oğlu Esavı çağırıb ona dedi: Oğlum, o da

cavab verdi: Budur, mən. Və dedi: Bax, qocalmışam və ölüm günümü bilmirəm. İndi buna görə öz silahını, ox qabını və yayını götür, düzənliyə çıx və mənə ov tut. Və mənə elə yeməklər hazırla ki, mən sevirəm, və mənə gətir ki, yeyim, elə ki mənim ruhum sənə xeyir-dua versin mən ölməzdən əvvəl. Rebecca İsaakın oğlu Esau ilə danışdığını eşitdi, Esau isə atası üçün ov ovlamağa düzənliyə getdi. Rəvəqqa isə kiçik oğlu Yaquba dedi: Bax, mən eşitdim atanın qardaşın Esava danışdığını, deyirdi: Gətir mənə ov və hazırla mənə yeməklər ki, yeyib sənə xeyir-dua verim Rəbbin önündə ölməyimdən əvvəl. İndi, buna görə də, oğlum, məni eşit, mən sənə necə əmr edirəm Və qoyunlara gedib oradan mənə iki yumşaq və gözəl cavan keçi gətir və mən onları atanın sevdiyi kimi yeməklər hazırlayacağam. Və sən atana gətirəcəksən və o yeyəcək ki, atan ölməzdən əvvəl sənə bərəkət verə. Yaqub öz anası Rəvəqqaya dedi: Mənim qardaşım Esav tüklü bir kişidir, mən isə hamar bir kişiyəm. Atam heç vaxt mənə toxunmasın və mən onun qarşısında nifrət edən kimi olacağam və öz üzərimə lənət gətirəcəyəm, xeyir-dua yox. Ana ona dedi: Sənin lənətin mənim üzərimə olsun, oğlum, yalnız mənim sözümə qulaq as və gedib mənə gətir. Gedib götürdü və anasına gətirdi, onun anası isə atasının sevdiyi yeməkləri hazırladı. Və Rəvəqqa öz böyük oğlu Esavın gözəl libasını götürdü ki, onun yanında evdə idi, və onu kiçik oğlu Yaquba geyindirdi. Və o, oğlaq dərilərini onun qollarının üzərinə və boynunun çılpaq yerlərinin üzərinə qoydu. Və yeməkləri və hazırladığı çörəkləri oğlu Yaqubun əllərinə verdi. Və o, öz atasına gətirdi və dedi: Ata! O isə dedi: Budur, mənəm. Sən kimsən, oğlum? Və Yaqub ataya dedi: Mən sənin ilk oğlun

Esavam, mənə dediyinə görə etmişəm. Qalx otur və mənim ovumdan ye ki, ruhun mənə bərəkət versin. İshaq öz oğluna dedi: Nədir bu ki, belə tez tapdın, ey övlad? O isə dedi ki, Rəbb sənin Allahın onu mənim önümdə təslim etdi. İshaq Yaquba dedi: Mənə yaxınlaş və mən səni toxunacağam, oğul, görüm sən mənim oğlum Esavsan, ya yox. Yaqub öz atası İshaqın yanına yaxınlaşdı və o, ona toxundu və dedi: Səs Yaqubun səsidir, amma əllər Esavın əlləridir. Və onu tanımadı, çünki onun əlləri qardaşı Esavın əlləri kimi tüklü idi; və ona xeyir-dua verdi və dedi: sən mənim oğlum Esavsan? O isə dedi: Mən. Və dedi: Mənə gətir və sənin ovundan yeyəcəyəm, oğul, ki, mənim ruhum sənə xeyir-dua versin. Və ona gətirdi, və yedi, və ona şərab gətirdi, və içdi. İshaq, onun atası, ona dedi: Mənə yaxınlaş və məni öp, oğlum. Və yaxınlaşaraq onu öpdü və onun paltarlarının qoxusunu qoxladı, və ona xeyir-dua verdi və dedi: Budur, mənim oğlumun qoxusu Rəbbin xeyir-dua verdiyi dolu tarlanın qoxusu kimidir. Və Allah sənə göyün şehindən, yerin bolluğundan, çoxlu taxıl və şərab versin. Və qoy millətlər sənə xidmət etsinlər, və qoy hökmdarlar sənə səcdə etsinlər, və qardaşının ağası ol, və atanın oğulları sənə səcdə edəcəklər; səni lənətləyən lənətlənmiş olsun, və səni xeyir-dua verən xeyir-dua verilmiş olsun. Və belə oldu ki, İshaq oğlu Yaqubu xeyir-dua verməyi dayandırdıqdan sonra, Yaqub atası İshaqın üzündən çıxanda, qardaşı Esav ovdan gəldi. Və o da yeməklər hazırladı və öz atasına gətirdi, və atasına dedi: Qoy mənim atam qalxsın və öz oğlunun ovundan yesin ki, sənin ruhun mənə xeyir-dua versin. Və onun atası İshaq ona dedi: Sən kimsən? O isə dedi: Mən sənin ilk oğlun Esavam. İshaq çox böyük heyrət etdi və

dedi: Bəs kim mənim üçün ov ovladı və mənə gətirdi, və mən sən gəlməzdən əvvəl hamısından yedim? Və mən ona xeyir-dua verdim və o xeyir-dualı olacaq. Baş verdi ki, nə vaxt Esav öz atası İshaqın sözlərini eşitdi, çox böyük və acı səslə qışqırdı və dedi: Ata, həqiqətən məni də xeyir-dua ver. Amma ona dedi: Sənin qardaşın hiylə ilə gələrək sənin xeyir-duanı aldı. Və o dedi: Ədalətlə çağırıldı onun adı Yaqub, çünki məni aldatdı, budur, bu ikinci dəfədir. Mənim birinci doğma haqqımı aldı və indi mənim xeyir-duamı aldı. Və Esav öz atasına dedi: Mənim üçün xeyir-dua saxlamadınmı, ata? İshaq cavab verərək Esava dedi: Əgər onu sənin ağan etmişəmsə və bütün qardaşlarını onun qulları etmişəmsə, taxıl və şərabla onu saxlamışamsa, sənə nə edəcəyəm, uşağım? Esau öz atasına dedi: Məgər sənin bir xeyir-duan yoxdur, ata? Məni də xeyir-dua ver, ata; İshaq dərin kədərə qərq olanda isə, Esav ucadan fəryad etdi və ağladı. Cavab verərək İshaq, onun atası, ona dedi: Budur, yerin bolluğundan sənin məskənin olacaq və yuxarıdan göyün şehindən. Və sən öz qılıncınla yaşayacaqsan və öz qardaşına xidmət edəcəksən, lakin nə vaxt ki, onun boyunduruğunu öz boynundan qırarsan və atacaqsan. Və Esav Yaquba kin saxladı atasının ona verdiyi xeyir-dua haqqında, Esav isə öz fikrində dedi: Atamın matəm günləri yaxınlaşsın ki, qardaşım Yaqubu öldürəm. Rebekkanın böyük oğlu Esavın sözləri ona bildirildi və o, kiçik oğlu Yaqubu çağırtdırdı və ona dedi: Budur, qardaşın Esav səni öldürməklə hədələyir. İndi buna görə, oğlum, mənim səsimi eşit və qalxıb Mesopotamiyaya, mənim qardaşım Labanın yanına, Xarrana qaç. Və onunla bəzi günlər yaşa, qəzəb geri dönənə qədər və qardaşının qəzəbi səndən və unuda sənin ona etdiklərini; və

göndərərək səni oradan geri çağıracağam, heç vaxt ikinizin hər ikisindən bir gündə məhrum olmayım. Rebekka İshaqa dedi: Xet oğullarının qızlarına görə həyatımdan bezmişəm. Əgər Yaqub bu yerin qızlarından arvad alarsa, mənə yaşamaq nə lazımdır?

28

İshaq Yaqubu çağırıb ona xeyir-dua verdi və ona əmr edib dedi: Kənanlıların qızlarından arvad almayacaqsan. Qalxıb Mesopotamiyaya qaç, ananın atası Betuelin evinə, və oradan özün üçün arvad götür ananın qardaşı Labanın qızlarından. Mənim Allahım sənə xeyir-dua versin, səni artırsın, səni çoxaltsın və sən millətlərin yığıncaqlarına çevriləsən. Və o, sənə və səndən sonra sənin nəslinə atam İbrahimin xeyir-duasını versin ki, Allahın İbrahimə verdiyi qəriblik torpağını miras alasan. İshaq Yaqubu göndərdi və o, Mesopotamiyaya, Suriyalı Betuelin oğlu Labanın yanına getdi - Yaqubun və Esavın anası Rebekkanın qardaşının yanına. Gör, amma Esau gördü ki, İshaq Yaquba xeyir-dua verdi və onu Suriya Mesopotamiyasına göndərdi ki, oradan özünə arvad alsın, ona xeyir-dua verərkən, və ona əmr etdi, deyərək: Kənanlıların qızlarından arvad almayacaqsan. Yaqub atasının və anasının sözünü eşitdi və Suriya Mesopotamiyasına getdi. Esav görüb ki Kənan qızları pis idilər atasının İshaqın qarşısında, Esav İsmailə getdi; və aldı Maeleti, İbrahimin oğlu İsmailin qızını, Nabayotun bacısını, öz qadınlarına qadın olaraq. Və Yaqub And quyusundan çıxdı və Harrana getdi. Və o bir yerə çatdı və orada yatdı, çünki günəş

batmışdı, və yerin daşlarından götürdü və onun başının altına qoydu, və o yerdə yatdı. Və o yuxu gördü ki, budur, yerdə bir nərdivan qurulmuşdu, onun başı göyə çatırdı və Allahın elçiləri onun üzərində qalxıb enirdilər. Lakin Rəbb onun üzərində dayanmışdı və dedi: Mən atan İbrahimin Tanrısı və İshaqın Tanrısıyam, qorxma. Sənin üzərində yatdığın torpağı sənə və sənin nəslinə verəcəyəm. Sənin nəslin yer üzünün qumu kimi olacaq və dənizə, cənuba, şimala və şərqə doğru yayılacaq, və yer üzünün bütün qəbilələri səndə və sənin nəslində xeyir-dua veriləcək. Və budur, mən sənинləyəm, səni qoruyaram bütün yolda, hara gedərsən, və səni bu torpağa geri qaytaracağam, çünki səni tərk etməyəcəyəm, sənə danışdığım hər şeyi edənə qədər. Və Yaqub öz yuxusundan oyandı və dedi ki, Rəbb bu yerdə var, mən isə bilmirdim. Və o qorxdu və dedi: Bu yer necə də qorxuludur! Bu, Allahın evindən və göylərin qapısından başqa bir şey deyil. Və Yaqub səhər qalxdı və orada başının altına qoyduğu daşı götürdü və onu sütun kimi qoydu və onun üzərinə yağ tökdü. Və o, həmin yerin adını Allahın evi adlandırdı, əvvəllər isə şəhərin adı Luz idi. Və Yaqub əhd etdi, deyərək: əgər Rəbb Allah mənimlə olar, və məni bu yolda ki mən gedirəm qoruyar, və mənə yemək üçün çörək verər, və geyinmək üçün paltar verər, və məni salamatlıqla atamın evinə qaytarar, və Rəbb mənə Allah olar. Və bu daşı ki, sütun olaraq qoydum, mənim üçün Allahın evi olacaq, və mənə verəcəyin hər şeyin onda birini sənə verəcəyəm.

29

Və Yaqub ayaqlarını qaldıraraq şərq torpağına getdi, Suriyalı Betuelin oğlu Lavanın yanına, Yaqubun və Esavın anası Rivqanın qardaşının yanına. Və o gördü ki, budur, düzənlikdə bir quyu var idi, orada isə qoyunların üç sürüsü onun yanında dincəlirdi, çünki o quyudan sürülərə su verilirdi, quyunun ağzının üzərində isə böyük bir daş var idi. Və orada bütün sürülər toplanırdı və onlar quyunun ağzından daşı yuvarladılar və qoyunları suladılar və daşı quyunun ağzına öz yerinə qaytarırdılar. Yaqub onlara dedi: Qardaşlar, siz haradan? Onlar dedilər: Biz Xarrandandanıq. O onlara dedi: Siz Naxorun oğlu Labanı tanıyırsınızmı? Və onlar dedilər, bilirik; Və o onlara dedi, sağlamdır? Onlar dedilər: O sağlamdır; və bax, onun qızı Rəhilə qoyunlarla gəlirdi. Və Yaqub dedi: Hələ gün çoxdur, heyvanları yığmaq vaxtı deyil, qoyunları suvardıqdan sonra gedin otarın. Onlar isə dedilər: Biz bacarmayacağıq, bütün çobanlar yığılana qədər. Onlar daşı quyunun ağzından yuvarladacaqlar və biz qoyunları sulayacağıq. Hələ o onlarla danışarkən, budur, Labanın qızı Raxel atasının qoyunları ilə gəlirdi, çünki o, atasının qoyunlarını otarırdı. Belə oldu ki, Yaqub anasının qardaşı Labanın qızı Raxeli və anasının qardaşı Labanın qoyunlarını gördükdə, Yaqub yaxınlaşıb quyunun ağzından daşı yuvarladı və anasının qardaşı Labanın qoyunlarını suladı. Və Yaqub Rəhiləni öpdü və səsini qaldırıb ağladı. Və o, Rəhilə xəbər verdi ki, onun atasının qardaşıdır və Rivqanın oğludur, və Rəhil qaçaraq bu sözləri atasına xəbər verdi. Belə oldu ki, Laban öz bacısının oğlu Yaqubun adını eşidəndə onunla görüşməyə qaçdı və onu qucaqlayıb öpdü, və onu öz evinə gətirdi, və Yaqubu Labana bütün bu sözləri danışdı. Və Laban ona dedi: Sən mənim

sümüyümdən və ətimdənsən, və o, onunla bir ay qaldı. Laban Yaquba dedi ki, çünki sən mənim qardaşımsan, mənə pulsuz xidmət etməyəcəksən, mənə de sənin mükafatın nədir? Labanın isə iki qızı var idi: böyüyünün adı Leya, kiçiyinin adı isə Rəhilə. Leyanın gözləri zəif idi, Rəhilə isə gözəl əndamlı və görünüşcə çox gözəl idi. Yaqub Rəhiləni sevdi və dedi: Sənin kiçik qızın Rəhilə görə sənə yeddi il xidmət edəcəyəm. Laban ona dedi: Onu sənə vermək başqa kişiyə verməkdən daha yaxşıdır, mənimlə yaşa. Və Yaqub Rəhilə görə yeddi il xidmət etdi, və onlar onun qarşısında az günlər kimi idi, çünki o, onu sevirdi. Yaqub Labana dedi: Mənim arvadımı mənə ver, çünki günlər dolmuşdur ki, onun yanına girim. Laban isə yerin bütün kişilərini topladı və toy etdi. Və axşam oldu, və o, öz qızı Leyanı götürüb Yaqubun yanına gətirdi, və Yaqub onun yanına girdi. Laban öz qızı Leaha öz kənizi Zilpahı kəniz olaraq verdi. Səhər oldu və budur, Lea idi; və Yaqub Lavana dedi: Bu nə etdin mənə? Mən Rəhilə görə sənin yanında qulluq etmədimmi? Və niyə məni aldatdın? Laban cavab verdi: Bizim yerimizde belə adət yoxdur, kiçiyi böyükdən əvvəl vermək. Buna görə bunun yeddi gününü tamamla və mən sənə bunu da verəcəyəm, yanımda hələ yeddi il əlavə işləyəcəyin işin əvəzinə. Yaqub belə etdi və onun bu yeddi gününü tamamladı, Lavan da ona öz qızı Rəhiləni arvad olaraq verdi. Laban öz qızına Rahelə öz cariyəsi Bilhanı cariyə olaraq verdi. Və o, Rəhilənin yanına girdi, Rəhiləni isə Leyadan daha çox sevdi və ona yeddi il daha xidmət etdi. Rəbb Allah gördü ki, Leyadan nifrət edilirdi və onun bətnini açdı, Rəhilə isə qısır idi. Və Lea hamilə qaldı və Yaquba oğul doğdu, onun adını Ruben qoydu və dedi: Çünki Rəbb

mənim alçaldılmışlığımı gördü və mənə oğul verdi, indi buna görə ərim məni sevəcək. Və yenidən hamilə qaldı və Yaqub üçün ikinci oğul doğdu, və dedi ki, Rəbb eşitdi ki, mən nifrət olunuram və mənə bunu da verdi, və onun adını Şimeon qoydu. Və o yenə hamilə qaldı və oğul doğdu, və dedi: İndi bu vaxt ərim mənə tərəf olacaq, çünki mən ona üç oğul doğmuşam. Buna görə onun adını Levi qoydu. Və yenə hamilə qalıb bir oğul doğdu, və dedi: İndi bunun üçün Rəbbə şükür edəcəyəm. Buna görə də onun adını Yəhuda qoydu, və doğmaqdan dayandı.

30

Rəhilə gördü ki, Yaquba uşaq doğmamışdı və Rəhilə öz bacısını qısqandı və Yaquba dedi: Mənə uşaq ver, əks halda mən öləcəyəm. Qəzəblənən Yaqub Rəhilə dedi: Məgər mən Allahın yerinəyəm ki, səni övladdan məhrum edib? Rəhil Yaquba dedi: Budur mənim kənizim Bilha, onun yanına gir və o mənim dizlərim üzərində doğacaq, mən də ondan övlad sahibi olacağam. Və o, öz qarabaşı Billanı ona arvad olaraq verdi və Yaqub onun yanına girdi. Və Rəhilənin cariyəsi Bilhah hamilə qaldı və Yaquba oğul doğdu. Və Rəhilə dedi: Allah məni haqlı çıxardı və səsimi eşitdi və mənə oğul verdi; buna görə də onun adını Dan qoydu. Və Rəhilənin qarabaşı Bilha yenə hamilə qaldı və Yaquba ikinci oğul doğdu. Və Rəhilə dedi: Allahım mənim tərəfimdə mübarizə apardı, bacımla güləş etdim və qalib gəldim. Və onun adını Naftali qoydu. Leya gördü ki, doğmaqdan dayandı və öz cariyəsi Zilpanı götürüb Yaquba arvad olaraq verdi, və o,

onun yanına girdi. Və Leahın cariyəsi Zilpah hamilə qaldı və Yaquba oğul doğdu. Və Leya dedi: Xoşbəxtlik gətirdi! və onun adını Qad qoydu. Və Leyanın cariyəsi Zilpah yenə hamilə qaldı və Yaquba ikinci oğul doğdu. Və Leya dedi: Mən xoşbəxtəm, çünki qadınlar məni xoşbəxt adlandıracaqlar və onun adını Aşer qoydu. Ruben buğda biçini günlərində tarlaya getdi və orada mandragora almalar tapdı və onları anası Leaya gətirdi. Rəhilə bacısı Leaya dedi: Oğlunun mandragoralarından mənə ver. Leya dedi ki, sənə kifayət deyil ki, mənim ərimi aldın? Yox, oğlumun mandragoralarını da alacaqsan? Rəhilə isə dedi, belə deyil; qoy o, sənin oğlunun mandraqoraları əvəzinə bu gecə səninlə yatsın. Yaqub axşam tarladan qayıtdı və Lea onunla görüşməyə çıxdı və dedi: Bu gün mənim yanıma gələcəksən, çünki səni oğlumun mandraqorları əvəzinə icarəyə götürmüşəm. Və o, həmin gecə onunla yatdı. Və Allah Leanı eşitdi və hamilə qalaraq Yaquba beşinci oğul doğdu. Və Leya dedi: Allah mənə mükafatımı verdi, çünki qarabaşımı ərimə vermişdim və onun adını İssakar qoydu ki, bu mükafat deməkdir. Və Lea yenə hamilə qaldı və Yaquba altıncı oğul doğdu. Və Leya dedi: Allah mənə gözəl hədiyyə verib, indi bu vaxtda ərim məni seçəcək, çünki ona altı oğul doğmuşam. Və onun adını Zevulun qoydu. Və bundan sonra bir qız doğdu və onun adını Dina qoydu. Allah Rəhili xatırladı və onu eşitdi, və onun bətnini açdı. Və hamilə qalaraq Yaquba oğul doğdu, Rəhilə isə dedi: Tanrım mənim rüsvayçılığımı götürdü. Və o, onun adını Yusif qoydu, deyərək: Qoy Allah mənə başqa bir oğul əlavə etsin. Raxel Yusifi doğduqdan sonra Yaqub Lavana dedi: Məni burax gedim ki, öz yerimə və öz torpağıma qayıdım. Qadınlarımı və

uşaqlarımı geri ver, onlar üçün sənə xidmət etmişəm ki, gedə bilim. Çünki sən bilirsən mən sənə necə xidmət etmişəm. Laban ona dedi: Əgər sənin gözündə lütf tapdımsa, Allah məni sənin gəlişinə görə mübarək etdiyini falçılıqla öyrəndim. Haqqını mənə göstər və verəcəyəm. Yaqub dedi: Sən bilirsən ki, mən sənə necə xidmət etmişəm və sənin heyvanların mənim yanımda nə qədər olmuşdur. Mənim yanımda sənin malın az idi, lakin çoxaldı və böyük sərvətə çevrildi, və Rəbb Allah mənim ayağım sayəsində sənə xeyir-dua verdi. İndi isə nə vaxt mən də özüm üçün ev quraram? Və Lavan ona dedi: Sənə nə verim? Yaqub ona dedi: Sən mənə heç nə verməyəcəksən. Əgər sən mənə bu işi etsən, mən yenidən sənin qoyunlarını otaracağam və qoruyacağam. Qoy bu gün bütün qoyunların keçib getsin və oradan hər tünd rəngli dəyəni, hər ala və xallı keçini ayır - bu mənim mükafatım olacaq. Və mənim ədalətim sabah günü mənə cavab verəcək, çünki mənim mükafatım sənin qarşındadır: keçilərdə ləkəli və xəttli olmayan və quzularda tünd olmayan hər şey mənim yanımda oğurlanmış sayılacaq. Laban ona dedi: Qoy sənin sözünə görə olsun. Və o gün ləkəli və xallı təkələri, bütün ləkəli və xallı keçiləri, quzular arasında qara olanların hamısını və onlar arasında ağ olanların hamısını ayırdı və oğullarının əlinə verdi. Və o, üç günlük yol qoydu onlarla Yaqub arasında, Yaqub isə Labanın qalan qoyunlarını otarırdı. Yaqub özü üçün təzə sitoraks çubuğu, qoz və çinar çubuğu götürdü və Yaqub onları ağ zolaqlar şəklində soydu, yaşıl qabığı sıyıraraq çubuqların üzərində soyduğu ağ hissələr rəngarəng görünürdü. Və o, soydurduğu çubuqları su içirmə çənlərində, suyun yanında qoydu ki, qoyunlar içməyə gələndə, çubuqların önündə, onlar

içməyə gələndə, qoyunlar çubuqlara baxaraq hamilə olsunlar. Və qoyunlar çubuqlara baxarkən hamilə olurdular və qoyunlar təmiz ağ, rəngarəng və boz xallı balalar doğurdular. Lakin Yaqub quzuları ayırdı və qoyunların qarşısında ağ zolaqlı qoç və quzulardakı hər rəngarəng heyvanı qoydu, və özü üçün ayrıca sürülər ayırdı və onları Lavanın qoyunları ilə qarışdırmadı. Belə oldu ki, qoyunlar bətndə götürüb qısırlaşdıqları vaxtda Yaqub çubuqları qoyunların qarşısına yemlərdə qoydu ki, onlar çubuqlara görə qısırlaşsınlar. Qoyunlar nə vaxt doğurdu, o qoymadı və işarəsizlər Labanın oldu, işarəlilər isə Yaqubun. Və o kişi çox-çox varlı oldu və onun çoxlu mal-qarası, və öküzləri, və uşaqları, və qulluqçu qadınları, və dəvələri, və eşşəkləri oldu.

31

Yaqub Labanın oğullarının sözlərini eşitdi ki, onlar deyirdilər: Yaqub atamızın hər şeyini götürmüşdür və atamızın malından bütün bu izzəti əldə etmişdir. Yaqub Lavanın üzünü gördü və gördü ki, o, ona qarşı dünən və ötən gün kimi deyildi. Rəbb Yaquba dedi: Atanın torpağına və öz nəslinə qayıt, mən səninlə olacağam. Yaqub Leyanı və Rəhiləni sürülərin olduğu düzənliyə çağırdı. Və onlara dedi: Mən sizin atanızın üzünü görürəm ki, dünən və üçüncü gün olduğu kimi mənə qarşı deyil, amma mənim atamın Allahı mənimlə idi. Və siz də bilirsiniz ki, mən bütün gücümlə sizin atanıza xidmət etmişəm. Amma sizin atanız məni aldatdı və mənim haqqımı on dəfə dəyişdi, lakin Allah ona məni incitməyə icazə vermədi. Əgər o belə desə, alaca olanlar

sənin mükafatın olacaq və bütün qoyunlar alaca doğacaq; əgər isə o desə ki, ağ olanlar sənin mükafatın olacaq, onda bütün qoyunlar ağ doğacaq. Və Allah atanızın bütün mal-qarasını götürüb mənə verdi. Və elə oldu ki, qoyunlar hamilə olarkən mən onları yemləyirdim və yuxuda öz gözlərimlə gördüm: budur, erkək keçilər və qoçlar qoyunların və keçilərin üstünə qalxırdılar, ağ zolaqlı və ələ-bəzəkli və kül rəngli xallı. Və Allahın Mələyi yuxuda mənə dedi: Yaqub! Mən isə dedim: Nədir? Və dedi: Gözlərini qaldır və bax, qoyunların və keçilərin üstünə çıxan təkələrin və qoçların ləkəli, xallı və boz rəngli olduğunu gör, çünki mən Labanın sənə nə etdiyini görmüşəm. Mən Allahyam, sənə Allahın yerində görünən, harada sən mənə orada sütun məsh etdin və sən mənə orada əhd etdin; indi ona görə qalx və bu torpaqdan çıx və öz doğum torpağına get və mən sənlə olacağam. Və Rəhilə və Lea cavab verərək ona dedilər: Bizim atamızın evində hələ bizə pay yaxud miras yoxdurmu? Biz ona yad qadınlar kimi hesab olunmamışıqmı? O, bizi satdı və yeyərək bizim gümüşümüzü yedi. Bütün var-dövlət və şöhrət ki, Tanrımız atamızdan aldı, bizim və uşaqlarımızın olacaq; indi isə Tanrının sənə dediyi hər şeyi et. Ayağa qalxaraq Yaqub öz arvadlarını və öz uşaqlarını dəvələrin üzərinə götürdü. Və onun olan bütün malını və onun Mesopotamiyada əldə etdiyi bütün yükünü və onun bütün şeylərini apardı ki, öz atası İshaqın yanına Kənan torpağına getsin. Laban öz qoyunlarını qırxmağa getdi, Rachel isə atasının bütlərini oğurladı. Yaqub isə Suriyalı Labandan gizlətdi ki, ona qaçdığını bildirməsin. Və o, özü və bütün malı ilə qaçdı, çayı keçdi və Gilead dağına tərəf yollandı. Üçüncü gün Suriyalı Labana

bildirildi ki, Yaqub qaçıb. Və öz qardaşlarını özü ilə götürərək, yeddi gün yol onun arxasınca təqib etdi və ona Gilead dağında çatdı. Tanrı gecə yuxuda Suriyalı Labanın yanına gəldi və ona dedi: Özünü qoru ki, Yaqubla heç vaxt pis danışmayasan. Və Laban Yaqubu tutdu, Yaqub isə öz çadırını dağda qurdu, Laban isə öz qardaşlarını Gilead dağında dayandırdı. Lavan Yaquba dedi: Nə etdin? Niyə gizlicə qaçdın və məni aldatdın və qızlarımı qılıncla tutulan əsirlər kimi apardın? Və əgər sən mənə bildirmiş olsaydın, mən səni sevinclə, musiqiçilərlə, nağaralarla və lira ilə yola salardım. Və mən öz uşaqlarımı və qızlarımı öpməyə layiq görülmədim, amma indi sən axmaqcasına hərəkət etdin Və indi mənim əlim sənə zərər vermək üçün güclüdür, amma sənin atanın Tanrısı dünən mənə dedi: Özünü qoru, Yaqubla heç vaxt pis danışma. İndi buna görə getmisən, çünki böyük arzu ilə atanın evinə qayıtmağı arzuladın, amma niyə mənim tanrılarımı oğurladın? Yaqub cavab verərək Lavana dedi ki, qorxdum, çünki dedim ki, sən qızlarını məndən alacaqsan və bütün mənimkiləri. Və Yaqub dedi: Yanında sənin tanrılarını kim tapsa, o, qardaşlarımızın qarşısında yaşamayacaq. Yanımda sənինkindən nə varsa tanı və götür. Və o, onun yanında heç nə tanımadı. Yaqub isə bilmirdi ki, onun arvadı Rəhilə onları oğurlamışdı. Laban Leyanın evinə daxil olub axtardı və tapa bilmədi, Leyanın evindən çıxdı və Yaqubun evini axtardı, iki qulluqçu qadının evində də axtardı və tapa bilmədi, Rəhilənin evinə də daxil oldu. Rachel bütləri götürdü və onları dəvənin yəhər çantalarına atdı və onların üzərində oturdu. Və o, atasına dedi: Ağır götürmə, ağam, sənin qarşında qalxa bilmirəm, çünki qadınların adəti məndədir. Laban bütün evdə axtardı və bütləri

tapmadı. Yaqub qəzəbləndi və Lavanla döyüşdü və Yaqub cavab verərək Lavana dedi, mənim günahım nədir? Mənim günahım nədir ki, sən mənim arxamca təqib etdin və mənim evimin bütün əşyalarını axtardın? Sənin evinin bütün qablarından nə tapdın? Qoy burda sənin qardaşların və mənim qardaşlarım önündə, və qoy onlar ikimizin arasında hökm etsinlər. İyirmi ildir ki, mən səninləyəm; sənin qoyunların və keçilərin balasız qalmadılar; sənin qoyunlarının qoçlarını yemədim. Vəhşi heyvanlar tərəfindən parçalanmış olanı sənə gətirmədim, mən günün oğurluqlarını və gecənin oğurluqlarını öz-özümdən ödəyirdim. Mən gündüz istidə yandım və gecə soyuqda, və yuxu gözlərimdən qaçdı. Bunlar mənə iyirmi ildir ki, mən sənin evindəyəm, sənə on dörd il iki qızının əvəzinə xidmət etdim və altı il sənin qoyunlarında, və sən mənim mükafatımı on dəfə aldatdın. Əgər atam İbrahimin Allahı və İshaqın qorxusu mənimlə olmasaydı, indi məni əliboş göndərərdin. Mənim alçaldılmamı və əllərimin əməyini Allah gördü və dünən səni məzəmmət etdi. Cavab verərək Laban Yaquba dedi: Qızlar mənim qızlarımdır, oğullar mənim oğullarımdır, mal-qara mənim mal-qaramdır və sənin gördüyün hər şey mənimdir. Mənim qızlarıma və onların doğduqları uşaqlara bu gün nə edə bilərəm ki? İndi buna görə gəl, qoy mən və sən əhd edək, və bu mənimlə sənin aranda şəhadət olsun. O isə ona dedi: Budur, heç kim bizimlə deyil, bax, Allah mənimlə sənin aranda şahiddir. Yaqub daş götürüb onu sütun kimi qaldırdı. Yaqub öz qardaşlarına dedi: Daşlar yığın, və onlar daşlar yığdılar və təpə düzəltdilər, və orada təpənin üzərində yedilər, və Lavan ona dedi: Bu təpə bu gün mənimlə sənin aranda şahidlik edir. Və

Laban onu şəhadət təpəsi adlandırdı, Yaqub isə onu şahid təpəsi adlandırdı. Laban Yaquba dedi: Budur bu təpə və sütun ki, mən mənimlə sənin aranda qurdum, bu təpə şəhadət verir və bu sütun şəhadət verir, buna görə də ad çağırıldı: təpə şəhadət verir. Və o görüş haqqında dedi ki, Tanrı mənimlə sənin aranda baxsın, çünki biz bir-birimizdən ayrılacağıq. Əgər sən mənim qızlarımı alçaldasan, əgər mənim qızlarımdan əlavə başqa arvadlar alsan, bax, heç kim bizimlə deyil, Allah mənimlə sənin aranda şahiddir. Əgər mən sənin tərəfinə keçməsəm və sən də pislik niyyəti ilə bu təpəni və bu sütunu keçib mənim tərəfimə gəlməsən. İbrahimin Allahı və Naxorun Allahı bizim aramızda mühakimə etsin; və Yaqub öz atası İshaqın qorxusuna görə and içdi. Və o, dağda qurban kəsdi və öz qardaşlarını çağırdı, onlar yeyib-içdilər və dağda yatdılar.

32

Qalxaraq, Laban səhər oğullarını və qızlarını öpdü və onlara xeyir-dua verdi, və dönərək Laban öz yerinə getdi. Yaqub öz yolu ilə gedirdi və yuxarı baxanda Allahın düşərgəsinin qurulduğunu gördü, və Allahın mələkləri onunla qarşılaşdılar. Yaqub onları gördükdə dedi: Bu, Allahın düşərgəsidir və o yerin adını Düşərgələr qoydu. Yaqub öz qardaşı Esavın yanına, Seir torpağına, Edom ölkəsinə özündən əvvəl elçilər göndərdi. Və o onlara əmr etdi, deyərək: Beləcə deyəcəksiniz mənim ağam Esava: sənin qulun Yaqub belə deyir: Laban ilə qaldım və indiyə qədər orada oldum. Və mənə öküzlər, eşşəklər, qoyunlar, uşaqlar

və kənizlər oldu və ağam Esava xəbər vermək üçün göndərdim ki, sənin qulun sənin gözündə lütf tapsın. Elçilər Yaqubun yanına qayıdıb dedilər: Biz sənin qardaşın Esavın yanına getdik və budur, o, sənինlə görüşməyə gəlir və onunla birlikdə dörd yüz nəfər var. Yaqub çox qorxdu və əziyyət çəkdi, və özü ilə olan xalqı, öküzləri, dəvələri və qoyunları iki düşərgəyə böldü. Və Yaqub dedi: Əgər Esav bir düşərgəyə gəlib onu məhv etsə, ikinci düşərgə xilas olar. Yaqub dedi: Atam İbrahimin Allahı və atam İshaqın Allahı, ey Rəbb, sən mənə dedin ki, öz doğma torpağına qayıt və mən səni yaxşı edəcəm. Bütün salehliyindən və bütün həqiqətindən mənə kifayət etsin ki, sən öz quluna göstərdin, çünki mən bu əsamla bu İordan çayını keçdim, indi isə mən iki düşərgəyə çevrildim. Məni qardaşımın əlindən, Esavın əlindən qurtar, çünki mən ondan qorxuram ki, gəlib məni və uşaqlarla birlikdə ananı vurmasın. Sən isə dedin: Mən səni yaxşı edəcəyəm və sənin nəslini dənizin qumu kimi edəcəyəm ki, çoxluğundan sayıla bilməyəcək. Və o, orada həmin gecəni yatdı və gətirdiyi hədiyyələrdən götürdü və qardaşı Esava göndərdi: iki yüz keçi, iyirmi təkə, iki yüz qoyun, iyirmi qoç, otuz südəmər dəvə və onların balaları, qırx öküz, on buğa, iyirmi eşşək və on qulun. Və o onları onun uşaqlarına verdi, hər sürünü ayrı-ayrı; və onun uşaqlarına dedi: Mənim qabağımda gedin və sürülər arasında məsafə saxlayın. Və o, birinciyə əmr etdi və dedi: əgər mənim qardaşım Esav sənə rast gəlsə və səndən soruşsa, kimsən? Və hara gedirsən? Və bunlar kimə məxsusdur ki, sənin qarşında gedir? Deyəcəksən: sənin oğlun Yaqub hədiyyələr göndərib mənim ağam Esava; və budur, o özü bizim arxamızda. Və o, birinciyə, ikinciyə, üçüncüyə və bu sürülərin qabağında

gedən hamıya əmr etdi və dedi: Bu sözə görə Esava danışın, siz onu tapanda. Və deyəcəksiniz: Budur, sənin oğlun Yaqub bizim arxamızdan gəlir; çünki o dedi: Onun qabağında gedən hədiyyələrlə onun üzünü razı salacağam, və bundan sonra onun üzünü görəcəyəm; çünki bəlkə o mənim üzümü qəbul edəcək. Və hədiyyələr onun qabağında irəli getdi, o özü isə həmin gecəni düşərgədə yatdı. O gecə qalxaraq iki arvadını və iki cariyəsini və on bir uşağını götürdü və Yabbok keçidini keçdi. Və onları götürdü və sel çayını keçdi və onun hər şeyini keçirtdi. Yaqub tək qaldı və bir adam onunla səhərə qədər güləşdi. Gördü ki, ona qalib gələ bilmir, və onun budunun çuxuruna toxundu, və Yaqubun budu onunla güləşərkən uyuşdu. Və ona dedi: Burax məni gedim, çünki dan yeri söküldü. O isə dedi: Mən səni buraxmayacağam, əgər sən mənə xeyir-dua verməsən. O ona dedi, sənin adın nədir? O isə dedi: Yaqub. Və ona dedi: Sənin adın daha Yaqub çağırılmayacaq, amma İsrail olacaq sənin adın, çünki Allahla gücləndin və insanlarla qüdrətli olacaqsan. Yaqub soruşdu və dedi, mənə öz adını bildir; və o dedi, niyə sən mənim adımı soruşursan? Və orada ona xeyir-dua verdi. Və Yaqub o yerin adını Allahın surəti adlandırdı; çünki mən Allahı üz-üzə gördüm və ruhum xilas oldu. Günəş ona o vaxt doğdu ki, Allahın surəti keçdi, lakin o, budundan axsayırdı. Bunun üçün İsrail oğulları bu günə qədər budun çuxurunun üzərində olan uyuşmuş siniri yeməzlər, çünki o, Yaqubun budunun çuxurundakı uyuşmuş sinirə toxunmuşdu.

33

Yaqub yuxarı baxıb öz gözləri ilə gördü və budur, onun qardaşı Esav gəlirdi və onunla birlikdə dörd yüz kişi, və Yaqub uşaqları Leya, Rəhilə və iki cariyə arasında böldü Və o, iki qadın qulunu və onların oğullarını birinci yerə qoydu, Leyanı və onun uşaqlarını arxaya, Rəhiləni və Yusifi isə ən sona qoydu. O isə onların qabağında irəli getdi və yeddi dəfə yerə səcdə etdi, qardaşına yaxınlaşana qədər. Və Esav ona qarşı qaçdı və onu qucaqlayıb boynuna atıldı, onu öpdü və hər ikisi ağladılar. Və Esav yuxarı baxıb qadınları və uşaqları gördü və dedi: Bunlar sənin nəyindir? O isə dedi: Bunlar uşaqlardır ki, Allah sənin quluna rəhm göstərmişdir. Və gənc qadınlar və onların uşaqları yaxınlaşdılar və səcdə etdilər. Və Leya və onun uşaqları yaxınlaşdı və səcdə etdilər, və bundan sonra Rəhilə və Yusif yaxınlaşdı və səcdə etdilər. Və dedi: Bunlar nədir sənin üçün, bütün bu düşərgələr ki mən onlarla rastlaşdım? O isə dedi ki, sənin oğlun sənin önündə lütf tapsın, ağam. Esau dedi: Mənim çoxum var, qardaş, qoy sənin olanlar sənin olsun. Yaqub dedi, əgər sənin gözündə lütf tapdımsa, mənim əllərimlə hədiyyələri qəbul et; buna görə sənin üzünü gördüm, sanki kimsə Allahın üzünü görər kimi, və sən məndən razı olacaqsan. Mənim bərəkətlərimi götür, hansını sənə gətirdim, çünki Tanrı mənə rəhm etdi və mənim hər şeyim var, və onu məcbur etdi və götürdü. O dedi: Yola çıxaq və düz gedək. O, ona dedi, amma mənim ağam bilir ki, uşaqlar daha zərifdir və qoyunlar və öküzlər mənim yanımda doğurlar; əgər buna görə onları bir gün qovsam, bütün heyvanlar öləcək. Qoy ağam öz qulunun qabağında getsin; mən isə yolda qarşımda olan səyahətin rahatlığına görə və uşaqların ayağına görə güclənəcəyəm,

ağama Seirə gələnə qədər. Esau dedi: Sənin yanında qoyacağam mənim yanımdakı xalqdan. O isə dedi: Nə üçün bunu? Kifayətdir ki, mən sənin qarşında lütf tapdım, ağam. Esau isə o gün öz yolu ilə Seirə qayıtdı. Və Yaqub çadırlara getdi və orada özü üçün evlər tikdi, mal-qarası üçün isə çadırlar düzəltdi, buna görə də o yerin adını Çadırlar qoydu. Və Yaqub Salemə, Şekemin şəhərinə gəldi, hansı ki Kənan torpağındadır, o, Suriya Mesopotamiyasından qayıtdıqda, və şəhərin qarşısında düşərgə saldı. Və o, çadırını qurduğu tarlanın hissəsini Şekemin atası Emmordan yüz amnona aldı. Və orada qurbangah qurdu və İsrailin Allahını çağırdı.

34

Dina, Leyanın Yaquba doğduğu qızı, yerli qızları görmək üçün çıxdı. Və onu Şekem gördü - Hivli Emmorun oğlu, yerin hökmdarı - və onu götürüb onunla yatdı və onu alçaltdı. Və o, Yaqubun qızı Dinanın qəlbinə diqqət yetirdi və bakirəni sevdi və bakirənin ürəyinə görə onunla danışdı. Şekem öz atası Xamora dedi: Bu qızı mənə arvad olaraq götür. Yaqub eşitdi ki, Emmorun oğlu onun qızı Deynanı murdarladı, və onun oğulları düzənlikdə onun mal-qarası ilə idilər, və Yaqub onlar gələnə qədər susdu. Şekemin atası Emmor Yaqubla danışmaq üçün onun yanına çıxdı. Yaqubun oğulları çöldən qayıtdılar, eşitdikləri zaman kişilər çox kədərləndilər və onlar üçün çox ağrılı idi, çünki İsraildə ayıb bir iş görülmüşdü - Yaqubun qızı ilə yatmışdı, və bu belə olmayacaq. Və Xamor onlara dedi: Şekem, mənim oğlum,

ürəyində sizin qızınızı seçdi; ona görə onu ona arvad verin və bizimlə qohum olun; qızlarınızı bizə verin və bizim qızlarımızı öz oğullarınıza alın. Və bizimlə yaşayın, budur, yer sizin qarşınızda genişdir, yaşayın və orada ticarət edin və orada mülk əldə edin. Şekem onun atasına və qardaşlarına dedi: Sizin gözünüzdə lütf tapa biləydim və nə desəniz, verəcəyik. Cehizi çox artırın, və nə qədər mənə desəniz verəcəyəm, və bu qızı mənə arvad olaraq verəcəksiniz. Yaqubun oğulları isə Şekemə və onun atası Emmora hiylə ilə cavab verdilər və onlara dedilər ki, onların bacısı Dinanı murdarladılar. Və Deinanın qardaşları Simeon və Levi onlara dedilər: Biz bu işi edə bilmərik, bacımızı sünnətsiz adama verə bilmərik, çünki bu bizim üçün rüsvayçılıqdır. Yalnız bunda biz sizə oxşar olacağıq və aranızda məskunlaşacağıq, əgər siz bizim kimi olsanız və sizin hər kişiniz sünnət olunarsa. Və biz öz qızlarımızı sizə verəcəyik, və sizin qızlarınızdan özümüzə arvadlar alacağıq, və sizin yanınızda yaşayacağıq, və bir xalq kimi olacağıq. Əgər siz bizim sünnət edilmək barədə sözümüzə qulaq asmasanız, qızımızı götürüb gedəcəyik. Və bu sözlər Emmorun və Emmorun oğlu Suxemin xoşuna gəldi. Və o cavan adam bu sözü yerinə yetirməkdə gecikmədi, çünki Yaqubun qızına aşiq idi, o isə atasının evindəki hamıdan daha şərəfli idi. Hamor və onun oğlu Şekem onların şəhərinin darvazasına gəldi və onların şəhərinin kişilərinə danışdılar, deyərək: Bu insanlar sülhsevərdirlər, qoy bizimlə torpaqda yaşasınlar və onda ticarət etsinlər; torpaq isə budur, onların qarşısında genişdir; onların qızlarını özümüzə arvad olaraq alacağıq və öz qızlarımızı onlara verəcəyik. Yalnız bu şərtlə o adamlar bizə bənzəyəcəklər ki, bizimlə yaşasınlar və bir

xalq olaq: bizim hər kişimiz sünnət edilməlidir, necə ki onlar da sünnət olunublar. Onların mal-qaraları, dördayaqlı heyvanları və mülkləri bizimki olmayacaqmı? Yalnız bunda onlara bənzəyək, və onlar bizimlə yaşayacaqlar. Və Emmor və onun oğlu Syxem dinlədi, şəhər qapısında ticarət edən bütün adamlar da dinlədi, və hər kişi öz sünnətgahının ətini sünnət etdirdi. Üçüncü gün baş verdi ki, onlar ağrı içində ikən, Yaqubun iki oğlu Şimeon və Levi, Dinanın qardaşları, hər biri öz qılıncını götürdü və şəhərə təhlükəsiz girərək bütün kişiləri öldürdülər. Həm Emmoru, həm də onun oğlu Syxemi qılıncla öldürdülər və Deynanı Syxemin evindən götürüb çıxdılar. Yaqubun oğulları isə yaralıların üzərinə girdilər və bacıları Dinahı murdarladıqları şəhəri talan etdilər. Və onların qoyunlarını, öküzlərini və eşşəklərini, şəhərdə nə qədər var idisə və düzənlikdə nə qədər var idisə, götürdülər. Və onların bütün bədənlərini, bütün yüklərini və qadınlarını əsir götürdülər, şəhərdə və evlərdə nə qədər var idisə hamısını talan etdilər. Yaqub Şimeona və Leviyə dedi: Məni nifrətə layiq etdiniz, elə ki mən bu torpaqda yaşayan hamının, həm Kənanlıların, həm də Perizlilərin gözündə pis olum. Mən isə sayca azam və onlar mənə qarşı toplaşıb məni qıracaqlar və mən məhv olacağam, mən və evim. Onlar isə dedilər: Məgər bizim bacımızla fahişə kimi rəftar etsinlər?

35

Allah Yaquba dedi: Qalx, Betel yerinə get və orada yaşa və orada qurbangah düzəlt o Allaha ki sənə görünmüşdü, sən qardaşın

Esavın üzündən qaçdığın zaman. Yaqub öz evinə və onunla birlikdə olan hamıya dedi: Aranızdan özünüzlə olan yad tanrıları götürüb atın, təmizlənin və paltarlarınızı dəyişin. Və qalxıb Betelə gedək və orada qurbangah düzəldək o Allaha ki, mənim əzab günümdə məni dinlədi, mənimlə idi və getdiyim yolda məni xilas etdi. Və onlar Yaquba öz əllərində olan yad tanrıları və qulaqlarındakı sırğaları verdilər, və Yaqub onları Şekemdəki püstə ağacının altında gizlətdi və onları bu günə qədər məhv etdi. Və İsrail Şekimdən çıxdı, və Allahın qorxusu onların ətrafındakı şəhərlərin üzərinə düşdü, və onlar İsrail oğullarının arxasınca təqib etmədilər. Yaqub Luza gəldi, Kənan torpağında olan Beytəl, özü və onunla birlikdə olan bütün xalq. Və o, orada bir qurbangah tikdi və o yerin adını Beytəl qoydu, çünki orada Tanrı ona göründü, o, qardaşı Esavın üzündən qaçarkən. Rebekkanın dayəsi Debora öldü və Beyteldən aşağıda palıd ağacının yanında dəfn edildi və Yaqub onun adını yas palıdı qoydu. Allah Yaquba Luzda göründü, o, Suriya Mesopotamiyasından gələndə, və Allah ona xeyir-dua verdi. Allah ona dedi: Sənin adın daha Yaqub çağırılmayacaq, lakin sənin adın İsrail olacaq və onun adını İsrail adlandırdı. Allah ona dedi: Mən sənin Allahınam, artıb çoxal, millətlər və millətlərin yığıncaqları səndən olacaq və padşahlar sənin belindən çıxacaq. Və torpağı ki, İbrahimə və İshaqa vermişdim, sənə vermişəm onu, sənə olacaq, və səndən sonra sənin nəslinə verəcəyəm bu torpağı. Və Allah onunla danışdığı yerdən onun yanından qalxıb getdi. Və Yaqub o yerdə sütun qurdu, orada Tanrı onunla danışdı, daşdan sütun, və onun üzərinə içki təqdimi tökdü, və onun üzərinə yağ tökdü. Və Yaqub orada

onunla Allah danışdığı yerin adını Beytəl qoydu. Yaqub Beyteldən yola çıxdıqdan sonra çadırını Qader qülləsinin o tərəfində qurdu. Xabrataya yaxınlaşıb Efrataya gələndə Rəhilə doğdu və doğum zamanı çətin doğdu. Amma o, çətin doğarkən, mamaça ona dedi: Cəsarət et, çünki bu da sənin oğlundur. O, öz ruhunu buraxarkən - çünki ölürdü - onun adını mənim ağrımın oğlu qoydu, amma ata onun adını Benyamin qoydu. Rəhilə öldü və Efrata hipodromu yolunda dəfn olundu, bu Bet-Lehemdir. Və Yaqub onun qəbri üzərində bir sütun qurdu, bu, Rəhilənin qəbri üzərindəki sütundur bu günə qədər. Belə oldu ki, İsrail o torpaqda məskunlaşdığı zaman, Ruben getdi və atası Yaqubun cariyəsi Ballas ilə yatdı, və İsrail eşitdi, və bu onun gözündə pis göründü. Yaqubun oğulları on iki idi. Leah-nın oğulları: Yaqubun ilk oğlu Ruben, Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Zevulun. Rəhilənin oğulları Yusif və Binyamin idi. Rəhilənin cariyəsi Bilhanın oğulları Dan və Naftali idi. Leyanın cariyəsi Zelfanın oğulları isə Qad və Aşer idi; bunlar Yaqubun Suriya Mesopotamiyasında ona doğulan oğullarıdır. Yaqub öz atası İshaqın yanına Mamreyə, düzənlik şəhərinə gəldi; bu, Kənən torpağında olan Xevron idi, orada İbrahim və İshaq qalmışdılar. İshaqın yaşadığı günlər yüz səksən il oldu. Və İshaq zəifləyib öldü və qoca və günlərlə dolu halda öz nəslinə qoşuldu, və onu oğulları Esav və Yaqub basdırdılar.

36

Bunlar isə Esaunun nəsilləridir, o özü Edomdur. Esau

Kənanlıların qızlarından özü üçün arvadlar götürdü: Xetli Ailomun qızı Adanı və Evaylı Sebegonun oğlu Ananın qızı Olibemanı. Və Basematı, İsmayılın qızını, Nebayotun bacısını. Ada ona Elifazı doğdu və Basemat Raquili doğdu. Və Olibema İeousu, İeqlomu və Koreni doğdu; bunlar Esavın oğullarıdır ki, ona Kənan torpağında doğuldular. Esau öz arvadlarını, oğullarını, qızlarını, evinin bütün adamlarını, bütün mülklərini, bütün heyvanlarını və Kənan torpağında əldə etdiyi hər şeyi götürdü və qardaşı Yaqubun yanından Kənan torpağından getdi. Onların mülkiyyətləri birlikdə yaşamaq üçün çox idi və müvəqqəti yaşayışlarının torpağı onların mülkiyyətlərinin çoxluğundan onları daşıya bilmirdi. Esav Seir dağında məskunlaşdı, Esavın özü Edomdur. Bu isə Esavın, Edomun atasının Seir dağında olan nəsilləridir. Və bunlar Esavın oğullarının adlarıdır: Elifaz, Esavın arvadı Adanın oğlu, və Raquel, Esavın arvadı Basematın oğlu. Elifazın oğulları bunlar oldu: Taiman, Omar, Sofar, Qotom və Kenaz. Thamna isə Esavın oğlu Elifazın cariyəsi idi və Elifaza Amaleki doğdu, bunlar Esavın arvadı Adanın oğulları idi. Bunlar isə Raquelin oğulları idi: Naxot, Zare, Some və Moze; bunlar Esavın arvadı Basematın oğulları idi. Bunlar isə Olibemas qızı Ananın oğlu Sebegonun arvadı Esauun oğullarıdır; o isə Esauya Ieousu, Ieglomu və Koreni doğdu. Bunlar Esavın oğulları olan başçılardır; Esavın ilk doğan oğlu Elifazın oğulları: başçı Teman, başçı Omar, başçı Sefo, başçı Kenaz, başçı Korah, başçı Qatam, başçı Amaleq; bunlar Edom torpağında Elifazın başçılarıdır; bunlar Adanın oğullarıdır. Və bunlar Esavın oğlu Raquelin oğulları idi: rəhbər Naxot, rəhbər Zare, rəhbər Some, rəhbər Moze. Bunlar Edom

ölkəsində Raquelin rəhbərləri idi, bunlar Esavın arvadı Basematın oğulları idi. Bunlar isə Esavın arvadı Oliemasın oğulları idi: başçı İeous, başçı İeqlom, başçı Kore. Bunlar Ananın qızı, Esavın arvadı Oliemasın başçıları idi. Bunlar Esavın oğullarıdır və bunlar onların rəhbərləridir, bunlar Edomun oğullarıdır. Bunlar isə torpaqda yaşayan Xorlu Seirin oğullarıdır: Lotan, Şoval, Ziveon, Ana və Dişon və Eser və Dişan; bunlar Seirin oğlunun Edom torpağında Xorlu rəhbərləridir. Lotanın oğulları Xorri və Heman oldular, Lotanın bacısı isə Tamna idi. Bunlar isə Şobalın oğullarıdır: Qolam, Manaxat, Qaybel, Sofar və Omar. Və bunlar Zibeonun oğulları idi: Ayye və Ana. Bu, Ananın özü idi ki, Yameini səhrada tapdı, o zaman atası Zibeonun yük heyvanlarını otarırdı. Bunlar isə Ananın oğulları idi: Dişon və Oholivama, Ananın qızı. Bunlar isə Desonun oğullarıdır: Amadah, Asban, İtran və Xarran. Bunlar isə Asarın oğullarıdır: Balaam, Zukam və İukam. Bunlar isə Risonun oğulları: As və Aran. Bunlar Xorri liderləridir: lider Lotan, lider Şoval, lider Ziveon, lider Ana, lider Dişon, lider Eser, lider Dişan; bunlar Xorri liderlərinin onların liderlikləri Edom torpağındadır. Və bunlar Edomda hökmranlıq etmiş padşahlardır, İsraildə padşah hökmranlıq etməzdən əvvəl. Və Edomda Beorun oğlu Balak hökmranlıq etdi və onun şəhərinin adı Dennaba idi. Balak öldü və onun yerinə Bosorradan olan Zaranın oğlu Yovav padşah oldu. Yovav öldü və onun yerinə Tayman torpağından olan Asom hökmranlıq etdi. Asom öldü və onun yerinə Barad oğlu Adad padşahlıq etdi, o ki Midyanı Moab düzənliyində vurmuşdu, və onun şəhərinin adı Gethaim idi. Adad öldü və onun yerinə Masrekahlı Samada padşah oldu. Samada öldü və

onun yerinə çayın yanındakı Roobothdan olan Saul padşahlıq etdi. Saul öldü və onun yerinə Axoborun oğlu Ballenon padşahlıq etdi. Axoborun oğlu Ballenon öldü və onun yerinə Baradın oğlu Arad hökmranlıq etdi, onun şəhərinin adı Foqor idi, arvadının adı isə Metebeel idi, o, Maizoobun oğlu Matraithin qızı idi. Bunlar Esavın rəhbərlərinin adlarıdır, onların qəbilələrində, onların yerinə görə, onların torpaqlarında və onların millətlərində: rəhbər Timna, rəhbər Alva, rəhbər Yeter, rəhbər Oholivama, rəhbər Ela, rəhbər Pinon, rəhbər Kenaz, rəhbər Teman, rəhbər Mivsar, rəhbər Magdiel, rəhbər İram; bunlar Edomun rəhbərləridir, onların mülkiyyət torpağındakı məskunlaşmış yerlərdə; bu Esav Edomun atasıdır.

37

Yaqub atasının qaldığı torpaqlarda, Kənan torpağında yaşadı, bunlar isə Yaqubun nəsilləridir. Yusif on yeddi yaşında idi və atasının qoyunlarını qardaşları ilə birlikdə otarırdı. O, gənc idi və atasının arvadları Ballanın və Zelfanın oğulları ilə birlikdə idi. Yusif onların atası İsrailə pis xəbər gətirdi. Yaqub Yusifi bütün oğullarından çox sevirdi, çünki o, onun qocalıq oğlu idi, və ona rəngarəng xalat etdi. Onun qardaşları gördülər ki, ata onu bütün oğullarından daha çox sevirdi, ona görə ona nifrət etdilər və onunla heç bir sülhsevər söz danışa bilmədilər. Yusif yuxu görəndə onu öz qardaşlarına bildirdi. Və onlara dedi: Gördüyüm bu yuxunu eşidin. Mən düşündüm ki, siz düzənliyin ortasında dərzlər bağlayırsınız, və mənim dərzim qalxdı və düz

dayandı, sizin dərzləriniz isə dönərək mənim dərzimə səcdə etdi. Onun qardaşları ona dedilər: Məgər sən bizə hökmranlıq edəcəksən, yaxud bizim üzərimizdə ağalıq edəcəksən? Və onun yuxuları və sözləri üzündən onu daha da nifrət etməyə başladılar. O, başqa bir yuxu gördü və onu öz atasına və qardaşlarına danışdı və dedi: Budur, mən başqa bir yuxu gördüm, sanki günəş, ay və on bir ulduz mənə səcdə edirdi. Və onun atası onu məzəmmət etdi və ona dedi: Nədir bu yuxu ki, sən görmüsən? Deməli, həqiqətən gəlib gələcəyikmi mən və sənin anan və sənin qardaşların sənə torpaq üzərində səcdə etmək üçün? Qardaşları ona paxıllıq etdilər, amma atası bu sözü yadda saxladı. Onun qardaşları atalarının qoyunlarını otarmaq üçün Şekemə getdilər. Və İsrail Yusifə dedi: Sənin qardaşların Şekemdə sürü otarmırlarmı? Səni buradan onlara göndərəcəyəm; o isə ona dedi: Budur, mən. İsrail ona dedi: Get gör qardaşların və qoyunlar sağlamdırmı, mənə xəbər ver. Və onu Xevron vadisindən göndərdi və o, Şekemə gəldi. Və bir insan onu düzənlikdə azmış halda tapdı, və insan ondan soruşdu, deyərək: Nə axtarırsan? O isə dedi: Qardaşlarımı axtarıram, mənə söylə harada otarırlar. Kişi ona dedi: Onlar buradan getdilər, çünki mən onların gəlin Dothaimə gedək dediklərini eşitdim. Yusif qardaşlarının arxasınca getdi və onları Dothaimdə tapdı. Onlar onu uzaqdan əvvəlcədən gördülər, o, onlara yaxınlaşmazdan əvvəl, və onu öldürmək üçün şər planı qurdular. Amma hər biri öz qardaşına dedi: Budur, o yuxu görən gəlir. İndi ona görə gəlin onu öldürək və onu çuxurlardan birinə ataq, və deyəcəyik ki, pis vəhşi heyvan onu yedi, və görəcəyik onun yuxuları nə olacaq. Ruben eşidəndə isə onu onların

əllərindən xilas etdi və dedi: Onu ruha vurmayaq. Ruben onlara dedi: Qan tökməyin, onu çöldə olan bu çuxurlardan birinə atın, amma ona əl qaldırmayın ki, onu onların əllərindən xilas edib atasına qaytara bilsin. Baş verdi ki, Yusif öz qardaşlarının yanına gələndə, onlar Yusifin əynindəki rəngarəng xitonu soydular. Və onu götürüb çuxura atdılar, çuxur isə boş idi, suda yox idi. Onlar oturub çörək yemək üçün əyləşdilər və gözlərini qaldırıb baxdılar və gördülər ki, budur, İsmailli səyyahlar Gileaddan gəlirdi və onların dəvələri buxur və qatran və mirra ilə dolu idi Onlar gedirdilər ki, onu Misirə aparasınlar. Yəhuda öz qardaşlarına dedi: Qardaşımızı öldürüb qanını gizlətsək nə faydası var? Gəlin onu bu İsmaillilərə sataq; amma əllərimiz onun üzərində olmasın, çünki o bizim qardaşımız və bizim ətimizdir. Onun qardaşları isə eşitdilər. Və Midyanlı tacir adamlar keçirdilər, və Yusifi quyudan çəkib çıxartdılar və qaldırdılar, və Yusifi İsmaillilərə iyirmi qızıla satdılar. Və Yusifi Misirə apardılar. Ruben quyunun yanına geri döndü, amma Yusifi quyunun içində görmədi və paltarlarını cırdı. Və o öz qardaşlarına qayıtdı və dedi: Uşaq yoxdur; mən indi hara gedim? Yusifin köynəyini götürüb keçi oğlağı kəsdilər və köynəyi qana buladılar. Və onlar rəngarəng xitonu göndərdilər və onu atalarına gətirdilər və dedilər: Bunu tapdıq, tanı görək bu sənin oğlunun xitonu deyilmi, yoxsa yox. Və onu tanıdı və dedi: Mənim oğlumun köynəyidir, pis vəhşi heyvan onu yedi, vəhşi heyvan Yusifi ələ keçirdi. Yaqub isə paltarlarını cırdı və belinin üzərinə çuval qoydu və oğluna görə uzun günlər yas tutdu. Onun bütün oğulları və qızları toplandılar və onu təsəlli etməyə gəldilər, lakin o, təsəlli almaq istəmədi və dedi ki, mən yas

tutaraq oğlumun yanına ölülər diyarına enəcəyəm, və atası onun üçün ağladı. Midyanlılar isə Yusifi Misirə satdılar Fironun hədəmi, baş aşpaz Potifara.

38

O vaxt belə oldu ki, Yəhuda öz qardaşlarından ayrılıb getdi və Odollamlı bir adama qonaq getdi, onun adı Eiras idi. Və Yəhuda orada bir Kənanlı adamın qızını gördü ki, onun adı Şua idi, onu aldı və onun yanına girdi. Və hamilə qalaraq oğul doğdu və onun adını Er qoydu. Və hamilə qalıb yenə bir oğul doğdu və onun adını Onan qoydu. Və əlavə edərək bir oğul doğdu və onun adını Şiloh qoydu; bu isə Xasbidə idi, onları doğduğu zaman. Və Yəhuda öz ilk oğlu Er üçün arvad götürdü, onun adı Tamar idi. Baş verdi ki, Yəhudanın ilk oğlu Er Rəbbin qarşısında pis idi və Tanrı onu öldürdü. Yəhuda Onana dedi: Qardaşının arvadının yanına gir və onunla evlən, qardaşın üçün nəsil qaldır. Onan bilirdi ki, toxum ona məxsus olmayacaq, və nə vaxt qardaşının arvadının yanına girirdi, qardaşına toxum verməmək üçün onu torpağa tökdü. Allahın qarşısında pis göründü, çünki bunu etdi və bunu da öldürdü. Yəhuda öz gəlini Tamara dedi: Atanın evində dul olaraq otur, oğlum Şela böyüyənə qədər, çünki o fikirləşdi: Yoxsa bu da onun qardaşları kimi ölər. Gedib getdikdən sonra isə Tamar öz atasının evində oturdu. Günlər çoxaldı və Yəhudanın arvadı Şua öldü. Yəhuda təsəlli tapandan sonra öz qoyunlarını qırxanların yanına qalxdı - özü və onun çobanı Adullamlı Hira Timnaya getdilər. Və Tamara, onun

gəlininə bildirdilər ki, budur, sənin qayınatan Tamnaya qalxır öz qoyunlarını qırxmaq üçün. Və dul paltarlarını çıxararaq özündən, yay paltarını geyindi və özünü bəzədi, və Enanın qapılarında oturdu ki, Tamna keçidindədir, çünki gördü ki, Şilom böyük olmuşdur, o isə onu ona arvad vermədi. Və Yəhuda onu görəndə onun fahişə olduğunu düşündü, çünki o, üzünü örtmüşdü və onu tanımadı. O, yoldan ona tərəf çevrildi və ona dedi: İcazə ver mənə sənin yanına daxil olmağa, çünki bilmirdi ki, o onun gəlinidir. O isə dedi: Əgər mənim yanıma daxil olsan, mənə nə verəcəksən? O isə dedi: Mən sənə öz sürümdən bir keçi oğlağı göndərəcəyəm. O isə dedi: Əgər sən göndərənə qədər mənə girov versən. O isə dedi: Hansı girovu sənə verəcəyəm? O isə dedi, sənin üzüyünü və boyunbağını və əlindəki əsanı. Və onu ona verdi və onun yanına girdi; və ondan hamilə qaldı. Və o qalxıb getdi, yay paltarını çıxartdı və dul paltarlarını geyindi. Yəhuda Adullamlı çobanının əli ilə keçi oğlağını göndərdi ki, qadından girovu geri alsın, lakin onu tapmadı. O, o yerdən olan kişilərdən soruşdu: Enanda yol üstündə olan fahişə haradadır? Və onlar dedilər: Burada fahişə olmayıb. Və Yəhudaya tərəf dönüb dedi: Tapmadım və o yerdən olan adamlar burada fahişə olmadığını deyirlər. Yəhuda dedi: Qoy onları saxlasın, amma biz heç vaxt gülüş hədəfinə çevrilməyək. Mən bu oğlağı göndərmişəm, amma sən onu tapmamısan. Üç aydan sonra Yəhudaya xəbər verildi ki, sənin gəlinin Tamar fahişəlik etmişdir və budur, fahişəlikdən hamilədir. Yəhuda dedi: Onu çıxarın və yandırılsın. Bu, aparılarkən öz qayınatasına xəbər göndərdi və dedi: Mən bu əşyalar kimin aiddirsə, ondan hamiləyəm. Və dedi: Tanı, bu üzük, zəncir və çubuq kimindir.

Yəhuda tanıdı və dedi: Tamar haqlıdır, mən yox, çünki onu oğlum Şiloya vermədim. Və bir daha onunla yaxınlıq etmədi. Baş verdi ki, o doğarkən onun bətnində əkizlər var idi. Onun doğum vaxtı baş verəndə, biri əlini irəli çıxartdı, mamaça isə götürüb onun əlinə qırmızı bağladı və dedi: Bu birinci çıxacaq. O, əlini geri çəkdi və dərhal onun qardaşı çıxdı; o isə dedi: Sənin üzündən hasar necə qırıldı? Və o onun adını Peres qoydu. Və bundan sonra onun qardaşı çıxdı ki, onun əlinin üzərində qırmızı var idi, və onun adını Zara qoydular.

39

Yusif Misirə gətirildi və onu Fironun xədimi, baş aşpaz olan Misirli kişi Petefres İsmaillilərin əlindən satın aldı; onlar onu ora gətirmişdilər. Və Rəbb Yusifin yanında idi, və o, uğur qazanan bir kişi idi, və o, öz Misirli ağasının evində oldu. Onun ağası bilirdi ki, Rəbb onunla idi və nə etsə, Rəbb onun əllərində uğurlu edirdi. Və Yusif öz ağasının gözündə lütf tapdı və ona xoş gəldi. Və onu öz evinin üzərinə təyin etdi və ona məxsus olan hər şeyi Yusifin əlinə verdi. Onun evinə və ona aid olan hər şeyə nəzarətçi təyin edildikdən sonra belə oldu ki, Rəbb Yusifə görə Misirlinin evini xeyir-dua ilə bərəkətləndirdi və Rəbbin xeyir-duası onun evində və tarlasında olan bütün mülklərində oldu. Və o, ona məxsus olan hər şeyi Yusifin əllərinə etibar etdi; və o, özünə aid heç nə bilmirdi, yalnız özünün yediyi çörəkdən başqa. Və Yusif bədən quruluşuna görə gözəl idi və görkəminə görə çox gözəl idi. Və bu sözlərdən sonra belə oldu ki, ağasının arvadı

gözlərini Yusifin üzərinə dikdi və dedi: Mənimlə yat. O isə istəmədi və ağasının arvadına dedi ki, əgər mənim ağam mənim üçün evində heç nə bilmir və ona aid olan hər şeyi mənim əllərimə verdi və bu evdə heç nə məndən üstün deyil və məndən heç nə saxlanılmayıb, yalnız səndən başqa, sənin onun arvadı olmağın üçün, və mən necə bu pis işi edim və Allahın qarşısında günah edim? Nə vaxt ki, o, Yusifə gündən-günə danışırdı, və o, ona itaət etmirdi onunla yatmaq üçün, onunla yaxınlıq etmək üçün. Belə bir gün oldu ki, Yusif öz işlərini görmək üçün evə daxil oldu və evdə içəridə heç kim yox idi. Və o, onu paltarından tutub çəkdi və dedi: Mənimlə yat, və o, paltarlarını onun əllərində buraxıb qaçdı və bayıra çıxdı. Və belə oldu ki, qadın gördü ki, o, paltarlarını onun əllərində qoyub qaçdı və çölə çıxdı, və evdə olanları çağırdı və onlara dedi: Baxın, o, bizə bir İbrani uşağı gətirdi ki, bizimlə lağ etsin; yanıma girdi və dedi: Mənimlə yat, və mən böyük səslə qışqırdım. Amma onu eşidəndə ki, mən səsimi qaldırdım və qışqırdım, o, paltarlarını mənim yanımda buraxaraq qaçdı və çölə çıxdı. Və o, paltarları özü yanında saxladı, ta ki ağası öz evinə gələnə qədər. Və o, ona bu sözlərə görə danışdı, deyərək: Yanıma o İbrani oğlan girdi, kimi sən bizə gətirmişdin, məni lağa qoymaq üçün; və o mənə dedi: Səninlə yatacağam. Amma o eşidəndə ki, mən səsimi qaldırıb qışqırdım, paltarlarını yanımda qoyub qaçdı və çölə çıxdı. Belə oldu ki, ağa arvadının ona dediklərini eşidəndə, Sənin qulun mənə belə etdi deyəndə, qəzəblə hirsləndi. Və ağa Yusifu götürüb onu qalaya saldı, o yerə ki, padşahın məhbusları orada qalada saxlanılır. Və Rəbb Yusiflə idi, onun üzərinə mərhəmət tökdü və ona baş həbsxana rəisinin qarşısında lütf verdi. Və baş

həbsxana nəzarətçisi həbsxananı Yusifin əlinə verdi, və həbsxanada olan bütün məhbusları, və orada görülən bütün işləri o özü görürdü. Baş həbsxana nəzarətçisi onun vasitəsilə heç nə bilmirdi, çünki hər şey Yusifin əli ilə idi, ona görə ki Rəbb onunla idi, və o nə etsə, Rəbb onu onun əllərində uğurlu edirdi.

40

Bu sözlərdən sonra baş verdi ki, Misir kralının baş saqisi və baş çörəkçi öz hökmdarları Misir kralına qarşı günah etdilər. Firon öz iki xidmətçisinə görə qəzəbləndi, baş saqiyə və baş çörəkçiyə görə. Və onları həbsxanada zindana qoydu, Yusifin həbs olunduğu yerə. Və baş zindançı onları Yusifə təyin etdi, və o, onlara xidmət etdi, onlar isə həbsxanada günlər qaldılar. Və hər ikisi bir gecədə yuxu gördü; Misir padşahının yanında olan, zindanda saxlanılan baş saqi və baş çörəkçinin yuxusunun görüntüsü bu idi. Yusif səhər onların yanına daxil oldu və onları gördü, onlar narahat idilər. Və o, ağasının yanında həbsxanada onunla birlikdə olan Fironun xəsələrindən soruşdu: Nə üçün bu gün üzləriniz tutqundur? Onlar ona dedilər: Biz yuxu gördük, və onu yozacaq adam yoxdur. Yusif isə onlara dedi: Onların yozumu Allahdan deyilmi? Beləliklə, mənə danışın. Və baş saqi öz yuxusunu Yusifə danışdı və dedi: Yuxumda mənim qarşımda bir üzüm təki var idi. Üzüm bağında üç budaq var idi və bu çiçəklənərək qönçələr çıxarmışdı, üzüm salxımları yetişmişdi. Fironun kasası mənim əlimdə idi, mən üzümü götürüb onu kasaya sıxdım və kasanı Fironun əlinə verdim. Və Yusif ona

dedi: bu onun yozumudur, üç budaq üç gündür. Hələ üç gün qalıb və Firon sənin vəzifəni xatırlayacaq və səni baş saqi vəzifəsinə bərpa edəcək, və Fironun kasasını onun əlinə verəcəksən əvvəlki vəzifənə görə, necə ki saqi idin. Amma özün vasitəsilə məni xatırla, nə vaxt sənin üçün yaxşı olacaq, və mənə mərhəmət edəcəksən, və məni Firona xatırlayacaqsan, və məni bu həbsxanadan çıxaracaqsan. Çünki mən İbranilərin torpağından oğurlanmışam və burada heç nə etməmişəm, amma məni bu çuxura atdılar. Və baş çörəkçi gördü ki, düzgün yozmuşdu, və Yusifə dedi: Mən də yuxu gördüm və elə bildim ki, üç səbət çörək başımın üstündə daşıyıram. Ən üstdəki səbətdə isə Fironun yediyi hər cür çörəkçi işi var idi, və göyün quşları onları başımın üstündəki səbətdən yeyirdi. Cavab verərək Yusif ona dedi: bu onun yozumudur: üç səbət üç gündür; Hələ üç gün qalıb və Firon sənin başını səndən götürəcək; və səni ağac üzərində asacaq, və göyün quşları sənin ətini səndən yeyəcək. Üçüncü gündə belə oldu ki, Fironun doğum günü idi və o, bütün öz xidmətçilərinə ziyafət verdi və o, saqinin vəzifəsini və çörəkçinin vəzifəsini öz xidmətçilərinin arasında yada saldı. Və o, baş saqini öz vəzifəsinə bərpa etdi və fincanı Fironun əlinə verdi. Lakin baş çörəkçini asdı, necə ki Yusif onlara yozumlamışdı. Və baş saqiyə Yusifi xatırlamadı, amma onu unutdu.

41

İki il keçdikdən sonra belə oldu ki, Firon yuxu gördü: özünün

çayın üzərində dayandığını düşündü. Və budur, çaydan yeddi inək çıxırdı; formaları gözəl və ətləri seçmə idi, və onlar Axeidə otlayırdılar. Digər yeddi öküz bunlardan sonra çaydan çıxırdı, forma etibarilə çirkin və ətləri arıq idi, və çayın kənarında öküzlərin yanında otlayırdılar. Və yeddi çirkin və arıq ətli inək yeddi gözəl görünüşlü və seçilmiş ətli inəyi yedi, Firon isə oyandı. Və o, ikinci dəfə yuxu gördü və budur, yeddi sünbül bir köküdə qalxırdı, seçilmiş və gözəl. Və budur ki, yeddi nazik və küləyin vurduğu sünbül onlarla birlikdə cücərirdi. Yeddi nazik və küləkdən məhv olmuş sünbül yeddi seçilmiş və dolu sünbülü uddu. Firon oyandı və bu bir yuxu idi. Səhər açıldı və onun ruhu narahat oldu. O, göndərib Misirin bütün yozumçularını və onun bütün müdrikləri çağırdı. Firon onlara öz yuxusunu danışdı, lakin Firona onu izah edən olmadı. Və baş saqi Firona danışdı və dedi: Mən bu gün öz günahımı xatırlayıram. Firon öz uşaqlarına qəzəbləndi və bizi baş aşpazın evində həbsə qoydu, məni və baş çörəkçini. Və biz hər ikimiz bir gecədə yuxu gördük, mən və o, hər birimiz öz yuxusunu gördük. Orada bizimlə baş aşpazın oğlu olan İbrani bir gənc var idi, və biz ona danışdıq, və o bizim üçün yozdu. Belə oldu ki, necə o bizə yozmuşdu, elə də baş verdi: mən öz vəzifəmə bərpa olundum, o isə asıldı. Firon göndərib Yusifi çağırtdı və onu zindandan çıxartdılar, və onu qırxdılar, və onun paltarını dəyişdirdilər, və o, Fironun yanına gəldi. Firon Yusifə dedi: Mən bir yuxu görmüşəm və onu yozacaq adam yoxdur, mən isə sənin haqqında eşitmişəm ki, sən yuxuları eşidib onları yoza bilirsən. Yusif Firona cavab verərək dedi: Allahsız Fironun xilasına cavab verilməyəcək. Firon Yusifə dedi ki, yuxumda mən çayın kənarında dayandığımı düşündüm. Və çaydan yeddi inək

çıxırdı - görünüşcə gözəl və ətcə seçmə, və onlar Axeidə otlayırdılar. Və budur, yeddi başqa inək onların arxasınca çaydan çıxırdı, pis və çirkin görünüşlü, və arıq ətli; mən belə çirkinlərini bütün Misir torpağında görməmişdim. Və yeddi çirkin və arıq öküz yeddi birinci gözəl və seçilmiş öküzü yedi. Və onların qarınlarına daxil oldular, və ayırd edilə bilmədilər ki, onların qarınlarına daxil olmuşdular, və onların görünüşləri çirkin idi, əvvəldə olduğu kimi, amma oyandıqdan sonra yenidən yatdım. Və mən yuxumda yenə gördüm və necə ki yeddi sünbül bir kötükdə qalxırdı, dolu və gözəl. Amma digər yeddi sünbül arıq və küləklə məhv olmuş onların arxasınca bitirdi. Və yeddi nazik və küləkdən zədələnmiş sünbül yeddi yaxşı və dolu sünbülü uddu, buna görə təfsirçilərə dedim, amma mənə bunu izah edən olmadı. Və Yusif Firona dedi: Fironun yuxusu birdir, Allah nə edirsə, Firona göstərdi. Yeddi gözəl öküz yeddi ildir, və yeddi gözəl sünbül yeddi ildir, Fironun yuxusu birdir. Və onların ardınca qalxan yeddi arıq inək yeddi ildir, və yeddi arıq və küləkdən məhv olmuş sünbül də yeddi ildir; yeddi aclıq ili olacaq. Amma mən Firona dediğim söz budur: Allah nə edirsə, Firona göstərdi. Budur, Misirin bütün torpağında çox bolluq olan yeddi il gəlir. Bunlardan sonra yeddi illik aclıq gələcək və bütün Misirdə olacaq bolluğu unudacaqlar, və aclıq torpağı məhv edəcək. Və yer üzərindəki bolluq bunlardan sonra gələcək aclıqdan bilinməyəcək, çünki o çox güclü olacaq. Firona yuxunun iki dəfə göstərilməsi haqqında isə, bu ona görədir ki, Allahdan gələn söz doğrudur və Allah onu yerinə yetirməyə tələsir. İndi buna görə ağıllı və anlayışlı bir insan tap və onu Misir torpağı üzərində təyin et. Və qoy Firon bunu etsin və qoy

valilər təyin etsin torpaq üzərində, və qoy onlar toplasınlar Misir torpağının yeddi bolluq illərinin bütün məhsullarını, və qoy onlar yığsınlar bu gələn yeddi yaxşı illərin bütün yeməklərini, və qoy taxıl Fironun əli altında yığılsın, yeməklər şəhərlərdə saxlansın. Və saxlanmış ərzaq torpaq üçün yeddi illik aclığa gedəcək, hansı ki Misir torpağında olacaq, və torpaq aclıqda məhv olmayacaq. Bu söz Fironun və onun bütün əyanlarının xoşuna gəldi. Və Firon onun bütün uşaqlarına dedi: Biz belə bir kişi tapmayacağıq ki, onun içində Allahın ruhu olsun? Firon Yusifə dedi: Çünki Allah bütün bunları sənə göstərdi, səndən daha müdrik və ağıllı insan yoxdur. Sən mənim evimin üzərində olacaqsan və sənin ağzına mənim bütün xalqım itaət edəcək, yalnız taxtda mən səndən daha böyük olacağam. Firon Yusifə dedi: Budur, mən səni bu gün bütün Misir torpağı üzərində təyin edirəm. Və Firon öz əlindən üzüyü çıxararaq onu Yusifin əlinə taxdı, və onu incə kətan libas geyindirdi, və onun boynuna qızıl zəncir taxdı. Və onu öz ikinci arabasına mindirdi, və onun önündə jarçı elan etdi, və onu bütün Misir torpağı üzərinə təyin etdi. Firon Yusifə dedi: Mən Fironam, sənsiz heç kəs Misir torpağının hamısında əlini qaldırmayacaq. Və Firon Yusifin adını Psonthomfanex qoydu və ona Heliopolisin kahini Petefrenin qızı Asenatı arvad olaraq verdi. Yusif otuz yaşında idi, Misir padşahı Fironun qarşısında dayandığı zaman, Yusif Fironun hüzurundan çıxdı və bütün Misir torpağını gəzdi. Və torpaq çiçəklənmənin yeddi ili ərzində dərzlər verdi. Və o, yeddi il ərzində Misir torpağında bolluq olan bütün yeməyi topladı və yeməyi şəhərlərə yerləşdirdi, hər şəhərin ətrafındakı düzənliklərin yeməyini həmin şəhərdə

yerləşdirdi. Və Yusif dənizin qumu kimi çox-çox taxıl topladı, elə ki, saymaq mümkün deyildi, çünki sayı-hesabı yox idi. Lakin Yusifə iki oğul oldu aclığın yeddi ili gəlməzdən əvvəl, onları ona Asenat doğdu, Heliopolisin kahini Petefrənin qızı. Yusif ilk oğlunun adını Mənəsse adlandırdı, çünki Allah məni bütün əzablarımı və atamın evinin hamısını unutdurdu. İkinci oğlunun adını isə Efrayim adlandırdı, çünki Allah məni mənim alçalma torpağımda artırdı. Misir torpağında olan yeddi bolluq ili keçdi. Və yeddi illik aclıq başladı gəlməyə, necə ki Yusif demişdi, və bütün torpaqda aclıq oldu, amma Misirin bütün torpağında çörəklər var idi. Və bütün Misir torpağı ac qaldı, xalq isə çörək haqqında Firona fəryad etdi, Firon isə bütün Misirlilərə dedi: Yusifin yanına gedin və o sizə nə desə, edin. Və aclıq bütün yerin üzündə idi, Yusif isə bütün anbarları açdı və bütün Misirlilərə satırdı. Və bütün ölkələr Misirə gəldilər ki, Yusifdən ərzaq alsınlar, çünki aclıq bütün yer üzünü bürümüşdü.

42

Yaqub Misirdə satış olduğunu görəndə oğullarına dedi: Niyə tənbəllik edirsiniz? Bax, mən eşitmişəm ki, Misirdə taxıl var; gedin ora və bizə azacıq yemək alın ki, yaşayaq və ölməyək. Yusifin on qardaşı Misirdən taxıl almaq üçün aşağı getdilər, amma Yusifin qardaşı Binyamini onun qardaşları ilə göndərmədi, çünki dedi ki, ona bir bəla gəlməsin. İsrail oğulları gələnlərlə birlikdə almağa gəldilər, çünki Kənan torpağında aclıq

var idi. Yusif isə yerin hökmdarı idi, o, yerin bütün xalqına satırdı, və Yusifin qardaşları gəlib ona üzüstə yerə səcdə etdilər. Yusif öz qardaşlarını görəndə tanıdı və onlara yad oldu və onlarla sərt danışdı və onlara dedi: Haradan gəlmisiniz? Onlar dedilər, Kənan torpağından yemək almaq üçün. Yusif öz qardaşlarını tanıdı, amma onlar onu tanımadılar. Və Yusif öz yuxularını xatırladı, hansıları ki o görmüşdü, və onlara dedi: siz casuslarsınız, ölkənin izlərini anlamaq üçün gəlmisiniz. Onlar dedilər: Yox, ağa, biz sənin qulların yemək almağa gəldik. Hamımız bir adamın oğullarıyıq; sülhsevərik, sənin uşaqların casus deyil. O, onlara dedi: Xeyr, siz yerin izlərini görməyə gəldiniz. Onlar dedilər: Biz on iki nəfərik, sənin oğulların, qardaşlar, Kənan torpağında; və bax, ən kiçik bu gün atamızla birlikdədir; o biri isə mövcud deyil. Yusif onlara dedi: Bu mənim sizə dediyimdir, deyirəm ki, siz casussunuz. Bunda siz üzə çıxacaqsınız; Fironun sağlamlığına and olsun, siz buradan çıxmayacaqsınız, əgər sizin kiçik qardaşınız buraya gəlməsə. Sizdən birini göndərin və qardaşınızı götürün; siz isə həbsə aparılın, ta ki sözləriniz aydın olana qədər, doğru danışırsınız ya yox; əgər yox isə, Fironun sağlamlığına and olsun ki, həqiqətən casuslar sizsiniz. Və onları üç gün həbsxanada saxladı. Üçüncü gün onlara dedi: Bunu edin və yaşayacaqsınız, çünki mən Allahdan qorxuram. Əgər sülhsevərsinizsə, qardaşlarınızdan biri zindanda saxlanılsın, özünüz isə gedin və taxıl alışınızı gətirin. Və kiçik qardaşınızı yanıma gətirin, və sözlərinizə inanılacaq; əgər yox isə, öləcəksiniz. Onlar belə etdilər. Və hər biri öz qardaşına dedi: Bəli, çünki biz öz qardaşımız haqqında günah içindəyik, çünki biz onun ruhunun əzabına göz yumduq,

o bizə yalvardığı zaman ona qulaq asmadıq, və buna görə də bu əzab bizim üzərimizə gəldi. Ruben cavab verərək onlara dedi: Mən sizə deməmişdim ki, uşağa haqsızlıq etməyin, amma siz məni dinləmədiniz? Və budur ki, onun qanı tələb olunur. Onlar özləri bilmirdilər ki, Yusif eşidir, çünki tərcüməçi onların arasında idi. Yusif onlardan üz çevirib ağladı və yenidən onlara yaxınlaşdı və onlara dedi və Şimonu onlardan götürdü və onu onların qarşısında bağladı. Yusif əmr etdi ki, onların qablarını taxılla doldursunlar, hər birinin gümüşünü öz çuvalına qaytarsınlar, onlara yol üçün azuqə versinlər, və belə də oldu. Və taxılı eşşəklərinin üzərinə qoyub, oradan getdilər. Onlardan biri gecələdikləri yerdə eşşəklərinə yem vermək üçün çuvalını açdı və gümüş bağlamasını gördü - o, çuvalın ağzında idi. Və o, öz qardaşlarına dedi: Gümüş mənə geri verildi və budur, bu mənim çantamdadır. Onların ürəyi heyrətə gəldi və bir-birlərinə tərəf narahat olaraq dedilər: Allah bizə bunu nə üçün etdi? Onlar atası Yaqubun yanına Kənan torpağına gəldilər və ona başlarına gələn bütün şeyləri bildirdilər, deyərək: O torpağın sahibi olan adam bizə sərt danışdı və bizi həbsxanaya qoydu, sanki torpağa casusluq edənlər kimi. Biz ona dedik ki, biz sülhsevərik, casuslar deyilik. Biz on iki qardaşıq, atamızın oğullarıyıq, biri yoxdur, ən kiçiyi isə bu gün atamızla birlikdə Kənan torpağındadır. O adam, yerin hökmdarı bizə dedi: Bununla biləcəyəm ki, siz sülhsevərsiniz. Bir qardaşınızı burada mənim yanımda buraxın, evinizin taxıl tədarükünü götürüb gedin. Və kiçik qardaşınızı yanıma gətirin, və biləcəyəm ki siz casuslar deyilsiniz, əksinə sülhsevərsiniz, və qardaşınızı sizə qaytaracağam, və torpaqda ticarət edəcəksiniz. Və belə oldu ki, onlar öz çuvallarını

boşaltdıqda, hər birinin gümüş kisəsi öz çuvalında idi; və onlar öz gümüş kisələrini gördülər, özləri və onların atası, və qorxdular. Yaqub, onların atası, onlara dedi: Məni uşaqsız qoydunuz; Yusif yoxdur, Şimeon yoxdur, və Binyamini götürəcəksiniz? Mənim üzərimə bütün bu şeylər baş verdi. Ruben onların atasına dedi: Mənim iki oğlumu öldür, əgər onu sənə gətirməsəm. Onu mənim əlimə ver və mən onu sənə gətirəcəyəm. O amma dedi: Mənim oğlum sizinlə getməyəcək, çünki onun qardaşı öldü və o tək qalıb. Əgər gedəcəyiniz yolda ona bir şey olarsa, mənim qocalığımı kədərlə ölülər diyarına endirəcəksiniz.

43

Lakin aclıq yer üzündə gücləndi. Belə oldu ki, onlar Misirdən gətirdikləri taxılı yeyib qurtardıqda, ataları onlara dedi: Yenə gedin, bizə bir az ərzaq alın. Yəhuda ona dedi: O ölkənin hökmdarı bizə ciddi şəkildə xəbərdarlıq edərək şəhadət verdi ki, kiçik qardaşınız sizinlə gəlməsə, mənim üzümü görməyəcəksiniz. Əgər həqiqətən qardaşımızı bizimlə göndərsən, gedib sənə yemək alacağıq. Əgər bizim qardaşımızı bizimlə göndərməsən, biz getməyəcəyik, çünki o adam bizə dedi ki, kiçik qardaşınız sizinlə olmasa, mənim üzümü görməyəcəksiniz. İsrail dedi: Niyə mənə bu pisliyi etdiniz ki, o adama qardaşınız olduğunu bildirdiniz? Onlar isə dedilər: O adam bizi və nəslimizi soruşa-soruşa soruşdu, deyərək: Atanız hələ yaşayırmı və sizin qardaşınız varmı? Biz də ona bu

soruşmağa görə bildirdik. Hardan biləydik ki, bizə qardaşınızı gətirin deyəcək? Yəhuda öz atası İsrailə dedi: Uşağı mənimlə göndər və qalxıb gedəcəyik ki, yaşayaq və ölməyək - nə biz, nə sən, nə də ərzaqımız. Mən isə onu gözləyirəm, mənim əlimdən onu axtarın, əgər onu sənə gətirməsəm və onu sənin qarşında qoymasam, bütün günlərim sənə qarşı günah etmiş olacağam. Əgər gecikmə-sə-idik, artıq iki dəfə qayıtmış olardıq. Onların atası İsrail onlara dedi: Əgər belə olarsa, bunu edin: torpağın meyvələrindən öz qablarınıza götürün və o adama hədiyyələr endirin - qətran, bal, buxur, mirra, şam fıstığı və qoz-fındıq. Və ikiqat gümüşü əllərinizə götürün, torbalarınızda qaytarılmış gümüşü özünüzlə qaytarın, bəlkə də bu bir səhv idi. Və sizin qardaşınızı götürün və qalxıb o adama gedin. Mənim Tanrım sizə o adamın qarşısında lütf versin və sizin bir qardaşınızı və Benyamini göndərsin, mən isə, necə ki uşaqlarımdan məhrum olmuşam, məhrum olmuşam. Kişilər bu hədiyyələri və ikiqat gümüşü götürüb əllərində apardılar və Binyamini də götürdülər, və qalxıb Misirə endilər və Yusifin qarşısında dayandılar. Yusif onları və eyni anadan olan qardaşı Binyamini gördü və evinin rəisinə dedi: Adamları evə gətir, qurban kəs və hazırla, çünki adamlar günorta mənimlə çörək yeyəcəklər. Amma o adam Yusifin dediyi kimi etdi və adamları Yusifin evinə gətirdi. Kişilər gördülər ki, Yusifin evinə gətirildilər və dedilər: Əvvəl çantalarımızda qaytarılan gümüşə görə bizi buraya gətirirlər ki, bizə yalan ittiham edib hücum etsinlər, bizi qul etsinlər və eşşəklərimizi alsınlar. Yaxınlaşaraq Yusifin evinin üzərindəki adama evin darvazasında danışdılar, deyərək: Xahiş edirik, ağa; əvvəldə ərzaq almağa endik. Belə oldu ki, biz gecələmək üçün

bir yerə gələndə çantalarımızı açdıq və budur, hər birimizin çantasında öz gümüşü var idi, bizim gümüşümüzü tam çəkisi ilə indi əllərimizdə geri gətirdik. Və özümüzlə birlikdə yemək almaq üçün başqa gümüş gətirdik, bilmirik kim gümüşü bizim çuvallarımıza atdı. O, onlara dedi: Sizə mərhəmət olsun, qorxmayın, sizin Tanrınız və atalarınızın Tanrısı sizin çantalarınızda sizə xəzinələr verdi, və sizin gümüşünüzü mən almışam. Və o, Şimonu onların yanına çıxartdı. Və onların ayaqlarını yumaq üçün su gətirdi və onların eşşəklərinə yem verdi. Onlar hədiyyələri hazırladılar Yusifin günorta gəlməsinə qədər, çünki eşitmişdilər ki, orada yemək yeyəcək. Yusif evə daxil oldu və onlar öz əllərində olan hədiyyələri ona gətirdilər və ona üzüstə yerə səcdə etdilər. O onlardan soruşdu: Necəsiniz? Və onlara dedi: Atanız, haqqında danışdığınız o qoca, sağdırmı? Hələ yaşayır? Onlar dedilər: Sənin oğlun, bizim atamız sağlamdır, hələ də yaşayır. Və o dedi: O adam Allaha görə mübarəkdir. Və əyilib ona səcdə etdilər. Yusif öz gözləri ilə yuxarı baxaraq Binyamini, onun eyni anadan olan qardaşını gördü və dedi: Bu sizin kiçik qardaşınızdır, hansını mənə gətirəcəyinizi dediniz? Və o dedi: Allah sənə rəhm etsin, uşaq. Yusif narahat oldu, çünki onun ürəyi qardaşı üçün sıxılırdı və ağlamaq istəyirdi, lakin otağa girib orada ağladı. Və üzünü yuyub çıxdıqdan sonra özünü saxladı və dedi: Çörək qoyun. Və onu tək qoydular, onları ayrıca, və onunla birlikdə yemək yeyən Misirliləri də ayrıca qoydular, çünki Misirlilər İbranilərlə birlikdə çörək yeyə bilməzdilər, bu Misirlilər üçün iyrənclik idi. Onlar onun qarşısında oturdular: ilk doğulan öz üstünlük hüquqlarına görə, kiçik isə öz gəncliyinə görə. İnsanlar isə hər

biri öz qardaşına tərəf heyrətləndi. Onlar onun yanından özlərinə pay götürdülər, və Benyaminin payı hamının paylarından beş dəfə böyük idi onlarınkına nisbətən, və onunla birlikdə içib şənləndilər.

44

Və Yusif öz evinin üzərində olan adama əmr edərək dedi: Adamların çuvallarını yeməklərlə doldurun, nə qədər qaldırmağa qadir olsalar, və hər birinin gümüşünü çuvalın ağzına atın. Və mənim gümüş kasamı kiçiyin çantasına atın, və onun taxılının qiymətini. Bu isə Yusifin sözünə görə oldu, necə ki o demişdi. Səhər dan söküldü və adamlar özləri və eşşəkləri ilə birlikdə yola salındılar. Onlar şəhərdən çıxdıqdan sonra uzağa getməmişdilər, və Yusif öz ev rəisinə dedi: Qalx, insanların arxasınca təqib et və onlara çat, və onlara de: nə üçün yaxşılığın əvəzinə pislik əvəz verdiniz? Niyə mənim gümüş fincanımı oğurladınız? Bu deyilmi ki, onun içində mənim ağam içir? O özü falçılıqla özündə fal açır. Siz etdiyiniz şər işləri tamamlamısınız. Onları taparaq bu sözləri onlara dedi. Və onlar ona dedilər: Ağa niyə bu sözləri danışır? Sənin uşaqların bu sözə görə belə etməsin. Əgər biz çantalarımızda tapdığımız gümüşü Kənan torpağından sənə geri qaytarmışıqsa, necə sənin ağanın evindən gümüş və ya qızıl oğurlaya bilərik? Sənin uşaqlarından hansının yanında kasanı tapsan, qoy o ölsün; və biz də bizim ağamıza qul olacağıq. O isə dedi: İndi necə deyirsiniz, elə də olacaq; fincan kimin yanında tapılsa, o mənim qulum olacaq,

amma siz təmiz olacaqsınız. Və tələsdilər və hər biri öz çuvalını yerə endirdi və hər biri öz çuvalını açdı. O, yaşlıdan başlayaraq axtardı, gəncə çatana qədər. Və o, fincanı Binyaminin çantasında tapdı. Və onlar paltarlarını cırdılar və hər biri öz çuvalını öz eşşəyinin üzərinə qoydu və şəhərə qayıtdılar. Yəhuda və qardaşları Yusifin yanına daxil oldular; o, hələ orada ikən onun qarşısında yerə düşdülər. Yusif onlara dedi: Siz nə üçün bu işi etdiniz? Siz bilmirsinizmi ki, falçılıqla fal açır o adam, mənim kimi olan? Yəhuda dedi: nə cavab verəcəyik ağaya, yoxsa nə danışacağıq, yoxsa nə haqlı çıxacağıq? Tanrı isə sənin uşaqlarının ədalətsizliyini tapdı; bax, biz bizim ağamızın qullarıyıq, həm biz, həm də fincan kimin yanında tapıldı o. Yusif dedi ki, mənə belə şey etmək olmaz; kimin yanında fincan tapıldı, o mənim qulum olacaq; siz isə salamatlıqla atanızın yanına qalxın. Yəhuda ona yaxınlaşaraq dedi: Yalvarıram, ağam, qoy sənin qulun bir söz danışsın sənin qarşında və qəzəblənmə sənin quluna, çünki sən Fironla birlikusən. Ağa, sən öz uşaqlarına soruşdun, deyərək: Atanız ya qardaşınız varmı? Və biz ağaya dedik: bizim yaşlı atamız var, və onun qocalıqdan kiçik uşağı var, və onun qardaşı öldü, amma o özü tək qaldı anasından, və atası onu sevdi. Sən isə öz qullarına dedin: onu mənim yanıma gətirin, və mən onun qayğısına qalacağam. Və biz ağaya dedik ki, uşaq onun atasını tərk edə bilməyəcək; əgər atasını tərk etsə, öləcək. Sən isə öz uşaqlarına dedin ki, əgər sizin kiçik qardaşınız sizinlə enməsə, siz mənim üzümü bir daha görməyəcəksiniz. Və belə oldu ki, biz sənin oğlun, bizim atamızın yanına qalxdıq zaman, biz ona bizim ağamızın sözlərini bildirdik. Amma atamız dedi: Yenidən gedin və bizə bir

az ərzaq alın. Biz amma dedik ki, biz enə bilməyəcəyik, amma əgər bizim kiçik qardaşımız bizimlə enərsə, enəcəyik, çünki biz o adamın üzünü görə bilməyəcəyik, bizim kiçik qardaşımız bizimlə olmayanda. Və sənin oğlun, bizim atamız, bizə dedi: Siz bilirsiniz ki, arvadım mənə iki oğul doğdu və biri məndən getdi, və siz dediniz ki, vəhşi heyvan tərəfindən yeyildi və mən onu indiyə qədər görməmişəm. Əgər buna görə siz onu da mənim üzümdən götürsəniz və yolda ona bir zəiflik baş versə, mənim qocalığımı kədərlə ölülər diyarına endirəcəksiniz. İndi ona görə də əgər mən sənin oğluna, bizim atamıza daxil olsam və uşaq bizimlə olmasa, onun ruhu isə bu uşağın ruhundan asılıdır, və o görəndə ki uşaq bizimlə deyil öləcək, və sənin oğulların sənin oğlunun, bizim atamızın qocalığını kədərlə ölülər diyarına endirəcəklər. Çünki sənin oğlun atadan uşağı qəbul edib, deyərək: Əgər mən onu sənə gətirməsəm və onu sənin önündə qoymasam, ataya qarşı bütün günlər günah etmiş olacağam. İndi buna görə mən qalacağam sənə oğul əvəzinə uşağın, qul ağanın; amma uşaq qoy qalxsın onun qardaşları ilə. Axı uşaq bizimlə olmayanda mən atanın yanına necə qalxacağam? Belə ki, mən görməyim şərləri ki, onlar tapacaq atamı.

45

Və Yusif bütün yanında dayanan adamlara dözə bilmirdi, amma dedi, hamını məndən göndərin, və heç kim Yusifin yanında dayanmırdı, o vaxt özünü qardaşlarına tanıtdırdı. Və o, ağlayaraq səsini buraxdı, bütün Misirlilər eşitdi və bu, Fironun

evinə çatdı. Yusif öz qardaşlarına dedi: Mən Yusifəm; atam hələ sağdır? Və qardaşlar ona cavab verə bilmədilər, çünki narahat idilər. Yusif öz qardaşlarına dedi: Mənə yaxınlaşın, və onlar yaxınlaşdılar, və o dedi: Mən Yusifəm, sizin qardaşınız, kimi siz Misirə satdınız. İndi buna görə kədərlənməyin və sizə sərt görünməsin ki, məni buraya satdınız, çünki Allah məni həyat üçün sizdən əvvəl göndərdi. Bu, yerin üzərində aclığın ikinci ilidir və hələ beş il qalıb ki, onlarda nə şumlanma olacaq, nə də biçin; Çünki Allah məni sizdən qabaq göndərdi ki, sizin üçün yerdə qalıq saxlayım və sizin böyük qalığınızı bəsləyim. İndi buna görə də siz deyil məni buraya göndərdiniz, amma Tanrı, və o məni Fironun atası kimi etdi, və onun bütün evinin ağası, və bütün Misir torpağının hökmdarı. Tələsərək ona görə qalxın atamın yanına və deyin ona, bunları deyir sənin oğlun Yusif: Allah məni bütün Misir torpağının ağası etdi, ona görə en mənim yanıma və qalma. Və yaşayacaqsan Qoşen Ərəbistan torpağında və yaxın olacaqsan mənə sən və sənin oğulların və sənin oğullarının oğulları, sənin qoyunların və sənin öküzlərin və nə qədər ki sənindir. Və səni orada qidalandıracağam, çünki hələ beş il aclıq olacaq ki, sən və sənin oğulların və bütün mülklərin məhv olmasın. Budur, sizin gözləriniz görür və mənim qardaşım Benyaminin gözləri də görür ki, sizinlə danışan mənim ağzımdır. Buna görə atama Misirdə olan bütün şöhrətimi və gördüyünüz hər şeyi xəbər verin və tələsib atamı buraya gətirin. Və onun qardaşı Binyaminin boynuna düşərək, onun üzərində ağladı, və Binyamin də onun boynunda ağladı. Və o, bütün qardaşlarını öpdükdən sonra onların üzərində ağladı və bundan sonra qardaşları onunla danışdılar. Və

Fironun evinə xəbər yayıldı ki, Yusifin qardaşları gəlmişdir, Firon və onun xidmətçiləri sevindi. Firon isə Yusifə dedi, sənin qardaşlarına de, bunu edin, çuvallarınızı doldurun və Kənan torpağına gedin. Və atanızı və mallarınızı götürüb yanıma gəlin, mən sizə Misirin bütün yaxşı şeylərini verəcəyəm və siz yerin iliyini yeyəcəksiniz. Sən isə bunu əmr et: götürsünlər özləri üçün arabalar Misir torpağından uşaqlarınız üçün və arvadlarınız üçün və atanızı götürüb gəlin. Və öz əşyalarınıza yazığınız gəlməsin, çünki Misirin bütün nemətləri sizin olacaq. İsrailin oğulları belə etdilər və Yusif onlara Fironun padşahın dediyi kimi arabalar verdi və onlara yol üçün azuqə verdi. Hamısına iki paltar verdi, amma Binyaminə üç yüz qızıl və beş dəyişən paltar verdi. Və o, öz atasına eyni şəkildə göndərdi: Misirin bütün yaxşı mallarından daşıyan on eşşək və atası üçün yolda çörək daşıyan on qatır. O, öz qardaşlarını göndərdi və onlar getdilər, və onlara dedi: Yolda qəzəblənməyin. Və onlar Misirdən qalxıb Kənan torpağına, ataları Yaqubun yanına gəldilər. Və ona bildirdilər ki, sənin oğlun Yusif yaşayır və o, bütün Misir torpağına hökmranlıq edir, və Yaqubun ağlı heyrətə gəldi, çünki onlara inanmadı. Onlar ona Yusif tərəfindən söylənmiş bütün şeyləri danışdılar, nə qədər ki o onlara demişdi. Yusifin onu götürmək üçün göndərdiyi arabaları görəndə, onların atası Yaqubun ruhu canlandı. İsrail dedi: Mənim üçün böyük şeydir, əgər oğlum Yusif hələ yaşayırsa, gedib ölməzdən əvvəl onu görəcəyəm.

46

İsrail yola çıxdı, özü və onun bütün şeyləri ilə, And quyusuna gəldi və onun atası İshaqın Allahına qurban kəsdi. Allah İsrailə gecə görüntüsündə dedi: Yaqub, Yaqub! O isə cavab verdi: Nə var? Amma O ona deyir: Mən sənin atalarının Tanrısıyam, Misirə getməkdən qorxma, çünki səni orada böyük millət edəcəyəm. Və mən sənինlə birlikdə Misirə enəcəyəm, və mən səni sona qədər yuxarı gətirəcəyəm, və Yusif əllərini sənin gözlərinin üzərinə qoyacaq. Yaqub And quyusundan qalxdı və İsrailin oğulları atalarını, yükü və arvadlarını Yusifin onu götürmək üçün göndərdiyi arabalara mindirdilər. Və onların mülklərini götürərək və Kənan torpağından əldə etdikləri bütün mülkiyyəti götürərək Misirə daxil oldular - Yaqub və onun bütün nəsli onunla birlikdə. Oğullar və onun oğullarının oğulları onunla birlikdə; qızlar və onun qızlarının qızları; və o, onun bütün nəslini Misirə apardı. Bu isə İsrailin oğullarının adlarıdır, Misirə daxil olanların, onların atası Yaqubla birlikdə. Yaqub və onun oğulları; Yaqubun ilk oğlu Ruvin. Reubenin oğulları isə Enoch, Pallu, Asron və Charmi idi. Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ehud, Yakin, Zohar və Kənanlı qadından olan oğlu Şaul. Levinin oğulları isə Gerşon, Qat və Merari idi. Yəhudanın oğulları Er, Onan, Şiloh, Peres və Zara idi, lakin Er və Onan Kənan torpağında öldülər, Paresin oğulları isə Xesron və Yemuel oldular. İssakarın oğulları isə Tola, Pua, Haşum və Şimron idi. Zebulunun oğulları isə Sered, Allon və Axoel idi. Bunlar Leyanın oğullarıdır ki, onları Suriya Mesopotamiyasında Yaquba doğdu, və onun qızı Dina, bütün canlar, oğullar və qızlar, otuz üç. Qadın oğulları isə Safon, Angis, Sannis, Tasoban, Aedeis, Aroedeis və Areeleis idi. Aşerin oğulları Yemna, Yeşşua, Yeul, Beria və

onların bacısı Sara idi. Barianın oğulları Xobor və Melxiil. Bunlar Zilpanın oğullarıdır ki, Laban onu öz qızı Leaya vermişdi; o, bunları Yakuba doğdu - on altı nəfər. Yaqubun arvadı Rəhilənin oğulları Yusif və Binyamin. Yusifin oğulları Misir torpağında oldular, onları Heliopolisin kahini Petefrənin qızı Asenat doğdu: Mənəşşe və Efrayim. Mənəşşənin oğulları oldular, onları Suriyalı cariyə doğdu: Makir. Makir isə Giladı doğurdu. Mənəşşənin qardaşı Efrayimin oğulları: Sutelah və Taham. Sutelahın oğulları: Edom. Binyaminin oğulları isə Bala və Boxor və Asbel. Balanın oğulları oldu Gera və Noeman və Anchis və Roş və Mamfim, Gera isə doğdu Aradı. Bunlar Rəhilənin oğullarıdır ki, o Yaquba doğdu, bütün canlar on səkkiz nəfərdir. Danın oğulları Asom idi. Və Naftalinin oğulları: Asiel, Guni, İzhar və Şillem. Bunlar Ballasın oğulları idi, onu Laban öz qızı Rəhiləyə vermişdi, o bunları Yaquba doğdu, bütün canlar yeddi nəfər idi. Bütün canlar ki, Yaqubla birlikdə Misirə daxil olmuşdular, onun budlarından çıxmışlar, Yaqubun oğullarının arvadları olmadan, bütün canlar altmış altı idi; və Yusifin oğulları ki, ona Misir torpağında doğulmuşdular, doqquz can idi. Yaqubun evinin Yaqubla birlikdə Misirə daxil olmuş bütün canları yetmiş beş can idi. O isə Yəhudanı özündən əvvəl Yusifin yanına göndərdi ki, onunla Qəhrəmanlar şəhərində, Ramsec torpağında görüşsün. Yusif öz arabalarını qoşub atası İsraillə görüşməyə Qəhrəmanlar şəhərinə tərəf getdi və ona görünəndə onun boynuna sarılıb böyük ağlamaqla ağladı. Və İsrail Yusifə dedi: İndi öləcəyəm, çünki sənin üzünü görmüşəm və sən hələ yaşayırsan. Yusif öz qardaşlarına dedi: Yuxarı gedib Firona bildirəcəyəm və ona deyəcəyəm: Mənim qardaşlarım və atamın

evi, Kənan torpağında idilər, yanıma gəlmişlər. Amma bu adamlar çobandırlar, çünki onlar maldar idilər və heyvanlarını, öküzlərini və bütün mallarını gətiriblər. Əgər buna görə Firon sizi çağırsa və sizə deyə: Sizin işiniz nədir? Deyəcəksiniz: biz sənin oğullarınıq, uşaqlıqdan indiyə qədər maldarlaryq, həm biz, həm də bizim atalarımız; ki, siz Qoşen Ərəbistan torpağında yaşayasınız; çünki hər qoyun çobanı Misirlilər üçün iyrəncdir.

47

Yusif gəlib Firona xəbər verdi və dedi: Atam, qardaşlarım, heyvanları, öküzləri və bütün malları ilə Kənan torpağından gəldilər və indi Qoşen torpağındadırlar. Və o, öz qardaşlarından beş nəfər götürdü və onları Fironun qarşısında dayandırdı. Və Firon Yusifin qardaşlarına dedi: Sizin işiniz nədir? Onlar Firona dedilər: Sənin qulların qoyun çobanlarıdır, həm biz, həm də atalarımız. Onlar Firona dedilər: Bu torpaqda qonaq qalmağa gəlmişik, çünki sənin qullarının heyvanları üçün otlaq yoxdur, çünki Kənan torpağında aclıq şiddətləndi; indi buna görə də biz Qoşen torpağında yaşayacağıq. Firon Yusifə dedi: Qoy onlar Qoşen torpağında məskunlaşsınlar; əgər bilirsənsə ki, onların arasında bacarıqlı adamlar var, onları mənim mal-qaraмın başçıları təyin et. Yaqub və onun oğulları Yusifin yanına Misirə gəldilər və Misir padşahı Firon eşitdi. Və Firon Yusifə dedi: Atan və qardaşların sənin yanına gəlmişlər. Bax, Misir torpağı sənin qarşındadır, ən yaxşı torpaqda atanı və qardaşlarını yerləşdir. Yusif öz atası Yaqubu gətirib Fironun qarşısında dayandırdı və

Yaqub Firona xeyir-dua verdi. Firon Yaquba dedi: Ömrünün illərinin günləri neçədir? Yaqub Firona dedi: Mənim qonaq kimi yaşadığım ömrümün illəri yüz otuz ildir; mənim ömrümün günləri az və pis olub, atalarımın qonaq kimi yaşadıqları ömürlərinin günlərinə çatmayıb. Və Yaqub Fironu xeyir-dua verərək onun yanından çıxdı. Yusif öz atasını və qardaşlarını yerləşdirdi və onlara Misir torpağında, ən yaxşı torpaqda, Ramses torpağında mülk verdi, Fironun əmr etdiyi kimi. Və Yusif öz atasına, qardaşlarına və atasının bütün evinə hər nəfərə görə taxıl ölçüb verdi. Taxıl bütün torpaqda yox idi, çünki aclıq çox güclənmişdi, Misir torpağı və Kənan torpağı aclıqdan tükənmişdi. Yusif Misir torpağında və Kənan torpağında tapılan bütün gümüşü topladı, taxılın ki, onlar alırdılar, və onlara taxıl ölçüb verdi, və Yusif bütün gümüşü Fironun evinə gətirdi. Və bütün gümüş Misir torpağından və Kənan torpağından tükəndi; və bütün Misirlilər Yusifin yanına gəldilər, deyərək: bizə çörək ver, və niyə sənin qarşında ölürük? Çünki gümüşümüz tükənib. Yusif onlara dedi: Mal-qaranızı gətirin və sizə çörək verəcəyəm, mal-qaranızın əvəzinə, əgər gümüşünüz qurtarıbsa. Onlar öz mal-qarasını Yusifin yanına gətirdilər və Yusif onlara atlar, qoyunlar, öküzlər və eşşəklər əvəzinə çörək verdi və o il bütün mal-qaraları əvəzinə onları çörəklə bəslədi. O il keçdi və onlar ikinci ildə onun yanına gəldilər və ona dedilər, biz nə vaxtsa ağamızdan məhv oluruq? Əgər gümüşümüz tükənib və mülklərimiz və heyvanlarımız sənə, ağaya getmişdir və bizə ağamızın qarşısında heç nə qalmayıb, ancaq öz bədənimiz və torpağımız, ona görə ki sənin qarşında ölməyək və torpaq viran olmasın, al bizi və torpağımızı çörək əvəzinə, və biz və

torpağımız Fironun qulları olacağıq; ver toxum ki, əkək və yaşayaq və ölməyək, və torpaq viran olmayacaq. Və Yusif Misirlilərın bütün torpağını Firon üçün əldə etdi, çünki Misirlilər öz torpaqlarını Firona satdılar, çünki aclıq onlara üstün gəldi, və torpaq Fironun oldu. Və o, xalqı ona qul etdi, uşaqlar kimi, Misirin bir ucundan o biri ucuna qədər, yalnız kahinlərin torpağı istisna olmaqla; Yusif bunu əldə etmədi; çünki Firon kahinlərə hədiyyə vermişdi, və onlar Fironun onlara verdiyi hədiyyəni yeyirdilər; buna görə də onlar öz torpaqlarını satmadılar. Yusif bütün Misirlilərə dedi: Budur, mən bu gün sizi və torpağınızı Firon üçün əldə etmişəm. Özünüzə toxum götürün və torpağı əkin. Onun məhsulları olacaq və siz beşinci hissəni Firona verəcəksiniz, amma dörd hissə sizin özünüzə torpaq üçün toxum kimi, sizə yemək üçün və evlərinizdə olanların hamısına olacaq. Və onlar dedilər: Sən bizi xilas etdin; biz öz ağamızın qarşısında lütf tapdıq və biz Fironun qulları olacağıq. Və Yusif onlar üçün bu günə qədər Misir torpağında Firon üçün əmr qoydu ki, ayırsınlar; yalnız kahinlərin torpağı istisna olmaqla, o, Firona məxsus deyildi. İsrail Misir torpağında, Qeşem torpağında məskunlaşdı və orada miras aldılar, artdılar və çox çoxaldılar. Yaqub Misir torpağında on yeddi il yaşadı və Yaqubun ömür günləri yüz qırx yeddi il oldu. İsrailin ölmək günləri yaxınlaşdı və o, öz oğlu Yusifi çağırdı və ona dedi: Əgər sənin gözündə lütf tapmışamsa, əlini budumun altına qoy və mənə mərhəmət və həqiqət edərsən ki, məni Misirdə dəfn etməyəsən. Amma mən atalarımla yatacağam və məni Misirdən götürəcəksən və məni onların qəbrində dəfn edəcəksən. O isə dedi: Mən sənin sözünə görə edəcəyəm. O dedi:

Mənə and iç. Və o ona and içdi. Və İsrail onun əsasının ucu üzərində səcdə etdi.

48

Bu sözlərdən sonra Yusifə bildirildi ki, atan xəstədir, və o, iki oğlu Mənəşşe və Efrayimi götürərək Yaqubun yanına gəldi. Yaquba bildirildi, dedilər: Budur, oğlun Yusif sənin yanına gəlir. İsrail özünü gücləndirib yatağın üzərində oturdu. Və Yaqub Yusifə dedi: Mənim Allahım Kənan torpağında Luzda mənə göründü və mənə xeyir-dua verdi və mənə dedi: Bax, mən səni artıracağam və səni çoxaldacağam və səni millətlərin yığıncaqlarına çevirəcəyəm və bu torpağı sənə və səndən sonra sənin nəslinə əbədi mülkiyyət olaraq verəcəyəm. İndi buna görə sənin iki oğlun ki, mən sənin yanına Misirə gəlməzdən əvvəl Misir torpağında sənə doğulmuşdular, mənimdirlər: Efrayim və Mənəşşe, Ruven və Şimeon kimi mənə məxsus olacaqlar. Lakin nəsillər ki, sən bunlardan sonra doğsan, onların qardaşlarının adı ilə olacaq və onların irsləri üzərində çağırılacaqlar. Mən Mesopotamiyadan, Suriyadan qayıdarkən, sənin anan Rəhilə Kənan torpağında öldü. Mən Efrataya çatmaq üçün Xabrata hippodromunun yaxınlığında idim və onu hippodrom yolunda basdırdım. Bu, Bet-Lexemdir. İsrail Yusifin oğullarını görüb dedi: Bunlar sənə kim olur? Yusif atasına dedi: Onlar mənim oğullarımdır, onları mənə Allah burada verib. Və Yaqub dedi: Onları mənə gətir ki, onlara xeyir-dua verim. İsrailin gözləri qocalıqdan zəifləşmişdi və görə bilmirdi, və onları özünə

yaxınlaşdırdı, və onları öpdü, və onları qucaqladı. Və İsrail Yusifə dedi: budur, sənin üzündən məhrum olmadım, və budur, Allah mənə sənin nəslini də göstərdi. Və Yusif onları öz dizlərindən çıxartdı və onlar ona üzüstə yerə səcdə etdilər. Yusif iki oğlunu götürdü: Efrayimi sağ tərəfdə, İsrailin solundan, Menaşşeni isə sol tərəfdə, İsrailin sağından, və onları ona yaxınlaşdırdı. İsrail sağ əlini uzadıb Efrayimin başına qoydu, bu isə kiçik idi, və sol əlini Mənəssənin başına qoydu, əllərini çarpaz şəkildə. Və o, onları xeyir-dua verdi və dedi: Allah ki, mənim atalarım İbrahim və İshaq Onun önündə xoşuna gəldilər, Allah ki, məni gəncliyimdən bu günə qədər qidalandırır, Elçi ki, məni bütün pisliklərdən xilas edir, bu uşaqlara xeyir-dua versin; və onlarda mənim adım çağırılsın və mənim atalarımın adı İbrahim və İshaq; və onlar yer üzündə böyük izdiham halına çoxalsınlar. Yusif gördü ki, atası sağ əlini Efrayimin başına qoydu və bu ona ağır göründü, və Yusif atasının əlindən tutdu ki, onu Efrayimin başından götürüb Menaşşenin başına qoysun. Yusif öz atasına dedi: Belə deyil, ata, çünki bu ilk doğulandır, sağ əlini onun başı üzərinə qoy. Və o istəmədi, amma dedi: Bilirəm, övladım, bilirəm, və bu bir xalq olacaq, və bu ucaldılacaq, amma onun kiçik qardaşı ondan daha böyük olacaq, və onun nəsli millətlərin çoxluğu olacaq. Və o gün onlara xeyir-dua verdi və dedi: Sizin vasitənizlə İsrail xeyir-dua veriləcək, deyəcəklər: Allah səni Efrayim və Menaşşe kimi etsin. Və o, Efrayimi Menaşşenin qabağına qoydu. İsrail Yusifə dedi: Bax, mən ölürəm, və Allah sizinlə olacaq və sizi atalarınızın torpağına geri döndərəcək. Mən isə sənə Şekemi verirəm, qardaşlarından üstün olaraq, onu Amorluların əlindən qılıncımla və kam□□ımla

aldım.

49

Yaqub öz oğullarını çağırdı və onlara dedi: Yığılın ki, sizə bildirəm son günlərdə sizə nə baş verəcək. Yığılın və məni eşidin, ey Yaqubun oğulları, İsraili eşidin, atanızı eşidin. Reuben, mənim ilk oğlum, sən mənim gücümsən və övladlarımın başlanğıcısan, idarə olunması çətin və inadkar. Sən su kimi təkəbbürlə hərəkət etdin, qaynayıb daşma, çünki atanın yatağına çıxdın, sonra çıxdığın yatağı murdarlıdın. Şimeon və Levi qardaşlar onların çıxarılmasının ədalətsizliyini tamamladılar; onların məsləhətinə mənim ruhum gəlməsin, və onların yığıncağında mənim qaraciyərim mübahisə etməsin; çünki onların qəzəbində onlar insanları öldürdülər, və onların istəyində onlar buğanın vətərini kəsdilər. Onların qəzəbi lənətlənmiş olsun, çünki inadkardır, və onların qəzəbi lənətlənmiş olsun, çünki sərtləşmişdir; onları Yaqubda bölərəm və onları İsraildə səpələrəm. Yəhuda, qardaşların sənə həmd etdi, əllərin düşmənlərinin kürəyində, atanın oğulları sənə səcdə edəcək. Aslan balası Yəhuda, oğlum, filiz-dən qalxdın, uzanıb yatdın aslan kimi və bala kimi, kim onu qaldıracaq? Yəhudadan hökmdar kəsilməyəcək və onun bellərindən rəhbər, ona saxlanılan şeylər gələnə qədər, və o özü millətlərin gözləntisi olacaq. Onun kulunu üzüm tənəyinə bağlayaraq və onun eşşəyinin kulunu burulğana bağlayaraq, öz libasını şərabda yuyacaq və öz örtüyünü üzüm qanında yuyacaq. Onun gözləri

şərabdan daha parıldayan və onun dişləri süddən daha ağdır. Zebulun sahil kənarında məskunlaşacaq və o, gəmilərin limanı yanında olacaq, Sidona qədər uzanacaq. İssakar gözəli arzuladı, miras paylarının arasında istirahət edərək. Və istirahətin gözəl olduğunu görmüş və torpağın məhsuldar olduğunu görmüş, çiynini zəhmət çəkməyə qoydu və əkinçi kişi oldu. Dan öz xalqını mühakimə edəcək, sanki İsraildə bir qəbilə kimi. Və qoy Dan yol üzərində ilan olsun, cığır üzərində oturan, atın dabanını dişləyən; və atlı arxaya düşəcək, Rəbbin xilaslığını gözləyən. Qad, basqınçı dəstə ona basqın edəcək, o isə onun arxasınca basqın edəcək. Asher, onun çörəyi yağlıdır və o, hökmdarlar üçün ləzzətli yeməklər verəcək. Naftali sərbəst gövdədir, nəslinə gözəllik bəxş edən. Böyümüş oğul Yusif, böyümüş qibtə edilən oğlum, ən gənc oğlum, mənə qayıt. Ona qarşı müzakirə edərək söyürdülər və oxların ağaları ona kin saxlayırdılar. Və onların yayları güclə parçalandı və onların qollarının vətərləri tükəndi Yaqubun hökmdarının əli vasitəsilə, oradan İsrailin qüdrətlisi sənin atanın Allahının yanında. Və mənim Allahım sənə kömək etdi və səni xeyir-dua verdi: yuxarıdan göyün xeyir-duası və hər şeyə malik olan torpağın xeyir-duası, döşlərin və bətnin xeyir-duası sayəsində, sənin atanın və sənin ananın xeyir-duası üstün gəldi daimi dağların xeyir-duası üzərində və əbədi təpələrin xeyir-dualarının üzərində; olacaqlar Yusifin başı üzərində və qardaşlara rəhbərlik etdiyi zirvə üzərində. Binyamin yırtıcı qurddur, səhər yeyəcək və axşam qida verəcək. Bunların hamısı Yaqubun on iki oğlu idi, və bunlar onların atasının onlara danışdığı sözlər idi, və o onlara xeyir-dua verdi, hər birinə öz xeyir-duasına görə xeyir-dua verdi. Və o onlara dedi: Mən öz

xalqıma qoşuluram; məni atalarımla birlikdə basdırın, Xetli Efronun tarlasındakı mağarada, Mamrenin qarşısındakı ikiqat mağarada, Kənan torpağında, İbrahimin Xetli Efrondan qəbir mülkiyyəti olaraq aldığı mağarada. Orada İbrahimi və onun arvadı Saranı basdırdılar; orada İshaqı və onun arvadı Rivkanı basdırdılar; orada Leyanı basdırdılar; Xetin oğullarından alınmış tarlanın və onda olan mağaranın mülkiyyətində. Və Yaqub oğullarına əmr etməyi dayandırdı, və ayaqlarını çarpayının üzərinə qaldıraraq, can verdi və xalqına qovuşdu.

50

Və Yusif atasının üzünə düşüb onu ağladı və onu öpdü. Və Yusif öz xidmətçilərinə, mumiyalaşdıranlara əmr etdi ki, atasını mumiyalaşdırsınlar və mumiyalaşdıranlar İsraili mumiyalaşdırdılar. Və onlar onun qırx gününü tamamladılar, çünki dəfn günləri belə sayılır, və Misir onun üçün yetmiş gün yas tutdu. Yas günləri keçdikdən sonra Yusif Fironun hökmdarlarına danışdı və dedi: Əgər sizin gözünüzdə lütf tapdımsa, mənim haqqımda Fironun qulaqlarına danışın və deyin: Atam məni and içdirdi və dedi: Mən özüm üçün Kənan torpağında qazdığım qəbirdə məni basdıracaqsan; indi ona görə gedib atamı basdıracağam və qayıdacağam. Firon Yusifə dedi: Get, atanı basdır, necə ki səni and içdirdi. Və Yusif atasını dəfn etmək üçün yola çıxdı; və onunla birlikdə Fironun bütün xidmətçiləri, və onun evinin ağsaqqalları, və Misir torpağının bütün ağsaqqalları, və Yusifin bütün ev xalqı, və onun

qardaşları, və onun bütün ata evi, və onun qohumları yola çıxdılar; və qoyunları və öküzləri Qoşen torpağında qoydular. Və onunla birlikdə döyüş arabaları və atlılar yuxarı getdi, və düşərgə çox böyük oldu. Və onlar İordan çayının o tayında yerləşən Atad xırmanına gəldilər və orada onun üçün böyük və çox güclü yas tutdular, və o, atası üçün yeddi gün yas tutdu. Və Kənan torpağının sakinləri Atad xırmanında matəmi gördülər və dedilər: Bu, Misirlilər üçün böyük matəmdir. Buna görə də o yerin adını Misir Matəmi adlandırdı, o, İordan çayının o tərəfindədir. Və onun oğulları ona belə etdilər. Və onun oğulları onu Kənan torpağına apardılar və onu ikiqat mağaraya basdırdılar, hansı mağaranı İbrahim qəbir kimi əldə etmək üçün Xetli Efrondan Mamrenin qarşısında almışdı. Və Yusif Misirə qayıtdı, o və onun qardaşları, və onun atasını dəfn etmək üçün birlikdə gedənlər. Yusifin qardaşları atalarının öldüyünü görəndə dedilər: Bəlkə Yusif bizə kin saxlasın və ona etdiyimiz bütün pisliklərin əvəzini bizə ödəsin. Və Yusifin yanına gəlib dedilər: Sənin atan ölməzdən əvvəl and verdi və dedi: Belə deyin Yusifə: Onların haqsızlığını və günahını bağışla, çünki onlar sənə pis şeylər göstərdilər. İndi isə sənin atanın Allahının xidmətçilərinin haqsızlığını qəbul et. Və onlar ona danışarkən Yusif ağladı. Və onun yanına gələrək dedilər: Biz sənin xidmətçiləriniksə. Yusif onlara dedi: Qorxmayın, çünki mən Allahın adamıyam. Siz mənim əleyhimə pislik planlaşdırdınız, amma Tanrı mənim haqqımda yaxşılıq planlaşdırdı ki, bu gün olduğu kimi baş versin və çoxlu xalq qidalandırılsın. Və onlara dedi: Qorxmayın, mən sizi və sizin evlərinizi qidalandıracağam. Və onları təsəlli verdi və onların ürəyinə danışdı. Və Yusif

Misirdə məskunlaşdı, özü və onun qardaşları, və onun atasının bütün ev əhli, və Yusif yüz on il yaşadı. Və Yusif Efrayimin uşaqlarını üçüncü nəslə qədər gördü və Mənəssənin oğlu Makirin oğulları Yusifin dizləri üzərində doğuldular. Və Yusif öz qardaşlarına dedi: Mən ölürəm; amma Allah mütləq sizi ziyarət edəcək və sizi bu torpaqdan o torpağa aparacaq ki, Allah bizim atalarımıza - İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içmişdi. Və Yusif İsrailin oğullarına and içdirdi, deyərək: Tanrının sizi ziyarət edəcəyi ziyarətdə siz mənim sümüklərimi buradan özünüzlə birlikdə aparacaqsınız. Və Yusif yüz on yaşında öldü və onu basdırdılar və Misirdə tabuta qoydular.

Çıxış

1

Bunlar İsrailin oğullarının adlarıdır ki, onların atası Yaqubla birlikdə Misirə daxil olmuşlar, hər biri öz bütün ev əhli ilə daxil olublar. Ruben, Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Zevulun, Binyamin, Dan və Naftali, Qad və Aşer. Yusif isə Misirdə idi, Yaqubdan olan bütün canlar isə yetmiş beş nəfər idi. Yusif öldü və onun bütün qardaşları və o nəsil də öldü. İsrailin oğulları artdılar və çoxaldılar və çoxsaylı oldular və çox-çox güclü oldular, yer isə onları çoxaltdı. Misir üzərində Yusifi tanımayan başqa bir padşah qalxdı. O, öz xalqına dedi: Budur, İsrail oğullarının nəsli böyük bir çoxluqdur və bizdən daha güclüdür. Gəlin buna görə onlarla hiylə ilə rəftar edək, yoxsa çoxalsınlar və nə vaxt bizə müharibə baş versə, onlar da düşmənlərə qoşulacaqlar və bizə qarşı müharibə apararaq ölkədən çıxacaqlar. Və o, onların üzərinə işlərin nəzarətçilərini qoydu ki, işlərdə onlara əziyyət versinlər. Və onlar Firon üçün möhkəmləndirilmiş şəhərlər tikdilər: Peitho və Ramses və On ki, o Günəş şəhəridir. Lakin onları nə qədər alçaltdıqca, bir o qədər

çoxaldılar və çox-çox güclənirdilər, və Misirlilər İsrail oğullarından ikrah edirdilər. Və Misirlilər İsrail oğullarına zorakılıqla zülm edirdilər. Və onların həyatını ağır işlərlə əzab verirdilər: palçıqla və kərpic düzəltməklə, və çöllərdəki bütün işlərlə, bütün bu işlərlə onları zorakılıqla qul edirdilər. Və Misir padşahı İbrani mamaçalara dedi, onlardan birinin adı Sippora, və ikincinin adı Pua idi. Və dedi: nə vaxt İbrani qadınlara doğuşda kömək edəndə və onlar doğmağa yaxın olanda, əgər oğlan olarsa, onu öldürün; əgər qız olarsa, onu saxlayın. Mamaçalar isə Allahdan qorxdular və Misir padşahının onlara əmr etdiyi kimi etmədilər və oğlan uşaqlarını sağ saxladılar. Misir padşahı mamaları çağırdı və onlara dedi: Nə üçün belə etdiniz və oğlan uşaqlarını sağ saxladınız? Mamaçalar Firona dedilər: İbrani qadınlar Misir qadınları kimi deyil, çünki mamaçalar onların yanına gəlməzdən əvvəl doğurlar. Allah mamalara yaxşılıq etdi və xalq çoxaldı və çox gücləndi. Çünki mamaçalar Allahdan qorxurdular, onlar özləri üçün evlər tikdilər. Firon öz bütün xalqına əmr edərək dedi: İbranilərə doğulan hər oğlan uşağını çaya atın, hər qız uşağını isə sağ saxlayın.

2

Levi qəbiləsindən bir nəfər var idi ki, o, Levi qızlarından birini aldı. Və hamilə oldu və oğlan doğdu, onu gözəl görəndə isə onu üç ay gizlətdilər. Çünki artıq onu gizlədə bilmirdilər, onun anası özü üçün bir səbət götürdü və onu qətran və qatranla örtdü və

uşağı onun içinə qoydu və onu çayın kənarındakı bataqlığa qoydu. Və onun bacısı uzaqdan izləyirdi ki, ona nə baş verəcəyini öyrənsin. Fironun qızı çayda çimmək üçün endi və onun xidmətçi qızları çay boyunca gedirdilər, və bataqlıqdakı səbəti görəndə, xidmətçi qızını göndərdi və onu götürdü. Açanda görür ağlayan uşaq səbətdə, və Fironun qızı onu əsirgədi və dedi: Bu, İbrani uşaqlarındandır. Və onun bacısı Fironun qızına dedi: İstəyirsən sənin üçün ibranilərdən əmizdirən bir qadın çağırım və o sənin üçün körpəni əmizdirecək? Fironun qızı dedi: Get. Gənc qadın gəlib uşağın anasını çağırdı. Fironun qızı ona dedi: Mənə bu uşağı saxla və mənə onu əmizdır, mən isə sənə mükafat verəcəyəm. Qadın isə uşağı götürdü və onu əmizdirdi. Uşaq böyüdükdən sonra, o, onu Fironun qızına gətirdi və o, onun oğlu oldu; və o, onun adını Musa qoydu, deyərək: Mən onu sudan çıxartdım. O çox günlərdə böyük olmuş Musa öz qardaşlarının, İsrail oğullarının yanına çıxdı və onların əzabını müşahidə edərkən, bir Misirli adamın müəyyən bir İbranini, öz qardaşlarından, İsrail oğullarından birini döydüyünü gördü. Ətrafına baxdı, lakin burda və burda heç kəsi görmədikdən sonra Misirlini vurdu və onu qumda gizlətdi. İkinci gün çıxanda iki İbrani kişinin döyüşdüyünü görür və haqsızlıq edənə deyir: Nə üçün sən qonşunu vurusan? O isə dedi: Kim səni bizim üzərimizdə hökmdar və hakim təyin etdi? Sən məni öldürmək istəmirsən, elə o yolla ki, dünən Misirliyi öldürdün? Musa qorxdu və dedi: Deməli bu iş aşkar olub. Firon bu sözü eşitdi və Musanı öldürmək istəyirdi. Musa Fironun üzündən geri çəkildi və Midyan torpağında məskunlaşdı; Midyan torpağına gəldikdə isə quyunun yanında oturdu. Midyan kahininin yeddi qızı var

idi, onlar atası Yetronun qoyunlarını otarırdılar və gəlib su çəkirdilər, su anbarlarını doldurduqdan sonra atası Yetronun qoyunlarını suvarmaq üçün. Çobanlar gəlib onları qovdular, amma Musa qalxıb onları xilas etdi və onlara su çəkdi və onların qoyunlarını suladı. Onlar atası Raquelə gəldilər, o isə onlara dedi: Niyə bu gün gəlməyə tələsdiniz? Onlar dedilər: Misirli bir adam bizi çobanlardan xilas etdi və bizə su çəkdi və qoyunlarımızı suladı. O isə onun qızlarına dedi: Bəs o haradadır? Və niyə siz o adamı tərk etmisiniz? Ona görə onu çağırın ki, o, çörək yeyə. Musa o adamın yanında məskunlaşdı və o, qızı Sipporanı Musaya arvad verdi. Hamilə qalan qadın oğul doğdu və Musa onun adını Gerşom qoydu, deyərək ki, mən yad bir torpaqdə qonağam. Amma o çoxlu günlərdən sonra Misir padşahı öldü və İsrail oğulları işlərdən inildədilər və fəryad etdilər, və onların fəryadı işlərdən Tanrıya qalxdı. Və Allah onların iniltisini eşitdi və Allah öz əhdini xatırladı ki, İbrahimlə, İshaqla və Yaqubla bağlamışdı. Və Allah İsrail oğullarına baxdı və onlara özünü tanıtdı.

3

Və Musa onun qayınatası Midyan kahini Yetronun qoyunlarını otarırdı, və qoyunları səhraya apardı, və Xorev dağına gəldi. Rəbbin mələyi ona koldan alov içində göründü və o gördü ki, kol odda yanır, lakin kol yanıb tükənmirdi. Musa isə dedi: Keçib gedəcəyəm və bu böyük görüntünü görəcəyəm, çünki kol yanmır. Amma Rəbb gördü ki, o yaxınlaşır görmək üçün, Rəbb

onu koldan çağırdı və dedi: Musa, Musa! O isə dedi: Nə var? O isə dedi: Buraya yaxınlaşma; çarığını ayaqlarından çıxart, çünki bu yer. Sənin dayandığın yer müqəddəs torpaqdır. Və dedi: Mən sənin atanın Tanrısıyam, İbrahimin Tanrısı, İshaqın Tanrısı və Yaqubun Tanrısı. Musa isə üzünü çevirdi, çünki Tanrının qarşısında birbaşa baxmaqdan qorxurdu. Rəbb Musaya dedi: görə-görə gördüm Misirdə olan xalqımın əzabını və onların zülmkarlardan gələn fəryadını eşitmişəm, çünki bilirəm onların dərdini və endim ki, onları Misirlilərin əlindən xilas edim və onları o torpaqdan çıxarım və onları yaxşı və geniş torpağa, süd və bal axan torpağa, Kənanlıların və Xetlilərin və Emorluların və Perizlilərin və Gerqaşilərin və Xivlilərin və Yevusluların yerinə gətirim. Və indi budur, İsrail oğullarının fəryadı mənə gəlib çatmışdır, və mən görmüşəm o zülmü ki, Misirlilər onlara edirlər. Və indi gəl, səni Misir padşahı Fironun yanına göndərəcəyəm və sən mənim xalqımı, İsrail oğullarını Misir torpağından çıxaracaqsan. Və Musa Allaha dedi: Mən kiməm ki, Misir padşahı Fironun yanına gedim və İsrail oğullarını Misir torpağından çıxarım? Allah Musaya dedi ki, mən sənin olacağam və bu sənə əlamət olacaq ki, mən səni göndərirəm: sən mənim xalqımı Misirdən çıxardığın zaman, siz bu dağda Allaha ibadət edəcəksiniz. Və Musa Allaha dedi: Bax, mən İsrail oğullarının yanına gedəcəyəm və onlara deyəcəyəm ki, atalarımızın Allahı məni sizin yanınıza göndərdi. Onlar məndən soruşacaqlar: Onun adı nədir? Nə deyəcəyəm onlara? Və Allah Musaya dedi: Mən Olanam. Və dedi: İsrail oğullarına belə deyəcəksən: Olan məni sizə göndərmişdir. Və Allah yenə Musaya dedi: Belə deyəcəksən İsrail oğullarına: Rəbb, atalarımızın

Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı məni sizə göndərmişdir. Bu mənim əbədi adımdır və nəsildən-nəslə xatirəmdir. Gəlib, ona görə İsrail oğullarının ağsaqqallar şurasını yığ və onlara deyəcəksən: Atalarımızın Allahı Rəbb mənə görünüb - İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı - deyərək: Mən sizə baxışla baxmışam və Misirdə sizə baş verənlərin hamısını görmüşəm. Və dedi: Mən sizi Misirlilərin əzabından çıxarıb Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Perizlilərin, Gergeşlilərin, Xivlilərin və Yevusluların torpağına, süd və bal axan torpağa aparacağam. Və sənin səsinə qulaq asılacaq, və sən daxil olacaqsan, sən və İsrailin ağsaqqallar şurası, Misir padşahı Fironun yanına, və ona deyəcəksən: İbranilərin Allahı bizi çağırıb, ona görə də biz üç günlük yol gedib səhraya gedəcəyik ki, Allahımıza qurban kəsək. Mən bilirəm ki, Misir padşahı Firon sizi getməyə buraxmayacaq, əgər qüdrətli əl ilə olmazsa. Və əlimi uzadaraq, bütün möcüzələrimlə Misirliləri vuracağam, hansı ki, onlara edəcəyəm, və bundan sonra o sizi göndərəcək. Və mən bu xalqa Misirlilərin qarşısında lütf verəcəyəm; lakin nə vaxt çıxsanız, əliboş getməyəcəksiniz; Amma qadın qonşudan və onun yanında yaşayandan gümüş qablar, qızıl və paltar istəyəcək; və bunları oğullarınızın və qızlarınızın üstünə qoyacaqsınız, və Misirliləri talan edəcəksiniz.

4

Musa cavab verdi və dedi: Əgər mənə inanmasalar və mənim

səsimə qulaq asmasalar, çünki deyəcəklər ki, Tanrı sənə görünməyib, onlara nə deyəcəyəm? Rəbb ona dedi: Sənin əlində bu nədir? O isə dedi: Əsa. Və dedi: Onu yerə at. Və onu yerə atdı, və o, ilan oldu, və Musa ondan qaçdı. Və Rəbb Musaya dedi: əlini uzat və quyruğundan tut. Beləliklə, əlini uzadıb quyruğundan tutdu və onun əlində çubuq oldu. Belə ki, onlar sənə inansınlar ki, onların atalarının Allahı, İbrahimin Allahı, İshaqın Allahı və Yaqubun Allahı sənə görünüb. Rəbb ona yenidən dedi: Əlini sinənə sal, və o, əlini sinəsinə saldı və əlini sinəsindən çıxartdı, və onun əli qar kimi ağ oldu. Və yenidən dedi: Əlini qoynuna qoy, və o, əlini öz qoynuna qoydu, və onu öz qoynundan çıxartdı, və yenidən onun əti öz rənginə qayıtdı. Əgər amma sənə inanmasalar və birinci əlamətın səsinə qulaq asmasalar, ikinci əlamətın səsinə inanacaqlar. Və belə olacaq ki, əgər onlar sənə bu iki əlamətə inanmasalar və səsini eşitməsələr, sən çayın suyundan alacaqsan və quru torpağın üzərinə tökəcəksən, və çaydan aldığın su quru torpağın üzərində qana çevriləcək. Musa Rəbbə dedi: Yalvarıram, Rəbb, mən nə dünəndən əvvəl, nə də üçüncü gündən əvvəl qabil idim, nə də Sənin qulunla danışmağa başladığın vaxtdan bəri - mən zəif səsli və ləng dilləliyəm. Rəbb Musaya dedi: İnsana ağzı kim verdi? Və kim eşitməkdə çətinlik çəkəni və kar olanı, görəni və kor olanı yaratdı? Mən Allah deyiləm? Və indi get, mən sənin ağzını açacağam və sənə nə danışacağını öyrədəcəyəm. Və Musa dedi: Yalvarıram, ey Rəbb, göndərəcəyin başqa bir qadir şəxsi təyin et. Və Rəbb qəzəblə Musaya qarşı qəzəblənib dedi: Məgər sənin qardaşın Levili Harun yoxdur? Bilirəm ki, o sənə danışaraq danışacaq; və budur, o sənə görüşə çıxacaq, və səni görəndə özündə sevinəcək.

Və sən ona deyəcəksən və mənim sözlərimi onun ağzına verəcəksən, və mən sənin ağzını və onun ağzını açacağam, və sizə nə edəcəyinizi öyrədəcəyəm. Və o sənin üçün xalqa danışacaq, o sənin ağzın olacaq, sən isə onun üçün Allahla əlaqə olacaqsan. Və bu ilana dönmüş çubuğu əlində alacaqsan, onunla bu əlamətləri edəcəksən. Musa getdi və qaynatası Yetroya qayıtdı və deyir: Gedəcəyəm və Misirdə olan qardaşlarımın yanına qayıdacağam və görəcəyəm hələ yaşayırlar ya yox. Yetro Musaya dedi: Sağ-salamat get. Və o çox günlərdən sonra Misir padşahı öldü. Rəbb Musaya Midyanda dedi: get, Misirə qayıt, çünki sənin canını istəyənlərin hamısı ölüb. Musa arvadını və uşaqlarını götürüb onları yük heyvanlarının üzərinə mindirdi və Misirə qayıtdı, Musa isə Allahdan olan əsanı öz əlində götürdü. Rəbb Musaya dedi, sən Misirə gedib qayıdarkən, Mən sənin əllərinə vermiş olduğum bütün möcüzələri gör, onları Fironun qarşısında edəcəksən, mən isə onun ürəyini sərtləşdirəcəyəm və o, xalqı buraxmayacaq. Sən isə Firona deyəcəksən: Rəbb belə deyir, mənim ilk oğlum İsraildır. Mən sənə dedim: xalqımı göndər ki, mənə xidmət etsin. Əgər sən onları göndərməyi istəmirsənsə, bax, mən sənin ilk oğlunu öldürəcəyəm. Baş verdi ki, yolda, məsafirxanada Rəbbin Mələyi ona rast gəldi və onu öldürmək istədi. Və Sippora çaxmaq daşı götürüb oğlunun sünnət ətini kəsdi; və onun ayaqlarına düşdü və dedi: Mənim uşağımın sünnətinin qanı dayandı. Və o, ondan uzaqlaşdı, çünki dedi: Mənim uşağımın sünnətinin qanı dayandı. Rəbb Haruna dedi: Musanı qarşılamağa səhraya get. O da getdi və onunla Allahın dağında görüşdü və bir-birlərini öpdülər. Və Musa Haruna Rəbbin onu göndərdiyi bütün

sözlərini və ona əmr etdiyi bütün kəlamları bildirdi. Musa və Harun getdilər və İsrail oğullarının ağsaqqallar şurasını topladılar. Və Harun bütün bu sözləri danışdı, hansıları Tanrı Musaya danışmışdı, və əlamətləri xalqın qarşısında etdi. Xalq inandı və sevindi, çünki Allah İsrail oğullarını ziyarət etdi və onların əzabını gördü, xalq isə əyilib səcdə etdi.

5

Bundan sonra Musa və Harun Fironun yanına daxil oldular və ona dedilər: İsrailin Allahı Rəbb belə deyir: Mənim xalqımı burax ki, çöldə mənə bayram etsinlər. Firon dedi: Kim o elə biridir ki, mən onun səsinə qulaq asım və İsrail oğullarını buraxım? Mən Rəbbi tanımıram və İsraili buraxıb göndərməyəcəyəm. Və onlar ona deyirlər: İbrani Tanrısı bizi çağırdı, buna görə biz üç günlük yol gedib səhraya gedəcəyik ki, Rəbbimiz Tanrımıza qurban verək, yoxsa bizə ölüm və ya qətl rast gələ bilər. Və Misir padşahı onlara dedi: Niyə, Musa və Harun, siz xalqı işlərindən çevirirsiz? Gedin, hər biriniz öz işinə. Firon dedi: Budur, indi xalq çoxalıb, ona görə də onları işlərdən dayandırmayaq. Firon xalqın işçibaşılarına və katiblərinə əmr edərək dedi: Artıq dünən və ötən gün olduğu kimi xalqa kərpic düzəltmək üçün saman verməyəcəksiniz; amma qoy özləri getsinlər və özləri üçün saman toplasınlar. Və onların hər gün düzəltdikləri kərpiclərin nizamını onlara qoyacaqsan, heç nəyi azaltmayacaqsan, çünki onların boş vaxtı var, buna görə də qışqırmışlar, deyərək: Qalxaq və Allahımıza qurban kəsək. Qoy

bu insanların işləri ağırlaşdırılsın və qoy bunlarla narahat olsunlar, boş sözlərlə isə narahat olmasınlar. İş nəzarətçiləri və yazıçılar onları tələsdirirdilər və xalqa deyirdilər: Firon bunları deyir: artıq sizə saman vermirəm. Özünüz gedib özünüzə saman toplayın, harada tapsanız. Çünki sizin normanızdan heç nə götürülməyəcək. Və xalq bütün Misir torpağında saman toplamaq üçün dağıldı. Amma işçibaşıları onları tələsdirirdilər və deyirdilər: Hər gün lazımi işləri tamamlayın, elə bil saman sizə verildiyi vaxt olduğu kimi. Və İsrail oğullarının irqindən olan, Fironun nəzarətçiləri tərəfindən onların üzərinə təyin edilmiş yazıçılar qamçılandı və onlara dedilər: Niyə kərpic düzəltmə işinizi dünən və əvvəlki gün olduğu kimi bu gün də tamamlamadınız? İsrail oğullarının yazıçıları Fironun yanına daxil olub fəryad etdilər və dedilər: Niyə sən öz qullarınla belə edirsən? Saman verilmir sənin qullarına, və kərpic düzəltməyi bizə əmr edirlər. Budur, sənin uşaqların döyülüb, beləliklə sən öz xalqına haqsızlıq edəcəksən. Və onlara dedi: Siz tənbəlsiniz, tənbəlsiniz, buna görə deyirsiniz: Gedək, Allahımıza qurban kəsək. İndi buna görə gedin işləyin, çünki saman sizə verilməyəcək, amma kərpic düzəltmə normasını yerinə yetirəcəksiniz. İsrail oğullarının katibləri özlərini pisliklərdə gördülər və dedilər: Gündəlik kərpic düzəltmə normasını azaltmayacaqsınız. Onlar Musa və Harunla görüşdülər, onlar Firondan çıxarkən onlarla görüşməyə gəlirdilər. Və onlara dedilər: Qoy Allah sizi görsün və mühakimə etsin, çünki siz bizim qoxumuzu Fironun və onun qulluqçularının qarşısında iyrənc etdiniz, onun əllərinə qılınc verərək bizi öldürmək üçün. Musa Rəbbə tərəf geri döndü və dedi: Yalvarıram, Rəbb, niyə bu

xalqa pis rəftar etdin? Və niyə məni göndərmisən? Və mən Firona sənin adınla danışmaq üçün getdiyimdən bəri, o bu xalqa əziyyət verdi və sən öz xalqını xilas etmədin.

6

Və Rəbb Musaya dedi: Artıq görəcəksən mən Firona nə edəcəyəm, çünki qüdrətli əllə onları göndərəcək və yüksək qolla onları öz torpağından qovacaq. Allah Musa ilə danışdı və ona dedi: Mən Rəbbəm. Və mən İbrahimə, İshaqa və Yaquba göründüm, onların Tanrısı olduğum halda, lakin mənim Rəbb adımı onlara bildirmədim. Və mən onlarla əhdimi bağladım ki, onlara Kənanlıların torpağını verim, o torpağı ki, orada qərib kimi yaşamışdılar və orada məskunlaşmışdılar. Və mən İsrail oğullarının iniltisini eşitdim ki, Misirlilər onları əsarətdə saxlayırlar, və sizin əhdinizi xatırladım. Get, İsrailin oğullarına de, deyərək: mən Rəbbəm və sizi Misirlilərin hakimiyyətindən çıxaracağam və sizi köləlikdən xilas edəcəyəm və sizi yüksək qol ilə və böyük mühakimə ilə satın alacağam və sizi özümə xalq olaraq alacağam və sizin Allahınız olacağam və biləcəksiniz ki, mən Rəbb sizin Allahınızam, sizi Misirlilərin zülmündən çıxaran. Və mən sizi o torpağa gətirəcəyəm ki, ona vermək üçün əlimi uzatmışdım İbrahimə, İshaqə və Yaquba, və onu sizə irs olaraq verəcəyəm, mən Rəbb. Musa İsrail oğullarına belə danışdı, amma onlar Musaya qulaq asmadılar ürəksizlikdən və sərt işlərdən ötrü. Rəbb Musaya dedi ki, gir, Misir padşahı Firona danış ki, İsrail oğullarını öz torpağından göndərsin. Musa

Rəbbin qarşısında danışdı və dedi, bax İsrail oğulları mənə qulaq asmadılar, bəs Firon necə mənə qulaq asacaq? Mən isə məntiqi deyiləm. Rəbb Musa və Haruna dedi və onlara Misir padşahı Firona göndərməyi əmr etdi ki, İsrail oğullarını Misir torpağından buraxsınlar. Və bunlar onların ata-baba evlərinin rəhbərləridir, İsrailin ilk doğulmuş oğlu Rubenin oğulları: Enox, Fallu, Asron və Karmi, bu Rubenin nəslidir. Və Şimeonun oğulları: Yemuel, Yamin, Ehud, Yakin, Sohar və Kənanlı qadından olan Şaul - bunlar Şimeonun oğullarının ailələridir. Və bunlar Levinin oğullarının adlarıdır onların qohumluğuna görə: Gerşon, Kahat və Merari, və Levinin həyatının illəri yüz otuz yeddi idi. Və bunlar Gerşonun oğulları idi: Livni və Şimey, onların nəsilləri üzrə ailələri. Və Kaatın oğulları: Ambram, İssaar, Xevron və Ozeiil. Kaatın ömrünün illəri yüz otuz üç il idi. Və Mərarinin oğulları: Mahli və Muşi. Bunlar Levinin ata evləridir, onların ailələrinə görə. Və Amram atasının qardaşının qızı Yokabedi özünə arvad olaraq götürdü və ondan Harun, Musa və onların bacısı Məryəm doğuldu. Amramın ömrü isə yüz otuz iki il idi. Və İssaarın oğulları: Kore, Nafek və Zexri. Və Ozeiel oğulları: Misael, Elisafan və Seqrei. Harun Aminadabın qızı Elizabeti, Naassonun bacısını özünə arvad aldı və o, ona Nadabı, Abiudu, Eleazarı və İtamarı doğdu. Korahın oğulları isə Asir, Elkana və Abiazar idi; bunlar Korahın nəsilləridir. Harunun oğlu Eleazar Putiel qızlarından özünə arvad aldı və o, ona Pinxas doğdu. Bunlar Levililərin ailə başçılarıdır, onların nəsillərinə görə. Bu Harun və Musadır ki, Allah onlara İsrail oğullarını öz qüvvələri ilə Misir torpağından çıxarmağı əmr etdi. Bunlar Misir padşahı Fironla danışanlardır və onlar İsrail

oğullarını Misir torpağından çıxardılar, özü Harun və Musa, o gündə Rəbb Musa ilə Misir torpağında danışdı. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: Mən Rəbbəm, Misir padşahı Firona mənim sənə dediyim hər şeyi de. Və Musa Rəbbin önündə dedi: Budur, mən zəif səsliyəm, bəs Firon məni necə eşidəcək?

7

Və Rəbb Musaya dedi: Bax, Mən səni Firon üçün allah etmişəm və qardaşın Harun sənin peyğəmbərin olacaq. Sən isə ona bütün əmr etdiklərimi danışacaqsan, qardaşın Harun isə Firona danışacaq ki, İsrail oğullarını öz torpağından göndərsin. Mən isə Fironun ürəyini sərtləşdirəcəyəm və əlamətlərimi və möcüzələrimi Misir torpağında çoxaldacağam. Və Firon sizi eşitməyəcək, və mən əlimi Misirin üzərinə atacağam, və mən öz qüvvəmlə xalqımı, İsrail oğullarını, Misir torpağından böyük qisasla çıxaracağam. Və bütün Misirlilər biləcəklər ki, mən Rəbbəm, əlimi Misirin üzərinə uzadanda, və İsrail oğullarını onların arasından çıxaracağam. Musa və Harun Rəbbin onlara əmr etdiyi kimi etdilər. Musa səksən yaşında idi, onun qardaşı Harun isə səksən üç yaşında idi, onlar Firona müraciət etdikləri zaman. Rəbb Musaya və Haruna dedi: Əgər Firon sizə desə ki, bizə bir əlamət ya möcüzə göstərin, sən qardaşın Haruna deyəcəksən: əsanı götür və Fironun və onun xidmətçilərinin qarşısında yerə at, o, əjdaha olacaq. Musa və Harun Fironun və onun saray xidmətçilərinin qarşısına daxil oldular və Rəbbin onlara əmr etdiyi kimi etdilər, və Harun əsanı Fironun və onun

saray xidmətçilərinin qarşısında atdı və o, əjdahaya çevrildi. Firon Misirin müdrik adamlarını və sehrbazlarını birlikdə çağırdı, və Misirli ovsunçular da öz sehrbazlıqları ilə eynilə etdilər. Və hər biri öz çubuğunu atdı, və onlar əjdahalara çevrildilər, və Harunun çubuğu onların çubuqlarını uddu. Və Fironun ürəyi üstün gəldi və o, onları eşitmədi, elə ki Rəbb onlara əmr etmişdi. Rəbb Musaya dedi: Fironun ürəyi sərtləşmişdir ki, xalqı buraxmasın. Səhər tezdən Fironun yanına get, budur o suyun üzərinə çıxır, və sən onunla çayın sahilində görüşəcəksən, və ilana dönmüş çubuğu əlində götürəcəksən. Və sən ona deyəcəksən: Yəhudilərin Rəbbi Tanrısı məni sənin yanına göndərmişdir və deyir: Xalqımı burax ki, çöldə mənə ibadət etsinlər, amma budur, sən indiyə qədər qulaq asmadın. Bu şeyləri Rəbb deyir: bununla sən biləcəksən ki, mən Rəbbəm. Bax, mən əlimdəki çubuqla çaydakı suyun üzərinə vuracağam və o, qana çevriləcək. Və çaydakı balıqlar öləcək, çay iylənəcək və Misirlilər çaydan su içə bilməyəcəklər. Rəbb Musaya dedi: Qardaşın Haruna de ki, əlində çomağını götürsün və əlini Misirin suları üzərinə, onların çayları üzərinə, onların kanalları üzərinə, onların bataqlıqları üzərinə və onların bütün yığılmış suları üzərinə uzatsın, və qana çevriləcək. Və Misirin bütün torpağında, həm ağaclarda, həm də daşlarda qan oldu. Və Musa və Harun belə etdilər, elə ki Rəbb onlara əmr etdi, və o, əsasını qaldıraraq çaydakı suyu Fironun və onun xidmətçilərinin qarşısında vurdu, və çaydakı bütün suyu qana çevirdi. Və çaydakı balıqlar öldülər, və çay iyləndi, və Misirlilər çaydan su içə bilmədilər, və bütün Misir torpağında qan var idi. Misirli sehrbazlar da öz sehrləri ilə eyni şəkildə etdilər və Fironun

ürəyi sərtləşdirildi və o, onları eşitmədi, elə necə Rəbb demişdi. Firon dönüb öz evinə daxil oldu və bu işə də ağlını qoymadı. Bütün Misirlilər çayın ətrafında su içmək üçün qazdılar və çaydan su içə bilmədilər. Və yeddi gün tamamlandı, Rəbbin çayı vurmasından sonra. Rəbb Musaya dedi: Fironun yanına gir və ona de ki, Rəbb belə deyir: Mənim xalqımı burax getsin ki, Mənə ibadət etsinlər. Əgər sən göndərməyi istəmirsənsə, budur, mən sənin bütün sərhədlərini qurbağalarla vuracağam. Və çay qurbağalar püskürəcək, və onlar qalxıb sənin evlərinə girəcəklər, və sənin yataq otaqlarının anbarlarına, və sənin yataqlarının üzərinə, və sənin xidmətçilərinin evlərinin üzərinə, və sənin xalqının üzərinə, və sənin xəmir təknələrinin içinə, və sənin sobalarının içinə. Və qurbağalar sənin üzərinə, sənin xidmətçilərinin üzərinə və sənin xalqının üzərinə qalxacaqlar.

8

Rəbb Musaya dedi: Qardaşın Haruna de ki, əlindəki çubuğu çayların, kanalların və bataqlıqların üzərinə uzatsın və qurbağaları çıxartsın. Və Harun əlini Misirin suları üzərinə uzatdı və qurbağaları çıxartdı, və qurbağa qalxdı və Misir torpağını örtdü. Misirli sehrbazcılar da öz sehrbazlıqları ilə eyni şəkildə etdilər və qurbağaları Misir torpağına gətirdilər. Və Firon Musanı və Harunu çağırdı və dedi: Mənim üçün Rəbbə dua edin və qoy qurbağaları məndən və mənim xalqımdan götürsün, mən də onları göndərəcəyəm və onlar Rəbbə qurban kəssinlər. Musa Firona dedi: Mənə təyin et, nə vaxt sənin, sənin

xidmətçilərinin və sənin xalqının haqqında dua edim ki, qurbağaları səndən, sənin xalqından və sizin evlərinizdən məhv edim, ancaq onlar çayda qalacaqlar. O isə dedi: Sabaha. Dedi buna görə: Necə demisən; ki biləsən ki, Rəbbdən başqa heç kim yoxdur. Və qurbağalar səndən, sizin evlərinizdən, yaşayış yerlərindən, sənin nökərlərindən və sənin xalqından götürüləcək, yalnız çayda qalacaqlar. Musa və Harun Fironun yanından çıxdılar və Musa Rəbbə qurbağalar barədə razılaşma ilə əlaqədar fəryad etdi, necə ki Firon təyin etmişdi. Rəbb Musanın dediyi kimi etdi və qurbağalar evlərdən, həyətlərdən və tarlalardan öldülər. Və onları qalaq-qalaq topladılar və yer iybədi. Firon rahatlığın olduğunu görəndə, onun ürəyi ağırlaşdı və Rəbbin dediyi kimi, onlara qulaq asmadı. Rəbb Musaya dedi: Haruna de ki, əlini uzadıb çubuğunla yerin torpağına vur və Misirin bütün torpağında insanlarda da, dördayaqlı heyvanlarda da mığmığalar olacaq. Beləliklə, Harun əlini çubuqla uzatdı və yerin torpağını vurdu, və mığmığalar insanların üzərində, dördayaqlı heyvanların üzərində yarandı, və yerin bütün torpağında mığmığalar yarandı. Sehrbazilar da öz sehrbazlıqları ilə eyni şəkildə mığmığaları çıxarmağa çalışdılar, lakin bacarmadılar, və mığmığalar həm insanların, həm də dördayaqlı heyvanların üzərində oldular. Sehrbazlar buna görə Firona dedilər: Bu, Allahın barmağıdır. Fironun ürəyi sərtləşdirildi və o, onların sözünə qulaq asmadı, elə necə Rəbb söyləmişdi. Rəbb Musaya dedi: Səhər tezdən qalx və Fironun qarşısında dur, budur, o suya tərəf çıxacaq və ona deyəcəksən: Rəbb belə deyir: Mənim xalqımı göndər ki, səhrada Mənə xidmət etsinlər. Əgər sən mənim xalqımı azad etmək

istəmirsənsə, budur, mən sənin, sənin xidmətçilərinin, sənin xalqının və sizin evlərinizin üzərinə it milçəyi göndərirəm, və Misirlilərin evləri it milçəyi ilə dolacaq, və onların üzərində olduqları torpaq da. Və mən o gün Gesem torpağında möcüzələr işləyəcəyəm, hansı ki mənim xalqım onun üzərində yaşayır, orada it milçəyi olmayacaq, ki sən biləsən ki, mən bütün yerin Rəbbi Tanrısıyam. Mən Öz xalqımla sənin xalqın arasında fərq qoyacağam və sabah bu, yer üzündə olacaq. Rəbb belə etdi və it milçəyi çoxluğu Fironun evlərinə, onun xidmətçilərinin evlərinə və bütün Misir torpağına gəldi, və torpaq it milçəyindən məhv edildi. Firon Musanı və Harunu çağırdı və dedi: Gəlin, öz Allahınız Rəbbə bu ölkədə qurban kəsin. Və Musa dedi: Belə olmaq mümkün deyil, çünki biz Misirlilərin iyrənc saydıqları şeyləri öz Allahımız Rəbbə qurban gətirəcəyik. Əgər biz Misirlilərin iyrənc saydıqları şeyləri onların gözü qarşısında qurban gətirsək, daşqalaq ediləcəyik. Üç günlük yol gedib səhraya girəcəyik və Allahımıza qurban kəsəcəyik, necə ki Rəbb bizə dedi. Və Firon dedi: Mən sizi göndərirəm və siz öz Allahınıza səhrada qurban kəsin, amma uzağa getməyin, buna görə də mənim üçün Rəbbə dua edin. Musa dedi: Mən sənin yanından çıxacağam və Allaha dua edəcəyəm, sabah it milçəyi səndən, sənin xidmətçilərindən və sənin xalqından gedəcək. Firon, xalqı Rəbbə qurban kəsmək üçün göndərməmək naminə bir daha aldatma. Musa Fironun yanından çıxdı və Allaha dua etdi. Rəbb Musanın dediyi kimi etdi və milçək sürüsünü Firondan, onun xidmətçilərindən və onun xalqından götürdü, heç biri qalmadı. Və Firon bu dəfə də öz ürəyini ağırlaşdırdı və xalqı buraxmaq istəmədi.

9

Rəbb Musaya dedi: Fironun yanına gir və ona de ki, Yəhudilərin Tanrısı Rəbb belə deyir: Mənim xalqımı burax ki, Mənə ibadət etsinlər. Əgər sən istəmirsən göndərməyə xalqımı, amma hələ də saxlayırsan onu, bax, Rəbbin əli olacaq sənin çöldə olan heyvanlarının üzərində, atların üzərində və yük heyvanlarının üzərində və dəvələrin üzərində və öküzlərin üzərində və qoyunların üzərində, çox böyük ölüm. Və mən o vaxtda Misirlilərin heyvanları ilə İsrail oğullarının heyvanları arasında möcüzələr işlədəcəyəm; İsrail oğullarına məxsus olanların heç birindən heç nə ölməyəcək. Və Allah sərhəd qoydu, deyərək: sabah Rəbb bu sözü yer üzündə yerinə yetirəcək. Və Rəbb ertəsi gün bu sözü yerinə yetirdi və Misirlilərin bütün mal-qaraları öldü, amma İsrail oğullarının mal-qarasından heç biri ölmədi. Firon gördü ki, İsrail oğullarının mal-qarasından heç biri ölməmişdi, lakin Fironun ürəyi sərtləşdi və o, xalqı buraxmadı. Rəbb Musaya və Haruna dedi: Siz əllərinizi kürə hisi ilə doldurun və Musa onu Fironun və onun xidmətçilərinin qarşısında göyə tərəf səpsin. Və qoy Misirin bütün torpağı üzərində toz olsun və insanların üzərində, dörd ayaqlı heyvanların üzərində yaralar, qaynayan qabarlar olacaq, həm insanlarda, həm də dörd ayaqlılarda, Misirin bütün torpağında. Musa sobanın külünü Fironun qarşısında götürdü və onu göyə doğru səpdi. İnsanlarda və dörddayaqlı heyvanlarda qaynayan qabarlar və yaralar əmələ gəldi. Və sehrbazlar Musanın qarşısında dayanmağa qadir deyildilər çibanlar səbəbindən,

çünki çibanlar sehrbazların üzərində və bütün Misir torpağında olmuşdu. Rəbb Fironun ürəyini sərtləşdirdi və o, onlara qulaq asmadı, necə ki Rəbb əmr etmişdi. Rəbb Musaya dedi: Səhər tezdən qalx və Fironun qarşısında dur və ona de: İbranilərin Allahı Rəbb belə deyir: Mənim xalqımı göndər ki, mənə ibadət etsinlər. Çünki indi mən bütün bəlalarımı sənin ürəyinə, sənin xidmətçilərinin və sənin xalqının üzərinə göndərirəm ki, biləsən ki, bütün yer üzündə mənim kimi başqası yoxdur. İndi əlimi göndərərək səni və sənin xalqını vuracağam, öldürəcəyəm və sən yerdən məhv olacaqsan. Və bunun üçün sən qorunub saxlanıldın ki, mən sənə öz gücümü göstərim və adım bütün yer üzündə elan olunsun. Hələ də sən mənim xalqımı göndərməməyə səbəb olursan? Bax, mən sabah bu vaxt çox güclü dolu yağdıracağam, elə bir dolu ki, Misirdə yaradıldığı gündən bu günə qədər heç vaxt belə olmamışdır. İndi ona görə tələs sənin heyvanlarını toplamağa və nə qədər ki, düzənlikdə sənindir; çünki bütün insanlar və heyvanlar, nə qədər ki, düzənlikdə sənindir; çünki bütün insanlar və heyvanlar, nə qədər ki, düzənliklərdə tapılsa və evə girməsə, amma onların üzərinə dolu düşsə, öləcək. Fironun xidmətçilərindən Rəbbin sözündən qorxan öz heyvanlarını evlərə topladı. Amma kim ağlını Rəbbin sözünə vermədi, mal-qaranı sahələrdə buraxdı. Rəbb Musaya dedi: Əlini göyə tərəf uzat və Misirin bütün torpağı üzərində dolu olacaq, insanların üzərində, heyvanların üzərində və torpaq üzərindəki bütün otların üzərində. Musa əlini göyə uzatdı və Rəbb səslər və dolu verdi, od yerin üzərində qaçdı və Rəbb Misirin bütün torpağı üzərinə dolu yağdırdı. Dolu var idi və od alovlanırdı dolunun içində, dolu isə həddindən

artıq çox idi, elə bir dolu ki, Misirdə heç vaxt olmamışdı, o gündən bəri ki, onun üzərində millət yaranmışdı. Dolu Misirin bütün torpağında vurdu, insandan heyvana qədər, və dolu düzlükdəki bütün otları vurdu, və dolu düzlüklərdəki bütün ağacları əzdi. Ancaq İsrail oğullarının olduğu Gesem torpağında dolu yağmadı. Firon adam göndərib Musa və Harunu çağırdı və onlara dedi: İndi günah etmişəm, Rəbb ədalətlidir, mən isə və mənim xalqım allahsızıq. Buna görə mənim haqqımda Rəbbə dua edin və Allahın səsləri, dolu və od dayansın, mən sizi göndərəcəyəm və siz artıq qalmağa davam etməyəcəksiniz. Musa ona dedi: Şəhərdən çıxan kimi əllərimi Rəbbə tərəf açacağam və səslər dayanacaq, dolu və yağış bir daha olmayacaq ki, biləsən torpaq Rəbbindir. Mən bilirəm ki, sən və sənin xidmətçilərin hələ Rəbdən qorxmamısınız. Amma kətan və arpa vuruldu, çünki arpa başaqlanmışdı, kətan isə çiçəkləmişdi. Amma buğda və sünbül vurulmadı, çünki onlar gec idi. Musa Fironun yanından şəhərin kənarına çıxdı və əllərini Rəbbə tərəf uzatdı. Səslər dayandı, dolu və yağış artıq torpağın üzərinə damlamadı. Firon görəndə ki, yağış, dolu və səslər dayanmışdır, yenidən günah etməyə davam etdi və öz ürəyini, həmçinin öz xidmətçilərinin ürəyini sərtləşdirdi. Və Fironun ürəyi sərtləşdirildi və o, İsrail oğullarını buraxmadı, necə ki Rəbb Musaya söyləmişdi.

10

Rəbb Musaya dedi: Fironun yanına gir, çünki mən onun ürəyini

və onun qullarının ürəyini sərtləşdirdim ki, bu əlamətlər ardıcıl olaraq onların üzərinə gəlsin; elə ki, siz öz uşaqlarınızın qulaqlarına və öz uşaqlarınızın uşaqlarına danışasınız ki, mən Misirliləri necə ələ saldım və mənim əlamətlərimi ki, onların arasında etdim; və biləsiniz ki, mən Rəbbəm. Musa və Harun Fironun qarşısına daxil oldular və ona dedilər: İbrani xalqının Allahı Rəbb bunları deyir: nə vaxta qədər sən mənim qarşımda utanmaq istəmirsən? Mənim xalqımı göndər ki, onlar mənə ibadət etsinlər. Əgər sən mənim xalqımı göndərməyi istəmirsənsə, bax mən sabah bu vaxt sənin bütün sərhədlərinin üzərinə çoxlu çəyirtkə gətirirəm. Və yerin görünüşünü örtəcək, və sən yeri görə bilməyəcəksən, və dolunun sizə buraxdığı yerin qalan hər artığını yeyəcək, və yerin üzərində sizə böyüyən hər ağacı yeyəcək. Və sənin evlərin, sənin xidmətçilərinin evləri və Misirlilərin bütün torpağındakı bütün evlər doldurulacaq, hansı ki sənin ataların heç vaxt görməmişlər, nə də onların əcdadları, torpağın üzərində olduqları gündən bu günə qədər, və Musa dönüb Fironun yanından çıxdı. Və Fironun xidmətçiləri ona deyirlər: Nə vaxtadək bu, bizim üçün tələ olacaq? İnsanları göndər ki, onların Allahına ibadət etsinlər; yoxsa sən bilmək istəmirsən ki, Misir məhv olub? Və onlar Musa ilə Harunu Firona tərəf geri döndərdilər və o, onlara dedi: Gedin və Allahınız Rəbbə ibadət edin, amma gedənlər kimlərdir? Və Musa deyir: Cavan adamlarla və yaşlılarla gedəcəyik, oğullarımızla və qızlarımızla, qoyunlarımızla və öküzlərimizlə, çünki bu Rəbbin bayramıdır. Və onlara dedi: Qoy Rəbb belə sizinlə olsun; çünki mən sizi göndərirəm, məgər həm də sizin yükünüzü? Görün ki, pislik sizə yaxınlaşır. Yox, belə yox, qoy kişilər getsinlər və

Allaha qulluq etsinlər, çünki siz özünüz bunu istəyirsiniz, lakin onları Fironun hüzurundan qovdular. Rəbb Musaya dedi: Əlini Misir torpağı üzərinə uzat və çəyirtkə torpağın üzərinə qalxsın və torpağın bütün otunu və ağacların bütün meyvəsini yesin, hansını dolu qoyub getmişdi. Və Musa əsasını göyə qaldırdı və Rəbb cənub küləyini yerin üzərinə gətirdi, bütün o günü və bütün gecəni. Səhər oldu və cənub küləyi çəyirtkəni götürdü və onu bütün Misir torpağının üzərinə gətirdi. Misirin bütün sərhədlərinin üzərində çox böyük sayda dayandı. Ondan əvvəl belə çəyirtkə olmamışdı və bundan sonra belə olmayacaq. Və yerin görünüşünü örtdü, və yer məhv oldu, və yerin bütün otlarını yedi, və ağacların bütün meyvələrini, hansı ki doludan qalmışdı, ağaclarda heç bir yaşıl şey qalmadı, və düzənliyin bütün otlarında, Misir torpağının hər yerində. Firon tələsdi ki, Musa və Harunu çağırsın və dedi: Mən sizin Rəbbiniz Allahın qarşısında və sizin qarşınızda günah etdim. Buna görə indi mənim günahımı qəbul edin və sizin Allahınız Rəbbə dua edin və qoy bu ölümü məndən götürsün. Musa Firondan çıxdı və Allaha dua etdi. Və Rəbb dənizdən güclü külək əsdirdi və çəyirtkələri götürüb Qırmızı dənizə atdı, və bütün Misir torpağında bir çəyirtkə belə qalmadı. Və Rəbb Fironun ürəyini sərtləşdirdi və o, İsrail oğullarını göndərmədi. Rəbb Musaya dedi: Əlini səmaya tərəf uzat və Misir torpağı üzərində qaranlıq olsun, toxunula bilən qaranlıq. Musa əlini göyə uzatdı və qaranlıq, zülmət, fırtına oldu bütün Misir torpağı üzərində üç gün. Heç kim öz qardaşını görmədi üç gün və heç kim öz yatağından qalxmadı üç gün. Amma bütün İsrail oğulları üçün işıq var idi onların yaşadıqları bütün yerlərdə. Firon Musanı və

Harunu çağırıb dedi: Gedin, Rəbbiniz Allaha ibadət edin, ancaq qoyunlarınızı və öküzlərinizi buraxın, yükünüz isə sizinlə getsin. Və Musa dedi: Amma sən də bizə yandırma qurbanları və qurbanlar verəcəksən ki, biz onları Rəbbimiz Allaha təqdim edək. Və bizim heyvanlarımız bizimlə gedəcək, və biz heç bir dırnaq belə buraxmayacağıq, çünki onlardan götürəcəyik Rəbbimiz Allahımıza ibadət etmək üçün, biz isə bilmirik nə ilə ibadət edəcəyik Rəbbimiz Allahımıza, biz ora çatana qədər. Rəbb Fironun ürəyini sərtləşdirdi və o, onları göndərmək istəmədi. Və Firon deyir: Məndən get, özünə diqqət et, bir daha mənim üzümü görməyə cəhd etmə, hansı gün mənə görünsən, öləcəksən. Musa deyir: Demisən ki, bir daha sənə üz-üzə görünməyəcəyəm.

11

Rəbb Musaya dedi: Mən hələ bir zərbə gətirəcəyəm Fironun və Misirin üzərinə, və bundan sonra o sizi buradan göndərəcək. Nə vaxt o sizi hər şeylə birlikdə göndərəndə, sizi tamamilə qovacaq. Buna görə xalqın qulaqlarına gizlicə danış və qoy hər biri öz qonşusundan gümüş və qızıl qablar və geyim istəsin. Rəbb öz xalqına Misirlilərin qarşısında lütf verdi və onlar onlara borc verdilər. İnsan Musa isə Misirlilərin qarşısında, Fironun qarşısında və onun xidmətçilərinin qarşısında çox böyük oldu. Və Musa dedi: Rəbb bunları deyir: gecə yarısı mən Misirin ortasına daxil olacağam. Və Misir torpağında hər ilkdoğulan öləcək, taxt üzərində oturan Fironun ilkdoğulanından tutmuş

dəyirman yanındakı qulluqçu qadının ilkdoğulanına qədər və bütün heyvanların ilkdoğulanına qədər. Və bütün Misir torpağında böyük fəryad olacaq, hansı ki belə olmamışdır və belə bir daha olmayacaq. Və bütün İsrail övladları arasında it öz dili ilə hürməyəcək, insandan heyvana qədər, ki biləsən Rəbb Misirlilər ilə İsrail arasında necə böyük fərq qoyacaq. Və bütün bu qulların mənə tərəf enəcəklər və mənə səcdə edəcəklər, deyərək: Çıx sən və sənin rəhbərlik etdiyin bütün xalq, və bundan sonra mən çıxacağam. Musa isə Fironun yanından qəzəblə çıxdı. Rəbb Musaya dedi: Firon sizi eşitməyəcək ki, Mən öz əlamətlərimi və möcüzələrimi Misir torpağında çoxaldaq çoxaldım. Musa və Harun bütün bu əlamətləri və möcüzələri Misir torpağında Fironun qarşısında etdilər, amma Rəbb Fironun ürəyini sərtləşdirdi və o, İsrail oğullarını Misir torpağından göndərməyə qulaq asmadı.

12

Rəbb Misir torpağında Musaya və Haruna belə dedi: Bu ay sizin üçün ayların başlanğıcıdır, o sizin üçün ilin ayları arasında birincididir. İsrail oğullarının bütün cəmiyyətinə danış və de ki, bu ayın onuncu günündə hər biri ata evlərinə görə qoyun götürsün, hər biri öz evinə görə qoyun götürsün. Əgər evdə az adam olsa, elə ki qoyun üçün kifayət qədər olmasınlar, o, öz qonşusunu, yaxın qonşusunu özü ilə götürəcək, canların sayına görə, hər biri ona kifayət edəni qoyuna sayacaq. Sizin üçün qoyun kamil, erkək, bir illik olacaq; quzulardan və keçi

balalarından alacaqsınız. Və o, sizin üçün bu ayın on dördünə qədər saxlanılacaq və İsrail oğullarının bütün yığıncaq çoxluğu onu axşama tərəf kəsəcək. Və onlar qandan alacaqlar və iki qapı çərçivəsinin və üst astananın üzərinə qoyacaqlar, evlərdə ki, onları orada yeyəcəklər. Və bu gecə odu ilə qovrulmuş əti yeyəcəklər və acı otlar üzərində mayasız çörək yeyəcəklər. Siz onlardan nə çiy, nə də suda qaynadılmış yeyəcəksiniz, ancaq odda bişmiş - başı ayaqları və bağırsaqları ilə birlikdə. Ondan səhərə qədər heç nə buraxmayacaqsınız və onun sümüyünü sındırmayacaqsınız, amma ondan səhərə qədər qalan şeyləri odda yandıracaqsınız. Beləcə yeyəcəksiniz onu: bellәriniz qurşanmış, çarıqlar ayaqlarınızda və əsalar əllərinizdə olacaq, və onu tələskənliklə yeyəcəksiniz. Bu, Rəbbin Pasxasıdır. Və mən bu gecə Misir torpağında keçəcəyəm və Misir torpağında insandan heyvana qədər hər ilkdoğanı vuracağam, və Misirlilərin bütün tanrılarına qisas edəcəyəm, mən Rəbb. Və qan sizin üçün evlərin üzərində bir işarə olacaq, hansı evlərdə siz oradasınız, və mən qanı görəcəyəm və sizi qoruyacağam, və Misir torpağında vurduğum zaman sizdə məhv edən bəla olmayacaq. Və bu gün sizin üçün bir xatirə olacaq və siz onu Rəbb üçün bayram kimi qeyd edəcəksiniz bütün nəsillәriniz boyu, əbədi qanun olaraq onu qeyd edəcəksiniz. Yeddi gün mayasız çörək yeyəcəksiniz, amma birinci gündən mayasını evlərinizdən çıxaracaqsınız, hər kim maya yeyə, o can İsraildən məhv ediləcək, birinci gündən yeddinci günə qədər. Və birinci gün müqəddəs adlandırılacaq, və yeddinci gün sizin üçün müqəddəs adlandırılan olacaq, heç bir qul işi onlarda etməyəcəksiniz, ancaq hər cana ediləcək nə varsa, yalnız bu sizə

ediləcək. Və siz bu əmri saxlayacaqsınız; çünki bu gündə mən sizin qüvvənizi Misir torpağından çıxaracağam, və siz bu günü nəsilləriniz üçün əbədi qanun edəcəksiniz, birinci ayın on dördüncü gününün axşamından başlayaraq mayasız çörək yeyəcəksiniz, ayın iyirmi birinci gününün axşamına qədər. Yeddi gün evlərinizdə maya tapılmayacaq, mayalı çörək yeyən hər kəs, o can İsrail cəmiyyətindən məhv ediləcək, istər qəriblər, istər də yerin yerlilərindən olsun. Heç bir mayalı çörək yeməyəcəksiniz, bütün yaşayış yerlərinizdə mayasız çörək yeyəcəksiniz. Musa İsrail oğullarının bütün ağsaqqallar şurasını çağırdı və onlara dedi: Gedin, öz qohumluqlarınıza görə özünüzə qoyun götürün və Pasxa qurbanını kəsin. Siz züfa dəstəsi alacaqsınız və qapının yanındakı qandan batırıb qapı çərçivəsinə və hər iki qapı çərçivəsinə, qapının yanında olan qandan tətbiq edəcəksiniz, siz isə hər biriniz öz evinin qapısından səhərə qədər çıxmayacaqsınız. Və Rəbb Misirliləri vurmaq üçün keçəcək və qapı çərçivəsinin üzərində və hər iki qapı dirəyinin üzərində qanı görəcək, və Rəbb qapını keçəcək və məhv edənin evlərinizə girib vurmağına icazə verməyəcək. Və bu sözü qanun olaraq özün üçün və oğulların üçün əbədi olaraq qoruyun. Əgər siz Rəbbin sizə vəd etdiyi kimi verəcəyi torpağa daxil olsanız, bu ibadəti qoruyun. Və belə olacaq ki, əgər oğullarınız sizdən soruşsalar: Bu ibadət nədir? Və siz onlara deyəcəksiniz: Bu Pasxa Rəbbə qurbandır, necə ki O, Misirdə İsrail oğullarının evlərini qorudu, Misirliləri vurduğu zaman bizim evlərimizi isə xilas etdi. Xalq əyilib səcdə etdi. Və İsrail oğulları gedib elə etdilər, necə ki Rəbb Musaya və Haruna əmr etmişdi, belə etdilər. Gecə yarısı baş verdi və Rəbb Misir torpağında hər ilkdoğanı

vurdu, taxtda oturan Fironun ilkdoğanından tutmuş çuxurda olan əsir qadının ilkdoğanına qədər və hər heyvanın ilkdoğanına qədər. Və Firon gecə qalxdı, və onun xidmətçiləri, və bütün Misirlilər, və bütün Misir torpağında böyük fəryad qopdu, çünki elə bir ev yox idi ki, orada ölü olmasın. Və Firon gecə Musa və Harunu çağırdı və onlara dedi: Qalxın və mənim xalqımdan çıxın, həm siz, həm də İsrail oğulları, gedin və Rəbbiniz Allaha ibadət edin, necə ki deyirsiniz. Və sizin qoyunlarınızı və öküzlərinizi götürüb gedin, məni də xeyir-dua verin. Və Misirlilər xalqı şiddətlə torpaqdan çıxarmaq üçün zorla itələyirdilər, çünki dedilər ki, hamımız ölürük. Xalq öz xəmirini mayalanmadan əvvəl, yoğrulmuş xəmirlərini paltarlarına bağlayaraq çiyinlərində götürdü. İsrail oğulları Musanın onlara əmr etdiyi kimi etdilər və Misirlilərdan gümüş qablar, qızıl qablar və paltar istədilər. Və Rəbb Öz xalqına Misirlilərin qarşısında lütf verdi, və onlar onlara borc verdilər, və Misirliləri talan etdilər. İsrail oğulları Ramesesdən Sukkota yola çıxdılar, altı yüz min piyada əsgər kişi, yükdən başqa. Və onlarla birlikdə çoxlu qarışıq camaat qalxdı, həmçinin qoyunlar, öküzlər və çox sayda heyvanlar. Və onlar Misirdən çıxardıqları xəmiri mayasız küllərdə bişirilmiş çörəklər halında bişirdilər, çünki o mayalanmamışdı, çünki Misirlilər onları qovdular və onlar qalmağa qadir olmadılar, həmçinin özləri üçün yola ərzaq hazırlamadılar. İsrail oğullarının Misir torpağında və Kənan torpağında məskunlaşması dörd yüz otuz il idi. Və dörd yüz otuz ildən sonra belə oldu ki, Rəbbin bütün qüvvəsi Misir torpağından gecə ilə çıxdı. Bu qorunma Rəbbə aiddir ki, onları Misir torpağından çıxarsın; o gecə budur, qorunma Rəbbə aiddir

ki, bütün İsrail oğulları üçün onların nəsillərinə qədər olsun. Rəbb Musaya və Haruna dedi: bu, Pasxa qanunudur; heç bir əcnəbi ondan yeməyəcək. Və hər qulu və ya gümüşlə alınmışı sünnət edəcəksən, və sonra o, ondan yeyəcək. Qonaq və ya muzdlu işçi ondan yeməyəcək. Bir evdə yeyiləcək və siz ətləri evdən xaricə çıxarmayacaqsınız, və onun sümüyünü sındırmayacaqsınız. Bütün İsrail oğullarının yığıncağı bunu edəcək. Əgər sizə hansısa qərib yaxınlaşıb Rəbb üçün Pasxa keçirtmək istəsə, onun bütün kişilərini sünnət etdirməlisiniz və sonra o, bunu etmək üçün yaxınlaşacaq və o, yerin yerli doğması kimi olacaq, heç bir sünnətsiz ondan yeməyəcək. Yerli üçün və aranızda gələn qərib üçün bir qanun olacaq. İsrail oğulları Rəbbin Musaya və Haruna onlara əmr etdiyi kimi etdilər. Və elə o gün oldu ki, Rəbb İsrail oğullarını onların qüvvəsi ilə Misir torpağından çıxartdı.

13

Rəbb Musaya dedi: Mənim üçün təqdis et hər ilkdoğulmuşu, ilk törəyəni, İsrail oğulları arasında hər bətni açanı, insandan heyvana qədər - mənimdir. Musa xalqa dedi: Bu günü xatırlayın, hansında Misir torpağından, kölәlik evindən çıxdınız, çünki Rəbb sizi buradan qüdrətli əli ilə çıxartdı, və maya yeyilməyəcək. Çünki bu gün siz gənclər ayında çıxırsınız. Və belə olacaq ki, əgər Rəbb Allahın səni Kənanlıların, Xetlilərin, Emorluların, Hivlilərin, Yevusluların, Qirqaşilərin və Perizlilərin torpağına gətirsə, hansı ki ataların üçün and içmişdi sənə süd və

bal axan torpaq verməyə, və sən bu ibadəti bu ayda edəcəksən. Altı gün mayasız çörək yeyəcəksiniz, amma yeddinci gün Rəbbin bayramıdır. Yeddi gün mayasız çörək yeyəcəksiniz, sənə mayalı çörək görünməyəcək, nə də sənin bütün sərhədlərində sənə maya olacaq. Və sən o gün oğluna bəyan edəcəksən, deyərək: Buna görə Rəbb Allah mənə bunu etdi, necə ki mən Misirdən çıxırdım. Və bu sənin əlin üzərində əlamət və gözlərin qarşısında xatirə olacaq ki, Rəbbin qanunu sənin ağzında olsun, çünki Rəbb Allahın səni qüdrətli əli ilə Misirdən çıxartdı. Və bu qanunu vaxtlar və mövsümlərə görə qoruyun, gündən-günə. Və belə olacaq ki, Rəbb sənin Allahın səni Kənanlıların torpağına gətirəndə, necə ki atalarına and içmişdi, onu sənə verəcək. Və sən Rəbbə həsr edəcəksən bətni açan hər ilkdoğulmuşu, erkəkləri - sürülərdən və ya sənin heyvanlarından bətni açan hər ilkdoğulmuşu, sənə doğulan bütün erkəkləri Rəbbə təqdis edəcəksən. Eşşəyin bətnini açan hər şeyi qoyunla dəyişəcəksən, əgər dəyişməsən, onu satın alacaqsan; oğullarının hər ilk doğulanını satın alacaqsan. Əgər oğlun bundan sonra səndən soruşsa, deyərək, bu nədir? Və ona deyəcəksən ki, güclü əllə Rəbb bizi Misir torpağından, kölәlik evindən çıxartdı. Vaxt Firon bizi göndərməyi sərtləşdirdikdə, o, Misir torpağında hər ilkdoğanı öldürdü, insanların ilkdoğanlarından heyvanların ilkdoğanlarına qədər, buna görə mən bətn açan hər erkəyi Rəbbə qurban verirəm, və oğullarımın hər ilkdoğanını geri alacağam. Və bu sənin əlin üzərində bir işarə olacaq və sənin gözlərin qarşısında sarsılmaz olacaq, çünki Rəbb səni qüdrətli əli ilə Misirdən çıxartdı. Amma Firon xalqı göndərəndə, Tanrı onları Filiştlilərin torpağının yolu ilə aparmadı, çünki yaxın idi,

belə ki Tanrı dedi, yoxsa xalq müharibə görəndə peşman olar və Misirə dönər. Və Tanrı xalqı çölə doğru, Qırmızı dənizə doğru olan yolla əhatə etdi, beşinci nəsildə isə İsrail oğulları Misir torpağından qalxdılar. Və Musa Yusifin sümüklərini özü ilə götürdü; çünki o, İsrail oğullarına and içdirmişdi, deyərək: Rəbb mütləq sizi ziyarət edəcək və siz mənim sümükləri buradan özünüzlə aparacaqsınız. İsrail oğulları isə Sokkotdan qalxaraq Otomda, səhranın yanında düşərgə saldılar. Tanrı onları aparırdı: gündüzlər bulud sütununda onlara yolu göstərmək üçün, gecələr isə od sütununda. Lakin bulud sütunu gündüz və od sütunu gecə bütün xalqın qarşısından çəkilmədi.

14

Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrail oğullarına de ki, geri dönüb kəndin qarşısında, Miqdolla dənizin arasında, Baal-Sefonun qarşısında düşərgə salsınlar; onların qarşısında dəniz sahilində düşərgə salacaqsan. Və Firon öz xalqına deyəcək: İsrail oğulları torpaqda azmışlar, çünki çöl onları bağlamışdır. Mən isə Fironun ürəyini sərtləşdirəcəyəm və o, onların ardınca təqib edəcək, və mən Fironda və onun bütün ordusunda izzətləndiriləcəyəm, və bütün Misirlilər biləcəklər ki, mən Rəbbəm, və onlar belə etdilər. Və Misir kralına bildirildi ki, xalq qaçmışdır, və Fironun və onun xidmətçilərinin ürəyi xalqa qarşı dəyişdi, və dedilər: Biz nə etdik ki, İsrail oğullarını göndərdik, bizə xidmət etməsinlər? Firon buna görə öz döyüş arabalarını qoşdu və bütün xalqını özü ilə birlikdə apardı və altı yüz

seçilmiş döyüş arabasını və Misirlilərin bütün atlarını və hamısının üzərində olan üçüncü rütbəli zabitləri götürdü. Və Rəbb Misir padşahı Fironun və onun xidmətçilərinin ürəyini sərtləşdirdi, və o, İsrail oğullarının arxasınca təqib etdi, lakin İsrail oğulları yüksək əllə çıxırdılar. Və Misirlilər onların arxasınca təqib etdilər və onları dəniz kənarında düşərgə salmış tapdılar, və Fironun bütün atları və arabaları, və atlıları, və onun ordusu qəsəbənin qarşısında, Baal-sefonun qarşısında idi. Firon yaxınlaşırdı və İsrail oğulları yuxarı baxıb gözləri ilə gördülər ki, Misirlilər onların arxasında düşərgə salmışdılar. Onlar çox qorxdular və İsrail oğulları Rəbbə fəryad etdilər. Və Musaya dedilər: Misir torpağında qəbirlər olmadığı üçün bizi səhrada öldürmək üçün çıxartdın? Bunu bizə nə üçün etdin, bizi Misirdən çıxartmaqla? Bu o söz deyildi ki, biz sənə Misirdə danışdıq, deyərək: Burax bizi, qoy Misirlilərə qulluq edək? Bizim üçün Misirlilərə qulluq etmək daha yaxşıdır, nəinki bu səhrada ölmək. Musa xalqa dedi: Cəsarət edin, durun və Rəbbin tərəfindən olan xilası görün ki, bu gün bizə edəcək; çünki Misirliləri bu gün necə görmüsünüzsə, onları bir daha əbədi olaraq görməyəcəksiniz; Rəbb sizin üçün döyüşəcək və siz susacaqsınız. Rəbb Musaya dedi: Nə üçün mənə fəryad edirsən? İsrail oğullarına danış və qoy düşərgəni qaldırsınlar. Və sən öz çubuğunu qaldır və əlini dənizin üzərinə uzat və onu yar, və qoy İsrail oğulları dənizin ortasına quru yerdən keçərək girsinlər. Və budur, mən Fironun və bütün Misirlilərin ürəyini sərtləşdirəcəyəm və onlar onların arxasınca girəcəklər və mən Fironda və onun bütün ordusunda və döyüş arabalarında və onun atlarında izzətləndiriləcəyəm. Və bütün Misirlilər

biləcəklər ki, mən Rəbbəm, Fironda, onun döyüş arabalarında və atlarında şöhrətləndiyim zaman. Allahın İsrail oğullarının düşərgəsinin önündə gedən Mələyi çıxartdı və arxaya getdi, buludun sütunu da onların önündən çıxartdı və onların arxasında dayandı. Və o, Misirlilərin düşərgəsinin ortasına və İsrailin düşərgəsinin ortasına daxil oldu və dayandı. Qaranlıq və zülmət oldu, gecə keçdi və onlar bütün gecə bir-birlərinə qarışmadılar. Musa əlini dənizin üzərinə uzatdı və Rəbb bütün gecə boyu şiddətli cənub küləyi ilə dənizi geri sürdü və dənizi quru yerə çevirdi və su parçalandı. Və İsrail oğulları dənizin ortasına quru yerə görə daxil oldular, və onun suyu sağdan divar, və soldan divar idi. Və Misirlilər təqib etdilər və onların arxasınca girdilər, və Fironun bütün atları, döyüş arabaları və atlılar dənizin ortasına girdilər. Və səhər keşiyində belə oldu ki, Rəbb od və bulud sütununda Misirlilərin düşərgəsinə baxdı və Misirlilərin düşərgəsini qarışdırdı, və onların döyüş arabalarının oxlarını bağladı və onları zorakılıqla apardı; və Misirlilər dedilər: Gəlin İsrailin üzündən qaçaq, çünki Rəbb onlar üçün Misirlilərə qarşı döyüşür. Rəbb Musaya dedi: Əlini dənizin üzərinə uzat və su qayıtsın, Misirliləri, onların döyüş arabalarını və süvariləri örtsün. Musa əlini dənizin üzərinə uzatdı və su gün işığında öz yerinə qayıtdı. Misirlilər suyun altından qaçdılar və Rəbb Misirliləri dənizin ortasında silkələdi. Və geri dönən su döyüş arabalarını və atlıları örtdü, həmçinin Fironun bütün qüvvəsini ki, onların arxasınca dənizə daxil olmuşdu, və onlardan heç biri sağ qalmadı. Amma İsrail oğulları dənizin ortasında quru yerdən keçdilər, su isə onlar üçün sağdan divar və soldan divar idi. Və Rəbb o gün İsraili

Misirlilərin əlindən xilas etdi və İsrail Misirliləri dəniz kənarında ölmüş gördü. İsrail Rəbbin Misirlilərə qarşı göstərdiyi böyük əli gördü, xalq Rəbdən qorxdu və Allaha və onun xidmətçisi Musaya inandılar.

15

O zaman Musa və İsrail oğulları bu nəğməni Allaha oxudular və dedilər: Gəlin Rəbbə oxuyaq, çünki O, şanlı şəkildə şərəfləndi, atı və atlını dənizə atdı. Kömək edən və qoruyucu mənim üçün xilas oldu, bu mənim Allahımdır və Onu izzətləndirəcəyəm, atamın Allahıdır və Onu ucaldacağam. Rəbb müharibələri sındırır, Rəbb onun adıdır. Fironun döyüş arabaları və onun qüvvəsini dənizə atdı, seçilmiş atlılar üçüncü rütbəli zabitlər Qırmızı dənizində uduldu; dəniz onları örtdü; daş kimi dərinliyə batdılar. Sənin sağ əlin, ey Rəbb, qüvvə ilə şöhrətləndirilmişdir, sənin sağ əlin, ey Rəbb, düşmənləri əzdi. Və şöhrətinin çoxluğu ilə düşmənləri sındırdın, qəzəbini göndərdin, o onları küləş kimi ududu. Və sənin qəzəbinin ruhu vasitəsilə su bölündü, sular divar kimi dondu, dalğalar dənizin ortasında dondu. Düşmən dedi: Təqib edib tutacağam, qənimətləri bölüşdürəcəyəm, ruhumu dolduraram, qılıncımla məhv edəcəyəm, əlim hökmranlıq edəcək. Sən ruhunu göndərdin, dəniz onları örtdü, güclü suda qurğuşun kimi batdılar. Ey Rəbb, tanrılar arasında kim sənə bənzərdir? Kim sənə bənzərdir? Müqəddəslərdə ləyaqətləndirilmiş, şöhrətlərdə heyrətamiz, möcüzələr edən. Sən sağ əlini uzatdın, torpaq onları uddu. Sən öz ədalətinlə rəhbərlik

etdin bu xalqına, hansını xilas etdin, öz gücünlə onu müqəddəs məskəninə apardın. Millətlər eşitdi və qəzəbləndilər, Filiştinin sakinlərini doğuş ağrıları tutdu. O zaman Edomun başçıları tələsdilər və Moavlıların hökmdarları; onları titrəmə tutdu, Kənaanda yaşayanların hamısı əridilər. Onların üzərinə titrəmə və qorxu düşsün, qolunun böyüklüyü ilə daşlaşsınlar, sənin xalqın keçənə qədər, ey Rəbb, sənin bu xalqın keçənə qədər, hansını sən əldə etdin. Onları gətirərək sənin miras dağına əkib, sənin hazırladığın hazır məskənə, ey Rəbb, sənin əllərinin hazırladığı müqəddəs yerə. Rəbb əbədi hökmranlıq edir, əbədi və bundan sonra da. Çünki Fironun atları döyüş arabaları və atlılarla birlikdə dənizə daxil oldu və Rəbb dənizin suyunu onların üzərinə gətirdi, amma İsrail oğulları dənizin ortasında quru yerdən keçdilər. Peyğəmbər qadın Məryəm, Harunun bacısı, əlinə dəf götürdü və bütün qadınlar dəflərlə və rəqslərlə onun ardınca çıxdılar. Məryəm onlara başçılıq edərək dedi: Gəlin Rəbbə tərənnüm edək, çünki O, şanlı şəkildə izzətlənmişdir, atı və atlını dənizə atmışdır. Musa İsrail oğullarını Qırmızı dənizdən çıxartdı və onları Sur səhrasına apardı, və onlar səhrada üç gün getdilər, və içmək üçün su tapmadılar. Onlar Merraha gəldilər, lakin Merradan su içə bilmədilər, çünki su acı idi, buna görə də o yerin adını Acılıq qoydu. Və xalq Musaya qarşı deyindi, deyərək: Biz nə içəcəyik? Musa Rəbbə fəryad etdi və Rəbb ona bir ağac göstərdi və o, onu suya atdı və su şirin oldu; orada o, ona qanunlar və hökümlər qoydu və orada onu sınaqdan keçirdi və dedi: Əgər eşitmə ilə eşitsən Rəbb sənin Allahının səsini və Onun qarşısında xoşuna gedəni etsən və Onun əmrlərinə qulaq assan və Onun bütün

qanunlarını saxlasan, bütün xəstəliyi ki Misirlilərə gətirdim, sənə gətirməyəcəyəm, çünki Mən Rəbbəm, sənin Allahın, səni şəfa verən. Və onlar Elimə gəldilər və orada on iki su bulağı və yetmiş xurma ağacı gövdəsi var idi, onlar isə orada suların yanında düşərgə qurdular.

16

Onlar Elimdən yola düşdülər və bütün İsrail oğullarının camaatı Sin səhrasına gəldi ki, o, Elim ilə Sinay arasındadır. Və on beşinci gün, ikinci ayda, onların Misir torpağından çıxdıqdan sonra, bütün İsrail oğullarının camaatı Musaya və Haruna qarşı giley etdi. Və İsrail oğulları onlara dedi: Kaş ki Misir torpağında Rəbbin əli ilə vurulub ölsəydik, nə vaxt ət qazanlarının üstündə oturub toxluğa qədər çörək yeyirdik, çünki siz bizi bu səhraya çıxartdınız ki, bütün bu camaatı aclıqdan öldürəsiniz. Və Rəbb Musaya dedi: Budur, mən sizə göydən çörəklər yağdırıram və xalq çıxacaq və onlar gündən günə günün payını yığacaqlar ki, mən onları sınayım, onlar mənim qanunumla gedəcəklərmi yoxsa yox. Və altıncı gündə olacaq və onlar gətirdiklərini hazırlayacaqlar və gündən günə yığdıqlarının ikiqatı olacaq. Və Musa və Harun İsrail oğullarının bütün yığıncağına dedilər: Axşam biləcəksiniz ki, Rəbb sizi Misir torpağından çıxartdı, və səhər Rəbbin şərəfini görəcəksiniz, çünki O sizin Allaha qarşı gileyinizi eşitdi; biz isə nəyik ki, bizə qarşı gilə edirsiniz? Və Musa dedi: Rəbb sizə axşam yemək üçün ət verəndə və səhər doyunca çörək verəndə, Rəbb sizin zırıldanızı eşitdiyi üçün,

hansını ki siz bizə qarşı zırıldayırsınız; biz isə nəyik? Çünki sizin gileyiniz bizə qarşı deyil, əksi halda Allaha qarşıdır. Musa Haruna dedi: Bütün İsrail oğullarının yığıncağına de ki, Allahın qarşısına yaxınlaşın, çünki O sizin sızıltınızı eşitdi. Nə vaxt Harun İsrail oğullarının bütün yığıncağına danışırdı, onlar səhraya tərəf döndülər və Rəbbin izzəti buludda göründü. Və Rəbb Musaya dedi: Eşitmişəm İsrail oğullarının sızıltısını; onlara de ki, axşam ət yeyəcəksiniz və səhər çörəklə doyacaqsınız; və biləcəksiniz ki, mən Rəbb sizin Allahınızam. Axşam oldu və bildirçinlər qalxıb düşərgəni örtdü, səhər isə şeh dayananda düşərgənin ətrafında oldu. Və budur, çölün üzərində nazik bir şey var idi, keşniş toxumu kimi ağ, yerin üzərində şaxta kimi. Onu görən İsrail oğulları bir-birlərinə dedilər: Bu nədir? Çünki onlar bunun nə olduğunu bilmirdilər; amma Musa onlara dedi: bu, Rəbbin sizə yeməyə verdiyi çörəkdir. Bu sözdür ki, Rəbb əmr etdi: ondan hər biriniz özünüzə lazım olan qədər qomor yığın, nəfər başına, canlarınızın sayına görə, hər biriniz öz çadırınızdakılarla birlikdə toplayın. İsrail oğulları belə etdilər və biri çox, biri az topladı. Və qomoru ölçəndə, çox toplayan artıq olmadı və az toplayan əskik olmadı; hər kəs özü üçün lazım olanı topladı. Musa onlara dedi: Heç kəs ondan səhərə qədər bir şey saxlamasın. Və onlar Musaya qulaq asmadılar, lakin bəziləri ondan səhərə qədər saxladılar və qurdlar qaynayıb çıxdı və iyi gəldi və Musa onlara qarşı qəzəbləndi. Və onlar onu hər səhər toplayırdılar, hər biri özünə lazım olanı, lakin günəş qızdırdıqda isə əriyirdi. Altıncı gündə belə oldu ki, lazım olanları iki qat topladılar, hər birinə iki qomor; yığıncağın bütün rəhbərləri gəldilər və Musaya xəbər verdilər. Musa onlara dedi: Bu, Rəbbin

danışdığı söz deyilmi? Şənbələr sabah Rəbbə müqəddəs istirahətdir; nə qədər bişirsəniz, bişirin; və nə qədər qaynadırsanız, qaynadın; və bütün artıq olanı onu anbarda saxlayın səhərə qədər. Və onlar Musanın əmr etdiyi kimi səhərə qədər ondan saxladılar və o iybəşmədi, nə də onda qurd əmələ gəldi. Musa dedi: Bu gün yeyin, çünki bu gün Rəbb üçün şənbədir, düzənlikdə tapılmayacaq. Altı gün toplayacaqsınız, amma yeddinci gün şənbədir, çünki o gündə olmayacaq. Yeddinci gündə xalqdan bəziləri toplamağa çıxdılar, amma tapmadılar. Rəbb Musaya dedi: Nə vaxta qədər siz mənim əmrlərimə və qanunuma qulaq asmaq istəmirsiniz? Baxın, çünki Rəbb sizə bu günü şənbə olaraq verdi, buna görə də O, altıncı gündə sizə iki günlük çörək verdi. Hər biriniz öz evinizdə qalın, heç kəs yeddinci gündə öz yerindən çıxmasın. Və xalq yeddinci gündə istirahət etdi. Və İsrail oğulları onun adını Man qoydular. O, ağ kişniş toxumu kimi idi və dadı bal ilə hazırlanmış kökə bənzəyirdi. Musa dedi ki, bu, Rəbbin əmr etdiyi sözdür: mannanın bir qomorunu doldurun nəsilləriniz üçün saxlamağa, ki onlar görsünlər o çörəyi ki siz səhrada yediniz, Rəbb sizi Misir torpağından çıxardığı zaman. Və Musa Haruna dedi: bir qızıl küp götür və onun içinə bir gomor dolu mənna at və onu Allahın qarşısında qoy, sizin nəsilləriniz üçün saxlanmağa, Rəbbin Musaya əmr etdiyi üsulla; və Harun onu şəhadətin qarşısında saxlanmağa qoydu. İsrail oğulları qırx il manna yedilər, məskun dünyaya çatana qədər manna yedilər, Finikiya torpağına gələnə qədər. Qomor isə üç ölçünün onda biri idi.

17

Və İsrail oğullarının bütün yığıncağı Sin səhrasından öz düşərgələrinə görə Rəbbin sözü ilə köç etdi və Rafidində düşərgə saldılar, lakin xalqın içməyə suyu yox idi. Və xalq Musa ilə dava edirdi və deyirdi: Bizə su ver ki, içək. Musa onlara dedi: Niyə mənimlə dava edirsiniz və niyə Rəbbi sınayırsınız? Və orada xalq suya görə susadı və orada xalq Musaya qarşı giley etdi, deyərək: Niyə bu? Sən bizi Misirdən çıxartdın ki, bizi və uşaqlarımızı və heyvanlarımızı susuzluqdan öldürəsən? Musa Rəbbə fəryad etdi və dedi: Bu xalqa nə edim? Bir az sonra məni daşqalaq edəcəklər. Və Rəbb Musaya dedi: Bu xalqın qabağına get, özün üçün xalqın ağsaqqallarından götür, və əsanı ki, onunla çayı vurdun, əlinə götür və gedəcəksən. Budur, mən orada, Xorevdə qayanın üzərində sənin qabağında dayanmışam; və sən qayanı vuracaqsan və ondan su çıxacaq və xalq içəcək. Musa belə etdi İsrail oğullarının qarşısında. Və o, həmin yerin adını Sınaq və Məzəmmət qoydu, İsrail oğullarının məzəmməti vasitəsilə və Rəbbi sınamaq vasitəsilə, deyərək: Rəbb bizimlə vardır, yoxsa yox? Amaleq gəldi və Rafidimdə İsraillə döyüşdü. Musa Yeşuaya dedi: Özün üçün qüdrətli kişilər seç və çıxıb sabah Amaleqlə döyüşə düzül, budur mən təpənin zirvəsində dururam və Allahın çubuğu mənim əlimdədir. Və Yeşua Musanın ona dediyi kimi etdi və çıxıb Amaleqə qarşı döyüşə düzüldü, Musa, Harun və Hur isə təpənin zirvəsinə qalxdılar. Və belə olurdu ki, nə vaxt Musa əllərini qaldıranda İsrail üstün gəlirdi, nə vaxt isə əllərini endirəndə Amaleq üstün gəlirdi. Musanın

əlləri ağır idi və daş götürüb onun altına qoydular. O, onun üstündə oturdu və Harun və Hur onun əllərini bu tərəfdən biri, o tərəfdən biri dəstəklədilər. Musanın əlləri günəş batana qədər möhkəm qaldı. Və Yeşua Amaleqi və onun bütün xalqını qılıncla məhv etdi. Rəbb Musaya dedi: Bunu xatirə olaraq kitaba yaz və Yeşuanın qulaqlarına ver, çünki Amaleqin xatirəsini göyün altından tamamilə siləcəyəm. Və Musa Rəbb üçün qurbangah tikdi və onun adını Rəbb mənim pənahımdır qoydu. Çünki Rəbb gizli əllə Amalək üzərinə nəsillərdən-nəsillərə döyüşür.

18

Midyanlı kahin Yotor, Musanın qayınatası, Rəbbin Öz xalqı İsrail üçün etdiyi hər şeyi eşitdi, çünki Rəbb İsraili Misirdən çıxartmışdı. Yetro, Musanın kürəkəni, Musanın arvadı Sipporanı onun buraxılmasından sonra aldı və onun iki oğlunu; onlardan birinin adı Gerşom idi, deyərək: Mən yad bir ölkədə qərib idim; və ikincinin adı Eliezer idi, deyərək: Çünki atamın Allahı mənim köməkçim idi və məni Fironun əlindən xilas etdi. Musanın qayınatası Yotor, oğulları və arvadı Musanın yanına səhraya gəldilər, orada o, Allahın dağının yanında düşərgə salmışdı. Musaya bildirildi ki, budur, sənin qayınatın Yetro sənin yanına gəlir və arvadın və iki oğlun onunla birlikdə. Musa qayınatası ilə görüşməyə çıxdı və ona səcdə etdi, onu öpdü və bir-birlərinə salamlaşdılar, sonra onları çadıra gətirdi. Və Musa qayınatasına Rəbbin İsrail üçün Firona və bütün Misirlilərə etdiyi hər şeyi, yolda onların başına gələn bütün əziyyətləri və Rəbbin onları

Fironun əlindən və Misirlilərin əlindən necə xilas etdiyini danışdı. Yetro heyrətə gəldi bütün yaxşı işlərdən ki, Rəbb onlara etdi, çünki onları Misirlilərin əlindən və Fironun əlindən xilas etdi. Və Yetro dedi: Mübarek olsun Rəbb, çünki O, onları Misirlilərin əlindən və Fironun əlindən xilas etdi. İndi bildim ki, Rəbb bütün tanrılardan böyükdür, çünki onlar onlara hücum etmişdilər. Və Yetro, Musanın kürəkəni, Allaha yandırma qurbanları və qurbanlar gətirdi; Harun və İsrailin bütün ağsaqqalları isə Musanın kürəkəni ilə birlikdə Allahın hüzurunda çörək yemək üçün gəldi. Və belə oldu ki, növbəti gün Musa xalqı mühakimə etmək üçün oturdu, bütün xalq isə Musanın yanında səhərdən axşama qədər dayanmışdı. Yetro xalqa etdiyi hər şeyi gördükdən sonra dedi: Xalqa etdiyin bu nədir? Niyə sən tək oturusan, bütün xalq isə səhərdən axşama qədər sənin yanında dayanıb? Və Musa qayınataya deyir: Xalq Allahdan hökm almaq üçün yanıma gəlir. Çünki onlar arasında mübahisə yarandıqda və yanıma gəldikdə, hər birini mühakimə edirəm və onlara Allahın əmrlərini və Onun qanununu bildirirəm. Musanın qayınatası ona dedi: Sən bu işi düzgün etmirsən. Səbirsizliklə məhv olacaqsan sən və bütün bu xalq ki, sənin üçün çox ağırdır, sən tək bunu edə bilməyəcəksən. İndi ona görə məni eşit və sənə məsləhət verəcəyəm, və Tanrı sənin üçün olacaq: sən xalq üçün Tanrı qarşısında ol və onların sözlərini Tanrıya təqdim edəcəksən. Və sən onlara Allahın əmrlərini və Onun qanununu təsdiq edəcəksən, onlara gedəcəkləri yolları göstərəcəksən və edəcəkləri işləri bildirəcəksən. Və sən özün üçün bütün xalqdan qüdrətli, Allahdan qorxan, ədalətli kişilər seç, təkəbbürdən

nifrət edənlər, və onların üzərində minbaşılar, yüzbaşılar, əllibaşılar və onbaşılar təyin edəcəksən. Və onlar hər zaman xalqa hökm verəcəklər, amma çətin məsələləri sənin qarşına gətirəcəklər, kiçik hökmləri isə özləri həll edəcəklər və beləliklə sənin yükünü yüngülləşdirəcək və sənə kömək edəcəklər. Əgər sən bu sözü yerinə yetirsən, Tanrı səni gücləndirəcək və sən dayana biləcəksən, və bütün bu xalq öz yerinə sülhlə qayıdacaq. Musa qayınatasının səsini eşitdi və o, ona dediklərinin hamısını etdi. Musa bütün İsraildən qüdrətli kişilər seçdi və onları minbaşılar, yüzbaşılar, əllibaşılar və onbaşılar təyin etdi. Və onlar xalqı hər zaman mühakimə edirdilər, lakin hər bir çətin məsələni Musanın yanına gətirirdilər, hər bir asan məsələni isə özləri mühakimə edirdilər. Musa öz kürəkənini göndərdi və o, öz torpağına getdi.

19

İsrail oğullarının Misir torpağından çıxışının üçüncü ayının bu günündə onlar Sinay səhrasına gəldilər. Və onlar Rafidindən yola düşdülər və Sina səhrasına gəldilər, və İsrail orada dağın qarşısında düşərgə saldı. Və Musa Allahın dağına qalxdı və Allah onu dağdan çağırdı və dedi: Bunları Yaqub evinə deyəcəksən və İsrail oğullarına elan edəcəksən. Özünüz gördünüz Misirlilərə nə qədər iş gördüyümü, və sizi qartal qanadları üzərində sanki götürdüm, və sizi öz yanıma gətirdim. Və indi əgər həqiqətən mənim səsimi eşitsəniz və mənim əhdimi saxlasanız, bütün millətlərdən mənə məxsus xalq olacaqsınız, çünki bütün yer

mənimdir. Siz isə mənə kral kahinlik və müqəddəs millət olacaqsınız, bu sözləri İsrail oğullarına deyəcəksən. Musa gəldi və xalqın ağsaqqallarını çağırdı və onlara Allahın ona əmr etdiyi bütün bu sözləri bildirdi. Bütün xalq bir ağızdan cavab verdi və dedilər: Allahın dediyi hər şeyi edəcəyik və eşidəcəyik. Musa isə bu sözləri Allaha təqdim etdi. Rəbb Musaya dedi: Budur, mən sənin yanına bulud sütununda gəlirəm ki, xalq mənim sənin danışdığımı eşitsin və sənə əbədi inansınlar. Musa isə xalqın sözlərini Rəbbə bildirdi. Və Rəbb Musaya dedi: Enib xalqa ciddi xəbərdarlıq et və onları bu gün və sabah təmizlə, və qoy paltarlarını yusunlar və üçüncü günə hazır olsunlar, çünki üçüncü gündə Rəbb bütün xalqın qarşısında Sina dağına enəcək. Və sən xalqı ətrafda ayıracaqsan, deyərək: Özünüzə diqqət edin ki, dağa qalxmayasınız və ona toxunmayasınız; dağa toxunan hər kəs ölümlə öləcək. Onun əlinə toxunulmayacaq, çünki daşlarla daşqalaq ediləcək, ya da oxla vurulacaq, istər heyvan olsun, istər insan, yaşamayacaq; nə vaxt ki səslər, borular və bulud dağdan gedəcək, onlar dağa qalxacaqlar. Musa dağdan xalqın yanına endi və onları müqəddəs etdi, onlar da paltarlarını yudular. Və xalqa dedi: Üç gün hazır olun, qadına yaxınlaşmayın. Üçüncü gün səhərə yaxın baş verdi və səslər, şimşəklər və qaranlıq bulud Sina dağının üzərində oldu, truba səsi böyük səsləndi və düşərgədə olan bütün xalq qorxuya düşdü. Və Musa xalqı Allahla görüş üçün düşərgədən çıxardı və onlar dağın ətəyində dayandılar. Sinay dağı bütünlüklə tüstülənirdi, çünki Allah onun üzərinə odda enmişdi, və tüstü qalxırdı, sanki soba tüstüsü kimi, və bütün xalq çox heyrətə gəldi. Və şeypurin səsləri irəli gedərkən çox güclü olurdu. Musa

danışdı, və Allah ona səslə cavab verdi. Rəbb Sina dağının zirvəsinə endi və Rəbb Musanı dağın zirvəsinə çağırdı və Musa yuxarı qalxdı. Və Allah Musaya dedi: aşağı en və xalqa ciddi xəbərdarlıq et ki, heç vaxt Allaha yaxınlaşmasınlar başa düşmək üçün, və onlardan çoxlu sayda düşməsin; Və kahinlər ki Rəbb Allaha yaxınlaşırlar müqəddəs edilsinlər, yoxsa Rəbb onları məhv edər. Və Musa Allaha dedi: Xalq Sina dağına qalxa bilməyəcək, çünki sən bizə şəhadət etmisən və demisən: dağı ayır və onu müqəddəs et. Rəbb ona dedi: Get, aşağı en və sonra sən və Harun birlikdə yuxarı qalxın, amma kahinlər və xalq Allahın yanına qalxmaq üçün zorla yol açmasınlar ki, Rəbb onları məhv etməsin. Musa xalqın yanına endi və onlara dedi.

20

Və Rəbb bütün bu sözləri danışdı, deyərək: Mən Rəbb sənin Tanrınəm, kim səni Misir torpağından, köləlik evindən çıxartdı. Məndən başqa sənə başqa tanrılar olmayacaq. Özün üçün büt düzəltməyəcəksən, nə də yuxarıda göydə olanların, nə aşağıda yerdə olanların, nə də yerin altında sularda olanların heç bir surətini düzəltməyəcəksən. Onlara səcdə etməyəcəksən və onlara qulluq etməyəcəksən; çünki mən Rəbb sənin Allahınam, qısqanc Allah, ataların günahlarını uşaqlar üzərinə verən, mənə nifrət edənlərə üçüncü və dördüncü nəslə qədər, və minlərlə mərhəmət göstərən mənə sevənlərə və mənim əmrlərimə riayət edənlərə. Sən Allahın Rəbbin adını boş yerə çəkməyəcəksən, çünki Allahın Rəbb Onun adını boş yerə çəkəni cəzasız

qoymayacaq. Şənbə gününü müqəddəs tutmaq üçün onu yadda saxla. Altı gün işləyəcəksən və bütün işlərini görəcəksən. Və yeddinci gündə şənbə Rəbb sənin Allahına aiddir, sən onda heç bir iş görməyəcəksən - nə sən, nə sənin oğlun, nə sənin qızın, nə sənin oğlanın, nə sənin qulluqçu qızın, nə sənin öküzün, nə sənin yük heyvanın, nə sənin hər heyvanın, nə də səndə yaşayan qonaq. Çünki altı gün ərzində Rəbb göyü və yeri və dənizi və onların içindəki hər şeyi yaratdı və yeddinci gündə dincəldi, buna görə Rəbb yeddinci günü mübarikləndi və onu müqəddəs etdi. Atana və anana hörmət et ki, sənə yaxşılıq olsun və Rəbbin Allahının sənə verdiyi yaxşı torpaq üzərində uzun ömürlü olasan. Zinakarlıq etməyəcəksən. Sən oğurlamayacaqsan. Sən qətl etməyəcəksən. Sənin qonşunun əleyhinə yalan şahidlik etməyəcəksən. Sən qonşunun arvadını arzulamayacaqsan; sən qonşunun evini arzulamayacaqsan, nə onun tarlasını, nə onun qulunu, nə onun qarabaşını, nə onun öküzünü, nə onun eşşəyini, nə onun heç bir heyvanını, nə də qonşuna məxsus olan hər şeyi. Və bütün xalq səsi, məşəlləri, trompetin səsini və tüstülənən dağı gördü, lakin qorxuya düşmüş bütün xalq uzaqdan dayandı. Və Musaya dedilər: Sən bizimlə danış, Allah bizimlə danışmasın, yoxsa ölərik. Və Musa onlara deyir: Cəsarət edin, çünki Allah sizi sınamaq üçün sizə gəldi ki, onun qorxusu sizdə olsun və günah etməyəsiniz. Xalq uzaqdan durdu, Musa isə Allahın olduğu zülmətə daxil oldu. Rəbb Musaya dedi: Bunları Yaqubun evinə deyəcəksən və İsrail oğullarına elan edəcəksən: siz görmüsünüz ki, göydən sizə danışmışam. Özünüzə gümüş tanrılar düzəltməyəcəksiniz və qızıl tanrılar da özünüzə düzəltməyəcəksiniz. Qurbangah

torpaqdan düzəldəcəksiniz mənə və onun üzərində yandırma qurbanlarınızı, xilas qurbanlarınızı, qoyunlarınızı və danalarınızı qurban kəsəcəksiniz hər yerdə, harada ki adımı çəkəcəyəm orada, və mən sizə gələcəyəm və sizə xeyir-dua verəcəyəm. Əgər mənə daşlardan qurbangah düzəldirsənsə, onları yonulmuş daşlardan tikməyəcəksən, çünki sən öz xəncərini onların üzərinə yelləmisən və onlar murdarlanmışdır. Sən mənim qurbangahıma pillələrlə qalxmayacaqsan, belə ki, onun üzərində çılpaqlığını açmayasan.

21

Və bunlar o hökümlərdir ki, sən onların qarşısında qoyacaqsan. Əgər sən yəhudi uşaq əldə etsən, altı il o sənə xidmət edəcək; amma yeddinci ildə o azad gedəcək pulsuz. Əgər o tək daxil olsa, tək də çıxacaq, əgər isə qadın onunla birlikdə daxil olsa, onun qadını da çıxacaq. Və əgər ağa ona arvad versə və o, ona oğullar ya qızlar doğsa, arvad və uşaqlar onun ağasının olacaq, amma o tək gedəcək. Əgər amma cavab verərək deyə qul, mən sevmişəm ağamı, və arvadımı, və uşaqlarımı, qaçmayacağam azad; yaxınlaşdıracaq onu ağası Allahın məhkəməsinə, və sonra yaxınlaşdıracaq onu qapıya çərçivəyə, və deşəcək ağası qulağını bizlə, və qulluq edəcək ona əbədi. Əgər kimsə öz qızını xidmətçi kimi satsa, o, qadın qulların qaçdığı kimi getməyəcək. Əgər onun ağasının xoşuna gəlməsə, hansı ona razılaşmışdı, onu geri alacaq, lakin yad millətə onu satmağa ağa deyil, çünki onu pozdu. Əgər amma oğula onu nişanlasa, qızların hüququna görə

ona rəftar edəcək. Əgər o, özünə başqa qadın alarsa, onun lazımi şeylərini, geyimini və yaxınlığını məhrum etməyəcək. Əgər isə bu üç şeyi ona etməzsə, o, pulsuz, gümüş olmadan azad olacaq. Əgər kimsə kiməsə vurub öldürsə, ölümlə cəzalandırılsın. Lakin o, istəyərək deyil, amma Tanrı onu onun əllərinə təslim etdi, sənə bir yer verəcəyəm ki, qatil ora qaçsın. Əgər kimsə qonşusuna hiylə ilə hücum edib onu öldürmək istəsə və sığınacaq axtarsa, onu mənim qurbangahımdan götürüb öldürəcəksən. Kim öz atasını və ya anasını döyər, ölümlə öldürülsün. Öz atasına və ya anasına pis söz deyən ölümlə öləcək. Əgər kimsə İsrail oğullarından birini oğurlayıb onu əzərək satsa və bu onun yanında aşkar olunarsa, ölümlə cəzalandırılsın. Əgər iki kişi mübahisə etsələr və qonşunu daşla ya yumruqla vursalar və o ölməsə, amma yatağa düşsə, əgər adam ayağa qalxıb əsa ilə çöldə gəzə bilsə, vuran günahsız olacaq; ancaq onun işləmədiyi müddəti ödəyəcək və müalicəni. Əgər kimsə onun qulunu və ya onun kənizini çubuqla vursa və onun əlləri altında ölsə, ədalətlə cəzalandırılacaq. Əgər o bir və ya iki gün yaşasa, qoy cəzalandırılmasın, çünki gümüş onundur. Əgər iki kişi döyüşsə və hamilə qadına zərbə vursa və onun uşağı tam formalaşmamış çıxsa, cərimələnəcək; qadının əri nə qədər tətbiq etsə, ləyaqətlə verəcək. Əgər formalaşmış olarsa, verəcək ruh əvəzinə ruh, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş, əl əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq, yanıq əvəzinə yanıq, yara əvəzinə yara, qançır əvəzinə qançır. Əgər kimsə öz qulunun gözünü və ya öz kənizinin gözünü vurub kor etsə, onları gözlərinin əvəzinə azad edib göndərəcək. Əgər nökərin dişini və ya qulluqçu qadının dişini döysə, onları azad edib göndərəcək dişlərinin

əvəzinə. Əgər buğa kişini və ya qadını kəssə və ölsə, buğa daşlarla daşqalaq ediləcək və onun əti yeyilməyəcək; amma buğanın sahibi günahsız olacaq. Əgər buğa dünəndən və üçüncü gündən əvvəl buynuzlayan olub və onun sahibinə şəhadət veriblər, lakin o, onu məhv etməyib və buğa kişi ya qadın öldürübsə, buğa daşqalaq ediləcək və onun sahibi də öldürüləcək. Əgər ona fidyə qoyulsa, o, canı üçün nə qədər fidyə qoysalar, verəcək. Əgər oğulu və ya qızı buynuzlasa, bu qaydaya görə ona rəftar etsinlər. Əgər buğa uşağı və ya qadın qulu buynuzlasa, onların sahibinə otuz şekel gümüş verəcək və buğa daşqalaq ediləcək. Əgər kimsə bir quyu açsa və ya bir quyu qazsa və onu örtməsə və orada bir buzov və ya eşşək düşsə, quyunun sahibi ödəyəcək, gümüş verəcək onların sahibinə, və ölən ona olacaq. Əgər birinin buğası qonşunun buğasını şaxlasa və ölsə, yaşayan buğanı satacaqlar və onun gümüşünü bölüşəcəklər və ölmüş buğanı bölüşəcəklər. Əgər buğanın buynuzlayan olduğu dünəndən əvvəl və üçüncü gündən əvvəl məlum edilirsə və onun sahibinə şəhadət verilmişdirsə, lakin onu məhv etməyibsə, buğa əvəzinə buğa ödəyəcək, amma ölmüş ona aid olacaq. Əgər kimsə dana və ya qoyun oğurlayıb kəsərsə və ya satarsa, o, dana əvəzinə beş dana və qoyun əvəzinə dörd qoyun ödəməlidir.

22

Əgər oğru yarıqda tapılsa və vurularaq ölsə, bu ona görə qətl sayılmaz. Əgər günəş onun üzərinə qalxsa, o günahkardır və

ölməlidir. Əgər onun heç nəyi yoxsa, oğurluq əvəzinə satılsın. Əgər oğurlanmış şey onun əlində tapılsa və eşşəkdən qoyuna qədər canlı olsa, onları ikiqat ödəyəcək. Əgər kimsə tarlanı və ya üzümlüyü otlarsa və öz heyvanını buraxıb başqasının tarlasını otlatsa, öz tarlasının məhsuluna görə ödəyəcək, əgər bütün tarlanı otlatsa, öz tarlasının ən yaxşılarını və öz üzümlüyünün ən yaxşılarını ödəyəcək. Əgər od çıxıb tikanlılar tapsa və xırmanları, taxıl başaqlarını ya da düzənliyi yandırsa, odu yandıran ödəyəcək. Əgər kimsə qonşusuna gümüş və ya əşyalar saxlamaq üçün versə və bunlar adamın evindən oğurlansa, əgər oğru tapılsa, ikiqat ödəyəcək. Əgər oğru tapılmasa, evin sahibi Allahın hüzuruna gələcək və and içəcək ki, həqiqətən o, qonşusunun bütün əmanətinə pis əməl etməyib, hər hansı haqsızlığa görə, dana haqqında və yük heyvanı haqqında və qoyun haqqında və paltar haqqında və iddia edilən bütün itki haqqında; nə olursa olsun, Allahın hüzurunda hər ikisinin mühakiməsi olacaq və Allah vasitəsilə günahkar çıxan qonşusuna ikiqat ödəyəcək. Əgər kimsə qonşuya yük heyvanı, yaxud dana, yaxud qoyun, yaxud hər hansı heyvan saxlamaq üçün versə və o əzilsə, yaxud ölsə, yaxud əsir düşsə və heç kim bilməsə, Allahın andı hər ikisinin arasında olacaq ki, o, qonşunun əmanətinə heç cür pis rəftar etməyib; və beləliklə onun sahibi qəbul edəcək və ödəməyəcək. Əgər ondan oğurlanarsa, sahibinə ödəyəcək; əgər vəhşi heyvan tərəfindən parçalanarsa, onu ov yerinə gətirəcək və ödəməyəcək. Əgər kimsə qonşusundan (bir şey) istəsə və o qırılsa və ya ölsə və ya əsir düşsə, amma sahibi onunla olmasa, ödəməlidir. Əgər sahib onunla olarsa, ödəməyəcək, əgər muzdlu işçi olarsa, onun əmək

haqqı əvəzinə olacaq. Əgər kimsə nişanlanmamış bir bakirəni aldadarsa və onunla yatarsa, onu cehizlə özünə arvad edəcək. Əgər amma (ata) qəti şəkildə rədd etsə və onun atası istəməsə qızını ona arvad olaraq verməyi, o, ataya gümüş ödəyəcək, bakirələrin cehizi nə qədərdirsə ona görə. Sehrbazcıları sağ saxlamayacaqsınız. Heyvanla yatan hər kəsi ölümlə öldürəcəksiniz. Tanrılara qurban kəsən ölümlə məhv ediləcək, ancaq yalnız Rəbbə qurban kəsən istisna olmaqla. Və qəribə siz əziyyət verməyəcəksiniz, nə də onu əzməyəcəksiniz, çünki siz qəriblər idiniz Misir torpağında. Heç bir dul qadını və yetimi incitməyəcəksiniz. Əgər siz pisliklə onlara pislik etsəniz və onlar fəryad edərək mənə səslənərlər, mən onların səsini mütləq eşidəcəyəm və qəzəblə qəzəblənəcəyəm və sizi qılıncla öldürəcəyəm və sizin arvadlarınız dul olacaq və sizin uşaqlarınız yetim olacaq. Əgər kasıb qardaşına gümüş borc versən, onu sıxışdırmayacaqsan, ona faiz qoymayacaqsan. Əgər sən qonşunun paltarını girov kimi götürsən, gün batmazdan əvvəl ona qaytarmalısan; çünki bu onun örtüyüdür, bu yalnız onun çılpaqlığının paltarıdır; o nədə yatacaq? Əgər buna görə o, mənə fəryad edərsə, onu eşidəcəyəm; çünki mən mərhəmətliyəm. Tanrıları pis danışmayacaqsan və xalqının hökmdarı haqqında pis deməyəcəksən. Sənin xırman yerinin və üzümsıxanının ilk meyvələrini ləngitməyəcəksən, oğullarının ilk doğulanlarını mənə verəcəksən. Beləcə edəcəksən öz buzovunla, öz qoyununla və öz yük heyvanınla: yeddi gün anasının yanında olacaq, səkkizinci gün isə onu mənə verəcəksən. Siz mənim üçün müqəddəs kişilər olacaqsınız və vəhşi heyvanlar tərəfindən parçalanmış əti yeməyin, onu itə atın.

23

Boş şayiə qəbul etməyəcəksən, ədalətsizlə razılaşıb ədalətsiz şahid olmayacaqsan. Sən çoxluqla birlikdə pislik etməyəcəksən, ədaləti təhrif etmək üçün çoxluqla birləşib onlarla dönməyəcəksən. Və sən mühakimədə kasıb adama mərhəmət etməyəcəksən. Əgər düşməninin öküzünə və ya onun azmış yükdaşıyan heyvanına rast gəlsən, onu geri çevirib ona qaytarmalısan. Əgər düşmənin yük daşıyan heyvanının öz yükü altında düşdüyünü görsən, onu keçib getməyəcəksən, əksinə onunla birlikdə onu qaldırmağa kömək edəcəksən. Kasıbın öz mühakiməsində hökmünü təhrif etməyəcəksən. Hər ədalətsiz sözdən uzaq duracaqsan, günahsızı və ədalətlini öldürməyəcəksən, və tanrıtanımazı hədiyyələr üçün haqlı çıxarmayacaqsan. Və hədiyyələr almayacaqsan, çünki hədiyyələr görənlərin gözlərini kor edir və ədalətli sözləri məhv edir. Və siz qəribi sıxışdırmayacaqsınız, çünki siz qəribin ruhunu bilirsiniz, çünki özləriniz Misir torpağında qəriblər idiniz. Altı il torpağını əkəcəksən və məhsulunu yığacaqsan. Yeddinci ildə azadlıq edəcəksən və onu buraxacaqsan, sənin xalqının kasıbları yeyəcək, qalanı isə vəhşi heyvanlar yeyəcək. Üzümlüyünlə və zeytunluğunla da beləcə edəcəksən. Altı gün işlərini görəcəksən, amma yeddinci gün istirahət edəcəksən ki, öküzün və yüklü heyvanın istirahət etsin və kənizinin oğlu ilə qərib təravətlənsin. Sizə dediyim hər şeyi qoruyun və başqa allahların adını xatırlamayacaqsınız, həmçinin o, ağzınızdan eşidilməyəcək. İlin üç vaxtında mənə bayram edin. Mayasız

çörək bayramını qeyd etməyi qoruyun, yeddi gün mayasız çörək yeyəcəksiniz, necə ki sizə əmr etdim, gənc ayın vaxtına görə, çünki o vaxt Misirdən çıxdınız; Mənim qarşımda əliboş görünməyəcəksiniz. Və sən öz tarlana əkdiyin işlərinin ilk meyvələrinin biçin bayramını edəcəksən, və ilin sonunda öz tarlandan yığdığın işlərinin toplanmasında tamamlanma bayramını edəcəksən. İlin üç dəfəsi sənin bütün kişilərin Allahın Rəbbin önündə görünəcək. Nə vaxt ki mən millətləri sənin qarşından qovacağam və sərhədlərini genişləndirəcəyəm, mənim qurbanımın qanını mayalı çörək üzərində kəsməyəcəksən, nə də mənim bayramımın piyi səhərə qədər qalacaq. Torpağının ilk məhsullarının nübarını Rəbbin, Allahının evinə gətirəcəksən, quzunu anasının südündə bişirməyəcəksən. Və budur, mən öz elçimi sənin qarşına göndərirəm ki, səni yolda qorusun və səni hazırladığım torpağa gətirsin. Özünə diqqət et və ona qulaq as, ona itaətsizlik etmə, çünki o səni saxlamayacaq, çünki mənim adım onun üzərindədir. Əgər Mənim səsimi diqqətlə eşitsəniz və sənə əmr etdiyim hər şeyi yerinə yetirsəniz, əhdimə riayət etsəniz, bütün millətlər arasından Mənim xüsusi xalqım olacaqsınız, çünki bütün yer Mənimdir. Siz isə Mənim üçün kahinlər krallığı və müqəddəs millət olacaqsınız. Bu sözləri İsrail oğullarına söyləyəcəksən. Əgər səsimi diqqətlə eşitsəniz və sənə dediyim hər şeyi yerinə yetirsəniz, düşmənlərinə düşmən olacağam və əleyhdarlarına qarşı çıxacağam. Çünki mənim mələyim sənin rəhbərin olaraq gedəcək və səni Emorluların, Xetlilərin, Perizlilərin, Kənanlıların, Gerqesilərin, Hivlilərin və Yevusluların yanına aparacaq, və mən onları məhv edəcəyəm.

Sən onların tanrılarına səcdə etməyəcəksən, nə də onlara xidmət etməyəcəksən, sən onların işlərinə görə etməyəcəksən, amma sən dağıdacaqsan, və sən onların sütunlarını qıracaqsan. Və sən Allahın Rəbbə xidmət edəcəksən, Mən isə sənin çörəyinə, şərabına və suyuna xeyir-dua verəcəyəm və xəstəliyi sizdən uzaqlaşdıracağam. Olmayacaq sənin torpağında nə qısır, nə də sonsuz; sənin günlərinin sayını tam dolduracağam. Və qorxunu sənin önündə gedən rəhbər kimi göndərəcəyəm, və sənin daxil olduğun bütün millətləri heyrətə gətirəcəyəm, və bütün düşmənlərini qaçqın edəcəyəm. Və mən səndən əvvəl əsarıları göndərəcəyəm və sən Amorluları, Hivliləri, Kənanlıları və Xetliləri qovacaqsan. Mən onları bir il ərzində qovmayacağam ki, yer viran olmasın və sənin üzərinə yerin vəhşi heyvanları çoxalmasın. Sənə görə onları az-az qovacağam, sən artıb çoxalana və torpağı miras alana qədər. Və Mən sənin sərhədlərini Qırmızı dənizdən Filiştlilərin dənizinə qədər, səhradan böyük Fərat çayına qədər qoyacağam, və torpaqda yaşayanları sizin əllərinizə təslim edəcəyəm, və onları səndən qovacağam. Sən onlarla və onların allahları ilə əhd bağlamayacaqsan. Və onlar sənin torpağında yerləşməyəcəklər, elə ki səni mənə qarşı günaha sürükləməsinlər, çünki əgər onların tanrılarına qulluq etsən, bunlar sənin üçün büdrəmə daşı olacaqlar.

24

Və Musaya dedi: Sən və Harun, Nadab, Abiud və İsrailin yetmiş

ağsaqqalı Rəbbin yanına qalxın və uzaqdan Rəbbə səcdə edin. Və Musa tək olaraq Allaha yaxınlaşacaq, lakin onlar yaxınlaşmayacaqlar, xalq isə onlarla birlikdə qalxmayacaq. Musa içəri girdi və xalqa Allahın bütün sözlərini və hökümlərini danışdı, bütün xalq bir səslə cavab verdi və dedi: Rəbbin danışdığı bütün sözləri yerinə yetirəcəyik və eşidəcəyik. Və Musa Rəbbin bütün sözlərini yazdı, Musa səhər tezdən qalxıb dağın altında qurbangah tikdi və İsrailin on iki tayfası üçün on iki daş qoydu. Və İsrail oğullarının cavan adamlarını göndərdi, və onlar yandırma qurbanları təqdim etdilər, və Allaha xilas qurbanı olaraq buzovlar kəsdilər. Musa qanın yarısını götürüb qablara tökdü, qanın yarısını isə qurbangaha tökdü. Və əhd kitabını götürərək xalqın qulaqlarına oxudu, və onlar dedilər: Rəbbin danışdığı hər şeyi edəcəyik və eşidəcəyik. Musa qanı götürüb xalqın üzərinə səpdi və dedi: Budur əhdin qanı, hansı ki Rəbb sizinlə bütün bu sözlər haqqında bağladı. Və Musa, Harun, Nadab, Abiud və İsrailin ağsaqqallar şurasının yetmiş nəfəri yuxarı getdilər. Və onlar İsrailin Allahının dayandığı yeri gördülər və Onun ayaqlarının altında olanlar sanki sapfir kərpicindən düzəldilmiş iş kimi idi və sanki göyün qübbəsi forması təmizliyə görə idi. Və İsrailin seçilmişlərindən heç biri həlak olmadı, və onlar Allahın yerində göründülər və yedilər və içdilər. Və Rəbb Musaya dedi: Dağa, yanıma qalx və orada ol, mən sənə daş lövhələri verəcəyəm - qanunu və əmrləri ki, onlara qanun vermək üçün yazdım. Və Musa və ona yaxınlıqda duran Yeşua qalxıb Allahın dağına çıxdılar. Və ağsaqqallara dedilər: Biz sizə qayıdana qədər burada sakit olun. Budur, Harun və Hur sizinlədir; əgər kiməsə mühakimə lazım olsa, qoy

onlara müraciət etsinlər. Və Musa və Yeşua dağa qalxdılar və bulud dağı örtdü. Və Allahın şöhrəti Sina dağının üzərinə endi, və bulud onu altı gün örtdü, və Rəbb yeddinci gündə buludun ortasından Musanı çağırdı. Rəbbin izzətinin görünüşü dağın zirvəsində yanan od kimi idi, İsrail oğullarının qarşısında. Və Musa buludun ortasına daxil oldu və dağa qalxdı, və orada dağda qırx gün və qırx gecə idi.

25

Və Rəbb Musaya dedi: İsrail oğullarına deyin ki, hamısından ilk məhsulları götürün, kimlərin ürəyinə xoş gələrsə, və mənim ilk məhsullarımı götürəcəksiniz. Və bu sizin onlardan alacağınız ilk məhsuldur: qızıl və gümüş və tunc və sümbül və bənövşəyi və ikiqat qırmızı və əyrilmiş incə kətan və keçi tükləri və qırmızıya boyanmış qoç dəriləri və mavi dərilər və çürüməz ağaclar və Sardius daşları və efod üçün həkk ediləcək daşlar və uzun xalat üçün daşlar. Və sən mənə müqəddəs yer edəcəksən və mən sizə görünəcəyəm. Və sənə dağda göstərdiyim hər şeyə görə mənə edəcəksən - çadırın nümunəsinə və onun bütün qablarının nümunəsinə görə, belə edəcəksən. Və sən çürüməz ağacdan şəhadət sandığı düzəldəcəksən: uzunluğu iki yarım dirsək, eni bir yarım dirsək və hündürlüyü bir yarım dirsək. Və sən onu təmiz qızılla örtəcəksən, içəridən və çöldən onu örtəcəksən, və onun üçün ətrafında bükülmüş qızıl qalxıqlar düzəldəcəksən. Və sən bunun üçün dörd qızıl halqa düzəldəcəksən və onları dörd tərəfə qoyacaqsan: iki halqanı bir tərəfə və iki halqanı ikinci

tərəfə. Sən daşıma direklərini çürüməz ağacdan düzəldəcəksən və onları qızılla örtəcəksən. Və sən daşıma direklərini sandığın yanlarındakı halqalara daxil edəcəksən ki, sandığı onlarla qaldıra biləsiniz. Direklər sandığın halqalarında hərəkətsiz qalacaq. Və sən şəhadətləri sandığın içinə qoyacaqsan, hansıları ki sənə verəcəyəm. Və sən təmiz qızıldan mərhəmət oturacağı örtüyü edəcəksən: iki yarım qolac uzunluğunda və bir yarım qolac enində. Və döyülmüş qızıldan iki keruv düzəldəcəksən və onları mərhəmət taxtının hər iki tərəfinə qoyacaqsan. Bir kərub bu tərəfdən, bir kərub isə mərhəmət taxtının o biri tərəfindən ediləcək, və sən iki kərubu iki tərəfə edəcəksən. Kerubimlər qanadlarını yuxarıdan uzadaraq, öz qanadları ilə kəffarət taxtının üzərində kölgə salacaqlar, və onların üzləri bir-birinə tərəf olacaq, kerubimlərin üzləri kəffarət taxtına tərəf olacaq. Və sən mərhəmət taxtını sandığın üzərinə yuxarıdan qoyacaqsan, və sandığa şəhadətləri qoyacaqsan ki, onları sənə verəcəyəm. Və mən özümü sənə oradan tanıdacağam və sənə kəffarə taxtının üstündən, şəhadət sandığının üzərində olan iki keruvun arasından danışacağam, və İsrail oğullarına sənə əmr edəcəyim hər şeyə görə. Və sən təmiz qızıldan qızıl masa düzəldəcəksən, uzunluğu iki dirsək, genişliyi bir dirsək, hündürlüyü bir yarım dirsək. Və sən onun üçün ətrafında qızıl bükülmüş naxışlar edəcəksən və sən onun üçün ətrafında bir ovuc enində haşiyə edəcəksən və sən haşiyənin ətrafında bükülmüş naxış edəcəksən. Və sən dörd qızıl halqa düzəldəcəksən və dörd halqanı onun ayaqlarının dörd hissəsinə çələngin altına qoyacaqsan. Və üzüklər daşıma direkləri üçün yuvalar olacaq, belə ki, onlarla masanı qaldırmaq mümkün olsun. Və sən

çürüməz ağacdan direklər düzəldəcəksən və onları təmiz qızılla örtəcəksən və masa onlarla qaldırılacaq. Və onun qablarını, buxurdanlarını, içki təqdimi qablarını və kasaları düzəldəcəksən; onlarla tökmə təqdimləri tökmək üçün onları təmiz qızıldan düzəldəcəksən. Və sən mənim hüzurumda masanın üzərinə hüzur çörəklərini daim qoyacaqsan. Və sən təmiz qızıldan çıraqdan düzəldəcəksən, çıraqdanı döyülmüş düzəldəcəksən, onun gövdəsi və qamışları və kasaları və düyünləri və zanbaqları ondan olacaq. Altı qamış isə yan tərəflərdən çıxırdı: üç qamış çıraqdanın bir tərəfindən və üç qamış çıraqdanın ikinci tərəfindən. Və üç kasa badam formalı həkk olunmuşdu, bir budaqda top və zanbaq var idi, beləcə çıraqdandan çıxan altı budağın hamısında. Və çıraqdanda badam formalı həkk olunmuş dörd kasa var idi, bir budaqda düyünlər və onun zanbaqları. Düyün iki borucuğun altında ondan çıxan və düyün dörd borucuğun altında ondan çıxan, beləcə çıraqdandan çıxan altı borucuğa görə, və çıraqdanın içində badam formalı həkk olunmuş dörd kasa. Düyünlər və budaqlar ondan olsun, hamısı işlənmiş bir təmiz qızıldan. Və sən onun yeddi çırağını düzəldəcəksən və çıraqları qoyacaqsan, və onlar bir tərəfdən parlayacaqlar. Və onun buxurdanını və onun əsaslarını təmiz qızıldan düzəldəcəksən. Bütün bu qablar bir talent təmiz qızıldan idi. Gör, sənə dağda göstərilən nümunəyə görə edəcəksən.

26

Və çadırı edəcəksən on pərdədən: burulmuş incə kətandan, mavi, bənövşəyi və burulmuş qırmızıdan, toxunmuş işlə kerublar şəklində onları edəcəksən. Bir pərdənin uzunluğu iyirmi səkkiz qulac və eni dörd qulac olacaq, bütün pərdələr eyni ölçüdə olacaq. Beş pərdə bir-birinə tutaşaraq digərindən çıxacaq və beş pərdə digəri ilə birləşmiş olacaq. Və onlar üçün mavi ilgəklər düzəldəcəksən bir pərdənin kənarında, bir tərəfdən birləşmə yerinə, və beləcə edəcəksən xarici pərdənin kənarında, ikinci birləşmə yerinə doğru. Əlli ilgək düzəldəcəksən bir pərdəyə, və əlli ilgək düzəldəcəksən ikinci pərdənin birləşmə yerindəki hissəsində, qarşılıqlı olaraq bir-birinə düşən hər birinə. Və sən əlli qızıl halqa düzəldəcəksən və pərdələri bir-birinə halqalarla birləşdirəcəksən, və çadır bir olacaq. Və sən çadırın üzərinə örtük üçün tüklü dərilər edəcəksən, on bir dəri edəcəksən onları. Bir dərinin uzunluğu otuz qulac və bir dərinin eni dörd qulac olacaq, on bir dərinin hamısı eyni ölçüdə olacaq. Və sən beş dərini bir yerə birləşdirəcəksən və altı dərini bir yerə birləşdirəcəksən, və altıncı dərini çadırın önündə qatlayacaqsan. Və sən bir pərdənin kənarında, ortada, birləşmə yerinə görə əlli ilgək edəcəksən, və ikinci birləşən pərdənin kənarında əlli ilgək edəcəksən. Və sən əlli tunc halqa düzəldəcəksən və halqaları ilgəklərlə birləşdirəcəksən və dəriləri birləşdirəcəksən və o, bir olacaq. Və sən çadırın pərdələrində artıq olanı qoyacaqsan, pərdənin qalan yarısını çadırın pərdələrinin artıq olanına örtəcəksən, çadırın arxasında örtəcəksən. Bir qulac bu tərəfdən və bir qulac o tərəfdən, çadırın pərdələrinin uzunluğundan artıq qalan hissədən, çadırın yanlarını bu tərəfdən və o tərəfdən örtmək

üçün örtük olacaq. Və sən çadır üçün qırmızıya boyanmış qoç dərilərindən örtük edəcəksən, və yuxarıdan mavi dərilərdən örtüklər edəcəksən. Və sən çadırın sütunlarını çürüməz ağacdan edəcəksən. On qulac edəcəksən bir sütunu, və bir qulac və yarım enini bir sütunun. İki çıxıntı bir sütuna, bir-birinə uyğun gələn, belə edəcəksən çadırın bütün sütunlarına. Və sən çadır üçün sütunlar düzəldəcəksən, şimal tərəfində iyirmi sütun. Və iyirmi sütun üçün qırx gümüş əsas düzəldəcəksən, bir sütun üçün iki əsas onun hər iki hissəsinə, və bir sütun üçün iki əsas onun hər iki hissəsinə. Və cənuba doğru ikinci tərəf, iyirmi sütun və onların qırx gümüş əsası; hər bir sütun üçün onun hər iki tərəfinə iki əsas, və hər bir sütun üçün onun hər iki tərəfinə iki əsas. Və çadırın arxasından, dənizə tərəf olan hissədə altı sütun edəcəksən. Və çadırın arxa küncləri üzərində iki sütun düzəldəcəksən. Və aşağıdan bərabər olacaq, eyni şəkildə başlardan bir birləşməyə qədər bərabər olacaqlar, beləcə hər iki künc üçün edəcəksən, bərabər olsunlar. Və səkkiz sütun olacaq, və onların gümüş bazaları on altı olacaq, bir sütun üçün hər iki tərəfinə iki baza, və bir sütun üçün iki baza. Və sən çürüməz ağacdan çubuqlar düzəldəcəksən: çadırın bir tərəfindən bir sütun üçün beş, və çadırın ikinci tərəfi üçün bir sütun üçün beş çubuq, və çadırın dənizə doğru arxa tərəfi üçün sütun üçün beş çubuq. Və orta çubuq sütunların arasında bir tərəfdən o biri tərəfə keçsin. Və sütunları qızılla örtəcəksən, və qızıl halqalar düzəldəcəksən ki, onların içinə şüvülləri keçirəcəksən, və şüvülləri qızılla örtəcəksən. Və sən çadırı sənə dağda göstərilmiş formaya görə qaldıracaqsan. Və sən mavi, bənövşəyi, burulmuş qırmızı və toxunmuş incə kətandan pərdə düzəldəcəksən, onu

keruvlarla toxunmuş iş kimi edəcəksən. Və sən onu dörd çürüməz sütunun üzərinə qoyacaqsan ki, qızılla örtülmüşdür, onların başlıqları qızıldır və onların dörd əsası gümüşdür. Və sən pərdəni sütunların üzərinə qoyacaqsan və şəhadət sandığını oraya, pərdənin içərisinə gətirəcəksən, və pərdə sizin üçün Müqəddəs yerlə Ən Müqəddəs yer arasında ayırıcı olacaq. Və sən şəhadət sandığını pərdə ilə müqəddəslər müqəddəsində örtəcəksən. Və sən masanı pərdənin kənarında qoyacaqsan, və çıraqdanı masanın qarşısında, çadırın cənub tərəfində qoyacaqsan, və masanı çadırın şimal tərəfində qoyacaqsan. Və sən çadırın qapısı üçün mavi, bənövşəyi və burulmuş qırmızı, və burulmuş incə kətandan naxışlı işlə örtük edəcəksən. Və pərdə üçün beş sütun düzəldəcəksən və onları qızılla örtəcəksən, onların başlıqları qızıldan olacaq və onlar üçün tuncdan beş əsas tökəcəksən.

27

Və sən çürüməz ağacdan qurbangah düzəldəcəksən: uzunluğu beş dirsək, eni beş dirsək, qurbangah dördbucaqlı olacaq və onun hündürlüyü üç dirsək olacaq. Və sən onun dörd küncü üzərində buynuzlar düzəldəcəksən, buynuzlar ondan olacaq, və onları tuncla örtəcəksən. Və sən qurbangah üçün tac düzəldəcəksən, onun örtüyünü, onun kasalarını, onun ət çəngəllərini, onun buxurdanını və onun bütün qablarını tuncdan düzəldəcəksən. Və sən ona tor işi ilə tuncdan barmaqlıq düzəldəcəksən və barmaqlıq üçün dörd tərəfin altında dörd tunc

halqa düzəldəcəksən. Və sən onları qurbangahın barmaqlığının altına aşağıdan qoyacaqsan, barmaqlıq isə qurbangahın yarısına qədər olacaq. Və sən çürüməz ağacdan qurbangah üçün dirəklər düzəldəcəksən və onları tuncla örtəcəksən. Və sən çubuqları halqalara daxil edəcəksən və çubuqlar qurbangahın yanlarında olsun ki, onu qaldırasan. İçi boş, tikişsiz edəcəksən onu; dağda sənə göstərilənə görə, belə edəcəksən onu. Və sən çadır üçün həyət düzəldəcəksən, cənub tərəfində həyətin pərdələri bükülmüş incə kətandan olacaq, bir tərəfin uzunluğu yüz qulac olacaq. Və onların iyirmi sütunu, onların iyirmi tunc əsası, onların halqaları və gümüş tutacaqları. Beləliklə, şərqə baxan tərəfdə pərdələr yüz qulac uzunluğunda idi, onların iyirmi sütunu və iyirmi tunc əsası var idi, sütunların halqaları və tutacaqları, həmçinin onların əsasları gümüşlə örtülmüşdü. Həyətin dəniz tərəfindəki genişliyi əlli qoltuq pərdələr, onların sütunları on və onların əsasları on. Və həyətin cənub tərəfinin eni əlli dirsək pərdələr, onların on sütunu və onların on əsası. Və bir tərəfdəki pərdələrin hündürlüyü on beş dirsək idi, onların sütunları üç və onların əsasları üç idi. Və ikinci tərəf on beş dirsək pərdələrin hündürlüyü, onların sütunları üç və onların əsasları üç. Və həyətin qapısına örtük iyirmi dirsək hündürlükdə idi, mavi, bənövşəyi və qırmızı burulmuş sapdan və burulmuş incə kətandan naxışçının işi ilə hazırlanmışdı; onların dörd sütunu və dörd əsası var idi. Həyətin ətrafındakı bütün sütunlar gümüşlə örtülmüşdü, onların başlıqları gümüş və onların əsasları tunc idi. Həyətin uzunluğu yüz qat yüz, eni əlli qat əlli, hündürlüyü isə beş dirsək bükülmüş incə kətandan, onların əsasları isə tuncdan idi. Və bütün konstruksiya, bütün alətlər və

həyətin dirəkləri tuncdur. Və sən İsrail oğullarına əmr et və qoy onlar sənə zeytun ağaclarından təmiz, saf, döyülmüş yağ götürsünlər işıq üçün yandırmaq, ki çıraq şəhadət çadırında daim yansın; əhd üzərində olan pərdənin kənarında onu Harun və onun oğulları axşamdan səhərə qədər Rəbbin önündə yandıracaqlar, İsrail oğullarından sizin nəsillərinizə əbədi qanun.

28

Və sən özünə yaxınlaşdır qardaşın Harunu və onun oğullarını İsrail oğullarından, mənə kahinlik etmək üçün: Harunu, Nadabı, Abiudu, Eleazarı və İtamarı, Harunun oğullarını. Və sən qardaşın Harun üçün şərəf və izzət üçün müqəddəs paltar edəcəksən. Və sən danış bütün ağıllılara, kimləri mən hikmət ruhu və qavrayışla doldurdum, və onlar Harunun müqəddəs cübbəsini düzəldəcəklər müqəddəs xidmət üçün, hansında o mənə kahinlik edəcək. Və bunlar onların hazırlayacağı paltarlardır: döş paltarı, çiyin parçası, uzun xalat, toxunmuş tunika, sarıq və kəmər. Onlar Harun və onun oğulları üçün müqəddəs paltarlar hazırlayacaqlar ki, mənə kahin kimi xidmət etsinlər. Və onlar qızılı, sümbülü, bənövşəyini, qırmızını və incə kətanı alacaqlar. Və onlar çiyin parçasını burulmuş incə kətandan, naxışlı toxucu ustanın işi kimi edəcəklər. İki çiyin hissəsi bir-birini birləşdirərək ona aid olacaq, iki tərəfdə quraşdırılmış. Və çiyin hissələrinin üzərində olan parça, onun işləməsinə görə ondan olacaq: təmiz qızıldan, mavi, bənövşəyi

və toxunmuş qırmızıdan, və burulmuş incə kətandan. Və sən iki zümrüd daşı alacaqsan və onların üzərinə İsrail oğullarının adlarını həkk edəcəksən. Altı ad bir daşın üzərində və qalan altı ad ikinci daşın üzərində onların nəsillərinə görə. Daşçılıq sənətinin işi, möhür oyması kimi iki daşı İsrail oğullarının adları ilə həkk edəcəksən. Və sən iki daşı efodun çiyinləri üzərinə qoyacaqsan, bunlar İsrail oğulları üçün xatirə daşlarıdır, və Harun İsrail oğullarının adlarını Rəbbin qarşısında öz iki çiyni üzərində daşıyacaq, onlar haqqında xatirə olaraq. Və sən təmiz qızıldan çiyin hissələri düzəldəcəksən. Və sən saf qızıldan iki saçaqlı zəncir düzəldəcəksən, çiçək naxışları ilə hörülmüş, toxunma işi. Və hörmə saçaqlı zəncirləri çiyinliklərin üzərinə qoyacaqsan, onların çiyinliklərinin ön tərəfinə görə. Və sən hökmlərin sinəliyini düzəldəcəksən, naxışlı işi, efodun ritminə görə onu düzəldəcəksən qızıldan, göydən, bənövşədən, burulmuş qırmızıdan və burulmuş incə kətandan. Sən onu dördkünc edəcəksən, o ikiqat olacaq, onun uzunluğu bir qarış və eni bir qarış olacaq. Və sən ona daşlarla bəzədilmiş dörd cərgəli parça toxuyacaqsan, daşların cərgəsi olacaq: sardion, topaz və zümrüd - birinci cərgə. Və ikinci sıra: kömür, yaqut və yəşəm. Və üçüncü sıra: ligurium, aqat, ametist. Və dördüncü sıra xrizolit, beril və oniks olsun, qızılla örtülmüş və qızılla bağlanmış, öz sıralarına görə. Və daşlar İsrail oğullarının adlarından on iki olsun, onların adlarına görə, möhür oymaları kimi, hər biri öz adına görə on iki tayfaya görə olsun. Və sən kahin döşlüyünün üzərində hörmə saçaqlar edəcəksən, zəncir kimi iş, təmiz qızıldan. Və Harun İsrail oğullarının adlarını hökm döşlüyü üzərində, sinəsinin üzərində götürəcək, müqəddəsə daxil

olarkən, Allahın qarşısında xatirə olaraq. Və sən hökm döşlüyünün üzərinə aşkarlığı və həqiqəti qoyacaqsan, və o, Harunun sinəsinin üzərində olacaq, nə vaxt ki o, Rəbbin qarşısında müqəddəsə daxil olur, və Harun İsrail oğullarının hökmlərini daim Rəbbin qarşısında sinəsinin üzərində daşıyacaq. Və sən bütünlüklə mavi rəngli uzun alt xalat edəcəksən. Və onun ortasında bir açılış olacaq, açılışın ətrafında kənarı olan, toxunmuş işdən, ondan birlikdə toxunmuş birləşmə ilə, elə ki cırılmasın. Və sən xirqənin ətəyinin altında, aşağıdan, sanki çiçəklənən nar kimi, göy rəngdən, bənövşəyi rəngdən və al rəngdən burulmuş və incə kətandan burulmuş narlar edəcəksən, xirqənin ətəyinin altında dairəvi olaraq; eyni növdə qızıl narlar və zınqırovlar bunların arasında dairəvi olaraq. Qızıl zəngin yanında nar və xalatın ətəyinin üzərində çiçəkli, dairəvi şəkildə; Və Harun xidmət edərkən onun səsi eşidiləcək, müqəddəsə Rəbbin qarşısına girərkən və çıxarkən, ki ölməsin. Və sən təmiz qızıl lövhə düzəldəcəksən və onun üzərinə möhür kimi həkk edəcəksən: Rəbbə Müqəddəslik. Və sən onu bükülmüş mavi parça üzərinə qoyacaqsan və o, sarığın üzərində olacaq, sarığın ön tərəfində olacaq. Və bu Harunun alnında olacaq və Harun müqəddəs şeylərin günahlarını götürəcək, İsrail oğullarının müqəddəs etdikləri bütün müqəddəs hədiyyələrinin günahlarını, və bu Harunun alnında daim olacaq ki, onlar Rəbbin qarşısında məqbul olsunlar. Və köynəklərin bəzəkləri incə kətandan olacaq, incə kətandan çalma düzəldəcəksən və naxışlı işlə kəmər düzəldəcəksən. Və Harunun oğulları üçün xitoнlar edəcəksən və qurşaqlar, və onlar üçün sarıqlar edəcəksən hörmət və izzət üçün. Və sən onları qardaşın Haruna

və onunla birlikdə onun oğullarına geyindirəcəksən, və onları məsh edəcəksən, və onların əllərini dolduracaqsan, və onları təqdis edəcəksən ki, mənə kahinlik etsinlər. Və onlar üçün kətan şalvar hazırlayacaqsan ki, bədənlərinin çılpaqlığını örtsün; beldən budlara qədər olacaq. Və Harun və onun oğulları onlara sahib olacaqlar, nə vaxt ki şəhadət çadırına daxil olurlar, yaxud nə vaxt ki müqəddəs qurbangaha xidmət etmək üçün yaxınlaşırlar, və özlərinə günah gətirməyəcəklər ki, ölməsinlər; bu, ona və ondan sonra onun nəslinə əbədi qanundur.

29

Və bunlar var ki, onlara edəcəksən; onları müqəddəs edəcəksən ki, mənə kahinlik etsinlər; mal-qaradan bir buzov alacaqsan, və iki qüsursuz qoç, və yağda qarışdırılmış mayasız çörəklər, və yağda məsh edilmiş mayasız yastı çörəklər; onları buğda incə unundan edəcəksən. Və sən onları bir səbətə qoyacaqsan və onları səbətlə birlikdə gətirəcəksən, həmçinin buzovu və iki qoçu. Və Harunu və onun oğullarını Şəhadət çadırının qapısına gətirəcəksən və onları su ilə yuyacaqsan. Və paltarları götürüb sənin qardaşın Harunu geyindirəcəksən: uzun xitonu, çiyin parçasını və döşlüyü, və döşlüyü ona çiyin parçasına birləşdirəcəksən. Və sən çalmanı onun başının üzərinə qoyacaqsan və müqəddəslik lövhəsini çalmanın üzərinə qoyacaqsan. Və sən məsh yağını alacaqsan və onu onun başının üzərinə tökəcəksən və onu məsh edəcəksən. Və onun oğullarını gətirəcəksən və onları köynəklərlə geyindirəcəksən. Və sən

onları kəmərlərlə qurşaqlandıracaqsan və onlara çalmaları qoyacaqsan, və onlara əbədi olaraq mənə kahinlik olacaq, və sən Harunun əllərini və onun oğullarının əllərini təqdis edəcəksən. Və sən danını Şəhadət çadırının qapısına gətirəcəksən, və Harun və onun oğulları öz əllərini danasının başına qoyacaqlar, Rəbbin qarşısında, Şəhadət çadırının qapısı yanında. Və sən buzovu Rəbbin önündə, şəhadət çadırının qapıları yanında kəsəcəksən. Və sən buzovun qanından alacaqsan və öz barmağınla qurbangahın buynuzları üzərinə qoyacaqsan, qalan bütün qanı isə qurbangahın əsası yanına tökəcəksən. Və sən qarnın üzərindəki bütün yağı, qaraciyərin lobunu, iki böyrəyi və onların üzərindəki yağı alacaqsan və qurbangahın üzərinə qoyacaqsan. Buzovun ətlərini, dərisini və peyini isə düşərgənin kənarında odda yandıracaqsan, çünki bu günahdır. Və bir qoçu alacaqsan, və Harun və onun oğulları öz əllərini qoçun başının üzərinə qoyacaqlar. Və onu kəsəcəksən, qanı götürüb qurbangahın ətrafına tökəcəksən. Və qoçu üzvlər üzrə ikiyə kəsəcəksən, daxili hissələri və ayaqları su ilə yuyacaqsan və onları baş ilə birlikdə ikiyə bölünmüş hissələrin üzərinə qoyacaqsan. Və sən bütöv qoçu qurbangahın üzərinə gətirəcəksən, Rəbbə yandırma qurbanı olaraq, ətirli qoxu kimi; bu, Rəbbə təqdim edilən buxurdur. Və sən ikinci qoçu alacaqsan, və Harun və onun oğulları öz əllərini qoçun başının üzərinə qoyacaqlar. Və sən onu kəsəcəksən və onun qanını alacaqsan, və Harunun sağ qulağının payı üzərinə qoyacaqsan, və sağ əlinin ucu üzərinə, və sağ ayağının ucu üzərinə, və onun oğullarının sağ qulaqlarının payları üzərinə, və onların sağ əllərinin ucları üzərinə, və onların sağ ayaqlarının ucları üzərinə. Sən

qurbangahdan qanı və məsh yağını alacaqsan və Harunun üzərinə, onun libasının üzərinə, oğullarının üzərinə və oğullarının libaslarının üzərinə səpəcəksən. Beləliklə, o özü, onun libası, oğulları və oğullarının libasları müqəddəs ediləcək. Qoçun qanını isə qurbangahın ətrafına tökəcəksən. Və sən qoçun yağını, qarnı örtən yağı, qaraciyərin lobunu, iki böyrəyi, onların üzərindəki yağı və sağ qolu alacaqsan, çünki bu tamamlanmadır. Və yağdan bir çörək və Rəbbin önündə qoyulmuş mayasız çörəklər səbətindən bir kökə. Və sən bütün bunları Harunun əlləri üzərinə və onun oğullarının əlləri üzərinə qoyacaqsan və onları Rəbbin qarşısında təqdim kimi ayıracaqsan. Və sən onları onların əllərindən alacaqsan və yandırma qurbanı qurbangahının üzərində Rəbbin qarşısında ətirli qoxu kimi təqdim edəcəksən; bu, Rəbbə təqdimdir. Və sən Harunun təkris qoçunun döş parçasını alacaqsan və onu Rəbbin önündə təqdim olaraq ayıracaqsan, və bu sənin payın olacaq. Və sən döş ayırmasını və götürmə təqdiminin qolunu müqəddəs edəcəksən, hansı ayrılmışdır və hansı götürülmüşdür tamamlanma qoçundan, Harundan və onun oğullarından. Və bu, Harun və onun oğulları üçün İsrail oğullarından əbədi qanun olacaq, çünki bu ayırmadır və İsrail oğullarının xilas qurbanlarından Rəbbə təqdim olacaq. Və müqəddəs robe, hansı ki Harunundur, ondan sonra onun oğullarına keçəcək ki, onları bunlarla məsh etsinlər və onların əllərini təqdis etsinlər. Yeddi gün onları onun yerinə keçən kahin geyinəcək, onun oğullarından olan o kəs ki, müqəddəs yerlərdə xidmət etmək üçün şəhadət çadırına daxil olacaq. Və sən təkmiləşdirmə qoçunu alacaqsan və ətləri müqəddəs yerdə bişirəcəksən. Və

Harun və onun oğulları qoçun ətini və səbətdəki çörəkləri Şəhadət çadırının qapısı yanında yeyəcəklər. Onları yeyəcəklər ki, bunlarla müqəddəs edildilər, əllərini təqdis etmək və onları müqəddəs etmək üçün, və yadelli onlardan yeməyəcək, çünki müqəddəsdir. Əgər tamamlanma qurbanının ətlərindən və çörəklərdən səhərə qədər bir şey qalsa, qalanları odda yandıracaqsan, yeyilməyəcək, çünki müqəddəsdir. Və Haruna və onun oğullarına sənə əmr etdiyim hər şeyə görə belə edəcəksən, yeddi gün onların əllərini təqdis edəcəksən. Və sən günah qurbanı buzovunu təmizlənmə günündə hazırlayacaqsan və qurbangahı təmizləyəcəksən, onu müqəddəs etməklə, və onu məsh edəcəksən ki, onu müqəddəs edəsən. Yeddi gün qurbangahı təmizləyəcəksən və onu təqdis edəcəksən, və qurbangah ən müqəddəs olacaq, qurbangaha toxunan hər kəs müqəddəs ediləcək. Və bunlar sənin qurbangahda edəcəyin şeylərdir: hər gün qurbangahda daimi olaraq bir illik qüsursuz iki quzu, daimi təqdim. Bir quzunu səhər edəcəksən və ikinci quzunu axşam edəcəksən. Və onuncu hissə incə un, hinin dörddə biri ilə döyülmüş yağda qarışdırılmış, və hinin dörddə biri şərabdan içki təqdimi bir quzuya. Və ikinci quzunu axşam edəcəksən, səhər qurbanına görə və onun içki təqdiməsinə görə edəcəksən, xoş ətir qoxusu təqdimi Rəbbə, daimi qurban sizin nəsilləriniz üçün, Şəhadət çadırının qapısında Rəbbin önündə, orada özümü sənə tanıdacağam, ki sənə danışım. Və mən orada İsrail oğullarına təyin edəcəyəm və öz izzətimlə müqəddəs olunacağam. Və mən şəhadət çadırını və qurbangahı müqəddəs edəcəyəm, və Harunu və onun oğullarını mənə kahinlik etmək üçün müqəddəs edəcəyəm. Və İsrail oğulları arasında

çağırılacağam və onların Tanrısı olacağam. Və onlar biləcəklər ki, mən onların Rəbbi Allahıyam, onları Misir torpağından çıxaran, onlara çağırılmaq və onların Allahı olmaq üçün.

30

Və sən çürüməz ağacdan buxur qurbangahı düzəldəcəksən. Və sən onu bir arşın uzunluğunda, bir arşın genişlikdə edəcəksən, o, dördbucaqlı olacaq və iki arşın hündürlükdə olacaq, onun buynuzları ondan olacaq. Və sən onun barmaqlığını, divarlarını ətrafında və buynuzlarını təmiz qızılla örtəcəksən və ona ətrafında qızıldan bükülmüş çələng düzəldəcəksən. Və onun burulmuş çələnginin altında iki təmiz qızıl üzük düzəldəcəksən, iki tərəfdə, hər iki yan tərəfdə düzəldəcəksən, və bunlar dirəklər üçün tutacaqlar olacaq ki, onu onlarla qaldıra biləsən. Və sən çürüməz ağacdan dirəklər düzəldəcəksən və onları qızılla örtəcəksən. Və sən onu şəhadətlər sandığının üzərində olan pərdənin qarşısına qoyacaqsan, oradan sənə özümü tanıdacağam. Və Harun hər səhər onun üzərində incə mürəkkəb buxur yandıracaq, çıraqları baxım edərkən onun üzərində yandıracaq. Və Harun çıraqları axşam yandırdıqda, onun üzərində buxur yandıracaq. Davamlı buxur daim Rəbbin önündə onların nəsilləri üçün Və o, onun üzərinə başqa buxur, taxıl təqdimi, qurban gətirməyəcək və onun üzərinə içki təqdimi tökməyəcəksən. Və Harun onun buynuzları üzərində ildə bir dəfə kəffarə edəcək, təmizləmə qanından onu təmizləyəcək onların nəsilləri üçün, bu Rəbb üçün ən müqəddəsdir. Və Rəbb

Musaya dedi: əgər İsrail oğullarının sayını onların yoxlanmasında götürsən, və hər biri öz ruhunun fidyəsini Rəbbə versə, onda onların yoxlanmasında onlarda heç bir düşmə olmayacaq. Və bu, yoxlamadan keçənlərin verəcəyi şeydir: müqəddəs didraxmaya görə didraxmun yarısı - didraxm iyirmi oboldur - didraxmun yarısı isə Rəbbə töhfədir. Iyirmi yaşından yuxarı olan hər kəs sayıma daxil olarkən Rəbbə töhfə verəcək. Zəngin olan əlavə etməyəcək və kasıb olan didrahmun yarısından azaltmayacaq Rəbbə töhfə verərkən, sizin canlarınız haqqında kəffarə etmək üçün. Və sən İsrail oğullarından töhfə gümüşünü alacaqsan və onu Şəhadət çadırının xidmətinə verəcəksən, və bu, İsrail oğulları üçün Rəbbin önündə xatirə olacaq, sizin canlarınız haqqında kəffarə etmək üçün. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: Bürüncdən bir ləyən düzəlt və onun üçün bürüncdən bir altlıq düzəlt ki, yuyunmaq üçün olsun; və onu Şəhadət çadırı ilə qurbangahın arasında qoyacaqsan; və ona su tökəcəksən. Və Harun və onun oğulları ondan öz əllərini və ayaqlarını su ilə yuyacaqlar. Nə vaxt onlar şəhadət çadırına daxil olsalar, su ilə yuyunacaqlar və ölməyəcəklər, nə vaxt qurbangaha yaxınlaşıb xidmət etmək və Rəbbə yandırma qurbanları təqdim etmək üçün gəlsələr. Şəhadət çadırına daxil olduqda əllərini və ayaqlarını su ilə yuyacaqlar, ölməsinlər deyə su ilə yuyacaqlar, və bu onlar üçün əbədi qanun olacaq, onun özü və ondan sonrakı nəsilləri üçün. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: sən götür ədviyyatlar - seçilmiş mirranın gülü beş yüz şekel, ətirli darçının bunun yarısı iki yüz əlli, ətirli qamışın iki yüz əlli, süsənin beş yüz şekel müqəddəsdən, və zeytun yağı zeytunlardan bir hin. Və sən onu müqəddəs məsh yağı

edəcəksən, ətirsazın sənəti ilə hazırlanmış ətirli məlhəm, o müqəddəs məsh yağı olacaq. Və sən ondan şəhadət çadırını və şəhadət çadırının sandığını və onun bütün əşyalarını və çıraqdanı və onun bütün əşyalarını və buxur qurbangahını və yandırma qurbanları qurbangahını və onun bütün əşyalarını və masanı və onun bütün əşyalarını və ləyəni məsh edəcəksən. Və sən onları müqəddəs edəcəksən, və onlar ən müqəddəs şeylər olacaq; onlara toxunan hər kəs müqəddəs ediləcək. Və sən Harunu və onun oğullarını məsh edəcəksən və onları mənə kahinlik etmək üçün təqdis edəcəksən. Və İsrail oğullarına belə deyəcəksən: Bu müqəddəs məsh yağı sizin üçün nəsillərdən-nəsillərə qalacaq. İnsanın əti üzərinə məsh edilməyəcək və bu tərkibə görə özünüz üçün eləcə etməyəcəksiniz, müqəddəsdir və sizin üçün müqəddəs yer olacaq. Kim belə edərsə və kim ondan yadelliyə verərsə, öz xalqından qovulacaq. Və Rəbb Musaya dedi: özün üçün ətirləri götür - mirra, onixa, şirin qədərə və şəffaf kündür, bərabər-bərabər olacaq. Və onlar ona ətirçinin işi olan qarışdırılmış buxur hazırlayacaqlar, təmiz və müqəddəs iş. Və sən bunlardan incə toz edəcəksən və Şəhadət çadırında, şəhadətlərin qarşısında qoyacaqsan, oradan sənə özümü tanıdacağam, bu buxur sizin üçün ən müqəddəs olacaq. Bu tərkibə görə siz özünüz üçün etməyəcəksiniz; müqəddəs yer olacaq sizin üçün Rəbb üçün; Kim etsə eynilə ki, iyləsin onu, məhv olacaq öz xalqından.

31

Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: budur, mən adla çağırmışam Besaleli, Urinin oğlu Hurun nəvəsini, Yəhuda qəbiləsindən. Və mən onu hikmət və anlayış və bilik ilahi ruhu ilə doldurdum, hər işdə düşünmək və layihələndirmək üçün, qızılı və gümüşü və tuncu və sümbülü və bənövşəyi və əyrilmiş alı və daş işlərini və ağacların dülgərlik işlərini işləmək üçün, bütün işlərə görə işləmək üçün. Və mən ona və Axisamaxın oğlu Eliaba Dan qəbiləsindən verdim, və hər ağıllı ürəyə anlayış vermişəm, və onlar sənə əmr etdiyim hər şeyi edəcəklər: Şəhadət çadırını, Əhd sandığını, onun üzərindəki kəffarə taxtını, çadırın avadanlığını, qurbangahları, masanı və onun bütün qablarını, təmiz çıraqdanı və onun bütün qablarını, ləyəni və onun altlığını, Harunun xidmət paltarlarını, onun oğullarının mənə kahinlik etmək üçün paltarlarını, məsh yağını və müqəddəs buxurun tərkibini; sənə əmr etdiyim hər şeyə görə edəcəklər. Və Rəbb Musaya dedi: Sən İsrail oğullarına əmr et və de: Baxın və mənim şənbələrimi saxlayın; bu, mənim və sizin aranızda nəsilləriniz üçün bir əlamətdir ki, biləsiniz mən sizləri müqəddəs edən Rəbbəm. Və siz şənbələri qoruyacaqsınız, çünki bu, sizin üçün Rəbbə müqəddəsdir. Onu murdarlaşdıran ölümlə öldürüləcək, onda iş görən hər kəs öz xalqının arasından məhv ediləcək. Altı gün işlər görəcəksən, amma yeddinci gün şənbələr, Rəbbə müqəddəs istirahətdir, hər kim yeddinci gündə iş görəcək öldürüləcək. Və İsrail oğulları şənbələri qoruyacaqlar, onları nəsillər boyu yerinə yetirmək üçün. Mənlə və İsrail oğulları arasında əbədi əhd, mənlə arasında əbədi əlamətdir, çünki Rəbb altı gündə göyü və yeri yaratdı və yeddinci gündə dayandı və dincəldi. Və Musa ilə danışmağı dayandırdığı zaman Sinay

dağında ona iki şəhadət lövhəsini verdi - Allahın barmağı ilə yazılmış daş lövhələri.

32

Və xalq gördü ki, Musa dağdan enməkdə gecikmişdir, xalq Harunun üzərinə toplaşdı və ona dedilər: Qalx və bizə tanrılar düzəlt ki, onlar bizim önümüzdə getsinlər, çünki bu adam Musa, hansı ki bizi Misir torpağından çıxartdı, bilmirik ona nə olmuşdur. Və Harun onlara dedi: Qadınlarınızın və qızlarınızın qulaqlarındakı qızıl sırğaları çıxarın və mənə gətirin. Və bütün xalq qulaqlarındakı qızıl sırğalarını çıxartdı və Haruna gətirdi. Və onların əllərindən qəbul etdi və onları qələmlə formalaşdırdı və onları tökmə buzov etdi və dedi: Bunlar sənin allahlarındır, ey İsrail, onlar ki səni Misir torpağından çıxartdılar. Və Harun görüb onun qarşısında qurbangah tikdi, və Harun elan edərək dedi: Sabah Rəbbin bayramıdır. Və ertəsi gün erkən qalxaraq yandırma qurbanları gətirdi və qurtuluş qurbanı təqdim etdi. Xalq yemək-içmək üçün oturdu və sonra oynamaq üçün qalxdılar. Və Rəbb Musaya dedi: tez get, buradan aşağı en, çünki sənin xalqın günah etdi, hansını sən Misir torpağından çıxartdın. Onlar tez şəkildə mənim onlara əmr etdiyim yoldan çıxdılar, özləri üçün buzov düzəltdilər və ona səcdə etdilər və ona qurban kəsdilər və dedilər: Bunlar sənin tanrılarındır, ey İsrail, səni Misir torpağından çıxaranlar. Və indi mənə icazə ver və onlara qarşı qəzəblənərək onları məhv edəcəyəm və səni böyük millətə çevirəcəyəm. Və Musa Rəbb Allahın qarşısında

yalvardı və dedi: Niyə, Rəbb, Sənin xalqına qəzəblə qəzəblənirsən, kimi Misir torpağından böyük güclə və Sənin yüksək qolunla çıxartdın? Qoy heç vaxt Misirlilər deməsinlər ki, onları dağlarda öldürmək və yerdən tamamilə məhv etmək üçün pislik ilə çıxartdı. Qəzəbindən, hiddətindən əl çək və xalqının pisliyi üzərində mərhəmətli ol, İbrahim və İshaq və Yaqubu, sənin qullarını xatırlayaraq, ki onlara özün haqqında and içdin və onlara danışdın, deyərək: sizin nəslinizi göyün ulduzları kimi çoxluqla çoxaldacağam və bütün bu torpağı ki onlara verəcəyini dedin, və onu əbədi olaraq sahib olacaqlar. Və Rəbb Öz xalqını qorumaq üçün razı oldu. Və Musa dönüb dağdan endi və şəhadətin iki lövhəsi onun əllərində idi, daş lövhələr onların hər iki tərəfindən yazılmış, bu tərəfdən və o tərəfdən yazılmış idilər; və lövhələr Allahın işi idi və yazı Allahın yazısı idi, lövhələrdə həkk olunmuş. Və Yeşua qışqıran xalqın səsini eşidəndə Musaya dedi: Düşərgədə müharibə səsi var. Və deyir: Bu, güclə başlayanların səsi deyil, nə də məğlubiyyətə uğrayanların səsi, amma mən şərab içənlərin səsini eşidirəm. Və o zaman düşərgəyə yaxınlaşanda, buzovu və rəqsləri gördü, və qəzəblənib Musa iki lövhəni əllərindən atdı və onları dağın ətəyində əzdi, və onların düzəltdikləri buzovu götürüb onu odda yandırdı və onu incə üyütdü və onu suyun içinə səpdi və onu İsrail oğullarına içirtdi. Və Musa Haruna dedi: Bu xalq sənə nə etdi ki, onların üzərinə böyük günah gətirdin? Və Harun Musaya dedi: Qəzəblənmə, ağam, çünki sən bu xalqın təbahını bilirsən. Onlar mənə deyirlər ki, bizə tanrılar düzəlt, hansılar bizim qabağımızda gedəcəklər, çünki bu adam Musa, hansı bizi Misirdən çıxartdı, bilmirik ona nə olub. Və mən

onlara dedim: Əgər kiməsə qızıl bəzəkləri varsa, çıxarın. Və onlar mənə verdilər, və mən odu içinə atdım, və bu buzov çıxdı. Və Musa xalqı gördü ki, dağılmışdır, çünki Harun onları dağıtmışdı düşmənlərinə gülüş hədəfi kimi. Və Musa düşərgənin qapısında dayandı və dedi: Kim Rəbbin tərəfindədir? Qoy o mənim yanıma gəlsin. Beləliklə, Levinin bütün oğulları onun yanına toplandılar Və onlara belə deyir: Rəbb, İsrailin Allahı belə buyurur: hər biriniz qılıncınızı budunuza bağlayın, düşərgədən keçib qapıdan qapıya gedin və geri dönün, hər biriniz öz qardaşını, öz qonşusunu və özünüzə ən yaxın olanı öldürün. Və Levi oğulları Musanın onlara dediyi kimi etdilər, və o gün xalqdan üç min kişi düşdü. Və Musa onlara dedi: Siz bu gün öz əllərinizi Rəbbə həsr etdiniz, hər biriniz öz oğlunda və ya qardaşında, ki, sizə xeyir-dua verilsin. Və sabah gündən sonra Musa xalqa dedi: Siz böyük günah etmisiniz və indi Allahın hüzuruna qalxacağam ki, sizin günahınız haqqında kəffarə edim. Musa Rəbbə qayıtdı və dedi: Yalvarıram, Rəbb, bu xalq böyük günah etdi və özləri üçün qızıl tanrılar düzəltdilər. Və indi əgər həqiqətən onların günahını bağışlayırsansa, bağışla, əgər yox isə, məni sənin yazdığın kitabından sil. Və Rəbb Musaya dedi: Əgər kimsə mənim önümdə günah etmişdirsə, mən onu öz kitabımdan siləcəyəm. İndi isə get, en aşağı, və bu xalqı sənə dediyim yerə rəhbərlik et; bax mənim elçim sənin üzünün qabağında gedəcək; hansı gündə ziyarət edəcəyəm, onların günahını onların üzərinə gətirəcəyəm. Və Rəbb xalqı vurdu Harunun düzəltdiyi buzovun düzəldilməsi haqqında.

33

Və Rəbb Musaya dedi: İrəli get, buradan qalx sən və sənin xalqın, hansını sən Misir torpağından çıxartdın, o torpağa get, hansına and içdim İbrahimə və İshaqa və Yaquba, deyərək: Sizin nəslinizə onu verəcəyəm. Mən öz elçimi sənin qarşında göndərəcəyəm və o, Emorluları, Xetliləri, Perizliləri, Gerqeşliləri, Xivliləri, Yevusluları və Kənanlıları qovacaq. Və səni süd və bal axan torpağa gətirəcəyəm, amma səninlə birlikdə qalxmayacağam, çünki sən inadkar bir xalqsan, yolda səni məhv etməyim. Və xalq bu pis sözü eşidəndə yas tutdu. Və Rəbb İsrailin oğullarına dedi: Siz dikbaş xalqsınız, görün, başqa zərbə gətirməyim sizin üzərinizə və sizi məhv etməyim. İndi buna görə öz şöhrət paltarlarınızı və bəzəklərinizi çıxarın və sənə nə edəcəyimi göstərim. Və İsrail oğulları öz bəzəklərini və paltarlarını Xorev dağından götürdülər. Və Musa öz çadırını götürüb düşərgədən kənarda, düşərgədən uzaqda qurdu, və o Şəhadət Çadırı adlandırıldı, və belə oldu ki, Rəbbi axtaran hər kəs düşərgədən kənardakı çadıra çıxırdı. Nə vaxt Musa düşərgədən kənardakı çadıra daxil olurdu, bütün xalq öz çadırlarının qapıları yanında dayanıb baxırdı və Musa çadıra daxil olana qədər onun gedişini müşahidə edirdilər. Musa çadıra daxil olduqda, bulud sütunu endi və çadırın qapısında dayandı və Musa ilə danışdı. Və bütün xalq bulud sütununun çadırın qapısı üzərində dayandığını gördü; və bütün xalq durub hər biri öz çadırının qapısından səcdə etdi. Və Rəbb Musa ilə üz-üzə danışdı, necə ki kimsə öz dostu ilə danışar, və o, düşərgəyə

qayıtdı, amma xidmətçi Yeşua, Nun oğlu, gənc, çadırdan çıxmırdı. Və Musa Rəbbə dedi: Budur, sən mənə deyirsən bu xalqı yuxarı qaldır, amma sən mənə göstərmədin kimi mənimlə göndərəcəksən, lakin sən mənə dedin: Mən səni hamıdan bilirəm və sən mənim yanımda lütf tapmısan. Əgər buna görə mən sənin qarşında lütf tapmışamsa, özünü mənə göstər, səni aydın görüm, elə ki, sənin qarşında lütf tapmış olum, və bilim ki, bu böyük millət sənin xalqındır. Və deyir: Mən özüm sənin qabağınca gedəcəyəm və sənə rahatlıq verəcəyəm. Və ona deyir: əgər sən özün mənimlə getməsən, məni buradan yuxarı aparma. Və necə həqiqətən bilinəcək ki, mən və sənin xalqın sənin yanında lütf tapmışıq, ancaq sənin bizimlə birlikdə getməyinlə? Və mən və sənin xalqın şərəflənəcəyik yer üzündə olan bütün millətlər arasında. Və Rəbb Musaya dedi: Bu sözü də ki, sən dedin, edəcəyəm, çünki sən mənim qarşımda lütf tapdın və mən səni hamıdan tanıyıram. Və deyir: Özünü mənə göstər. Və O dedi: Mən öz şöhrətimlə sənin qarşından keçəcəyəm və öz adımla, Rəbb adı ilə sənin qarşında çağıracağam, və mərhəmət edəcəyəm kimə mərhəmət edirəm, və rəhm edəcəyəm kimə rəhm edirəm. Və dedi: Sən mənim üzümü görə bilməyəcəksən, çünki heç bir insan mənim üzümü görüb yaşaya bilməz. Və Rəbb dedi: Bax, mənim yanımda bir yer var, sən qayanın üzərində duracaqsan; və mənim izzətim keçəndə, mən səni qayanın dəliyinə qoyacağam və əlimi sənin üzərinə örtəcəyəm, mən keçənə qədər. Və mən əlimi götürəcəyəm, və sonra sən mənim arxamı görəcəksən, lakin mənim üzüm sənə görünməyəcək.

34

Rəbb Musaya dedi: özün üçün birincilər kimi iki daş lövhə yon və dağa mənim yanıma qalx, mən lövhələrin üzərinə sənin sındırdığın birinci lövhələrdə olan sözləri yazacağam. Və səhərə hazır ol və sən Sina dağının üzərinə qalxacaqsan və orada dağın zirvəsində mənə dayanacaqsan. Və heç kəs sənինlə qalxmasın, nə də hər dağda görünsün, və qoyunlar və öküzlər o dağın yaxınlığında otlamasınlar. Və o, iki daş lövhə yondu, necə ki birincilər idi, və Musa erkən qalxaraq Sina dağına qalxdı, necə ki Rəbb ona əmr etmişdi, və Musa iki daş lövhəni götürdü. Və Rəbb buludda aşağı endi və orada onun yanında dayandı, və Rəbbin adını çağırdı. Və Rəbb onun üzünün qarşısında keçdi və Rəbb Allah çağırdı: mərhəmətli və rəhmli, səbirli və mərhəmətdə bol və həqiqi, ədaləti saxlayan və mərhəməti minlərə qədər, qanunsuzluqları və haqsızlıqları və günahları götürən, və təqsirli olanı təmizləməyəcək, ataların qanunsuzluqlarını uşaqların üzərinə və uşaqların uşaqlarının üzərinə üçüncü və dördüncü nəslə qədər gətirən. Və Musa tələsərək yerə əyilib səcdə etdi və dedi: əgər sənin önündə lütf tapmışamsa, qoy Rəbbim bizimlə getsin; çünki xalq inadkardır və sən bizim günahlarımızı və qanunsuzluqlarımızı götürəcəksən və biz sənin olacağıq. Rəbb Musaya dedi: Budur, mən sənin bütün xalqının qarşısında sənинlə əhd bağlayıram, elə şanlı işlər edəcəyəm ki, bunlar heç bir yerdə və heç bir millətdə olmamışdır. Sənin aranda olduğun bütün xalq Rəbbin işlərini görəcək, çünki mənim sənə edəcəyim işlər möcüzəlidir.

Sən mənin sənə əmr etdiyim hər şeyə diqqət et, budur, mən sizin qarşınızdan Amorluları, Kənanlıları, Perizliləri, Xetliləri, Xivliləri, Gerqeşliləri və Yevusluları qovuram. Özün üçün diqqətli ol, heç vaxt əhd bağlama o torpağın sakinləri ilə ki, ora daxil olursan, elə olmasın ki, bu sizin aranızda büdrəmə daşına çevrilsin. Onların qurbangahlarını yıxacaqsınız, onların sütunlarını sındıracaqsınız, onların bağlarını kəsəcəksiniz və onların allahlarının oyma şəkillərini odda yandıracaqsınız. Çünki siz başqa tanrılara səcdə etməyəcəksiniz, çünki Rəbb Allah qeyrətli addır, O, qeyrətli Allahdır. Heç vaxt o torpaqda yaşayanlarla əhd bağlama və onlar öz allahlarının arxasınca pozğunluq edəcəklər və öz allahlarına qurban kəsəcəklər və səni dəvət edəcəklər və sən onlarınkından yeyəcəksən və onların qızlarından sənin oğullarına alacaqsan və sənin qızlarından onların oğullarına verəcəksən və sənin qızların onların allahlarının arxasınca pozğunluq edəcəklər və sənin oğulların onların allahlarının arxasınca pozğunluq edəcəklər. Və özün üçün tökülmüş bütlər düzəltməyəcəksən. Və sən mayasız çörək bayramını qeyd edəcəksən, yeddi gün mayasız çörək yeyəcəksən, necə ki mən sənə əmr etmişəm, yeni ay vaxtında, çünki yeni ayda sən Misirdən çıxdın. Bətni açan hər kəs mənimdir, bütün erkəklər, dananın hər ilkdoğulmuşu və qoyunun ilkdoğulmuşu. Və yük heyvanının ilk doğulanını qoyunla geri alacaqsan; əgər isə onu geri almasan, qiymət verəcəksən. Bütün ilkdoğan oğullarını fidyə verəcəksən; mənim qarşımda əliboş görünməyəcəksən. Altı gün işləyəcəksən, yeddinci gündə isə dincələcəksən; əkin və biçin zamanı istirahət edəcəksən. Və sən mənə həftələr bayramı edəcəksən, buğda

biçininin başlanğıcında, və ilin ortasında yığıncaq bayramı. İlin üç dəfəsi sənin bütün kişilərin İsrailin Allahı Rəbbin qarşısında görünəcək. Nə vaxt ki mən millətləri sənin qarşından qovacağam və sərhədlərini genişləndirəcəyəm, heç kim sənin torpağını istəməyəcək, nə vaxt ki sən Rəbbin, Allahının qarşısında görünmək üçün ildə üç dəfə qalxasan. Mənim buxurun qanını maya üzərində kəsməyəcəksən və Pasxa bayramının qurbanları səhərə qədər qalmayacaq. Torpağının ilk məhsullarını Allahın Rəbbin evinə qoyacaqsan, quzunu anasının südündə qaynatmayacaqsan. Və Rəbb Musaya dedi: Özün üçün bu sözləri yaz, çünki bu sözlər üzərində sənə və İsrailə əhd bağlamışam. Və Musa orada Rəbbin qarşısında qırx gün və qırx gecə idi, çörək yemədi və su içmədi, və bu əhdin sözlərini, on kəlamı lövhələrin üzərinə yazdı. Musa dağdan enərkən və iki lövhə Musanın əllərində olarkən, dağdan enərkən Musa bilmirdi ki, onunla danışarkən üzünün rənginin görünüşü şərəfləndirilmişdir. Və Harun və İsrailin bütün ağsaqqalları Musanı gördülər və onun üzünün rənginin görünüşü şərəfli idi. Və onlar ona yaxınlaşmaqdan qorxdular. Və Musa onları çağırdı, və Harun və cəmiyyətin bütün hökmdarları ona tərəf döndülər, və Musa onlara danışdı. Və bunlardan sonra bütün İsrail oğulları ona yaxınlaşdılar. Və o onlara hər şeyi əmr etdi, Rəbbin Sina dağında ona əmr etdiyi hər şeyi. Və danışmağı onlarla dayandırdıqdan sonra, üzünə örtük qoydu. Nə vaxt Musa Rəbbin qarşısında Onunla danışmaq üçün daxil olurdu, çıxana qədər örtüyü götürürdü, və çıxandan sonra İsrail övladlarına Rəbbin ona əmr etdiyi hər şeyi danışırdı. İsrail oğulları Musanın üzünü gördülər ki, şərəfləndirilmişdir, və

Musa öz üzünün üstünə örtük qoydu, onunla danışmağa girənə qədər.

35

Və Musa İsrail oğullarının bütün icmasını topladı və dedi: Bunlar Rəbbin onlara yerinə yetirmək üçün dediyi sözlərdir. Altı gün işlər görəcəksən, amma yeddinci gündə istirahət, müqəddəs şənbə, Rəbbə istirahətdir; bu gündə iş görən hər kəs öldürülsün. Şənbə günündə sizin bütün məskənlərinizdə od yandırmayacaqsınız, mən Rəbbəm. Və Musa bütün İsrail oğullarının yığıncağına dedi: Bu, Rəbbin əmr etdiyi sözdür: Öz aranızdan Rəbbə təqdim götürün; ürəkdən qəbul edən hər kəs Rəbbə bu ilk məhsulları gətirəcək: qızıl, gümüş, tunc, sümbül, bənövşəyi, ikiqat boyanmış qırmızı, burulmuş incə kətan, keçi tükləri, qırmızıya boyanmış qoç dəriləri, göy rəngli dərilər, çürüməz ağaclar, sardius daşları və çiyin parçası ilə uzun xalat üçün həkk ediləcək daşlar. Və hər ürəyində hikmətli olan sizin aranızda gəlib işləsin bütün şeyləri nə qədər ki Rəbb əmr etdi: Çadırı və pərdələri və örtükləri və pərdələri və şüvülləri və sütunları və şəhadət sandığını və onun daşıma direklərini və onun kəffarə taxtını və pərdəni və süfrəni və onun bütün qablarını və işığın çıraqdanını və onun bütün qablarını və qurbangahı və onun bütün qablarını və kahin Harunun müqəddəs paltarlarını və paltarları ki onlarda xidmət edəcəklər və Harunun oğullarına kahinlik xalətlərini və məsh yağını və tərkib buxurunu. Və İsrail oğullarının bütün icması Musanın

yanından çıxdı. Və hər biri öz ürəyinin gətirdiyi şeyləri gətirdi, və ruhlarına necə göründüsə, təqdim gətirdilər, və Rəbbə təqdim gətirdilər Şəhadət çadırının bütün işləri üçün, və onun bütün xidmətləri üçün, və müqəddəsin bütün paltarları üçün. Kişilər qadınlardan gətirdilər - hər kəsin ağlına gələni - möhürlər, sırğalar, üzüklər, toxunmuş zəncirlər və bilərziklər gətirdilər, hər bir qızıl əşya. Və Rəbbə qızıl töhfələr gətirən bütün kəslər, və yanında incə kətan, sümbülü dərilər və qırmızıya boyanmış qoç dəriləri tapılan hər kəs bunları gətirdi. Və hər kəs təqdim götürən gümüş və tunc gətirdi, Rəbbə təqdimlər, və yanında kimlərdə çürüməz ağaclar tapıldı, hazırlıq işlərinin hamısı üçün gətirdilər. Və ağılla müdrik olan hər qadın əlləri ilə əyirdi və əyrilmiş sümbül, bənövşəyi, qırmızı və incə kətan gətirdilər. Və bütün qadınlar ki, onların zehnində müdriklik var idi, keçi tüklərini əyirdilər. Və hökmdarlar zümrüd daşlarını və doldurma daşlarını çiyin parçası üçün və döş parçası üçün, qarışıqları, məsh yağı üçün və buxur qarışığını gətirdilər. Və hər kişi və qadın ki, onların ağlı onları daxil olmağa və bütün işləri görməyə apardı, Rəbbin Musa vasitəsilə əmr etdiyi hər şeyi etmək üçün - İsrail oğulları Rəbbə təqdim gətirdilər. Və Musa İsrail oğullarına dedi: Budur, Tanrı adla çağırdı Besaleli, Uri oğlu Hurun, Yəhuda qəbiləsindən, və onu ilahi ruhla, hikmətlə və anlayışla və hər şeyin bilikləri ilə doldurdu, sənətkarlığın bütün işlərinə görə dizayn etmək üçün, qızıl və gümüş və tunc işləmək, daş kəsmək, ağac işləmək və hikmətin hər işini etmək üçün. Və həqiqətən irəliləməni verdi ağılda ona və Eliaba, Axisamakın oğluna, Dan qəbiləsindən. Və doldurdu onları hikmətlə, anlayışla, ağılla, hər şeyi başa düşmək üçün, müqəddəs işləri

etmək üçün, və toxunmuş və naxışlı şeyləri toxumaq üçün qırmızı ilə və incə kətanla, hər işi etmək üçün sənətkarlıqda, müxtəlifliyində.

36

Və Beselehl və Eliab etdi, və hər bir ağıl sahibi kəs ki, onlara hikmət və bilik verilmişdi, bütün işləri başa düşüb yerinə yetirmək üçün, müqəddəs vəzifələrə görə, Rəbbin əmr etdiyi hər şeyə görə. Və Musa Besəleeli və Eliabı çağırdı, və Allahın ürəyində bilik verdiyi hikmətə sahib olan hamını, və könüllü olaraq işlərə gəlmək istəyən hamını, ki onları tamamlasınlar. Və Musadan bütün töhfələri aldılar ki, İsrail oğulları müqəddəs işləri görmək üçün gətirmişdilər, və onlar hələ də səhər gətirənlərdən təqdimələri qəbul edirdilər. Və bütün müdrik adamlar gəldilər ki, müqəddəs işləri edirdilər, hər biri öz işinə görə hansı ki işləyirdilər. Və Musaya dedi ki, xalq Rəbbin yerinə yetirilməsini əmr etdiyi işlərə görə çoxluq gətirir. Və Musa əmr etdi və düşərgədə elan etdi, deyərək: Kişi və qadın artıq müqəddəs yerin ilk meyvələri üçün işləməsinlər. Və xalq daha təqdim etməkdən mane olundu. Və işlər onlar üçün tikinti işini görmək üçün kifayət idi və artıq qaldı. Və müqəddəs paltarları hazırlayan bütün müdrik ustalar Harun kahin üçün paltarlar etdilər, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi. Və o, çiyin hissəsini qızıldan, göy rəngdən, bənövşəyidən, əyrilmiş qırmızıdan və burulmuş incə kətandan etdi; və qızılın lövhələri saçlar kimi kəsildi ki, göy rənglə, bənövşəyi ilə, əyrilmiş qırmızı ilə və

burulmuş incə kətan ilə toxunsun; onu toxunmuş iş etdilər; hər iki tərəfdən birləşdirən çiyin hissələri, toxunmuş iş, bir-birinə hörülmüş, özlüyündə. Ondan onlar onu onun işinə görə etdilər, qızıldan və göy və bənövşəyi və qırmızı burulmuşdan və incə kətan burulmuşdan, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi; və onlar hər iki zümrüd daşını birləşdirilmiş və qızılla əhatə olunmuş etdilər, həkk olunmuş və oyulmuş möhür həkki ilə İsrail oğullarının adlarından; və o onları efodun çiyinləri üzərinə qoydu, İsrail oğullarının xatirə daşları kimi, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi. Və onlar döşlük düzəltdilər, toxunmuş iş, rəngarəng, efodun işinə görə, qızıldan, göy rəngdən, bənövşəyidən, burulmuş al rəngdən və burulmuş incə kətandan; dördguşəli, ikiqat düzəltdilər döşlüyü; uzunluğu bir qarış və eni bir qarış, ikiqat. Və onun üzərində daşlarla dörd sıralı parça toxundu; daşların sırası, sardion və topaz və zümrüd, birinci sıra; və ikinci sıra, yaqut və göy yaqut və yəşəm; və üçüncü sıra, liqurion və əqiq və ametist; və dördüncü sıra, xrizolit və beril və oniks qızılla əhatə olunmuş və qızılla bağlanmış. Və daşlar İsrailin oğullarının adlarından on iki idi, onların adlarından möhürlərə həkk olunmuş, hər biri öz adı ilə on iki tayfaya görə. Və onlar oracle üzərində birlikdə hörülmüş saçaqlar düzəltdilər, hörmə işi, təmiz qızıldan. Və onlar iki qızıl çiyin parçası və iki qızıl halqa düzəltdilər və iki qızıl halqanı sinəliyin hər iki başlanğıcının üzərinə qoydular. Və onlar qızıl hörükləri döşlüyün hər iki tərəfindəki halqaların üzərinə qoydular və iki hörükü iki birləşməyə. Və onlar iki kiçik qalxanın üzərinə qoydular və efodun çiyinlərinin üzərinə qoydular qarşıda, ön tərəfdə. Və onlar iki qızıl üzük düzəltdilər və qoydular döşlüyün

iki qanadının ucunda və efodun arxasının ucunda, içəridən. Və onlar iki qızıl üzük düzəltdilər və qoydular efodun hər iki çiynində, onun aşağı tərəfində, ön tərəfdə, efodun toxunmuş kəmərinin yuxarısında birləşmə yerinə görə. Və döşlüyü bağladılar onun üzərindəki üzüklərdən efodun üzüklərinə, bənövşəyi iplə tutulmuş, efodun parçasına hörülmüş, ki döşlük efoddan ayrılmasın, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi. Və onlar çiyin parçasının altında xalat düzəltdilər, toxunmuş iş, tamamilə mavi rəngli; xalatın yaxası isə ortada toxunmuş, birləşmiş idi, kənarı ətrafında olan yaxanı parçalanmaz idi; Və onlar xalatın ətəyinin aşağısında çiçəklənən nar kimi narlar düzəltdilər, mavi və bənövşəyi və al əyrilmişdən və incə kətan burulmuşdan. Və onlar qızıl zınqırovlar düzəltdilər və zınqırovları xalatın ətəyinin üzərinə, narların arasında, ətrafına qoydular; qızıl zınqırov və nar xalatın ətəyinin üzərində ətrafına, xidmət etmək üçün, necə ki Rəbb Musaya əmr etdi. Və onlar düzəltdilər xitənlər incə kətandan, toxunmuş iş, Harun və onun oğulları üçün, və sarıqlar incə kətandan, və çalma incə kətandan, və alt paltarlar bükülmüş incə kətandan, və onların kəmərləri incə kətandan və mavi və bənövşəyi və əyrilmiş qırmızıdan, naxışçının işi, Rəbbin Musaya əmr etdiyi üsulla. Və onlar qızıl lövhəni, müqəddəsin ayrılmış hissəsini, saf qızıldan düzəltdilər; və onun üzərinə möhür kimi həkk olunmuş hərflərlə yazdı, Rəbbə Müqəddəslik; Və onu mavi rəngli kordon üzərinə qoydular ki, yuxarıdan çalmanın üzərində yerləşsin, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi.

37

Və onlar çadır üçün on pərdə düzəltdilər; bir pərdənin uzunluğu iyirmi səkkiz dirsək idi; hamısı eyni idi; və bir pərdənin eni dörd dirsək idi. Və onlar pərdəni mavi rəngdən, bənövşəyi rəngdən, əyilmiş qırmızı rəngdən və burulmuş incə kətandan, keruvların toxucu işi ilə düzəltdilər; və onu qızılla örtülmüş dörd çürüməz sütun üzərinə qoydular; və onların başlıqları qızıl idi, və onların dörd altlığı gümüş idi. Və onlar şəhadət çadırının qapısının pərdəsini göy rəngdən, bənövşəyidən, əyrilmiş qırmızıdan və burulmuş incə kətandan düzəltdilər, keruvların toxunmuş işi kimi; və onların beş sütununu və halqalarını; və onların başlıqlarını və bəndlərini qızılla örtdülər; və onların beş əsası tuncdan idi. Və onlar həyəti cənub tərəfə düzəltdilər, həyətin pərdələri burulmuş incə kətandan yüz qulac; və onların sütunları iyirmi, və onların altlıqları iyirmi. Və şimal tərəfə doğru yan, yüz üzərində yüz; və cənub tərəfə doğru yan, yüz üzərində yüz; və onların sütunları iyirmi, və onların altlıqları iyirmi. Və dəniz tərəfə doğru yan pərdələr əlli dirsək; onların sütunları on, və onların altlıqları on. Və şərq tərəfə doğru yan əlli dirsək pərdələr, on beş dirsək arxa tərəfə görə; və onların sütunları üç, və onların altlıqları üç. Və ikinci arxanın üzərində buradan və buradan həyətin qapısına görə, pərdələr on beş dirsək; onların sütunları üç, və onların altlıqları üç; çadırın bütün pərdələri bükülmüş incə kətandan. Onların sütunlarının əsasları tunc idi, onların qarmaqları gümüş idi, onların başlıqları gümüşlə örtülmüşdü, sütunlar gümüşlə örtülmüşdü,

həyətin bütün sütunları; həyətin qapısının pərdəsi naxışçının işi idi, göy rəngdən, bənövşəyidən, əyrilmiş qırmızıdan və burulmuş incə kətandan; uzunluğu iyirmi qulac, hündürlüyü və eni beş qulac, həyətin pərdələrinə bərabər idi; onların sütunları dörd idi, onların əsasları dörd tunc idi, onların qarmaqları gümüş idi, onların başlıqları gümüşlə örtülmüşdü. Və həyətin ətrafındakı bütün payalar tuncdan idi və onlar gümüşlə örtülmüşdü. Və bu, şəhadət çadırının tərtibatıdır, necə ki Musaya əmr olundu ki, xidmət kahin Harunun oğlu İtamar vasitəsilə Levililərin olsun. Və Bezalel, Uri oğlu, Yəhuda qəbiləsindən, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi etdi, və Eliab, Axisamax oğlu, Dan qəbiləsindən, o ki toxunmuş şeylərin və naxışlı işlərin və rəngarəng işlərin baş ustası idi, qırmızı və incə kətanla toxumaq üçün.

38

Və Besalel sandığı düzəltdi və onu təmiz qızılla içəridən və çölündən örtdü, və ona dörd qızıl halqa töktü: iki bir tərəfdə və iki ikinci tərəfdə, direklər üçün geniş, elə ki onu onlarla qaldırsınlar. Və o, kəffarə taxtını sandığın üstündə saf qızıldan düzəltdi və iki qızıl kərubu düzəltdi; bir kərubu kəffarə taxtının bir ucunda və bir kərubu kəffarə taxtının ikinci ucunda, onların qanadları ilə kəffarə taxtının üzərində kölgə salırdılar. Və o, qabaqda qoyulmuş masanı saf qızıldan düzəltdi və ona dörd üzük töktü: iki birinci tərəfdə və iki ikinci tərəfdə, geniş, elə ki, onu direklərlə qaldırmaq olsun. Və sandığın və masanın

dirəklərini etdi və onları qızılla örtdü. Və o, masanın qablarını düzəltdi: qasələri, buxurdanları, fincanları və içki təqdimləri tökmək üçün qabları - bunların hamısını qızıldan hazırladı. Və o, işıq verən çıraqdanı düzəltdi - qızıl, bərk gövdəli və budaqları onun hər iki tərəfindən; onun budaqlarından tumurcuqlar çıxan; üç bu tərəfdən və üç o tərəfdən, bir-biri ilə bərabər edilmiş. Və onların çıraqları ki, ucların üzərindədir, onlardan badam formalıdır; və yuvalar onlardan, ki çıraqlar onların üzərində olsun; və yeddinci yuva ki, çıraq sütununun ucunun üzərindədir, zirvənin üzərində, yuxarıdan, tamamilə bərk qızıldandır; Və onun üzərində yeddi qızıl çıraq, və onun qızıl maşaları, və onların qızıl külqabları. Bu, sütunları gümüşlə örtdü və sütun üçün qızıl halqalar tökdü, şüvülləri qızılla örtdü və pərdənin sütunlarını qızılla örtdü, həmçinin qızıl ilgəklər düzəltdi. O, çadırın qızıl halqalarını və həyətin halqalarını və örtüyü yuxarıdan uzatmaq üçün tunc halqaları düzəltdi; O, çadırın gümüş başlıqlarını və çadırın qapılarının tunc başlıqlarını və həyətin darvazasını tökdü; və sütunlar üçün gümüş qarmaqlar düzəltdi, sütunların üzərində o, onları gümüşlə örtdü; O, çadırın payalarını və həyətin tunc payalarını düzəltdi; O, Qorah camaatı ilə üsyan edən adamların tunc buxurdanlarından tunc qurbangahı düzəltdi; O, qurbangahın bütün qablarını və onun buxurdanını və altlığını və kasalarını və tunc ət çəngəllərini düzəltdi; O, qurbangah üçün hörmə işi olan şəbəkəni buxurdanın altından onun yarısına qədər düzəltdi; və o, qurbangahın şəbəkəsinin dörd tərəfindən ona dörd tunc halqa qoydu, çubuqlarla qurbangahı qaldırmaq üçün geniş; O, müqəddəs məsh yağını və ətirçinin işi olan xalis

buxurun tərkibini düzəltdi; O, tunc ləyəni və onun tunc altlığını oruc tutan qadınların güzgülərindən düzəltdi, onlar Şəhadət çadırının qapıları yanında oruc tutdular, hansı gündə o, onu qurdu. Və o, ləyəni düzəltdi ki, Musa və Harun və onun oğulları ondan öz əllərini və ayaqlarını yuyardılar, şəhadət çadırına daxil olarkən, ya qurbangaha xidmət etmək üçün yaxınlaşarkən ondan yuyulardılar, elə necə Rəbb Musaya əmr etmişdi.

39

Bütün qızıl, hansı ki müqəddəs şeylərin bütün işinə görə işlərə hazırlandı, ilk məhsulun qızılından oldu: doqquz və iyirmi talant, və yeddi yüz iyirmi şekel müqəddəs şekelə görə. Və gümüş təqdim yığıncağın sayılmış adamlarından: yüz talant, və min yeddi yüz yetmiş beş şekel; bir drahma başa görə, şekelin yarısı, müqəddəs şekelə görə. Hər kəs sayımdan keçən iyirmi yaşından və yuxarı: altmış on min, və üç min beş yüz əlli. Və yüz talant gümüş çadırın yüz başlığının tökmə işinə və pərdənin başlıqlarına işlədildi, yüz başlıq yüz talanta görə, hər başlığa bir talant. Və min yeddi yüz yetmiş beş şekeldən sütunlar üçün qarmaqlar düzəltdi və onların başlıqlarını qızılla örtdü və onları bəzədi. Və təqdimənin tuncundan yetmiş talant və min beş yüz şekel. Və ondan etdilər Şəhadət çadırının qapısının altlıqlarını və həyətin ətrafındakı altlıqları və həyətin darvazasının altlıqlarını və çadırın payalarını və həyətin ətrafındakı payalarını və qurbangahın tunc barmaqlığını və qurbangahın bütün qablarını və Şəhadət çadırının bütün alətlərini. Və İsrail

oğulları etdilər, necə ki Rəbb Musaya əmr etdi, belə etdilər. Və təqdimənin qalan qızılından etdilər qablar Rəbbin önündə onlarda xidmət etmək üçün. Və qalan bənövşəyi və tünd qırmızını və al rəngi etdilər Harun üçün xidmət paltarları, belə ki müqəddəsdə onlarda xidmət etsinlər. Və gətirdilər paltarları Musaya və çadırı və onun qablarını, altlıqları və onun şüvüllərini və sütunları, və qurbangahı və onun bütün qablarını. Və məsh yağını, və tərkib buxurunu, və təmiz çıraqdanı, və onun çıraqlarını, yandırma çıraqlarını, və işıq yağını; Və təqdim süfrəsini, və onun bütün qablarını; və qabaqda qoyulmuş çörəkləri; Və müqəddəs paltarları ki, Harunundur, və onun oğullarının paltarlarını kahinlik üçün; Və həyətin pərdələrini, və sütunları; və çadırın qapısının pərdəsini, və həyətin darvazasını; Və çadırın bütün qablarını, və onun bütün alətlərini; və qırmızı boyanmış qoç dərilərini, və mavi örtükləri, və qalanların örtüklərini; və payaları, və şəhadət çadırının işləri üçün bütün alətləri; Rəbb Musaya nə qədər əmr etdisə, İsrail oğulları bütün əşyaları elə etdilər; Və Musa bütün işləri gördü, və onlar Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi onları etmişdilər, elə etdilər onları, və Musa onlara xeyir-dua verdi.

40

Və Rəbb Musaya dedi: birinci ayın birinci günündə, yeni ayda, şəhadət çadırını quracaqsan. Və sən şəhadət sandığını qoyacaqsan və sandığı pərdə ilə örtəcəksən. Və sən masanı gətirəcəksən və onun niyyətini qoyacaqsan, və çıraqdanı

gətirəcəksən və onun çıraqlarını qoyacaqsan. Və sən qızıl qurbangahı Şəhadət sandığının qarşısında buxur yandırmaq üçün qoyacaqsan və Şəhadət çadırının qapısının üzərinə pərdə örtüyünü qoyacaqsan. Və sən təqdimələr qurbangahını Şəhadət çadırının qapılarının yanına qoyacaqsan və çadırı əhatə edəcəksən və onun bütün şeylərini ətrafda müqəddəs edəcəksən. Və sən məsh yağını alacaqsan və çadırı məsh edəcəksən, və ondakı hər şeyi, və onu təqdis edəcəksən, və onun bütün qablarını, və o müqəddəs olacaq. Sən təqdimlərin qurbangahını və onun bütün qablarını məsh edəcəksən və qurbangahı təqdis edəcəksən, və qurbangah ən müqəddəs olacaq. Və sən Harunu və onun oğullarını Şəhadət çadırının qapısına gətirəcəksən və onları su ilə yuyacaqsan. Və sən Harunu müqəddəs paltarları geyindirəcəksən, onu məsh edəcəksən və onu təqdis edəcəksən, o da mənə kahinlik edəcək. Və onun oğullarını gətirəcəksən və onları xitoнlarla geyindirəcəksən. Və sən onları atalarını məsh etdiyin kimi məsh edəcəksən və onlar mənə kahinlik edəcəklər, və belə olacaq ki, onlara verilən məsh kahinliyi əbədi olaraq nəsillərdən-nəsillərə qalacaq. Və Musa Rəbbin ona əmr etdiyi hər şeyi etdi, elə belə də etdi. Və belə oldu ki, birinci ayda, ikinci ildə, onların Misirdən çıxışında, yeni ayın günündə çadır quruldu. Və Musa çadırı qurdu, başlıqları qoydu, şüvülləri taxdı və sütunları qurdu. Və o pərdələri çadırın üzərinə uzatdı və çadırın örtüyünü onun üzərinə yuxarıdan qoydu, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi. Və şəhadətləri götürərək sandığa atdı və dirəkləri sandığın altına qoydu və sandığı çadıra gətirdi və pərdənin örtüyünü qoydu və şəhadət sandığını örtdü, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi. Və

masanı şəhadət çadırına qoydu, şimalda, çadırın pərdəsinin kənarında. Və o, Rəbbin Musaya əmr etdiyi üsulla, təqdim çörəklərini Rəbbin qarşısında onun üzərinə qoydu. Və o, çıraqdanı Şəhadət çadırına, çadırın cənub tərəfinə qoydu. Və onun çıraqlarını Rəbbin qarşısında qoydu, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi. Və o, qızıl qurbangahı şəhadət çadırında pərdənin qarşısında qoydu və orada tərkibli buxur yandırdı, elə Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi. Və o, təqdimlərin qurbangahını çadırın qapısının yanına qoydu. Və o, çadırın və qurbangahın ətrafında həyəti qurdu və Musa bütün işləri tamamladı. Və bulud şəhadət çadırını örtdü və Rəbbin izzəti çadırı doldurdu. Və Musa Şəhadət çadırına daxil ola bilmədi, çünki bulud onun üzərində kölgə salırdı və çadır Rəbbin izzəti ilə doldurulmuşdu. Nə vaxt bulud çadırdan qalxanda, İsrail oğulları öz yükləri ilə yola düşürdülər. Əgər bulud qalxmadısa, onlar bulud qalxdığı günə qədər yola çıxmırdılar. Çünki gündüz çadırın üzərində bulud, gecə isə onun üzərində od vardı bütün İsrailin gözü qarşısında, onların bütün köçləri zamanı.

Saylar

1

Və Rəbb Sinay səhrasında, şəhadət çadırında Musaya danışdı, onların Misir torpağından çıxdıqlarının ikinci ilinin ikinci ayının birində, deyərək: götürün bütün İsrail camaatının sayını nəsillərə görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə; iyirmi yaşından və yuxarı hər kişi, İsraildə qoşunda çıxan hər kəs, sayın onları onların qoşunları ilə birlikdə; sən və Harun sayın onları. Və sizinlə hər biri öz qəbiləsinə görə hökmdarlardan olacaq, ataların evlərinə görə olacaqlar. Və bunlar sizinlə birlikdə dayanacaq kişilərin adlarıdır: Ruven qəbiləsindən Şedeür oğlu Elisur; Şimeon qəbiləsindən Surişadday oğlu Şelumiel. Yəhudanın Nasson Aminadabın oğlu idi. İssakardan, Natanael Zuarın oğlu; Zebulundan, Eliab Helonun oğlu; Yusifin oğullarından Efrayimdən, Elişama Ammihudun oğlu; Mənəşşedən, Qamaliel Pedahsurun oğlu. Beniyaminin Abidan, Gideoninin oğlu. Danlılardan Ammişaddayın oğlu Axiezer. Aşerlilərdən Faqaiel, Exranın oğlu. Qadın, Elisaf Raquelin oğlu. Naftali qəbiləsindən

Aynanın oğlu Axiré. Bunlar yığıncağın çağırılmışları, qəbilələrin hökmdarları onların ailələrinə görə, İsrailin minbaşılarıdır. Və Musa və Harun adları ilə çağırılmış bu kişiləri götürdülər. Və bütün yığıncağı ikinci ilin ikinci ayının birində topladılar və onların nəsillərinə görə, onların ailələrinə görə, onların adlarının sayına görə, iyirmi yaşından və yuxarı, hər kişi başına görə qeyd olundular, hansı tərzdə Rəbb Musaya əmr etmişdi və Sina səhrasında siyahıya alındılar. Və İsrailin ilk oğlu Ruvenin oğulları onların qohumluqlarına görə, onların tayfalarına görə, onların atalarının evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, iyirmi yaşından və yuxarı bütün kişilər, orduya gedən hər kəs sayıldı və onların sayımı Ruven tayfasından qırx altı min beş yüz oldu. Şimeon oğulları onların ailələrinə görə, onların tayfalarına görə, onların ataları evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından və yuxarı, hər qüvvəyə gedən, onların sayımı Şimeon qəbiləsindən doqquz və əlli min və üç yüz idi. Yəhuda oğulları onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından və yuxarı, hər kim qüvvədə çıxan, onların sayımı Yəhuda qəbiləsindən, dörd və yetmiş min və altı yüz. İssakar oğulları onların nəsillərinə görə, onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından və yuxarı, hər qüvvəyə gedən, onların sayımı İssakar qəbiləsindən əlli dörd min dörd yüz idi. Zevulun oğulları onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ataları evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına

görə, bütün kişilər iyirmi yaşından və yuxarı, hər qüvvəyə gedən, onların sayımı Zevulun qəbiləsindən yeddi və əlli min dörd yüz idi. Yusifin oğulları, Efrayimin oğulları üçün, onların qohumluqlarına görə, onların tayfalarına görə, onların atalar evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından yuxarı, hər kim orduya çıxan, onların sayılması Efrayim qəbiləsindən qırx min beş yüz nəfər idi. Menaşşe oğulları onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər, iyirmi yaşından və yuxarı, qüvvədə gedən hər kəs, onların sayımı Menaşşe qəbiləsindən iki və otuz min və iki yüz. Binyamin oğulları onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından və yuxarı, qoşunda gedən hər kəs, onların sayılması Binyamin qəbiləsindən otuz beş min dörd yüz idi. Qad oğullarına onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından və yuxarı, hər bir qüvvədə gedən, onların sayımı: Qad qəbiləsindən qırx beş min altı yüz əlli. Dan oğulları onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, iyirmi yaşından və yuxarı bütün kişilər, qoşuna çıxan hər kəs, onların sayımı Dan qəbiləsindən altmış iki min yeddi yüz nəfər idi. Aşer oğulları onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından

və yuxarı, hər qüvvəyə gedən, onların sayımı Aşer qəbiləsindən qırx bir min beş yüz idi. Naftali oğulları onların qohumluğuna görə, onların tayfalarına görə, onların ataları evlərinə görə, onların adlarının sayına görə, onların başına görə, bütün kişilər iyirmi yaşından və yuxarı, hər kim qüvvədə çıxan, onların sayımı Naftali qəbiləsindən, əlli üç min və dörd yüz. Bu siyahıya alma idi ki, Musa və Harun və İsrailin hökmdarları apardılar - on iki kişi, hər qəbilədən bir kişi, ata ailələrinin qəbilələrinə görə idilər. Və İsrail oğullarının qüvvələri ilə bütün sayımı iyirmi yaşından və yuxarı oldu, İsraildə döyüşə düzülmək üçün çıxan hər kəs altı yüz üç min beş yüz əlli nəfər idi. Lakin Levililər öz ailə qəbiləsindən İsrail oğulları arasında sayılmadılar. Və Rəbb Musaya belə dedi: Bax, Levi qəbiləsini siyahıya almayacaqsan və onların sayını İsrail övladlarının arasında saymayacaqsan. Sən Levililəri Şəhadət çadırının, onun bütün qablarının və orada olan hər şeyin üzərinə təyin et. Onlar çadırı və onun bütün qablarını daşıyacaqlar, orada xidmət edəcəklər və çadırın ətrafında düşərgə quracaqlar. Və çadırı qaldırarkən Levililər onu söküb atacaqlar, və çadırı qurarkən qaldıracaqlar, və yaxınlaşan yadelli öldürülsün. Və İsrail oğulları düşərgə quracaqlar, hər kişi öz nizamında və hər kişi öz rəhbərliyinə görə, onların qüvvəsi ilə. Levililər isə Şəhadət çadırının ətrafında düşərgə qursunlar və İsrail oğulları arasında günah olmayacaq. Və Levililər özləri şəhadət çadırının keşiyini saxlayacaqlar. Və İsrail oğulları Rəbbin Musaya və Haruna əmr etdiyi hər şeyə görə belə etdilər.

2

Və Rəbb Musaya və Haruna danışdı, deyərək: hər kişi öz bölməsinə görə, bayraqlarına görə, atalarının evlərinə görə düşərgə salsın, İsrail oğulları qarşıda düşərgə salsınlar; İsrail oğulları Şəhadət çadırının ətrafında dairəvi düşərgə salacaqlar. Və şərqdə ilk düşərgə quranlar Yəhudanın düşərgə dəstəsi öz qüvvələri ilə idi, və Yəhuda oğullarının hökmdarı Aminadabın oğlu Nasson idi. Onun yoxlanılmış qüvvəsi yetmiş dörd min altı yüz nəfər idi. Və İssakar qəbiləsinin yanında düşərgə quranlar, və İssakar oğullarının hökmdarı, Soqarın oğlu Natanael. Onun yoxlanılmış qüvvəsi əlli dörd min dörd yüz nəfər idi. Və Zevulun qəbiləsinin yanında düşərgə quranlar, və Zevulun oğullarının hökmdarı Xelonun oğlu Eliab. Onun yoxlanılmış qüvvəsi əlli yeddi min dörd yüz nəfər idi. Yəhuda düşərgəsindən yoxlanılmış bütün adamlar - yüz səksən min altı yüz dörd nəfər - öz qüvvələri ilə birinci yola çıxacaqlar. Ruvenin düşərgəsinin bölmələri cənuba doğru, onların qüvvəsi, və Ruven oğullarının hökmdarı Elisur, Sediurun oğlu. Onun sayılan qüvvəsi qırx altı min beş yüz nəfər idi. Və onun yanında düşərgə quran Şimeon qəbiləsi, və Şimeon oğullarının hökmdarı, Surisadayın oğlu Salamiel. Onun yoxlanılmış qüvvəsi əlli doqquz min üç yüz nəfər idi. Və onun yanında düşərgə salanlar Qad qəbiləsi idi, və Qad oğullarının hökmdarı Raquel oğlu Elisaf idi. Onun qoşununun siyahıya alınmış sayı qırx beş min altı yüz əlli nəfər idi. Ruven düşərgəsinin bütün yoxlanılmışları, yüz əlli bir min dörd yüz əlli nəfər, öz qoşunları ilə birlikdə ikinci yerdə yola

çıxacaqlar. Və şəhadət çadırı götürüləcək, və Levililərin düşərgəsi düşərgələrin ortasında olacaq, necə düşərgə salsalar, eləcə də çıxacaqlar, hər biri öz rəhbərliyinə görə yerini tutaraq. Efrayimin düşərgə qoşunu dəniz yanında öz qüvvələri ilə və Efrayim oğullarının hökmdarı Ammihud oğlu Elişama. Onun yoxlanılmış qüvvəsi qırx min beş yüz nəfər idi. Və Mənəsse qəbiləsinin yanında düşərgə quranlar, və Mənəsse oğullarının hökmdarı Fadasurun oğlu Qamaliel. Onun qoşunu yoxlanılmışlar, otuz iki min iki yüz nəfər. Və Binyamin qəbiləsinin yanında düşərgə salanlar, və Binyamin oğullarının hökmdarı Abidan, Gideoninin oğlu. Onun yoxlanılmış qüvvəsi otuz beş min dörd yüz nəfər idi. Efrayim düşərgəsinin bütün yoxlanılmışları yüz səkkiz min yüz nəfər idi, onlar öz qoşunları ilə üçüncü yerdə yola düşəcəklər. Dan düşərgəsinin dəstəsi şimala doğru onların qüvvəsi ilə, və Danın oğullarının hökmdarı Amişadayın oğlu Axiezer. Onun qoşununun siyahıya alınmışları altmış iki min yeddi yüz nəfər idi. Və onun yanında düşərgə quranlar Aşer qəbiləsidir və Aşer oğullarının hökmdarı Oxran oğlu Pagieldir. Onun inspeksiya edilmiş qüvvəsi qırx bir min beş yüz nəfər idi. Və Naftali qəbiləsinin yanında düşərgə salanlar, və Naftali oğullarının rəhbəri Aynanın oğlu Axire. Onun yoxlanılmış qüvvəsi əlli üç min dörd yüz nəfər idi. Dan düşərgəsində sayılmış olanların hamısı yüz əlli yeddi min altı yüz nəfərdir; onlar öz bölmələrinə görə sonuncu yola çıxacaqlar. Bu, İsrail oğullarının onların ata evlərinə görə siyahıya alınmasıdır, düşərgələrin bütün siyahıya alınması onların qüvvələri ilə birlikdə, altı yüz min və üç min beş yüz əlli. Levililər isə onlarla birlikdə sayılmadılar, necə ki Rəbb Musaya

əmr etmişdi. Və İsrail oğulları Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyi etdilər, onların qaydasına görə belə düşərgə saldılar və belə yola düşdülər, hər biri öz tayfalarına görə, öz ata evlərinə görə.

3

Və bunlar Harunun və Musanın nəsilləridir, hansı gündə Rəbb Musaya Sina dağında danışdı. Və bunlar Harunun oğullarının adlarıdır: ilk doğulan Nadab, və Abiud, Eleazar və İtamar. Bunlar Harunun oğullarının adlarıdır, məsh edilmiş kahinlər ki, onların əlləri kahinlik etmək üçün təqdis olundu. Və Nadab və Abihu Rəbbin önündə öldülər, onlar Sinay səhrasında Rəbbin önündə yad od gətirəndə, və onların uşaqları yox idi, və Eleazar və İtamar onların atası Harunla birlikdə kahinlik etdilər. Və Rəbb Musaya belə dedi: Levi qəbiləsini götür və onları kahin Harunun qarşısında qoy, onlar ona xidmət etsinlər və onun vəzifələrini və İsrail övladlarının vəzifələrini Şəhadət çadırının önündə yerinə yetirsinlər, çadırın işlərini görsünlər. Və onlar Şəhadət çadırının bütün qablarını saxlayacaqlar və İsrail oğullarının keşiyini çəkəcəklər çadırın bütün işlərinə görə. Və sən Levililəri Haruna və onun oğullarına, kahinlərə verəcəksən; bunlar mənə İsrail oğullarından verilmiş hədiyyədirlər. Və sən Harunu və onun oğullarını Şəhadət Çadırı üzərində təyin edəcəksən və onlar öz kahinliklərini qoruyacaqlar və qurbangaha aid bütün şeyləri və pərdənin içərisini, və toxunan yad öləcək. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: Budur, mən Levililəri İsrail oğullarının arasından almışam, İsrail

oğullarından olan bətni açan hər ilkdoğulanın əvəzinə; onların fidyəsi olacaqlar və Levililər mənə məxsus olacaqlar. Mənə məxsusdur hər ilkdoğan, çünki hansı gün Misir torpağında hər ilkdoğanı vurdum, o gün İsraildə hər ilkdoğanı özümə təqdis etdim - insandan heyvana qədər mənə məxsus olacaqlar. Mən Rəbbəm. Və Rəbb Sinay səhrasında Musaya danışaraq dedi: Levinin oğullarını onların ata evlərinə görə, onların tayfalarına görə yoxlayın; bir aylıqdan və yuxarı hər kişini sayın. Və Musa və Harun onları Rəbbin səsi vasitəsilə yoxladılar, Rəbbin onlara əmr etdiyi üsulla. Və bunlar Levinin oğulları idi onların adlarına görə: Gerşon, Kohat və Merari. Və bunlar Gedsonun oğullarının adlarıdır onların qəbilələrinə görə: Lobeni və Şimei. Və Kahatın oğulları onların tayfalarına görə: Amram və İsaar, Xevron və Uziel. Və Merarinin oğulları öz qəbilələrinə görə: Mooli və Musi, bunlar Levililərin qəbilələridir öz ata evlərinə görə. Gerşona aid Lobeninin xalqı və Şimeinin xalqı - bunlar Gerşonun xalqlarıdır. Onların sayımı bir aylıqdan yuxarı bütün kişilərin sayına görə yeddi min beş yüz nəfər idi. Və Gerşonun oğulları çadırın arxasında, dənizin yanında düşərgə quracaqlar. Və Gerşon xalqının ailələrinin evinin hökmdarı, Dael oğlu Eliasaf. Və Gerşon oğullarının keşiyi şəhadət çadırında idi: çadır və örtük, və şəhadət çadırının qapısının örtüyü, və həyətin pərdələri, və çadırın üzərində olan həyətin darvazasının pərdəsi, və onun bütün işlərinin qalıqları. Kaata aid xalq Amram bir, və xalq İssaar bir, və xalq Xevron bir, və xalq Oziel bir; bunlar Kaatın xalqlarıdır, saylarına görə. Bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişilər səkkiz min altı yüz nəfər idi və müqəddəs yerləri qoruyurdular. Qohat oğullarının tayfaları çadırın cənub

tərəfində düşərgə quracaqlar. Və Kaatın xalqlarının ata evinin hökmdarı Uzzielin oğlu Elisafan idi. Onların mühafizəsi sandıq, masa, çıraqdan, qurbangahlar, müqəddəs qablar ki, onlarla xidmət edirlər, örtük və onların bütün işləridir. Və Levililərin hökmdarları üzərində hökmdar Eleazar, kahin Harunun oğlu, müqəddəs şeylərin keşiklərini qorumaq üçün təyin edilmişdi. Merariyə aid Mooli xalqı və Musi xalqı - bunlar Merarinin xalqlarıdır. Onların siyahıyaalınması sayına görə, bir aylıqdan yuxarı olan hər kişi altı min əlli nəfər idi. Və Merari xalqının ata-babalar evinin hökmdarı, Abihailin oğlu Zuriel, çadırın şimal tərəfində düşərgə quracaqlar. Merari oğullarının vəzifəsinin nəzarəti: çadırın başlıqları və onun sürgüləri və onun sütunları və onun altlıqları və onların bütün avadanlıqları və onların işləri və həyətin ətrafındakı sütunlar və onların altlıqları və payalar və onların kəndirlər. Şəhadət çadırının şərq tərəfində, üzünə qarşı düşərgə salanlar Musa və Harun və onun oğulları idi, İsrail oğulları üçün müqəddəs yerin keşiyini saxlayırdılar, və toxunan əcnəbi öləcək. Levililərin bütün siyahıyaalınması, kimləri Musa və Harun Rəbbin əmrinə görə onların qəbilələrinə görə siyahıyaaldılar, bir aylıqdan yuxarı hər kişi, iyirmi iki min nəfər. Və Rəbb Musaya dedi: İsrail oğullarının bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün ilk doğulan oğlanlarını siyahıya alın və onların sayını adbaad qeyd edin. Və sən Levililəri mənə alacaqsan, mən Rəbb, İsrail oğullarının bütün ilkdoğulmuşlarının əvəzinə, və Levililərin heyvanlarını İsrail oğullarının heyvanlarındakı bütün ilkdoğulmuşların əvəzinə. Və Musa Rəbbin əmr etdiyi kimi İsrail oğulları arasında bütün ilkdoğulmuşları yoxladı. Bütün ilk doğulan oğlan uşaqları

ada görə sayıldı, bir aylıqdan yuxarı olanlar siyahıya alındı və onların sayı iyirmi iki min iki yüz yetmiş üç nəfər oldu. Və Rəbb Musaya dedi: Levililəri bütün İsrailin ilk doğulan oğullarının əvəzinə götür, və Levililərin heyvanlarını onların heyvanlarının əvəzinə götür, və Levililər mənə məxsus olacaqlar; mən Rəbbəm. Və üç yüz yetmiş üç nəfərin fidyəsi, Levililərdən artıq olanlar, İsrail oğullarının ilk doğulmuşlarından. Və başa görə beş şekel alacaqsan, müqəddəs didrahmaya görə alacaqsan, şekel üçün iyirmi obol. Və sən gümüşü Haruna və onun oğullarına verəcəksən, onların arasında artıq olanların fidyəsi olaraq. Və Musa Levililərin satınalınması üçün artıq olanların fidyəsi olan gümüşü götürdü. İsrail oğullarının ilk doğanlarından min üç yüz altmış beş şekel gümüş aldı, müqəddəs şekelə görə. Və Musa artıq olanların fidyəsini Haruna və onun oğullarına verdi, Rəbbin səsi vasitəsilə, Rəbbin Musaya əmr etdiyi üsulla.

4

Və Rəbb Musaya və Haruna danışdı və dedi: Qahat oğullarının sayını Levi oğullarının arasından götürün, onların qəbilələrinə görə, onların ata evlərinə görə, iyirmi beş yaşdan əlli yaşa qədər, şəhadət çadırında bütün işləri görmək üçün xidmət etməyə daxil olan hər kəsi. Və bunlar Kahat oğullarının Şəhadət çadırındakı işləridir, müqəddəslərin müqəddəsi. Və Harun və oğulları düşərgə qaldırılanda girəcəklər, və kölgə salan pərdəni endirəcəklər, və onunla Şəhadət sandığını örtəcəklər, və onun üstünə mavi dəri örtük qoyacaqlar, və onun üstünə yuxarıdan

tamamilə mavi paltar atacaqlar, və daşıma dirəklərini keçirəcəklər. Və qabaqcadan qoyulmuş masanın üzərinə tamamilə bənövşəyi paltarı səcəcəklər, və qabları, və buxurdanları, və fincanları, və içki qurbanı qablarını ki, onlarda tökür, və çörəkləri ki, daim onun üzərində olacaqlar. Və onlar onun üzərinə qırmızı paltar qoyacaqlar və onu bənövşəyi dəri örtüklə örtəcəklər və onun içindən dirəkləri keçirəcəklər. Və onlar mavi paltarı alacaq və işıq verən çıraq qabını, onun çıraqlarını, onun maşalarını, onun tökmə qablarını və onlarda xidmət etdikləri yağın bütün qablarını örtəcəklər. Və onlar onu bütün qabları ilə birlikdə mavi dəri örtüyə qoyacaqlar və onu daşıma çərçivələri üzərinə yerləşdirəcəklər. Və qızıl qurbangahın üzərinə mavi paltar örtəcəklər və onu mavi dəri örtüklə örtəcəklər və onun dirəklərini keçirəcəklər. Və onlar müqəddəs yerlərdə xidmət etdikləri bütün xidmət qablarını götürəcək, mavi paltara qoyacaq, onları mavi dəri örtüklə örtəcək və dirəklər üzərinə qoyacaqlar. Və o, örtüyü qurbangahın üzərinə qoyacaq və onlar onun üzərinə tamamilə bənövşəyi paltar örtəcəklər. Və onunla xidmət etdikləri bütün qabları onun üzərinə qoyacaqlar, od qablarını, ət çəngəllərini, kasaları, örtüyü və qurbangahın bütün qablarını; və onun üzərinə mavi dəri örtük atacaqlar və onun daşıma dirəklərini taxacaqlar; və bənövşəyi paltarı götürəcəklər və ləyəni və onun altlığını örtəcəklər və onu mavi dəri örtüyə qoyacaqlar və daşıma dirəkləri üzərinə qoyacaqlar, və Harun və onun oğulları müqəddəs şeyləri və bütün müqəddəs qabları örtərək düşərgəni qaldırarkən bitirəcəklər; və bunlardan sonra Qohat oğulları daşımaq üçün girəcəklər və müqəddəs şeylərə toxunmayacaqlar

ki, ölməsinlər; bunları Qohat oğulları Şəhadət çadırında daşıyacaqlar. Nəzarətçi Eleazar, kahin Harunun oğlu: işıq yağı və tərkib buxuru, və gündəlik qurban, və məsh etmə yağı, bütün çadırın nəzarəti, və nə qədər ki, onda vardır müqəddəsdə, bütün işlərdə. Və Rəbb Musaya və Haruna danışıb dedi: Qohat qəbiləsinin xalqını Levililərin arasından məhv etməyin. Bunu onlara edin və onlar yaşayacaqlar və ölməyəcəklər, onlar ən müqəddəs şeylərin müqəddəslərinə yaxınlaşdıqda; Harun və onun oğulları yaxınlaşsınlar və onları hər birini öz vəzifəsinə görə təyin edəcəklər və onlar qəflətən müqəddəs şeyləri görmək üçün daxil olmasınlar və öləcəklər. Və Rəbb Musaya dedi ki, Gerşonun oğullarının sayını götür, bunları onların ata evlərinə görə, onların tayfalarına görə, iyirmi beş yaşından əlli yaşına qədər yoxla, Şəhadət Çadırında xidmət etmək və öz işlərini görmək üçün daxil olan hər kəsi. Bu, Gedson xalqının xidmətidir: xidmət etmək və daşımaq. Və çadırın dərilərini, şəhadət çadırını, onun örtüyünü, onun üstündə yuxarıdan olan mavi örtüyü, şəhadət çadırının qapısının örtüyünü, həyətin pərdələrini, şəhadət çadırının üstündə olanları, artıqları və onlarda xidmət etdikləri bütün xidmət qablarını götürəcəklər. Harunun və onun oğullarının əmrinə görə Gerşon oğullarının xidməti olacaq, onların bütün xidmətlərinə görə və onların bütün işlərinə görə, və sən onları ad-ad nəzarət edəcəksən, onların tərəfindən hazırlanan hər şeyə görə. Bu, Gedson oğullarının Şəhadət çadırındakı xidmətidir və onların keşiyi kahin Harunun oğlu İtamarın əlindədir. Merari oğullarını onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə sayın, iyirmi beş yaşından yuxarı əlli yaşına qədər onları sayın, şəhadət

çadırının işlərində xidmət etmək üçün daxil olan hər kəsi. Və bunlar onlar tərəfindən qaldırılanların vəzifələridir, onların bütün işlərinə görə Şəhadət çadırında: çadırın başlıqları və şüvüllər və onun sütunları və onun altlıqları və örtük və onların altlıqları və onların sütunları və çadırın qapısının örtüyü və həyətin ətrafındakı sütunlar və onların altlıqları və həyətin darvazasının pərdəsinin sütunları və onların altlıqları və onların payaları və onların kəndirlər və onların bütün avadanlıqları və onların bütün xidmətləri; adlar üzrə onları sayın və onlar tərəfindən qaldırılanların mühafizəsinin bütün avadanlıqlarını. Bu, Merari oğullarının xidmətidir onların bütün işlərində Şəhadət çadırında, kahin Harunun oğlu İtamarın rəhbərliyi altında. Və Musa və Harun və İsrailin başçıları Qohat oğullarını onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə ziyarət etdilər, iyirmi beş yaşından və yuxarı əlli yaşına qədər, hər kəs ki daxil olur xidmət etməyə və iş görməyə Şəhadət çadırında. Və onların qəbilələrinə görə sayımları iki min yeddi yüz əlli oldu. Bu, Kaat xalqının sayımıdır, şəhadət çadırında xidmət edən hər kəs, Rəbbin əmri ilə Musanın vasitəsilə Musa və Harunun apardığı sayım. Və Gerşonun oğulları onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə, iyirmi beş yaşından və yuxarı əlli yaşına qədər, Şəhadət çadırında xidmət etmək və işləri görmək üçün daxil olan hər kəs siyahıya alındı. Və onların siyahıya alınması baş verdi, onların qəbilələrinə görə, onların ata-baba evlərinə görə, iki min altı yüz otuz. Bu, Gerşon oğullarının xalqının siyahıya alınmasıdır, Şəhadət çadırında xidmət edən hər kəs, onları Musa və Harun Rəbbin səsi vasitəsilə, Musanın əli ilə siyahıya aldı. Və Merari oğullarının

xalqı da onların tayfalarına görə, onların ata evlərinə görə sayıldı, iyirmi beş yaşından və yuxarı əlli yaşına qədər, şəhadət çadırının işlərində xidmət etmək üçün daxil olan hər kəs. Və onların sayımı onların qəbilələrinə görə, onların ata evlərinə görə üç min iki yüz oldu. Bu, Merari oğullarının xalqının sayımıdır ki, onları Musa və Harun Rəbbin səsi vasitəsilə Musanın əli ilə saydılar. Bütün sayılanlar, kimləri Musa və Harun və İsrailin hökmdarları Levililəri saydılar, qəbilələrə görə və onların ata evlərinə görə, iyirmi beş yaşından və yuxarı əlli yaşına qədər, hər bir işlərin işinə daxil olan və şəhadət çadırında daşınan işlər. Və sayılanlar səkkiz min beş yüz səksən nəfər oldu. Rəbb öz səsi vasitəsilə onları Musanın əli ilə siyahıya aldı, hər kişini öz işinə görə və onların daşıdıqları yüklərə görə, və onlar sayıldılar, elə Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi.

5

Və Rəbb Musaya danışdı, deyərək: İsrail oğullarına əmr et və qoy onlar düşərgədən bütün cüzamlıları və bütün axıntısı olanları və ruh üzərində bütün murdar olanları göndərsinlər. Kişidən qadına qədər, düşərgədən kənara göndərin və onlar düşərgələrini murdarlaşdırmasınlar, hansı ki, mən onların arasında yaşayıram. Və İsrail oğulları belə etdilər və onları düşərgədən kənara göndərdilər, necə ki Rəbb Musaya söyləmişdi, İsrail oğulları belə etdilər. Və Rəbb Musaya danışdı, deyərək: İsrailin oğullarına danış, deyərək: kişi və ya qadın, kim ki bütün insan günahlarından edəcək, və nəzərdən keçirərək

nəzərdən keçirəcək və o ruh təqsirkar olacaq, etiraf edəcək günahı ki etdi, və geri verəcək təqsiri - əsas məbləği, və onun beşdə birini əlavə edəcək onun üzərinə, və geri verəcək kimə ki təqsir etdi ona. Əgər amma adamın qan qisasçısı yoxdursa ki, ona günahı geri versin, geri verilən günah Rəbbə məxsus olacaq, kahinə veriləcək, kəffarə qoçundan başqa, hansının vasitəsilə onun haqqında kəffarə ediləcək. Və İsrail oğulları arasında müqəddəs edilən bütün şeylərdən olan bütün ilk meyvələr, nə qədər ki onlar Rəbbə təqdim etsələr, o kahinə məxsus olacaq; Və hər kəsin müqəddəs etdiyi şeylər onun özünə məxsus olacaq; və hansı kişi kahinə versə, ona məxsus olacaq. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrailin oğullarına danış və onlara de: əgər hər hansı kişinin arvadı günah edib ona xəyanət etsə və kimsə onunla cinsi əlaqədə olsa, və bu onun ərinin gözlərindən gizli qalıb o bunu gizlətsə, qadın isə murdar olsa, lakin onunla heç bir şahid olmasa və o tutulmamış olsa, və kişiyə qısqanclıq ruhu gəlib arvadından qısqansa, arvad isə həqiqətən murdar olubsa, yaxud ona qısqanclıq ruhu gəlib arvadından qısqansa, arvad isə murdar olmasa, onda kişi arvadını kahinin yanına gətirəcək və onun haqqında hədiyyə gətirəcək, efanın onda biri arpa unu; onun üstünə yağ tökməyəcək və onun üstünə kündür də qoymayacaq; çünki bu qısqanclıq qurbanıdır, xatirə qurbanıdır, günahı xatırladan qurbandır. Və kahin onu gətirəcək və onu Rəbbin qarşısında qoyacaq. Və kahin gil qabda canlı təmiz su alacaq, və şəhadət çadırının yerinin üzərində olan torpaqdan alıb kahin suya atacaq. Və kahin qadını Rəbbin qarşısında qoyacaq və qadının başını açacaq, və onun əllərinə xatirə qurbanını, qısqanclıq qurbanını verəcək, kahinin əlində isə bu

lənətlənmiş itiraz suyu olacaq. Və kahin onu and içdirəcək və qadına deyəcək: əgər kimsə sənինlə yatmayıbsa, əgər öz ərin tərəfindən murdar olmaq üçün xəyanət etməmisənsə, bu lənətli ittiham suyundan günahsız ol. Əgər sən evli olduğun halda günah etmisənsə, ya da murdar olmusan, və kimsə öz yatağını sənə verdi, ərindən başqa; Və kahin qadına bu lənət andları ilə and içdirəcək, və kahin qadına deyəcək: Rəbb səni xalqının arasında lənət və and altında qoysun, Rəbb sənin budunu çürütdükdə və qarnını şişirtdikdə. Və bu lənət gətirən su sənin qarnına daxil olacaq, qarnını şişirtmək və budunu çürütmək üçün; və qadın deyəcək: amin, amin. Və kahin bu lənətləri kitaba yazacaq və onları lənətləmənin acı suyuna siləcək. Və o, qadına lənetlənmiş irad suyunu içirdəcək, və lənetləyən irad suyu onun içinə girəcək. Və kahin qadının əlindən qısqanclıq qurbanını alacaq, və qurbanı Rəbbin önündə qoyacaq, və onu qurbangaha gətirəcək. Və kahin qurbandan onun xatirə payını götürəcək və onu qurbangahda təqdim edəcək və sonra. Su qadına bu şeyləri içirdəcək. Və belə olacaq ki, əgər o murdar olubsa və ərindən gizli qalıbsa, və irad suyu, lənətləyən su onun içinə girəcək, qarnı şişəcək və budu düşəcək, qadın isə öz xalqı arasında lənətə çevriləcək. Əgər qadın murdarlanmamışsa və təmiz olarsa, günahsız olacaq və toxum verəcək. Bu, qısqanclıq qanunudur ki, əri olan qadın ona xəyanət edib murdarlanmış ola. Ya kişi ki, əgər onun üzərinə qısqanclıq ruhu gəlsə və o, öz arvadına qısqanc olsa və öz arvadını Rəbbin qarşısında dayandırsa və kahin ona bütün bu qanunu yerinə yetirsə, və kişi günahdan təmiz olacaq; və o qadın öz günahını alacaq.

6

Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrail oğullarına danış və onlara de: kişi yaxud qadın, kim böyük nəzir edərsə, Rəbbə təmizlik nəziri ilə özünü təmizləmək üçün, şərabdan və kəskin içkidən təmizlənəcək; şərabdan sirkə və kəskin içkidən sirkə içməyəcək; üzümdən hazırlanan heç nə içməyəcək; təzə üzüm və quru üzüm yeməyəcək onun nəzirinin bütün günlərində; üzüm tənəyindən olan hər şeydən, üzüm qabığından toxumuna qədər yeməyəcək təmizlənməsinin bütün günlərində; ülgüc onun başına dəyməyəcək, Rəbbə nəzir etdiyi günlər tamamlanana qədər; müqəddəs olacaq, Rəbbə nəzirinin bütün günlərində başının saçını saxlayaraq; ölmüş heç bir insanın yanına girməyəcək, atasının və anasının, qardaşının və bacısının yanına; onlar öləndə onların üzərində özünü murdar etməyəcək, çünki Allahının nəziri onun başının üzərindədir; onun nəzirinin bütün günlərində Rəbbə müqəddəs olacaq. Əgər kimsə onun yanında qəfildən ölsə, dərhal onun əhd başı murdar olacaq və o, təmizləndiyi gün, yeddinci gündə başını qırxacaq. Və səkkizinci gündə o, iki qumru quşu və ya iki göyərçin balası gətirəcək kahinə, Şəhadət çadırının qapısına. Və kahin birini günah haqqında, birini isə yandırma qurbanına edəcək; və kahin onun haqqında kəffarə edəcək, ruh barəsində etdiyi günah haqqında; və onun başını o gündə müqəddəs edəcək ki, Rəbbə müqəddəs edilmişdi, nəzir günlərini; və təqsir üçün birillik quzu gətirəcək; və əvvəlki günlər mənasız olacaq, çünki onun nəzir başı murdar edilmişdi. Və bu, dua edən şəxsin

qanunudur: hansı gün o, öz əhd günlərini tamamlayar, özü Şəhadət çadırının qapılarına gətirəcək. Və o, öz hədiyyəsini Rəbbə gətirəcək: yandırma qurbanı üçün bir illik qüsursuz bir quzu, günah qurbanı üçün bir illik qüsursuz bir dişi quzu, sülh qurbanı üçün qüsursuz bir qoç, yağda yoğrulmuş incə undan hazırlanmış çörəklərdən ibarət mayasız səbət, yağla məsh edilmiş mayasız yufkalar, onların taxıl qurbanı və onların içki təqdimələri. Və kahin Rəbbin qarşısında gətirəcək və onun günahı haqqında edəcək, və onun yandırma qurbanını gətirəcək. Və qoçu Rəbbə xilas qurbanı edəcək mayasız çörək səbətinin üzərində, və kahin onun qurbanını və onun içki təqdimini edəcək. Və əhd edən şəxs şəhadət çadırının qapıları yanında öz əhd başını qırxacaq və saçları xilas qurbanının altındakı odun üzərinə qoyacaq. Və kahin qoçdan qaynadılmış qolu götürəcək, və səbətdən bir mayasız çörək və bir mayasız yastı çörək götürəcək, və əhd edən öz əhdini qırxdıqdan sonra bunları onun əlləri üzərinə qoyacaq, və kahin onları Rəbbin önündə təqdim gətirəcək; bu, kahin üçün müqəddəs olacaq, təqdimin döşü ilə birlikdə və təqdimin qolu ilə birlikdə; və bundan sonra əhd edən şərab içəcək. Bu, nəzir edənin qanunudur: kim ki Rəbbə öz hədiyyəsini nəzir edər öz nəziri haqqında, onun əlinin tapa biləcəyindən ayrı, öz nəzirinin gücünə görə, hansını ki nəzir edər paklik qanununa görə. Və Rəbb Musaya danışdı, deyərək: Harunla onun oğullarına de, deyərək: beləcə xeyir-dua verəcəksiniz İsrail oğullarına, onlara deyərək: Rəbb sənə xeyir-dua versin və səni qorusun. Rəbb öz üzünü sənin üzərinə parlatsın və sənə rəhm etsin. Rəbb Öz üzünü sənin üzərinə qaldırsın və sənə sülh versin. Və onlar

mənim adımı İsrail oğullarının üzərinə qoyacaqlar, və mən Rəbb onlara xeyir-dua verəcəyəm.

7

Və elə oldu ki, Musa çadırı qaldırmağı başa vurduğu gün onu məsh etdi və təqdis etdi, onun bütün qablarını, qurbangahı və onun bütün qablarını məsh etdi və təqdis etdi. Və İsrailin hökmdarları, onların ata evlərinin on iki hökmdarı gətirdilər, bunlar tayfaların hökmdarları idi, bunlar sayımın başında dayanmış olanlardır. Və onlar öz hədiyyələrini Rəbbin qarşısında gətirdilər: altı örtülü araba və on iki öküz, hər iki rəhbərdən bir araba və hər birindən bir dana, və onları çadırın qarşısında təqdim etdilər. Və Rəbb Musaya dedi: Onlardan al və onlar Şəhadət çadırının xidmət işləri üçün olacaq; və onları Levililərə verəcəksən, hər birinə öz xidmətinə görə. Və Musa arabaları və öküzləri götürüb onları Levililərə verdi. Və iki vaqonu və dörd öküzü Gerşonun oğullarına onların xidmətlərinə görə verdi. Və dörd vaqonu və səkkiz öküzü Merari oğullarına onların xidmətlərinə görə verdi, kahin Harunun oğlu İtamar vasitəsilə. Və Kahatın oğullarına verməmişdir, çünki müqəddəs xidmət əşyaları onlarda var, onları çiyinləri üzərində daşıyacaqlar. Hökmdarlar qurbangahın həsr edilməsi üçün hədiyyələr gətirdilər, onu məsh etdiyi gündə, və hökmdarlar öz hədiyyələrini qurbangahın qarşısında təqdim etdilər. Və Rəbb Musaya dedi: hər gün bir hökmdar, hər gün bir hökmdar qurbangahın həsr olunmasına öz hədiyyələrini gətirəcəklər. Və

birinci gündə öz hədiyyəsini təqdim edən Nasson, Aminadabın oğlu, Yəhuda qəbiləsinin hökmdarı idi. Və o, öz hədiyyəsini gətirdi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş kasa, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi yağla qarışdırılmış incə unla dolu, qurban üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və qurtuluş qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş bir illik dişi quzu - bu, Aminadabın oğlu Naassonun hədiyyəsi idi. İkinci gün Soqarın oğlu Natanael, İssakar qəbiləsinin başçısı təqdim etdi. Və o, öz hədiyyəsini gətirdi: bir gümüş qab, onun çəkisi yüz otuz, bir gümüş kasa, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi yağla qarışdırılmış incə unla dolu, qurban üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik bir quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və qurtuluş qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş yaşar dişi quzu - bu, Soqarın oğlu Natanaelin hədiyyəsi idi. Üçüncü gündə Zebulun oğullarının hökmdarı Helon oğlu Eliab. Onun hədiyyəsi, bir gümüş qab, onun çəkisi yüz otuz; bir gümüş kasa, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə; hər ikisi qurban üçün yağda hazırlanmış incə unla dolu; bir buxurdan on qızıl, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və xilas qurbanı üçün iki inək, beş qoç, beş təkə, beş illik dişi quzu - bu, Xelonun oğlu Eliabın hədiyyəsi idi. Dördüncü gün Ruben oğullarının hökmdarı Şedeurun oğlu Elizur. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, onun çəkisi yüz otuz; bir gümüş kasa,

yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə; hər ikisi yağda hazırlanmış narın unla dolu qurban üçün; bir buxurdan on qızıl, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və xilas qurbanı üçün iki inək, beş qoç, beş təkə, beş illik dişi quzu - bu, Şediur oğlu Elisurun təqdiməti idi. Beşinci gün Şimeon oğullarının hökmdarı Surişadday oğlu Salamiel idi. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş qab, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi incə unla dolu, yağla qarışdırılmış, qurban üçün. On qızıldan bir buxurdan, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və qurtuluş qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş yaşar dişi quzu - bu, Surisadayın oğlu Salamielin hədiyyəsi idi. Altıncı gündə Qad oğullarının hökmdarı Raquel oğlu Eliasaf. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş piyalə, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi yağla qarışdırılmış incə unla dolu, qurbanlıq üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və xilas qurbanı üçün iki dana, beş qoç, beş təkə, beş illik dişi quzu - bu, Raquelin oğlu Elisafın hədiyyəsi idi. Yeddinci gün Efrayim oğullarının hökmdarı, Ammihud oğlu Elişama. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş qab yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi incə unla dolu, yağla qarışdırılmış, qurban üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və

keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və qurtuluş qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş yaşar dişi quzu - bu, Ammiudun oğlu Elişamanın hədiyyəsi idi. Səkkizinci gündə Mənəşşe oğullarının hökmdarı Fədassurun oğlu Qamaliəl. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş piyalə, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi yağla qarışdırılmış narın unla dolu, qurban üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün, və günah üçün keçilərdən bir təkə; Və sülh qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş illik dişi quzu; bu hədiyyə Pedasur oğlu Qamalielindir. Doqquzuncu gündə Benyamin oğullarının hökmdarı Gideoninin oğlu Abidan. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, onun çəkisi yüz otuz; bir gümüş kasa, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə; hər ikisi qurban üçün yağda hazırlanmış narın unla dolu; bir buxurdan on qızıl, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və xilas qurbanı üçün iki dişi dana, beş qoç, beş təkə, beş illik dişi quzu - bu, Gideoninin oğlu Abidanın hədiyyəsi idi. Onuncu gündə Danın oğullarının hökmdarı, Ammişaddayın oğlu Axiezer. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş piyalə, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi yağla qarışdırılmış incə unla dolu idi, qurban üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Öküzlərdən bir dana, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və keçilərdən bir təkə günah qurbanı üçün. Və qurtuluş qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş yaşar dişi quzu - bu, Amişadday oğlu Axiezerin hədiyyəsi idi. On birinci

gündə Aşer oğullarının hökmdarı Exran oğlu Faqiel. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş piyalə, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi yağla qarışdırılmış incə unla dolu, qurbanlıq üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Mal-qaradan bir dana buzov, bir qoç, yandırma qurbanı üçün bir illik quzu və günah üçün keçilərdən bir təkə. Və qurtuluş qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş yaşar dişi quzu - bu, Exranın oğlu Faqielin hədiyyəsi idi. On ikinci gündə Naftali oğullarının hökmdarı Enanın oğlu Axire. Onun hədiyyəsi: bir gümüş qab, çəkisi yüz otuz, bir gümüş piyalə, yetmiş şekel müqəddəs şekelə görə, hər ikisi yağla qarışdırılmış incə unla dolu, qurban üçün. Qızıldan olan on şekel çəkiyə malik bir buxurdan, buxurla dolu. Bir dana öküzlərdən, bir qoç, bir illik quzu yandırma qurbanı üçün və bir təkə keçilərdən günah üçün. Və qurtuluş qurbanı üçün iki düyə, beş qoç, beş təkə, beş yaşar dişi quzu - bu, Enan oğlu Axiranın hədiyyəsi idi. Bu, qurbangahın təqdis edilməsi idi o gün ki, onu məsh etdilər, İsrail oğullarının rəhbərlərindən: on iki gümüş qab, on iki gümüş kasa, on iki qızıl buxurdan. Bir qab yüz otuz şekel, bir piyalə yetmiş şekel idi; qabların bütün gümüşü iki min dörd yüz şekel idi, müqəddəs şekelə görə. Qızıl buxurdanlar on iki ədəd, buxurla dolu, buxurdanların bütün qızılı yüz iyirmi qızıl. Yandırma qurbanı üçün bütün öküzlər: on iki dana, on iki qoç, on iki bir illik quzu və onların taxıl təqdimləri və onların içki təqdimləri, həmçinin günah qurbanı üçün keçilərdən on iki təkə. Bütün öküzlər qurtuluş qurbanı üçün: iyirmi dörd düyə, altmış qoç, altmış illik təkə, altmış illik qüsursuz quzu. Bu, qurbangahın təqdisi idi, onun əllərini doldurduqdan və onu

məsh etdikdən sonra. Musa şəhadət çadırına onunla danışmaq üçün daxil olanda, Rəbbin səsini eşitdi ki, ona yuxarıdan, şəhadət sandığının üzərində olan kəffarə örtüyündən, iki kərubun arasından danışırdı və onunla danışırdı.

8

Və Rəbb Musaya dedi: Harunla danış və ona de ki, lampaları quranda yeddi lampa lampanın ön tərəfinə işıq verəcək. Və Harun belə etdi: çıraqdanın bir tərəfindən onun önünə tərəf onun çıraqlarını yandırdı, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi. Və bu çıraqdanın quruluşu: möhkəm, qızıl, onun gövdəsi və onun zanbaqları, tamamilə möhkəm idi; Rəbbin Musaya göstərdiyi formaya görə, belə çıraqdanı etdi. Və Rəbb Musaya deyərək danışdı: Levililəri İsrail övladlarının arasından götür və onları təmizləyəcəksən. Və beləcə onların təmizlənməsini edəcəksən, onları təmizləmə suyu ilə səpəcəksən, və ülgüc onların bütün bədəninə gələcək, və onlar paltarlarını yuyacaqlar, və təmiz olacaqlar. Və onlar öküzlərdən bir dana götürəcəklər, bunun qurbanı isə yağda qarışdırılmış incə un olacaq, və sən günah qurbanı üçün öküzlərdən bir illik dana götürəcəksən. Və sən Levililəri Şəhadət çadırının qarşısına gətirəcəksən və İsrail oğullarının bütün camaatını toplayacaqsan. Və sən Levililəri Rəbbin qarşısına gətirəcəksən və İsrail oğulları öz əllərini Levililərin üzərinə qoyacaqlar. Və Harun Levililəri İsrail oğullarından Rəbbin qarşısında təqdim olaraq ayıracaq və onlar Rəbbin işlərini görmək üçün olacaqlar. Levililər isə əllərini

buzovların başları üzərinə qoyacaqlar və sən birini günah qurbanı kimi, birini də yandırma qurbanı kimi Rəbbə təqdim edəcəksən ki, onlar üçün kəffarə edilsin. Və sən Levililəri Rəbbin qarşısında, Harunun qarşısında və onun oğullarının qarşısında qoyacaqsan və onları Rəbbin qarşısında təqdimə kimi verəcəksən. Və sən Levililəri İsrail oğullarının arasından ayıracaqsan və onlar mənim olacaq. Və bundan sonra Levililər Şəhadət Çadırının işlərini görmək üçün daxil olacaqlar, sən onları təmizləyəcəksən və onları Rəbbin hüzurunda təqdim edəcəksən. Çünki bunlar mənə İsrail oğullarının arasından təqdim kimi verilmişlər, İsrail oğullarının arasından bütün bətni açanların, bütün ilkdoğanların əvəzinə onları özümə götürmüşəm. Çünki mənə məxsusdur hər ilkdoğulan İsrail oğulları arasında, insanlardan heyvanlara qədər; hansı gündə vurdum hər ilkdoğulanı Misir torpağında, təqdis etdim onları özümə, və aldım Levililəri bütün ilkdoğulanın əvəzinə İsrail oğulları arasında. Və mən Levililəri təqdim olaraq Haruna və onun oğullarına İsrail oğullarının arasından geri verdim ki, İsrail oğullarının işlərini Şəhadət çadırında işləsinlər və İsrail oğulları üçün kəffarə etsinlər, və İsrail oğulları arasında müqəddəs şeylərə yaxınlaşan olmayacaq. Musa, Harun və bütün İsrail oğullarının yığıncağı Levililərə Rəbbin Musaya Levililər haqqında əmr etdiyi kimi etdilər; İsrail oğulları onlara belə rəftar etdilər. Və Levililər özlərini təmizlədilər və paltarlarını yudular, və Harun onları Rəbbin önündə təqdimə verdi, və Harun onları təmizləmək üçün onlar haqqında kəffarə etdi. Və bundan sonra Levililər öz xidmətlərini yerinə yetirmək üçün Şəhadət çadırına Harunun və onun oğullarının qarşısında daxil

oldular; Rəbbin Musa vasitəsilə Levililər haqqında əmr etdiyi kimi, onlara belə edildi. Və Rəbb Musaya danışdı, deyərək: bu, Levililər haqqındadır; iyirmi beş yaşından və yuxarı, onlar Şəhadət çadırında işləmək üçün daxil olacaqlar; Və əlli yaşından o, xidmətdən çəkiləcək və daha işləməyəcək. Və onun qardaşı şəhadət çadırında keşik çəkməyə xidmət edəcək, lakin iş görməyəcək, beləcə Levililərə onların keşiklərində edəcəksən.

9

Və Rəbb Musaya Sinay səhrasında danışdı, ikinci ildə, onların Misir torpağından çıxdıqdan sonra, birinci ayda, deyərək: de və İsrailin oğulları Pasxa bayramını onun vaxtında etsinlər, birinci ayın on dördüncü günündə axşama doğru, onu vaxtlarına görə edəcəksən; onun qanununa görə və onun qaydalarına görə onu edəcəksən. Və Musa İsrail oğullarına danışdı ki, Pasxanı keçirsinlər ayın on dördüncü günündə Sina səhrasında. Rəbb Musaya necə əmr etdisə, İsrail oğulları da elə etdilər. Və o kişilər gəldilər ki, bir insanın ruhu üzərində murdar idilər, və o gündə Pasxa bayramını etməyə bacarmadılar; və o gündə Musanın və Harunun qarşısında yaxınlaşdılar; Və o kişilər ona dedilər: biz bir insanın ruhu üzərində murdarıq; ona görə İsrail oğullarının ortasında onun vaxtında Rəbbə hədiyyəni təqdim etməkdən geri qalaqmı? Və Musa onlara dedi: orada dayanın və mən eşidəcəyəm Rəbb sizin haqqınızda nə əmr edəcək. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrailin oğullarına de ki, hər hansı adam ki bir adamın ruhu üzərində murdar olsa, yaxud sizdən

uzaq yolda olsa, yaxud sizin nəsillərinizə, o da Rəbb üçün Pasxa bayramını ikinci ayın on dördüncü günündə edəcək; axşama tərəf edəcəklər onu, mayasız çörəklər və acı otlarla yeyəcəklər onu. Ondan səhərə heç nə qoymayacaqlar və onun sümüyünü qırmayacaqlar, Pasxa qanununa görə onu edəcəklər. Əgər bir insan təmiz olsa və uzaq yolda olmasa, lakin Pasxa bayramını keçirməkdə gecikərsə, o can öz xalqından məhv ediləcək, çünki o, Rəbbə hədiyyəsini öz vaxtında gətirmədi və o insan öz günahını alacaq. Əgər sizin torpağınızda yaşayan qərib sizə yaxınlaşsa və Rəbbə Pasxa keçirsə, Pasxanın qanununa və onun qaydasına görə onu edəcək, sizə, qəribə və torpağın yerlisi üçün bir qanun olacaq. Və çadırın qurulduğu gün bulud şəhadət evini, çadırı örtdü və axşam çadırın üzərində səhərə qədər od görünüşü kimi idi. Beləcə davamlı olaraq olurdu: bulud onu gündüzlər örtürdü və od şəkli gecələr. Və bulud çadırdan qalxanda İsrail oğulları yola düşürdülər, və bulud harada dayanardısa, İsrail oğulları orada düşərgə salırdılar. Rəbbin əmri ilə İsrail oğulları düşərgə quracaqlar və Rəbbin əmri ilə yola düşəcəklər. Bulud çadırın üzərində kölgə saldığı bütün günlərdə İsrail oğulları düşərgə quracaqlar. Və nə vaxt bulud çadır üzərində daha çox günlər qalır, İsrail oğulları Allahın keşiyini saxlayacaqlar və yola düşməyəcəklər. Və belə olacaq ki, nə vaxt bulud çadırın üzərində bir neçə gün qalsa, Rəbbin səsinə görə düşərgə salacaqlar və Rəbbin əmrinə görə yola düşəcəklər. Və bulud axşamdan səhərə qədər olanda və bulud səhər qalxanda, onlar gündüz və ya gecə yola düşəcəklər. Ayın günləri artdıqca, bulud onun üzərində kölgə saldıqca, İsrail oğulları düşərgə quracaqlar və ayrılmayacaqlar. Ona görə ki, Rəbbin

əmri ilə yola düşəcəklər, Rəbbin keşiyini saxladılar Rəbbin əmri ilə Musanın əli vasitəsilə.

10

Və Rəbb Musaya dedi: özün üçün iki gümüş şeypur düzəlt, onları döyülmüş düzəldəcəksən, və onlar sənin üçün yığıncağı çağırmaq və düşərgələri qaldırmaq üçün olacaq. Və sən onlarla şeypur çalacaqsan, və bütün camaat şəhadət çadırının qapısında toplanacaq. Əgər isə biri ilə şeypur çalsalar, bütün hökmdarlar, İsrailin rəhbərləri sənin yanına gələcəklər. Və siz siqnal üçün şeypur çalacaqsınız, və şərqdə düşərgə quran düşərgələr yola düşəcək; və siz ikinci siqnal üçün şeypur çalacaqsınız, və cənubda düşərgə quran düşərgələr yola düşəcək; və siz üçüncü siqnal üçün şeypur çalacaqsınız, və dəniz yanında düşərgə quran düşərgələr yola düşəcək; və siz dördüncü siqnal üçün şeypur çalacaqsınız, və şimala tərəf düşərgə quran düşərgələr yola düşəcək; onların yola düşməsində siqnalla şeypur çalacaqlar. Və icmanı yığdığınız zaman şeypuru çalacaqsınız, amma işarə ilə deyil. Və Harunun oğulları olan kahinlər boruları çalacaqlar, və bu sizin üçün nəsillərinizə əbədi qanun olacaq. Əgər siz öz torpağınızda sizə qarşı duran düşmənlərə qarşı müharibəyə çıxsanız və surnayları çalsanız, Rəbbin qarşısında xatırlanacaqsınız və düşmənlərinizdən xilas olacaqsınız. Sizin sevinc günlərinizdə, bayramlarınızda və yeni aylarınızda yandırma qurbanları və xilas qurbanlarınız üzərində surnayla səslənəcəksiniz və bu, Allahınızın qarşısında

sizə xatırlatma olacaq; mən Rəbb sizin Allahınızam. Və belə oldu ki, ikinci ilin ikinci ayının iyirmisində bulud şəhadət çadırından qalxdı. Və İsrail oğulları öz ərzaqları ilə Sina səhrasında yola çıxdılar, və bulud Faran səhrasında dayandı. Və onlar Rəbbin səsi vasitəsilə Musanın əli ilə birinci olaraq yola çıxdılar. Və Yəhuda oğullarının düşərgə düzəni öz qüvvələri ilə birinci yola çıxdılar, və onların qüvvəsinin üzərində Aminadabın oğlu Nasson idi. və İssakar oğullarının qəbiləsinin qüvvəsi üzərində Soqarın oğlu Natanael. və Zabulun oğullarının qəbiləsinin qüvvəsi üzərində Xelonun oğlu Eliab. Və onlar çadırı söküb atacaqlar, və Gedsonun oğulları və Merarinin oğulları, çadırı daşıyanlar, yola çıxacaqlar. Və Ruvenin düşərgə düzəni öz qüvvəsi ilə yola çıxdı və onların qüvvəsinin başında Şedeur oğlu Elisur və Şimeon oğullarının qəbiləsinin qüvvəsinin başında Surişadday oğlu Şelumiel Və Qad oğullarının qəbiləsinin qoşunu üzərində Raquelin oğlu Elisaf. Və Kahatın oğulları müqəddəs şeyləri qaldıraraq yola çıxacaqlar və onlar gələnə qədər çadırı quracaqlar. Və Efrayim düşərgəsinin düzəni öz qüvvəsi ilə yola çıxacaq, və onların qüvvəsinin üzərində Ammihudun oğlu Elişama olacaq. Və Mənəşşe oğullarının qəbiləsinin qüvvəsi üzərində Fadassurun oğlu Qamaliel. Və Binyamin oğulları qəbiləsinin qoşunu üzərində Gideoni oğlu Abidan. Və Dan oğullarının düşərgə bölməsi yola düşəcək, bütün düşərgələrin sonuncusu, öz qüvvələri ilə; və onların qüvvəsinin başında Axiezer, Amişadday oğlu. Və Aşer oğullarının qəbiləsinin qüvvəsi üzərində Exran oğlu Faqiel. Və Naftali oğulları qəbiləsinin qoşunu üzərində Enan oğlu Axire. Bunlar İsrail oğullarının qoşunları idi və onlar öz qüvvələri ilə yola çıxdılar.

Və Musa Midyanlı Raquelin oğlu Hobaba, Musanın qayınatası ilə dedi: Biz Rəbbin dediyi yerə gedirik, bunu sizə verəcəyəm, bizimlə gəl və sənə yaxşılıq edəcəyik, çünki Rəbb İsrail haqqında yaxşı söz danışdı. Və ona dedi: Getməyəcəyəm, əksinə öz torpağıma və öz nəslimin yanına gedəcəyəm. Və dedi: Bizi tərk etmə, çünki səhrada bizimlə idin və bizim aramızda ağsaqqal olacaqsan. Və əgər bizimlə gedərsən, Rəbbin bizə edəcəyi bütün yaxşılıqları sənə də edəcəyik və sənə yaxşılıq edəcəyik. Və onlar Rəbbin dağından üç günlük yol qət etdilər və Rəbbin əhd sandığı onlardan əvvəl üç günlük yol gedirdi ki, onlar üçün istirahət yeri kəşf etsin. Və elə oldu ki, sandığı qaldıranda Musa dedi: Qalx, ey Rəbb, və qoy Sənin düşmənlərin dağılsın, qoy Səndən nifrət edənlərin hamısı qaçsın. Və o dincəlməkdə dedi: Geri dön, ey Rəbb, minlərlə, on minlərlə İsraildə. Və bulud onların üzərində kölgə salırdı gündüzlər, onları düşərgədən qaldırarkən.

11

Və xalq Rəbbin qarşısında pis şeylər deyinirdi, və Rəbb eşitdi, və qəzəblə qəzəbləndi, və Rəbb tərəfindən onların arasında od alovlandı, və düşərgənin bir hissəsini uddu. Və xalq Musaya qışqırdı, və Musa Rəbbə dua etdi, və od söndü. Və o yerin adı Yanğın adlandırıldı, çünki Rəbbin tərəfindən onların arasında od alovlandı. Və onların arasında olan qarışıq camaat şiddətli istək göstərdi, və oturub ağladılar İsrail oğulları da, və dedilər: Kim bizə ət yedirdəcək? Biz Misirdə pulsuz yediyimiz balıqları xatırladıq. Və balqabaqları, və qovunları, və kəvəri, və

soğanları, və sarımsaqları. İndi isə canımız tamamilə qurumuşdur, gözlərimiz mannadan başqa heç nə görmür. Manna isə kişniş toxumu kimidir və onun görünüşü kristal görünüşüdür. Və xalq gəzib dolaşırdı və toplardı, və onu dəyirmanda üyüdürdülər, həvəngdə sürtürdülər, qazanda qaynardırdılar və kökələr hazırlayırdılar, və onun dadı yağdan hazırlanmış kökənin dadı kimi idi. Və gecə düşərgənin üzərinə şeh düşəndə, onun üzərinə manna enirdi. Və Musa onların ağlamasını eşitdi, hər biri öz qapısının yanında, öz tayfalarına görə, və Rəbb çox qəzəbləndi, və Musanın gözündə bu pis idi. Və Musa Rəbbə dedi: Niyə Sən öz quluna əziyyət verdin və niyə mən Sənin qarşında lütf tapmadım ki, bu xalqın yükünü mənim üzərimə qoyasan? Məgər mən qarnımda götürdüm bütün bu xalqı, yoxsa mən onları doğdum? Niyə mənə deyirsən ki, onu öz qoynuna götür, sanki dayə əmizdirən uşağı qaldırır kimi, o torpağa ki, sən onların atalarına and içmişdin? Haradan mənə ət tapım ki, bütün bu xalqa verim? Çünki onlar mənim üzərimdə ağlayırlar və deyirlər: Bizə ət ver ki, yeyək. Mən tək bu xalqı daşıya bilməyəcəyəm, çünki bu söz mənim üçün çox ağırdır. Əgər sən mənə belə edirsənsə, məni öldür, əgər sənin yanında mərhəmət tapmışamsa ki, mənim əzabımı görməyim. Və Rəbb Musaya dedi: Mənə İsrailin ağsaqqallarından yetmiş kişi yığ, onları özün bilirsən ki, bunlar xalqın ağsaqqalları və katibləridir, eləcə də onları şəhadət çadırına gətirəcəksən və orada sənlə dayanacaqlar. Və Mən enəcəyəm və orada sənlə danışacağam, və sənin üzərində olan ruhdan götürüb onların üzərinə qoyacağam, və onlar xalqın yükünə sənlə birgə kömək edəcəklər, və sən tək özün onu daşımayacaqsan. Və xalqa

deyəcəksən: Özünüzü sabaha görə təmizləyin və ət yeyəcəksiniz; çünki Rəbbin önündə ağladınız və dediniz: Kim bizə ət yedirdəcək? Çünki bizim üçün Misirdə yaxşı idi və Rəbb sizə ət verəcək və siz ət yeyəcəksiniz. Bir gün yeyəcəksiniz yox, iki də yox, beş gün də yox, on gün də yox, iyirmi gün də yox, bir ayın günlərinə qədər yeyəcəksiniz, burnunuzdan çıxana qədər, və sizin üçün xoleraya çevriləcək, çünki itaətsizlik etdiniz Rəbbə, kim sizdədir, və ağladınız onun qarşısında, deyərək, niyə biz Misirdən çıxdıq. Və Musa dedi: Altı yüz min piyada olan xalq var ki, mən onların arasındayam; və sən dedin ki, onlara yeməyə ət verəcəyəm və bir ay günlər yeyəcəklər. Qoyunlar və öküzlər onlar üçün kəsiləcəkmi və onlara kifayət edəcəkmi? Yoxsa dənizin bütün balığı onlar üçün toplanacaq və onlara kifayət edəcək? Və Rəbb Musaya dedi: Rəbbin əli kifayət etməyəcəkmi? Artıq biləcəksən ki, mənim sözüm səni tutub keçəcək, ya yox. Və Musa çıxdı və xalqa Rəbbin sözlərini danışdı, və xalqın ağsaqqallarından yetmiş kişi topladı, və onları çadırın ətrafında qurdu. Və Rəbb buludda endi və onunla danışdı, və onun üzərində olan ruhdan götürüb yetmiş nəfər ağsaqqalın üzərinə qoydu. Ruh onların üzərinə dincəldiyi zaman onlar peyğəmbərlik etdilər, lakin bir daha davam etmədilər. Və iki kişi düşərgədə qaldı, birinin adı Eldad, ikincinin adı Medad idi. Onların üzərinə ruh endi və bunlar qeydə alınmışlardan idilər, lakin çadıra gəlmədilər və düşərgədə peyğəmbərlik etdilər. Və qaçıb gələn cavan adam Musaya xəbər verdi və dedi: Eldad və Medad düşərgədə peyğəmbərlik edirlər. Və Nun oğlu Yeşua, Musanın yanında duran seçilmiş şəxs, cavab verərək dedi: Ağam Musa, onları dayandır. Və Musa ona dedi: Mənim üçün

qısqanırsan? Kaş Rəbb Öz ruhunu onların üzərinə verəndə bütün xalqı peyğəmbər olaydı! Və Musa özü və İsrailin ağsaqqalları düşərgəyə getdilər. Və bir ruh Rəbbin yanından çıxdı və dənizdən bildirçinlər gətirib keçirdi, və onları düşərgənin üzərinə atdı - buradan bir günlük yol, buradan bir günlük yol, düşərgənin ətrafında, yerdən sanki iki dirsək hündürlükdə. Və xalq qalxaraq bütün günü, bütün gecəni və növbəti günü topladılar bildirçinləri; ən az toplayan on ölçü topladı və onları özləri üçün düşərgənin ətrafında soyutdular. Ət hələ onların dişlərində idi, tükənməzdən əvvəl, və Rəbb xalqa qarşı qəzəbləndi, və Rəbb xalqı çox böyük zərbə ilə vurdu. Və o yerin adı İstək Qəbirləri adlandırıldı, çünki orada istək çəkən xalqı basdırdılar. İstəklər qəbirlərindən xalq Aserota köçdü və xalq Aserothda yerləşdi.

12

Və Məryəm və Harun Musanın əleyhinə danışdılar onun aldığı efiop qadına görə, çünki Musa efiop qadın almışdı, və dedilər, məgər Rəbb yalnız Musa ilə danışıb? O, bizə də danışmadı? Və Rəbb eşitdi. Və insan Musa yer üzündə olan bütün insanlardan çox həlim idi. Və Rəbb dərhal Musaya, Haruna və Məryəmə dedi: Siz üçünüz şəhadət çadırına çıxın. Və üçü şəhadət çadırına çıxdılar, və Rəbb bulud sütununda endi, və şəhadət çadırının qapısının üzərində dayandı, və Harun və Məryəm çağırıldılar, və hər ikisi çıxdılar. Və onlara dedi: Mənim sözlərimi eşidin, əgər sizin peyğəmbəriniz Rəbb üçün olsa, görüntüdə ona özümü

tanıdacağam və yuxuda ona danışacağam. Mənim qulum Musa belə deyil, o bütün evimdə etibarlıdır; Onunla üz-üzə danışacağam, aşkar şəkildə, tapmacalarla deyil, və o Rəbbin izzətini gördü; bəs niyə mənim qulum Musanın əleyhinə danışmaqdan qorxmadınız? Və Rəbbin qəzəbi onların üzərinə gəldi və O getdi. Və bulud çadırdan çəkildi və budur, Məryəm qar kimi cüzamlı idi. Harun Məryəmə baxdı və budur, o cüzamlı idi. Və Harun Musaya dedi: Yalvarıram, ağam, günahı bizə yükləmə, çünki cahilcəsinə davrandıq və günah etdik. Qoy o, ölümə bərabər olmasın, sanki anasının bətnindən çıxan düşük kimi, hansı ki onun ətinin yarısını yeyir. Və Musa Rəbbə qışqırdı və dedi: Ey Tanrı, sənə yalvarıram, onu sağalt. Və Rəbb Musaya dedi, əgər onun atası tüpürərək onun üzünə tüpürsəydi, o yeddi gün utanmazdımı? O, yeddi gün düşərgənin xaricində ayrılsın və bundan sonra daxil olacaq. Və Məryəm yeddi gün düşərgədən kənarda ayrıldı, və xalq Məryəm təmizlənənə qədər yola çıxmadı. Və bundan sonra xalq Aserotdan yola çıxdı və Paran səhrasında düşərgə saldılar.

13

Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: özün üçün kişilər göndər və qoy onlar Kənanlıların torpağını casusluq etsinlər, hansını ki mən İsrail oğullarına mülk olaraq verirəm; hər qəbiləyə görə bir kişi, onların atalarının nəsillərinə görə onları göndərəcəksən, hamısı onlardan rəhbər olsun. Və Musa onları Paran çölündən Rəbbin səsi vasitəsilə göndərdi, bunların hamısı İsrail

oğullarının rəhbərləri olan kişilər idi. Və bunlar onların adları: Ruven qəbiləsindən Zakkur oğlu Şamuel. Simeon qəbiləsindən Souri oğlu Saphat. Yəhuda qəbiləsindən Yefunnenin oğlu Kaleb. İssakar qəbiləsindən Yusifin oğlu İqal. Efrayim qəbiləsindən Nun oğlu Hoşea. Benyamin qəbiləsindən Rafunun oğlu Palti. Zebulun tayfasından Sudi oğlu Gudi'el. Yusifin qəbiləsindən, Menaşşenin oğullarından Susi oğlu Qaddi. Dan qəbiləsindən Qamali oğlu Ammiel. Asher qəbiləsindən Sathour, Mikayılın oğlu. Neftali qəbiləsindən Nabi, Sabinin oğlu. Qad tayfasından Makxinin oğlu Qudiel. Bunlar Musanın torpağı göz-gözə görmək üçün göndərdiyi kişilərin adlarıdır, və Musa Nun oğlu Huşeni Yeşua adlandırdı. Və Musa onları Kənan torpağını kəşf etmək üçün göndərdi və onlara dedi: bu səhra ilə yuxarı gedin və dağa qalxacaqsınız və torpağın necə olduğunu görəcəksiniz və onun üzərində yaşayan xalqı görəcəksiniz, güclüdürlər ya zəif, azdırlar ya çox. Və bu torpaq necədir ki, bunlar orada məskunlaşıblar - yaxşıdır ya pisdir, və bu şəhərlər necədir ki, bunlar orada yaşayırlar - qalalıdır ya qalasızdır. Və torpaq necədir, məhsuldar yoxsa qısır; orada ağaclar var ya yox; və səbir edib torpağın meyvələrindən alacaqsınız. Və günlər, bahar günləri, üzümün qabaqcıllarıdır. Və onlar yuxarı gedib Sin səhrasından Rəhoba qədər torpağı kəşf etdilər, Hamata daxil olanlar. Və onlar səhraya çıxdılar və Xevrona qədər getdilər, və orada Aximan və Şeşay və Talmay, Enaxın nəsilləri var idi, və Xevron Misirin Tanis şəhərindən yeddi il əvvəl tikilmişdi. Onlar üzüm salxımının dərəsinə gəldilər və oranı kəşf etdilər. Oradan bir budaq kəsdilər ki, üzərində bir üzüm salxımı var idi və onu dirəklər üzərində qaldırdılar, həmçinin narlardan və

əncirlərdən. Və onlar o yeri Üzüm Salxımı Dərəsi adlandırdılar, çünki İsrail oğulları oradan üzüm salxımı kəsmişdilər. Və onlar qırx gündən sonra torpağı kəşf edərək oradan geri döndülər. Və gedib Musanın və Harunun və bütün İsrail oğullarının yığıncağının yanına gəldilər, Paran səhrasında Qadeşə; və onlara və bütün yığıncağa cavab verdilər, və torpağın meyvəsini göstərdilər, və ona danışdılar, və dedilər: bizi göndərdiyin torpağa gəldik, süd və bal axan torpaq; və bu onun meyvəsidir. Amma orada yaşayan millət cəsarətlidir, şəhərlər isə çox böyük, möhkəmləndirilmiş və divarlanmışdır, və biz orada Anakın nəslini görmüşük. Və Amaleq cənub tərəfdəki torpaqlarda yaşayır, Xetlilər, Xivlilər, Yevuslular və Emorlular dağlıq ərazilərdə yaşayır, Kənanlılar isə dəniz sahilində və İordan çayı boyunca yaşayır. Və Kaleb xalqı Musanın yanında susturdu və ona dedi: Xeyr, əksinə, qalxıb gedəcəyik və oranı miras olaraq alacağıq, çünki biz onlara qarşı qadir olacağıq. Və onunla birlikdə yuxarı qalxmış adamlar dedilər: Biz yuxarı qalxmırıq, çünki millətə doğru qalxmağa qadir deyilik, çünki onlar bizdən daha güclüdür. Və onlar kəşf etdikləri yerin haqqında İsrail oğullarına heyrət gətirən xəbər çıxartdılar, deyərək: kəşf etmək üçün keçdiyimiz yer, orada yaşayanları udan bir yerdir, və orada gördüyümüz bütün xalq böyük ölçülü adamlardır. Və biz orada nəhəngləri görmüşük, və biz onların qarşısında çəyirtkələr kimi idik, lakin biz həqiqətən də onların qarşısında belə idik.

14

Və bütün camaat səsini qaldıraraq ağladı, və xalq həmin gecəni boyu ağladı. Və bütün İsrail oğulları Musa və Harunun əleyhinə deyinirdilər, və bütün camaat onlara dedi: Kaş biz Misir torpağında öləydik, yaxud bu səhrada öləydik! Niyə Rəbb bizi bu torpağa gətirir ki, müharibədə həlak olaq? Bizim qadınlarımız və uşaqlarımız talan olunacaq; indi buna görə Misirə dönmək daha yaxşıdır. Və bir-birlərinə dedilər: gəlin özümüzə rəhbər seçək və Misirə qayıdaq. Və Musa və Harun İsrail oğullarının bütün yığıncağının qarşısında üzüstə düşdülər. Yuşa Nun oğlu və Kalev Yefunne oğlu torpağı kəşf edənlərdən olaraq paltarlarını cırdılar və İsrail oğullarının bütün camaatına dedilər ki, bizim kəşf etdiyimiz torpaq çox-çox yaxşıdır. Əgər Rəbb bizi seçirsə, bizi bu torpağa gətirəcək və onu bizə verəcək, torpaq ki, süd və bal axır. Amma Rəbbə qarşı üsyankar olmayın, siz isə yerin xalqından qorxmayın, çünki onlar sizin üçün yeməkdir, çünki vaxt onlardan uzaqlaşıb, Rəbb isə bizimlə olduğu üçün onlardan qorxmayın. Və bütün yığıncaq onları daşlarla daşqalaq etmək istədiyini dedi, və Rəbbin izzəti buludda, şəhadət çadırının üzərində İsrailin bütün oğullarına göründü. Və Rəbb Musaya dedi: Nə vaxta qədər bu xalq məni qəzəbləndirir? Və nə vaxta qədər onlar mənə inanmayacaqlar bütün o əlamətlərə görə ki, mən onların arasında göstərdim? Mən onları ölümlə vuracağam və onları məhv edəcəyəm, və səni və atanın evini böyük millətə çevirəcəyəm, bundan da çox daha böyük. Və Musa Rəbbə dedi, və Misir eşidəcək ki, sən öz gücünlə bu xalqı onların arasından çıxartdın. Lakin bu yerin üzərində yaşayan hamı eşitmişdir ki, sən bu xalqın içində Rəbbsən, ey Rəbb, sən gözlərə qarşı gözlərlə görünürsən, və sənin buludun

onların üzərində dayanmışdır, və sən gündüz bulud sütununda onlardan əvvəl gedirsən, və gecə od sütununda. Və sən bu xalqı bir adam kimi məhv edəcəksən və sənin adını eşitmiş millətlər deyəcək: Rəbb bu xalqı onlara and içdiyi torpağa gətirə bilmədiyi üçün onları səhrada yıxdı. Və indi qoy ucaldılsın sənin qüvvən, ey Rəbb, hansı tərzdə dedin, deyərək: Rəbb səbirlidir və mərhəmətdə boldur və həqiqidir, götürür qanunsuzluqları və ədalətsizlikləri və günahları, və təmizləməklə təmizləməyəcək günahkarı, qaytarır ataların günahlarını uşaqların üzərinə üçüncü və dördüncü nəslə qədər. Bu xalqın günahını böyük mərhəmətinə görə bağışla, necə ki onlara Misirdən indiyə qədər lütfkar oldun. Və Rəbb Musaya dedi: Sənin sözünə görə onlara mərhəmətliyəm. Amma mən yaşayıram və mənim adım yaşayandır, və Rəbbin izzəti bütün yer üzünü dolduracaq. Çünki bütün kişilər ki mənim şöhrətimi gördülər və əlamətləri ki mən Misirdə və səhrada etdim, və məni bu onuncu dəfə sınadılar və mənim səsimə qulaq asmadılar, həqiqətən onlar torpağı görməyəcəklər ki mən onların atalarına and içdim; amma onların uşaqları ki burada mənimlədir, nə qədər ki yaxşı nə də pisi bilmirlər, hər cavan təcrübəsiz, bunlara torpağı verəcəyəm; bütün məni qəzəbləndirənlər isə onu görməyəcəklər. Amma mənim oğlum Kaleb, çünki başqa ruh ondadır və mənə tabe oldu, onu oraya daxil olduğu torpağa gətirəcəyəm və onun nəsli onu miras alacaq. Amaleq və Kənanlı dərədə yaşayır, sabah geri dönün və səhraya doğru yola çıxın, Qırmızı dənizin yolu ilə. Və Rəbb Musaya və Haruna dedi: Nə vaxtadək bu pis camaat? Onların özləri mənim qarşımda deyindikləri şeyi, İsrail oğullarının sizin haqqınızda deyindikləri deyinməni eşitmişəm.

Onlara dedim: Yaşayıram mən, - deyir Rəbb, - mənim qulaqlarıma necə danışmısınızsa, sizə də elə edəcəyəm. Bu səhrada sizin cəsədləriniz düşəcək; və bütün sayılmışlarınız və sizin iyirmi yaşından yuxarı olanlarınız, neçə nəfər mənim əleyhimə giley etdi; siz o torpağa girməyəcəksiniz ki, onun üzərində sizi məskunlaşdırmaq üçün əlimi uzatdım; ancaq Yefunne oğlu Kaleb və Nun oğlu Yeşua. Və uşaqlar ki, siz dediniz talan olacaq, mən onları torpağa gətirəcəyəm; və onlar torpağı miras alacaqlar ki, siz ondan üz döndərdiniz. Və sizin əzalarınız bu səhrada düşəcək. Sizin oğullarınız qırx il səhrada yaşayacaqlar və sizin əxlaqsızlığınızın cəzasını daşıyacaqlar, ta ki sizin bədənləriniz səhrada məhv olana qədər. Torpağı casusluq etdiyiniz günlərin sayına görə, qırx gün, hər gün üçün bir il, qırx il günahlarınızın cəzasını çəkəcəksiniz və mənim qəzəbimin şiddətini biləcəksiniz. Mən Rəbb danışdım, həqiqətən bu pis cəmiyyətə, mənim əleyhimə toplanmış bu cəmiyyətə beləcə edəcəyəm, bu səhrada məhv olacaqlar və orada öləcəklər. Və o adamlar ki, Musa onları torpağı kəşfiyyat etmək üçün göndərmişdi, və gəlib icmaya torpaq haqqında pis sözlər çıxartmaq üçün ona qarşı zümzümə etdilər, və torpağa qarşı pis danışan o adamlar Rəbbin önündə zərbə ilə öldülər. Və Nun oğlu Yeşua və Yefunne oğlu Kaleb torpağı gözdən keçirmək üçün getmiş o adamlardan sağ qaldılar. Və Musa bu sözləri bütün İsrail oğullarına danışdı və xalq çox yas tutdu. Və səhər tezdən qalxaraq dağın zirvəsinə qalxdılar və dedilər: Budur, biz Rəbbin dediyi yerə qalxacağıq, çünki günah etdik. Və Musa dedi: Niyə siz Rəbbin sözünü pozursunuz? Sizin üçün uğurlu olmayacaq. Qalxmayın, çünki Rəbb sizinlə deyil və düşmənlərinizin

qarşısında məğlub olacaqsınız. Çünki Amaleq və Kənanlı orada sizin qarşınızdadır və siz qılıncla həlak olacaqsınız, ona görə ki siz Rəbbə itaətsizlik edərək üz çevirdiniz və Rəbb sizdə olmayacaq. Və məcbur edərək, onlar dağın zirvəsinə qalxdılar, amma Rəbbin əhd sandığı və Musa düşərgədən hərəkət etmədilər. Və Amaleq və o dağda yaşayan Kənanlı aşağı endi və onları geri çevirdi və onları Hormaya qədər qırdı və düşərgəyə geri döndü.

15

Və Rəbb Musaya dedi: İsrail oğullarına danış və onlara de ki, nə vaxt mən sizə verdiyim məskunlaşma torpağınıza daxil olasınız və Rəbbə yandırma qurbanları edəcəksən, tam yandırma qurbanı və ya qurban, nəziri yerinə yetirmək üçün, ya könüllü olaraq, ya da bayramlarınızda Rəbbə xoş ətir qoxusu etmək üçün, öküzlərdən və ya qoyunlardan. Və öz hədiyyəsini Rəbbə təqdim edən şəxs incə undan onuncu oifinin dörddə bir hin yağla qarışdırılmış qurbanını gətirəcək. Və şərabı içki təqdimi üçün hinin dörddə biri qədər yandırma qurbanı üzərində və ya qurban üzərində bir quzu üçün edəcəksiniz, bu qədər təqdimi ətirli qoxu olaraq Rəbbə. Və qoç üçün, nə vaxt siz onu yandırma qurbanına yaxud qurbana edirsinizsə, edəcəksən incə unun qurbanını iki onda bir hissəsini yağda qarışdırılmış hinin üçdə biri ilə; Və şərabı içmə təqdiməsi üçün hinin üçdə birini gətirəcəksiniz xoş ətir olaraq Rəbbə. Əgər siz öküzlərdən yandırma qurbanı və ya əhdi yerinə yetirmək üçün qurban və

ya Rəbbə qurtuluş qurbanı etsəniz, o, gənc öküz üçün yağda qarışdırılmış incə undan üç onda birini qurban gətirəcək, yarım hin. Və şərabı içki təqdimi üçün hinin yarısı qədər, Rəbbə xoş ətir qoxusu olan təqdim kimi. Beləcə edəcəksən bir dana üçün, ya bir qoç üçün, ya bir quzu üçün qoyunlardan ya da keçilərdən; hansıların sayına görə etsəniz, beləcə edəcəksiniz hər biri üçün, onların sayına görə. Hər yerli doğma Rəbbə xoş ətir qoxusu kimi belə təqdimlər gətirmək üçün beləcə edəcək. Əgər qonaq sizin aranızda yaşamağa gəlsə torpağınızda, ya da kim olursa-olsun nəsilləriniz boyu sizin aranızda yaşamağa gəlsə və Rəbbə xoş ətirli təqdimə təqdim etsə, hansı üsulla siz edirsiniz, eləcə də yığıncaq Rəbbə edəcək. Sizin üçün və aranızda yaşayan qonaqlar üçün bir qanun olacaq, nəsilləriniz üçün əbədi qanun, necə ki siz, eləcə də qonaq Rəbbin qarşısında olacaq. Sizin üçün və aranızda yaşayan qonaq üçün bir qanun və bir hüquq olacaq. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrailin oğullarına danış və onlara de: siz daxil olarkən torpağa ki, mən sizi ora gətirirəm, olacaq ki, nə vaxt siz torpağın çörəyindən yeyəcəksiniz, ayıracaqsınız təqdim, ayrılmış pay Rəbbə, xəmirinizin ilk məhsulunu. Çörəyi təqdim olaraq ayıracaqsınız; xırmandan olan təqdim kimi, belə ayıracaqsınız onu, xəmirinizin ilk məhsulu olaraq, və Rəbbə nəsilləriniz boyu təqdim verəcəksiniz. Nə vaxt siz günah edəcəksiniz və etməyəcəksiniz bütün bu əmrləri ki, Rəbb Musaya danışdı, necə ki Rəbb Musanın əli ilə sizə əmr etdi, o gündən ki Rəbb sizə əmr etdi və ondan sonra sizin nəsillərinizə, və olacaq əgər camaatın gözlərindən bilməyərəkdən baş versə, onda bütün camaat edəcək bir dana mal-qaradan qüsursuz yandırma qurbanı üçün xoş ətir iyinə

Rəbbə, və onun taxıl qurbanını və onun içmə təqdimini qaydaya görə, və bir təkə keçilərdən günah haqqında. Və kahin bütün İsrail oğullarının icması haqqında kəffarə edəcək, və onlara bağışlanacaq, çünki bu qeyri-iradi idi, və onlar öz hədiyyələrini Rəbbə təqdim gətirdilər, öz günahları haqqında Rəbbin önündə, öz qeyri-iradiləri haqqında. Və bütün İsrail oğullarının icmasına və aranızda yaşayan qəribə bağışlanacaq, çünki bu bütün xalq üçün qəsdən olmayan idi. Əgər bir ruh qəsdən olmayaraq günah edərsə, günah haqqında bir illik keçi gətirəcək. Və kahin bilmədən günah edən və Rəbbin önündə bilmədən günah edən ruh haqqında kəffarə edəcək, onun haqqında kəffarə etmək üçün. İsrail oğulları arasında yerli və onların arasında yaşayan qonaq üçün eyni qanun tətbiq olunacaq, əgər kimsə qəsdən olmayaraq günah edərsə. Və hansı ruh ki, təkəbbürlə hərəkət edə, istər yerli doğulmuşlardan, istərsə də gəlmələrdən olsun, bu, Allahı qəzəbləndirir, o ruh öz xalqından tamamilə məhv ediləcək, çünki Rəbbin sözünü həqir tutdu və onun əmrlərini pozdu; o ruh tamamilə məhv ediləcək, onun günahı özündədir. Və İsrail oğulları səhrada idilər və şənbə günü odun yığan bir kişi tapdılar. Və onu şənbə günü odun yığarkən tapanlar Musaya və Haruna, və İsrail oğullarının bütün yığıncağına gətirdilər. Və onu həbsxanaya qoydular, çünki onunla nə edəcəklərinə qərar verməmişdilər. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: O adam ölümlə öldürülsün, bütün camaat onu daşlarla daşqalaq etsin. Və bütün yığıncaq onu düşərgənin kənarına çıxartdı, və bütün yığıncaq onu düşərgənin kənarında daşlarla daşqalaq etdi, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi. Və Rəbb Musaya dedi: İsrail oğullarına danış və onlara de ki, özləri üçün paltarlarının guşələrinə

saçaqlar etsinlər nəsillərdən-nəsillərə və guşələrin saçaqlarına mavi ip qoysunlar. Və o sizin üçün saçaqlarda olacaq, və siz onları görəcəksiniz, və siz Rəbbin bütün əmrlərini xatırlayacaqsınız, və siz onları yerinə yetirəcəksiniz, və siz öz düşüncələrinizin arxasınca dönməyəcəksiniz, və gözlərinizin arxasınca ki, siz onların arxasınca zina edirsiniz, elə ki xatırlayasınız və mənim bütün əmrlərimi yerinə yetirəsiniz, və siz öz Allahınıza müqəddəs olacaqsınız. Mən Rəbbəm, sizi Misir torpağından çıxaran sizin Allahınızam, sizin Allahınız olmaq üçün, mən Rəbbəm, sizin Allahınızam.

16

Və Qorah, İzharın oğlu, Qohatın oğlu, Levinin oğlu, və Datan və Aviram, Eliavın oğulları, və On, Peletin oğlu, Ruvenin oğlu danışdı; və onlar Musanın qarşısında qalxdılar, və İsrail oğullarından iki yüz əlli adam, məclisin başçıları, şuraya çağırılmışlar və məşhur adamlar. Onlar Musanın və Harunun üzərinə toplaşdılar və dedilər: Bəsdir sizə, çünki bütün camaat, hamısı müqəddəsdir və onların içində Rəbb vardır. Bəs nə üçün siz Rəbbin camaatının üzərinə qalxırsınız? Və Musa eşidəndə üzüstə düşdü. Və Korah-a və onun bütün yığıncağına tərəf danışdı, deyərək: Allah Öz xalqını ziyarət etdi və müqəddəsləri tanıdı, və onları Özünə yaxınlaşdırdı, və Özü üçün seçdiklərini Özünə yaxınlaşdırdı. Bunu edin: özünüz üçün buxurdanlar götürün, ey Qorah və onun bütün camaatı, və onların üzərinə od qoyun, və onların üzərinə buxur qoyun Rəbbin qarşısında

sabah; və o kişi olacaq ki, Rəbb onu seçib, bu müqəddəsdir; kifayət etsin sizə, ey Levi oğulları. Musa Qoraha dedi: Mənim sözümə qulaq asın, ey Levi oğulları. Bu sizin üçün kiçik deyil ki, İsrailin Tanrısı sizi İsrail yığıncağından ayırdı və sizi Özünə yaxınlaşdırdı ki, Rəbbin çadırının xidmətlərini yerinə yetirəsiniz və çadırın qarşısında duraraq onlara qulluq edəsiniz? Və o səni və bütün qardaşlarını, Levi oğullarını özünlə birlikdə yaxınlaşdırdı, və siz həm də kahinlik etmək istəyirsiniz? Beləliklə, sən və bütün sənin yığıncağın ki, Allaha tərəf yığılmışdır, və Harun kimdir ki, siz onun əleyhinə mızıldayırsınız? Və Musa Eliabin oğulları Datan və Abiramı çağırmaq üçün göndərdi, və onlar dedilər: Biz çıxmırıq. Yox, kiçik şeydir bu ki, sən bizi süd və bal axan torpağa gətirdin ki, bizi səhrada öldürəsən, sən bizim üzərimizdə hökmranlıq edirsən? Hökmdarsan? Sən bizi süd və bal axan torpağa gətirdin və bizə tarla və üzüm bağları miras verdin? O insanların gözlərini çıxarardınmı? Biz yuxarı getmirik. Və Musa çox kədərləndi və Rəbbə dedi: onların qurbanına diqqət etmə, mən onlardan heç birinin istəyini almamışam və onlardan heç birinə pislik etməmişəm. Və Musa Qoraha dedi: sənin yığıncağını müqəddəs et və sabah sən və Harun və onlar Rəbbin önündə hazır olun; Və hər biriniz öz buxurdanını götürün və onların üzərinə buxur qoyun və Rəbbin önündə hər biriniz öz buxurdanını gətirin, iki yüz əlli buxurdan, və sən və Harun hər biriniz öz buxurdanını. Və hər biri öz buxurdanını götürdü, və onların üzərinə od qoydular, və onların üzərinə buxur atdılar, və Şəhadət çadırının qapılarının yanında dayandılar Musa və Harun. Və Qorah bütün camaatını onların üzərinə Şəhadət

çadırının qapısı yanında topladı, və Rəbbin izzəti bütün camaata göründü. Və Rəbb Musaya və Haruna dedi: bu yığıncağın ortasından ayrılın və mən onları dərhal məhv edəcəyəm. Və onlar üzüstə düşdülər və dedilər: Ey Tanrı, ruhların və bütün ətin Tanrısı, əgər bir insan günah etdi, bütün icma üzərinə Rəbbin qəzəbi gələcəkmi? Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: Camaata danış və de ki, Korahın camaatının ətrafından çəkilin. Və Musa qalxdı və Datan və Abiramın yanına getdi, və İsrailin bütün ağsaqqalları onunla birlikdə getdilər. Və yığıncağa tərəf danışdı, deyərək: Ayrılın bu sərt insanların çadırlarından və onlara aid olan hər şeyə toxunmayın ki, onların bütün günahlarında birlikdə həlak olmayasınız. Və onlar Korenin çadırının ətrafından uzaqlaşdılar, və Datan və Aviron çıxdılar və öz çadırlarının qapılarının yanında dayanmışdılar, və onların qadınları, və onların uşaqları, və onların yükləri. Və Musa dedi: Bundan biləcəksiniz ki, Rəbb məni bütün bu işləri görmək üçün göndərib, çünki özümdən deyil. Əgər bunlar bütün insanların ölümü kimi öləcəklərsə, əgər onların üzərinə bütün insanların başına gələn cəza gələcəksə, deməli Rəbb məni göndərməmişdir. Amma ya Rəbb görüntüdə göstərəcək, və yer ağzını açaraq onları udacaq, və onların evlərini, və onların çadırlarını, və onlara aid olan hər şeyi, və onlar diri-diri ölülər diyarına enəcəklər, və siz biləcəksiniz ki, bu adamlar Rəbbi qəzəbləndirdilər. Lakin o, bütün bu sözləri danışmaqdan dayandıqda, onların altında yer yarıldı. Və yer açıldı və onları uddu, və onların evlərini, və Qorah ilə olan bütün adamları, və onların heyvanlarını. Və onlar diri-diri, özləri və onlara məxsus olan hər şey ilə birlikdə ölülər diyarına endilər, və yer onları

örtdü, və onlar cəmiyyətin ortasından həlak oldular. Və bütün İsrail onların ətrafında olanlar onların səsindən qaçdılar, çünki deyirdilər: Yoxsa yer bizi də udar. Və od Rəbbin yanından çıxdı və buxur təqdim edən iki yüz əlli kişini uddu.

17

Və Rəbb Musaya və Harunun oğlu kahin Eleazara dedi: Bürünc buxurdanları yandırılmışların arasından götürün və bu yad odu orada səpin, çünki bu günahkarların buxurdanları onların canları ilə müqəddəs edildi, və onları qurbangah üçün döyülmüş lövhələrdən örtük edin, çünki Rəbbin önündə gətirildi və müqəddəs edildi, və İsrail oğullarına işarə oldu. Və Eleazar, kahin Harunun oğlu, tunc buxurdanları götürdü, nə qədər ki yandırılmışlar gətirmişdilər, və onları qurbangaha örtük olaraq əlavə etdilər, İsrail oğulları üçün xatirə olaraq, elə ki heç bir yadelli yaxınlaşmasın, o ki Harunun nəslindən deyil, Rəbbin qarşısında buxur qoymağa; və olmayacaq Qorah kimi və onun üsyanı kimi, necə ki Rəbb Musanın əli vasitəsilə ona danışdı. Və İsrail oğulları ertəsi gün Musanın və Harunun üzərinə mırıldandılar, deyərək: Siz Rəbbin xalqını öldürdünüz. Və belə oldu ki, icma Musanın və Harunun üzərinə toplaşanda, onlar şəhadət çadırının üzərinə hücum etdilər, və bulud onu örtdü, və Rəbbin izzəti göründü. Və Musa və Harun şəhadət çadırının qarşısına daxil oldular. Və Rəbb Musaya və Haruna danışdı və dedi: bu yığıncağın ortasından çəkilin və mən onları dərhal məhv edəcəyəm; və onlar öz üzləri üstə düşdülər. Və Musa

Haruna dedi: Buxurdanı götür və onun üzərinə qurbangahdan od qoy, üzərinə buxur at və tez düşərgəyə apar və onlar üçün kəffarə et, çünki Rəbbin hüzurundan qəzəb çıxdı, xalqı məhv etməyə başladı. Və Harun Musanın ona dediyi kimi götürdü və yığıncağa qaçdı, və artıq xalqın içində vəba başlamışdı, və buxur atdı və xalq haqqında kəffarə etdi. Və o, ölülərlə dirilər arasında dayandı və vəba kəsildi. Və zərbədə ölənlər on dörd min yeddi yüz nəfər oldu, Korah üzündən ölənlərdən başqa. Və Harun Musanın yanına, Şəhadət çadırının qapısına qayıtdı və vəba dayandı. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrail oğullarına danış və onlardan əsa götür, ataların evlərinə görə əsa, onların bütün hökmdarlarından, onların ataların evlərinə görə, on iki əsa, və hər birinin adını öz əsasının üzərinə yaz. Və Harunun adını Levi əsasının üzərinə yaz, çünki onların ata evlərinin qəbiləsinə görə bir əsa verəcəklər. Və sən onları Şəhadət çadırının içərisinə, şəhadətin qarşısına qoyacaqsan, orada Mən özümü sənə tanıdacağam. Və elə olacaq ki, hansı adamı mən seçsəm, onun çubuğu cücərəcək və mən öz üzərimdən İsrail oğullarının sizin barənizdə etdikləri deyinməni götürəcəyəm. Və Musa İsrail oğulları ilə danışdı, və onların bütün hökmdarları ona çubuq verdilər, hər bir hökmdara bir çubuq, hökmdar üzrə, onların ata evləri üzrə, on iki çubuq, və Harunun çubuğu onların çubuqları arasında idi. Və Musa çubuqları Rəbbin önündə şəhadət çadırında qoydu. Və elə oldu ki, növbəti gün Musa və Harun şəhadət çadırına daxil oldular, və budur, Harunun çubuğu Levi nəsli üçün cücərdi, tumurcuq çıxartdı, çiçəklər açdı və qoz-fındıq yetişdirdi. Və Musa bütün çubuqları Rəbbin hüzurundan bütün İsrail oğullarına çıxartdı və onlar gördülər və hər biri öz

çubuğunu aldı. Rəbb Musaya dedi: Harunun çubuğunu şəhadətlərin önündə saxlanmaq üçün qoy, itaətsizlərin oğulları üçün əlamət olsun və onların mızıldanması məndən dayansın ki, ölməsinlər. Və Musa və Harun etdilər, Rəbb Musaya necə əmr etdisə, elə də etdilər. İsrail oğulları Musaya dedilər: Budur, biz məhv olduq, həlak olduq, yox olduq. Rəbbin çadırına toxunan hər kəs ölür, axıra qədər biz də öləcəyikmi?

18

Və Rəbb Haruna dedi: Sən və sənin oğulların və sənin atanın evi müqəddəs şeylərin günahlarını daşıyacaqsınız, və sən və sənin oğulların sizin kahinliyinizin günahlarını daşıyacaqsınız. Və sənin qardaşlarını, Levi qəbiləsini, atanın xalqını özünə yaxınlaşdır və qoy sənə birləşsinlər və sənə xidmət etsinlər, sən və sənin oğulların isə Şəhadət çadırının qarşısında olsunlar. Və onlar sənin keşiklərini saxlayacaqlar və çadırın keşiklərini. Ancaq müqəddəs qablara və qurbangaha yaxınlaşmayacaqlar, və ölməyəcəklər nə bunlar, nə də siz. Onlar sənə qoşulacaqlar və şəhadət çadırının keşiyini bütün çadır xidmətlərinə görə saxlayacaqlar, yadelli isə sənə yaxınlaşmayacaq. Və siz müqəddəs şeylərin keşiyini və qurbangahın keşiyini saxlayacaqsınız, və İsrail oğulları arasında qəzəb olmayacaq. Və mən sizin qardaşlarınız olan Levililəri İsrail oğullarının arasından almışam, Rəbbə verilmiş hədiyyə olaraq, şəhadət çadırının xidmətlərini yerinə yetirmək üçün. Və sən və sənin oğulların sənin birlikdə sizin kahinliyinizi qoruyacaqsınız,

qurbangahın bütün işlərinə görə və pərdənin içindəki işlərə görə, və sizin kahinliyinizin hədiyyəsi olan xidmətləri yerinə yetirəcəksiniz, və yaxınlaşan yadelli öləcək. Və Rəbb Haruna danışdı, və budur, mən sizə vermişəm İsrail oğulları tərəfindən mənə təqdis edilmiş bütün şeylərdən ilk meyvələrin saxlanmasını, onları sənə mükafat olaraq vermişəm, və səndən sonra sənin oğullarına əbədi qanun olaraq. Və bu, sizə müqəddəs edilmiş müqəddəs şeylərdən olan təqdimlərdən, onların bütün hədiyyələrindən, onların bütün qurbanlarından, onların bütün təqsirlərindən və onların bütün günahlarından, nə qədər ki mənə bütün müqəddəs şeylərdən geri verirlər, sənə və sənin oğullarına məxsus olacaq. Müqəddəslərin müqəddəsində onları yeyəcəksiniz, hər kişi onları yeyəcək, sən və sənin oğulların, bu sənə müqəddəs olacaq. Və bu sizə onların hədiyyələrinin ilk meyvələri olacaq, İsrail oğullarının bütün təqdimlərindən. Mən onları sənə və sənin oğullarına və sənin qızlarına vermişəm, əbədi qanun olaraq. Sənin evində hər təmiz olan onları yeyəcək. Zeytun yağının bütün ilk məhsulu və şərabın bütün ilk məhsulu, taxılın onların ilk məhsulu, nə qədər ki Rəbbə verərlər, onları sənə vermişəm. Onların torpağındakı bütün ilk məhsullar, nə qədər ki Rəbbə gətirəcəklər, sənin olacaq; sənin evindəki hər təmiz adam onları yeyəcək. Hər həsr olunmuş şey İsrail oğulları arasında sənin olacaq. Və bütün ətdən bətn açan hər şey, insandan heyvana qədər Rəbbə nə qədər təqdim edirlər, sənin olacaq, lakin insanların ilk doğulanları fidyə ilə fidyə veriləcək və murdar heyvanların ilk doğulanlarını fidyə verəcəksən. Və onun satın alınması, bir aylıqdan, qiymətləndirmə beş şekeldir, müqəddəs şekelə görə

iyirmi obol edir. Ancaq buzovların, qoyunların və keçilərin ilkdoğulmuşlarını geri almayacaqsan, onlar müqəddəsdir. Onların qanını qurbangaha tökəcəksən və piyi ətirli qoxu kimi Rəbbə təqdim edəcəksən. Və ət sənin olacaq, necə ki döş qurban təqdimə və sağ qol da sənin olacaq. Müqəddəs şeylərin bütün təqdimlərini, İsrail oğullarının Rəbbə ayırdıqları hər şeyi sənə, sənin oğullarına və sənin qızlarına vermişəm, əbədi qanun olaraq. Bu, Rəbbin qarşısında sənin və səndən sonra gələn nəslinin üçün əbədi duz əhdidir. Və Rəbb Haruna dedi: Onların torpağında miras almayacaqsan və onlarda sənə pay olmayacaq, çünki mən sənin payın və sənin mirasınam İsrail oğullarının arasında. Və budur, Levinin oğullarına İsraildə hər onda biri miras olaraq vermişəm, onların xidmətləri əvəzinə, çünki onlar Şəhadət çadırında xidmət edirlər. Və İsrail oğulları bir daha şəhadət çadırına yaxınlaşmayacaqlar ki, ölümcül günah götürsünlər. Və Levili özü Şəhadət Çadırının xidmətini edəcək, və onlar öz günahlarını götürəcəklər, bu əbədi qanundur onların nəsilləri üçün, və İsrail oğullarının arasında miras almayacaqlar. Çünki İsrail oğullarının onda birlərini, nə qədər ki onlar Rəbbə ayırsınlar, təqdim olaraq Levililərə miras vermişəm, bu səbəbdən onlara demişəm: İsrail oğullarının arasında miras almayacaqlar. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi, Levililərə danışacaqsan və onlara deyəcəksən, əgər İsrail oğullarından onda bir hissəni alasınız, hansını sizə onlardan irs olaraq vermişəm, onda siz ondan Rəbbə təqdim ayıracaqsınız, onda bir hissəni onda bir hissədən. Və sizin çıxılmalarınız sizə xırman yerindən taxıl kimi və üzümsıxan yerindən təqdim kimi sayılacaq. Beləliklə, siz də onları Rəbbin bütün təqdimələrindən,

İsrail oğullarından alacağınız bütün onluqlarınızdan ayıracaqsınız və onlardan Rəbbə təqdimə kahin Haruna verəcəksiniz. Bütün hədiyyələrinizdən Rəbbə təqdim ayıracaqsınız, yaxud bütün ilk məhsullardan onun müqəddəs hissəsini ayıracaqsınız. Və sən onlara deyəcəksən: Nə vaxt siz onun ilk meyvələrini götürəcəksiniz, bu, Levililərə xırman yerindən alınan məhsul kimi və üzümsıxan yerindən alınan məhsul kimi sayılacaq. Və siz onu hər yerdə yeyə bilərsiniz, siz və sizin ailələriniz, çünki bu, Şəhadət çadırındakı xidmətlərinizin əvəzinə sizə verilən mükafatdır. Və siz bunun vasitəsilə günah almayacaqsınız, çünki ilk məhsulu ondan götürəcəksiniz, və İsrail oğullarının müqəddəs şeylərini murdarlamayacaqsınız ki, ölməyəsiniz.

19

Və Rəbb Musaya və Haruna danışdı, deyərək: budur qanunun əmri ki, Rəbb əmr etdi, deyərək, İsrailin oğullarına danış və qoy onlar sənə qırmızı qusursuz düyə gətirsinlər ki, onda heç bir qüsur yoxdur və onun üzərinə boyunduruq qoyulmayıb. Və sən onu kahin Eleazara verəcəksən, və onu düşərgədən kənara, təmiz bir yerə çıxaracaqlar, və onu onun qarşısında kəsəcəklər. Və Eleazar onun qanından alacaq və şəhadət çadırının üzünün qarşısında onun qanından yeddi dəfə səpələyəcək. Və onlar onu onun önündə yandıracaqlar, və onun dərisi və ətləri və qanı peyini ilə birlikdə yandırılacaq. Və kahin sidr ağacı, züfa və al rəngli ip alacaq və onları düyənin yandırıldığı yerin ortasına

atacaqlar. Və kahin öz paltarlarını yuyacaq və öz bədənini su ilə yuyunacaq, və bundan sonra düşərgəyə girəcək, və kahin axşama qədər murdar olacaq. Və onu yandıran öz paltarlarını yuyacaq və bədənini yuyacaq, və axşama qədər murdar olacaq. Və təmiz adam dişi buzovun külünü yığacaq və onu düşərgədən kənarda təmiz bir yerə qoyacaq, və bu İsrail oğullarının cəmiyyəti üçün saxlanılacaq, səpmə suyu təmizlənmədir. Və düyənin külünü toplayan öz paltarlarını yuyacaq və axşama qədər murdar olacaq, və bu, İsrail oğulları və onlara qoşulan qəriblər üçün əbədi qanun olacaq. Ölü insana toxunan yeddi gün murdar olacaq. Bu, üçüncü gündə və yeddinci gündə təmizlənəcək və təmiz olacaq, əgər isə üçüncü gündə və yeddinci gündə təmizlənməsə, təmiz olmayacaq. Hər kəs ölmüş insanın ruhuna toxunan, əgər ölsə və təmizlənməsə, Rəbbin çadırını murdarlamış olar; o ruh İsraildən məhv ediləcək, çünki təmizləmə suyu onun üzərinə səpilməmişdir, o murdardır, hələ də onun murdarlığı ondadır. Və bu qanundur: əgər bir insan evdə ölsə, evə daxil olan hər kəs və evdə nə varsa, yeddi gün murdar olacaq. Və üzərinə bağ bağlanmamış hər açıq qab murdardır. Və hər kim çöl üzərində öldürülmüş adama, ya ölüyə, ya insan sümüyünə, ya da qəbrə toxunarsa, yeddi gün murdar olacaq. Və murdarlıq üçün yandırılmış təmizləmə küllərindən götürəcəklər və onun üzərinə qaba canlı su tökəcəklər. Və pak adam züfa götürəcək və onu suya batıracaq, və evin üzərinə, qabların üzərinə, orada olan bütün insanların üzərinə, insan sümüyünə toxunanın üzərinə, ya yaralının, ya ölünün, ya da qəbrin üzərinə səpələyəcək. Və pak olan murdarın üzərinə üçüncü gündə və yeddinci gündə səpələyəcək, və

yeddinci gündə təmizlənəcək, və öz paltarlarını yuyacaq, və su ilə yuyunacaq, və axşama qədər murdar olacaq. Və murdarlanmış, lakin təmizlənməmiş olan insan camaatın ortasından məhv ediləcək, çünki o, Rəbbin müqəddəs şeylərini murdarlamışdır, çünki təmizləmə suyu onun üzərinə səpilməmişdir, o murdardır. Və bu sizin üçün əbədi qanun olacaq, və təmizləmə suyunu səpən öz paltarlarını yuyacaq, və təmizləmə suyuna toxunan axşama qədər murdar olacaq. Və murdar toxunduğu hər şey murdar olacaq, və toxunan can axşama qədər murdar olacaq.

20

Və İsrail övladları, bütün camaat, birinci ayda Sin səhrasına gəldilər və xalq Kadeşdə qaldı. Məryəm orada öldü və orada dəfn edildi. Və icma üçün su yox idi və onlar Musanın və Harunun yanına toplandılar. Və xalq Musaya qarşı deyinirdi, deyərək: Kaş qardaşlarımızın Rəbbin qarşısında məhv olmasında biz də öləydik. Və niyə siz Rəbbin cəmiyyətini bu səhraya gətirdiniz ki, bizi və heyvanlarımızı öldürəsiniz? Və niyə bu? Siz bizi Misirdən çıxartdınız bu pis yerə gəlmək üçün; yer ki, orada əkilmir, nə əncir ağacları var, nə üzüm tənəkləri, nə narlar, nə də içmək üçün su var. Və Musa və Harun cəmiyyətin üzündən şəhadət çadırının qapısına gəldilər və üzüstə düşdülər, və Rəbbin izzəti onlara göründü. Və Rəbb Musaya dedi: öz əsanı götür və sən və qardaşın Harun camaatı toplayın, və onların qarşısında qayaya danışın, o öz suyunu verəcək və siz onlara

qayadan su çıxaracaqsınız və camaatı və onların heyvanlarını suvarlayacaqsınız. Və Musa Rəbbin hüzurundan çubuğu götürdü, necə ki Rəbb əmr etmişdi. Və Musa və Harun camaatı qayanın qarşısında topladılar və onlara dedilər: Məni eşidin, ey itaətsizlər! Məgər biz bu qayadan sizə su çıxaracağıq? Və Musa əlini qaldıraraq, çubuqla qayanı iki dəfə vurdu və çoxlu su çıxdı və camaat içdi və onların heyvanları da. Və Rəbb Musaya və Haruna dedi ki, siz İsrail oğullarının qarşısında məni müqəddəs etməyə inanmadınız, buna görə də siz bu cəmaəti onlara verdiyim torpağa gətirməyəcəksiniz. Bu, Mübahisə suyu idi, çünki İsrail oğulları Rəbbin qarşısında təhqir etdilər və O, onların arasında müqəddəs sayıldı. Və Musa Kadeşdən Edom padşahına elçilər göndərdi və dedi: Qardaşın İsrail belə deyir: sən bizə rast gələn bütün əzabları bilirsən. Və atalarımız Misirə getdilər, və biz Misirdə uzun müddət qaldıq, və Misirlilər bizə və atalarımıza pis rəftar etdilər. Və biz Rəbbə fəryad etdik və Rəbb bizim səsimizi eşitdi və elçi göndərərək bizi Misirdən çıxartdı, və indi biz sənin sərhədlərinin bir hissəsində olan Kadeş şəhərindəyik. Biz sənin torpağından keçəcəyik, tarlalardan keçməyəcəyik, nə də üzümlüklərdən, nə də sənin quyundan su içəcəyik, kral yolu ilə gedəcəyik, nə sağa, nə də sola dönəcəyik, ta ki sənin sərhədlərindən keçənə qədər. Və Edom ona dedi: Mənim ərazimdən keçməyəcəksən, əks halda müharibə ilə sənin qarşına çıxacağam. Və İsrailin oğulları ona deyirlər: Dağın yanından keçəcəyik, əgər suyundan içsək, mən və mənim heyvanlarım, sənə qiymətini verəcəyəm, lakin bu heç bir məsələ deyil, dağın yanından keçəcəyik. Amma o dedi: Xeyr, mənim torpağımdan keçməyəcəksən. Və Edom onunla görüşə çıxdı

böyük izdihamla və güclü qüvvə ilə. Və Edom İsrailə öz sərhədlərindən keçməyə icazə vermək istəmədi, və İsrail ondan uzaqlaşdı. Və onlar Kadeşdən ayrıldılar və İsrail oğullarının bütün camaatı Hor dağına gəldi. Və Rəbb Musaya və Haruna Hor dağında, Edom torpağının sərhədlərində dedi: Qoy Harun öz xalqına qoşulsun, çünki siz o torpağa girməyəcəksiniz ki, mən İsrail oğullarına vermişəm, ona görə ki siz məni təhqir suyunda qəzəbləndirdiniz. Götür Harunu və onun oğlu Eleazarı və onları Hor dağına qaldır, bütün camaatın qarşısında, və Harundan onun libasını çıxart və onun oğlu Eleazarı geyindir, və Harun toplanıb orada ölsün. Və Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi və onu bütün camaatın qarşısında Hor dağına qaldırdı və Harunun paltarlarını ondan soyundurudu və onları onun oğlu Eleazara geyindirdi; və Harun dağın zirvəsində öldü; və Musa və Eleazar dağdan endilər. Və bütün yığıncaq gördü ki, Harun vəfat etmişdi, və bütün İsrail evi Harun üçün otuz gün ağladı.

21

Və Kənanlı kral Arad, səhrada yaşayan, eşitdi ki, İsrail Atarein yolu ilə gəldi, və İsrailə qarşı döyüşdü, və onlardan əsir aldı. İsrail Rəbbə əhd etdi və dedi: əgər sən mənə bu xalqı tabe edərsən, mən onu və onun şəhərlərini tamamilə məhv edəcəyəm. Və Rəbb İsrailin səsini eşitdi və Kənanlını onların nəzarətinə təslim etdi, və onu və onun şəhərlərini həsr etdi, və o yerin adını Lənətlənmiş adlandırdılar. Və Hur dağından yola çıxaraq Qırmızı dənizə gedən yolla Edom torpağını dövrə

vurdular və xalq yolda ruhdan düşdü. Və xalq Allaha və Musaya qarşı danışırdı, deyərək: Niyə bu? Sən bizi Misirdən çıxartdın səhrada öldürmək üçün? Çünki çörək yoxdur, su da yoxdur; amma bizim ruhumuz bu boş çörəkdən bezib. Və Rəbb xalqın arasına öldürücü ilanlar göndərdi və onlar xalqı dişlədilər və İsrail oğullarından çoxlu xalq öldü. Və xalq Musanın yanına gəlib dedi ki, biz günah etdik, çünki Rəbbin və sənin əleyhinə danışdıq, buna görə Rəbbə dua et və qoy O, ilanı bizdən götürsün. Musa xalq haqqında Rəbbə dua etdi və Rəbb Musaya dedi: Özün üçün ilan düzəlt və onu bir dirək üzərinə qoy, və belə olacaq ki, əgər ilan bir insanı dişləyərsə, dişlənmiş hər kəs ona baxıb yaşayacaq. Və Musa bürünc ilan düzəltdi və onu bir dirək üzərinə qoydu, və belə oldu ki, nə vaxt ilan bir adamı dişləyəndə, o, bürünc ilana baxanda sağalıb yaşayırdı. Və İsrail oğulları getdilər və Ovotda düşərgə saldılar. Və Obotdan köçdükdən sonra Axalqada, kənar tərəfdə, çöldə düşərgə saldılar ki, bu Moabın qarşısında, günəşin şərqində idi. Və oradan yola düşdülər və Zared dərəsində düşərgə saldılar. Və oradan yola çıxaraq Arnon çayının o tayında, Amorluların sərhədlərindən uzanan çöldə düşərgə saldılar, çünki Arnon Moavın sərhədidir, Moavla Amorluların arasında. Buna görə kitabda deyilir: Rəbbin müharibəsi Zahab-ı alovlandırdı və Arnon sellərini. Və sellər Er'i yerləşdirmək üçün təyin edildi və Moab sərhədlərinə bitişikdir. Və oradan quyu, bu quyu ki, Rəbb Musaya dedi: xalqı topla və onlara içmək üçün su verəcəyəm. O zaman İsrail bu mahnını quyunun üzərində oxudu: Ona başlayın, ey quyu! Onu hökmdarlar qazdılar, onu millətlərin padşahları oyub çıxardılar onların padşahlığında, onların

hökmranlıq etməsində. Və quyudan Mattanaha, və Mattanadan Nahalielə, və Nahalieldən Bamota, və Bamotdan Yahaza, o Moavın düzənliyindədir, oyulmuş yerin zirvəsindən, səhraya üz tutan. Və Musa Amorluların padşahı Sixona elçilər göndərdi, sülh sözləri ilə deyərək: sənin torpağından keçəcəyik, yolla gedəcəyik; nə tarlaya, nə də üzümlüyə dönməyəcəyik; sənin quyundan su içməyəcəyik; padşah yolu ilə gedəcəyik, sənin sərhədlərindən keçənə qədər. Və Sihon İsrailə öz sərhədlərindən keçməyə icazə vermədi, və Sihon bütün xalqını topladı, və İsraillə döyüşmək üçün səhraya çıxdı, və Jahaza gəldi, və İsraillə döyüş üçün düzüldü. Və İsrail onu qılıncla vurub öldürdü və onun torpağını Arnondan Jabboka qədər, Ammon oğullarına qədər mülk olaraq aldı, çünki Jazer Ammon oğullarının sərhədidir. Və İsrail bütün bu şəhərləri götürdü və İsrail Amorluların bütün şəhərlərində, Xeşbonda və onunla sərhəd olan bütün yerlərdə məskunlaşdı. Çünki Heşbon Amorluların padşahı Sihonun şəhəri idi və o, əvvəllər Moab padşahı ilə döyüşmüşdü və onun bütün torpağını Aroerdən Arnonunadək almışdılar. Buna görə tapmaca deyənlər deyəcəklər: gəlin Xeşbona, ki tikılsin və qurulsun Sixonun şəhəri; çünki od çıxdı Xeşbondan, alov Sixonun şəhərindən, və yeyib qurtardı Moaba qədər, və uddu Arnonun sütunlarını. Vay halına sənin, ey Moav, məhv oldun, ey Kemoşun xalqı; oğulları onların xilas olmaq üçün verildi və qızları onların əsir verildi Emorluların padşahı Sihona, və nəsilləri onların məhv olacaq Heşbondan Divona qədər; və qadınlar hələ də Moavın üzərində od yandırdılar. İsrail Amorluların bütün şəhərlərində məskunlaşdı. Və Musa Yazeri casusluq etmək üçün göndərdi və onu ələ keçirdilər və

onun kəndlərini və orada yaşayan Emorluları qovdular. Və geri dönərək Başana gedən yolla getdilər, və Başan padşahı Oq onları qarşılamağa çıxdı, və bütün xalqı ilə birlikdə Edreyə müharibəyə gəldi. Və Rəbb Musaya dedi: Ondan qorxma, çünki onu sənin əllərinə vermişəm, və bütün xalqını, və bütün torpağını, və ona elə edəcəksən necə Heşbonda yaşayan Amorluların padşahı Sihona etdin. Və onu, onun oğullarını və bütün xalqını vurdu, elə ki, onun heç bir sağ qalanını buraxmadı və onun torpağını miras aldılar.

22

Və İsrail oğulları yola çıxaraq Moabın qərbində, İordanın yanında, Yerixoya tərəf düşərgə saldılar. Və Sippor oğlu Balak İsrailin Emorlulara etdiyi hər şeyi görəndə, Moab xalqdan çox qorxdu, çünki onlar çox idilər; və Moab İsrail oğullarının üzündən əziyyət çəkdi. Və Moab Midianın ağsaqqallar şurasına dedi: İndi bu camaat ətrafımızdakı hər şeyi yalayıb qurtaracaq, necə ki buzov düzənlikdəki yaşıl otları yalayıb qurtarır. Balak, Sippor oğlu, o vaxt Moabın padşahı idi. Və elçiləri Beorun oğlu Balaama, Petora göndərdi, hansı ki onun xalqının oğullarının torpağının çayı üzərindədir, onu çağırmaq üçün, deyərək: Budur, bir xalq Misirdən çıxıb gəlmişdir, və budur, torpağın görünüşünü örtmüşdür, və bu mənim yanımda oturur. İndi buraya gəl və mənə bu xalqı lənətlə, çünki bu xalq güclüdür və biz onlardan vura bilsək, mən onları torpaqdan qovacağam, çünki bilirəm ki, sən kimə xeyir-dua versən, onlar xeyir-dua alır,

və sən kimi lənətləyərsən, onlar lənətlənir. Moavın ağsaqqallar şurası və Midyanın ağsaqqallar şurası əllərində falçılıq hədiyyələri ilə getdilər və Balaama gəldilər və ona Balakın sözlərini dedilər. Və onlara dedi: Bu gecə burada qalın və sizə cavab verəcəyəm hansı işləri ki, Rəbb mənə danışacaq. Və Moabın hökmdarları Balamın yanında qaldılar. Və Allah Balaama gəldi və ona dedi: Bu adamlar sənin yanında nə edir? Və Balam Allaha dedi: Sippor oğlu Balak, Moab padşahı, onları mənə göndərdi və dedi: Budur, bir xalq Misirdən çıxıb və yerin görünüşünü örtüb, və bu mənim yanımda oturub, və indi gəl mənim üçün onu lənətlə, bəlkə mən onu vurmağa qadir olacağam və onu yerdən qovacağam. Və Tanrı Balama dedi: Onlarla getməyəcəksən və xalqa lənət etməyəcəksən, çünki o xeyir-dualanmışdır. Və Balam səhər qalxaraq Balakın hökmdarlarına dedi: Ağanıza qayıdın, Tanrı məni sizinlə getməyə buraxmır. Və Moab hökmdarları qalxıb Balakın yanına gəldilər və dedilər: Balaam bizimlə getmək istəmir. Və Balak yenə də daha çox və bunlardan daha hörmətli hökmdarlar göndərməyə davam etdi. Onlar Balaama gəldilər və ona dedilər: Seppforun oğlu Balak belə deyir: Xahiş edirəm, tərəddüd etmə, yanıma gəl. Səni hörmətlə hörmət edəcəyəm, və nə desən sənə edəcəyəm, gəl və mənim üçün bu xalqı lənətlə. Və Balaam cavab verdi və Balakın hökmdarlarına dedi: Əgər Balak mənə evini gümüş və qızılla dolu versə belə, mən Rəbb Allahın sözünü pozmağa qadir olmayacağam, onu öz ağlımda kiçik ya böyük etməyə. Və indi siz də bu gecə burada qalın, və mən biləcəyəm ki, Rəbb mənə daha nə danışacaq. Və Tanrı gecə Balaamın yanına gəldi və ona dedi: Əgər bu adamlar səni çağırmaq üçün

gəlmişlərsə, qalx və onlarla get, lakin mən sənə deyəcəyim sözü yerinə yetirəcəksən. Və Balam səhər qalxıb eşşəyini yəhərlədi və Moabın hökmdarları ilə getdi. Və Allah qəzəblə qəzəbləndi, çünki o getdi; və Allahın elçisi onu əngəlləmək üçün qalxdı; və o, öz eşşəyinin üstündə minmişdi və onun iki uşağı onunla idi. Eşşək Allahın elçisinin yolda qarşısında dayandığını və əlində çəkilmiş qılınc olduğunu görəndə yoldan döndü və düzənliyə getdi, o isə eşşəyi yola qaytarmaq üçün çubuğu ilə vurdu. Və Allahın elçisi üzümlüklərin şırımlarında dayandı, bu tərəfdən hasar və o tərəfdən hasar. Və eşşək Allahın elçisini görəndə özünü divara sıxdı və Balaamin ayağını divara sıxışdırdı. Və o yenə də onu qamçılamağa davam etdi. Və Allahın mələyi yenidən getdi və elə dar bir yerdə dayandı ki, orada nə sağa, nə də sola dönmək mümkün deyildi. Və eşşək Allahın mələyini görəndə Balaamın altında oturdu, və Balaam qəzəbləndi və eşşəyi çubuqla vurdu. Və Tanrı eşşəyin ağzını açdı və Balaama dedi: Mən sənə nə etdim ki, məni bu üçüncü dəfə vurmusan? Və Balaam eşşəyə dedi ki, sən məni məsxərə etmisən, və əgər əlimdə qılınc olsaydı, artıq səni deşmiş olardım. Və eşşək Balaama deyir: Mən sənin eşşəyin deyiləmmi ki, sən onun üstündə gəncliyindən bu günə qədər mindin? Mən sənə belə etdiyimi əhəmiyyətsiz sayaraq, sən əhəmiyyətsiz saymayacaqsan? O isə dedi ki, yox. Allah Balaamin gözlərini açdı və o, Rəbbin elçisini yolda qarşısında durmuş və qılıncı onun əlində çəkilmiş gördü və əyilib onun üzünə səcdə etdi. Və Allahın elçisi ona dedi: Niyə sən öz eşşəyini bu üçüncü dəfə vurdun? Və budur, mən sənin əleyhinə çıxdım, çünki sənin yolun mənim qarşımda düzgün deyil, və eşşək məni görüb

məndən üç dəfə kənara çəkildi. Və əgər o dönməsəydi, indi səni öldürərdim, amma onu sağ saxlayardım. Balaam Rəbbin mələyinə dedi: Günah etmişəm, çünki bilmirdim ki sən yolda mənə qarşı çıxmışdın. İndi əgər sənə xoş gəlmirsə, geri dönəcəyəm. Və Allahın elçisi Balaama dedi: adamlarla birlikə get; ancaq mən sənə deyə biləcəyim sözü, bunu danışmaq üçün saxlayacaqsan. Və Balam Balakın rəhbərləri ilə getdi. Balak eşitdi ki, Balaam gəlmişdir və onunla görüşmək üçün Moab şəhərinə çıxdı, hansı ki Arnon sərhədləri üzərindədir və sərhədlərin bir hissəsindəndir. Və Balak Balaama dedi: Mən səni çağırmaq üçün sənə elçi göndərmədimdimi? Niyə sən mənim yanıma gəlmirdin? Həqiqətən mən səni şərəfləndirə bilməyəcəyəm? Və Balam Balaka dedi: Bax, mən indi sənin yanına gəlmişəm; nəsə danışmağa qadir olacağammı? Hansı sözü Allah mənim ağzıma atsa, mən onu danışacağam. Və Balaam Balakla getdi və kənd şəhərlərinə gəldilər. Və Balak qoyunlar və danaları qurban kəsdi və Balaama və onunla birlikdə olan hökmdarlarına göndərdi. Və səhər oldu, Balak Balamı götürüb Baalın sütununa qaldırdı və oradan ona xalqın bir hissəsini göstərdi.

23

Və Balaam Balaka dedi: mənə burada yeddi qurbangah tik və mənə burada yeddi dana və yeddi qoç hazırla. Və Balak Balaamın ona dediyi kimi etdi və qurbangahda bir buzov və bir qoç təqdim etdi. Və Balam Balaka dedi: sənin qurbanının

yanında dur, və gedəcəyəm, əgər Allah mənə görüşdə görünəcək, və hansı sözü mənə göstərəcək, sənə bildirəcəyəm. Və Balak öz qurbanının yanında durdu. Və Balaam Allahdan soruşmaq üçün getdi, və düz getdi, və Allah Balaama göründü, və Balaam ona dedi: Yeddi qurbangah hazırladım və qurbangahın üzərinə bir buzov və bir qoç qaldırdım. Və Allah Balaamin ağzına söz atdı və dedi, Balaka tərəf dönərək, belə danışacaqsan. Və o, ona tərəf döndü, o isə öz yandırma qurbanlarının üzərində dayanmışdı, və Moavın bütün hökmdarları onunla idi, və Allahın ruhu onun üzərinə endi. Və o, öz məsəlini götürərək dedi: Mesopotamiyadan Moab padşahı Balak məni çağırtdırdı, şərqdəki dağlardan deyərək: Gəl mənə görə Yaqubu lənətlə və gəl mənə görə İsraili lənətlə. Nə lənətləyim ki, Rəbb lənətləmir? Yaxud mən nəyi lənətləyim ki, onu Allah lənətləmir? Çünki dağların zirvəsindən onu görəcəyəm və təpələrdən onu müşahidə edəcəyəm. Budur, xalq tək yaşayacaq və millətlər arasında hesablanmayacaq. Kim Yaqubun nəslini dəqiq saydı və kim İsrailin tayfalarını sayacaq? Qoy mənim ruhum ölsün salehlərin ruhları içində, və qoy mənim nəslim olsun bunların nəsli kimi. Və Balak Balaama dedi: Sən mənə nə etmisən? Mənim düşmənlərimə lənət etmək üçün səni çağırmışam, amma budur, sən xeyir-dua vermisən. Və Balaam Balaka dedi: Tanrının mənim ağzıma qoyduğu hər şeyi danışmağı saxlayacağam, elə deyilmi? Və Balak ona dedi: gəl hələ mənimlə başqa bir yerə, oradan onu görməyəcəksən, ancaq onun bir hissəsini görəcəksən, hamısını isə heç görməyəcəksən, və onu oradan mənim üçün lənətlə. Və onu yonulmuş zirvənin üstündəki tarla gözətçi qülləsinə apardı və orada yeddi qurbangah tikdi və

qurbangahın üstündə dana və qoç qurban verdi. Və Balaam Balaka dedi: sənin qurbanlarının yanında dur, mən isə gedib Allahdan soruşacağam. Və Allah Balaamla qarşılaşdı və onun ağzına söz qoydu və dedi: Balakın yanına qayıt və bunları danışacaqsan. Və o, ona tərəf döndü, o isə öz yandırma qurbanının üzərində dayanmışdı, və Moabın bütün hökmdarları onunla idi, və Balak ona dedi: Rəbb nə danışdı? Və o, öz məsəlini götürüb dedi: Qalx, ey Balak, və eşit, qulaq as, ey Seppor oğlu, şahid. Allah insan kimi yalan deməz, nə də insan oğlu kimi təhdid olunar; o dedi, etməyəcəkmi? O danışacaq və qalmayacaq? Budur, xeyir-dua verməyi qəbul etmişəm, xeyir-dua verəcəyəm və heç halda geri çevrilməyəcəyəm. Yaqubda əziyyət olmayacaq, nə də İsraildə əzab görünəcək, Rəbb onun Allahı onunladır, hökmdarların şan-şöhməti ondadır. Tanrı onu Misirdən çıxaran, onun üçün təkbuynuzun şöhrəti kimidir. Yox, çünki Yaqubda falçılıq yoxdur, nə də İsraildə falçılıq, vaxtına görə Yaquba deyiləcək və İsrailə: Tanrı nə yerinə yetirəcək? Budur, xalq aslan balası kimi qalxacaq və aslan kimi sevinəcək; yatmayacaq ovunu yeyənə və yaralıların qanını içənə qədər. Və Balak Balaama dedi: nə onu mənim üçün lənətləyəcəksən, nə də onu bərəkət verəcəksən. Və Balaam cavab verərək Balaka dedi: Mən sənə deməmişdim ki, Allah hansı sözü desə, mən onu edəcəyəm? Və Balak Balaama dedi: gəl, səni başqa bir yerə aparım, əgər Allaha xoş gələrsə, və onu oradan mənə lənətlə. Və Balak Balaməı Peorun zirvəsinə apardı ki, səhraya doğru uzanırdı. Və Balaam Balaka dedi: mənə burada yeddi qurbangah tik və mənə burada yeddi dana və yeddi qoç hazırla. Və Balak Balamın ona dediyi kimi etdi və qurbangahda dana və qoç

qurban verdi.

24

Balaam gördü ki, İsrailə xeyir-dua vermək Rəbbin önündə yaxşıdır, ona görə adəti üzrə falçılara görüşə getmədi və üzünü səhraya çevirdi. Və Balam gözlərini qaldıraraq, qəbilələrə görə düşərgə salmış İsraili görür, və onun üzərinə Allahın ruhu oldu. Və öz məsəlini götürərək dedi: Beor oğlu Bəlam deyir, həqiqətən görən adam deyir, Güclünün sözlərini eşidən deyir, Allahın görüntüsünü yuxuda görən, onun gözləri açılmışdır. Nə gözəldir sənin evlərin, ey Yaqub, sənin çadırların, ey İsrail! Sanki kölgə salan dərələr, və sanki çay kənarında bağlar, və sanki Rəbbin qurduğu çadırlar, və sanki sular yanında sidr ağacları. Onun nəslindən bir adam çıxacaq və çoxlu millətlərə hökmranlıq edəcək, və Qoq padşahlığı ucaldılacaq, və onun padşahlığı artacaq. Tanrı onu Misirdən çıxartdı, ona təkbuynuzun izzəti kimidir, onun düşmən millətlərini yeyəcək və onların yağlı hissələrinin iliyini çəkəcək, və öz oxları ilə düşməni vuracaq. Şir kimi uzanıb istirahət etdi, və şir balası kimi, kim onu qaldıracaq? Sənə xeyir-dua verənlər xeyir-dua alıblar, və səni lənətləyənlər lənətləniblər. Və Balak Balama qəzəbləndi və əllərini bir-birinə çırpdı, və Balak Balama dedi: Düşmənimi lənətləmək üçün səni çağırmışam, və budur, sən üçüncü dəfə bərəkət verdin. İndi buna görə öz yerinə qaç, mən dedim ki, səni hörmət edəcəm, amma indi Rəbb səni şərəfdən məhrum etdi. Və Balam Balaka dedi: Məgər sənin yanıma göndərdiyin elçilərə də

deməmişdim ki, əgər Balak mənə evini gümüş və qızılla dolu versə belə, Rəbbin sözünü pozub öz başımdan yaxşı ya pis bir şey edə bilməyəcəyəm; Allah nə desə, onu deyəcəyəm. Və indi budur, öz yerimə gedirəm, gəl, sənə məsləhət verəcəyəm ki, bu xalq axır günlərdə sənin xalqına nə edəcək. Və öz məsəlini götürərək dedi: Beor oğlu Balam deyir, həqiqətən görən adam deyir, Allahın sözlərini eşidən, Uca Allahdan bilik bilən və yuxuda Allahın görüntüsünü görən; onun gözləri açılmışdır. Mən ona göstərəcəyəm, amma indi yox, mən alqışlayacağam, amma yaxınlaşmır. Yaqubdan ulduz çıxacaq, İsraildən insan qalxacaq və o, Moavın rəhbərlərini parçalayacaq və Setin bütün oğullarını talan edəcək. Və Edom miras olacaq, və Esau, onun düşməni, miras olacaq, və İsrail qüvvə ilə hərəkət etdi. Və Yaqubdan bir nəfər qalxacaq və şəhərdən xilas olanı məhv edəcək. Və Amaleki görüb, öz məsəlini söyləyərək dedi: Millətlərin başlanğıcı Amalekdir, və onların nəsli məhv olacaq. Və Kenanlını görüb onun məsəlini götürərək dedi: Güclüdür sənin məskənin; və əgər qayada yuvanı qoysan, və əgər Beor üçün hiyləgərliyin yuvası olsa, Assurlar səni əsir edəcək. Və Oqu görüb məsəlini söyləyərkən dedi: Vay, vay! Kim yaşayacaq Tanrı bunları edəndə? Və Kittiimlilər əlindən çıxacaq, və Assuru əziyyət edəcəklər, və İbraniləri əziyyət edəcəklər, və onlar hamısı birlikdə məhv olacaqlar. Və Balaam qalxıb getdi, öz yerinə dönüb qayıtdı, və Balak da öz yerinə getdi.

25

Və İsrail Şittimdə qaldı, və xalq Moabın qızları ilə fahişəlik edərək murdarlandı. Və onlar onları öz bütlərinin qurbanlarına çağırdılar; və xalq onların qurbanlarından yedi və onların bütlərinə səcdə etdi. Və İsrail Baal-Peora həsr olundu; və Rəbb İsrailə qəzəblə qəzəbləndi. Və Rəbb Musaya dedi: xalqın bütün rəhbərlərini götür və onları günəşin qarşısında Rəbbə ibrət göstər, və Rəbbin qəzəb hiddəti İsraildən dönəcək. Və Musa İsrail qəbilələrinə dedi: hər biriniz Baal-peora həsr olunmuş öz adamınızı öldürün. Və budur, İsrail oğullarından bir adam gəlib öz qardaşını Midyanlı qadına tərəf gətirdi Musanın qarşısında və bütün İsrail oğullarının icmasının qarşısında, onlar isə Şəhadət çadırının qapısı yanında ağlayırdılar. Və kahin Harunun oğlu Eleazarın oğlu Pinxas bunu görəndə, yığıncağın ortasından qalxdı və əlinə nizə götürərək İsrailli adamın arxasınca sobaya girdi və hər ikisini - həm İsrailli adamı, həm də qadını onun bətnindən deşdi; və bəla İsrail oğullarından kəsildi. Və vəbada ölənlər iyirmi dörd min nəfər oldu. Və Rəbb Musaya dedi: Pinxas, kahin Harunun oğlu Eleazarın oğlu, mənim qəzəbimi İsrail oğullarından söndürdü, çünki o, onların arasında mənim qeyrətimi göstərdi, və mən öz qeyrətimdə İsrail oğullarını məhv etmədim. Beləliklə dedim: budur, mən ona sülh əhdi verirəm və ondan sonra ona və onun nəslinə əbədi kahinlik əhdi olacaq, çünki o, öz Allahına qarşı qeyrətli oldu və İsrail oğulları üçün kəffarə etdi. Amma vurulmuş İsrailli insanın adı, kim Midyanlı qadınla birlikdə vuruldu, Zambri idi, Salmonun oğlu, Şimeon ailə evinin hökmdarı. Və vurulmuş Midyanlı qadının adı Xasbi idi, Midyan nəsillərinin evindən olan Ommot xalqının hökmdarı Surun qızı. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrailin oğullarına

danış və de: Midyanlılara düşmən olun və onları vurun, çünki onlar özləri sizə hiylə ilə düşmən olurlar, nə qədər ki sizi Peor vasitəsilə aldadırlar, və Xazbi vasitəsilə, Midyan hökmdarının qızı, onların bacısı, Peor üzündən zərbə günündə vurulmuş olan.

26

Və zərbədən sonra belə oldu ki, Rəbb Musaya və kahin Eleazara deyərək danışdı: İsrail oğullarının bütün yığıncağının sayını götürün, iyirmi yaşdan yuxarı, onların ata evlərinə görə, İsraildə döyüşə düzülmək üçün çıxan hər kəs. Və Musa və kahin Eleazar Moavın düzənliklərində, İordan üzərində, Yerixoya tərəfdə danışdılar, deyərək: iyirmi yaşından və yuxarı, hansı yolla Rəbb Musaya əmr etmişdi; və İsrail oğulları Misirdən çıxanlar, Ruven İsrailin ilk oğlu; Ruvenin oğulları isə Enox, və Enoxun xalqı; Palluya, Pallunun xalqı. Asrona Asronei xalqı, Xarmiyə Xarmi xalqı. Bunlar Rubenin xalqları idi və onların sayımı qırx üç min yeddi yüz otuz oldu. Və Pallunun oğulları: Eliab. Və Eliabın oğulları: Namuel, Datan və Abiram. Bunlar cəmiyyətin çağırılmışları idi, bunlar Musanın və Harunun üzərinə qalxanlardır, Korahın cəmiyyətində, Rəbbin üsyanında. Və yer öz ağzını açaraq onları və Korahı uddu, onun yığıncağının ölümündə, od əlli və iki yüzü yeyib qurtardığı zaman, və onlar əlamətə çevrildilər; amma Korahın oğulları ölmədi. Və Şimeonun oğulları, Şimeonun oğullarının xalqı: Namueldən Namuellilər xalqı; Yamindən Yaminlilər xalqı; Yaxindən

Yaxinlilər xalqı; Zerahdan Zerahlılar xalqı; Şauldan Şaullılar xalqı. Bunlar Şimeonun xalqları onların siyahıyaalınmasına görə, iyirmi iki min iki yüz. Yəhudanın oğulları Er və Onan idi, və Er və Onan Kənan torpağında öldülər. Və Yəhudanın oğulları öz qəbilələrinə görə oldular: Şiloya görə Şelonlular qəbiləsi, Peresə görə Pereslilər qəbiləsi, Zeraha görə Zerahlılar qəbiləsi. Faresin oğulları bunlar oldu: Asrondan Asronlular tayfası, Iamundan Iamunlular tayfası. Bunlar Yəhuda tayfalarının sayımına görə yetmiş altı min beş yüz nəfər idi. Və İssakarın oğulları onların tayfalarına görə: Tolaya görə, Tola tayfası; Puaha görə, Puah tayfası; Yaşuba görə, Yaşub tayfası; Şimrona görə, Şimron tayfası. Bunlar İssakarın xalqları, onların sayımına görə: altmış dörd min dörd yüz. Zebulunun oğulları öz qəbilələrinə görə: Saredə aid Saredi qəbiləsi, Allona aid Alloni qəbiləsi, Allelə aid Alleli qəbiləsi. Bunlar Zevulun xalqlarıdır onların sayımından: altmış min beş yüz. Qadın oğulları onların tayfalarına görə: Sefona görə Sefonilər tayfası; Hagiyə görə Hagilər tayfası; Şuniyə görə Şunilər tayfası; Ozniyə görə Oznilər tayfası; Eriyə görə Erilər tayfası; Arodiyə görə Arodilər tayfası; Arielə görə Ariellilər tayfası. Bunlar Qad oğullarının xalqları idi, onların siyahıya alınmasına görə qırx dörd min beş yüz nəfər. Aşerin oğulları onların qəbilələrinə görə: Yamin üçün Yaminlilər qəbiləsi, Yesu üçün Yesuililər qəbiləsi, Baria üçün Barialılar qəbiləsi. Kobera - Koberi xalqı, Melxielə - Melxieli xalqı. Və Aşerin qızının adı Sara idi. Bunlar Aşer xalqları idi, onların sayımına görə, qırx üç min dörd yüz nəfər. Yusifin oğulları öz tayfalarına görə: Mənəssə və Efrayim. Mənəssənin oğulları. Maxirə, Maxirli xalqı; və Maxir Gileadı doğdu; Gileada, Gileadlı

xalqı. Və bunlar Gileadın oğullarıdır: Ahiezer, Ahiezerli xalqı; Cheleg, Chelegli xalqı. Esrielə, xalq Esrielli; Şekemə, xalq Şekemli; Şemaerə, xalq Şemaerli; və Oferə, xalq Oferli. Və Oferin oğlu Salpadın oğulları olmadı, ancaq qızları oldu, və Salpadın qızlarının adları bunlardır: Mala, Noua, Eqla, Melxa və Tersa. Bunlar Manassedən onların sayımına görə xalqlardır: əlli iki min yeddi yüz. Bunlar Efrayimin oğulları idi: Sutalaya görə Sutalanlı xalqı, Tanaha görə Tanahilı xalqı. Bunlar Sutalanın oğullarıdır, Eden üçün, Edenin xalqı. Bunlar Efrayimin tayfaları idi, onların siyahıya alınmasına görə otuz iki min beş yüz nəfər. Bunlar Yusifin oğullarının tayfaları idi, öz tayfalarına görə. Binyaminin oğulları öz qəbilələrinə görə: Bale üçün Bali qəbiləsi, Aşber üçün Aşberi qəbiləsi, Yaxiran üçün Yaxirani qəbiləsi. Sophana, Sophanın xalqı. Balənin oğulları Adar və Noeman oldu; Adara aid xalq Adari xalqı, Noemana aid xalq isə Noemani xalqı idi. Bunlar Benyaminin oğulları idi, onların nəsillərinə görə, onların siyahıya alınmasından: otuz beş min beş yüz. Və Danın oğulları onların tayfalarına görə: Şamaya görə, Şamalıların tayfası; bunlar Danın tayfalarıdır onların tayfalarına görə. Onların yoxlamasına görə, Sameinin bütün xalqları altmış dörd min dörd yüz nəfər idi. Naftali oğulları onların tayfalarına görə: Asielə aid Asieli tayfa, Qauniyə aid Qauni tayfa. Jeserə məxsus Jeseri xalqı, Sellemə məxsus Sellemi xalqı. Bunlar Naftalinin xalqları onların sayımından: qırx min üç yüz. Bu, İsrail oğullarının siyahıya alınması idi: altı yüz min bir min yeddi yüz otuz. Və Rəbb Musaya danışdı, deyərək: bunlara torpaq bölünəcək, adların sayına görə miras almaq üçün. Çoxlara mirası artıracaqsan və azlara onların mirasını

azaldacaqsan; hər birinə necə sayıldılarsa, eləcə də onların mirası veriləcək. Torpaq püşklər vasitəsilə adlara görə bölünəcək, onlar öz atalarının qəbilələrinə görə miras alacaqlar. Çəkilişlə onların mirasını çoxlarla azlar arasında bölüşdürəcəksən. Və Levinin oğulları onların qəbilələrinə görə: Gerşona görə Gerşonlular qəbiləsi, Kehata görə Kehatlılar qəbiləsi, Merariyə görə Merarilər qəbiləsi. Bunlar Levi oğullarının tayfalarıdır: Lobeni tayfası, Xebroni tayfası, Kore tayfası və Musi tayfası. Kaat Amramı doğdu. Onun arvadının adı Yokabed idi, Levinin qızı, ki, Misirdə Leviyə bunları doğdu, və Amrama Harunu, Musanı və onların bacısı Məryəmi doğdu. Və Harunun oğulları oldular: Nadab, Abiud, Eleazar və İtamar. Nadab və Abiud Sina səhrasında Rəbbin hüzurunda yad od təqdim etdikləri zaman öldülər. Onların siyahıyaalınmasından iyirmi üç min nəfər oldu - bir aylıq və ondan yuxarı yaşda olan bütün kişilər. Çünki onlar İsrail oğulları arasında sayılmadılar, ona görə ki onlara İsrail oğulları arasında pay verilmədi. Və bu, Musa və kahin Eleazarın siyahıya alması idi, onlar İsrail oğullarını Moavın Aravotunda, İordanın üzərində, Yerixoya görə siyahıya aldılar. Və bunlar arasında Musa və Harun tərəfindən yoxlanılmışlardan heç bir nəfər yox idi, onlar ki İsrail oğullarını Sina səhrasında yoxlamışdılar. Çünki Rəbb onlara dedi ki, səhrada ölümlə öləcəklər, və onlardan heç biri qalmadı, yalnız Yefunnenin oğlu Kaleb və Nun oğlu Yeşua istisna olmaqla.

27

Və Salphadın qızları yaxınlaşdılar - Opherin oğlu, Giladın oğlu, Makirin oğlu, Manassehin xalqından, Yusifin oğullarından - və bunlar onların adlarıdır: Maala və Nua və Eqla və Melxa və Thersa, və dayandılar Musanın qarşısında və Eleazar kahinin qarşısında və hökmdarların qarşısında və bütün camaatın qarşısında şəhadət çadırının qapısında, deyirlər: Atamız səhrada öldü və o, Rəbbin qarşısında Korahın camaatında toplanan camaatın ortasında deyildi, çünki öz günahı vasitəsilə öldü və onun oğulları olmadı; qoy atamızın adı onun xalqının ortasından silinməsin, çünki onun oğlu yoxdur; bizə atamızın qardaşlarının ortasında mülk verin. Və Musa onların mühakiməsini Rəbbin hüzuruna gətirdi. Və Rəbb Musaya danışdı, deyərək: düzgün, Salphadın qızları danışıblar; onlara atalarının qardaşları arasında miras mülkü verəcəksən və atalarının irsini onlara keçirəcəksən. Və İsrail oğullarına danışacaqsan, deyərək: Əgər bir kişi ölsə və onun oğlu olmasa, onun irsini onun qızına keçirəcəksiniz. Əgər isə onun qızı olmasa, irsi onun qardaşına verəcəksiniz. Əgər onun qardaşları olmasa, irsi onun atasının qardaşına verəcəksiniz. Əgər onun atasının qardaşları olmasa, irsi onun qəbiləsindən ona ən yaxın qohumuna verəcəksiniz ki, onun mallarını miras alsın, və bu, İsrail oğulları üçün məhkəmə hökmü olacaq, necə ki Rəbb Musaya əmr etdi. Və Rəbb Musaya dedi: İordanın o biri tərəfindəki dağa, Nabu dağına qalx və İsrail oğullarına mülk olaraq verdiyim Kənan torpağını gör. Və sən onu görəcəksən və sən də öz xalqına qoşulacaqsan, necə ki sənin qardaşın Harun Hor dağında qoşuldu. Çünki siz mənim sözümü Sin səhrasında pozduğunuz üçün, camaat qarşı çıxanda məni müqəddəs etmək

lazım ikən, siz məni onların qarşısında su başında müqəddəs etmədiniz, bu Kadeş şəhərində Sin səhrasındakı mübahisə suyudur. Və Musa Rəbbə dedi: qoy Rəbb, ruhların və bütün ətlərin Allahı, bu camaatın üzərinə bir adam təyin etsin, hansı ki onların önündə çıxacaq, və hansı ki onların önündə girəcək, və hansı ki onları çıxaracaq, və hansı ki onları gətirəcək, və Rəbbin camaatı çobanı olmayan qoyunlar kimi olmayacaq. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: özünə Yeşuanı, Nun oğlunu götür, özündə ruhu olan bir adamı, və əllərini onun üzərinə qoy. Və onu kahin Eleazarın qarşısında qoy və ona bütün icmanın qarşısında əmr ver və onun haqqında onların qarşısında əmr ver. Və sən öz ehtişamından ona verəcəksən ki, İsrail oğulları ona itaət etsinlər. Və o, kahin Eleazarın qarşısında dayanacaq, və onlar Rəbbin qarşısında göstərənlərin hökmünü ondan soruşacaqlar, onun ağzına görə çıxacaqlar, və onun ağzına görə girəcəklər o və İsrailin oğulları bir ürəklə, və bütün yığıncaq. Və Musa Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi və Yeşuanı götürüb onu kahin Eleazarın qarşısında və bütün camaatın qarşısında dayandırdı və əllərini onun üzərinə qoydu və Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi onu təyin etdi

28

Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrail oğullarına əmr et və onlara de ki, mənim hədiyyələrimi, mənim bağışlarımı, mənim təqdimatlarımı ətirli iy üçün saxlayıb mənim bayramlarımda mənə təqdim etməyi qoruyacaqsınız. Və sən onlara deyəcəksən:

Bunlar Rəbbə gətirəcəyiniz təqdimlərdir: hər gün davamlı yandırma qurbanı üçün iki illik qüsursuz quzu. Bir quzunu səhər vaxtı təqdim edəcəksən və ikinci quzunu axşama doğru təqdim edəcəksən. Və efanın onda birindən incə unu yağla qarışdırılmış qurban kimi edəcəksən hinin dörddə birində. Sinay dağında olan davamlı yandırma qurbanı Rəbbə xoş ətir qoxusu üçün. Və onun içki təqdimi bir quzu üçün hinin dörddə biri olacaq; müqəddəs yerdə Rəbbə güclü içki təqdimini tökəcəksən; və ikinci quzunu axşama tərəf edəcəksən; onun qurbanına görə və onun içki təqdiminə görə Rəbbə xoş ətir qoxusu olaraq edəcəksiniz. Və şənbə günündə gətirəcəksiniz iki quzu, bir illik, qüsursuz, və iki onda ince un yağda qarışdırılmış qurban və içki təqdimi üçün, şənbələrin yandırma qurbanı şənbələrdə daimi yandırma qurbanının üzərində, və onun içki təqdimini. Və yeni aylarda Rəbbə yandırma qurbanı gətirəcəksiniz: buğalardan iki dana və bir qoç, bir illik yeddi qüsursuz quzu; hər dana üçün yağla qarışdırılmış incə unun üç ondası və hər qoç üçün yağla qarışdırılmış incə unun iki ondası; hər quzu üçün yağla qarışdırılmış incə unun on ondası, Rəbbə təqdim olunan ətirli qoxulu qurban. Onların içki təqdimi bir buğa üçün hinin yarısı olacaq və bir qoç üçün hinin üçdə biri olacaq. Və hin-in dörddə biri bir quzu üçün şərab olacaq; bu yandırma qurbanı ilin aylarında aydan aya. Və keçilərdən bir keçi günah qurbanı olaraq Rəbbə, daimi yandırma qurbanı ilə birlikdə ediləcək, və onun içki qurbanı da. Və birinci ayın on dördüncü günündə Rəbbin Pasxası. Və bu ayın on beşinci günü bayramdır, yeddi gün mayasız çörək yeyəcəksiniz. Və birinci gün sizin üçün müqəddəs adlandırılacaq, heç bir qul işi

görməyəcəksiniz. Və siz Rəbbə yandırma qurbanları təqdim edəcəksiniz: öküzlərdən iki buzov, bir qoç, bir yaşlı yeddi quzu - bunlar sizin üçün qüsursuz olacaq. Və onların qurbanı yağda qarışdırılmış incə un olsun: bir buzov üçün üç onda, və bir qoç üçün iki onda. Hər bir quzuya onluq, yeddi quzuya onluq edəcəksən. Və keçilərdən bir təkə günah üçün, sizin üçün kəffarə etmək; Daimi səhər yandırma qurbanından başqa, ki daimi yandırma qurbanıdır. Bunları bunlara görə edəcəksiniz - hər günü yeddi gün ərzində hədiyyə təqdimi kimi, Rəbbə xoş ətir iyi üçün; daimi yandırma qurbanı üzərində onun içki təqdimini edəcəksən. Və yeddinci gün sizin üçün müqəddəs sayılacaq, heç bir qul işi görməyəcəksiniz onda. Və cavanların günündə, nə vaxt siz Rəbbə həftələrin yeni qurbanını təqdim edəndə, müqəddəs çağırış sizin üçün olacaq, heç bir qulluq işi görməyəcəksiniz. Və siz Rəbbə ətirli qoxu üçün yandırma qurbanları gətirəcəksiniz: öküzlərdən iki buzov, bir qoç, bir yaşlı yeddi qüsursuz quzu. Onların qurbanı yağda qarışdırılmış incə un: bir buzova üç onda bir, bir qoça üçün iki onda bir. Onda birinci quzu üçün onda bir, yeddi quzu üçün; və keçilərdən bir təkə günah haqqında, sizin haqqınızda kəffarə etmək üçün; daimi yandırma qurbanından başqa; və onların qurbanını mənim üçün edəcəksiniz, qüsursuz olacaqlar sizin üçün, və onların içki təqdimlərini.

29

Və yeddinci ayın birində sizin üçün müqəddəs toplantı

çağırılacaq, heç bir qul işi görməyəcəksiniz, bu sizin üçün işarə günü olacaq. Və siz Rəbbə ətirli qoxu üçün yandırma qurbanları edəcəksiniz: öküzlərdən bir dana, bir qoç, illik yeddi qüsursuz quzu. Onların qurbanı yağda qarışdırılmış incə un idi; bir buğa üçün üç onda, və bir qoç üçün iki onda; bir quzu üçün onda onda, yeddi quzu üçün; və keçilərdən bir təkə günah haqqında, sizin haqqınızda kəffarə etmək üçün; təzə ayın yandırma qurbanlarından başqa; və onların qurbanları, və onların içmə təqdimləri, və daimi yandırma qurbanı; və onların qurbanları və onların içmə təqdimləri onların qaydalarına görə Rəbbə xoş ətir kimi. Və bu ayın onuncusu sizin üçün müqəddəs çağırılacaq, və siz öz canlarınızı əziyyətə salacaqsınız, və heç bir iş görməyəcəksiniz. Və siz Rəbbə ətirli qoxu üçün yandırma qurbanları gətirəcəksiniz, Rəbbə təqdimlər: öküzlərdən bir dana, bir qoç, yeddi illik quzu - onlar sizin üçün qüsursuz olacaq. Onların qurbanı yağda qarışdırılmış incə undur; bir gənc öküz üçün üç onda, bir qoç üçün iki onda; bir quzu üçün onda onda, yeddi quzu üçün; və keçilərdən bir təkə günah üçün, sizin üçün kəffarə etmək üçün; kəffarənin günahı üçün olandan və daimi yandırma qurbanından başqa; onun taxıl qurbanı və onun içmə təqdimi qaydaya görə xoş ətirli qoxu kimi Rəbbə təqdim. Və bu yeddinci ayın on beşinci günündə sizin üçün müqəddəs toplantı olacaq, heç bir qul işi görməyəcəksiniz və Rəbb üçün yeddi gün bayram keçirəcəksiniz. Və siz birinci gündə Rəbbə ətirli qoxu üçün yandırma qurbanları təqdim edəcəksiniz: öküzlərdən on üç dana, iki qoç, on dörd illik quzu, bunlar qüsursuz olacaq. Onların qurbanları yağda qarışdırılmış incə un idi; üç onda hər bir buğa üçün, on üç buğa üçün; və iki

onda hər bir qoç üçün, iki qoç üçün; Onda bir hər bir quzu üçün, on dörd quzu üçün; Və keçilərdən bir təkə günah üçün; daimi yandırma qurbanından başqa; onların qurbanları və onların içmə təqdimləri. Və ikinci gündə on iki buzov, iki qoç, on dörd bir illik qüsursuz quzu. Onların qurbanı və onların içki təqdimi buzovlar, qoçlar və quzular üçün onların sayına görə, onların qaydalarına uyğun olaraq. və keçilərdən bir keçi günah üçün, daimi yandırma qurbanından başqa, onların qurbanları və onların içki təqdimləri. Üçüncü gündə on bir dana, iki qoç, on dörd bir illik qüsursuz quzu. Onların qurbanı və onların içki təqdimi buzovlar, qoçlar və quzular üçün onların sayına görə, onların qaydalarına uyğun olaraq. Və günah üçün keçilərdən bir oğlaq, daimi yandırma qurbanından Dördüncü gündə on dana, iki qoç, on dörd yaşar qüsursuz quzu. Onların qurbanları və içki təqdimləri buzovlara, qoçlara və quzulara görə onların sayına əsasən, onların qaydalarına uyğun olaraq. Və günah üçün keçilərdən bir oğlaq, daimi yandırma qurbanından əlavə, onların qurbanları və onların içki təqdimələri. Beşinci gündə doqquz dana, iki qoç, on dörd birillik quzu qüsursuz. Onların qurbanları və içki təqdimləri buzovlara, qoçlara və quzulara görə onların sayına əsasən, onların qaydalarına uyğun olaraq. Və davamlı yandırma qurbanından başqa, günah üçün keçilərdən bir keçi, onların qurbanları və onların içki təqdimləri. Altıncı gündə səkkiz buzov, iki qoç, on dörd bir illik qüsursuz quzu. Onların qurbanları və içki təqdimləri buzovlara, qoçlara və quzulara görə onların sayına əsasən, onların qaydalarına uyğun olaraq. Və günah üçün keçilərdən bir keçi, daimi yandırma qurbanından başqa, onların qurbanları və

onların içki təqdimləri. Yeddinci gündə yeddi dana, iki qoç, on dörd bir yaşlı qüsursuz quzu. Onların qurbanları və içki təqdimləri buzovlara, qoçlara və quzulara görə onların sayına əsasən, onların qaydalarına uyğun olaraq. Və günah üçün keçilərdən bir keçi, daimi yandırma qurbanından başqa, onların qurbanları və onların içki təqdimləri. Və səkkizinci gündə sizin üçün bağlanış məclisi olacaq, bu gündə heç bir qul işi görməyəcəksiniz. Və siz Rəbbə xoş ətir qoxusu üçün yandırma qurbanları gətirəcəksiniz: bir dana, bir qoç, yeddi ədəd bir illik qüsursuz quzu. Onların qurbanları və içki təqdimləri buzova, qoça və quzulara görə saylarına və qaydalarına uyğun olaraq təqdim edilməlidir. Və günah üçün keçilərdən bir keçi, davamlı yandırma qurbanından başqa, onların qurbanları və onların içki təqdimləri. Bunları Rəbbə öz bayramlarınızda edəcəksiniz, dualarınızdan, könüllü təqdimlərinizdən, yandırma qurbanlarınızdan, qurbanlarınızdan, içki təqdimlərinizdən və sülh qurbanlarınızdan başqa.

30

Və Musa İsrail oğullarına Rəbbin Musaya əmr etdiyi hər şeyə görə danışdı. Və Musa İsrail oğullarının qəbilələrinin hökmdarlarına danışdı və dedi: Bu, Rəbbin əmr etdiyi sözdür. İnsan, Rəbbə əhd edən, ya and içən, ya da öz ruhu haqqında bağlayıcı ilə özünü bağlayan insan öz sözünü murdarlamayacaq; ağzından çıxan hər şeyi edəcək. Əgər bir qadın Rəbbə əhd etsə, ya da atasının evində gəncliyində öhdəlik

bağlasa, və atası onun əhdlərini və onun öz canına görə bağladığı öhdəliklərini eşitsə, və atası susarsa, onda onun bütün əhdləri qalacaq, və onun öz canına görə bağladığı bütün öhdəliklər ona qalacaq. Əgər isə atası onun bütün əhdlərini və öz canına görə bağladığı öhdəliklərini eşitdiyi gün rədd etsə, onlar qalmayacaq, və Rəbb onu təmizləyəcək, çünki atası rədd etdi. Əgər amma kişiyə ərə gedəndə və onun duaları onun üzərində ola, dodaqlarının ayrılığına görə, hansıları ki o öz ruhuna görə bağladı, və onun əri eşitsə və ona sus qalsa hansı gündə eşitsə, onda beləcə bütün onun duaları qalacaq və onun öhdəlikləri, hansıları ki o öz ruhuna görə bağladı, qalacaq. Əgər onun əri eşitdiyi gün rədd etsə, onun bütün dualarını və öz ruhuna qarşı müəyyən etdiyi öhdəlikləri qüvvədə qalmayacaq, çünki əri ondan rədd etdi və Rəbb onu təmizləyəcək. Və dul qadının və qovulmuş qadının nəzri, nə qədər o öz ruhuna görə nəzr etsə, onlar ona qalır. Əgər amma onun ərinin evində onun nəziri, ya and ilə onun ruhuna görə bağlayıcı öhdəlik olsa, və onun əri eşitsə, və ona susub qalsa, və ona rədd etməsə, onda bütün onun nəzirləri qüvvədə qalacaq, və bütün onun bağlayıcı öhdəlikləri ki o bağladı onun ruhuna görə, qüvvədə qalacaq ona görə. Əgər onun əri eşitdiyi gün bunları ləğv etsə, onun dodaqlarından çıxan hər şey - onun dualarına görə və onun ruhuna aid öhdəliklərinə görə - qüvvədə qalmayacaq, çünki onun əri ləğv etdi və Rəbb onu təmizləyəcək. Hər əhd və ruhu zərər versin deyə bağlayan hər and, onun əri onu ona qoyacaq və onun əri onu aradan qaldıracaq. Amma əgər susmaqla ona gündən-günə susarsa, onda onun bütün əhdlərini ona qoyacaq və onun üzərində olan öhdəlikləri ona qoyacaq, çünki eşitdiyi

gündə ona susdu. Əgər onun əri eşitdiyi gündən sonra ləğv edib ləğv etsə, o öz günahını alacaq. Bunlar Rəbbin Musaya əmr etdiyi qanunlardır: ərin və arvadının arasında, atanın evində gəncliyində olan atanın və qızının arasında.

31

Və Rəbb Musaya dedi: İsrail oğullarının qisasını Midyanlılardan al, və sonra sən öz xalqına qoşulacaqsan. Və Musa xalqa dedi: Aranızdan kişiləri silahlandırın və onları Rəbbin qarşısında Midyana qarşı döyüş sırasına düzün ki, Rəbb tərəfindən Midyana qisas versinlər. Hər qəbilədən min nəfər, İsrail oğullarının bütün qəbilələrindən döyüşə göndərin. Və onlar İsrailin minlərindən hər qəbilədən min nəfər saydılar, on iki min nəfər döyüş üçün silahlanmış. Musa onları hər qəbilədən min nəfər, hər qəbilədən min nəfər olmaqla öz qüvvələri ilə birlikdə göndərdi, həmçinin kahin Harunun oğlu Eleazarın oğlu Pinxası, müqəddəs qabları və əllərində işarə verən şeypurları göndərdi. Və onlar Midyana qarşı döyüş düzüldülər, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi, və bütün kişiləri öldürdülər. Və Midyan şahlarını onların yaralıları ilə eyni vaxtda öldürdülər: Evi, Reqem, Sur, Hur və Reva - beş Midyan şahı; və Beorun oğlu Balamı qılıncla onların yaralıları ilə birlikdə öldürdülər. Və Midyan qadınlarını, onların yüklərini, onların heyvanlarını və bütün mülklərini talan etdilər; və onların qüvvəsini talan etdilər. Və onların bütün şəhərlərini yaşayış yerlərində və onların kənd evlərini odda yandırdılar. Və onların bütün talan

mallarını və onların bütün qənimətlərini insandan heyvana qədər götürdülər. Və onlar Musaya, kahin Eleazara və bütün İsrail oğullarına əsirləri, qənimətləri və talan mallarını İordanın üzərində, Yerixoya görə olan Moavın Aravot düşərgəsinə gətirdilər. Və Musa, kahin Eleazar və cəmiyyətin bütün rəhbərləri onlarla görüşmək üçün düşərgədən kənara çıxdılar. Və Musa qüvvənin nəzarətçilərinə, döyüş sırasından qayıdan minbaşılara və yüzbaşılara qəzəbləndi. Və Musa onlara dedi: Niyə hər dişini sağ buraxdınız? Bunlar İsrail oğullarına Balaamin sözünə görə idi ki, Rəbbin sözündən dönələr və ona məhəl qoymasınlar, Peor üzündən, və Rəbbin cəmiyyətində vəba baş verdi. İndi isə bütün əsirlər arasında hər bir kişini və kişi ilə yaxınlıq etmiş hər bir qadını öldürün. Kişi yatağı bilməyən bütün qadınları özünüz üçün sağ saxlayın. Və siz yeddi gün düşərgədən kənarda düşərgə qurun, hər öldürən və öldürülənə toxunan üçüncü gündə və yeddinici gündə təmizlənəcək, siz və sizin əsirləriniz. Hər örtüyü, hər dəri qabı, keçi dərisindən olan bütün əşyaları və hər taxta qabı təmizləməlisiniz. Və kahin Eleazar müharibə döyüş xəttindən gələn qüvvənin kişilərinə dedi: Bu, Rəbbin Musaya əmr etdiyi qanunun hökmüdür. Qızıldan, gümüşdən, tuncdan, dəmirdən, qurğuşundan və qalaydan başqa, oddan keçəcək hər şey təmizlənəcək, lakin təmizləmə suyu ilə təmizlənəcək; və oddan keçməyən hər şey sudan keçəcək. Və yeddinci gündə paltarları yuyun və təmizlənəcəksiniz, və bundan sonra düşərgəyə daxil olacaqsınız. Və Rəbb Musaya danışdı, deyərək: əsirlikdən olan qənimətlərin cəmini götür, insandan heyvana qədər, sən və kahin Eleazar və camaatın ata nəsillərinin rəhbərləri. Və siz qənimətləri döyüş

sıralarına gedib çıxmış döyüşçülərlə bütün camaat arasında bölməlisiniz. Və siz ayıracaqsınız vergi Rəbbə döyüşçü adamlardan, döyüşə gedənlərdən, bir ruh beş yüzdən, adamlardan, və heyvanlardan, və öküzlərdən, və qoyunlardan, və eşşəklərdən; və onların yarısından alacaqsınız. Və sən Rəbbin ilk meyvələrini Eleazar kahinə verəcəksən. Və İsrail oğullarının yarısından əllidən bir nəfər alacaqsan: insanlardan, öküzlərdən, qoyunlardan, eşşəklərdən və bütün heyvanlardan, və onları Rəbbin çadırında keşik çəkən Levililərə verəcəksən. Musa və kahin Eleazar Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi etdilər. Və döyüşçü adamların talan etdiyi qənimətdən artıqlıq oldu: qoyunlardan altı yüz yetmiş beş min; Və öküzlər, yetmiş iki min; Və eşşəklər, altmış bir min; Və kişinin yatağını bilməyən qadınlardan insanların canları, bütün canlar, otuz iki min. Müharibəyə gedənlərin payının yarısı qoyunların sayından üç yüz otuz min yeddi min beş yüz oldu. Və qoyunlardan Rəbbə pay altı yüz yetmiş beş oldu. Və öküzlər otuz altı min, və Rəbbə pay yetmiş iki. Və eşşəklər otuz min beş yüz, və Rəbbə pay altmış bir. Və insan canları on altı min, və onların Rəbb üçün payı otuz iki can. Və Musa Allahın təqdimini kahin Eleazara verdi Rəbbə, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi; İsrail oğullarının yarısından, hansını Musa döyüşçü kişilərdən ayırmışdı. Və yığıncaqdan qoyunların yarım payı oldu: üç yüz otuz min yeddi min beş yüz; Və öküzlər: otuz altı min; Eşşəklər: otuz min beş yüz; Və insanların canları: on altı min. Və Musa İsrail oğullarının yarım hissəsindən əllidən birini, insanlardan və heyvanlardan götürdü və onları Rəbbin çadırının keşiyini çəkən Levililərə verdi, Rəbbin Musaya əmr etdiyi üsulla. Və Musaya yaxınlaşdılar

ordunun minbaşılıqlarına təyin edilmiş bütün minbaşılar və yüzbaşılar, və Musaya dedilər: Sənin qulların bizim yanımızda olan döyüşçü kişilərin sayını götürdülər və onlardan heç biri itkin düşməyib. Və biz Rəbbə hədiyyə təqdim etdik: hər kəs tapdığı qızıl əşyaları - bilərzik, ayaq bilərzik, üzük, qol bilərzik və boyunbağı - Rəbbin qarşısında bizim üçün kəffarə etmək məqsədilə. Və Musa və kahin Eleazar onlardan bütün işlənmiş qızıl qabları götürdülər. Və Rəbbə təqdim edilən bütün qızıl, minbaşılar və yüzbaşılardan götürülən on altı min yeddi yüz əlli şekel oldu. Və döyüşçü kişilər hər biri özü üçün talan etdi. Və Musa və kahin Eleazar minbaşılardan və yüzbaşılardan qızılı götürdü və onu şəhadət çadırına gətirdi, İsrail oğulları üçün xatirə olaraq Rəbbin qarşısında.

32

Və Ruvenin oğullarının və Qadın oğullarının çoxlu mal-qaraları var idi, çox böyük çoxluq; və onlar Yazerin torpağını və Gileadın torpağını gördülər; və o yer mal-qara üçün yer idi; Və Ruvenin oğulları və Qadın oğulları yaxınlaşıb Musaya və kahin Eleazara və camaatın başçılarına dedilər: Atarot və Divon və Yazer və Nimra və Xeşbon və Elale və Sevam və Nevo və Beon, Rəbbin İsrail oğullarının önündə təslim etdiyi torpaq mal-qara saxlanan torpaqdır və sənin qullarının mal-qaraları var. Və dedilər: Əgər sənin önündə lütf tapdıqsa, qoy bu torpaq sənin qullarına mülk olaraq verilsin və bizi İordan çayını keçirtmə. Və Musa Qad oğullarına və Ruven oğullarına dedi: Sizin qardaşlarınız

müharibəyə gedirlər, və siz burada oturacaqsınız? Və niyə siz İsrail oğullarının ağıllarını təhrif edirsiniz ki, Rəbbin onlara verdiyi torpağa keçməsinlər? Sizin atalarınız belə etmədilərmi, nə vaxt mən onları Kadeş Barneadan torpağı anlamaq üçün göndərdim? Və onlar Üzüm Salxımı dərəsinə qalxdılar və torpağı müşahidə etdilər, və İsrail oğullarının ürəyini döndərdilər ki, Rəbbin onlara verdiyi torpağa daxil olmasınlar. Və Rəbb o gün qəzəblə qəzəbləndi və and içərək dedi: əgər bu adamlar - Misirdən çıxan, iyirmi yaşından yuxarı olan, yaxşını və pisi bilən adamlar - İbrahimə və İsaaka və Yaquba and içdiyim torpağı görəcəklərsə; çünki onlar mənim arxamca getmədilər; yalnız ayrılmış Kaleb, Yefunnenin oğlu, və Nunun oğlu Yeşua istisnadır, çünki o Rəbbin arxasınca getdi. Və Rəbb İsrailə qarşı qəzəblə qəzəbləndi və onları qırx il səhrada səpələdi, Rəbbin qarşısında pislik edən bütün nəsil məhv olana qədər. Budur, siz atalarınızın yerinə qalxdınız, günahkar insanların dağılması, Rəbbin qəzəbini İsrailin üzərinə hələ də artırmaq üçün. Çünki siz ondan dönəcəksiniz ki, onu çöldə tərk etməyə davam edəsiniz, və bütün bu camaata qarşı qanunsuzluq edəcəksiniz. Və onun yanına gəldilər və dedilər: Biz burada öz heyvanlarımız üçün qoyun ağılları tikəcəyik və öz yüklərimiz üçün şəhərlər. Və biz silahlanaraq İsrail oğullarından əvvəl qabaqcıl keşik duracağıq, ta ki onları öz yerlərinə çatdırana qədər, və bizim yükümüz torpaqda yaşayanlar səbəbindən hasarlı şəhərlərdə qalacaq. Biz öz evlərimizə geri dönməyəcəyik, ta ki İsrail oğulları hər biri öz mirasına bölüşdürülənə qədər. Və biz artıq onlarla birlikdə İordanın o tərəfindən və ondan kənarda miras almayacağıq, çünki biz öz

paylarımızı İordanın o tərəfində, şərqdə almışıq. Və Musa onlara dedi: Əgər siz bu sözə görə etsəniz, əgər siz Rabbin önündə müharibəyə silahlanasınız, və sizin hər silahlı əsgəriniz İordanı Rabbin önündə keçəcək, onun düşməni onun üzündən məhv olana qədər, və torpaq Rabbin önündə tabe edilənə qədər, və bundan sonra siz geri dönəcəksiniz, və siz Rabbin önündə və İsrailin önündə günahsız olacaqsınız; və bu torpaq sizə Rabbin önündə mülk olacaq. Əgər belə etməsəniz, Rəbbin qarşısında günah edəcəksiniz və pisliklər sizi tutduğu zaman günahınızı biləcəksiniz. Və siz özünüzə yükünüz üçün şəhərlər tikəcəksiniz və heyvanlarınız üçün fərmalər, və ağzınızdan çıxanı edəcəksiniz. Və Ruvenin oğulları və Qadın oğulları Musaya dedilər: Sənin uşaqların bizim Rəbbimiz əmr etdiyi kimi edəcəklər. Bizim yükümüz, qadınlarımız və bütün heyvanlarımız Gilead şəhərlərində olacaq. Və sənin uşaqların keçəcəklər, hamısı silahlı və düzülmüş, Rəbbin qarşısında müharibəyə, hansı tərzdə ki Rəbb deyir. Və Musa onlara Eleazar kahini, Nunun oğlu Yeşuanı və İsrail qəbilələrinin ailə başçılarını təyin etdi. Və Musa onlara dedi: Əgər Ruben oğulları və Qad oğulları sizinlə birlikdə İordan çayını keçsələr, hər biri Rəbbin qarşısında müharibəyə silahlanmış olaraq, və siz qarşınızdakı torpağı tabe etsəniz, onda onlara Gilead torpağını mülk olaraq verəsiniz. Əgər onlar silahlanmış halda sizinlə birlikdə Rəbbin qarşısında müharibəyə keçməsələr, onda siz onların yüklərini, qadınlarını və heyvanlarını özünüzdən əvvəl Kənan torpağına keçirəcəksiniz və onlar sizinlə birlikdə Kənan torpağında irs alacaqlar. Və Rubenin oğulları və Qadın oğulları cavab verdilər: Rəbb Öz xidmətçilərinə nə deyirsə, biz də elə

edəcəyik. Biz Rəbbin qarşısında silahlanmış halda Kənan torpağına keçəcəyik və siz bizə Ürdünün o tayında mülkiyyət verəcəksiniz. Və Musa Qad oğullarına, Ruven oğullarına və Yusifin oğulları Mənəşşe qəbiləsinin yarısına verdi Emorililərin kralı Sixonun krallığını və Başan kralı Oqun krallığını, torpağı və şəhərləri onun sərhədləri ilə birlikdə, ətraf torpağın şəhərlərini. Və Qadın oğulları Divonu, Atarotı, Aroeri, Sofarı, Yazeri tikdilər və onları ucaltdılar, Nimranı və Beyt-Haranı, möhkəmləndirilmiş şəhərləri və qoyun ağıllarını. Və Ruvenin oğulları Xeşbonu, Elaleyi, Kiryataimı, möhkəmləndirilmiş Baal Meonu və Sibmanı tikdilər və onların tikdikləri şəhərlərin adlarını öz adlarına görə adlandırdılar. Və Mənəşşenin oğlu Maxirin oğlu Gileada getdi və onu aldı, və orada yaşayan Emorluları məhv etdi. Musa Gileadı Manassehın oğlu Makirə verdi və o, orada məskunlaşdı. Və Manassenin oğlu Yair getdi və onların kəndlərini aldı və onları Yairin kəndləri adlandırdı. Və Nabau getdi və Kaatı və onun kəndlərini aldı, və onları öz adından Nabot adlandırdı.

33

Və bunlar İsrail oğullarının mərhələləridir, necə ki onlar Misir torpağından öz qüvvələri ilə Musanın və Harunun əli ilə çıxdılar. Və Musa onların çıxışlarını və onların mərhələlərini Rəbbin sözü ilə yazdı, və bunlar onların səyahətinin mərhələləridir. Onlar birinci ayın on beşinci günündə Ramesesdən yola çıxdılar, Pasxa bayramının ertəsi günü İsrail

oğulları bütün Misirlilərin gözü qarşısında ucadan çıxdılar. Misirlilar öz bütün ölülərini basdırırdılar, Rəbb Misir torpağında hər ilkdoğulanı vurmuşdu və Rəbb onların tanrılarından qisas almışdı. Və İsrail oğulları Ramesesdən yola çıxaraq Sukkotda düşərgə saldılar. Və Sukkotdan yola düşərək Etama düşərgə saldılar ki, o, səhranın bir hissəsidir; Və Etamdan yola düşdülər və Pihakirotun ağzında düşərgə saldılar ki, o, Baal-Sefonun qarşısındadır, və Miqdolun qarşısında düşərgə saldılar. Və onlar Eirotun qarşısından yola düşdülər və dənizin ortasından keçərək səhraya çıxdılar, və səhrada üç günlük yol getdilər, və Pikriaisda düşərgə saldılar. Və onlar Acı sulardan ayrıldılar və Elimə gəldilər, və Elimdə on iki su bulağı və yetmiş xurma ağacı gövdəsi var idi, və onlar orada suyun yanında düşərgə saldılar. Və onlar Elimdən yola düşdülər və Qırmızı dənizin sahilində düşərgə saldılar. Və onlar Qırmızı dənizdən ayrıldılar və Sin səhrasında düşərgə saldılar. Və onlar Sin çölündən yola düşdülər və Rafakada düşərgə saldılar. Və onlar Rafakadan yola düşdülər və Ailusda düşərgə saldılar. Onlar Ailusdan ayrıldılar və Rafidində düşərgə saldılar, lakin orada xalqın içməsi üçün su yox idi. Və onlar Rafidindən yola düşdülər və Sina səhrasında düşərgə saldılar. Və onlar Sina səhrasından köçdülər və istəklər qəbirlərində düşərgə saldılar. Və onlar İstək qəbirlərindən yola düşdülər və Aserotda düşərgə saldılar. Və onlar Aserothdan çıxdılar və Rathamahda düşərgə saldılar. Və onlar Ratamadan yola düşdülər və Remmon Faresdə düşərgə saldılar. Və onlar Remmon Faresdən ayrıldılar və Lebonada düşərgə saldılar. Və onlar Lebonadan yola düşdülər və Ressanda düşərgə saldılar. Və onlar Ressan-dan ayrıldılar və Makellatda düşərgə saldılar. Və

onlar Makellathdan çıxdılar və Sapharda düşərgə saldılar. Və onlar Şaferdən yola düşdülər və Xaradatda düşərgə saldılar. Və onlar Xaradatdan yola düşdülər və Makelotda düşərgə saldılar. Və onlar Makhelothdan yola düşdülər və Kataathda düşərgə saldılar. Və onlar Kataathdan ayrıldılar və Tarathda düşərgə saldılar. Və onlar Taratdan yola düşdülər və Matekkada düşərgə saldılar. Və onlar Matekkadan çıxdılar və Selmonada düşərgə saldılar. Onlar Selmonadan yola düşdülər və Masuruta düşərgə saldılar. Və onlar Masuruthdan ayrıldılar və Banayada düşərgə saldılar. Və onlar Banaiadan ayrıldılar və Qadqad dağında düşərgə saldılar. Və onlar Qadqad dağından ayrıldılar və Etebatada düşərgə saldılar. Onlar Etebathadan çıxdılar və Ebronada düşərgə saldılar. Onlar Ebronadan ayrıldılar və Ezion Geberdə düşərgə saldılar. Və onlar Gesion Gaberdən yola düşdülər və Sin çölündə düşərgə saldılar, və Sin çölündən yola düşdülər və Faran çölünə düşərgə saldılar, bu Kadeşdir. Və onlar Kadeşdən çıxdılar və Hor dağında, Edom torpağının yaxınlığında düşərgə saldılar. Və kahin Harun Rəbbin əmri ilə yuxarı getdi və orada öldü, İsrail oğullarının Misir torpağından çıxışının qırxıncı ilində, beşinci ayın birində. Və Harun yüz iyirmi üç yaşında idi, o, Hor dağında öləndə. Və Kənanlı padşah Arad eşidəndə, o, Kənan torpağında yaşayırdı, İsrail oğulları daxil olarkən; və onlar Hor dağından yola düşdülər və Selmonada düşərgə saldılar. Və onlar Selmonadan yola düşdülər və Finonda düşərgə saldılar. Və onlar Finondan ayrıldılar və Obotda düşərgə saldılar. Və onlar Ovotdan ayrıldılar və Moavın sərhədlərinin o tərəfində, Ayda düşərgə saldılar. Və onlar Ay-dan çıxdılar və Dibon-Qadda düşərgə saldılar. Və onlar Daibon

Qaddan çıxdılar və Gelmon Deblathaim-də düşərgə saldılar. Və onlar Gelmon Deblathaim-dən çıxdılar və Abarim dağlarının üzərində, Nabau-nun qarşısında düşərgə saldılar. Və onlar Abarim dağlarından yola düşdülər və Moabın qərbində, İordan çayı üzərində Yerixoya tərəf düşərgə saldılar. Və onlar İordan çayının yanında, Aesimoth ilə Belsa arasında, Moabın qərb tərəfində düşərgə saldılar. Və Rəbb əvvəllər danışdı Musa Moavın qərbində, İordan çayı yanında, Yerixoya tərəf deyərək: İsrail oğullarına danış və onlara deyəcəksən, siz İordanı keçib Kənan torpağına girirsiniz. Və siz qarşınızdakı torpaqda yaşayan bütün sakinləri məhv edəcəksiniz və onların gözətçi yerlərini aradan qaldıracaqsınız, və onların bütün tökülmüş bütlərini məhv edəcəksiniz, və onların bütün sütunlarını aradan qaldıracaqsınız. Və siz məhv edəcəksiniz torpağın bütün sakinlərini və bu torpaqda məskunlaşacaqsınız, çünki Mən onların torpağını sizə püşklə vermişəm. Və siz onların torpağını püşklə öz tayfalarınıza görə miras alacaqsınız; daha çox olanlara onların mülkiyyətini artıracaqsınız və daha az olanlara onların mülkiyyətini azaldacaqsınız; hansının adı çıxsa, orada onun olacaq; siz atalarınızın tayfalarına görə miras alacaqsınız. Əgər siz torpaqda yaşayanları öz qarşınızdan məhv etməsəniz, onda buraxdıqlarınız sizin gözlərinizdə tikanlara və yan tərəflərinizə oxlara çevriləcək, və onlar sizə düşmən olacaqlar məskunlaşacağınız torpaqda. Və necə ki onlara etməyə qərar vermişdilər, mən də sizə edəcəyəm.

34

Və Rəbb Musaya danışdı və dedi, İsrailin oğullarına əmr et və onlara de, siz Kənan torpağına daxil olursunuz; bu sizə miras olacaq, Kənan torpağı öz sərhədləri ilə. Və sizə cənub tərəfi Sin səhrasından Edoma bitişik olana qədər olacaq, və sizə sərhədlər cənubda Duz dənizinin şərq hissəsindən olacaq. Sərhədlər sizi cənubdan Əqrəbin yoxuşuna doğru əhatə edəcək və Ennakdan keçəcək, onun çıxışı cənuba, Qadeş Barneaya doğru olacaq və Arad kəndinə çıxacaq və Asemonadan keçəcək. Və sərhədlər Asemonadan Misir sellərinə qədər əhatə edəcək və çıxış dəniz olacaq. Və dənizin sərhədləri sizin üçün olacaq; böyük dəniz sərhəd edəcək. Bu, sizin üçün dənizin sərhədləri olacaq. Və bu sizin üçün şimal tərəfdəki sərhədlər olacaq: böyük dənizdən dağa qədər özünüz üçün ölçəcəksiniz. Və dağdan dağı onlara ölçəcəksiniz, Həmata daxil olanların, və onun çıxışı Saradak sərhədləri olacaq. Və Defronanın sərhədləri çıxacaq və onun çıxışı Arsenain olacaq, bu sizin üçün şimaldan olan sərhədlər olacaq. Və sərhədlər Sefefamardan Belaya qədər şərqdən bulaqlar üzərinə enəcək, və sərhədlər Beladan Xenereth dənizinin arxası üzərinə şərqdən enəcək. Sərhəd Sephamardan Belaya, şərqdən bulaqlar üzərinə enəcək və sərhəd Beladan Xenereth dənizinin arxası üzərinə, şərqdən enəcək. Və sərhədlər İordan çayına enəcək, və çıxış Duzlu dəniz olacaq. Bu, sizin torpağınız və onun ətrafındakı sərhədləri olacaq. Və Musa İsrail oğullarına əmr edərək dedi: bu torpaq idi ki, siz onu püşklə miras alacaqsınız, hansı üsulla Rəbb əmr etdi onu doqquz tayfaya və Manasse tayfasının yarısına verməyi. Çünki Ruben oğullarının qəbiləsi və Qad oğullarının qəbiləsi öz ata evlərinə görə, və Menaşşe qəbiləsinin yarısı öz paylərını aldılar. İki qəbilə

və yarım qəbilə öz paylərını İordan çayının o tərəfində, Yerixoya görə cənubdan şərqdə aldılar. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: bunlar o kişilərin adlarıdır ki, sizin üçün torpağı miras alacaqlar: kahin Eleazar və Nun oğlu Yeşua. Və hər qəbilədən bir başçı götürəcəksiniz ki, sizə torpağı miras paylaşsın. Və bunlar Yəhuda qəbiləsinin kişilərinin adlarıdır: Yefunne oğlu Kaleb. Simeon qəbiləsindən Salamiel, Semiudun oğlu. Binyamin qəbiləsindən Eldad, Xaslonun oğlu; Dan qəbiləsindən hökmdar Bakir, Eqlinin oğlu. Yusifin oğullarından, Mənəşşe oğullarının qəbiləsindən, hökmdar Aniel, Soufinin oğlu. Efrayim oğullarının qəbiləsindən hökmdar Kamuel, Sabatanın oğlu. Zebulun qəbiləsindən hökmdar Parnach oğlu Elizaphan. İssakar oğullarının qəbiləsindən hökmdar Oza oğlu Faltiel. Aşer oğullarının qəbiləsindən hökmdar Selemi oğlu Axior. Neftali qəbiləsindən hökmdar Fadael, İamiudun oğlu. Rəbb bunlara İsrail oğulları arasında Kənan torpağını bölüşdürmək əmr etdi.

35

Və Rəbb Musaya Moavın qərbində, İordan çayının yanında, Yerixo tərəfdə danışaraq dedi: İsrail övladlarına əmr et ki, onlar öz mülkiyyət paylarından Levililərə yaşamaq üçün şəhərlər versinlər; və şəhərlərin ətrafındakı otlaqları da Levililərə versinlər. Onlara yaşamaq üçün şəhərlər veriləcək və onların hasarları mal-qaraları və bütün dördayaqlı heyvanları üçün olacaq. Və şəhərlərin bitişik yerlərini, hansıları Levililərə verəcəksiniz, şəhər divarından kənara doğru ətrafda iki min

dirsək olacaq. Siz şəhərin xaricində şərq tərəfə doğru iki min dirsək, cənub tərəfə doğru iki min dirsək, dəniz tərəfə doğru iki min dirsək və şimal tərəfə doğru iki min dirsək ölçəcəksiniz və şəhər bunun ortasında sizin üçün olacaq və şəhərlərin sərhədləri. Və siz şəhərləri Levililərə verəcəksiniz, sığınacaq şəhərlərindən altı şəhəri, hansıları ki, qatilin oraya qaçması üçün verəcəksiniz, və bunlara əlavə olaraq qırx iki şəhər. Bütün şəhərləri Levililərə verəcəksiniz - qırx səkkiz şəhər, bunları və onların ətraflarını. Və İsrail oğullarının mülkiyyətindən verəcəyiniz şəhərləri çoxlu olanlardan çox, azlıq olanlardan az götürün; hər biri miras alacağı irsinə görə Levililərə şəhərlərdən verəcək. Və Rəbb Musaya danışdı və dedi: İsrail oğullarına danış və onlara de ki, siz İordan çayını keçib Kənan torpağına girirsiniz. Və özünüzə onlara şəhərlər ayırın, sığınacaqlar sizin üçün olacaq ki, ora qaçsın qatil, hər kəs ki ruhu qəsdən olmayaraq vurmuşdur. Və şəhərlər sizin üçün qan qisasçısından sığınacaq yerləri olacaq və qatil ölməyəcək, məclisin qarşısında mühakimə üçün dayanana qədər. Və sizə verəcəyiniz altı şəhər sizin üçün sığınacaq yerləri olacaq. Üç şəhəri Urdun çayının o tayında verəcəksiniz və üç şəhəri Kənan torpağında verəcəksiniz. Bu şəhərlər İsrail oğulları üçün, qərib üçün və sizin aranızda yaşayan sakin üçün sığınacaq olacaq, ora qaçmaq üçün hər kəsə ki, ruhu qəsdən olmadan vurmuşdur. Əgər kimsə dəmir əşya ilə başqasını vursa və o ölsə, qatildir, qatil hökmən edam edilməlidir. Əgər əlindəki daşla ki, onunla ölə bilər, onu vursa və ölsə, qatildir, qatil mütləq öldürülsün. Əgər kimsə əlindəki taxta qabla başqasını vursa və o bundan ölsə, vuran da ölsə, qatildir, qatil ölümlə cəzalandırılsın. Qan qisasçısı qatili

öldürəcək, ona rast gəldikdə bu, onu öldürəcək. Əgər düşmənçilik vasitəsilə onu itələsə və pusqudan onun üzərinə hər hansı əşya atsa və o ölsə, yaxud qəzəb vasitəsilə əli ilə ona zərbə vursa və o ölsə, ölümlə öldürülsün zərbə vuran, qatildir o; ölümlə öldürülsün qatil; qan qisasçısı qatili onunla qarşılaşanda öldürəcək. Əgər isə qəfildən, düşmənçiliklə deyil itələsə onu, ya atsa üstünə hər hansı əşyanı, pusqudan deyil, ya hər hansı daşla, hansı ilə öləcək onunla, bilməyərək, və düşsə üstünə, və ölsə, özü isə düşməni deyildi onun, nə də axtarırdı zərər vermək ona; və mühakimə edəcək icma arasında vuranın və arasında qan qisasçısının, görə bu hökmləri. Və icma qatili qan qisasçısından xilas edəcək və icma onu qaçdığı sığınacaq şəhərinə geri qaytaracaq, və o, orada müqəddəs yağ ilə məsh edilmiş böyük kahin ölənə qədər yaşayacaq. Əgər qatil çıxsa şəhərin sərhədlərindən hansına orada sığınmışdı, və qan qisasçısı onu tapsa onun sığınacaq şəhərinin sərhədlərindən kənarda, və qan qisasçısı qatili öldürsə, günahkar deyil. Çünki qoy o, sığınacaq şəhərində yaşasın, böyük baş kahin ölənə qədər, və böyük baş kahin öldükdən sonra qatil öz mülkiyyət torpağına qayıdacaq. Və bunlar sizin üçün bütün yaşayış yerlərinizdə nəsilləriniz boyu hökm qanunu olacaq. Ruhu vuran hər kəsi şahidlərin vasitəsilə öldürəcəksən qatili, və bir şahid ruhun ölməsi üçün tanıqlıq verməyəcək. Və siz qatilin canı üçün fidyə almayacaqsınız, o günahkardır və öldürülməlidir, çünki o ölümlə öldürüləcək. Siz böyük kahin ölənə qədər sığınacaq şəhərlərinə qaçmış şəxsin yenidən öz torpağında yaşaması üçün fidyə almayacaqsınız. Və siz məskunlaşdığınız torpağı qətlə yetirməyəcəksiniz, çünki bu qan torpağı qətlə yetirir və torpaq

üzərinə tökülmüş qandan kəffarə edilməyəcək, ancaq tökənin qanı ilə. Və siz murdarlamayacaqsınız torpağı ki, üzərində sakin olursunuz, üzərində mən sizin aranızda məskən salıram, çünki mən Rəbbəm ki, İsrail oğullarının ortasında məskən salıram.

36

Və Gilead oğlu Makir oğlu Menaşşe qəbiləsindən olan Yusif oğullarının qəbiləsinin hökmdarları yaxınlaşdılar və Musanın qarşısında, kahin Eleazarın qarşısında və İsrail oğullarının ata evlərinin hökmdarlarının qarşısında danışdılar və dedilər: Rəbb bizim ağamıza əmr etdi ki, irs torpağını püşklə İsrail oğullarına versin; və Rəbb ağamıza əmr etdi ki, qardaşımız Selofehadın irsini onun qızlarına versin. Və onlar İsrail oğullarının qəbilələrindən birinin qadınları olacaqlar, və onların payı bizim atalarımızın mülkiyyətindən götürüləcək, və hansı qəbilənin qadınları olsalar, onun mirasına əlavə olunacaq, və bizim mirasımızın payından götürüləcək. Əgər İsrail oğullarının buraxılışı olsa, onların mirası qəbilənin mirasına əlavə olunacaq, hansı qəbilədə qadın olsalar, və bizim ailə qəbiləmizin mirasından onların mirası götürüləcək. Və Musa İsrail oğullarına Rəbbin əmri vasitəsilə əmr etdi, deyərək: Yusif oğullarının qəbiləsi beləcə deyir. Bu sözdür ki, Rəbb Salpaadın qızlarına əmr edib dedi: Onların xoşuna gələn kimlə istəsələr evlənsinlər, ancaq öz atalarının xalqından evlənsinlər. Və İsrail oğullarının mirası bir qəbilədən başqa qəbiləyə köçürülməyəcək, çünki İsrail oğullarının hər biri öz ailələrinin

qəbiləsinin mirasına yapışacaq. Və İsrail oğullarının qəbilələrindən miras alan hər bir qız, öz atasının xalqından biri ilə evlənəcək ki, İsrail oğulları hər biri öz ata mirasını miras alsın. Və pay bir qəbilədən başqa qəbiləyə köçürülməyəcək, amma İsrail oğulları hər biri öz irsində yapışacaq. Rəbb Musaya hansı üsulla əmr etdisə, Salphadın qızları da elə etdilər. Və Tirza və Xoqla və Milka və Noa və Maxla, Selofxadın qızları, onların əmiuşaqlarına Yusifin oğulları Mənəssənin xalqından arvad oldular; və onların irsi atalarının xalqının qəbiləsinə keçdi. Bunlar əmrlər, qanunlar və hökümlərdir ki, Rəbb Musanın əli ilə Moabın qərbində, İordan çayı sahilində, Yerixo qarşısında əmr etdi.

Qanunun Təkrarı

1

Bunlar Musanın bütün İsrailə İordan çayının o tayında, çöldə, qərbə tərəf, Qırmızı dənizin yaxınlığında, Paran, Tofel, Lobon, Aulon və Kataxrusea arasında danışdığı sözlərdir. Xorebdən Seir dağı yolu ilə Kadeş-Barneaya qədər on bir günlük yoldur. Və belə oldu ki, qırxıncı ildə, on birinci ayın birinci günündə Musa bütün İsrail oğullarına Rəbbin ona onlar haqqında əmr etdiyi hər şeyi danışdı; Xeşbonda yaşayan Emorluların padşahı Sixonu və Aştarotda və Edreydə yaşayan Başan padşahı Oqu məğlub etdikdən sonra, İordan çayının o tayında, Moav torpağında Musa bu qanunu izah etməyə başladı və dedi: Allahımız Rəbb bizə Xorevdə belə dedi: Bu dağda yaşamağınız kifayətdir. Geri dönün və yola çıxın, siz Emorluların dağına daxil olun və Ərəbənin bütün qonşularına tərəf gedin, dağa və düzənliyə, cənuba tərəf və Kənanlıların sahil torpağına, Anti-Livana qədər, böyük çaya, Fərat çayına qədər. Baxın, O sizin qarşınızda torpağı təslim etdi; daxil olub o torpağı miras alın ki, Mən atalarınıza - İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içdim ki, onu onlara və

onlardan sonra onların nəslinə verəcəyəm. Və mən o vaxt sizə dedim ki, tək başıma sizi daşıya bilməyəcəyəm. Rəbb Allahınız sizi çoxaltdı və budur, bu gün siz göyün ulduzları kimi çoxluqdasınız. Rəbb, atalarınızın Allahı sizi olduğunuz kimi minqat artırsın və sizə danışdığı kimi sizə xeyir-dua versin. Mən tək necə sizin əməyinizi, əsasınızı və mübahisələrinizi daşıya bilərəm? Özünüzə müdrik, bilici və anlayışlı kişilər verin öz qəbilələrinizə, və mən onları sizin üzərinizdə rəhbərləriniz kimi təyin edəcəyəm. Və siz mənə cavab verdiniz və dediniz: Sənin danışdığın sözü yerinə yetirmək gözəldir. Və mən sizdən müdrik, bilgili və ağıllı kişilər aldım və onları sizin üzərinizdə minbaşılar, yüzbaşılar, əllibaşılar, onbaşılar və sizin hakimlərinizə məmurlar olaraq rəhbərlik etməyə təyin etdim. Və o vaxt sizin hakimlərinizə əmr edib dedim: qardaşlarınız arasında dinləyin və kişi ilə qardaş arasında və onun qəribi arasında ədalətlə hökm edin. Sən mühakimədə üz tanımayacaqsan, kiçiyə görə və böyüyə görə mühakimə edəcəksən, insanın üzünü götürməyəcəksən, çünki mühakimə Allahındır, və əgər söz sizə çətin olsa, onu mənə gətirəcəksiniz və mən onu eşidəcəyəm. Və mən o vaxt sizə bütün sözləri əmr etdim ki, onları yerinə yetirəsiniz. Və Xorebdən yola çıxaraq, Rəbb Allahımız bizə əmr etdiyi kimi, Emorluların dağı yolu ilə gördüyünüz o böyük və qorxulu səhranın hamısını keçdik və Qadeş-Barneaya gəldik. Və mən sizə dedim: siz Emorluların dağına çatdınız, hansını Allahımız Rəbb sizə verir. Baxın, Rəbbiniz Allah sizin qarşınızda torpağı sizə təslim etmişdir, qalxıb miras alın, Rəbb atalarınızın Allahı sizə dediyi kimi, qorxmayın və vahimə keçirməyin. Və hamınız mənə gəldiniz və

dediniz: Qoy əvvəlcədən adamlarımızı göndərək və onlar bizim üçün torpağı kəşf etsinlər və bizə bildirsinlər ki, hansı yolla qalxacağıq və hansı şəhərlərə daxil olacağıq. Və bu söz mənim qarşımda xoş göründü və mən sizdən on iki kişi götürdüm, hər qəbilədən bir kişi. Və geri dönüb dağa qalxdılar və Üzüm Salxımı dərəsinə qədər gəldilər və oranı gözdən keçirdilər. Və onlar öz əllərində torpağın meyvəsindən götürdülər və sizə gətirdilər, və dedilər: Rəbbimiz Allahın bizə verdiyi torpaq yaxşıdır. Və siz yuxarı getmək istəmədiniz, lakin bizim Allahımız Rəbbin sözünə itaətsizlik etdiniz. Və siz öz çadırlarınızda mırıldandınız və dediniz: Rəbb bizə nifrət etdiyi üçün bizi Misir torpağından çıxartdı ki, bizi Emorilərin əlinə təslim edib bizi məhv etsin. Hara biz qalxırıq? Amma sizin qardaşlarınız sizin ürəyinizi döndərdi, deyərək: Millət böyük və çoxlu və bizdən daha güclüdür, və şəhərlər böyük və göyə qədər hasarlanmışdır; həm də orada nəhənglərin oğullarını gördük. Və mən sizə dedim: dəhşətə düşməyin və onlardan qorxmayın. Rəbb sizin Allahınız, sizin qarşınızda gedən, özü onlarla sizinlə birlikdə vuruşacaq, Misir torpağında və bu səhrada ki gördünüz, Emorluların dağının yolunda sizin üçün etdiyi bütün şeylərə görə; necə ki Rəbb sizin Allahınız sizi daşıdı, necə ki bir adam öz oğlunu daşıyır, getdiyiniz bütün yol boyu, bu yerə gələnə qədər. Və bu sözə görə siz Rəbb bizim Allahımıza inanmadınız, O ki, yolda sizdən əvvəl gedir sizə yer seçmək üçün, gecə vaxtı odda sizi rəhbərlik edərək, sizə hansı yolla getməli olduğunuzu göstərərək, və gündüz buludda. Və Rəbb sizin sözlərinizin səsini eşitdi və qəzəblənərək and içdi, deyərək: bu adamlardan heç kəs bu yaxşı torpağı görməyəcək, hansı ki mən onların atalarına

and içdim, yalnız Kaleb, Yefunnenin oğlu istisna olmaqla - bu onu görəcək və mən ona torpağı verəcəyəm hansının üzərinə o ayaq basdı və onun oğullarına, ona görə ki o Rəbbə sadiq idi. Və Rəbb sizin üzünüzdən mənə qəzəbləndi və dedi: Sən də oraya daxil olmayacaqsan. Nunun oğlu Joshua, sənin yanında duran, bu oraya daxil olacaq, onu möhkəmləndir, çünki o, onu İsrailə miras verəcək. Və hər cavan uşaq ki, bu gün yaxşını ya da pisi bilmir, bunlar ora daxil olacaqlar, və mən onu bunlara verəcəyəm, və onlar onu miras alacaqlar. Və siz geri dönüb səhraya, Qırmızı dənizin üzərindəki yolla düşərgə saldınız. Və siz cavab verdiniz və dediniz: Biz Allahımız Rəbbin qarşısında günah etdik. Biz qalxıb döyüşəcəyik, Allahımız Rəbbin bizə əmr etdiyi hər şeyə görə. Hər biriniz öz hərbi silahlarınızı götürüb toplaşaraq dağa qalxın. Və Rəbb mənə dedi: onlara dedim ki, qalxmayacaqsınız və vuruşmayacaqsınız, çünki mən sizinlə deyiləm, və siz düşmənlərinizin qarşısında məğlub olmayacaqsınız. Və mən sizə danışdım, amma siz məni dinləmədiniz və Rəbbin sözünü pozduğunuz halda, zorla dağa qalxdınız. Və o dağda yaşayan Emorlu sizinlə qarşılaşmağa çıxdı və sizi arıların edəcəyi kimi təqib etdi və sizi Seirdən Xormaya qədər yaraladılar. Və siz oturub bizim Allahımız Rəbbin qarşısında ağladınız, və Rəbb sizin səsinizi eşitmədi, nə də sizə diqqət verdi. Və siz Kadeşdə çoxlu günlər oturdunuz, oturduğunuz qədər günlər.

2

Və geri dönərək biz səhraya yola çıxdıq, Qırmızı dəniz yolu ilə, hansı üsulla Rəbb mənə danışdı, və biz Seir dağını çoxlu günlər dövrə vurduq. Və Rəbb mənə dedi: Sizə bu dağı dövrə vurmaq kifayətdir; buna görə şimala dönün. Və xalqa əmr et, deyərək: Siz qardaşlarınızın, Esavın oğullarının sərhədlərindən keçəcəksiniz, onlar Seirdə yaşayırlar və onlar sizdən qorxacaqlar və sizdən çox ehtiyatlı olacaqlar. Onlarla müharibəyə girməyin, çünki sizə onların torpağından heç ayaq basacaq yer qədər belə verməyəcəyəm, ona görə ki mən Esavın oğullarına Seir dağını irs olaraq vermişəm. Gümüşlə yemək alın onlardan və yeyin, və su da ölçü ilə alacaqsınız onlardan gümüşlə və içəcəksiniz. Çünki Rəbbimiz Allahımız sənin əllərinin hər işində səni bərəkətlədi, bil necə keçdin o böyük və qorxulu səhranı, budur qırx il Allahın Rəbb sənindir, heç bir şeyə möhtac olmadın. Və biz Seirdə yaşayan qardaşlarımız Esavın oğullarının yanından Araba yolu ilə Ailondan və Ezion-Geberdən keçdik və dönüb Moab səhrasının yolu ilə keçdik. Və Rəbb mənə dedi: Moavlılara düşmənçilik etməyin və onlarla müharibəyə girişməyin, çünki onların torpağından sizə irs verməyəcəyəm, çünki Lut oğullarına Aroeri miras olaraq vermişəm. Omminlər əvvəllər orada məskunlaşmışdılar - böyük, çoxsaylı və güclü bir millət, eynilə Anakimlər kimi. Bunlar da Anakim kimi Refaim hesab olunacaqlar və Moavlılar onları Ommein adlandırırlar. Və Xorlu əvvəllər Seyirdə yaşayırdı, və Esavın oğulları onları məhv etdilər və onları özlərinin qarşısından yox etdilər. Və onlar onların yerinə məskunlaşdılar, elə o üsulla ki, İsrail öz irs torpağında etdi, hansını Rəbb onlara vermişdi. İndi buna görə qalxın və yola çıxın, və Zaret

dərəsindən keçin. Və biz Qadeş Barneadan Zered dərəsini keçənə qədər səyahət etdiyimiz günlər otuz səkkiz il idi, Rəbb Allahın onlara and içdiyi kimi, düşərgədən bütün döyüşçü kişilər nəsli ölərək məhv olana qədər. Və Allahın əli onların üzərində idi ki, onları düşərgənin ortasından tamamilə məhv etsin, onlar həlak olana qədər. Və elə oldu ki, bütün döyüşçü kişilər xalqın arasından ölərək düşdülər, və Rəbb mənə dedi: Sən bu gün Moavın sərhədlərini, Aroeri keçəcəksən və Ammon oğullarına yaxın gələcəksən; onlara düşmən olmayın və onlarla müharibəyə girişməyin; çünki Ammon oğullarının torpağından sənə irs verməyəcəyəm, çünki onu Lut oğullarına irs vermişəm. Torpaq Refaim torpağı sayılacaq, çünki əvvəllər orada Refaimlər yaşayırdı və Ammonlular onları Zamzummim adlandırırlar. Sizinkindən böyük, çoxsaylı və daha güclü bir millət, Enakeimlər kimi, və Rəbb onları onların qarşısında məhv etdi, və onlar miras aldılar və onların yerinə bu günə qədər məskunlaşdılar. Necə ki Seirdə yaşayan Esavın oğullarına etdikləri kimi, onlar Xorluları öz qarşılarından məhv etdilər və onları miras aldılar, və bu günə qədər onların yerinə məskunlaşdılar. Və Asedotda Qəzzaya qədər yaşayan Evaiları Kapadokiyadan çıxmış Kapadokiyalılar məhv etdilər və onların yerinə məskunlaşdılar. İndi buna görə qalxın və yola düşün, siz Arnon dərəsini keçin. Budur, sənin əllərinə vermişəm Heşbon padşahı Emorlunu Sihonu və onun torpağını. Miras almağa başla, bu gündə ona qarşı müharibəyə gir. Göyün altındakı bütün millətlərin üzünə sənin titrəməni və sənin qorxunu verməyə başla, onlar sənin adını eşidəndə narahat olacaqlar və sənin üzündən ağrılar çəkəcəklər. Və mən Kedemot səhrasından Xeşbon padşahı

Sixona sülh sözləri ilə elçilər göndərdim, deyərək: sənin torpağından keçəcəyəm; yolla gedəcəyəm, nə sağa, nə də sola dönməyəcəyəm. Yeməyi gümüşə mənə satacaqsan və yeyəcəyəm; və suyu gümüşə mənə satacaqsan və içəcəyəm; ancaq ayaqla keçəcəyəm; Necə ki mənə etdilər Esavın oğulları Seyirdə yaşayanlar və Moavlılar Aroerdə yaşayanlar; İordanı keçənə qədər torpağa, hansı ki Rəbb Allahımız bizə verir. Və Heşbon padşahı Sihon bizim onun ərazisindən keçməyimizə razı olmadı, çünki Rəbbimiz Allah onun ruhunu sərtləşdirdi və ürəyini möhkəmləndirdi ki, bu gündə olduğu kimi sənin əllərinə təslim edilsin. Və Rəbb mənə dedi: Budur, mən sənin qarşında Heşbon padşahı Emorlu Sihonu və onun torpağını təslim etməyə başlamışam, və onun torpağını miras almağa başla. Və Heşbon padşahı Sihon bizimlə görüşə çıxdı, o və bütün xalqı, Yahazda müharibə etmək üçün. Və Rəbb Allahımız onu bizim qarşımızda təslim etdi və biz onu, onun oğullarını və bütün xalqını vurduq. Və biz o zaman onun bütün şəhərlərini tutduq və hər bir şəhəri ardıcıl olaraq tamamilə məhv etdik, və onların qadınlarını və uşaqlarını, heç birini sağ buraxmadıq. Ancaq mal-qaranı talan etdik və şəhərlərin qənimətlərini aldıq Aroerdən, o, Arnon selinin kənarındadır, və dərədə olan şəhəri və Gilead dağına qədər; bizdən qaçan heç bir şəhər olmadı. Rəbb Allahımız hamısını bizim əllərimizə təhvil verdi. Ancaq Ammon oğullarına yaxınlaşmadıq, Yabbok selinin bitişən bütün yerlərinə və dağlıq ərazidəki şəhərlərə, necə ki Rəbbimiz Allahımız bizə əmr etmişdi.

3

Və geri dönərək, biz Başana gedən yolla qalxdıq və Başan padşahı Oq bizə qarşı çıxdı, o özü və bütün xalqı ilə birlikdə Edraimdə müharibəyə. Və Rəbb mənə dedi: Ondan qorxma, çünki onu sənin əllərinə vermişəm, bütün xalqını və bütün torpağını da. Ona elə edəcəksən, necə Heşbonda yaşayan Amorluların padşahı Sihona etdin. Və Rəbb Allahımız onu bizim əllərimizə təslim etdi, və Başan padşahı Oqu, və bütün xalqını, və biz onu vurduq, elə ki, onun nəslindən heç kəs qalmadı. Və biz o vaxt onun bütün şəhərlərini ələ keçirdik; onlardan almadığımız şəhər yox idi; altmış şəhər, Başanda padşah Oqun bütün Arqob ətraf bölgələri; Bütün şəhərlər möhkəmləndirilmiş idi, hündür divarlar, qapılar və sürgülər; çox sayda Perizlilərin şəhərləri istisna olmaqla. Tamamilə məhv etdik, necə ki Heşbon padşahı Sihona etdik, və hər bir şəhəri ardıcıl olaraq tamamilə məhv etdik, və qadınları, və uşaqları, və bütün heyvanları; və şəhərlərin qənimətlərini özümüz üçün talan etdik. Və biz o vaxt iki Emorlu padşahın əlindən torpağı aldıq, onlar İordanın o tərəfində idilər, Arnon selindən Xermon dağına qədər; Finikiyalılar Xermonu Sanior adlandırırlar, və Emorlu onu Sanir adlandırdı; Misorun bütün şəhərləri, və bütün Gilead, və bütün Başan, Elxa və Edraimə qədər, Başanda Oqun padşahlığının şəhərləri; Çünki yalnız Başan padşahı Oq Refaimlərdən qalmışdı; budur, onun yatağı dəmir yataq idi, budur, bu Ammon oğullarının qalasındadır; onun uzunluğu doqquz dirsək, və eni dörd dirsək, adamın dirsəyi ilə. Və biz o torpağı o vaxtda miras

aldıq - Aroerdən, hansı ki Arnon selinin kənarındadır, və Gilead dağının yarısını və onun şəhərlərini Rubenə və Qada verdim. Və Gileadın qalığını və Oqun bütün Başan krallığını Mənəsse qəbiləsinin yarısına verdim, və Arqobun bütün ətraf bölgəsini, bütün o Başanı, Refaim torpağı sayılacaq. Və Mənəşşe oğlu Yair Arqobun bütün ətraf bölgəsini Qarqasi və Maxati sərhədlərinə qədər aldı və onları öz adı ilə Başan Tauot Yaeir adlandırdı bu günə qədər. Və mən Gileadı Maxirə verdim. Və Ruvenə və Qada Gileaddan Arnon selinədək vermişəm, selin ortası sərhəddir və Yabboqaadək, sel Ammon oğullarına sərhəddir. Və Arava və İordan Kinneretdən Arava dənizinədək, duz dənizinədək sərhəddir, Pisqanın şərqində Aşdotun altında. Və o vaxtda sizə əmr etdim: Rəbb Allahınız bu torpağı sizə miras olaraq verdi, silahlanıb qardaşlarınızın, İsrail oğullarının qabağında gedin, hər qüdrətli kişi. Ancaq sizin qadınlarınız və uşaqlarınız və heyvanlarınız, bilirəm ki sizin çoxlu heyvanlarınız var, qoy yaşasınlar sizin şəhərlərinizə ki, verdim sizə, o vaxta qədər ki Rəbb sizin Allahınız dinclik verə sizin qardaşlarınıza, elə necə sizə verdi, və onlar da miras alsınlar o torpağı ki, Rəbb bizim Allahımız verir onlara İordan çayının o tərəfində; və qayıdacaqsınız hər biriniz öz irsinə ki, verdim sizə. Və mən o vaxt Yeşuaya əmr edib dedim: Sizin gözləriniz gördü hər şeyi ki, Rəbbimiz Allah bu iki padşaha nə etdi; eləcə də Rəbbimiz Allah edəcək bütün padşahlıqlara ki, sən oraya keçirsən. Onlardan qorxmayacaqsınız, çünki Rəbb bizim Tanrımız özü sizin üçün vuruşacaq. Və mən o vaxt Rəbbə yalvardım, deyərək: Rəbb Allah, sən öz quluna öz gücünü və öz qüdrətini və o güclü əli və o uca qolu göstərməyə başladın; çünki göydə yaxud yer üzündə

hansı Allahdır ki, sənin etdiyin kimi və sənin gücünə görə edəcək? Keçdiyim üçün mən İordanın o tərəfində olan bu yaxşı torpağı, bu yaxşı dağı və Antilivanı görəcəyəm. Və Rəbb məni sizin üzünüzdən keçdi və məni eşitmədi, və Rəbb mənə dedi: Sənə kifayət etsin, bu sözü daha danışma. Yonulmuş qayanın zirvəsinə qalx və gözlərini dənizə, şimala, cənuba və şərqə tərəf qaldırıb bax və öz gözlərinlə gör, çünki bu İordan çayını keçməyəcəksən. Və Yeşuaya əmr et və onu möhkəmləndir və onu ruhlandır, çünki o, bu xalqın qabağında keçəcək və o, sənin gördüyün bütün torpağı onlara miras verəcək. Və biz Peor evinin yaxınlığındakı dərədə oturdyq.

4

Və indi, ey İsrail, qulaq as hökmləri və qərarları dinlə ki, mən bu gün sizə öyrədirəm yerinə yetirmək üçün, elə ki, yaşayasınız, çoxalasınız və daxil olub irs olaraq alasınız o torpağı ki, atalarınızın Allahı Rəbb sizə verir. Mən sizə əmr etdiyim sözə heç nə əlavə etməyəcəksiniz və ondan heç nə götürməyəcəksiniz, Allahımız Rəbbin əmrlərini saxlayın, bu gün sizə əmr etdiyim hər şeyi. Sizin gözləriniz Rəbbimiz Allahın Baal-peora etdiyi hər şeyi görmüşdür, çünki Baal-peorun ardınca gedən hər bir insanı Rəbbiniz Allah sizin aranızdan məhv etmişdir. Siz isə Rəbbiniz Allaha bağlı olanlar hamınız bu gün yaşayırsınız. Baxın, mən sizə qanunlar və hökümlər göstərmişəm, necə ki Rəbb mənə əmr etmişdi, o torpaqdə belə etmək üçün ki, siz oraya daxil olursunuz onu miras almaq üçün.

Və siz saxlayacaqsınız və yerinə yetirəcəksiniz, çünki bu, sizin hikməti və anlayışınızdır bütün millətlərin qarşısında, hansılar ki eşitsələr bütün bu qanunları, və onlar deyəcəklər: Budur, müdrik və bilgili xalq, bu böyük millət. Çünki hansı millət böyükdür ki, ona Tanrı yaxın olsun, necə ki bizim Rəbbimiz Allahımız bütün hallarda biz Onu çağırdığımız zaman? Və hansı millət böyükdür ki, ona bütün bu qanuna görə ədalətli əhkamlar və hökümlər var, hansını mən bu gün sizin qarşınızda verirəm? Özünə diqqət et və ruhunu çox qoru; gözlərin görmüş olduğu bütün sözləri unutma və qoy onlar ömrünün bütün günlərində qəlbindən ayrılmasınlar; və oğullarına və oğullarının oğullarına öyrədəcəksən o günü ki, siz Xorevdə məclisin günündə Allahımız Rəbbin önündə dayandınız; o vaxt Rəbb mənə dedi, xalqı mənim yanıma topla və qoy onlar mənim sözlərimi eşitsinlər ki, yer üzündə yaşadıqları bütün günlərdə məndən qorxmağı öyrənsinlər və öz oğullarına öyrədəcəklər. Siz yaxınlaşıb dağın yanında dayandınız və dağ göyə qədər odla yanırdı, qaranlıq, zülmət, fırtına. Və Rəbb sizə odun ortasından sözlərin səsini danışdı, hansını siz eşitdiniz; və heç bir surət görmədiniz, ancaq səs eşitdiniz; Və sizə öz əhdini bildirdi, hansını yerinə yetirməyi sizə əmr etdi, on kəlamı, və onları iki daş lövhə üzərində yazdı. Və Rəbb o vaxtda mənə əmr etdi ki, sizə qanunlar və hökmləri öyrədim ki, siz onları o torpaqda yerinə yetirəsiniz, ora daxil olub onu miras alacaqsınız. Və siz canlarınızı çox qoruyacaqsınız, çünki siz heç bir bənzərlik görmədiniz o gündə ki, Rəbb Xorebdə dağda odun ortasından sizə danışdı. Qanunsuzluq etməyin və özünüz üçün oyma şəkil, heç bir bənzətmə düzəltməyin: kişi və ya qadın bənzətməsi,

yerdə olan hər hansı heyvan bənzətməsi, göy altında uçan hər hansı qanadlı quş bənzətməsi, yerdə sürünən hər hansı sürünən bənzətməsi, yerin altındakı sularda olan hər hansı balıq bənzətməsi. Və göyə baxıb günəşi, ayı, ulduzları və göyün bütün dünyasını görəndə azdırılıb onlara səcdə etməyəsən və onlara xidmət etməyəsən, hansıları ki, Rəbbin sənin Allahın onları göyün altındakı bütün millətlərə təyin etmişdir. Sizi isə Tanrı aldı və sizi Misir torpağından, dəmir sobadan, Misirdən çıxartdı ki, bu gündə olduğu kimi Onun mülk xalqı olasınız. Və Rəbb Allah sizin tərəfinizdən deyilən sözlərə görə mənə qəzəbləndi və and içdi ki, mən bu İordanı keçməyəcəyəm və Rəbb Allahının sənə miras olaraq verdiyi torpağa girməyəcəyəm. Mən bu torpaqda ölürəm və bu İordanı keçmirəm, siz isə keçirsiniz və bu yaxşı torpağı miras alacaqsınız. Özünüzə diqqət edin, unudmayın bizim Allahımız Rəbbin sizinlə bağladığı əhdi, və qanunsuzluq etməyəsiniz, və özünüzə Rəbb Allahınızın sizə əmr etdiyi hər şeyin oyma bənzərliyini düzəltməyəsiniz. Çünki Rəbbin sənin Allahın yandıran oddur, qısqanc Allahdır. Əgər sən oğullar doğsan və sənin oğullarının oğulları doğulsa və siz o torpaqda uzun qalsanız və qanunsuzluq edib hər şeyin oyma bənzətməsini düzəldəsəniz və Allahınız Rəbbin önündə pis iş görüb Onu qəzəbləndirəsəniz, mən bu gün sizə göyü və yeri şahid tuturam ki, İordanı keçib miras almaq üçün getdiyiniz torpaqdan tamamilə məhv olacaqsınız; orada uzun günlər yaşamayacaqsınız, əksinə tamamilə məhv olacaqsınız. Və Rəbb sizi bütün millətlər arasında dağıdacaq, və siz bütün millətlər arasında az sayda qalacaqsınız, Rəbbin sizi oraya gətirəcəyi millətlər arasında. Və siz orada insanların əlinin işləri olan

başqa tanrılara - ağaca və daşa xidmət edəcəksiniz, hansılar ki görməyəcək, nə eşidəcək, nə yeyəcək, nə də qoxulayacaq. Və siz orada Allahınız Rəbbi axtaracaqsınız və onu tapacaqsınız, nə vaxt ki onu bütün ürəyindən və bütün ruhundan əzabında axtarasan. Və bu sözlərin hamısı günlərin sonunda səni tapacaq, və sən Allahın Rəbbə dönəcəksən və onun səsini eşidəcəksən. Çünki Allahın Rəbb mərhəmətlidir; səni tərk etməyəcək və səni məhv etməyəcək; atalarının əhdini unutmayacaq, hansını Rəbb onlara and içmişdi. Soruşun keçmiş günlər haqqında, sənin əvvəlki olan günlər, o gündən ki Allah insan yaratdı yer üzərində, və göyün bir ucundan göyün o biri ucuna qədər, olubmu bu böyük söz kimi, eşidilibmi belə bir şey; eşidibmi bir millət diri Allahın səsini danışan odun ortasından, necə ki sən eşitdin və yaşadın; sınayıbmı Allah girib götürməyə özünə bir millət bir millətin ortasından sınaqda, və əlamətlərdə, və möcüzələrdə, və müharibədə, və qüdrətli əldə, və yüksək qolda, və böyük görüntülərdə, bütün o şeylərə görə nə qədər etdi Rəbb bizim Allahımız Misirdə sənin önündə görən gözlərinlə; elə ki biləsən sən ki Rəbb sənin Allahın bu Allahdır, və yoxdur daha ondan başqa. Göydən Onun səsi eşidildi ki, səni tərbiyə etsin, və yer üzərində Onun böyük odunu sənə göstərdi, və Onun sözlərini odun içindən eşitdin. Sənin atalarını sevdiyi üçün, və onların nəslini onlardan sonra sizi seçdi, və səni özü öz böyük qüvvəsi ilə Misirdən çıxartdı, sənin önündə səndən böyük və daha güclü millətləri tamamilə məhv etmək üçün, səni içəri gətirmək və onların torpağını sənə irs olaraq vermək üçün, necə ki bu gün sənin var. Və bu gün biləcəksən və ağlınla dönəcəksən ki, sənin Allahın Rəbb bu Allahdır göydə yuxarıda və yerdə

aşağıda, və Ondan başqa heç biri yoxdur. Və onun əmrlərini və qaydalarını qoruyun, bu gün sənə əmr etdiklərimin hamısını, ki sənə və səndən sonra oğullarına yaxşı olsun, ki uzun ömürlü olasınız o yerin üzərində, hansı ki Rəbbin Allahın bütün günlər sənə verir. O zaman Musa İordan çayının o tərəfində, günəşin şərqində üç şəhər ayırdı ki, oraya qaçsın qatil kim qonşusunu bilmədən öldürsə, və bu onu dünən və əvvəlki gündən əvvəl nifrət etməyən, və bu şəhərlərdən birinə qaçacaq və yaşayacaq: Bosoru səhrada, düzənlik torpaqda Ruvenliyə, və Ramotu Gileadda Qadlıya, və Qolanı Başanda Mənəşşeliyə. Bu qanun ki, Musa İsrail oğullarının önündə qoydu. Bunlar şəhadətlər, qanunlar və hökümlərdir ki, Musa İsrail oğullarına danışdı, onlar Misir torpağından çıxdıqdan sonra, İordan çayının o tərəfində, dərədə, Peor evinin yaxınlığında, Amorluların padşahı Sihonun torpağında, o ki Xeşbonda yaşayırdı, onu Musa və İsrail oğulları vurdu, onlar Misir torpağından çıxdıqdan sonra. Və onlar irs aldılar onun torpağını və Başan padşahı Oqun torpağını, Emorilərin iki padşahının torpağını, hansılar İordanın o tərəfində günəşin şərqində idilər, Aroerdən, hansı Arnon selinin kənarında yerləşir, və Sihon dağında, hansı Hermondur, bütün Aravanı İordanın o tərəfində günəşin şərqində, yonulmuş Aşdotun altında.

5

Və Musa bütün İsraili çağırdı və onlara dedi: Eşit, ey İsrail, hökmləri və qərarları ki, mən bu gün sizin qulaqlarınızda

danışıram, və siz onları öyrənəcəksiniz və onları yerinə yetirməyi qoruyacaqsınız. Rəbbiniz Allah sizinlə Xorevdə əhd bağladı. Rəbb bu əhdi sizin atalarınızla deyil, bu gün burada yaşayan sizin hamınızla bağladı. Üz-üzə danışdı Rəbb sizinlə dağda odun ortasından. Və mən o vaxt Rəbbin və sizin aranızda durmuşdum sizə Rəbbin sözlərini elan etmək üçün, çünki siz odun üzündən qorxmuşdunuz və dağa qalxmamışdınız, deyərək: Mən Rəbbəm, sənin Allahın, səni Misir torpağından, kölәlik evindən çıxaran. Mənim üzüm qarşısında sənin başqa tanrıların olmayacaq. Özün üçün büt düzəltməyəcəksən, nə də yuxarıda göydə olanların, nə aşağıda yerdə olanların, nə də yerin altındakı sularda olanların heç bir surətini düzəltməyəcəksən. Onlara səcdə etməyəcəksən və onlara qulluq etməyəcəksən; çünki mən Rəbb sənin Allahınam, qısqanc Allah, ataların günahlarını uşaqlar üzərinə üçüncü və dördüncü nəslə qədər verən mənə nifrət edənlərə, və minlərlə mərhəmət edən mənə sevənlərə və mənim əmrlərimi saxlayanlara. Sən Rəbb Allahının adını boş yerə çəkməyəcəksən, çünki Rəbb Allahın Onun adını boş yerə çəkəni cəzasız qoymayacaq. Şənbə günü qoru və onu müqəddəs et, Rəbbin Allahın sənə əmr etdiyi kimi. Altı gün işləyəcəksən və bütün işlərini görəcəksən; amma yeddinci gün Rəbbin Allahın üçün şənbədir; onda heç bir iş görməyəcəksən, nə sən, nə oğlun, nə qızın, nə nökərin, nə kənizin, nə öküzün, nə yük heyvanın, nə hər hansı heyvanın, nə də səndə yaşayan qərib; ki sənin nökərin və sənin kənizin və sənin yük heyvanın dincəlsin, eynilə sən kimi. Sən xatırlayacaqsan ki, Misir torpağında qul idin və Rəbb sənin Allahın səni oradan qüdrətli əli və ucaldılmış qolu ilə çıxartdı.

Buna görə də Rəbb sənin Allahın sənə əmr etdi ki, şənbə gününü qoruyasan və onu müqəddəs edəsən. Atana və anana hörmət et, Rəbbin Allahın sənə əmr etdiyi kimi, ki sənin üçün yaxşı olsun və Rəbbin Allahın sənə verdiyi yerdə uzun ömür sürəsən. Sən qətl etməyəcəksən. Sən zina etməyəcəksən. Oğurlamayacaqsan. Sənin qonşunun əleyhinə yalan şahidlik etməyəcəksən. Sənin qonşunun arvadını arzulamayacaqsan; sənin qonşunun evini arzulamayacaqsan, nə onun tarlasını, nə onun qulunu, nə onun kənizini, nə onun öküzünü, nə onun eşşəyini, nə onun heç bir heyvanını, nə də sənin qonşunun olan hər şeyi. Bu sözləri Rəbb sizin bütün yığıncağınıza dağda odun ortasından danışdı: qaranlıq, zülmət, fırtına, böyük səs, və daha əlavə etmədi, və onları iki daş lövhə üzərində yazdı və mənə verdi. Və belə oldu ki, siz səsi odun ortasından eşitdiyiniz zaman dağ odla yanırdı, və sizin tayfalarınızın bütün başçıları və sizin ağsaqqallar şuranız mənə yaxınlaşdınız və dediniz: budur, Rəbb Allahımız bizə Öz şöhrətini göstərdi və biz Onun səsini odun ortasından eşitdik; bu gündə gördük ki, Allah insanla danışacaq və o yaşayacaq. Və indi qoy ölməyək, çünki bu böyük od bizi məhv edəcək, əgər biz hələ Rəbbimiz Allahımızın səsini eşitməyə davam etsək, və öləcəyik. Hansı bəşər eşitdi diri Allahın səsini odun ortasından danışarkən, bizim kimi, və sağ qaldı? Sən yaxınlaş və Rəbbimiz Allahın deyəcəyi hər şeyi eşit, və sən bizə Rəbbimiz Allahın sənə deyəcəyi hər şeyi danışacaqsan, və biz eşidəcəyik və edəcəyik. Və Rəbb sizin mənə danışan sözlərinizin səsini eşitdi, və Rəbb mənə dedi: Mən bu xalqın sənə danışdığı sözlərinin səsini eşitdim, onların danışdığı hər şey düzgündür. Kim verəcək ki, onların ürəyi belə olsun onların daxilində, ki

məndən qorxsunlar və mənim bütün əmrlərimi bütün günlər saxlasınlar, ki onlara və onların oğullarına əbədi olaraq yaxşı olsun? Gedin, onlara dedim, siz geri dönün öz evlərinizə; amma sən burada mənimlə dur və sənə əmrləri və qanunları və hökmləri danışacağam ki, onlara öyrədəcəksən və qoy onlar belə etsinlər o torpaqdə ki, mən onlara irs olaraq verirəm. Və siz qoruyacaqsınız etməyi hansı tərzdə əmr etdi sizə Rəbb Allahınız; siz dönməyəcəksiniz sağa və ya sola, bütün yola görə hansı əmr etdi sizə Rəbb Allahınız getməyi onda, ki rahatlıq versin sizi, və yaxşı olsun sizə, və uzun ömür yaşayasınız torpaqda hansı miras alacaqsınız.

6

Və bunlar əmrlərdir, qanunlar və hökümlər ki, Rəbbimiz Allahımız əmr etdi sizə öyrətmək, belə etmək üçün o torpaqda hansına siz daxil olursunuz, orada onu miras almaq üçün. Belə ki, sən Rəbdən, öz Allahından qorxasan, onun bütün qanunlarını və əmrlərini saxlayasan, hansıları ki mən bu gün sənə əmr edirəm, sən və sənin oğulların, və sənin nəvələrin, ömrünün bütün günlərində, belə ki, uzun ömür sürəsən. Və eşit, ey İsrail, və qoru et ki, sənə yaxşı olsun və çox çoxalasınız, elə ki Rəbb, atalarının Allahı sənə süd və bal axan torpaq verməyi vəd etdi; və bunlar qanunlar və hökümlərdir ki, Rəbb İsrail oğullarına səhrada əmr etdi, onlar Misir torpağından çıxdıqdan sonra. Eşit, ey İsrail, Rəbb bizim Allahımızdır, Rəbb birdir. Və sən Rəbbini, öz Allahını bütün ağlınla, bütün ruhunla və bütün

gücünlə sevəcəksən. Və bu gün sənə əmr etdiyim bu sözlər sənin ürəyində və sənin ruhunda olacaq. Və sən onları oğullarına öyrədəcəksən və onlar haqqında danışacaqsan evdə oturarkən, yolda gedərkən, uzanarkən və qalxarkən. Və sən onları əlinin üzərinə işarə olaraq bağlayacaqsan və bu, sənin gözlərinin qarşısında sarsılmaz olacaq. Və siz onları öz evlərinizin qapı çərçivələri üzərinə və öz qapılarınız üzərinə yazacaqsınız. Və belə olacaq ki, nə vaxt Allahın Rəbb səni ata-babaların İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içdiyi torpağa gətirəndə, sənə verəcək böyük və gözəl şəhərlər ki, sən tikməmisən, bütün yaxşı şeylərlə dolu evlər ki, sən doldurmamısan, oyulmuş su anbarları ki, sən oymamısan, üzümlüklər və zeytunluqlar ki, sən əkməmisən, və yeyib-doyandan sonra, özünə diqqət et ki, Allahın Rəbbi unutmayasan, səni Misir torpağından, köləlik evindən çıxaranı. Sən öz Rəbb Allahından qorxacaqsan və yalnız ona xidmət edəcəksən və ona yapışacaqsan və onun adı ilə and içəcəksən. Ətrafınızdakı millətlərin tanrılarından olan başqa tanrıların arxasınca getməyin, çünki Allahınız Rəbb qısqanc Allahdır və sizin aranızdadır; Allahınız Rəbb sizə qarşı qəzəblə qəzəblənməsin ki, sizi yer üzündən məhv etməsin. Rəbbini Allahını sınama, necə ki sınaq zamanı sınadınız. Sənin Allahın Rəbbin sənə əmr etdiyi qədər onun əmrlərini, şəhadətlərini və hökmlərini qoruyub saxlayacaqsan. Və sən Rəbbin Allahının qarşısında xoşagələn və gözəl olanı edəcəksən ki, sənə yaxşı olsun və daxil olub o yaxşı torpağı miras alasan ki, Rəbb sizin atalarınıza and içmişdi, bütün düşmənlərini sənin qarşından qovmaq üçün, necə ki Rəbb danışmışdı. Və belə olacaq ki, nə vaxt sənin oğlun sabah səndən soruşa və deyə, Bizim Rəbbimiz

Allahın bizə əmr etdiyi şəhadətlər, qanunlar və hökümlər nədir? Və sən oğluna deyəcəksən: Biz Misir torpağında Fironun qulları idik və Rəbb bizi oradan qüdrətli əli və yüksək qolu ilə çıxartdı. Və Rəbb Misirdə, Fironda və onun evində bizim önümüzdə böyük və pis əlamətlər və möcüzələr verdi, və bizi oradan çıxartdı ki, bizə bu torpağı versin, hansı ki bizim atalara verməyə and içmişdi. Və Rəbb bizə əmr etdi ki, bütün bu qanunlara əməl edək, Allahımız Rəbdən qorxaq ki, bütün günlərimiz xeyirə olsun və bu gün olduğu kimi yaşayaq. Və mərhəmət bizə olacaq, əgər biz bütün bu əmrləri Allahımız Rəbbin önündə yerinə yetirməyə riayət etsək, necə ki O bizə əmr etdi.

7

Əgər Rəbb sənin Allahın səni torpağa gətirsə, hansı ki sən ora daxil olursan onu miras almaq üçün, və böyük millətləri sənin üzündən qaldırsa - Xetliləri və Gerqeşliləri və Emorluları və Kənanlıları və Perizliləri və Xivliləri və Yevusluları, yeddi millət, çoxlu və sizdən güclü; və Rəbb sənin Allahın onları sənin əllərinə təslim edəcək, və sən onları vuracaqsan; məhv etməklə məhv edəcəksən onları; onlarla əhd bağlamayacaqsan, və onlara rəhm etməyəcəksiniz, və onlarla evlənməyəcəksiniz; qızını onun oğluna verməyəcəksən, və onun qızını sənin oğluna almayacaqsan. Çünki o, sənin oğlunu məndən döndərəcək və o, başqa tanrılara xidmət edəcək, və Rəbb sizə qarşı qəzəblə qəzəblənəcək və səni tezliklə məhv edəcək. Amma siz onlara

belə edəcəksiniz: onların qurbangahlarını sökəcəksiniz, onların sütunlarını sındıracaqsınız, onların bağlarını kəsəcəksiniz və onların tanrılarının oyma bütlərini odda yandıracaqsınız. Çünki sən Rəbbin Allahına müqəddəs xalqsan, və Rəbb Allahın səni seçdi ki, yer üzündə olan bütün millətlər arasından Ona məxsus xüsusi xalq olasan. Rəbb sizi bütün millətlər arasında çox olduğunuz üçün seçmədi, çünki siz bütün millətlər arasında azsaylısınız. Amma Rəbbin sizi sevməsi və atalarınıza verdiyi andı saxlaması üçün Rəbb sizi qüvvətli əli ilə çıxartdı və Rəbb səni köləlik evindən, Misir padşahı Fironun əlindən azad etdi. Və biləcəksən ki, Rəbb sənin Allahın, bu Allahdır; etibarlı Allah, əhdi və mərhəməti qoruyan onu sevənlərə və onun əmrlərini qoruyanlara min nəsillərə qədər, və nifrət edənlərə üzə-üzə qaytaran onları tamamilə məhv etmək üçün; və ləng etməz nifrət edənlərə; üzə-üzə qaytaracaq onlara. Və sən bu gün mən sənə əmr etdiyim bu əmrləri, qaydaları və hökmləri saxlayacaqsan. Və belə olacaq ki, nə vaxt siz bu qanunları eşidəsiniz və saxlayasınız və onları yerinə yetirəsiniz, Rəbb Allahınız sizin üçün əhdi və mərhəməti qoruyacaq ki, sizin atalarınıza and içmişdi. Və o səni sevəcək, və o səni xeyir-dua verəcək, və o səni çoxaldacaq, və o sənin bətninin övladlarını xeyir-dua verəcək, və sənin torpağının məhsulunu, sənin taxılını, və sənin şərabını, və sənin yağını, sənin mal-qaranın sürülərini, və sənin qoyunlarının sürülərini o torpaq üzərində ki, Rəbb sənin atalarına sənə verməyə and içmişdi. Bütün millətlər arasında mübarək olacaqsan, sizdə qısır olmayacaq, nə də sonsuz qadın, və sənin mal-qaranızda da. Və Rəbbin Allahın bütün xəstəlikləri səndən çıxaracaq və Misirin bütün pis

xəstəliklərini ki, gördün və bildiklərini sənin üzərinə qoymayacaq, və onları səndən nifrət edənlərin hamısının üzərinə qoyacaq. Və Rəbbin Allahın sənə verdiyi millətlərin bütün talan mallarını yeyəcəksən, gözün onlara qarşı əsirgəməyəcək və onların tanrılarına qulluq etməyəcəksən, çünki bu sənin üçün büdrəmə daşıdır. Əgər ürəyində deyərsən ki, bu millət məndən çoxdur, necə onları məhv edə biləcəyəm? Sən onlardan qorxmayacaqsan; xatırlayaraq xatırlayacaqsan ki, Rəbb sənin Allahın Firona və bütün Misirlilərə nə etdi; sənin gözlərinin gördüyü böyük sınaqları, o böyük əlamətləri və möcüzələri, qüvvətli əli və uca qolu; Rəbb sənin Allahın səni necə çıxartdısa, Rəbb sizin Allahınız da bütün millətlərə belə edəcək ki, sən onların qarşısında qorxursan. Və Rəbb Allahın eşşək arılarını onlara göndərəcək, ta ki geridə qalanlar və səndən gizlənənlər tamamilə məhv olsunlar. Onların üzündən yaralanmayacaqsan, çünki Rəbb Allahın səndədir, böyük və qüdrətli Allah. Və Rəbb sənin Allahın bu millətləri sənin qarşından tədricən məhv edəcək, sən onları tez bir zamanda məhv edə bilməyəcəksən ki, yer viranə olmasın və vəhşi heyvanlar sənin üzərində çoxalmasın. Və Rəbb Allahın onları sənin əllərinə təslim edəcək və sən onları böyük məhvetmə ilə məhv edəcəksən, ta ki onları tamamilə məhv edəsən. Və onların padşahlarını sizin əllərinizə təslim edəcək və siz onların adını o yerdən məhv edəcəksiniz. Heç kim sənin qarşında durmayacaq, ta ki onları məhv edəsən. Onların allahlarının oyma şəkillərini odda yandıracaqsınız, gümüşə tamah salmamalısan, nə də onlardan qızıl götürməməlisən özün üçün, onun vasitəsilə büdrəməyəsən, çünki bu, Rəbb sənin Allahın üçün iyrənclikdir.

Və sən iyrənc şeyi öz evinə gətirməyəcəksən, və bunun kimi lənətlənmiş olacaqsan, iyrənc şeydən şiddətlə iyrənəcəksən və onu rədd edəcəksən, çünki o lənətlənmiş şeydir.

8

Bütün əmrləri ki, mən bu gün sizə əmr edirəm, yerinə yetirəcəksiniz ki, yaşayasınız və çoxalasınız və girib miras alasınız o torpağı ki, Rəbb Allahınız sizin atalarınıza and içmişdi. Və sən Rəbbin Allahının səni çöldə apardığı bütün yolu xatırlayacaqsan, belə ki, O səni əziyyətə salıb sınasın və sənin ürəyindəkiləri bilsin, onun əmrlərini saxlayıb-saxlamayacağını bilsin. Və O səni əziyyət verdi, səni acından qırdı və səni manna ilə yedirtdi ki, sənin ataların onu bilmirdilər, ki sənə bəyan edə ki, insan təkcə çörəklə yaşamayacaq, amma Allahın ağzından çıxan hər sözlə insan yaşayacaq. Paltarların səndə köhnəlmədi, ayaqqabıların səndə yeyilmədi, ayaqların qaşınmadı, budur qırx il. Və sən öz ürəyinlə biləcəksən ki, necə bir insan öz oğlunu tərbiyə edirsə, eləcə də sənin Rəbbin Allahın səni tərbiyə edəcək. Və sən Rəbbin Allahının əmrlərini saxlayacaqsan, onun yolları ilə getmək və ondan qorxmaq üçün. Çünki Rəbb sənin Allahın səni yaxşı və böyük torpağa gətirəcək, orada sular selləri və dərinliklərin bulaqları düzənliklərdən və dağlardan axır; buğda və arpa torpağı, üzüm tənəkləri, əncir ağacları, narlar; zeytun ağacı yağı və balın torpağı; torpaq ki, orada çörəyini yoxsulluqla yeməyəcəksən və orada heç nə əskik olmayacaqsan; torpaq ki, onun daşları dəmirdir və onun dağlarından tunc mədən

çıxaracaqsan. Və yeyəcəksən və doyacaqsan, və sənə verdiyi yaxşı torpaq üzərində Allahın Rəbbinə alqış edəcəksən. Özünə diqqət et ki, Allahın Rəbbini unutmayasan, Onun əmrlərini, hökmləri və qanunlarını qorumamaq üçün, hansıları ki mən bu gün sənə əmr edirəm; Yeyib doyduqdan sonra və gözəl evlər tikib onlarda məskunlaşdıqdan sonra, və öküzlərin və qoyunların sənə çoxaldıqdan sonra, gümüş və qızıl sənə çoxaldıqdan sonra, və hər şey nə ki sənə olacaq sənə çoxaldıqdan sonra, ürəyində təkəbbürlənməyəsən və Allahın Rəbbini unutmayasan, ki səni Misir torpağından, köləlik evindən çıxartdı; ki səni o böyük və dəhşətli səhra vasitəsilə apardı, harada dişləyən ilan və əqrəb və susuzluq var idi, harada su yox idi; ki sənə kəskin qayadan su bulağı çıxartdı; ki səni səhrada manna ilə yedirtdi, hansını nə sən bilirdin, nə də ataların bilirdilər, ki səni alçaltsın və səni sınasın və günlərinin sonunda sənə yaxşılıq etsin. Ürəyində demə: Mənim qüvvəm və əlimin gücü mənə bu böyük qüdrəti verdi. Və sən Rəbb Allahını xatırlayacaqsan, çünki O özü sənə güc verir ki, qüvvət əldə edəsən, və Onun əhdini qursun ki, Rəbb sənin atalarına and içmişdi, necə bu gün. Və belə olacaq ki, əgər Rəbb Allahını unudarsan və başqa allahların arxasınca gedərsən, onlara ibadət edərsən və onlara səcdə edərsən, bu gün sizə göyü və yeri şahid tuturam ki, tamamilə məhv olacaqsınız. Necə ki Rəbb Allahınız sizin üzünüzdə qalan millətləri məhv edir, siz də belə məhv olacaqsınız, çünki Rəbb Allahınızın səsinə qulaq asmadınız.

9

Eşit, ey İsrail! Sən bu gün İordan çayını keçirsən ki, daxil olub sizdən daha böyük və daha güclü millətləri miras alasan, göyə qədər hasarlanmış böyük şəhərləri, böyük, çoxsaylı və uzunboylu xalqı, Anakın oğullarını ki, sən onları bilirsən və sən eşitmisən: kim Anakın oğullarının qarşısında dayana bilər? Və bu gün biləcəksən ki, sənin Allahın Rəbb sənin üzündən əvvəl gedəcək, O yandırıb-yaxan oddur, O onları məhv edəcək və O onları sənin üzündən geri çevirəcək və onları tezliklə məhv edəcək, necə ki Rəbb sənə dedi. Sənin Allahın Rəbb bu millətləri sənin qarşında məhv edəndə ürəyində demə ki, Rəbb məni mənim ədalətimə görə bu yaxşı torpağı miras almaq üçün gətirdi. Sənin ədalətin üçün yox, nə də sənin ürəyinin müqəddəsliyi üçün sən onların torpağını miras almaq üçün daxil olursan, amma bu millətlərin allahsızlığı üçün Rəbb onları sənin qarşından məhv edəcək, və Rəbbin bizim atalarımıza - İbrahimə, İshaqa və Yaquba and içdiyi əhdi yerinə yetirsin deyə. Və bu gün biləcəksən ki, Rəbb Allahın bu yaxşı torpağı sənə miras olaraq verməsi sənin salehliklərin vasitəsilə deyil, çünki sən sərt boyunlu bir xalqsan. Xatırla, unudma ki, səhrada Rəbbə, sənin Allahına nə qədər qəzəb gətirdin, Misirdən çıxdığınız gündən tutmuş bu yerə gələnə qədər Rəbbə qarşı itaətsizlik etməyə davam etdiniz. Və Xorevdə siz Rəbbi qəzəbləndirdiniz və Rəbb sizə qarşı qəzəbləndi ki, sizi məhv etsin, mən dağa qalxarkən daş lövhələri, Rəbbin sizinlə bağladığı əhd lövhələrini almaq üçün, və mən dağda qırx gün və qırx gecə qaldım, çörək

yemədim və su içmədim. Və Rəbb mənə Allahın barmağı ilə yazılmış iki daş lövhə verdi, və onların üzərində Rəbbin dağda məclis günündə sizə danışdığı bütün sözlər yazılmışdı. Və qırx gün və qırx gecə keçdikdən sonra Rəbb mənə iki daş lövhə, əhd lövhələri verdi. Və Rəbb mənə dedi: Qalx, buradan tez en, çünki sənin xalqın, hansını Misir torpağından çıxartdın, qanunsuzluq etdi, onlara əmr etdiyim yoldan tez çıxdılar və özləri üçün tökmə büt düzəltdilər. Və Rəbb mənə dedi: Mən sənə bir dəfə və iki dəfə danışmışam: mən bu xalqı görmüşəm və budur, xalq dikbaşdır. Və indi icazə ver mənə onları tamamilə məhv etməyə, və mən onların adını göyün altından siləcəyəm, və səni böyük millətə çevirəcəyəm, güclü və bundan daha böyük. Və geri dönüb dağdan endim, dağ isə göyə qədər odla yanırdı, və şəhadətlərin iki lövhəsi mənim iki əlimdə idi. Və gördüm ki, siz Allahınız Rəbbin qarşısında günah etdiniz və özünüz üçün əridilmiş büt düzəltdiniz və Rəbbin sizə etməyi əmr etdiyi yoldan çıxdınız; və iki lövhəni tutub onları iki əlimdən atdım və sizin qarşınızda sındırdım. Və mən Rəbbin önündə ikinci dəfə yalvardım, necə ki əvvəl də, qırx gün və qırx gecə çörək yeməyib və su içməyib, sizin bütün günahlarınız haqqında, hansı ki siz günah etdiniz, Rəbb Allahın önündə pis iş görüb Onu qəzəbləndirdiniz. Və mən qorxulu idim qəzəb və qəhr üzündən, çünki Rəbb sizə qarşı qəzəblənmişdi ki, sizi məhv etsin, və Rəbb məni eşitdi bu vaxt da. Və Harun üzərində qəzəbləndi ki, onu məhv etsin, və mən dua etdim və Harun haqqında da o vaxt dua etdim. Sizin etdiyiniz günah olan buzovu götürdüm və onu odda yandırdım, sonra onu çox əzərək üyütdüm ki, incə oldu və toz kimi oldu, və tozu dağdan enən sellə atdım. Və siz yanğıda,

sınaqda və istək qəbirlərində Rəbbi qəzəbləndirmişdiniz. Və Rəbb sizi Kadeş Barneadan göndərəndə deyərək: Qalxın və sizə verdiyim torpağı mülk olaraq götürün, siz Allahınız Rəbbin sözünə itaətsizlik etdiniz və Ona inanmadınız və Onun səsinə qulaq asmadınız. Sizə məlum olduğu gündən bəri Rəbbə qarşı itaətsizlik edirdiniz. Və Rəbbin qarşısında qırx gün və qırx gecə yalvardım, çünki Rəbb sizi məhv etmək istədiyini demişdi. Və mən Allaha dua etdim və dedim: Ey tanrıların padşahı Rəbb, Sənin xalqını və Sənin payını məhv etmə, onları ki, satın aldın, onları ki, böyük qüvvənlə, güclü əlinlə və ucaldılmış qolunla Misir torpağından çıxartdın. İbrahimi, İshaqı və Yaqubu xatırla - sənin qullarını ki, onlara sən özün haqqına and içmişdin; bu xalqın sərtliyinə baxma və günahkarlıqlara və onların günahlarına. Qoy o torpaqda yaşayanlar, bizi oradan çıxartdığın yerdən, deməsinlər ki, Rəbb onlara vəd etdiyi torpağa onları gətirə bilmədiyi üçün və onlara nifrət etdiyi üçün, onları səhrada öldürmək üçün çıxartdı. Və bunlar Sənin xalqın və Sənin payındır, onları Misir torpağından böyük gücünlə, qüvvətli əlinlə və ucaldılmış qolunla çıxartdın.

10

O vaxt Rəbb mənə dedi: Özün üçün birinci lövhələr kimi iki daş lövhə yon və dağa, yanıma qalx və özün üçün taxta sandıq düzəlt. Və sən lövhələrin üzərinə o sözləri yazacaqsan ki, birinci lövhələrdə idi, hansıları sən sındırdın, və onları sandığın içinə qoyacaqsan. Və mən çürüməz ağacdan sandıq düzəltdim, və ilk

lövhələr kimi daş lövhələr yondum, və dağa qalxdım və iki lövhə əllərimdə idi. Və o, birinci yazıya görə on sözü lövhələr üzərinə yazdı, Rəbb sizə dağda odun ortasından danışdığı sözləri, və Rəbb onları mənə verdi. Və geri dönüb dağdan aşağı endim və lövhələri mənim düzəltdiyim sandığa qoydum, və onlar orada idilər, Rəbbin mənə əmr etdiyi kimi. İsrail övladları Yakan oğullarının Beerotundan Moseraya köç etdilər. Harun orada öldü və orada dəfn olundu. Onun yerinə oğlu Eleazar kahinlik etdi. Oradan onlar Qadqada köç etdilər və Qadqaddan Etebataya - suların selləri olan torpağa. O zaman Rəbb Levi qəbiləsini ayırdı ki, Rəbbin əhd sandığını daşısınlar, Rəbbin qarşısında dayansınlar, xidmət etsinlər və Onun adı ilə bu günə qədər dua etsinlər. Buna görə Levililərin öz qardaşları arasında payı və irsi yoxdur, Rəbb Özü onun irsidir, necə ki ona demişdi. Və mən dağda qırx gün və qırx gecə durmuşdum. Və Rəbb məni eşitdi bu dəfə də, və Rəbb sizi tamamilə məhv etmək istəmədi. Və Rəbb mənə dedi: Get, bu xalqın qabağında yola düş və qoy onlar daxil olub o torpağı miras alsınlar ki, mən onların atalarına onu verməyə and içmişəm. Və indi, ey İsrail, Rəbb sənin Allahın səndən nə istəyir, ancaq Rəbb sənin Allahından qorxmağı, və onun bütün yolları ilə getməyi, və onu sevməyi, və Rəbbə sənin Allahına bütün ürəyindən və bütün ruhundan xidmət etməyi, Rəbbin sənin Allahının əmrlərini və onun qanunlarını saxlamağı, hansıları ki mən bu gün sənə əmr edirəm, ki sənə yaxşı olsun? Bax, Rəbbin sənin Allahının göyü və göylərin göyü, yer və onda olan hər şey. Ancaq Rəbb sizin atalarınızı onları sevmək üçün seçdi və onlardan sonra onların nəslini, yəni sizi, bu gün bütün millətlər arasından seçdi. Və siz öz ürəyinizin

sərtliyini sünnət edəcəksiniz və öz boynunuzu sərtləşdirməyəcəksiniz. Çünki sizin Rəbbiniz Allahınız, bu, allahların Allahıdır və ağaların Rəbbidir, böyük Allahdır və güclüdür və qorxuludur, o ki üzə baxmır və rüşvət almır, qəribə və yetimə və dul qadına ədalət edən və qəribi sevir ona çörək və paltar verməyə. Və siz qonaq olanı sevəcəksiniz, çünki siz Misir ölkəsində qonaq idiniz. Sən Rəbb sənin Allahından qorxacaqsan və ona xidmət edəcəksən və ona yapışacaqsan və onun adı ilə and içəcəksən. O, sənin fəxrindir və o, sənin Allahdır ki, səndə bu böyük və şərəfli işləri etdi, hansıları ki sənin gözlərin gördü. Yetmiş nəfərlə atalarınız Misirə getdilər, indi isə Rəbb Allahınız səni göyün ulduzları kimi çoxluqda etdi.

11

Sən Allahın Rəbbi sevəcəksən və Onun qoruyucularını, qanunlarını, əmrlərini və hökümlərini bütün günlər saxlayacaqsan. Və siz bu gün biləcəksiniz ki, sizin uşaqlarınız yox, hansılar bilmirlər və görməmişlər Allahınız Rəbbin tərbiyəsini və onun böyük işlərini və güclü əlini və yüksək qolunu və onun əlamətlərini və onun möcüzələrini, nə qədər etdi Misirin ortasında Misir padşahı Firona və onun bütün torpağına, və nə qədər etdi Misirlilərin qüvvəsinə və onların döyüş arabalarına və onların atlarına və onların qüvvəsinə, necə Qırmızı dənizin suyu basdı onların üzünü onlar sizin arxanızdan təqib edərkən, və Rəbb onları məhv etdi bu günə qədər, və nə qədər etdi bizə səhrada siz bu yerə gələnə qədər, və

nə qədər etdi Datana və Abirama, Ruvenin oğlu Eliabın oğullarına, hansıları yer ağzını açaraq uddu onları və onların evlərini və onların çadırlarını və bütün onların var-yoxunu onlarla birlikdə bütün İsrailin ortasında. Çünki sizin gözləriniz görmüşdür Rəbbin bütün böyük işlərini, nə qədər bu gün sizdə etdi. Və siz onun bütün əmrlərini saxlayacaqsınız, hansıları ki mən bu gün sənə əmr edirəm, ki yaşayasınız və çoxalasınız və daxil olub o torpağı irs alasınız, hansına siz İordanı keçib orada onu irs almaq üçün gedirsiniz; Ki o torpaq üzərində uzun yaşayasınız, hansını Rəbb sizin atalarınıza and içdi ki, onlara və onların nəslinə onlarla birlikdə versin, süd və bal axan torpaq. Çünki torpaq ki, sən ora daxil olursan onu irs almaq üçün, Misir torpağı kimi deyil, haradan oradan çıxmısınız, nə vaxt onlar toxum əkirlər və öz ayaqları ilə suvarırlar, sanki tərəvəz bağı kimi; Amma torpaq ki, sən ora daxil olursan onu irs almaq üçün, dağlıq və düzənlik torpaqdır; göyün yağışından su içir. Torpaq ki, Rəbb sənin Allahın daim nəzarət edir onu, Rəbb sənin Allahının gözləri onun üzərindədir ilin əvvəlindən ilin sonuna qədər. Əgər həqiqətən eşitsəniz bütün əmrləri ki, mən bu gün sizə əmr edirəm, sevmək Rəbbiniz Allahınızı və qulluq etmək ona bütün ürəyinizdən və bütün ruhunuzdan, o verəcək yağışı torpağınıza vaxtında erkən və gec, və yığacaqsınız taxılınızı və şərabınızı və yağınızı, və verəcək yem tarlalarınızda heyvanlarınıza; və yeyib doyduqdan sonra diqqət edin özünüzə ki genişlənməsin ürəyiniz və üsyan edib qulluq edəsiniz başqa allahlara və səcdə edəsiniz onlara, və qəzəblənib Rəbb sizə qəzəblə bağlasın göyü, və olmayacaq yağış, və torpaq verməyəcək meyvəsini, və məhv olacaqsınız tezliklə yaxşı

torpaqdan ki, Rəbb verdi sizə. Və siz bu sözləri öz ürəyinizə və öz ruhunuza qoyacaqsınız, və onları öz əlinizin üzərinə nişanə kimi bağlayacaqsınız, və o, sizin gözlərinizin qarşısında sarsılmaz olacaq. Və siz onları öz uşaqlarınıza öyrədəcəksiniz ki, onlar haqqında danışsınlar sən evdə oturanda, və sən yolda gedəndə, və sən yatanda, və sən qalxanda. Və siz onları evlərinizin qapı çərçivələri üzərinə və qapılarınız üzərinə yazacaqsınız ki, uzun ömür sürəsiniz və oğullarınızın günləri o torpaq üzərində olsun ki, Rəbb atalarınıza and içdi onlara verməyə, elə necə göyün günləri yer üzərində. Və belə olacaq ki, əgər bu gün sizə əmr etdiyim bütün bu əmrləri diqqətlə dinləsəniz və yerinə yetirsəniz, Allahımız Rəbbi sevməyi, Onun bütün yolları ilə getməyi və Ona bağlanmağı yerinə yetirsəniz, onda Rəbb bütün bu millətləri sizin qarşınızdan qovacaq və sizdən daha böyük və güclü millətləri miras alacaqsınız. Ayağınızın izi tapdaladığı hər yer sizin olacaq, səhrada və Antilivanında, böyük çaydan, Fərat çayından, və qərbdəki dənizə qədər sizin sərhədləriniz olacaq. Heç kim sizin qarşınızda durmayacaq və Rəbb sizin Tanrınız sizin qorxunuzu və titrəməyinizi bütün yerin üzünə qoyacaq, hansının üzərinə ayaq bassanız, necə ki sizə söylədi. Bax, mən bu gün sizin qarşınızda xeyir-dua və lənət verirəm. Xeyir-dua, əgər Rəbbiniz Allahın əmrlərini eşitsəniz ki, mən bu gün sizə əmr edirəm; və lənət, əgər Rəbbiniz Allahın əmrlərini eşitməsəniz ki, mən bu gün sizə əmr edirəm, və sizə əmr etdiyim yoldan azıb gedib tanımadığınız başqa allahlara qulluq etsəniz. Və belə olacaq ki, Rəbb Allahın səni miras almaq üçün oraya keçdiyin torpağa gətirəndə, xeyir-duanı Gerizim dağı üzərinə, lənəti isə Ebal dağı

üzərinə qoyacaqsan. Məgər bunlar İordan çayının o tərəfində, günəşin qərb yolu arxasında, Kənan torpağında, qərbdə yaşayan, Qolqolun ardınca, yüksək palıdın yaxınlığında deyilmi? Siz İordanı keçib daxil olacaqsınız və Rəbb Allahımızın sizə bütün günlər üçün irs olaraq verdiyi torpağı miras alacaqsınız və orada məskunlaşacaqsınız. Və siz onun bütün əmrlərini yerinə yetirməyi saxlayacaqsınız və bu hökümləri ki, mən bu gün sizin qarşınızda verirəm.

12

Və bunlar əmrlər və hökümlərdir ki, siz ata-babalarınızın Allahı Rəbbin sizə irs olaraq verdiyi torpaqda yaşadığınız bütün günlər ərzində yerinə yetirmək üçün saxlamalısınız. Tamamilə məhv edəcəksiniz bütün yerləri ki, orada onlar öz allahlarına xidmət etdilər, hansıları siz irs alırsınız onları, yüksək dağlar üzərində, və təpələr üzərində, və qalın ağac altında. Və sökəcəksiniz onların qurbangahlarını, və sındıracaqsınız onların sütunlarını, və onların meşələrini kəsəcəksiniz, və onların allahlarının oyma şəkillərini odla yandıracaqsınız, və məhv edəcəksiniz onların adını o yerdən. Siz öz Allahınız Rəbbə belə etməyəcəksiniz. Amma siz Rəbbin, Allahınızın, sizin şəhərlərinizin birində Öz adını qoymaq və çağırılmaq üçün seçəcəyi yerə gedəcəksiniz, və siz axtaracaqsınız və oraya gələcəksiniz. Və siz orada öz yandırma qurbanlarınızı, qurbanlarınızı, ilk meyvələrinizi, dualarınızı, könüllü təqdimləriniizi, razılaşmalarınızı, öküzlərinizin və qoyunlarınızın ilk doğulanlarını gətirəcəksiniz.

Və siz orada Rəbbiniz Allahın önündə yeyəcəksiniz və siz əl qoyduğunuz hər şeyə görə sevinəcəksiniz, siz və ailələriniz, çünki Rəbbiniz Allahınız sizi mübarək etdi. Siz bütün şeyləri etməyəcəksiniz ki, biz burada bu gün edirik, hər kəs öz gözündə xoşuna gələni; Çünki siz hələ indiyə qədər istirahətə və irsə gəlməmisiniz ki, Rəbb Allahımız sizə verir. Və siz İordan çayını keçəcəksiniz və Rəbbimiz Tanrının sizə miras olaraq verdiyi torpaqda məskunlaşacaqsınız, və O sizi ətrafınızdakı bütün düşmənlərdən dincəldəcək və siz təhlükəsizlik içində yaşayacaqsınız. Və elə yer olacaq ki, Rəbb Allahınız öz adının orada çağırılmasını seçə, orada gətirəcəksiniz bu gün sizə əmr etdiyim hər şeyi: yandırma qurbanlarınızı, qurbanlarınızı, ondalıqlarınızı, əllərinizin ilk məhsullarını və Rəbb Allahınıza əhd edəcəyiniz bütün seçilmiş hədiyyələrinizi. Və siz sevinəcəksiniz Rəbb Allahınızın qarşısında, siz və oğullarınız, və qızlarınız, və qullarınız, və kənizləriniz, və darvazalarınızda olan Levili; çünki onun sizinlə payı və irsi yoxdur. Özün üçün diqqətli ol, yandırma qurbanlarını gördüyün hər yerdə təqdim etmə. Amma Rəbbin sənin Allahın sənin qəbilələrindən birində seçəcəyi yerə orada gətirəcəksiniz yandırma qurbanlarınızı, və orada edəcəksən bu gün mən sənə əmr etdiyim hər şeyi. Amma sən bütün istəyinə görə kəsəcəksən və ət yeyəcəksən, Allahın Rəbbinin sənə verdiyi xeyir-duasına görə hər şəhərdə, murdar olan da, pak olan da eyni şəkildə onu yeyəcək, ceyran və ya maral kimi. Ancaq qanı yeməyəcəksiniz, onu yer üzərinə su kimi tökəcəksiniz. Sənin şəhərlərində taxılının onda birini, şərabının və yağının onda birini, öküzlərinin və qoyunlarının ilk doğulanlarını, edə biləcəyiniz bütün nəzirləri, razılıqlarınızı və

əllərinin ilk məhsullarını yeyə bilməyəcəksən. Amma sən onu Rəbbin Allahının hüzurunda yeyəcəksən o yerdə ki, Rəbb Allahın seçəcək, sən və oğlun, və qızın, nökərin, və kənizin, və şəhərlərinizdə olan qərib; və sən Rəbbin Allahının hüzurunda sevinəcəksən əlini qoyduğun hər şey üzərində. Özün üçün diqqət et ki, yer üzündə yaşadığın bütün müddətdə Leviti tərk etməyəsən. Əgər Rəbb Allahın sənin sərhədlərini genişləndirərsə, necə ki sənə söylədi, və sən deyərsən: Ət yeyəcəyəm, əgər canın istəyərsə ət yeməyi, onda canının bütün istəyi ilə ət yeyərsən. Əgər sənin yerin uzaq olarsa, hansını Rəbbin Allahın orada Öz adını çağırmaq üçün seçər, və sənin öküzlərindən və sənin qoyunlarından, hansıları ki Allah sənə verər, qurban kəsərsən, hansı üsulla sənə əmr etdim, və sənin şəhərlərində canının istəyinə görə yeyərsən. Necə ki ceyran və maral yeyilir, eləcə də onu yeyəcəksən; murdar olan da, pak olan da eyni şəkildə yeyəcək. Qan yeməməyə çox diqqət et, çünki qan onun canıdır, can ətlə birlikdə yeyilməməlidir. Yeməyəcəksiniz, onu torpağın üzərinə su kimi tökəcəksiniz. Onu yeməyəcəksən ki, sənə və səndən sonra oğullarına yaxşı olsun, əgər sən Allahın Rəbbinin qarşısında yaxşı və xoşagələn olanı edəsən. Ancaq sənin müqəddəs şeylərin əgər sənə aid olarsa və sənin dualarını götürüb gələcəksən o yerə ki, Rəbb sənin Allahın öz adının orada çağırılmasını seçə. Və sən öz yandırma qurbanlarını edəcəksən, ətləri öz Allahın Rəbbin qurbangahı üzərində təqdim edəcəksən, öz qurbanlarının qanını isə öz Allahın Rəbbin qurbangahının əsasına tökəcəksən, ətləri isə yeyəcəksən. Qoru və dinlə, və sənə əmr etdiyim bütün sözləri yerinə yetir ki, əgər sən Rəbbin Allahının qarşısında xoşagələn və yaxşı olanı etsən,

sənə və övladlarına əbədi olaraq yaxşılıq olsun. Əgər Rəbb sənin Allahın o millətləri məhv etsə ki, sən onların torpaqlarını miras almaq üçün oraya daxil olursan, sənin üzündən, və sən onu miras alasan, və onların torpağında məskunlaşasan, özünə diqqət et ki, onlar sənin üzündən məhv edildikdən sonra onların ardınca getməyi axtarma, deyərək, bu millətlər öz allahlarına necə edirlər? Mən də edəcəyəm. Sən öz Allahına belə etməyəcəksən, çünki Rəbbin nifrət etdiyi iyrənc şeyləri onlar öz tanrılarına etdilər, çünki onlar öz oğullarını və qızlarını öz tanrılarına odda yandırırlar.

13

Hər söz ki, mən bu gün sizə əmr edirəm, bunu yerinə yetirmək üçün saxlayacaqsan, onun üzərinə heç nə əlavə etməyəcəksən və ondan heç nə götürməyəcəksən. Əgər sənin aranda peyğəmbər və ya yuxu görən qalxsa və sənə əlamət və ya möcüzə versə, və sənə danışdığı əlamət və ya möcüzə gəlsə, deyərək, gedək və bilmədiyiniz başqa tanrılara qulluq edək, o peyğəmbərin və ya o yuxunu görənin sözlərini eşitməyəcəksiniz, çünki Rəbb Allahınız sizi sınayır, bilmək üçün ki, Allahınızı bütün ürəyinizdən və bütün ruhunuzdan sevirsiniz. Sizin Allahınız Rəbbin ardınca gedin və Ondan qorxun, Onun səsinə qulaq asın və Ona bağlı qalın. Və o peyğəmbər və ya o yuxu görən öləcək, çünki o, səni Rəbbindən, Allahından, səni Misir torpağından çıxaran, səni köləlikdən qurtaran Allahından azdırmaq üçün danışdı, səni Rəbbin

Allahının sənə əmr etdiyi yolda getməkdən çıxarmaq üçün, və sən pisi özlərindən məhv edəcəksən. Əgər sənin atandan və ya anandan olan qardaşın, və ya oğlun, və ya qızın, və ya qoynunda olan arvadın, və ya canına bərabər olan dostun gizlicə deyib, gedək və başqa tanrılara xidmət edək, hansıları sən və ataların bilmədiniz, ətrafınızdakı millətlərin tanrılarından, sənə yaxın olanlardan və ya səndən uzaq olanlardan, yerin bir ucundan yerin o biri ucuna qədər, ona razılaşmayacaqsan, və onu eşitməyəcəksən, və gözün ona acımayacaq, ona rəhm etməyəcəksən, və onu gizlətməyəcəksən; onun haqqında mütləq bildirəcəksən, və əllərin onu öldürmək üçün birinci onun üzərində olacaq, və bütün xalqın əlləri sonda. Və onu daşlarla daşlayacaqlar və o öləcək, çünki o, səni Rəbbdən, səni Misir torpağından, köləlik evindən çıxaran Allahından döndərməyə çalışdı. Və bütün İsrail eşidəndə qorxacaq və bir daha sizin aranızda bu pis işi etməyəcək. Əgər sən eşitsən ki, sənin şəhərlərindən birində, hansıları ki Rəbb sənin Allahın sənə orada yaşamaq üçün verir, deyirlər ki, qanunsuz adamlar sizdən çıxdılar və öz torpaqlarının bütün sakinlərini üsyan etdirdilər, deyərək: gedək və tanımadığınız başqa allahlara qulluq edək, və sən yoxlayacaqsan və soruşacaqsan, və çox diqqətlə araşdıracaqsan, və budur, söz doğru və aydındır, bu iyrənclik sizdə baş verdi; o torpaqda yaşayan hamını qılıncla qırğın edərək öldürəcəksən, onu və ondakı hər şeyi lənətlə tamamilə məhv edəcəksiniz. Və onun bütün qənimətlərini onun küçələrinə toplayacaqsan və şəhəri odda yandıracaqsan, və onun bütün qənimətlərini bütün xalqla Rəbbin, sənin Allahının qarşısında, və o əbədi olaraq yaşayışsız olacaq, bir daha yenidən

qurulmayacaq. Və heç bir şey lənətlənmiş şeydən sənin əlində yapışmayacaq ki, Rəbb Öz qəzəbinin hiddətindən dönsün və sənə mərhəmət versin və sənə rəhm etsin və səni çoxaltsın, necə ki sənin atalarına and içmişdi, əgər sən Rəbbin Allahının səsini eşitsən və Onun əmrlərini saxlasan, nə qədər ki mən bu gün sənə əmr edirəm, Rəbbin Allahının qarşısında yaxşı və xoşagələn olanı etmək üçün.

14

Siz Allahınız Rəbbin oğullarısınız, ölü üçün gözlərinizin arasında keçəllik etməyəcəksiniz. Çünki sən Rəbbin, Allahının müqəddəs xalqısan və Rəbb Allahın səni seçdi ki, yer üzündəki bütün millətlərdən Onun xüsusi xalqı olasan. Siz heç bir iyrənc şey yeməyəcəksiniz. Bunlar yeməli olduğunuz heyvanlardır: öküzlərdən dana, qoyunlardan quzu və keçilərdən oğlaq, maral, ceyran, ağ sağrılı antilop, oriks və zürafə. Dırnağı yarıqlayan, iki dırnağı olan və heyvanlar arasında gövşəyən hər heyvanı yeyəcəksiniz. Və bunları yeməyəcəksiniz: gövşəyən heyvanlardan və dırnaqları bölənlərdən, və dırnaqları parçalayanlardan - dəvəni, dovşanı və qayanın porsuğunu, çünki onlar gövşəyirlər, lakin dırnaqları bölmürlər - bunlar sizin üçün murdardır. Və donuz, çünki bu dırnağı yarır və dırnağın parçalayıcılarını parçalayır, lakin bu gövşəməni gövşəmir, bu sizə murdardır; onların ətlərindən yeməyəcəksiniz, onların leşlərinə toxunmayacaqsınız. Və bunları yeyəcəksiniz suda olanların hamısından: üzgəcləri və pulcuqları olanların

hamısını yeyəcəksiniz. Və üzgəcləri və pulcuqları olmayan hər şeyi yeməyəcəksiniz, onlar sizin üçün murdardır. Hər təmiz quşu yeyə bilərsiniz. Və bunları onlardan yeməyəcəksiniz: qartalı və qrifi və dəniz qartalını və keçəl qartalı və çalağanı və ona oxşar olanları və dəvəquşunu və bayquşu və qağayını və vağı və qunu və ibisi və qarabatağı və şahini və ona oxşar olanları və şanapipiki və gecə qarğasını və qutanı və çayırçınını və ona oxşar olanları və bənövşəyi suçömzini və yarasanı. Quşların bütün sürünən məxluqları sizin üçün murdar sayılır, onlardan yeməyəcəksiniz. Hər təmiz quşu yeyə bilərsiniz. Heç bir leş yeməyəcəksiniz; şəhərlərinizdə olan qəribə veriləcək və o yeyəcək, ya da əcnəbiyə satacaqsınız, çünki sən Rəbb Allahına müqəddəs xalqsan. Sən quzunu onun anasının südündə bişirməyəcəksən. Hər il sən öz toxumunun bütün məhsulunun, tarlandan əldə edilən məhsulun onluğunu verəcəksən. Və onu Rəbbin, Allahın seçəcəyi yerdə yeyəcəksən, orada Onun adının çağırılması üçün taxılının, şərabının və yağının ondalıqlarını, öküzlərinin və qoyunlarının ilk doğulmuşlarını gətirəcəksiniz ki, bütün günlərində Rəbbindən, Allahından qorxmağı öyrənəsən. Əgər yol səndən uzaq olsa və sən onları gətirə bilməyəsən, çünki səndən uzaqdır o yer ki Rəbb Allahın orada öz adını çağırmaq üçün seçəcək, ona görə ki Rəbb Allahın sənə xeyir-dua verəcək, və sən onları gümüşə satacaqsan, və gümüşü əllərində götürəcəksən, və gedəcəksən o yerə ki Rəbb Allahın onu seçəcək. Və sən gümüşü verəcəksən hər şeyə ki sənin ruhun istəyər, öküzlərə ya qoyunlara, ya şəraba ya güclü içkiyə, ya güclü içkiyə, ya hər şeyə ki sənin ruhun istəyər, və orada yeyəcəksən sənin Rəbb Allahının qarşısında, və sevinəcəksən sən və sənin

evin, və Levili sənin şəhərlərinində, çünki onun payı yoxdur və ya irsi yoxdur sənin. Üç ildən sonra məhsulunun bütün onda bir hissəsini çıxaracaqsan, o ildə onu öz şəhərlərində qoyacaqsan. Və Levili gələcək, çünki onun sənin birlikdə nə payı, nə də irsi yoxdur, və sənin şəhərlərində olan qərib, yetim və dul qadın gələcək, və onlar yeyib doyacaqlar ki, Rəbbin Allahın səni etdiyin bütün işlərdə bərəkətləndirsin.

15

Hər yeddi ildə bir buraxılış edəcəksən. Və beləcə azadlığın əmri budur: sənə borclu olan qonşunun hər bir borcunu buraxacaqsan və qardaşından tələb etməyəcəksən, çünki sənin Allahın Rəbb üçün azadlıq elan edilmişdir. Yad adamdan nə qədər sənə borclu olsa, tələb edəcəksən, amma qardaşının borcunu bağışlayacaqsan. Çünki sənin aranızda möhtac olmayacaq, çünki Rəbb Allahın səni bərəkətləndirəcək o torpaqda, hansı ki Rəbb Allahın sənə irs olaraq miras almaq üçün verir. Əgər siz Allahınız Rəbbin səsini eşitməklə dinləyərsinizsə və bu bütün əmrləri, neçə ki mən bu gün sənə əmr edirəm, qoruyub yerinə yetirərsinizsə, o zaman Allahın Rəbb səni xeyir-dua verəcək hansı tərzdə sənə danışdı; və sən çox millətlərə borc verəcəksən, amma sən borc almayacaqsan; və sən çox millətlərə hökmranlıq edəcəksən, amma sənə hökmranlıq etməyəcəklər. Əgər sənin torpağında, hansı ki Rəbb Allahın sənə verir, sənin şəhərlərindən birində qardaşlarından ehtiyaclı biri olsa, sən ürəyini sərtləşdirməyəcəksən və əlini

ehtiyaclı olan qardaşından bağlamayacaqsan. Əllərini ona açacaqsan və ona ehtiyacı olduğu qədər borc verəcəksən, çünki ehtiyacı var. Özün üçün diqqətli ol ki, ürəyində gizli qanunsuzluq sözü olmasın, deyəsən: Yeddinci il, azadlıq ili yaxınlaşır və ehtiyacda olan qardaşına pis baxasan və ona verməyəsən, o da sənə görə Rəbbə fəryad edəcək və bu səndə böyük günah olacaq. Ona səxavətlə verəcəksən və ona ehtiyacı olduğu qədər borc verəcəksən, necə ki ehtiyacı var, və ona verərkən ürəyində kədərlənməyəcəksən, çünki bu sözə görə Rəbbin, sənin Allahın səni bütün işlərində və əlini qoyduğun hər yerdə xeyir-dua verəcək. Çünki sənin torpağında ehtiyaclı olan heç vaxt tükənməyəcək, buna görə də mən sənə bu sözü yerinə yetirməyi əmr edirəm və deyirəm: sən əllərini kasıb qardaşına və torpağında ehtiyacı olana açacaqsan. Əgər sənə qardaşın İbrani və ya İbrani qadın satılarsa, o, sənə altı il xidmət edəcək və yeddinci ildə onu azad edib yanından göndərəcəksən. Nə vaxt ki, sən onu öz yanından azad göndərirsənsə, onu əliboş göndərməyəcəksən. Onu öz qoyunlarından, taxılından və şərabından təchiz edəcəksən; Allahın Rəbb sənə xeyir-dua verdiyi kimi ona verəcəksən. Və sən xatırlayacaqsan ki, Misir torpağında nökər idin və Rəbbin Allahın səni oradan xilas etdi, buna görə də mən sənə bu sözü yerinə yetirməyi əmr edirəm. Əgər o sənə desə ki, mən səndən çıxmayacağam, çünki o səni və evini sevmişdir, çünki ona səninlə yaxşıdır. Və sən bizi alacaqsan və onun qulağını qapıya tərəf deləcəksən, və o sənə əbədi qul olacaq, və sənin cariyənə də eynilə edəcəksən. Sənin qarşında çətin olmayacaq onları azad edib göndərmək, çünki o, muzdlu işçinin illik əmək haqqı qədər altı il sənə xidmət etdi, və Rəbb

Allahın səni etdiyin hər işdə xeyir-dua verəcək. Mal-qarandakı və qoyun-keçidəki bütün ilk doğulan erkək heyvanları Allahın Rəbbinə həsr edəcəksən. İlk doğulan buzovunla iş görməyəcəksən və ilk doğulan qoyunlarını qırxmayacaqsan. Rəbbin qarşısında onu hər il yeyəcəksən o yerdə ki, Rəbbin Allahın seçəcək - sən və evin. Əgər lakin onda qüsur varsa, şikəst və ya kor, pis qüsur varsa, onu Rəbbə, sənin Allahına qurban kəsməyəcəksən. Sənin şəhərlərində onu yeyəcəksən, murdar olan da, pak olan da eyni şəkildə yeyəcək, ceyran və ya maral kimi. Ancaq qan yeməyəcəksiniz, onu su kimi torpağa tökəcəksiniz.

16

Gənclərin ayını qoru və Pasxa bayramını Rəbbin Allahın üçün edəcəksən, çünki gənclərin ayında Misirdən gecə çıxdın. Və sən Pasxanı Rəbbə, öz Allahına qoyunlar və öküzlər qurban kəsəcəksən o yerdə ki, Rəbb sənin Allahın onu seçəcək, orada Öz adının çağırılması üçün. Onun üzərində maya yemə, yeddi gün onun üzərində mayasız çörək, əziyyət çörəyi ye, çünki tələskənliklə Misirdən çıxdınız, ki, Misir torpağından çıxışınızın gününü ömrünüzün bütün günlərində xatırlayasınız. Yeddi gün ərzində sənin bütün sərhədlərində sənə maya görünməyəcək, və birinci gün axşam qurban kəsdiyin ətlərdən heç biri səhərə qədər qalmayacaq. Sən Pasxa qurbanını sənin şəhərlərindən heç birində kəsə bilməyəcəksən, hansıları ki Rəbb sənin Allahın sənə verir; ancaq o yerdə, hansını Rəbb sənin Allahın seçəcək ki,

orada Onun adı çağırılsın, Pasxa qurbanını axşam günəş batanda kəsəcəksən, o vaxtda ki sən Misirdən çıxdın. Və sən qaynadacaqsan və qızardacaqsan və yeyəcəksən o yerdə ki, Rəbb sənin Allahın onu seçəcək, və səhər geri dönəcəksən və öz evlərinə gələcəksən. Altı gün mayasız çörək yeyəcəksən və yeddinci gün Rəbbin Allahın üçün bayram yığıncağı olacaq, bu gündə heç bir iş görməyəcəksən, ancaq can üçün ediləcək işlər istisnadır. Yeddi həftə özün üçün sayacaqsan, orağını məhsula vurmağa başladığın vaxtdan etibarən yeddi həftə saymağa başlayacaqsan. Və sən öz Allahın Rəbb üçün Həftələr bayramı edəcəksən, əlin nə qədər güclü olduğuna görə, Allahın Rəbb sənə nə qədər verərsə. Və sən sevinəcəksən Rəbb Allahının qarşısında, sən və oğlun, və qızın, nökərin və kənizin, və Levili, və qərib, və yetim, və dul qadın ki, sizin aranızdadır, o yerdə ki, Rəbb Allahın onu seçəcək, onun adı orada çağırılsın deyə. Və sən xatırlayacaqsan ki, Misir torpağında ev qulu olmusan və bu əmrləri saxlayıb yerinə yetirəcəksən. Özün üçün yeddi gün Çadırlar bayramı edəcəksən, sənin xırmanından və sənin üzümsıxanından topladığın zaman. Və sən öz bayramında sevinəcəksən, sən və oğlun, və qızın, və oğlun, və kənizin, və Levili, və qərib, və yetim, və sənin şəhərlərində olan dul qadın. Yeddi gün Allahın Rəbbə bayram edəcəksən o yerdə, hansını Rəbbin Allahın özü üçün seçəcək, əgər isə Rəbbin Allahın səni bütün məhsullarında və əllərinin hər işində xeyir-dua verəcək, onda sevinən olacaqsan. İlin üç dəfəsi sənin hər kişin Allahın Rəbbinin önündə görünəcək o yerdə ki, Rəbb onu seçəcək: Mayasız Çörək bayramında, Həftələr bayramında və Çadırlar bayramında. Allahın Rəbbinin önündə əliboş görünməyəcəksən.

Hər biri sizin əllərinizin gücünə görə, Rəbb Allahınızın sizə verdiyi bərəkətə görə. Özün üçün sənin şəhərlərində, Rəbb Allahın sənə verdiyi qəbilələrə görə, hakimlər və məmurlar təyin edəcəksən və onlar xalqa ədalətli mühakimə edəcəklər. Onlar mühakiməni kənara çəkmirlər və hədiyyə qəbul etməyəcəklər, çünki hədiyyələr müdriklərin gözlərini kor edir və ədalətlilərin sözlərini aradan qaldırır. Ədalətlə ədaləti təqib et ki, yaşayasan və daxil olaraq irs alasan torpağı ki, Rəbb Allahın sənə verir. Özün üçün bağ əkməyəcəksən, Allahının qurbangahının yanında heç bir ağac əkməyəcəksən. Özün üçün sütun qoymayacaqsan ki, Rəbbin, sənin Allahın ondan nifrət etmişdir.

17

Sən Rəbbin Allahına elə dana və ya qoyun qurban kəsməyəcəksən ki, onda hansısa qüsur olsun, hər hansı pis şey olsun, çünki bu, Rəbbin Allahın üçün iyrənclikdir. Əgər Rəbb sənin Allahının sənə verdiyi şəhərlərindən birində elə bir kişi və ya qadın tapılsa ki, Rəbb sənin Allahının qarşısında pis iş edərək onun əhdini pozub gedib başqa allahlara ibadət edər və onlara - günəşə, ya aya, ya göylərin dünyasından hər hansı şeyə - səcdə edər, hansıları ki sənə əmr etməmişdi, və bu sənə bildirilər və sən çox yaxşı araşdırasan, və budur həqiqətən bu söz doğru oldu, bu iyrənc iş İsraildə baş verdi, onda sən o kişini ya o qadını çıxaracaqsan və onları daşlarla daşqalaq edəcəksiniz və onlar öləcəklər. İki və ya üç şahidin ifadəsi əsasında ölüm hökmü icra

olunacaq, bir şahidin ifadəsi əsasında isə ölüm hökmü icra olunmayacaq. Və şahidlərin əli ilk olaraq onu öldürmək üçün onun üzərində olacaq, və xalqın əli sonuncu olaraq, və sən şəri onların arasından çıxaracaqsan. Əgər şəhərlərinizdə qan və qan arasında, hökm və hökm arasında, toxunma və toxunma arasında və mübahisə və mübahisə arasında hökümdə söz sənin üçün mümkünsüz olsa, qalxıb Allahın Rəbbin orada seçəcəyi yerə qalxacaqsan və Levili kahinlərə və o günlərdə olacaq hakimə gələcəksən, və onlar araşdırıb sənə hökmü bildirəcəklər. Və sən o işə görə edəcəksən ki, sənə o yerdən bildirsinlər, hansını Rəbbin sənin Allahın seçsin, və sənə qanunla təyin edilən hər şeyi etməyə riayət edəsən. Qanuna görə və onların sənə deyəcəkləri hökm əsasında hərəkət edəcəksən, sənə bildirəcəkləri sözdən nə sağa, nə də sola dönməyəcəksən. Və o adam ki, təkəbbürlə hərəkət edərsə, elə ki, sənin Allahın Rəbbin adına xidmət etmək üçün duran kahinə və ya o günlərdə olan hakimə itaət etməsin, o adam öləcək və sən şəri İsraildən çıxaracaqsan. Və bütün xalq eşidəndən sonra qorxacaq və bir daha günah etməyəcək. Əgər sən daxil olsan Rəbbin Allahının sənə verdiyi torpağa, və onu miras alsan, və onun üzərində məskunlaşsan, və desən, özümə hökmdar təyin edəcəm, necə ki ətrafımdakı qalan millətlər; özünə hökmdar təyin edəcəksən, hansını Rəbbin Allahın seçəcək; qardaşlarından özünə hökmdar təyin edəcəksən; özünə yad adam təyin edə bilməyəcəksən, çünki o sənin qardaşın deyil. Çünki o, özünə at çoxaltmayacaq və xalqı Misirə qaytarmayacaq ki, özünə at çoxaltsın, Rəbb isə dedi: siz bir daha bu yolla qayıtmayacaqsınız. Və o, özünə qadınları çoxaltmayacaq ki, onun ürəyi dönməsin, və gümüşü

və qızılı özünə çox çoxaltmayacaq. Və o nə vaxt öz hökmranlığı üzərində otursa, özü üçün bu ikinci qanunu bir kitaba Levili kahinlərdən yazacaq, və o onunla olacaq, və ömrünün bütün günlərində onu oxuyacaq ki, Rəbb sənin Allahından qorxmağı öyrənsin, və bütün bu əmrləri saxlamağı və bu hökmləri yerinə yetirməyi öyrənsin; ki ürəyi qardaşlarından ucalmasın, ki əmrlərdən sağa və ya sola kənara çıxmasın, elə ki, özü və oğulları İsrail oğulları arasında öz hökmranlığında uzun ömür sürsün.

18

Kahinlərə, Levililərə, bütün Levi qəbiləsinə İsraillə birlikdə nə pay, nə də püşk olmayacaq; Rəbbin təqdimləri onların püşküdür, onları yeyəcəklər. Onlara qardaşları arasında paylama olmayacaq, Rəbb özü onun paylamasıdır, necə ki ona deyildi. Və bu, kahinlərin xalqdan, qurban kəsənlərdən aldığı hökümdür - istər dana, istər qoyun olsun. Sən qolu kahinə verəcəksən, çənələri, mədəni və taxılının, şərabının və zeytun yağının ilk məhsullarını verəcəksən; qoyunlarının qırxıntılarının ilk məhsulunu da ona verəcəksən. Çünki Rəbb onu sənin bütün qəbilələrindən seçdi ki, Rəbb Allahın qarşısında dayansın, xidmət etsin və Onun adı ilə xeyir-dua versin, o özü və onun oğulları İsrail övladları arasında. Əgər Levili İsrail oğullarının bütün şəhərlərindən birindən, harada yaşayırsa, oradan gəlsə, ruhunun arzuladığı kimi seçəcəyi yerə, o, Rəbbi Allahının adına xidmət edəcək, necə ki onun bütün qardaşları Levililər orada

sənin Rəbbin Allahının qarşısında dayanmışlar. O, bölünmüş hissəni yeyəcək, ailə üzrə satışdan başqa. Əgər sən Rəbbin Allahının sənə verdiyi torpağa daxil olsan, o millətlərin iyrənc işlərini etməyi öyrənməyəcəksən. Sənin içində tapılmayacaq oğlunu və qızını odda yandıran, falçılıq edən, əlamətlərə baxan və fala baxan, zəhərlərlə ovsun oxuyan, qarından danışan və möcüzələrə baxan, ölülərə sual verən. Çünki bunları edən hər kəs sənin Allahın Rəbb üçün iyrəncdir, bu iyrəncliklərin xatirinə Rəbb onları sənin qarşından məhv edəcək. Sənin Allahın Rəbbin qarşısında mükəmməl olacaqsan. Çünki bu millətlər ki, sən onları mülksüzləşdirirsən, bunlar əlamətlərə və falçılığa qulaq asacaqlar, amma sənin Allahın Rəbb sənə belə vermədi. Peyğəmbəri sənin qardaşlarından, mənim kimi, qaldıracaq sənə Rəbb sənin Allahın; ona qulaq asacaqsınız; Bütün nə qədər istədinə görə Rəbbdən Allahından sənin Xorevdə yığıncaq günündə, deyərək, bir daha eşitməyəcəyik Rəbbin Allahının sənin səsini, və bu böyük odu görməyəcəyik daha, nə də öləcəyik. Və Rəbb mənə dedi: Onların sənə dedikləri hər şey düzgündür. Onların qardaşları arasından onlara sənin kimi bir Peyğəmbər qaldıracağam və onun ağzına sözlər verəcəyəm, və o, onlara ona əmr edəcəyim hər şeyi danışacaq. Və o adam ki, mənim adımla danışan həmin peyğəmbərin dediklərini eşitməsə, mən onu cəzalandıracağam. Ancaq mənim adım üzərində əmr etmədiyim bir sözü danışmaqla küfr edən peyğəmbər və başqa allahların adında danışan peyğəmbər öləcək. Əgər sən öz ürəyində desən, biz Rəbbin danışmadığı sözü necə biləcəyik? Əgər o peyğəmbər Rəbbin adı ilə nə danışsa və bu baş verməsə və həyata keçməsə, bu elə sözdür ki, Rəbb onu

deməyib. O peyğəmbər küfrlə danışıb, siz ondan qorxmayacaqsınız.

19

Əgər Rəbb sənin Allahın məhv edərsə millətləri ki, Allah sənə torpağı verir, və siz onları irs olaraq alarsınız, və onların şəhərlərində məskunlaşarsınız, və onların evlərində, üç şəhər ayırırsan özün üçün sənin torpağının ortasında ki, Rəbb sənin Allahın sənə verir. Özün üçün yolu düşün və Rəbb Allahının sənə bölüşdürdüyü torpağının sərhədlərini üç hissəyə böl, və bu hər qatil üçün sığınacaq olacaq. Bu isə qatilin əmri olacaq: kim oraya qaçacaq və yaşayacaq, kim öz qonşusunu bilmədən vuracaq və bu onu dünəndən və üçüncü gündən əvvəl nifrət etməyən. Və əgər kimsə qonşusu ilə meşəyə odun yığmağa girsə və ağacı kəsərkən əli balta ilə sürüşsə və dəmir ağacdan çıxıb qonşusuna dəyib onu öldürsə, bu adam bu şəhərlərdən birinə qaçıb sığınacaq və yaşayacaq. Belə ki, qanın qisasçısı qatilin arxasınca təqib edərkən, ürəyi qızdırıldığı üçün ona yetişməsin, əgər yol daha uzun olsa, və onun ruhunu vurmasın, və buna ölüm hökmü yoxdur, çünki o, dünəndən əvvəl də, üçüncü gündən əvvəl də ona nifrət etmirdi. Buna görə mən sənə bu sözü əmr edirəm, deyərək: üç şəhəri özün üçün ayıracaqsan. Əgər Rəbb Allahın sənin sərhədlərini genişləndirərsə, atalarına and içdiyi kimi, və Rəbb sənə atalarına verəcəyini dediyi bütün torpağı versə, əgər sən bu gün mən sənə əmr etdiyim bütün bu əmrləri yerinə yetirməyə, Rəbb Allahını sevməyə, bütün günlər

Onun bütün yolları ilə getməyə qulaq assan, onda özünə bu üç şəhərə əlavə olaraq daha üç şəhər əlavə edəcəksən. Və günahsız qan tökülməyəcək sənin Allahın Rəbbin sənə irs olaraq verdiyi torpaqda, və sən qana görə məsul olmayacaqsan. Əgər sənin içində qonşusunu nifrət edən bir adam olsa və onu pusquya salsa və onun üzərinə qalxsa və onun ruhunu vursa və ölsə və bu şəhərlərdən birinə qaçsa, onda onun şəhərinin ağsaqqallar şurası göndərəcək və onu oradan alacaqlar və onu qanın qan qisasçılarının əllərinə təslim edəcəklər və öləcək. Sənin gözün ona rəhm etməyəcək və sən günahsız qanı İsraildən təmizləyəcəksən və sənin üçün yaxşı olacaq. Sən qonşunun sərhədlərini hərəkət etdirməyəcəksən, hansıları sənin ataların qurdu mirasda, hansını sən miras aldın torpaqda, hansını Rəbb sənin Allahın sənə püşklə verir. Bir şahid insana qarşı heç bir ədalətsizliyə, heç bir günaha və heç bir günaha görə şəhadət vermək üçün qalmayacaq; hansı günah edərsə, iki şahidin ağzı ilə və üç şahidin ağzı ilə hər söz təsdiqlənəcək. Əgər bir insan əleyhinə ədalətsiz şahid ortaya çıxsa, onun günahını sadalayaraq, mübahisəsi olan iki insan Rəbbin önündə və kahinlərin önündə və o günlərdə olan hakimlərin önündə duracaqlar. Və hakimlər diqqətlə araşdıracaqlar və budur, ədalətsiz şahid ədalətsiz şəhadət verdi, öz qardaşına qarşı çıxdı. Və siz ona elə edəcəksiniz necə ki o, öz qardaşına qarşı pis etməyə çalışdı, və siz şəri özünüzdən çıxaracaqsınız. Və qalanlar eşidəndə qorxacaqlar və bir daha sizin aranızda bu pis işi etməyə davam etməyəcəklər. Sənin gözün ona rəhm etməyəcək: ruh əvəzinə ruh, göz əvəzinə göz, diş əvəzinə diş, əl əvəzinə əl, ayaq əvəzinə ayaq.

20

Əgər sən düşmənlərinə qarşı müharibəyə çıxsan və at, atlı və səndən daha çox xalq görəsən, onlardan qorxmayacaqsan, çünki səni Misir torpağından çıxaran Allahın Rəbb sənindir. Və belə olacaq ki, nə vaxt müharibəyə yaxınlaşsan, kahin yaxınlaşıb xalqa danışacaq və onlara deyəcək: Eşit, ey İsrail! Siz bu gün düşmənlərinizə qarşı müharibəyə gedirsiniz. Qoy ürəyiniz zəifləməsin, qorxmayın, vahiməyə düşməyin və onların üzündən geri çəkilməyin. Çünki Rəbbiniz Allahınız sizinlə birlikdə gedən, düşmənlərinizə qarşı sizinlə birlikdə döyüşmək və sizi xilas etmək üçündür. Və mirzələr xalqa danışacaqlar, deyərək: Kim o adamdır ki, yeni ev tikib və onu təqdis etməyib? Qoy getsin və öz evinə geri dönsün ki, müharibədə ölməsin və başqa adam onu həsr etsin. Və hansı adamdır ki, üzümlük əkib və ondan sevinməyib? Qoy getsin və öz evinə qayıtsın, müharibədə ölməsin və başqa bir adam ondan sevinsin. Və hansı adamdır ki, qadınla nişanlanıb və onu almayıb? Qoy getsin və öz evinə qayıtsın, müharibədə ölməsin və başqa adam onu alsın. Və mirzələr xalqa danışmağa davam edəcəklər və deyəcəklər: Hansı adam qorxur və ürəyində qorxaqdır? Qoy getsin və öz evinə qayıtsın ki, qardaşının ürəyini öz ürəyi kimi qorxaq etməsin. Və belə olacaq ki, yazıçılar xalqa danışmağı dayandırdıqda, xalqa rəhbərlik edən ordu başçılarını təyin edəcəklər. Əgər bir şəhərə müharibə etmək üçün yaxınlaşsan, onları sülhlə çağır. Əgər sənə sülhpərvər cavab versələr və qapılarını sənə açsalar, orada tapılan bütün xalq sənə xərac

verən və sənə tabe olacaqlar. Əgər amma onlar sənə itaət etməsələr və sənə qarşı müharibə etsələr, onu mühasirəyə alacaqsan, ta ki Rəbb sənin Allahın onu sənin əllərinə təslim edənə qədər, və onun bütün kişilərini qılıncla qətlə yetirəcəksən, ancaq qadınlardan və yükdən başqa, və bütün heyvanları və şəhərdə olan hər şeyi və bütün qəniməti özün üçün talan edəcəksən, və düşmənlərinin bütün qənimətini yeyəcəksən, hansıları Rəbb sənin Allahın sənə verir. Beləcə edəcəksən bütün şəhərlərə ki, səndən çox uzaqdadır, bu millətlərin şəhərlərindən deyil ki, onların torpaqlarını Rəbb Allahın sənə miras olaraq verir. Siz heç bir nəfəs alan məxluqu diri saxlamayacaqsınız, əksinə onları tamamilə məhv edəcəksiniz - Xetliləri, Emorluları, Kənanlıları, Perizliləri, Xivliləri, Yevusluları və Gerqeşliləri, Allahınız Rəbbin sizə əmr etdiyi kimi, elə ki onlar sizə öz allahlarına etdikləri bütün iyrənc işlərini öyrətməsinlər və siz Allahınız Rəbbin qarşısında günah etməyəsiniz. Əgər bir şəhəri ələ keçirmək üçün onu mühasirəyə alıb uzun müddət müharibə etsən, onun ağaclarını məhv etməyəcəksən, onların üzərinə dəmir vurmayacaqsan, əksinə ondan yeyəcəksən, amma onu kəsməyəcəksən; məgər çöldəki ağac insandırmı ki, sənin qarşından hasara girsin? Amma sən bildiyın ağacı ki, o meyvə vermir, onu məhv edəcəksən və kəsib atacaqsan, və sənə qarşı müharibə aparan şəhərin üzərinə mühasirə istehkamları tikəcəksən, o təslim olunana qədər.

21

Əgər yaralı tapılsa torpaqda, hansı ki Rəbb sənin Allahın sənə miras almaq üçün verir, çöldə düşmüş halda, və vuran adamı bilmirlər, sənin ağsaqqallar şuran və hakimlərin çıxacaq və yaralının ətrafındakı şəhərlərə qədər ölçəcəklər. Və yaralıya ən yaxın olan şəhər olacaq, və o şəhərin ağsaqqallar şurası mal-qaradan bir düyə alacaq, hansı ki işlənməyib və boyunduruq çəkməyib. Və o şəhərin ağsaqqallar şurası düyəni kobud dərəyə endirecək, hansı ki işlənməyib və əkilmir, və düyənin boynunu dərədə vuracaqlar. Və Levili kahinlər yaxınlaşacaqlar, çünki Rəbb Allah onları Özünün hüzurunda dayanmaq və Onun adı ilə xeyir-dua vermək üçün seçmişdir, və onların sözü ilə bütün mübahisələr və bütün toxunmalar həll olunacaqdır. Və o şəhərin bütün ağsaqqallar şurası, yaralı adama yaxınlaşanlar, dərədə boynu vurulmuş düyənin başı üzərində əllərini yuyacaqlar; və cavab verərək deyəcəklər: bizim əllərimiz bu qanı tökmədi və bizim gözlərimiz görmədi. Ey Rəbb, sənin xilas etdiyin xalqın İsrailə mərhəmətli ol ki, sənin xalqın İsraildə günahsız qan tökülməsin və onlara bu qan kəffarə verilsin. Sən isə günahsız qanı özünüzdən çıxaracaqsan, əgər Allahın Rəbbinin önündə yaxşı və xoşagələn olanı edərsən. Əgər sən düşmənlərinə qarşı müharibəyə çıxsan və Rəbb Allahın onları sənin əllərinə təslim etsə və sən onların qənimətini ələ keçirəsən və qənimət arasında gözəl görünüşlü bir qadın görəsən və onu arzulayasan və onu özünə arvad olaraq alasan və onu evinin içərisinə gətirəsən və onun başını qırxasan və onun dırnaqlarını kəsəsən və əsirlik paltarlarını ondan çıxarasan və o sənin evində otursa və atasına və anasına bir ay ağlasa və bundan sonra sən onun yanına girəsən və onunla yaşayasan və o sənin arvadın olacaq.

Və belə olacaq ki, əgər onu istəmirsənsə, onu azad göndərəcəksən, və o, gümüş üçün satılmayacaq, onu rədd etməyəcəksən, çünki onu alçaltmısan. Əgər bir kişinin iki arvadı olsa, onlardan biri sevilən və onlardan biri nifrət edilən, və ona sevilən və nifrət edilən uşaq doğsa, və nifrət edilənin ilk oğlu olsa; Və o gün olacaq ki, o öz oğullarına öz mülklərini miras bölsə, sevilənin oğlunu ilk oğul edə bilməyəcək, nifrət edilənin ilk oğlunu görməməzliyə vuraraq; Amma nifrət edilənin ilk oğlunu tanıyacaq və ona ikiqat verəcək onun tapılan bütün şeylərdən, çünki bu onun uşaqlarının başlanğıcıdır, və buna ilk oğul hüququ aiddir. Əgər kimsənin itaətsiz və üsyankar oğlu varsa ki, atasının və anasının səsinə itaət etmir, və onlar onu tərbiyə etsələr də, o onları dinləməsə. Və atası və anası onu tutub şəhərinin ağsaqqallar şurasına və yerin darvazasına çıxaracaqlar. Və onlar öz şəhərlərinin kişilərinə deyəcəklər: bu bizim oğlumuz itaətsizdir və üsyankardır, bizim səsimizə itaət etmir, şənlik edən şərabxordur. Və onun şəhərinin kişiləri onu daşlarla daşqalaq edəcəklər və o öləcək, və sən şəri özlərinizdən çıxaracaqsan, və qalanlar eşidib qorxacaqlar. Əgər kimsə günah edib ölüm hökmü alsın və ölsün və siz onu ağac üzərində assanız, onun cəsədi ağac üzərində qalmamalıdır, amma dəfn edərək onu həmin gündə basdırmalısınız, çünki ağac üzərində asılan hər kəs Allah tərəfindən lənətlənmişdir və siz Rəbb Allahınızın sizə irs olaraq verdiyi torpağı murdarlamamalısınız.

22

Qardaşının danasını və ya onun qoyununu yolda azmış görəndə onlara məhəl qoyma, onları qardaşına qaytaracaqsan və ona təslim edəcəksən. Əgər qardaşın sənə yaxın deyilsə və ya onu tanımırsansa, onu öz evinə toplayacaqsan və qardaşın onları axtarana qədər səninlə olacaq, sonra ona qaytaracaqsan. Beləcə onun eşşəyi ilə edəcəksən, beləcə onun paltarı ilə edəcəksən və beləcə qardaşının bütün itmiş əşyaları ilə edəcəksən - ondan itən və sənin tapdığın hər şeylə belə edəcəksən, göz yummağa qadir olmayacaqsan. Qardaşının eşşəyini və ya onun buzovunu yolda yıxılmış görəndə, onlara məhəl qoymayacaqsan, onunla birlikdə qaldıracaqsan. Qadın kişi əşyaları geyinməməlidir, kişi də qadın paltarı geyinməməlidir, çünki bunları edən hər kəs sənin Allahın Rəbbin üçün iyrəncdir. Əgər sən yolda və ya hər hansı ağacda, yaxud yerdə quş yuvası ilə - balalarla və ya yumurtalarla - rastlaşsan və ana balaların və ya yumurtaların üzərində oturubsa, ananı uşaqlarla birlikdə götürməyəcəksən. Göndərməklə ananı göndərəcəksən, amma uşaqları özün üçün alacaqsan ki, sənə yaxşı olsun və uzunömürlü olasan. Əgər yeni ev tikərsənsə və damının üzərinə hasar qoyarsan, evində qətl törətməyəcəksən, əgər kimsə oradan düşərsə. Sən üzümlüyünə müxtəlif toxum əkməyəcəksən ki, məhsul müqəddəs edilməsin və sənin əkdiyin toxum üzümlüyünün məhsulu ilə birlikdə. Buzov və eşşəklə birlikdə şum etməyəcəksən. Sən yun və kətanı bir yerdə qarışdırılmış geyim geyməyəcəksən. Sən özün üçün öz paltarlarının dörd kənarı üzərində bükülmüş saçaqlar edəcəksən, hansı ilə özünü örtərsən. Əgər kimsə qadın alsın və onunla yaşasın və ona nifrət etsin və ona yalançı sözlər qoysun və onun adına pis ad gətirsin və desin: mən bu qadını aldım və

ona yaxınlaşanda onun bakirəliyini tapmadım. Və qızın atası və anası götürüb qızın bakirəliyini ağsaqqallar şurasına qapıya çıxaracaqlar. Və qızın atası ağsaqqallar şurasına deyəcək: Mənim bu qızımı bu kişiyə arvad olaraq vermişəm, və o, ona nifrət edib indi ona saxta ittihamlar irəli sürür, deyir ki, sənin qızında bakirəlik tapmamışam; və budur mənim qızımın bakirəliyi. Və onlar paltarı şəhərin ağsaqqallar şurasının qarşısında açacaqlar. Və o şəhərin ağsaqqallar şurası o adamı götürəcək və onu tərbiyələndirəcəklər və ona yüz şekel cərimə edəcəklər və gənc qadının atasına verəcəklər, çünki o, İsrailli bakirə üzərinə pis ad çıxartdı və o, onun arvadı olacaq; onu bütün ömrü boyu boşaya bilməyəcək. Əgər bu söz həqiqət olsa və gənc qadında bakirəlik tapılmasa, gənc qadını atasının evinin qapılarına çıxaracaqlar və onu daşlarla daşqalaq edəcəklər və öləcək, çünki İsrail oğulları arasında axmaqlıq etdi, atasının evini pozğunluğa saldı, və pis şeyi özünüzdən çıxaracaqsınız. Əgər bir kişi evli bir qadınla yatarkən tapılsa, hər ikisini öldürəcəksiniz - qadınla yatan kişini və qadını, və beləliklə pisi İsraildən çıxaracaqsan. Əgər bir kişiyə nişanlı bakirə qız olsa və bir kişi onu şəhərdə tapıb onunla yatsa, siz hər ikisini onların şəhərinin darvazasına çıxaracaqsınız və onlar daşlarla daşqalaq ediləcək və öləcəklər; gənc qadını, çünki şəhərdə fəryad etmədi; və kişini, çünki qonşusunun arvadını alçaltdı; və siz şəri özünüzdən çıxaracaqsınız. Əgər bir kişi düzənlikdə nişanlı qızı tapsa və zorla onunla yatsa, yalnız onunla yatan kişini öldürəcəksiniz. Və gənc qadın üçün ölüm günahı yoxdur; necə ki, əgər kimsə qonşusunun üzərinə qalxıb onun canını öldürsə, bu iş də belədir, çünki onu çöldə tapdılar; nişanlı gənc qadın

qışqırdı və ona kömək edən olmadı. Əgər kimsə nişanlanmamış bakirə qızı tapsa və zorla onunla yatsa və tapılsa, onunla yatan kişi gənc qızın atasına əlli gümüş şekel verəcək və o, onun arvadı olacaq, ona görə ki onu alçaltdı; onu bütün ömrü boyu boşaya bilməyəcək.

23

Kişi öz atasının arvadını almayacaq və öz atasının örtüyünü açmayacaq. Nə əzilmiş, nə də kəsilmiş Rəbbin məclisinə daxil olmayacaq. Fahişədən olan Rəbbin məclisinə daxil olmayacaq. Ammonlu və Moavlı Rəbbin məclisinə daxil olmayacaq, və onuncu nəslə qədər Rəbbin məclisinə daxil olmayacaq, və əbədiyyətə qədər; onlar sizinlə çörək və su ilə yolda qarşılaşmadıqları üçün, siz Misirdən çıxarkən, və onlar sənin əleyhinə Mesopotamiyadan Beorun oğlu Balamı səni lənətləmək üçün muzdla tutduqları üçün. Və Rəbb Allahın Balaama qulaq asmaq istəmədi, və Rəbb Allahın lənətləri bərəkətə çevirdi, çünki Rəbb Allahın səni sevdi. Sən onlara heç vaxt sülh və xeyirxahlıq təklif etməyəcəksən, bütün günlərində, əbədi olaraq. İdumeyalıdan iyrənməyəcəksən, çünki o sənin qardaşındır; Misirlидən iyrənməyəcəksən, çünki sən onun torpağında qonaq oldun. Əgər onlara oğullar doğularsa, üçüncü nəsildə Rəbbin məclisinə daxil olacaqlar. Əgər sən düşmənlərinin üzərinə düşərgə salmaq üçün çıxsan, hər pis sözdən özünü qoruyasan. Əgər sənin aranızda gecə axıntısından murdar olan adam olarsa, o, düşərgədən kənara çıxmalıdır və düşərgəyə daxil

olmamalıdır. Və axşama doğru o, bədənini su ilə yuyacaq və günəş batdıqdan sonra düşərgəyə girəcək. Və düşərgənin kənarında sənin üçün bir yer olacaq və sən oraya, kənara çıxacaqsan. Və bir çubuq sənin kəmərində olacaq, və belə olacaq ki, nə vaxt kənarda oturasan, onunla qazacaqsan və geri dönüb öz eybəcərliyini örtəcəksən. Çünki Rəbb Allahın düşərgəndə gəzir ki, səni xilas etsin və düşmənini sənin qarşına təslim etsin, və düşərgən müqəddəs olacaq, və səndə heç bir eybəcərlik görünməyəcək, və O səndən dönəcək. Sən onun ağasından sənə sığınan uşağı onun ağasına təslim etməyəcəksən. Seninlə birlikdə yaşayacaq, sizin aranızda ona xoş gələn yerdə məskunlaşacaq, sən onu sıxmayacaqsan. İsrail qızlarından fahişə olmayacaq və İsrail oğullarından fahişəlik edən olmayacaq, İsrail qızlarından başlatıcı olmayacaq və İsrail oğullarından başladılmış olmayacaq. Sən fahişənin haqqını və ya itin dəyişməsini Allahın Rəbbinin evinə heç bir nəzir üçün gətirməyəcəksən, çünki hər ikisi Allahın Rəbbin üçün ikrahdır. Sən öz qardaşına gümüş faizi, yemək faizi və borc verdiyin hər hansı bir şeyin faizini tələb etməyəcəksən. Yadda sənə faiz götürəcəksən, amma qardaşına isə faiz götürməyəcəksən ki, Rəbb Allahın səni bərəkətləndirsin bütün işlərində torpaq üzərində, oraya daxil olursan onu miras almaq üçün. Əgər sən Rəbbin Allahına əhd etsən, onu geri verməyi ləngitməyəcəksən, çünki Rəbbin Allahın onu səndən mütləq axtaracaq və bu sənin üçün günah olacaq. Əgər sən dua etmək istəmirsənsə, bu günah deyil. Dodaqlarından çıxanları saxlayacaqsan və Rəbb Allaha necə and içdinsə, elə edəcəksən - ağzınla danışdığın hədiyyəni verəcəksən. Əgər qonşunun məhsuluna daxil olsan və əllərinlə

sünbül yığsan, amma orağı qonşunun məhsuluna qoymamalısan. Əgər qonşunun bağına daxil olsan, üzüm yeyə bilərsən ruhun doyuncaya qədər, amma qaba qoymayacaqsan.

24

Əgər kimsə arvad alsın və onunla yaşasın, və belə olacaq ki, əgər o, onun gözündə lütf tapmasın, çünki onda ayıb bir şey tapdı, və ona boşanma kitabı yazsın və onun əllərinə versin və onu öz evindən göndərsin, və gedib başqa kişiyə ərə getsin, və sonuncu kişi ona nifrət etsin və ona boşanma kitabı yazsın və onun əllərinə versin və onu öz evindən göndərsin, və sonuncu kişi ölsün, hansı ki onu özünə arvad aldı, bacarmayacaq əvvəlki kişi, hansı ki onu göndərdi, qayıdıb onu özünə arvad almağa, onun murdar olmasından sonra, çünki iyrəncdir sənin Rəbb Allahının qarşısında, və murdar etməyəcəksiniz torpağı, hansını sənin Rəbb Allahın sizə irs olaraq verir. Əgər kimsə yaxınlarda arvad alıbsa, müharibəyə çıxmayacaq və ona heç bir iş tapşırılmayacaq, o, öz evində günahsız olacaq, bir il öz aldığı arvadını sevindirəcək. Dəyirman daşını girova götürməyəcəksən, nə də üst dəyirman daşını, çünki bu, ruhu girova götürür. Əgər bir insan öz qardaşlarından, İsrail oğullarından birinin ruhunu oğurlayıb ona zülm edərək onu satsa, o oğru öləcək və siz şəri özünüzdən çıxaracaqsınız. Cüzam xəstəliyinə yoluxma barədə özün üçün çox diqqətli ol, Levili kahinlərin sizə bildirəcəyi bütün qanuna görə hər şeyi etməyə çox ehtiyatlı ol, sizə əmr etdiyim üsulla hərəkət etməyə riayət

edin. Sənin Allahın Rəbbin Misirdən çıxarkən yolda Məryəmə nə etdiyini xatırla. Əgər sənin qonşunda hansısa borc varsa, sən onun girovunu götürmək üçün onun evinə girməyəcəksən. Çöldə dur və borc verdiyin adam girovu sənə çölə çıxaracaq. Əgər adam kasıblaşarsa, onun girovunda yatmayacaqsan. Onun girovunu günəş batana qədər mütləq geri qaytarmalısan və o, öz paltarında yatacaq və sənə xeyir-dua verəcək və bu, sənin Allahın Rəbbin qarşısında sənə mərhəmət sayılacaq. Kasıb və ehtiyaclı qardaşlarının mükafatına ədalətsizlik etməyəcəksən, ya da sənin şəhərlərində olan gəlmələrə. Eyni gündə sən onun maaşını geri verəcəksən, günəş onun üzərinə qərib batmayacaq, çünki o kasıbdır və ümidini ona bağlayır, və o, sənin əleyhinə Rəbbə fəryad edəcək, və bu sənə günah olacaq. Atalar uşaqlar üçün ölməyəcəklər, və oğullar atalar üçün ölməyəcəklər, hər biri öz günahı üçün öləcək. Sən gəlmənin və yetimin və dul qadının mühakiməsini əyməyəcəksən; sən dul qadının paltarını girov götürməyəcəksən, və xatırlayacaqsan ki, sən Misir torpağında qul idin, və Rəbb sənin Allahın səni oradan xilas etdi; buna görə mən sənə bu sözü yerinə yetirməyi əmr edirəm. Əgər sən öz tarlandan məhsul biçərkən bir dərz unudarsan, onu götürmək üçün geri dönməyəcəksən; o, qəribə, yetimə və dul qadına qalacaq ki, Allahın Rəbb bütün əl işlərində sənə xeyir-dua versin. Əgər zeytun yığsan, arxanda qalanı yığmaq üçün geri dönməyəcəksən; o, qəribə, yetimə və dul qadına qalacaq. Xatırlayacaqsan ki, Misir torpağında qul idin; buna görə də mən sənə bu sözü yerinə yetirməyi əmr edirəm. Əgər sən öz üzümlüyünü yığsan, arxanda onu yenidən yığmayacaqsan; qərib və yetim və dul qadın üçün olacaq; və xatırlayacaqsan ki,

sən Misir torpağında qul idin; buna görə mən sənə bu sözü yerinə yetirməyi əmr edirəm.

25

Əgər insanlar arasında mübahisə olsa, və onlar məhkəməyə gəlsələr, və mühakimə etsinlər, və ədalətlini haqlı çıxarsınlar, və allahsızı məhkum etsinlər; Və belə olacaq ki, əgər allahsız zərbələrə layiqdirsə, onu hakimlərin qarşısında yerə uzatdıracaqsan, və onlar onu öz qarşılarında onun allahsızlığına görə qamçılayacaqlar. Və onu qırx dəfə döyəcəklər, artırmayacaqlar, əgər isə bu zərbələrdən çox döymək üçün artırsan, sənin qardaşın sənin qarşında rüsvay olacaq. Döyən öküzün ağzını bağlamayacaqsan. Əgər qardaşlar birlikdə yaşayırlarsa və onlardan biri ölürsə, amma onun övladı olmayıbsa, ölənin arvadı kənar bir kişiyə, yaxın olmayan birinə ərə getməyəcək, onun ərinin qardaşı onun yanına girəcək və onu özünə arvad alacaq və onunla birlikdə yaşayacaq. Və doğulacaq uşaq ölənin adı ilə adlandırılacaq və onun adı İsraildən silinməyəcək. Əgər kişi qardaşının arvadını almaq istəməsə, qadın darvazaya, ağsaqqallar məclisinə qalxacaq və deyəcək: Ərimin qardaşı öz qardaşının adını İsraildə qaldırmaq istəmir, ərimin qardaşı istəmədi. Və onun şəhərinin ağsaqqallar şurası onu çağıracaq və ona deyəcəklər, və o ayağa qalxıb deyəcək: Mən onu almaq istəmirəm. Və onun qardaşının arvadı ağsaqqallar şurasının qarşısında yaxınlaşıb onun bir çəriyini onun ayağından çıxaracaq və onun üzünə tüpürəcək, və cavab

verib deyəcək: Belə edəcəklər o adama ki, İsraildə öz qardaşının evini tikməyəcək. Və onun adı İsraildə çarığı açanın evi adlandırılacaq. Əgər adamlar eyni yerdə döyüşsələr, adam öz qardaşı ilə, və onlardan birinin arvadı yaxınlaşıb ərini onu vuranın əlindən xilas etmək üçün gəlsə, və əlini uzadıb onun cinsiyyət üzvlərindən tutsa, onun əlini kəsəcəksən; sənin gözün ona rəhm etməyəcək. Sənin çantanda böyük və ya kiçik iki fərqli çəki olmayacaq. Sənin evində böyük və kiçik ölçülər olmayacaq. Çəkin doğru və ədalətli olacaq sənin üçün, və ölçün doğru və ədalətli olacaq sənin üçün ki, uzunömürlü olasan o yerin üzərində, hansını Rəbb Allahın sənə irs olaraq verir. Çünki bunları edən hər kəs, ədalətsizlik edən hər kəs sənin Allahın Rəbbə iyrəncdir. Xatırla Amaleq yolda sənə nə qədər etdi, sən Misir torpağından çıxanda, necə sənə yolda qarşı durdu və sənin arxa mühafizəni kəsdi, sənin arxanda yorulanları, sən isə ac və yorğun idin, və o Allahdan qorxmadı. Və belə olacaq ki, nə vaxt Rəbb Allahın səni ətrafındakı bütün düşmənlərindən dincəldirəcək, Rəbb Allahın sənə miras olaraq verdiyi torpaqda, Amalekin adını göyün altından siləcəksən və bunu unutmayacaqsan.

26

Və belə olacaq ki, əgər sən Rəbbin sənin Allahının sənə miras olaraq verdiyi torpağa daxil olsan və onu miras alsan və onun üzərində məskunlaşsan, və Rəbbin sənin Allahının sənə verdiyi torpağının meyvələrinin ilk məhsullarından götürüb səbətə

qoysan və Rəbbin sənin Allahının orada Öz adının çağırılması üçün seçəcəyi yerə gedəsən. Və sən o günlərdə olacaq kahinin yanına gedəcəksən və ona deyəcəksən: Bu gün mənim Allahım Rəbbə elan edirəm ki, Rəbbin atalarımıza bizə verməyə and içdiyi torpağa daxil olmuşam. Və kahin səbəti sənin əllərinləndən alacaq və onu sənin Allahın Rəbbin qurbangahının qarşısında qoyacaq. Və cavab verərək Rəbbin, sənin Allahının önündə deyəcək: Mənim atam Suriyanı tərk etdi və Misirə endi və orada az sayda qaldı və orada böyük millətə və böyük çoxluğa çevrildi. Və Misirlilər bizə əziyyət verdilər, və bizi alçaltdılar, və bizə ağır işlər qoydular. Və biz Rəbb bizim Allahımıza fəryad etdik, və Rəbb bizim səsimizi eşitdi, və bizim alçalmamızı gördü, və bizim əzabımızı, və bizim əziyyətimizi. Və Rəbb bizi Misirdən Öz böyük qüvvəsi ilə, güclü əli ilə, yüksək qolu ilə, böyük görüntüləri ilə, əlamətləri ilə və möcüzələri ilə çıxartdı. Və O, bizi bu yerə gətirdi və bizə bu torpağı verdi, süd və bal axan torpaq. Və indi budur, mən gətirmişəm torpağın məhsulunun ilk bəhrəsini, hansını sən mənə verdin, ey Rəbb, süd və bal axan torpaq; və sən onu öz Allahın Rəbbin qarşısında qoyacaqsan, və öz Allahın Rəbbin qarşısında səcdə edəcəksən, və bütün yaxşı şeylərdə sevinəcəksən, hansıları Allahın Rəbb sənə verdi, və sənin evin, və Levili, və səndə olan qərib. Əgər sən üçüncü ildə məhsullarının bütün ondalığını verməyi tamamlasan, o ikinci ondalığı Leviyə, qəribə, yetimə və dul qadına verəcəksən və onlar sənin şəhərlərində yeyib sevinəcəklər. Və sən Allahın Rəbbin önündə deyəcəksən: Mən müqəddəs şeyləri evdən təmizlədim və onları Leviyə, qəribə, yetimə və dul qadına verdim, sənin mənə əmr etdiyin bütün

əmrlərə görə. Mən sənin əmrini pozmadım və unutmadım. Və mən onlardan öz ağrım içində yeməmişəm, onlardan murdar işə meyvə götürməmişəm, onlardan ölüyə verməmişəm, Rəbbimiz Allahın səsinə itaət etmişəm, mənə əmr etdiyin kimi etmişəm. Sənin müqəddəs evindən göydən aşağı bax və xeyir-dua ver sənin xalqına İsrailə və o torpağa ki, verdin onlara, necə ki and içdin atalarımıza bizə süd və bal axan torpaq verməyə. Bu gündə Rəbb sənin Allahın sənə əmr etdi ki, bütün bu qanunları və hökmləri yerinə yetirəsən, və siz onları bütün ürəyinizdən və bütün ruhunuzdan saxlayacaq və yerinə yetirəcəksiniz. Sən bu gün Allahı öz Allahın olmaq üçün seçdin və onun bütün yolları ilə getməyi, qanunları və hökmləri qorumağı və onun səsinə itaət etməyi qəbul etdin. Və Rəbb bu gün səni seçdi ki, sən onun xüsusi xalqı olasan, necə ki dedi, onun əmrlərini qoruyasan, və sən bütün millətlərin üstündə olasan, necə ki səni məşhur və öyünc və şərəfli etdi, sən Rəbbin Allahının müqəddəs xalqı olasan, necə ki danışdı.

27

Və Musa və İsrailin ağsaqqallar şurası əmr edərək dedi: bu gün sizə əmr etdiyim bütün bu əmrləri saxlayın. Və elə gün olacaq ki, İordan çayını keçib Allahın Rəbbin sənə verdiyi torpağa daxil olanda, özün üçün böyük daşlar qoyacaqsan və onları əhənglə suvayacaqsan. Və sən bu daşların üzərinə bu qanunun bütün sözlərini yazacaqsan, İordanı keçəndə, Rəbbin, sənin atalarının Allahının sənə verdiyi torpağa, süd və bal axan torpağa daxil

olanda, Rəbbin, sənin atalarının Allahının sənə dediyi kimi. Və İordan çayını keçəndə, bu gün mən sənə əmr etdiyim bu daşları Ebal dağında qoyacaqsınız və onları suvaqla suvayacaqsan. Və sən orada Rəbb sənin Allahın üçün qurbangah tikəcəksən, daşlardan qurbangah; sən onun üzərinə dəmir qoymayacaqsan; bütöv daşlardan Rəbb sənin Allahın üçün qurbangah tikəcəksən və sən onun üzərində Rəbb sənin Allahın üçün yandırma qurbanları təqdim edəcəksən. Və orada xilas qurbanı kəsəcəksən, yeyəcəksən, doyacaqsan və Allahın Rəbbin qarşısında sevinəcəksən. Və sən bu qanunun hamısını daşların üzərində çox aydın şəkildə yazacaqsan. Və Musa və Levili kahinlər bütün İsrailə belə dedilər: sus və qulaq as, ey İsrail! Bu gün sən Allahın Rəbbin xalqı oldun və Allahın Rəbbin səsinə qulaq asacaqsan və Onun bütün əmrlərini və hökümlərini yerinə yetirəcəksən ki, mən bu gün sənə əmr edirəm. Və Musa o gün xalqa əmr etdi və dedi: bunlar İordan çayını keçdikdən sonra Gerizim dağında duracaqlar ki, xalqa xeyir-dua versinlər - Şimeon, Levi, Yəhuda, İssakar, Yusif və Binyamin. Və bunlar lənət üçün Ebal dağında dayanacaqlar: Ruben, Qad və Aşer, Zevulun, Dan və Naftali. Və Levililər cavab verərək bütün İsrailə böyük səslə deyəcəklər: Lənətlənmiş o insan ki, oyma və tökmə büt edəcək, Rəbbə iyrənc, ustaların əllərinin işi, və onu gizli yerdə qoyacaq. Və bütün xalq cavab verərək deyəcək: Olsun. Lənətlənmiş olsun öz atasını və ya anasını təhqir edən, və bütün xalq desin: Amin. Qonşusunun sərhədlərini dəyişdirən lənətlənmiş olsun, və bütün xalq deyəcək: Olsun. Lənətlənmiş olsun yolda koru azdıran, və bütün xalq deyəcək: Amin (olsun). Lənətlənmiş olsun kim ki, qəribin, yetimin və dul qadının

hökmünü kənar çəkər, və bütün xalq deyəcək: Olsun. Lənətə gəlmiş o kişi ki, atasının arvadı ilə yatır, çünki o, atasının örtüyünü açıb; və bütün xalq deyəcək: Qoy belə olsun. Hər hansı heyvanla yatan lənətlənmişdir və bütün xalq deyəcək: Qoy belə olsun. Lənətlənmişdir o kəs ki, öz atasından və ya anasından olan bacısı ilə yatır. Və bütün xalq deyəcək: Amin (qoy belə olsun). Lənətlənmiş olsun öz gəlini ilə yatan, və bütün xalq deyəcək: Olsun! Lənətlənmiş olsun öz arvadının bacısı ilə yatan, və bütün xalq deyəcək: Olsun! Hiyləgərliklə qonşusunu vuran lənətlənmişdir, və bütün xalq deyəcək: Olsun! Lənətlənmiş olsun kim ki, günahsız qanın sahibini vurmaq üçün rüşvət götürər, və bütün xalq deyəcək: amin. Lənətlənmiş hər bir insan ki, bu qanunun bütün sözlərinə əməl etməkdə qalmır, və bütün xalq deyəcək: Amin olsun.

28

Və belə olacaq ki, əgər sən Allahın Rəbbinin səsini həqiqətən eşitsən, qoruyub yerinə yetirəsən bütün bu əmrləri ki, mən bu gün sənə əmr edirəm, onda Allahın Rəbbin səni yerin bütün millətlərindən üstün edəcək, və bütün bu xeyir-dualar sənin üzərinə gələcək və səni tapacaq, əgər sən Allahın Rəbbinin səsini eşitsən, xeyir-dualı olacaqsan şəhərdə və xeyir-dualı olacaqsan tarlada. Sənin bətnininin övladları, torpağının məhsulları, öküzlərinin sürüləri və qoyunlarının sürüləri bərəkətli olsun. Sənin anbarların mübarək olsun və sənin qalıqların mübarək olsun. Sən daxil olarkən xeyir-dualısan və

sən çıxarkən xeyir-dualısan. Rəbb sənin Allahın sənə müqavimət göstərmiş düşmənlərini sənin qarşında əzilmiş halda təslim edəcək; onlar bir yolla sənə tərəf çıxacaqlar və yeddi yolla sənin qarşından qaçacaqlar. Rəbb sənin anbarlarına və əlini qoyduğun hər şeyə xeyir-dua göndərəcək, Allahın Rəbbin sənə verdiyi torpaq üzərində. Rəbb səni özü üçün müqəddəs xalq qaldıracaq, necə ki sənin atalarına and içmişdi; əgər Allahın Rəbbin səsini eşitsən və onun bütün yollarında getsən, onda yerin bütün millətləri səni görəcək ki, Rəbbin adı sənə çağırılıb və səndən qorxacaqlar. Və Rəbb Allahın səni yaxşılığa çoxaldacaq bətninin nəsillərində, və heyvanlarının nəsillərində, və torpağının məhsullarında, torpağında ki, Rəbb and içdi atalarına sənə verməyə. Rəbb sənə öz yaxşı xəzinəsini, göyü açacaq, torpağına vaxtında yağış verəcək; əllərinin bütün işlərinə xeyir-dua verəcək; və sən çoxlu millətlərə borc verəcəksən, amma sən borc almayacaqsan. Sən çoxlu millətlərə hökmranlıq edəcəksən, amma onlar sənə hökmranlıq etməyəcəklər. Rəbb Allahın səni baş edəcək, quyruq yox, və sən o zaman yuxarıda olacaqsan, aşağıda olmayacaqsan, əgər Rəbb Allahının səsinə qulaq assan və bu gün sənə əmr etdiyim hər şeyi qoruyub saxlasan. Sən bu gün sənə əmr etdiyim bütün əmrlərdən nə sağa, nə də sola pozmamalısan, başqa tanrıların ardınca gedib onlara xidmət etməməlisən. Və belə olacaq ki, əgər sən Rəbbin, Allahının səsinə qulaq asıb, onun bütün əmrlərini saxlamasan - ki mən bu gün sənə əmr edirəm - onda bütün bu lənətlər sənin üzərinə gələcək və səni tutacaq. Sən şəhərdə lənətlənmisən və tarlada lənətlənmisən. Lənətlənmiş sənin anbarların və sənin qalıqların. Lənətlənmiş sənin bətninin

övladları və sənin torpağının məhsulları, sənin öküzlərinin sürüləri və sənin qoyunlarının sürüləri; lənətlənmiş sən daxil olarkən və lənətlənmiş sən çıxarkən. Rəbb üzərinə göndərəcək yoxluğu, tükənməni və istehlakı hər şeyə ki, əl vurarsan, O səni məhv edənə qədər və O səni tez bir zamanda itirib-batırana qədər, pis əməllərinə görə, çünki məni tərk etdin. Rəbb sənə ölümü yapışdıracaq, o səni tamamilə məhv edənə qədər torpaqdan, ora daxil olursan ki, oranı miras alasan. Rəbb səni çaşqınlıqla, qızdırma ilə, titrəmə ilə, iltihab ilə, kif ilə və solğunluqla vuracaq və onlar səni məhv edənə qədər təqib edəcəklər. Və sənin başının üzərindəki göy tunc, sənin altındakı yer isə dəmir olacaq. Rəbb sənin Allahın sənin torpağının yağışını toz-torpaq versin və göydən toz ensin, o səni məhv edənə qədər və o səni tezliklə yox edənə qədər. Rəbb səni düşmənlərinin qarşısında məğlubiyyətə uğratsın, bir yolla onlara qarşı çıxacaqsan, və yeddi yolla onların üzündən qaçacaqsan, və yer üzünün bütün padşahlıqlarında səpələnmiş olacaqsan. Və sizin ölüləriniz göy quşlarına və yer heyvanlarına yemək olacaq və qorxudan heç kəs olmayacaq. Rəbb səni Misir yarası ilə oturacağına vuracaq, və vəhşi qaşınma ilə, və qaşıntı ilə, elə ki sən sağalmağa qadir olmayasan. Rəbb səni dəlilik, korluq və ağıl çaşqınlığı ilə vuracaq. Və sən günorta vaxtı əlləyib axtaracaqsan, sanki kor qaranlıqda əlləyib axtarır, və yolların uğurlu olmayacaq, və o zaman haqsızlığa məruz qalacaqsan və bütün günlər talan olunacaqsan, və kömək edən olmayacaq. Arvad alacaqsan, və başqa kişi ona sahib olacaq, ev tikəcəksən, və orada yaşamayacaqsan, üzümlük əkəcəksən, və onu yığmayacaqsan. Sənin buzovun sənin gözünün qabağında

kəsilmiş və sən ondan yeməyəcəksən; sənin eşşəyin səndən ələ keçirilmiş və sənə geri qaytarılmayacaq; sənin qoyunların sənin düşmənlərinə verilmiş və sənə kömək edən olmayacaq. Sənin oğulların və qızların başqa millətə veriləcək, və gözlərin tükənərək onlara baxacaq; əlin isə gücsüz olacaq. Sənin torpağının məhsullarını və bütün zəhmətlərini sənin tanımadığın bir millət yeyəcək, və sən bütün günlər haqsızlığa məruz qalacaqsan və əzilmiş olacaqsan. Və sən gözlərinin görəcəyi görüntülər vasitəsilə dəli olacaqsan. Rəbb səni dizlərində və baldırlarında pis yaralarla vuracaq, elə ki, sən ayağının altından başının təpəsinə qədər sağala bilməyəcəksən. Rəbb səni və öz üzərinə təyin edəcəyin hökmdarlarını elə bir millətə apara bilər ki, nə sən, nə də ataların tanımırsınız, və orada ağacdan və daşdan olan başqa tanrılara qulluq edəcəksən. Və sən orada tapmaca, məsəl və hekayə içində olacaqsan bütün millətlər arasında, Rəbbin səni hara aparacağı yerdə. Çox toxum çıxaracaqsan düzənliyə, və az gətirəcəksən içəri, çünki onları çəyirtkə yeyəcək; Üzümlük əkəcəksən və işləyəcəksən, və şərab içməyəcəksən və ondan sevinməyəcəksən, çünki onları qurd yeyəcək. Zeytun ağacların olacaq bütün sərhədlərində, amma yağla məsh etməyəcəksən, çünki zeytun ağacın tökülüb gedəcək. Oğullar və qızlar doğacaqsan, amma onlar olmayacaq, çünki əsirlikdə gedəcəklər. Sənin bütün ağaclarını və torpağının məhsulunu kif məhv edəcək. Səndə olan qonaq getdikcə yuxarı qalxacaq, sən isə getdikcə aşağı enəcəksən. Bu sənə borc verəcək, sən isə buna borc verməyəcəksən, bu baş olacaq, sən isə quyruq olacaqsan. Və bütün bu lənətlər sənin üzərinə gələcək və səni təqib edəcək və səni yetişib tutacaq, ta ki səni

məhv edənə qədər və ta ki səni həlak edənə qədər, çünki sən Allahın Rəbbinin səsinə qulaq asmadın, Onun əmrlərini və sənə buyurduğu hökmləri qorumadın. Və sənin içində əlamətlər olacaq və sənin nəslinin içində möcüzələr əbədiyyətə qədər, çünki sən Rəbb Allahına sevinclə və yaxşı ürəklə xidmət etmədin hər şeyin bolluğuna görə. Və sənin düşmənlərinə xidmət edəcəksən, kimi Rəbb sənin üzərinə göndərəcək, aclıqda, susuzluqda, çılpaqlıqda və hər şeyin çatışmazlığında, və o, sənin boynuna dəmir boyunduruq qoyacaq, o səni məhv edənə qədər. Rəbb sənin üzərinə uzaqdan, yerin sonundan bir millət gətirəcək, qartalın hücumu kimi, elə bir millət ki, sən onun dilini anlamayacaqsan, üzü utanmaz millət, kim qocanın üzünə hörmət etməyəcək və cavana rəhm etməyəcək. Və o, sənin mal-qaranın nəslini və torpağının məhsulunu yeyəcək, elə ki sənə taxıl, şərab, yağ, öküz sürülərin və qoyun sürülərin qoymayacaq, səni məhv edənə qədər. Və o səni şəhərlərində məhv edəcək, ta ki yüksək və möhkəm divarlar dağıdılsın, hansılara sən etibar etmisən, bütün torpağında, və o səni əziyyətə salacaq sənin şəhərlərində, hansıları sənə verilmişdir. Və sən öz bətninin övladlarını yeyəcəksən, sənə verilmiş oğullarının və qızlarının ətini, öz darlığında və düşmənin sənə verəcəyi əzabda. Sənin içində olan zərif və çox incə adam öz gözü ilə öz qardaşına və qoynunda olan arvadına və ona qalan uşaqlarına paxıllıq edəcək ki, onlardan birinə öz uşaqlarının ətindən verməsin, hansını yeyəcək, çünki sənin darlığında və sənin əzabında ona heç nə qalmayacaq, hansı ki düşmənlərin səni bütün şəhərlərində əzab verəcək. Və sizin aranızda zərif və nəzakətli qadın, onun ayağı yer üzərində yeriyə bilmədi

nəzakətlilik və zəriflik səbəbindən, öz gözü ilə paxıllıq edəcək öz ərinə, qucağında olanına, və öz oğluna və öz qızına, və öz sonadan çıxanına, budlarından çıxan, və öz uşağına, hansı ki doğacaq; çünki onları yeyəcək hər şeyin çatışmazlığı səbəbindən gizlicə sənin darlığında və sənin əzabında, hansı ilə düşmənin səni əzab verəcək sənin şəhərlərində, əgər qulaq asıb yerinə yetirməsən bütün sözləri bu qanunun, yazılmış bu kitabda, qorxmaq üçün bu hörmətli möhtəşəm addan, Rəbb sənin Allahın. Və Rəbb sənin zərbələrini və sənin nəslinin zərbələrini fərqli edəcək - böyük və heyrətamiz zərbələr və pis və davamlı xəstəliklər. Və o, Misirin bütün pis ağrısını ki, sən onların üzündən qaçdın, geri qaytaracaq və onlar sənə yapışacaq. Və Rəbb bütün xəstəliyi, bütün yazılmamış zərbəni və bu qanun kitabında yazılmış hər şeyi səni məhv edənə qədər üzərinə gətirəcək. Və siz az sayda qalacaqsınız, əvəzinə ki göyün ulduzları kimi çoxluqda idiniz, çünki siz Rəbbin Allahınızın səsinə qulaq asmadınız. Və elə olacaq ki, necə Rəbb sizə yaxşılıq etməkdən və sizi çoxaltmaqdan sevinmişdi, eləcə də Rəbb sizi məhv etməkdən sevinəcək, və siz tezliklə torpaqdan götürüləcəksiniz, o torpaqdan ki, onu miras almaq üçün oraya daxil olursan. Və Rəbb Allahın səni bütün millətlərə səpələyəcək, yerin bir ucundan o biri ucuna qədər, və orada başqa tanrılara, ağaclara və daşlara qulluq edəcəksən, onlara nə sən, nə də ataların inanmamışdı. Amma o millətlərdə də sənə dinclik verməyəcək, nə də sənin ayağının izinə dayanma olmayacaq, və Rəbb orada sənə itaətsiz başqa bir ürək verəcək, və tükənən gözlər, və ərimiş ruh verəcək. Və sənin həyatın gözlərinin qarşısında asılı olacaq, və gündüz və gecə

qorxacaqsan, və öz həyatına inanmayacaqsan. Səhər deyəcəksən: Kaş axşam olaydı, axşam isə deyəcəksən: Kaş səhər olaydı - qəlbində hiss edəcəyin qorxudan və gözlərinlə görəcəyin görüntülərdən ötrü. Və Rəbb səni gəmilərdə Misirə geri qaytaracaq, o yolla ki mən demişdim, sən onu bir daha görməyəcəksən, və siz orada düşmənlərinizə oğul və qız qullar kimi satılacaqsınız, və alacaq olan olmayacaq. Bunlar əhdin sözləridir ki, Rəbb Musaya əmr etdi İsrail oğulları ilə Moav torpağında bağlasın, Xorevdə onlarla bağladığı əhddən əlavə.

29

Və Musa bütün İsrail oğullarını çağırdı və onlara dedi: siz Rəbbin Misir torpağında sizin önünüzdə Firona və onun qullarına və onun bütün torpağına nə etdiyini görmüsünüz, sənin gözlərinin gördüyü böyük sınaqları, o böyük əlamətləri və möcüzələri. Və Rəbb Allah sizə bu günə qədər bilmək üçün ürək, görmək üçün gözlər və eşitmək üçün qulaqlar vermədi. Və O sizi qırx il səhrada apardı, paltarlarınız köhnəlmədi və sandallarınız ayaqlarınızdan köhnəlmədi. Çörək yemədiniz, şərab və güclü içki içmədiniz ki, biləsiniz Rəbbiniz Allahınız mənəm. Və siz bu yerə qədər gəldiniz, və Heşbon padşahı Sihon və Başan padşahı Oq bizimlə müharibədə görüşə çıxdılar. Və biz onları vurduq və onların torpağını aldıq, və mən onu püşklə Ruvenə, Qada və Mənəşşe qəbiləsinin yarısına verdim. Və siz bu əhdin bütün sözlərini yerinə yetirməyi saxlayacaqsınız ki, edəcəyiniz hər şeyi anlayasınız. Siz hamınız bu gün Allahınız Rəbbin önündə

dayanmısınız: qəbilə başçılarınız və ağsaqqallar məclisiniz və hakimləriniz və məmurlarınız, İsrailin hər bir kişisi, qadınlarınız və övladlarınız və düşərgənizin ortasında olan qərib, odun kəsəninizden su daşıyanınıza qədər, Allahınız Rəbbin əhdinə və Onun lənətlərinə daxil olmaq üçün, nə qədər ki Allahın Rəbb bu gün sənə qarşı təyin edir, ki səni Özünə xalq etsin və O sənin Allahın olsun, necə ki sənə dedi və necə ki ataların İbrahimə və İshaqa və Yaquba and içdi. Və mən bu əhdi və bu lənəti yalnız sizə təyin etmirəm, həm də burada sizinlə birlikdə bu gün sizin Allahınız Rəbbin qarşısında olanlarla və burada sizinlə birlikdə bu gün olmayanlarla. Çünki siz bilirsiniz ki, biz Misir torpağında necə yaşadıq və keçdiyiniz millətlərin ortasından necə keçdik. Və onların iyrənc şeylərini və bütlərini görün: ağac və daş, gümüş və qızıl ki, onların yanındadır. Yoxdur sizin aranızda kişi, ya qadın, ya ata-baba adəti, ya qəbilə, kimsənin ağlı dönmüşdür Rəbb sizin Allahınızdan, gedib xidmət etmək o millətlərin allahlarına; yoxdur sizin aranızda kök yuxarı bitən öddə və acılıqda. Və olacaq əgər eşitsə bu lənətin sözlərini, və özünü mübarək saysa ürəyində, deyə, müqəddəs şeylər mənə olsun, çünki ürəyimin azmalarında gedəcəyəm, ki günahkar günahsızı birlikdə məhv etməsin. Yox, istəməyəcək Allah mərhəmətli olmaq ona, amma o zaman alovlanacaq Rəbbin qəzəbi və onun qeyrəti o adamda; və yapışacaq ona bu əhdin bütün lənətləri, yazılmış bu kitabda; və siləcək Rəbb onun adını göyün altından. Və Rəbb onu İsrailin bütün oğullarından pislik üçün ayıracaq, bu qanun kitabında yazılmış əhdin bütün lənətlərinə görə. Və deyəcəklər o başqa nəsil, sizin oğullarınız ki, sizdən sonra qalxacaqlar, və o qərib ki, uzaq yerdən gələcək, və

görəcəklər o yerin zərbələrini və onun xəstəliklərini ki, Rəbb onun üzərinə göndərdi, kükürd və duz yandırılmış; bütün onun torpağı əkilməyəcək, nə bitəcək, nə də çıxacaq onun üzərinə heç bir yaşıllıq. Necə ki məhv edildi Sodom və Homorra, Adma və Sevoyim, hansıları ki Rəbb qəzəb və hiddətlə məhv etdi. Və bütün millətlər deyəcək: niyə Rəbb bu torpağa belə etdi? Bu böyük qəzəbin səbəbi kimdir? Və deyəcəklər ki, onlar Rəbbin, onların atalarının Allahının əhdini tərk etdilər, hansını O onların atalarına qurdu, vaxt O onları Misir torpağından çıxartdı, və gedib başqa tanrılara xidmət etdilər, hansıları bilmirdilər, nə də O onlara payladı. Və Rəbb qəzəblə qəzəbləndi o torpaq üzərində, gətirmək onun üzərinə bütün lənətləri, bu qanun kitabında yazılmış. Və Rəbb onları öz torpaqlarından qəzəblə, hiddətlə və böyük qəzəbləndirmə ilə çıxardı və onları başqa torpağa qovdu, elə indi olduğu kimi. Gizli şeylər Rəbb Allahımızındır, görünən şeylər isə bizə və uşaqlarımıza əbədilik verilib ki, bu qanunun bütün sözlərini yerinə yetirək. Gizli şeylər Rəbb Allahımızındır, görünən şeylər isə bizə və uşaqlarımıza əbədilik məxsusdur ki, bu qanunun bütün sözlərini yerinə yetirək.

30

Və elə olacaq ki, bütün bu sözlər sənin üzərinə gələndə, xeyir-dua və lənət ki, hansını sənin qarşında verdim. Və sən ürəyinə qəbul edəcəksən bütün millətlərdə, harada ki Rəbb səni orada dağıtsa, və Rəbbə, Allahına dönəcəksən, və onun səsini

eşidəcəksən, bu gün sənə əmr etdiyim hər şeyə görə, bütün ürəyindən və bütün ruhundan, və Rəbb sənin günahlarını şəfa verəcək, və sənə mərhəmət edəcək, və yenidən səni bütün millətlərdən toplayacaq, hansılara Rəbb səni orada dağıtmışdı. Əgər sənin dağılman göyün bir ucundan göyün o biri ucuna qədər olsa belə, oradan səni Rəbbin, Allahın toplayacaq və oradan səni Rəbbin, Allahın alacaq. Və sənin Tanrın səni oradan ata-babalarının miras aldığı torpağa gətirəcək, və sən onu miras alacaqsan, və O səni xoşbəxt edəcək, və səni ata-babalarından daha çoxsaylı edəcək. Və Rəbb sənin ürəyini və sənin nəslinin ürəyini təmizləyəcək ki, sən bütün ürəyindən və bütün ruhundan Rəbb Allahını sevəsən ki, yaşayasan. Və Rəbb Allahın bu lənətləri sənin düşmənlərinin üzərinə verəcək və səni nifrət edənlərin üzərinə, onlar ki səni təqib etdilər. Və sən dönəcəksən və Rəbbin, Allahın sənin səsini eşidəcəksən, və onun əmrlərini yerinə yetirəcəksən, nə qədər ki mən bu gün sənə əmr edirəm. Və Rəbb Allahın səni xeyir-dua verəcək sənin əllərinin hər işində, sənin bətninin nəsillərində, və sənin heyvanlarının nəsillərində, və sənin torpağının məhsullarında, çünki Rəbb Allahın qayıdacaq sənin üzərində yaxşı şeylərə görə sevinməyə, necə ki sənin ataların üzərində sevinmişdi. Əgər sən Rəbb Allahının səsinə qulaq assan, onun əmrlərini və onun qaydalarını və onun hökümlərini saxlamaq üçün ki bu qanun kitabında yazılmışdır, əgər sən bütün ürəyindən və bütün ruhundan Rəbb Allahına dönərsən. Çünki bu əmr ki, mən bu gün sənə əmr edirəm, nə çox çətindir, nə də səndən uzaqdır. O, yuxarıda göydə deyil, deyən: Kim bizim üçün göyə qalxacaq və onu bizim üçün alacaq, və onu eşidib biz edəcəyik? Nə də

dənizin o tərəfində deyil ki, Kim bizim üçün dənizin o tərəfinə keçəcək və onu bizim üçün alacaq, və onu bizə eşitdiləcək edəcək, və biz edəcəyik? Söz sənə çox yaxındır: sənin ağzında, sənin qəlbində və sənin əllərində onu yerinə yetirmək üçün. Bax, mən bu gün sənin qarşına həyat və ölüm, yaxşılıq və pislik qoymuşam. Əgər sən Allahın Rəbbinin əmrlərinə qulaq assaн, hansıları ki mən bu gün sənə əmr edirəm - Allahını Rəbbi sevməyi, Onun bütün yolları ilə getməyi və Onun qanunlarını və hökümlərini qorumağı, onda siz yaşayacaqsınız və çoxalacaqsınız, və Allahınız Rəbb sizi xeyir-dua ilə bərəkətləndirəcək bütün torpaqda, hansına ki siz orada onu miras almaq üçün daxil olursunuz. Və əgər ürəyin dönərsə və eşitməzsən, və azmış halda başqa tanrılara səcdə edərsən və onlara xidmət edərsən, bu gün sənə bildirirəm ki, məhv olaraq məhv olacaqsınız və o torpaqda uzun ömürlü olmayacaqsınız ki, siz İordanı keçib orada onu miras almaq üçün gedirsiniz. Mən sizə bu gün göyü və yeri şahid çağırıram, həyatı və ölümü sizin qarşınıza qoymuşam, xeyir-duanı və lənəti; sən həyatı seç ki, sən və sənin nəslin yaşayasınız, Rəbb Allahını sevəsən, onun səsinə qulaq asasan və ona bağlanasan; çünki bu sənin həyatındır və günlərinin uzunluğu, o yerdə yaşamaq ki, Rəbb sənin ataların İbrahimə və İshaqa və Yaquba and içmişdi onlara verəcəyinə.

31

Və Musa bütün bu sözləri bütün İsrail oğullarına danışmağı bitirdi və onlara dedi: Mən bu gün yüz iyirmi yaşındayam; artıq

girməyə və çıxmağa qadir olmayacağam; Rəbb isə mənə dedi: Sən bu İordan çayını keçməyəcəksən. Rəbb sənin Allahın, sənin qarşında gedən, bu millətləri sənin qarşından məhv edəcək və sən onları irs olaraq alacaqsan, və Yeşua sənin qarşında gedən olacaq, necə ki Rəbb söylədi. Və Rəbb sənin Allahın onlara edəcək, necə ki Sihona və Oqa, İordanın o tərəfində olan Emorilərinin iki padşahına və onların torpağına etdi, necə ki onları məhv etdi. Və Rəbb onları sizə təslim etdi, və siz onlara elə edəcəksiniz, necə ki mən sizə əmr etdim. Cəsarətli və güclü ol, qorxma, nə qorxaq ol, nə də onların üzündən dəhşətə düş, çünki Rəbb Allahın sizinlə birgə gedən, sizinlədir, O nə səni tərk edəcək, nə də səni buraxacaq. Və Musa Yeşuanı çağırdı və ona bütün İsrailin qarşısında dedi: Cəsarətli ol və güclü ol, çünki sən bu xalqın önündə Rəbbin sizin atalarınıza onlara verməyə and içdiyi torpağa girəcəksən və sən onu onlara miras verəcəksən. Və sənin sənin səyahət edən Rəbb səni buraxmayacaq və səni tərk etməyəcək, qorxma və qorxaq olma. Və Musa bu qanunun sözlərini kitaba yazdı və onu Rəbbin əhd sandığını daşıyan Levi oğulları olan kahinlərə və İsrail oğullarının ağsaqqallarına verdi. Və Musa o gün onlara əmr edərək dedi: yeddi ildən sonra, azadlıq ilinin vaxtında, Çardaqlar bayramında, bütün İsrailin Allahınız Rəbbin önündə görünmək üçün bir yerə toplaşdığı zaman, Rəbbin seçəcəyi yerdə, siz bu qanunu bütün İsrailin qarşısında onların qulaqlarına oxuyacaqsınız, xalqı - kişiləri və qadınları və övladları və şəhərlərinizdə olan qəribləri toplayaraq ki, onlar eşitsinlər və öyrənsinlər Allahınız Rəbbi qorxmağa, və onlar bu qanunun bütün sözlərini yerinə yetirməyi eşidəcəklər. Və onların bilməyən oğulları eşidəcək və

öyrənəcəklər Rəbbindən, Allahından qorxmağa, bütün o günlər ərzində nə qədər onlar yaşayırlar yer üzərində, hansına siz İordanı keçib orada onu miras almaq üçün gedirsiniz. Və Rəbb Musaya dedi: Budur, sənin ölüm günlərin yaxınlaşdı, Yeşuanı çağır və şəhadət çadırının qapılarında dayanın, mən ona əmr edəcəyəm. Və Musa ilə Yeşua şəhadət çadırına getdilər və şəhadət çadırının qapılarında dayandılar. Və Rəbb buludda endi və şəhadət çadırının qapısının yanında dayandı, və bulud sütunu şəhadət çadırının qapısının yanında dayandı. Və Rəbb Musaya dedi: Budur, sən ataların ilə yatacaqsan və bu xalq qalxıb daxil olduğu torpağın yad allahlarının arxasınca zina edəcək, məni tərk edəcək və onlarla bağladığım əhdimi pozacaq. Və mən o gün qəzəblə onlara qarşı qəzəblənəcəyəm, onları tərk edəcəyəm və üzümü onlardan çevirəcəyəm, o yemək olacaq və onu çoxlu pislik və əzablar tapacaq, və o gün deyəcək: Çünki Rəbb Tanrım mənimlə deyil, bu pislik məni tapdı. Mən isə o gün üzümü onlardan tamamilə çevirəcəyəm, onların etdikləri bütün pisliklərinə görə, çünki onlar yad tanrılara üz tutdular. Və indi bu mahnının sözlərini yazın və onu İsrail oğullarına öyrədin, və onu onların ağzına qoyun ki, bu mahnı mənim üçün İsrail oğulları arasında şahidlik edən olsun. Çünki mən onları yaxşı torpağa gətirəcəyəm, hansı ki and içmişdim onların atalarına vermək onlara süd və bal axan torpaq, və yeyəcəklər, və doldurulub doyacaqlar, və yad allahlar tərəfə dönəcəklər, və onlara xidmət edəcəklər, və məni qəzəbləndirəcəklər, və əhdimi pozacaqlar. Və bu nəğmə onlara qarşı şahidlik edərək əvəzinə qoyulacaq; çünki o unudulmayacaq onların ağzından və onların nəslinin ağzından; çünki mən bilirəm onların pisliyi, nə qədər

edirlər burada bu gün, mənim onları daxil etməyimdən əvvəl o yaxşı torpağa ki, and içmişdim onların atalarına. Və Musa bu nəğməni o gün yazdı və onu İsrail oğullarına öyrətdi. Və Yeşuaya əmr etdi və dedi: cəsarətli ol və güclü ol, çünki sən İsrail oğullarını Rəbbin onlara and içdiyi torpağa gətirəcəksən və o səninlə olacaq. Və Musa bu qanunun bütün sözlərini kitaba yazmağı sona qədər tamamlayanda, Rəbbin əhd sandığını daşıyan Levililərə əmr etdi və dedi: Bu qanunun kitabını götürüb onu Allahınız Rəbbin əhd sandığının yanına qoyun və orada sizin yanınızda şəhadət üçün olacaq. Çünki mən sizin təhrikinizi və sərt boynunuzu bilirəm, hələ mən sizinlə bu gün yaşayarkən belə, siz Allaha qarşı üsyan edirdiniz, mənim ölümdən sonra necə üsyan etməyəcəksiniz? Sizin qəbilə başçılarınızı, ağsaqqallarınızı, hakimlərinizi və məmurlarınızı yanıma toplayın ki, bütün bu sözləri onların qulaqlarına danışım və onlara göyü də, yeri də şahid tutum. Bilirəm ki, ölümümdən sonra siz qanunsuzluqla qanunsuzluq edəcəksiniz və sizə əmr etdiyim yoldan dönəcəksiniz, və günlərin sonunda sizə pislik qarşılayacaq, çünki siz Rəbbin qarşısında pislik edəcəksiniz və Onu əllərinizin işləri ilə qəzəbləndirəcəksiniz. Və Musa bütün məclisin qulaqlarına bu mahnının sözlərini sona qədər danışdı.

32

Diqqət et, ey göy, mən danışacağam və qoy yer mənim ağzımdan çıxan sözləri eşitsin. Sözüm yağış kimi gözlənilsin və sözlərim

şeh kimi ensin, ot üzərinə yağış kimi və ot üzərinə qar kimi. Çünki mən Rəbbin adını çağırdım, Allahımıza böyüklük verin. Tanrı, Onun işləri həqiqidir və Onun bütün yolları hökmləridir, Tanrı sadiqdir və ədalətsizlik yoxdur, Rəbb ədalətli və müqəddəsdir. Onlar günah etdilər, ona görə deyil, qınaq ediləsi uşaqlar, əyri və pozulmuş nəsil. Bu şeyləri Rəbbə qaytarırsınız? Beləcə xalq axmaq və müdrik deyil? Məgər bu sənin atan özü səni əldə etmədi, səni düzəltmədi və səni formalaşdırmadı? Xatırlayın əbədiyyətin günlərini, anlayın nəsildən-nəslə keçən illəri. Atandan soruş və o sənə bildirəcək, yaşlılarından soruş və onlar sənə deyəcəklər. Ən Ali millətləri böldüyü zaman, Adəmin oğullarını səpələdiyi kimi, Allahın mələklərinin sayına görə millətlərin sərhədlərini qurdu. Və Rəbbin xalqı Yaqub onun hissəsi oldu, onun irsi İsrail ölçülmüş payı oldu. O, onu səhrada kifayətləndirdi, susuzluqda, istinin içində, susuz torpaqda; onu əhatə etdi və onu tərbiyə etdi, və onu qorudu, gözün bəbəyi kimi; Qartal öz yuvasını örtdüyü kimi, və öz balalarının üzərində uçduğu kimi, qanadlarını açaraq onları qəbul etdi, və onları öz çiyinlərinin üzərində qaldırdı. Rəbb tək onları aparırdı, onlarla heç bir yad allah yox idi. O, onları yerin gücü üzərinə qaldırdı, onları tarlaların məhsulları ilə yedirtdi, onlar qayadən bal əmdilər və bərk qayadən yağ əmdilər. Öküz yağı və qoyun südü, quzuların və qoçların piyi ilə, buğa balalarının və təkələrin, buğda böyrəklərinin piyi ilə birlikdə, üzüm qanını - şərab içdi. Və Yaqub yedi və doydu, və sevimli təpikləndi, piyləşdi, qalınlaşdı, genişləndi, və onu yaradan Allahı tərk etdi, və onun xilaskarı Allahdan uzaqlaşdı. Onlar məni yad allahlarla qəzəbləndirdilər, öz iyrənc əməlləri ilə məni hiddətləndirdilər.

Onlar cinlərə qurban kəsdilər və Allaha yox, tanrılara ki, onları tanımırdılar, yeni və yaxınlarda gəlmişlər, hansıları ki, onların ataları tanımırdılar. Səni doğan Tanrını tərk etdin və səni qidalandıran Tanrını unuttun. Və Rəbb gördü və qısqandı, və oğullarının və qızlarının qəzəbi ilə qəzəbləndi, və dedi: Üzümü onlardan çevirəcəyəm və son günlərdə onlara nə olacağını göstərəcəyəm, çünki bu azğın nəsildir, onlarda iman olmayan oğullardır. Onlar məni Tanrı olmayan şeylə qısqandırdılar, öz bütləri ilə məni qəzəbləndirdilər, mən də onları millət olmayan şeylə qısqandıracağam, ağılsız bir millətlə onları qəzəbləndirəcəyəm. Çünki mənim qəzəbimdən od alovlanmışdır, aşağıda cəhənnəmə qədər yanacaq, yeri və onun məhsullarını udacaq, dağların bünövrələrini alovlandıracaq. Mən onların üzərinə bəlalar toplayacağam və oxlarımı onlara qarşı döyüşdə sərf edəcəyəm. Aclıqdan tükənəcəklər və quşlar tərəfindən yeyiləcəklər, müalicəolunmaz təşənnüc olacaq, vəhşi heyvanların dişlərini qəzəblə onların üzərinə göndərəcəyəm, yerdə sürünənlərlə birlikdə. Xaricdən qılınc onları uşaqsız edəcək, və anbarlardan qorxu gələcək; cavan oğlan bakirə qızla birlikdə, süd əmən uşaq yaşlı qoca ilə birlikdə. Mən dedim: Onları səpələyəcəyəm və insanlar arasından onların xatirəsini yox edəcəyəm. Əgər düşmənlərin qəzəbi vasitəsilə olmasaydı, elə ki onlar uzatmasınlar, elə ki düşmənlər birlikdə hücum etməsinlər və onlar deməsinlər ki, bunların hamısını bizim yüksək əlimiz etdi, Rəbb yox. Millət məsləhətini itirmişdir və onlarda bilik yoxdur. Onlar anlamağı düşünmədilər, qoy bunları gələcək zamanda qəbul etsinlər. Necə bir nəfər min nəfəri təqib edəcək və iki nəfər on minləri yerindən tərpədəcək, əgər Allah

onları satmasa və Rəbb onları təslim etməsə? Çünki onların allahları bizim Tanrımız kimi deyil, amma bizim düşmənlərimiz axmaqdır. Çünki onların üzüm tənəyi Sodomun üzüm tənəyindəndir və onların budağı Qomorradandır, onların üzümü öd üzümüdür, acılıq salxımı onlarındır. Onların şərabı əjdahaların qəzəbidir və ilanların sağalmaz qəzəbidir. Məgər bunlar mənim yanımda toplanmamış və mənim xəzinələrimdə möhürlənməmişdir? İntiqam günündə mən əvəz verəcəyəm, onların ayağı büdrəyəndə, çünki məhv günü onlara yaxındır və hazır olanlar sizin üçün hazırdır. Çünki Rəbb Öz xalqını mühakimə edəcək və Öz qulları üzərində təsəlli tapacaq; çünki gördü onları zəifləmiş və əsirlikdə tərk edilmiş və gücdən düşmüş. Və Rəbb dedi: Haradadır onların allahları, hansılara güvənirdilər, hansıların qurbanlarının piyini yeyirdiniz və onların təqdimlərinin şərabını içirdiniz? Qoy onlar qalxsınlar və sizə kömək etsinlər və sizə qoruyucular olsunlar. Görün, görün ki, mən am və məndən başqa Tanrı yoxdur, mən öldürəcəyəm və yaşadacağam, vuracağam və mən sağaldacağam, və mənim əllərimdən xilas edəcək heç kəs yoxdur. Çünki mən əlimi göyə qaldıracağam və sağ əlimə and içəcəyəm, və deyəcəyəm: mən əbədi yaşayıram. Çünki qılıncımı şimşək kimi itiləyəcəyəm və əlim mühakiməyə yapışacaq, və düşmənlərə ədalət ödəyəcəyəm və mənə nifrət edənlərə əvəz ödəyəcəyəm. Mən oxlarımı qanla sərxoş edəcəyəm və qılıncım yaralıların qanından, əsirlər və düşmən başçılarının başından ət yeyəcək. Göylər onunla birlikdə sevinsin və Allahın bütün elçiləri ona səcdə etsinlər, millətlər onun xalqı ilə birlikdə sevinsinlər və Allahın bütün oğulları ona güc versinlər, çünki onun oğullarının qanının qisası

alınır, qisas alacaq və düşmənlərə cəza qaytaracaq, nifrət edənlərə əvəz verəcək və Rəbb onun xalqının torpağını təmizləyəcək. Və Musa bu nəğməni o gün yazdı və onu İsrail oğullarına öyrətdi, və Musa daxil oldu və bu qanunun bütün sözlərini xalqın qulaqlarına danışdı, özü və Nunun oğlu Yeşua. Və Musa bütün İsraillə danışmağı tamamladı. Və onlara dedi: Ürəyinizdə diqqət edin bütün bu sözlərə, hansılar barədə mən bu gün sizə şəhadət verirəm, hansıları siz öz oğullarınıza əmr edəcəksiniz ki, bu qanunun bütün sözlərini qorusunlar və yerinə yetirsinlər. Çünki bu sizin üçün boş söz deyil, çünki bu sizin həyatınızdır, və bu sözə görə siz uzun ömür sürəcəksiniz o torpaqda, İordan çayını keçib orada miras almaq üçün getdiyiniz yerdə. Və Rəbb bu gündə Musaya danışdı və dedi: Qalx Abarim dağına, bu Nebo dağı ki Moab torpağında Yerixonun qarşısındadır, və gör Kənan torpağını ki mən İsrail oğullarına verirəm, və öl ora qalxdığın dağda və sənin xalqına qoşul; elə ki sənin qardaşın Harun Hor dağında öldü və onun xalqına qoşuldu. Çünki siz mənim sözümə itaətsizlik etdiniz İsrail oğulları arasında, Sin səhrasında Kadeşdəki mübahisə suları üzərində, ona görə ki siz məni İsrail oğulları arasında müqəddəs etmədiniz. Qarşıda torpağı görəcəksən, amma ora daxil olmayacaqsan.

33

Və bu, Allahın insanı Musanın öz ölümündən əvvəl İsrail oğullarına verdiyi xeyir-dua idi. Və dedi: Rəbb Sinadan

gəlmişdir, Seirdən bizə göründü və Paran dağından tələsdi, on minlərlə Kadeşdən, onun sağında mələklər onunla birlikdə. Və o öz xalqına rəhm etdi, və hamısı sənin əllərinlə müqəddəs edilmişdir; və bunlar sənin tərəfindəndir; və Musanın bizə əmr etdiyi qanunu onun sözlərindən qəbul etdi, Yaqubun yığıncaqlarına miras. Və sevilmiş hökmdar olacaq, xalqların hökmdarları İsrail qəbilələri ilə birlikdə toplananda. Ruben yaşasın və ölməsin, sayca çox olsun. Və bu Yəhudaya aiddir, eşit Rəbb Yəhudanın səsini, və onun xalqına gələsən, onun əlləri ona kömək edəcək, və sən düşmənlərdən köməkçi olacaqsan. Və Leviyə dedi: Leviyə onun aydın şeylərini verin və onun həqiqətini müqəddəs adama, hansını sınaqda sınadılar; təhqir etdilər onu mübahisə suları üzərində. O kəs ki, ataya və anaya dedi: Səni görməmişəm, və öz qardaşlarını tanımadı və öz oğullarından əl çəkdi; o, sənin sözlərini qorudu və sənin əhdini saxladı. Onlar sənin hökümlərini Yaquba bəyan edəcəklər və sənin qanununu İsrailə, sənin qəzəbində sənin qurbangahın üzərində daima buxur qoyacaqlar. Xeyir-dua ver, ey Rəbb, onun gücünü və onun əllərinin işlərini qəbul et, ona qarşı qalxmış düşmənlərin belini parçala və ona nifrət edənlər qalxmasınlar. Və Benyaminə dedi: Rəbbin sevdiyi etibarla məskunlaşacaq, və Allah bütün günlər onun üzərinə kölgə salır, və onun çiyinləri arasında dinclik verdi. Və Yusifə dedi: Rəbbin xeyir-duasından onun torpağı, göyün nemətlərindən və şehdən, və aşağıdan dərinliklərin bulaqlarından, və günəşin dönüşlərinin məhsulunun mövsümünə görə, və ayların birləşmələrindən, əzəli dağların zirvəsindən və əbədi təpələrin zirvəsindən, və torpağın doluluğunun mövsümünə görə; və kolda görünənə

məqbul olanlar Yusifin başına gəlsin və qardaşları arasında izzətləndirilmişin zirvəsinə. İlk doğanın öküz kimi gözəlliyi var, onun buynuzları təkbuynuzun buynuzları kimidir. Onlarla millətləri birlikdə yer üzünün sonuna qədər buynuzlayacaq. Bunlar Efrayimin on minlərdir və bunlar Mənəşşenin minlərdir. Və Zabulona dedi: Sevinin, ey Zabulon, öz çıxışında, və İssakar öz çadırlarında. Millətlər məhv edəcəklər və siz orada çağıracaqsınız, və orada ədalət qurbanı kəsəcəksiniz, çünki dənizin sərvəti səni əmizdirəcək və sahil əhalisinin ticarəti. Və Qada dedi: Mübarək olsun Qadı genişləndirən! O, şir kimi dincəldi, qolu və hökmdarı əzmiş halda. Və o, onun ilk meyvələrini gördü, çünki orada hökmdarların torpağı bölündü, xalqların başçıları ilə birlikdə toplanmışdılar, Rəbb ədalət etdi və Onun hökmünü İsraillə birlikdə yerinə yetirdi. Və Dana dedi: Dan aslan balasıdır və Başandan sıçrayacaq. Və Naftaliyə dedi: Naftali məqbul şeylərlə doludur və Rəbbin xeyir-duası ilə doldurulsun, dənizi və cənubu miras alacaq. Və Aşerə dedi: Övladlardan xeyir-dualanmış Aşer və qardaşları üçün məqbul olacaq, ayağını yağa batıracaq. Dəmir və tunc onun çarığı olacaq; günlərin necə olarsa, gücün də elə olacaq. Sevilənin Tanrısı kimi heç bir Tanrı yoxdur, sənin köməkçin göylərdə addımlayan və göy qübbəsinin əzəmətlisi. Allahın başlanğıcı səni örtəcək və əbədi qolların gücü altında olacaqsan, və O, düşməni sənin qarşından qovacaq, deyərək: Məhv ol! Və İsrail etibar edərək məskunlaşacaq, Yaqubun torpağı üzərində tək, taxıl və şərab bolluğunda, və göy sənə şehlə buludlu olacaq. Xoşbəxt sən, ey İsrail; kim oxşardır sənə, Rəbb tərəfindən xilas edilən xalq? Sənin köməkçin müdafiə edəcək və sənin qılıncın

öyüncün olacaq; və sənin düşmənlərin sənə yalan danışacaqlar; və sən onların boynuna basacaqsan.

34

Və Musa Moavın Aravot düzənliklərindən Nevo dağına qalxdı, Pisqa zirvəsinə, hansı ki Yerixonun qarşısındadır; və Rəbb ona bütün Gilead torpağını Dana qədər göstərdi, və bütün Naftali torpağını, və bütün Efrayim torpağını, və Menaşşe torpağını, və bütün Yəhuda torpağını son dənizə qədər, və səhranı, və Yerixonun ətraf bölgələrini, xurma ağacları şəhərini Soqara qədər. Və Rəbb Musaya dedi: bu o torpaqdır ki, and içdim İbrahimə və İshaqa və Yaquba, deyərək, sizin nəslinizə verəcəyəm onu; və göstərdim sənin gözlərinə, və ora daxil olmayacaqsan. Və Rəbbin qulu Musa Moab torpağında Rəbbin sözü ilə öldü. Və onu Aida, Peorun evinin yaxınlığında dəfn etdilər, və heç kim onun dəfnini bu günə qədər görmədi. Musa yüz iyirmi yaşında idi öləndə, onun gözləri zəifləməmişdi və onun tısbağaları məhv olmamışdı. Və İsrail oğulları Musaya görə Moabın Araboth düzənliyində, İordan çayı üzərində, Yerixoya tərəf otuz gün ağladılar, və Musaya görə yas tutma və ağlama günləri tamamlandı. Və Nun oğlu Yeşua anlayış ruhu ilə dolduruldu, çünki Musa əllərini onun üzərinə qoymuşdu, və İsrail oğulları ona qulaq asdılar və Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi hərəkət etdilər. Və hələ də peyğəmbər qalxmadı İsraildə Musa kimi, kimi Rəbb onu üz-üzə tanıdı bütün əlamətlərdə və möcüzələrdə, kimi Rəbb onu göndərdi onları etmək Misir

torpağında Firona və onun qullarına və onun bütün torpağına,
böyük möcüzələr və qüdrətli əl, hansını Musa bütün İsrailin
qarşısında etdi.

Yeşua

1

Və Musanın ölümündən sonra belə oldu ki, Rəbb Musanın köməkçisi Nun oğlu Yeşuaya belə dedi: Mənim qulum Musa öldü. İndi buna görə qalxıb, İordan çayını keç sən və bütün bu xalq o torpağa, hansını mən onlara verirəm. Hər yer ki, siz ayaqlarınızın altı ilə basasınız, mən onu sizə verəcəyəm, necə ki Musaya demişdim: Səhra və Anti-Livan, böyük çayayadək, Fərat çayınadək və son dənizəyədək; günəşin batmasından sizin sərhədləriniz olacaq. Heç bir insan sənin ömrünün bütün günlərində qarşında dayana bilməyəcək, və necə ki Musa ilə idim, eləcə də səninlə olacağam, və səni tərk etməyəcəyəm və səndən üz döndərməyəcəyəm. Güclü ol və cəsarətli ol; çünki sən bu xalqa o torpağı bölüşdürəcəksən ki, mən sizin atalarınıza onlara verməyə and içmişdim. Güclü ol, buna görə də cəsarətli ol, qorunmaq və etmək lazımdır, necə ki sənə mənim qulum Musa əmr etdi; və sən onlardan nə sağa, nə də sola dönməyəcəksən ki, nə etsən, hər şeydə uğur qazanasan. Və bu qanun kitabı sənin ağzından ayrılmayacaq, və sən bunda

gündüz və gecə düşünəcəksən ki, yazılmış hər şeyi etməyi biləsən, onda uğur qazanacaqsan və yollarını uğurlu edəcəksən, və onda anlayacaqsan. Bax, mən sənə əmr etmişəm; güclü ol və cəsarətli ol, qorxaq olma, qorxma da, çünki sənինlə Rəbb sənin Allahın hər yerə ki gedirsən. Və Yeşua xalqın mirzələrinə əmr etdi, deyərək: Daxil olun xalqın düşərgəsinin ortasına və xalqa əmr edin, deyərək: Azuqə hazırlayın, çünki hələ üç gün və siz bu İordanı keçirsiniz, daxil olaraq tutmaq üçün torpağı, hansı ki Rəbb atalarınızın Allahı sizə verir. Və Ruvenə, Qada və Menaşşe qəbiləsinin yarısına Yeşua dedi: Rəbbin qulu Musanın sizə əmr etdiyi sözü xatırlayın ki, o dedi: Allahınız Rəbb sizə rahatlıq verdi və sizə bu torpağı verdi. Sizin qadınlarınız və sizin uşaqlarınız və sizin heyvanlarınız qoy məskunlaşsınlar o torpaqda hansını sizə verdi; siz isə yüngül silahlanmış keçəcəksiniz qardaşlarınızdan əvvəl, hər bir güclü olan; və onlarla birlikdə döyüşəcəksiniz, ta ki Rəbb Allahımız qardaşlarınıza rahatlıq verə, necə ki sizə də, və bunlar da miras alsınlar o torpağı hansını Rəbb Allahımız onlara verir; və qayıdacaqsınız hər biriniz öz irsiyyətinə hansını Musa sizə verdi İordanın o tərəfində günəşin şərqində. Və Yeşuaya cavab verərək dedilər: Bizə nə əmr etsən, hamısını edəcəyik və bizi hara göndərsən, gedəcəyik. Musanı necə dinləmişdiksə, səni də eləcə dinləyəcəyik, ancaq qoy Rəbb Allahımız Musa ilə olduğu kimi sənինlə də olsun. O adam ki sənə itaətsizlik edəcək və sənin sözlərini eşitməyəcək, necə ki sən ona əmr edəcəksən, qoy ölsün, amma güclü və cəsarətli ol.

2

Və Nunun oğlu Yeşua Şittimdən iki gənc kişini casusluq etmək üçün göndərdi, deyərək: Qalxın və torpağı və Yerixonu görün. Və iki gənc kişi gedib Yerixoya girdilər və Raxav adlı fahişə qadının evinə girdilər və orada qaldılar. Və Yerixo padşahına bildirildi ki, İsrail oğullarından kişilər torpağa casusluq etmək üçün buraya daxil olublar. Yerixo padşahı Raxaba xəbər göndərib dedi: Gecə sənin evinə daxil olmuş o kişiləri çıxart, çünki onlar bu torpağa casusluq etməyə gəliblər. Və qadın iki kişini götürüb onları gizlətdi və onlara dedi: Kişilər mənim yanıma gəldilər, amma qaranlıqda darvaza bağlananda kişilər çıxdılar, bilmirəm hara getdilər; onların arxasınca təqib edin, bəlkə onlara çatarsınız. Bu qadın isə onları damın üzərinə gətirdi və onları damda yığılmış kətan sapları arasında gizlətdi. Və kişilər onların arxasınca İordan çayının keçidlərinə gedən yolla təqib etdilər və qapı bağlandı. Və belə oldu ki, təqibçilər onların arxasınca çıxandan sonra, onlar yatmazdan əvvəl o qadın dama qalxıb onların yanına gəldi və onlara dedi: Bilirəm ki, Rəbb sizə bu torpağı verib, çünki sizdən qorxu bizim üzərimizə düşüb. Eşitmişik ki, Rəbb Allah Misir torpağından çıxdığınız zaman sizin qarşınızdan qırmızı dənizi qurutdu və İordan çayının o tərəfində olan Amorluların iki padşahına - Sihona və Oqa nə etdi, onları necə məhv etdiniz. Və biz bunu eşidəndə ürəyimiz heyrətə gəldi, və sizin üzünüzdən ötrü bizdən heç kimdə ruh qalmadı, çünki sizin Allahınız Rəbb göydə yuxarıda və yerdə aşağıda Allahdır. Və indi mənə Rəbb Allaha

and için ki, mən sizə mərhəmət göstərirəm, və siz də atamın evinə mərhəmət göstərin, və atamın evini sağ saxlayın, anamı, qardaşlarımı, bütün evimi və onlara aid olan hər şeyi, və mənim ruhumu ölümdən xilas edin. Və kişilər ona dedilər: Canımız sizin əvəzinizə ölümə. Və o dedi: Rəbb şəhəri sizə verdiyi zaman, mənə mərhəmət və həqiqət göstərəcəksiniz. Və o, pəncərədən onları aşağı saldı və onlara dedi: Dağlıq yerə gedin, təqibçilər sizinlə qarşılaşmasın və orada üç gün gizlənin, təqibçilər sizin arxanızdan geri dönənə qədər, və bundan sonra siz öz yolunuzla gedəcəksiniz. Və kişilər ona dedilər: Biz sənin bu andına görə günahsızıq. Bax, biz şəhərin bir hissəsinə daxil oluruq və sən nişanə qoyacaqsan - bu al ipi bizi endirdiyin pəncərəyə asacaqsan, amma atanı, ananı, qardaşlarını və atanın bütün evini öz evinə, özünə toplayacaqsan. Və belə olacaq ki, hər kim sənin evinin qapısından çölə çıxsa, özü üçün günahkar olacaq, biz isə sənin bu andına görə günahsız olacağıq, və neçə nəfər sənինlə sənin evində olsa, biz günahkar olacağıq. Əgər kimsə bizə zərər versə və ya bizim bu sözlərimizi açıqlasa, sənin bu andına görə günahsız olacağıq. Və onlara dedi: Sizin sözünüzə görə olsun və onları göndərdi, və onlar getdilər. Və onlar dağlıq əraziyə gəldilər və orada üç gün qaldılar, və təqibçilər bütün yolları axtardılar, amma tapmadılar. Və iki gənc adam geri döndü və dağdan endi və Nun oğlu Yeşuanın yanına keçdi və ona başlarına gələn bütün hadisələri danışdı. Və onlar Yeşuaya dedilər ki, Rəbb bütün torpağı bizim əlimizə təslim etmişdir və o torpaqda yaşayanların hamısı bizdən qorxudan ərimişdir.

3

Və Yeşua səhər tezdən erkən qalxdı və Şittimdən çıxıb getdi, və onlar Ordana qədər gəldilər və keçməzdən əvvəl orada qaldılar. Və üç gün sonra katiblar düşərgədən keçdilər və xalqa əmr etdilər, deyərək: nə vaxt Rəbbimiz Allahın əhd sandığını və bizim kahinlərimizi və Levililəri onu qaldıran zaman görsəniz, öz yerlərinizDƏN gedəcəksiniz və onun arxasınca gedəcəksiniz. Amma qoy uzaq olsun sizinlə onun arasında, iki min dirsək qədər duracaqsınız, ona yaxınlaşmayın ki, gedəcəyiniz yolu biləsiniz, çünki dünən və üçüncü gündən bəri bu yolu getməmisiniz. Və Yeşua xalqa dedi: Sabah üçün özünüzü təmizləyin, çünki sabah Rəbb aranızda möcüzələr edəcək. Və Yeşua kahinlərə dedi: Rəbbin əhd sandığını qaldırın və xalqın qabağında gedin. Kahinlər Rəbbin əhd sandığını qaldırdılar və xalqın qabağında getdilər. Və Rəbb Yeşuaya dedi: Bu gündə başlayıram səni bütün İsrail oğullarının qarşısında ucaltmağa, ki bilsinlər necə Musa ilə idim, eləcə də sənինlə olacağam. Və indi əhd sandığını daşıyan kahinlərə əmr et və de: İordan çayının suyuna çatanda İordanın içində dayanın. Və Yeşua İsrailin oğullarına dedi: Buraya yaxınlaşın və bizim Allahımız Rəbbin sözünü eşidin. Bununla siz biləcəksiniz ki, diri Tanrı sizdədir və O, bizim qarşımızdan Kənanlıları, Xetliləri, Perizliləri, Hivliləri, Emorluları, Gerqeşliləri və Yevusluları məhv edəcək. Bax, bütün yerin Rəbbinin əhd sandığı İordan çayını keçir. Özünüzə İsrail oğullarından on iki kişi seçin, hər qəbilədən bir nəfər. Və belə olacaq ki, bütün yerin Rəbbinin əhd

sandığını daşıyan kahinlərin ayaqları İordan suyunda dincələn kimi, İordan suyu kəsiləcək və enən su dayanacaq. Və xalq İordanı keçmək üçün öz çadırlarından ayrıldı, kahinlər isə Rəbbin əhd sandığını xalqdan əvvəl qaldırdılar. Və əhd sandığını daşıyan kahinlər İordana daxil olarkən, və Rəbbin əhd sandığını daşıyan kahinlərin ayaqları İordan suyunun bir hissəsinə batırıldı; və İordan onun bütün sahili boyunca dolmuşdu, buğda biçini günləri kimi; Və yuxarıdan enən sular dayandı, çox-çox uzaqda bir yığın kimi ayrı dayandı Kiryat-Yearim hissəsinə qədər; və enən isə Arava dənizinə, duz dənizinə endi, sona qədər kəsildi; və xalq Yerixonun qarşısında dayandı. Və Rəbbin əhd sandığını daşıyan kahinlər İordanın ortasında quru yerdə dayandılar, və bütün İsrail oğulları quru yerdən keçdilər, ta ki bütün xalq İordanı keçib qurtardı.

4

Və bütün xalq İordan çayını keçməyi tamamladıqdan sonra, Rəbb Yeşuaya dedi: Xalqdan kişilər götür, hər qəbilədən bir nəfər, onlara əmr et və İordanın ortasından hazır on iki daş götürün və bunları özünüzlə birlikdə daşıyaraq düşərgənizdə qoyun, harada gecəni keçirsəniz orada. Və Yeşua İsrailin oğullarından on iki şöhrətli kişini, hər qəbilədən birini çağırıb onlara dedi: Rəbbin hüzurunda mənim qarşımda İordan çayının ortasına yaxınlaşın və oradan hər biriniz bir daş götürərək İsrailin on iki qəbiləsinin sayına görə öz çiyinləri üzərində aparsın ki, bunlar sizə daimi qalan bir əlamət olsun ki, sabah

oğlun səndən soruşanda deyə: Bu daşlar bizə nədir? Və sən oğluna göstərəcəksən, deyərək ki, İordan çayı bütün yerin Rəbbinin əhd sandığının önündən çəkildi, o keçəndə, və bu daşlar sizə İsrail övladları üçün əbədi xatirə olacaq. Və İsrail oğulları belə etdilər, necə ki Rəbb Yeşuaya əmr etmişdi, və İordanın ortasından on iki daş götürdülər, necə ki Rəbb Yeşuaya əmr etmişdi İsrail oğullarının keçməsinin tamamlanmasında, və onları özləri ilə birlikdə düşərgəyə daşıdılar və orada qoydular. Yeşua isə İordanda, Rəbbin əhd sandığını daşıyan kahinlərin ayaqlarının altında olan yerdə başqa on iki daş qurdu və onlar bu günə qədər oradadır. Kahinlər əhd sandığını daşıyanlar İordanda durmuşdular, Yeşua Rəbbin xalqa elan etməyi əmr etdiyi hər şeyi tamamlayana qədər, və xalq tələsdi və keçdi. Və elə oldu ki, bütün xalq keçməyi bitirəndə, Rəbbin əhd sandığı və daşlar onların qabağında keçdi. Rubenin oğulları, Qadın oğulları və Menaşşe qəbiləsinin yarısı Musanın onlara əmr etdiyi kimi İsrail oğullarının önündə hazırlanmış halda keçdilər. Qırx min döyüşə hazır əsgər Rəbbin önündə Yerixo şəhərinə qarşı müharibəyə keçdilər. O gün Rəbb Yeşuanı bütün İsrail nəslinin qarşısında ucaltdı və ondan qorxurdular, necə ki Musadan qorxurdular, yaşadığı müddətdə. Və Rəbb Yeşuaya dedi: Rəbbin şəhadət əhd sandığını daşıyan kahinlərə əmr et ki, İordan çayından çıxsınlar. Yeşua kahinlərə əmr edərək dedi: İordandan çıxın. Və belə oldu ki, Rəbbin əhd sandığını daşıyan kahinlər İordandan çıxıb ayaqlarını yerə qoyduqda, İordanın suyu öz yerinə tərəf qaçdı və dünən və üçüncü gün olduğu kimi bütün sahil boyu axırdı. Və xalq birinci ayın onuncu günü İordan çayından çıxdı və İsrail oğulları Yerixodan şərqə doğru, Qilqalda

düşərgə saldılar. Və bu on iki daşı ki, İordan çayından götürdü, Yeşua Gilqalda qurdu və dedi: Nə vaxt oğullarınız sizə soruşub desələr ki, bu daşlar nədir? Elan edin oğullarınıza ki, İsrail bu İordanı quru üzərində keçdi, Rəbb Allahımız İordanın suyunu onların qarşısından qurutduqdan sonra, onlar keçənə qədər; elə necə Rəbb Allahımız qırmızı dənizə etdi, hansını Rəbb Allahımız qarşımızda qurutdu, biz keçənə qədər; ki yerin bütün millətləri bilsinlər ki, Rəbbin qüvvəti güclüdür, və ki siz Rəbbi Allahımıza hər işdə hörmət edəsiniz.

5

Və belə oldu ki, İordan çayının o tayında olan Amorluların padşahları və dəniz sahilində olan Finikilinin padşahları eşitdilər ki, Rəbb Tanrı İordan çayını İsrail oğullarının qarşısında qurutdu onlar keçərkən, və onların ağılları ərimiş oldu, və onlar qorxuya düşdülər, və İsrail oğullarının üzündən onlarda heç bir müdriklik qalmadı. Bu vaxt Rəbb Yeşuaya dedi: Özün üçün iti kənarlı qayadan daş qılınclar düzəlt və oturub İsrail oğullarını ikinci dəfə sünnət et. Yeşua iti daş qılınclar düzəltdi və İsrail oğullarını Sünnət dərisi təpəsi adlanan yerdə sünnət etdi. Yeşua İsrailin oğullarını hansı üsulla tamamilə təmizlədi: yolda olanların neçəsi və Misirdən çıxanlardan sünnətsiz olanların neçəsi varsa, Yeşua bütün bunları sünnət etdi; çünki İsrail qırx iki il Mabdaritis səhrasında dolaşmışdı. Ona görə Misir torpağından çıxmış döyüşçülərin çoxu sünnətsiz idilər, Allahın əmrlərinə itaətsizlik edənlər, onlara da qərar verdi

ki, görməsinlər o torpağı ki, Rəbb onların atalarına and içmişdi verəcəyinə süd və bal axan torpaq. Bunların əvəzinə isə o, onların oğullarını qoydu, Yeşua onları sünnət etdi, çünki onlar yol boyu sünnətsiz doğulmuşdular. Sünnət olunduqdan sonra orada düşərgədə oturub sağalana qədər sakit qaldılar. Və Rəbb Nun oğlu Yeşuaya dedi: Bu gün Mısır rüsvayçılığını sizdən götürdüm. Və o yerin adını Qılqal çağırdı. Və İsrail oğulları Pasxanı ayın on dördüncü günü axşamdan Yerixonun qərbində, İordanın o tərəfində, düzənlikdə etdilər. Və onlar torpağın taxılından mayasız və təzə çörək yedilər. Bu gün manna kəsildi, onlar yerin taxılından yedikdən sonra, və artıq İsrail oğulları üçün manna qalmadı, lakin o il onlar Xurma ağacları torpağını biçdilər. Və belə oldu ki, Yeşua Yerixoda idi və gözlərini qaldırıb baxanda qarşısında dayanmış bir adam gördü, əlində çəkilmiş qılınc vardı, və Yeşua yaxınlaşıb ona dedi: Bizimsənmi, yoxsa düşmənlərdənmi? O isə ona dedi: Mən Rəbbin qüvvəsinin baş komandanıyam, indi gəlmişəm. Və Yeşua üzüstə yerə düşdü və ona dedi: Ağam, öz quluna nə əmr edirsən? Və Rəbbin baş komandanı Yeşuaya deyir: Ayaqqabını ayaqlarından çıxart, çünki indi üzərində dayandığın yer müqəddəsdir.

6

Və Yerixo bağlanmış və möhkəmləndirilmişdi, heç kəs oradan çıxmır, nə də içəri girirdi. Və Rəbb Yeşuaya dedi: Mən Yerixonu, onun padşahını və orada olan qüvvətli adamları sənin əlinə təslim edirəm. Sən isə döyüşçüləri onun ətrafında dövrə

şəklində yerləşdir. Və belə olacaq ki, siz şeypurla şeypur çalanda bütün xalq birlikdə qışqırsın, və onlar qışqırdıqda şəhərin divarları özbaşına uçacaq və bütün xalq hər biri üz-üzə hücum edərək şəhərə girəcək. Və Nun oğlu Yeşua kahinlərin yanına girdi və onlara belə dedi: xalqa əmr edin ki, gəzib şəhəri mühasirəyə alsınlar və döyüşçülər silahlı halda Rəbbin qarşısında keçsinlər. Və yeddi kahin yeddi müqəddəs şeypur saxlayaraq eləcə də Rəbbin qarşısında keçsinlər və güclə çalsınlar, və Rəbbin əhd sandığı ardınca getsin. Döyüşçülər qoy irəli keçsinlər və kahinlər Rəbbin əhd sandığının arxasında şeypur çalaraq arxada getsinlər. Və Yeşua xalqa əmr etdi, deyərək: qışqırmayın, və heç kəs səsinizi eşitməsin, o özü sizə qışqırmağı elan edəcəyi günə qədər, və sonra qışqıracaqsınız. Və Allahın əhd sandığı dövrə vurub dərhal düşərgəyə getdi və orada yatdı. Və ikinci gün Yeşua səhər tezdən qalxdı, və kahinlər Rəbbin əhd sandığını götürdülər. Və yeddi kahin yeddi şeypuru daşıyaraq Rəbbin önündə gedirdilər, və bundan sonra döyüşçülər daxil olurdular, və qalan camaat Rəbbin əhd sandığının arxasında gedirdi, və kahinlər şeypurları çaldılar, və qalan bütün camaat şəhəri altı dəfə yaxından əhatə etdi, və yenidən düşərgəyə qayıtdı; beləcə altı gün etdi. Və yeddinci gündə səhər tezdən qalxdılar və o gün şəhərin ətrafında yeddi dəfə dövrə etdilər. Yeddinci dövrdə kahinlər şeypur çaldılar və Yeşua İsrail oğullarına dedi: Qışqırın, çünki Rəbb şəhəri sizə təslim etdi. Və bu şəhər lənətlənmiş olacaq, o və bütün nə qədər onda var, Rəbb Sabaot üçün, ancaq fahişə Rahabı saxlayın, və bütün nə qədər onun evində var. Amma siz özünüzü çox qoruyun həsr olunmuş şeydən, yoxsa düşünüb özünüz həsr

olunmuş şeydən götürəsiniz və İsrail oğullarının düşərgəsini lənətə çevirəsiniz və bizi məhv edəsiniz. Və bütün gümüş, qızıl, tunc və ya dəmir Rəbbə müqəddəs olacaq və Rəbbin xəzinəsinə gətirilmiş olacaq. Və kahinlər şeypurları çaldılar, xalq şeypurların səsini eşidəndə isə, bütün xalq eyni zamanda böyük və güclü döyüş qışqırığı ilə qışqırdı, və bütün divar ətrafında düşdü, və bütün xalq şəhərə qalxdı. Və Yeşua onu və şəhərdə nə qədər var idisə kişidən qadına qədər, gənc oğlandan qocaya qədər, buzova və boyunduruqlu heyvana qədər qılıncın ağzı ilə həsr etdi. Və Yeşua kəşfiyyat edən iki cavan kişiyə dedi: qadının evinə daxil olun və onu oradan çıxarın və ona aid olan hər şeyi. Şəhəri kəşfiyyat etmiş iki cavan kişi qadının evinə daxil oldular və fahişə Rəhabı, onun atasını, anasını, qardaşlarını, qohumlarını və onun olan hər şeyi çıxartdılar və onu İsrail düşərgəsindən kənarda yerləşdirdilər. Və şəhər odla yandırıldı, onda olan hər şeylə birlikdə, ancaq gümüş, qızıl, tunc və dəmir Rəbbin xəzinəsinə gətirilmək üçün verildi. Və Yeşua fahişə Rahabı və onun bütün ata evini sağ saxladı və onu bu günə qədər İsraildə yerləşdirdi, çünki o, Yeşuanın Yerixonu casusluq etmək üçün göndərdiyi casusları gizlətmişdi. Və Yeşua o gündə Rəbbin qarşısında and etdi, deyərək: Lənətlənmiş olsun o adam ki, o şəhəri tikəcək; onun ilk oğlu ilə onun təməlini qoyacaq və onun ən kiçiyi ilə onun qapılarını qoyacaq. Və beləcə Beteldən olan Hozan etdi; ilk oğul Abironda əsaslandırdı onu və ən kiçik saxlanılmışda qurdu onun qapılarını. Və Rəbb Yeşua ilə idi, və onun adı bütün torpaqda məşhur idi.

7

Və İsrail oğulları böyük günah etdilər və həsr olunmuş şeylərdən özləri üçün götürdülər, və Yəhuda qəbiləsindən Zara oğlu Zambri oğlu Xarmi oğlu Axar həsr olunmuş şeylərdən götürdü, və Rəbb İsrail oğullarına qarşı qəzəblə hiddətləndi. Və Yeşua kişiləri Ay şəhərinə göndərdi, hansı ki Bet-Elin yanındadır, deyərək: Ayı gözcülük edin və kişilər qalxıb Ayı gözcülük etdilər. Və Yeşuaya qayıtdılar və ona dedilər: Qoy bütün xalq qalxmasın, amma təxminən iki min ya üç min kişi qalxsın və şəhəri mühasirə etsinlər; bütün xalqı ora çıxartma, çünki onlar azdırlar. Və sanki üç min kişi yuxarı getdi və Ay kişilərinin qarşısından qaçdılar. Və Ay kişiləri onlardan otuz altı nəfəri öldürdülər, onları darvazadan təqib etdilər və enişdə onları məğlub etdilər, xalqın ürəyi qorxuya düşdü və su kimi oldu. Və Yeşua paltarlarını cırdı və Yeşua Rəbbin qarşısında üzüstə torpağa düşdü axşama qədər, o və İsrailin ağsaqqalları, və onlar başlarına toz qoydular. Və Yeşua dedi: Yalvarıram, Rəbbim, niyə sənin qulun bu xalqı İordan çayından keçirtdi ki, onu Emorlulara təslim edib bizi məhv etsin? Və kaş biz qalsaydıq və İordan çayının yanında məskunlaşsaydıq. Və mən nə deyəcəyəm, çünki İsrail öz düşməni qarşısında boyun çevirdi? Və Kənanlı eşidəndə və torpaqda yaşayanların hamısı bizi əhatə edəcək və bizi torpaqdan məhv edəcəklər, və sənin böyük adına nə edəcəksən? Və Rəbb Yeşuaya dedi: Qalx, niyə sən bu cür üzüstə düşmüsən? Xalq günah etdi və Mənim onlarla bağladığım əhdi pozdu, müqəddəs şeyləri oğurlayaraq öz qablarına

qoydular. Və İsrail oğulları öz düşmənlərinin qarşısında dayana bilməyəcəklər, düşmənlərinin qarşısında boyun geri çevirəcəklər, çünki lənətlənmiş oldular, əgər lənətlənmişi özünüzdən çıxartmasanız, artıq sizinlə olmayacağam. Qalxıb xalqı müqəddəs et və de ki, sabah müqəddəs olsunlar, bunları deyir İsrailin Allahı Rəbb: lənətlənmiş şey sizdədir, siz düşmənlərinizin qarşısında müqavimət göstərə bilməyəcəksiniz, ta ki lənətlənmiş şeyi özünüzdən çıxarana qədər. Və siz hamınız səhər qəbilələrə görə toplanacaqsınız, və Rəbbin göstərəcəyi qəbilə olacaq, nəsillərə görə gətirəcəksiniz, və Rəbbin göstərəcəyi nəsli evə görə gətirəcəksiniz, və Rəbbin qəbul edəcəyi evi kişiyə görə gətirəcəksiniz. Və kim göstərilərsə, odda yandırılacaq və ona aid olan hər şey də, çünki o, Rəbbin əhdini pozdu və İsraildə qanunsuzluq etdi. Və Yeşua erkən qalxdı və xalqı qəbilələrə görə gətirdi, və Yəhuda qəbiləsi göstərildi. Və o, qəbilələrə görə irəli gətirildi və Zerah qəbiləsi göstərildi. Və hər kişi ayrı-ayrılıqda gətirildi və Zambri oğlu, Zara nəvəsi Axar göstərildi. Və Yeşua Axara dedi: Bu gün İsrailin Rəbbi Allahına izzət ver və etiraf et, mənə bildir nə etdin və məndən gizlətmə. Və Axar Yeşuaya cavab verdi və dedi: Həqiqətən, İsrailin Allahı Rəbbin qarşısında günah etdim, belə və belə etdim. Mən qarətdə çılpaq rəngarəng paltar gördüm, və iki yüz gümüş şekel, və əlli şekel dəyərində bir qızıl dil, və onlar haqqında düşünüb aldım; və budur, onlar mənim çadırımda gizlədilib, və gümüş onların altında gizlədilib. Və Yeşua elçilər göndərdi və onlar düşərgədəki çadıra qaçdılar və bunlar onun çadırında gizlədilmişdi və gümüş onların altında idi. Və onları çadırdan çıxarıb Yeşuanın və İsrail ağsaqqallarının yanına gətirdilər və onları Rəbbin

hüzurunda qoydular. Və Yeşua Zaranın oğlu Axarı götürdü və onu Axor dərəsinə apardı, həmçinin onun oğullarını, qızlarını, buzovlarını, yük heyvanlarını, bütün qoyunlarını, çadırını və bütün mülklərini, və bütün xalq onunla idi, və onları Emekaxora apardı. Və Yeşua Axara dedi: Nə üçün bizi məhv etdin? Rəbb səni tamamilə məhv etsin, necə ki bu gün də. Və bütün İsrail onu daşlarla daşqalaq etdi və onun üzərində böyük daş qalağı qurdular; və Rəbb qəzəb hiddətindən əl çəkdi. Buna görə o, onu bu günə qədər Emekaxor adlandırdı.

8

Rəbb Yeşuaya dedi: Qorxma və çəkinmə, bütün döyüşçü kişiləri özünlə götür və qalxıb Aya çıx. Budur, Ay padşahını və onun torpağını sənin əllərinə vermişəm. Ay şəhərinə Yerixoya etdiyin kimi edəcəksən və onun padşahına da; heyvanların talan malını özün üçün talan edəcəksən, lakin şəhərin arxasında özün üçün pusqu qur. Və Yeşua qalxdı və bütün döyüşçü xalq qalxdı ki, Qaya çıxsınlar. Yuşa qüvvətdə güclü otuz min kişi seçdi və onları gecə ilə göndərdi. Və onlara əmr edərək dedi: Siz şəhərin arxasında pusqu qurun, şəhərdən uzaq olmayın və hamınız hazır olun. Mən və mənimlə olanların hamısı şəhərə yaxınlaşacağıq və elə olacaq ki, Ayda yaşayanlar bizə qarşı çıxanda, eynilə bu yaxınlarda olduğu kimi, biz onların qarşısından qaçacağıq. Və necə ki onlar bizim arxamızca çıxacaqlar, biz onları şəhərdən uzaqlaşdıracağıq, və onlar deyəcəklər: Bunlar bizim üzümüzdən qaçırlar, əvvəlki kimi. Siz

isə pusudan qalxıb çıxacaqsınız və şəhərə gedəcəksiniz. Bu sözə görə belə edəcəksiniz, bax, sizə əmr etmişəm. Yeşua onları göndərdi və onlar pusquya getdilər və Betel ilə Ay arasında, Ayın qərbində yerləşdilər. Yeşua səhər tezdən qalxıb, səhər vaxtı xalqı yoxladı və o özü və ağsaqqallar xalqın qabağında Ay şəhərinə çıxdılar. Və bütün döyüşçü xalq onunla birlikdə yuxarı qalxdı və gedə-gedə şəhərin qarşısına şərqdən gəldi. Və şəhərin pusqusu dənizdən idi. Və belə oldu ki, padşah Qay gördükdə tələsdi və onlarla görüşməyə düz müharibəyə çıxdı, özü və onunla olan bütün xalq. Və o bilmirdi ki, şəhərin arxasında ona qarşı pusqu var. Və gördü və Yeşua və İsrail onların qarşısından geri çəkildi. Və İsrail oğullarının arxasınca təqib etdilər, və onlar şəhərdən ayrıldılar. Qayda heç kim qalmadı ki, İsrailin arxasınca təqib etməyə; və onlar şəhəri açıq tərk etdilər və İsrailin arxasınca təqib etdilər; Və Rəbb Yeşuaya dedi, əlindəki nizəni şəhərə tərəf uzat, çünki onu sənin əllərinə təslim etmişəm; və pusqu öz yerlərindən tez qalxacaq. Və Yeşua əlindəki nizəni şəhərə tərəf uzatdı; və pusqudakılar öz yerlərindən sürətlə qalxdılar; və o, əlini uzatdığı zaman onlar çıxdılar və şəhərə girdilər və onu ələ keçirdilər; və tələsərək şəhəri odla yandırdılar. Və Ay sakinləri arxalarına baxdıqda, şəhərdən göyə qalxan tüstü gördülər və artıq nə buraya, nə də ora qaçacaq yerləri qalmadı. Yeşua və bütün İsrail gördülər ki, pusqu şəhəri ələ keçirdi və şəhərin tüstüsü göyə qalxdı; və dönüb Ay şəhərinin adamlarını vurdular. Və bunlar şəhərdən çıxıb görüşə getdilər və ordugahın arasında boşaldılar, bunlar buradan və bunlar buradan, və onları elə vurdular ki, onlardan nə xilas olmuş, nə də qaçmış qalmadı. Və Ay padşahını diri tutdular və

onu Yeşuaya gətirdilər. İsrail oğulları Ayda, düzənliklərdə və enişin üzərindəki dağda olanların hamısını öldürməyi dayandırdıqdan sonra, onları oradan sona qədər təqib etdilər, Yeşua Aya qayıtdı və onu qılıncın ağzı ilə vurdu. Və o gün düşənlər kişidən qadına qədər on iki min nəfər oldu - Ayın bütün sakinləri. İsrail oğulları şəhərdəki bütün qənimətləri özləri üçün talan etdilər, Rəbbin əmrinə görə, Rəbbin Yeşuaya əmr etdiyi üsulla. Və Yeşua şəhəri odda yandırdı və onu bu günə qədər əbədi yaşayışsız bir təpəyə çevirdi. Və Ay padşahını ikiqat ağac üzərində asdı, və o, axşama qədər ağac üzərində idi, və günəş batarkən Yeşua əmr etdi və onun bədənini ağacdan endirdilər, və onu çuxura atdılar, və onun üzərinə daş yığını qoydular bu günə qədər.

9

Və necə ki Amorluların padşahları eşitdilər - İordanın o tərəfində olanlar, dağlıq yerdə olanlar, və düzənlikdə olanlar, və böyük dənizin bütün sahilində olanlar, və Anti-Livana tərəf olanlar, və Xetlilər, və Kənanlılar, və Perizlilər, və Hivlilər, və Amorlular, və Gerqaşlılar, və Yevuslular - hamısı birlikdə bir yerə toplandılar ki, Yeşuya və İsrailə qarşı müharibə etsinlər. Və Gibeonda yaşayanlar Rəbbin Yerixoya və Aya etdiyi hər şeyi eşitdilər. Və onlar da özləri hiyləgərlik ilə hərəkət etdilər və gəlib özlərini ərzaqla təmin etdilər və hazırlaşdılar və köhnə çuvallar götürüb çiyinlərinin üzərinə qoydular və köhnə və cırılmış, bağlanmış şərab tuluqları və onların ayaqqabılarının boş

hissələri və onların köhnə və yamalı sandalları ayaqlarında və onların köhnə paltarları üstlərində və onların ərzaq çörəyi quru və kiflənmiş və yeyilmiş idi. Onlar İsrailin Qilqal düşərgəsinə, Yeşuanın yanına gəldilər və Yeşuaya və İsrailə dedilər: Biz uzaq yerdən gəlmişik, indi bizimlə əhd bağlayın. Və İsrail oğulları Xivliyə dedilər: Bəlkə sən bizim aramızda yaşayırsan, bəs necə sənինlə əhd bağlayaq? Və onlar Yeşuaya dedilər: Biz sənin qullarınıq. Yeşua onlara dedi: Siz haradansınız və haradan gəlmisiniz? Və dedilər: Sənin qulların çox uzaq yerdən gəliblər, Rəbb sənin Allahının adı ilə; çünki biz onun adını eşitmişik və onun Misirdə nə etdiyini, və İordan çayının o biri tərəfində olan Emorilər padşahlarına - Emorilər padşahı Sixona və Aştarotda və Edreydə yaşayan Başan padşahı Oqa - nə etdiyini eşitmişik. Və eşidib bizim ağsaqqallarımız və bizim torpağımızda yaşayanların hamısı bizə dedilər ki, özünüzə yol üçün azuqə götürün və onlarla görüşə gedin və onlara deyin ki, biz sənin qullarınıq və indi bizimlə əhd bağlayın. Bu çörəkləri isti halda tədarük etdik o gün ki, sizə tərəf gəlmək üçün yola çıxdıq, indi isə qurudular və kif tutublar. Və bu şərab tuluqlarını biz yeni doldurduq, və bunlar partladı, və paltarlarımız və çarıqlarımız çox uzun yoldan çox köhnəldi. Və hökmdarlar onların ərzağını götürdülər, və Rəbdən soruşmadılar. Və Yeşua onlarla sülh etdi, və onları saxlamaq üçün onlarla əhd bağladılar; və yığıncağın hökmdarları onlara and içdilər. Və üç gün sonra onlarla əhd bağladıqdan sonra eşitdilər ki, onlar yaxındadırlar və onların arasında yaşayırlar. Və İsrail oğulları ayrıldılar və onların şəhərlərinə gəldilər; onların şəhərləri isə Gibeon, Kefira, Beerot və Yarim şəhərləri idi. Və İsrail oğulları onlarla döyüşmədilər,

çünki bütün başçılar onlara İsrailin Allahı Rəbb haqqında and içmişdilər; və bütün camaat başçılara qarşı giley etdi. Və başçılar bütün yığıncağa dedilər: biz onlara İsrailin Allahı Rəbb haqqı üçün and içmişik və indi biz onlara toxuna bilməyəcəyik. Bunu edəcəyik, onları diri tutacağıq və onları qoruyacağıq; və bizim əleyhimizə qəzəb olmayacaq o and üçün ki, biz onlara içmişik. Onlar yaşayacaqlar və bütün cəmiyyət üçün odun kəsənlər və su daşıyanlar olacaqlar, necə ki hökmdarlar onlara demişdilər. Və Yeşua onları bir yerə çağırdı və onlara dedi: Niyə məni aldatdınız, deyərək ki, biz səndən çox uzaqdayıq, amma siz bizdə yaşayanların qonşularısınız? Və indi siz lənətlənmişsiniz, sizdən qul əskik olmayacaq, nə odun kəsən, nə də su daşıyan mənə və mənim Tanrıma. Və onlar Yeşuaya cavab verdilər, deyərək: Bizə bildirildi ki, Rəbb sənin Allahın öz qulu Musaya əmr etdi ki, bu torpağı sizə versin və bizi və onun üzərində yaşayan bütün sakinləri sizin qarşınızdan tamamilə məhv etsin; və biz sizin qarşınızda canlarımız üçün çox qorxduq və bu işi etdik. Və indi budur, biz sizə tabeyik; sizə necə xoş gəlirsə və sizə necə görünürsə, bizə elə edin. Və onlara belə etdilər və Yeşua o gün onları İsrail oğullarının əllərindən xilas etdi və onları öldürmədilər. Və Yeşua onları o gün bütün icmaya və Allahın qurbangahına odun kəsənlər və su daşıyanlar təyin etdi, bu səbəbdən Giveonda yaşayanlar bu günə qədər allahın qurbangahının odun kəsənləri və su daşıyanları oldular, və Rəbbin seçəcəyi yerə.

10

Yerusəlim padşahı Adoni-Bezek eşitdi ki, Yeşua Ay şəhərini aldı və onu tamamilə məhv etdi, hansı tərzdə onlar Yerixonu və onun padşahını etdilər, beləcə onlar Ay şəhərini və onun padşahını da etdilər, və ki Giveonda yaşayanlar Yeşuaya və İsrailə tərəf keçdilər, və onlar onlardan çox qorxdular; çünki o bilirdi ki, Giveon böyük şəhərdir, sanki paytaxt şəhərlərdən biri kimi, və onun bütün kişiləri güclüdür. Və Yerusəlim padşahı Adoni-Bezek göndərdi Xevron padşahı Elama, və Yerimut padşahı Pidona, və Lakiş padşahı Yeftaya və Adullam padşahı Dabeinə, deyərək: gəlin, yanıma qalxın və mənə kömək edin, və Giveona qarşı döyüşək; çünki onlar Yeşuaya və İsrail oğullarına tərəf keçdilər. Və Yevusluların beş şahı yuxarı getdi: Yerusəlim şahı, Xevron şahı, Yarmut şahı, Lakiş şahı və Adullam şahı, onların özləri və bütün xalqları. Və onlar Giveonun ətrafında düşərgə saldılar və onu mühasirə etdilər. Və Giveonda yaşayanlar Yeşuaya, İsrailin Gilqaldakı düşərgəsinə xəbər göndərdilər və dedilər: Əllərini qullarından çəkmə, tez bizə gəl, bizə kömək et və bizi xilas et, çünki Emorluların dağlıq bölgədə yaşayan bütün padşahları bizə qarşı toplanıblar. Və Yeşua Qilqaldan yuxarı getdi, özü və onunla bütün döyüşçü xalq, qüvvədə qadir olan hər kəs. Və Rəbb Yeşuaya dedi: Onlardan qorxma, çünki onları sənin əllərinə vermişəm, onlardan heç biri sizin qarşınızda qalmayacaq. Və Yeşua qəfildən onların üzərinə gəldi, çünki bütün gecəni Gilqaldan yol gedərək gəlmişdi. Və Rəbb İsrail oğullarının üzündən onları çaşdırdı və Rəbb onları Qabeonda böyük əzmə ilə əzdi, və onları Bet-Horonun qalxma yolu ilə təqib etdilər, və onları Azeqaya qədər və Maqedaya qədər kəsdilər. Onlar İsrail oğlanlarının üzündən Horonimin

enişində qaçarkən, Rəbb onların üzərinə göydən Azeqaya qədər dolu daşları atdı və dolu daşları vasitəsilə ölənlər İsrail oğlanlarının müharibədə qılıncla öldürdüklərindən daha çox oldular. O zaman Yeşua Rəbbə danışdı, o gün ki Tanrı Emorluları İsrailin əlinə verdi, nə vaxt onları Giveonda əzdi və onlar İsrail oğullarının üzündən əzildilər, və Yeşua dedi: Günəş Giveon üzərində dayansın və ay Ayalon dərəsi üzərində. Və günəş dayandı və ay yerində qaldı, Tanrı onların düşmənlərini məğlub edənə qədər, və günəş göyün ortasında dayandı, bir günün sonuna qədər qərbə doğru irəliləmədi. Və belə bir gün nə əvvəl olmuşdu, nə də sonra, elə ki Tanrı insanın səsini eşitsin, çünki Rəbb İsraillə birlikdə döyüşdü. Və bu beş padşah qaçdı və Makkedahda olan mağaraya gizləndi. Və Yeşuaya bildirildi ki, beş padşah Makkedadakı mağarada gizlənmiş halda tapılıb. Və Yeşua dedi: mağaranın ağzının üzərinə daşlar yuvarladın və onları keşik çəkmək üçün adamlar təyin edin. Siz isə dayanmayın, düşmənlərinizin arxasınca təqib edərək onların arxa qoşununu tutun və onları öz şəhərlərinə daxil olmağa qoymayın, çünki Rəbb Allahımız onları bizim əllərimizə təslim etdi. Və belə oldu ki, Yeşua və bütün İsrail oğulları onları çox böyük qırğınla sonuna qədər qırdıqdan sonra dayandılar və sağ qalanlar möhkəmləndirilmiş şəhərlərə sığındılar. Və bütün xalq Maqqedaya, Yeşuanın yanına sağ-salamat qayıtdı və İsrail oğullarından heç biri öz dili ilə hürüşmədi. Və Yeşua dedi: Mağaranı açın və bu beş padşahı mağaradan çıxarın. Və onlar beş padşahı mağaradan çıxartdılar: Yerusəlim padşahını, Xevron padşahını, Yerimut padşahını, Lakiş padşahını və Odollam padşahını. Və onları Yeşuanın yanına çıxartdıqdan

sonra, Yeşua bütün İsraili, müharibəyə başlayanları və ona müşayiət edənləri çağırdı və onlara dedi: İrəli gedin və ayaqlarınızı onların boyunları üzərinə qoyun. Və yaxınlaşıb ayaqlarını onların boyunları üzərinə qoydular. Və Yeşua onlara dedi: onlardan qorxmayın, qorxmayın, cəsarətli və güclü olun, çünki Rəbb sizin vuruşduğunuz bütün düşmənlərinizə belə edəcək. Və Yeşua onları öldürdü və onları beş ağac üzərində asdı, və onlar axşama qədər ağaclar üzərində asılı idilər. Və günəş qərb tərəfə meyl edəndə Yeşua əmr etdi və onları ağaclardan endirdilər, və onları mağaraya atdılar, ora ki onlar qaçmışdılar, və mağaranın üzərinə daşlar yuvarladılar bu günə qədər. Və o gün Makkedahı aldılar və onu qılıncdan keçirdilər, və orada olan hər nəfəs alanı tamamilə məhv etdilər, və orada heç kim xilas olunmuş və ya qaçmış qalmadı, və Makkedah padşahına elə etdilər ki, Yerixo padşahına etdikləri kimi. Və Yeşua və bütün İsrail onunla birlikdə Makedadan Lebnaya getdi və Lebnanı mühasirə etdi. Və Rəbb onu İsrailin əllərinə təslim etdi, və onlar onu aldılar, və onun padşahını, və onu qılıncın ağzı ilə qətl etdilər, və orada nəfəs alan hər şeyi, və orada xilas olunmuş və qaçmış heç kim qalmadı, və onun padşahına etdilər, hansı üsulla Yerixonun padşahına etdilər. Və Yeşua və bütün İsrail onunla birlikdə Lebnadan Lakişə getdi və onu mühasirə etdi və onu mühasirə edirdi. Və Rəbb Lakişi İsrailin əllərinə təslim etdi. Və onu ikinci gündə aldılar və onu qılıncın ağzı ilə öldürdülər və onu tamamilə məhv etdilər, elə Livnaya etdikləri kimi. O zaman Gazer padşahı Elam Lakişə kömək etməyə getdi və Yeşua onu qılıncla vurdu, eləcə də onun xalqını elə vurdu ki, onlardan nə sağ qalan, nə də qaçıb qurtulan qalmadı. Və Yeşua

və bütün İsrail onunla birlikdə Lakişdən Odollama getdi, onu mühasirə etdi və onu mühasirə etdi. Və Rəbb onu İsrailin əlinə təslim etdi, və o gün onu aldılar, və onu qılıncın ağzı ilə qətl etdilər, və orada nəfəs alan hər şeyi məhv etdilər, eynilə Lakişə etdikləri kimi. Və Yeşua və bütün İsrail onunla birlikdə Xevrona getdi və onu mühasirəyə aldı. Və onu qılıncdan keçirdi, və orada olan bütün nəfəs alanları vurdu, heç kim sağ qalmadı, Odollamla etdikləri kimi, onu və oradakı hər şeyi tamamilə məhv etdilər. Və Yeşua və bütün İsrail Debirə geri döndü və onu mühasirə edərək onu və onun padşahını və onun kəndlərini aldılar və onu qılıncın ağzı ilə vurdular və onu və orada nəfəs alan hər şeyi tamamilə məhv etdilər və orada heç kimi sağ qoymadılar; hansı tərzdə Xevrona və onun padşahına etdilər, eləcə də Debirə və onun padşahına etdilər. Və Yeşua vurdu bütün dağlıq torpağı, və Negevi, və düzənliyi, və Aşdodu, və onun şahlarını; onlardan sağ qalan birini qoymadılar; və bütün həyat nəfəs alan şeyi tamamilə məhv etdi, hansı tərzdə Rəbb, İsrailin Allahı əmr etmişdi, Kadeş-Barneadan Qəzzəyə qədər, bütün Qoşeni Giveona qədər. Və Yeşua onların bütün padşahlarını və onların torpaqlarını birdəfəyə vurdu, çünki İsrailin Allahı Rəbb İsraillə birlikdə döyüşdü.

11

Xatsor padşahı Yabis eşitdiyi kimi, Maron padşahı Yovava göndərdi, və Şimron padşahına, və Akşaf padşahına, və böyük Sidonun yanında olan padşahlara, dağlıq bölgəyə və Kinerotun

qarşısında Aravaya, və düzənliyə, və Fenaddora, və şərqdən sahil Kənanlılara, və sahil Emorlulara, və Xetlilərə, və Perizlilərə, və dağda olan Yevuslulara, və Xivlilərə, və Xermon altında Massima torpağına. Və onlar və onların padşahları birlikdə çıxdılar, çoxluqca dəniz qumu kimi, və atlar və döyüş arabaları çox idi. Və bütün padşahlar bir yerə toplaşdılar və gəldilər, və Maron suyunun yanında düşərgə saldılar ki, İsraillə döyüşsünlər. Və Rəbb Yeşuaya dedi: Onların üzündən qorxma, çünki sabah bu saatda mən onları İsrailin qarşısında məğlub edilmiş halda təslim edirəm, onların atlarını şaqqalayacaqsan və onların döyüş arabalarını odda yandıracaqsan. Yeşua və bütün döyüşçü xalq qəfildən Maron suları yanına gəldi və dağlıq yerdə onların üstünə hücum etdi. Və Rəbb onları İsrailə tabe etdi, və onları qırıb böyük Sidona qədər, Maserona qədər və şərqdə Massox düzənliklərinə qədər təqib etdilər, və onları elə qırdılar ki, onlardan heç bir sağ qalan olmadı. Və Yeşua onlara Rəbbin ona əmr etdiyi kimi etdi: onların atlarını şəllədi və onların döyüş arabalarını odla yandırdı. Və Yeşua o vaxt geri döndü və Xasoru tutdu, və onun padşahını da tutdu, Xasor isə əvvəllər bütün bu krallıqlara hökmranlıq edirdi. Və onlar orada qılıncla nəfəs alan hər şeyi öldürdülər və hamısını məhv etdilər, və orada nəfəs alan heç nə qalmadı, və Hazoru odda yandırdılar. Və Yeşua krallıqların bütün şəhərlərini və onların padşahlarını aldı və onları qılıncın ağzı ilə öldürdü və onları tamamilə məhv etdi, Rəbbin qulu Musanın əmr etdiyi üsulla. Amma bütün möhkəmləndirilmiş şəhərləri İsrail yandırmadı, yalnız Xasoru tək İsrail yandırdı, və onun bütün qənimətlərini İsrail oğulları özləri üçün talan etdilər; amma onların hamısını qılıncın ağzı ilə

tamamilə məhv etdilər, onları məhv edənə qədər; onlardan heç bir nəfəs alan şey qoymadılar. Rəbb Öz qulu Musaya necə əmr etdisə, Musa da eyni şəkildə Yeşuaya əmr etdi, və Yeşua belə etdi, Musanın ona əmr etdiyi hər şeydən heç birini pozamadı. Və Yeşua bütün dağlıq torpağı aldı, və bütün Negev torpağını, və bütün Qoşen torpağını, və düzənliyi, və qərbə tərəfi, və İsrail dağını, və Xalak dağından dağa tərəf alçaq yerləri, və Seirə qalxanı, və Baal-Qada qədər, və Xermon dağının altında Livan düzənliklərini; və onların bütün padşahlarını tutdu, və öldürdü, və qırdı. Və Yeşua bu krallara qarşı uzun müddət müharibə etdi. Və elə bir şəhər yox idi ki, İsrail almadı, hamısını müharibədə aldılar. Çünki Rəbbin vasitəsilə onların ürəyini gücləndirmək oldu ki, İsrailə qarşı müharibəyə çıxsınlar, məhv edilsinlər deyə, onlara mərhəmət göstərilməsin deyə, lakin məhv edilsinlər deyə, Rəbbin Musaya dediyi kimi. Və Yeşua o vaxt gəldi və Anakimləri dağlıq yerdən, Xevrondan, Davirdan, Anavotdan və bütün Yəhudadan onların şəhərləri ilə birlikdə məhv etdi, və Yeşua onları tamamilə məhv etdi. Enakim nəslindən İsrail oğullarından heç biri qalmadı, ancaq Qəzada, Qatda və Aşdodda qaldı. Və Yeşua bütün torpağı aldı, necə ki Rəbb Musaya əmr etmişdi, və Yeşua onları İsrailə irs olaraq onların qəbilələrinə görə bölgü ilə verdi, və torpaq müharibədən dayandı.

12

Və bunlar yer üzünün padşahlarıdır ki, İsrail oğulları onları öldürdülər və İordan çayının o tayında, günəşin şərqindən,

Arnon dərəsindən Hermon dağına qədər onların torpaqlarını miras aldılar, və bütün Araba torpağını şərqdən. Amorluların kralı Sihon Heşbonda yaşayırdı və Arnon çayından - ki, dərənin ortasındadır - və Gileadın yarısından Jabbok çayına qədər, Ammon oğullarının sərhədinə qədər hökmranlıq edirdi. Və Arav Xineret dənizinə qədər şərqdə, və Arav dənizinə, şərqdən duz dənizi, Aseymota doğru yol, Taymandan Asedot Fasqanın ətəyində. Və Başan padşahı Oq nəhənglərdən qalmışdı, Aştarot və Edreydə yaşayırdı, Hermon dağından və Salxadan hökmdar idi, və bütün Başanı Gerqesilər sərhədlərinə qədər, və Maxini, və Gileadın yarısını Heşbon padşahı Sihonun sərhədlərinə qədər idarə edirdi. Musa, Rəbbin qulu və İsrail oğulları onları məğlub etdilər və Musa onu miras olaraq Ruvənə, Qada və Menaşşe qəbiləsinin yarısına verdi. Və bunlar Amorluların padşahları idi ki, Yeşua və İsrail oğulları öldürdülər İordanın o tərəfində, Livanın düzənliyində Baal-Qad yanında dənizdən, və Seirə qalxan Xalak dağına qədər; və Yeşua onu İsrail qəbilələrinə onların püşkünə görə miras olaraq verdi, dağda, və düzənlikdə, və Aravada, və Aşdotda, və səhrada, və Negevdə; Xetliləri, və Amorluları, və Kənanlıları, və Perizliləri, və Xivliləri, və Yevusluları. Yerixo kralı, və Betelin yaxınında olan Qay kralı, Yerusəlim kralı, Xevron kralı, Yerimut kralı, Lakiş kralı, Elam kralı, Gezer kralı, Devir kralı, Qader kralı, Horma kralı, Ader kralı, Levna kralı, Odollam kralı, Elat kralı, Tafut kralı, Ofer kralı, Arok Ofek kralı, Asom kralı, Şimron kralı, Madon kralı, Azif kralı, Kadeş kralı, Zaxak kralı, Maredot kralı, Karmel Yekom kralı, Fenneador Odollam kralı, Qalileyalı Qay kralı, Tirsa kralı; bütün bunlar iyirmi doqquz kraldır.

13

Və Yeşua qoca idi, günləri irəli getmişdi, və Rəbb Yeşuaya dedi: sən günlərdə irəli getmisən və miras üçün çox torpaq qalmışdır. Və bu torpaq tərk edilmiş qalıb: Filiştlilərin, Geşurilərin və Kənanlıların sərhədləri, Misirin qarşısındakı yaşayış olmayan yerdən Akkaron sərhədlərinə qədər, Kənanlıların solundan, Filiştlilərin beş satrapiyasına sayılır: Qəzzəliyə, Aşdodluya, Aşkelonluya, Qatlıya, Akkaronluya və Avviyə, Temandan və bütün Kənan torpağından Qəzzənin qarşısında, və Sidonlular Afekə qədər, Emorluların sərhədlərinə qədər, və Filiştlilərin bütün Qaliad torpağı, və bütün Livan günəş doğuşundan, Qilqaldan Xermon dağının altından Xamat girişinə qədər, Livandan Maseret-Memfomaimə qədər dağlıq ərazidə yaşayan hər kəs. Bütün Sidonluları mən İsrailin üzündən tamamilə məhv edəcəyəm; amma onu püşklə İsrailə pay ver, necə ki sənə əmr etmişdim. Və indi bu torpağı miras olaraq doqquz tayfaya və Mənəşşe tayfasının yarısına bölüşdür. İordandan böyük dənizə qədər, günəşin batmasına görə, onu verəcəksən; böyük dəniz sərhəd olacaq. İki tayfaya və Mənəssə tayfasının yarısına, Ruvenə və Qada Musa İordan çayının o biri tərəfində verdi; günəşin şərqinə görə ona Rəbbin qulu Musa Aroerdən verdi, hansı ki Arnon selinin kənarındadır, və şəhəri ki dərənin ortasındadır, və bütün Misoru Medevadan; Bütün şəhərləri Sixonun, Emorluların padşahının, hansı ki Xeşbonda padşahlıq etdi, Ammon oğullarının sərhədlərinə qədər; Və Gileadı, və Qeşurun sərhədlərini, və Maakatlıları, bütün Xermon dağını və

bütün Başanı Salka qədər; Bütün padşahlığı Oqun Başanda, hansı ki Aştarotda və Edreydə padşahlıq etdi; bu nəhənglərdən qalmışdı və Musa onu vurdu və tamamilə məhv etdi. Və İsrail oğulları Geşiriləri, Maxatiləri və Kənaniləri tamamilə məhv etmədilər, və Geşiri kralı və Maxatilər İsrail oğulları arasında bu günə qədər yaşadılar. Ancaq Levi qəbiləsinə miras verilmədi, İsrailin Allahı Rəbb, bu onların mirasıdır, Rəbbin onlara dediyi kimi, və bu bölgüdür ki, Musa İsrail oğullarına Moabın Arabot düzənliyində, İordanın o tərəfində, Yerixoya görə bölüşdürdü. Və Musa Ruben qəbiləsinə onların tayfalarına görə verdi. Və onların sərhədləri Aroerdən başladı, hansı ki Arnon dərəsinin qarşısındadır, və Arnon dərəsindəki şəhər, və bütün Misor Heşbona qədər, və Misordakı bütün şəhərlər, və Divon, və Bamot-Baal, və Meelbotun evi, və Başan, və Bakedmot, və Mayfaad, və Karitaim, və Sebama, və Serada, və Enab dağındakı Sion, və Bet-Peor, və Asedot-Pisqa, və Bet-Yeşimot, və Misorun bütün şəhərləri, və Emorluların padşahı Sihonun bütün padşahlığı, hansını Musa vurdu onu və Midyanın başçılarını, və Evini, və Rekemi, və Suru, və Huru, və Rebanı, Sionun hökmdarı qənimət başçısını, və Sionda yaşayanları. Və Beorun oğlu falçı Balamı döyüşdə öldürdülər. Rubenin sərhədləri oldu, İordan sərhəd idi, bu Ruben oğullarının qəbilələrinə görə miras idi, onların şəhərləri və onların təsərrüfatları. Musa isə Qadın oğullarına onların tayfalarına görə verdi. Və onların sərhədləri Yazer, Gileadın bütün şəhərləri və Ammon oğullarının torpağının yarısı Arabaya qədər oldu, hansı ki Aradın qarşısındadır. Və Heşbondan Arabota qədər Mispaya görə, və Botanim, və Maan Dibonun sərhədlərinə qədər, və Enadom və

Otarqay və Beyt-Haram və Sukkot və Şafan və Heşbon padşahı Sihonun qalan krallığı; və İordan Kineret dənizinin hissəsinə qədər sərhəd olacaq İordanın o tərəfində şərqdən. Bu, Qad oğullarının tayfalarına və şəhərlərinə görə miras payı idi; onlar tayfalarına görə düşmənlərinin qarşısında boyunlarını geri çevirəcəklər, çünki onların şəhərləri və kənd təsərrüfatları tayfalarına görə paylandı. Və Musa Mənəssə qəbiləsinin yarısına onların tayfalarına görə verdi. Və onların sərhədləri Maandan başladı, və bütün Başan krallığı, və Başan kralı Oqun bütün krallığı, və Başanitdə olan Yairin bütün kəndləri, altmış şəhər. Və Gileadın yarısı, Aştarotda və Edreydə olan Başandakı Oq krallığının şəhərləri Manassə oğlu Makirin oğullarına və Manassə oğlu Makir oğullarının yarısına onların tayfalarına görə verildi. Bunlar kimlərdir ki, Musa onlara İordanın o tərəfində, Moabın Araboth düzənliyində, İordanın Yerixoya tərəfində, şərqdən miras verdi.

14

Və bunlar İsrail oğullarına Kənan torpağında miras paylayan kəslərdir ki, onlara kahin Eleazar, Nun oğlu Yeşua və İsrail oğullarının qəbilələrinin ata nəsilləri hökmdarları miras payladılar. Püşklərə görə miras aldılar, hansı üsulla Rəbb Yeşuanın əli ilə əmr etdi doqquz tayfaya və İordanın o tayındakı yarım tayfaya. Və Levililərə onların arasında irs vermədi, çünki Yusifin oğulları iki qəbilə idi, Menaşşe və Efrayim; və Levililərə torpaqda pay verilmədi, ancaq yaşamaq üçün şəhərlər və

heyvanları üçün ayrılmış otlaqlar və onların mal-qaraları. Rəbb Musaya necə əmr etdisə, İsrail oğulları elə də etdilər və torpağı böldülər. Və Yəhudanın oğulları Qilqalda Yeşuaya yaxınlaşdılar və Kenazlı Yefunnenin oğlu Kalev ona dedi: Sən bilirsən o sözü ki, Rəbb Allahın adamı Musaya Qadeş Barneada mənim və sənin haqqında danışdı. Çünki qırx yaşım var idi o zaman ki, Allahın qulu Musa məni Kadeş-Barneadan torpağa casusluq etməyə göndərdi; və mən ona onun ağlına uyğun cavab verdim. Mənimlə birlikdə yuxarı getmiş qardaşlarım xalqın ürəyini dəyişdirdilər, mən isə Rəbbim Allahıma tabe olmağa tam qərarlı oldum. Və Musa o gündə and içdi, deyərək: torpaq ki, sən onun üzərinə addımladın, sənə irs olaraq veriləcək və sənin övladlarına əbədi olaraq, çünki sən Rəbbimiz Allahın ardınca getməyə sadiq oldun. Və indi Rəbb məni qorudu necə demişdi; bu qırx beşinci ildir Rəbb bu sözü Musaya dediyindən; və İsrail səhrada getdi; və indi budur, mən bu gün səksən beş yaşındayam; Hələ mən bu gün güclüyəm, sanki Musa məni göndərdiyi vaxt kimi, eləcə güclüyəm indi müharibəyə çıxmağa və girməyə. Və indi səndən bu dağı istəyirəm, Rəbbin o gün dediyi kimi, çünki sən bu sözü o gün eşitmisən; indi isə orada Enakimlər var, möhkəmləndirilmiş və böyük şəhərlər var, əgər Rəbb mənimlə olsa, Rəbbin mənə dediyi kimi onları məhv edəcəyəm. Və Yeşua onu mübariklədi və Xevronu Kenaz oğlu Yefunnenin oğlu Kalevə irs olaraq verdi. Buna görə Xevron bu günə qədər Kenazlı Yefunnenin oğlu Kalevə miras olaraq verildi, çünki o, İsrailin Allahı Rəbbin əmrinə tabe oldu. Hebronun adı əvvəllər Argob şəhəri idi, bu, Anakimlərin baş şəhəri idi və ölkə müharibədən əl çəkdi.

15

Və Yəhuda qəbiləsinin sərhədləri onların tayfalarına görə Idumea sərhədlərindən, Sin səhrasından Kadeşə qədər cənuba doğru oldu. Və onların sərhədləri cənubdan duzlu dənizin bir hissəsinə qədər, cənuba tərəf uzanan silsilədən başladı. Və o, Akrabbimin yoxuşunun qarşısından keçir, və Senanı dolanır, və cənubdan Kadeş Barneaya qalxır, və Asorondan çıxır, və Saradaya qalxır, və Kadeşin qərbindən çıxır, və Selmonana çıxır, və Misir dərəsinə qədər uzanır, və onun sərhədlərinin sonu dənizə olacaq; bu, onların cənubdan sərhədləridir. Və şərqdən sərhədlər bütün duzlu dəniz İordan çayına qədər. Və onların sərhədləri şimaldan, dəniz kənarındakı təpədən və İordanın hissəsindən idi. Sərhəd Bet-Haqlaaya qalxır və şimaldan Bet-Arabaya keçir, və sərhəd Ruvenin oğlu Bohanın daşına qalxır. Və sərhəd Akor dərəsinin dördüncü hissəsinə qalxır və Qilqala enir, o, Adummimin yoxuşunun qarşısındadır, o, dərənin cənubundadır və Günəş bulağının suyuna uzanır və onun çıxışı Roqel bulağı olacaq. Və sərhəd Hinnom dərəsinə qalxır, Yevusun cənubdan arxasına, bu Yerusəlimdir və sərhəd dağın zirvəsinə uzanır, o, Hinnom dərəsinin üzünə görə dənizə tərəfdir, o, Refaim torpağının hissəsindən şimaldadır. Və sərhəd dağın zirvəsindən Naftoh su bulağına uzanır və Efron dağına uzanır və sərhəd Baala aparacaq, bu Yarim şəhəridir. Və sərhəd Baaldan dənizə doğru dönəcək, və Assar dağına keçəcək Iarin şəhərinin arxasına şimaldan; bu Xaslondur; və günəş şəhərinə enəcək, və cənuba keçəcək. Və sərhəd Ekronun arxasından

şimala uzanacaq, və sərhədlər Sukkota uzanacaq, və sərhədlər cənuba keçəcək, və Livnaya uzanacaq, və sərhədlərin sonu dənizə olacaq. Və onların sərhədləri dənizdən, böyük dəniz sərhəd olacaq. Bunlar Yəhuda oğullarının sərhədləridir onların qəbilələrinə görə ətrafda. Və Allahın əmri ilə Yefunnenin oğlu Kalebə Yəhuda oğullarının ortasında pay verildi, və Yeşua ona Anakın ana şəhəri olan Arbok şəhərini verdi, bu Xevrondur. Və Yefunne oğlu Kaleb oradan Anaqın üç oğlunu - Şeşayı, Talmayi və Aximanı məhv etdi. Və Kaleb oradan Debirin sakinlərinin üzərinə getdi, amma Debirin adı əvvəllər Yazılar şəhəri idi. Və Kaleb dedi: Kim Yazılar şəhərini alıb ələ keçirib ona sahib olarsa, mən ona qızım Axsanı arvad olaraq verəcəyəm. Və onu Xalebin qardaşı Xenezin oğlu Qotoniel götürdü, və o, ona öz qızı Asxanı arvad olaraq verdi. Və belə oldu ki, o gedib çıxarkən ona məsləhət verdi və dedi: Atamdan tarla istəyəcəyəm. Və o, eşşəkdən qışqırdı, və Kaleb ona dedi: Sənə nə olub? Və ona dedi: Mənə xeyir-dua ver, çünki məni Negev torpağına vermisən, mənə Othniel ver. Və ona yuxarı Gonathlahı və aşağı Gonathlahı verdi. Bu, Yəhuda oğullarının qəbiləsinin mirasıdır. Onların şəhərləri Yəhuda oğullarının qəbiləsinə aid şəhərlər oldu, Edom sərhədlərində, səhrada: Baiseheel, Ara, Asor, İkam, Reqma, Aruel, Kadeş, Asorionain, Mainam, Balmainan və onların kəndləri; və Aseron şəhərləri, bu Asor, və Sen, və Salmaa, və Molada, və Seri, və Baifalat, və Xolaseola, və Beer-Şeva; və onların kəndləri və onların fermaları: Bala, və Bakok, və Asom, və Elboudad, və Betel, və Horma, və Ziklaq, və Maxarim, və Setennak, və Labos, və Sale, və Eromot - iyirmi doqquz şəhər və onların kəndləri. Düzənlikdə Aştaol, Zorah və Eştaol. Və Ramen,

və Tano, və İlutot, və Maiani, və İermut, və Odollam, və Membra, və Saoho, və İazeka, və Sakarim, və Qadera, və onun kənd evləri; on dörd şəhər və onların kəndləri. Senna və Adasan və Miqdalqad və Dalad və Mispa və İaxareel və Basedot və İdeadaleya və Xabra və Maxes və Maaxos və Geddor və Baqadiel və Noman və Maxedan: on altı şəhər və onların kəndləri; Lebna və İtak və Anox və İana və Nasib və Keilam və Akiezi və Kezib və Batesar və Elon: on şəhər və onların kəndləri; Eqron və onun kəndləri və onların fermaları, Eqrondan Gemnaya qədər; və bütün Aşdodun yaxınlığında olanlar; və onların kəndləri, Aşdod və onun kəndləri və onun fermaları; Qəzza və onun kəndləri və onun fermaları Misir sellinə qədər, və böyük dəniz sərhəd çəkir. Və dağlıq bölgədə Samir, və Yeter, və Soxa, və Renna, və Məktublar şəhəri, bu Dabir, və Anon, və Es, və Man, və Aisam, və Qoşom, və Xalu, və Xanna, və Gelom; on bir şəhər və onların kəndləri; Airem, və Remna, və Soma, və Yemain, və Baitaxu, və Fakua, və Euma, və Arbok şəhəri, bu Xevrondur, və Sorait; doqquz şəhər və onların fermaları; Maor, və Karmel, və Ozib, və İtan, və Yariel, və Arikam, və Zakanaim, və Gabaa, və Tamnata; doqquz şəhər və onların kəndləri; Ailua, və Bet-Sur, və Geddon, və Maqarot, və Baitanam, və Tekoum; altı şəhər və onların kəndləri; Kariathbaal, bu Yarim şəhəridir, və Sotheba; iki şəhər və onların fermaları; və Baddarqeis, və Tarabaam, və Ainon, və Aioxioza, və Naflazon, və Sadon şəhərləri, və Arkades; yeddi şəhər və onların kəndləri. Və Yevuslu Yerusəlimdə yaşayırdı, və Yəhuda oğulları onları məhv edə bilmədilər, və Yevuslular Yerusəlimdə bu günə qədər yaşadılar.

16

Və Yusif oğullarının sərhədləri İordan çayından, Yerixoya görə şərqdən başladı, və Yerixodan dağlıq səhraya, Betel Luzaya qalxacaq. Və Beytələ çıxacaq və Axatartinin sərhədlərindən keçəcək. Və dənizdən Aptalimin sərhədlərinə qədər keçəcək, aşağı Beytxoronun sərhədlərinə qədər, və onların çıxışı dənizə doğru olacaq. Və Yusifin oğulları Efrayim və Mənəsse miras aldılar. Və Efrayim oğullarının sərhədləri onların tayfalarına görə müəyyən oldu, və onların irs torpaqlarının sərhədləri şərqdən Atarotdan və Erokdan yuxarı Bet-Horona qədər və Qazaraya qədər idi. Və sərhədlər dənizə gələcək, İkasmona, Şimaldan İstidən; şərqə dönəcək Thenasaya və Sellesə, və şərqdən keçəcək İanokaya və Maxoya və Atarota və onların kəndlərinə; və Jerixoya gələcək və İordana çıxacaq. Və sərhədlər məzardan dənizə, Xelkanaya doğru gedəcək və onların çıxışı dənizə olacaq; bu, Efrayim qəbiləsinin tayfalarına görə mirasdır. Və Efrayim oğullarına ayrılmış şəhərlər Manaşşe oğullarının irsi arasında idi, bütün şəhərlər və onların kəndləri. Efrayim Gezerdə yaşayan Kənanliləri məhv etmədi və Kənanlı Efrayimdə bu günə qədər yaşadı, Misir padşahı Firon qalxana qədər. O, şəhəri aldı və onu odda yandırdı, Kənanliləri, Perizliləri və Gezerdə yaşayanları öldürdülər. Firon onu öz qızına cehiz olaraq verdi.

17

Və Mənəssə oğulları qəbiləsinin sərhədləri belə oldu, çünki bu, Yusifin ilk doğulmuşu idi: Gileadın atası, Mənəssənin ilk doğulmuşu Makir üçün - çünki o, döyüşçü kişi idi - Gilead və Başan torpaqları verildi. Manassənin qalan oğullarına onların tayfalarına görə pay verildi: İezinin oğullarına, Kelezin oğullarına, İezielin oğullarına, Suxemin oğullarına, Sumarimin oğullarına və Oferin oğullarına. Bunlar onların tayfalarına görə kişilər idi. Və Opherin oğlu Salpaadın oğulları yox idi, ancaq qızları var idi, və Salpaadın qızlarının adları bunlar idi: Maala, Noua, Egla, Melxa və Thersa. Və onlar kahin Eleazarın qarşısında, Yeşuanın qarşısında və hökmdarların qarşısında dayandılar və dedilər: Tanrı Musanın əli vasitəsilə bizə qardaşlarımızın arasında miras verməyi əmr etdi. Və Rəbbin əmri ilə onlara atalarının qardaşları arasında püşk verildi. Və onların payı Anassadan düşdü, və Labek düzənliyi Gilead torpağından, hansı ki İordan çayının o biri tərəfindədir. Çünki Mənəssənin oğullarının qızları öz qardaşlarının arasında irs aldılar. Amma Gilead torpağı Mənəssənin qalan oğullarına verildi. Və Manasseh oğullarının sərhədləri Delehanath oldu, hansı ki Anath oğullarının qarşısındadır, və Jamin və Jassib üzərinə sərhədlərə doğru gedir, Taphthoth bulağına qədər. Manasseh üçün olacaq və Tafet Manasseyin sərhədlərində Efrayimin oğullarına məxsus olacaq. Və sərhəd Karana dərəsinə enəcək, cənuba doğru Yariel dərəsinə görə; pistə ağacı Efrayimin Menaşşe şəhəri arasında; və Menaşşenin sərhədi şimala doğru selə; və onun çıxışı dəniz olacaq cənubdan Efrayimə, və şimalda Menaşşeyə; və dəniz onlar üçün sərhəd olacaq; və şimalda Aşerlə birləşəcəklər, və şərqdən Issakarla. Və Manasseyin

İssakarda və Aşerdə Baitan və onların kəndləri olacaq, və Dorun sakinləri və onun kəndləri, və Megiddonun sakinləri və onun kəndləri, və Mafetanın üçdə biri və onun kəndləri. Və Mənəssə oğulları bu şəhərləri məhv edə bilmədilər və Kənanlı bu torpaqlarda yaşamağa başladı. Və belə oldu ki, İsrail oğulları güclənəndə Kənanlıları özlərinə tabe etdilər, lakin onları tamamilə məhv etmədilər. Yusifin oğulları Yeşuaya etiraz edib dedilər: Niyə bizə bir pay və bir ölçülmüş hissə miras verdin? Mən isə çoxlu xalqam və Allah mənə xeyir-dua verib. Və Yeşua onlara dedi: Əgər sən çox xalqsan, meşəyə qalx və özün üçün yer təmizlə, əgər Efrayim dağı səni darlayırsa. Və dedilər: Efrayim dağı bizə xoş gəlmir, çünki seçilmiş atlar və dəmir silahlar Bet-Şeanda və onun kəndlərində, İzreel vadisində yaşayan Kənanlılardadır. Və Yeşua Yusifin oğullarına dedi: əgər sən çox xalqsan və böyük qüvvən varsa, sənə bir irs olmayacaq; çünki meşə sənin olacaq, o meşədir və sən onu təmizləyəcəksən, və o sənin olacaq; və Kənanlını məhv edəndə, çünki onun seçilmiş atı var, sən ondan üstünsən.

18

Və İsrail oğullarının bütün yığıncağı Şiloda toplandı və orada Şəhadət çadırını qurdular, və ölkə onlar tərəfindən ram edildi. Və İsrail oğullarından miras almayan yeddi tayfə qaldı. Və Yeşua İsrail oğullarına dedi: Nə vaxta qədər Rəbbimiz Allahın bizə verdiyi torpağı miras almaqda yorulacaqsınız? Öz aranızdan hər qəbilədən üç nəfər kişi verin, və onlar qalxıb torpaqdan

keçsinlər, və onu mənim qarşımda təsvir etsinlər, necə ki onu bölmək lazım olacaq. Və onlar ona tərəf keçdilər və o, onlara yeddi hissə böldü. Yəhuda onlar üçün cənubdan sərhəd olacaq və Yusifin oğulları onlar üçün şimaldan olacaqlar. Siz isə torpağı yeddi hissəyə bölün və burada mənə gətirin, mən də Rəbbimiz Allahın önündə sizə püşk çəkəcəyəm. Çünki Levinin oğullarının sizin aranızda payı yoxdur; çünki Rəbbin kahinliyi onun payıdır; və Qad və Ruven və Menaşşe qəbiləsinin yarısı onların irsini İordan çayının o tərəfində şərqdə aldılar, hansını onlara Rəbbin qulu Musa verdi. Və kişilər qalxıb getdilər, və Yeşua torpağı ölçməyə gedən kişilərə əmr etdi, deyərək: Gedin və torpağı ölçün, və mənim yanıma gəlin, və burada Şiloda Rəbbin önündə sizə püşk çəkəcəyəm. Və onlar getdilər, torpağı keçdilər, onu gördülər və onu şəhərlərə görə yeddi hissəyə bölərək kitaba yazdılar və Yeşuaya gətirdilər. Və Yeşua onlara Şiloda Rəbbin qarşısında püşk atdı. Və Binyamin qəbiləsinin püşkü onların tayfalarına görə birinci çıxdı, və onların püşkünün sərhədləri Yəhuda oğulları ilə Yusif oğulları arasında çıxdı. Onların sərhədləri şimaldan, İordandan başladı; sərhədlər Yerixonun arxasından şimala doğru qalxacaq, sonra dağa qalxacaq, dənizə tərəf gedəcək və onun çıxışı Mabdaritis Betxon olacaq. Və sərhəd oradan Luzanın arxasına, onun cənub tərəfinə keçəcək - bu Beteldir. Sonra sərhəd Maatarov Oreçə, aşağı Bet-Horonun cənubunda olan dağlıq əraziyə enəcək. Sərhədlər keçəcək və dəniz tərəfə baxan hissənin üzərindən keçəcək, cənubdan, dağdan Beyt-Xoronun qarşısında, cənubda, və onun çıxışı Qiryat-Baala olacaq, bu Qiryat-Yearimdir, Yəhuda oğullarının şəhəri, bu dənizə tərəf olan hissədir. Və Cənub tərəfə doğru olan

hissə Kariath Baalın hissəsindən başlayır, və sərhədlər Gasinə keçəcək, Naphto su bulağına qədər. Və sərhəd hissəyə enəcək, bu Şunem vadisinin üzünə görədir, o, şimaldan Emek Refaimin hissəsindəndir, və Gehenna cənubdan Yevusluların arxasına enəcək; Rogel bulağına enəcək; Və Bet-Şemeş bulağına keçəcək; və Gelilota keçəcək, o, Adummimin yoxuşunun qarşısındadır; və Ruven oğullarının Bohan daşına enəcək; və şimaldan Bet-Aravanın arxasınca keçəcək, və şimaldan dənizin arxasındakı sərhədlərə enəcək. Və sərhədlərin çıxışı Şimalda Duz dənizinin təpəsi üzərində, İordanın cənub hissəsinə doğru olacaq, bunlar cənubdan olan sərhədlərdir. Və İordan çayı şərq tərəfdən sərhəd edəcək, bu Benyamin oğullarının mirası, onun sərhədləri ətrafında tayfalarına görə. Və Binyamin oğullarının şəhərləri onların tayfalarına görə oldu: Yerixo, və Beteqayo, və Amekasis, və Baytabara, və Sara, və Besana, və Ayin, və Fara, və Efrata, və Karafa, və Kefira, və Moni, və Gibea, on iki şəhər; və onların kəndləri: Gibeon, və Rama, və Beerot, və Massema, və Miron, və Amoke, və Fira, və Kafan, və Nakan, və Zelekan, və Tareela, və Yebus; bu Yerusəlimdir; və Gabaot, Yarim, on üç şəhər, və onların kəndləri; bu Binyamin oğullarının irsidir onların tayfalarına görə.

19

Və Şimeon oğullarının ikinci püşkü çıxdı və onların mirası Yəhuda oğullarının püşkləri arasında oldu. Və onların irsi payı oldu Beer-Şeva, və Şama, və Kaladan, və Arşola, və Bola, və

İason, və Ertoula, və Boula, və Herma, və Sikelak, və Beyt-Maxerev, və Sarsusin, və Batarot, və onların tarlaları; on üç şəhər və onların kəndləri. Eremmon və Talxa və Yeter və Aşan: dörd şəhər və onların kəndləri onların şəhərlərinin ətrafında Balekə qədər, cənuba doğru Bametə gedənlərin; bu, Şimeon oğullarının qəbiləsinin irsi onların tayfalarına görə. Yəhudanın payından Şimeon oğullarının qəbiləsinin irsi verildi, çünki Yəhuda oğullarının payı onlarınkından böyük olmuşdu, və Şimeon oğulları onların payının ortasında irs aldılar. Və üçüncü püşk Zevuluna çıxdı, onların tayfalarına görə; onların mirasının sərhədləri Esedekqola olacaq, onların sərhədləri, dəniz və Maqelda, və Betaraba üzərində dərəyə birləşəcək, hansı ki Yekmanın qarşısındadır. Və Seddoukdan qayıtdı, şərqdən Bet-şemeşin əks tərəfindən çıxaraq Xaselot-aitın sərhədlərinə tərəf, və Dabirotdan keçəcək, və Fanqaiyə qalxacaq. Və oradan əks tərəfdən şərqə doğru dönərək Gebere üzərinə, Katasem şəhəri üzərinə gedəcək və Remmona Mataraoza üzərinə keçəcək. Və o, şimala doğru Amot üzərində sərhədləri dönəcək, və onların sonu Qayfael üzərində və Katanath və Nabaal və Şimron və Yerixo və Baytman üzərində olacaq. Bu, Zevulun oğullarının qəbiləsinin tayfalarına görə mirası idi, şəhərləri və kəndləri ilə birlikdə. Və Issakara dördüncü püşk düşdü. Və onların sərhədləri oldu Yazel və Xasalot və Şunem və Agin və Şiona və Reerot və Anaxeret və Dabiron və Kişon və Rebes və Remmas və Yeon və Tomman və Aymarek və Bersafes. Və sərhədlər Qatbor üzərində birləşəcək və Salim üzərində dənizə görə və Bet-şemeş, və onun sərhədlərinin çıxışı İordan olacaq. Bu, İssakar oğullarının qəbiləsinin mirası idi onların tayfalarına görə,

onların şəhərləri və kəndləri. Və beşinci püşk Aşerə onların qəbilələrinə görə çıxdı. Və onların sərhədləri Ekseleket, Alef, Baytok, Keaf, Elimelek, Ammiel və Maasa oldu; və dəniz tərəfində Karmel ilə, Sion ilə və Labanat ilə birləşəcək. Və günəşin şərqindən və Baithgeneth-dən dönəcək, və Zebulun və Ekgai ilə birləşəcək, və şimala görə Phthael, və Saphthaibethme sərhədlərinə girəcək, və Inael, və Chobamasomel-ə keçəcək, və Elbon, və Rahab, və Ememaon, və Kanthan böyük Sidon-a qədər. Və sərhədlər Ramaya dönəcək, və Masfassat bulağına qədər, və Surlularınkına, və sərhədlər Yasifə dönəcək, və onun sonu dəniz olacaq, və Apoleb, və Exozob, və Arxob, və Afek, və Raau. Bu, Aşer oğullarının qəbiləsinin mirası idi onların tayfalarına görə, şəhərləri və kəndləri ilə birlikdə. Və altıncı püşk Naftali üçün çıxdı. Və onların sərhədləri Moolam, Mola, Besemiin, Arme, Nabok və Iephthamai oldu, Dodama qədər, və onun keçidləri İordan oldu. Və sərhədlər Aththaborda dənizə tərəf dönəcək, və oradan Iakanaya keçəcək, və cənubdan Zebulunla birləşəcək, və Asher dəniz tərəfində birləşəcək, və İordan günəşin şərqindən. Və Surlular-ın qalalı şəhərləri, Sur, və Omatadaket, və Keneret, və Armait, və Arael, və Azor, və Kades, və Assari, və Azor bulağı, və Keroe, və Meqalaarim, və Baittame, və Tessamis. Bu, Naftali oğullarının qəbiləsinin mirasıdır. Dan üçün yeddinci irs çıxdı. Və onların sərhədləri oldu Sarat və Asa və Sammaus şəhərləri və Salamin və Ammon və Silata və Elon və Tamnata və Eqron və Alkata və Beqeton və Gebeelan və Azor və Banaibakat və Getremmon və dənizdən Şahinlər sərhədi Yaffa yaxınlığında. Bu, Dan oğullarının qəbiləsinin irsi idi, onların tayfalarına görə, onların şəhərləri və onların kəndləri. Və Dan oğulları getdilər və

Lakişə qarşı döyüşdülər, və onu ələ keçirdilər, və onu qılıncın ağzı ilə vurdular; və orada məskunlaşdılar və onun adını Lasendan adlandırdılar. Və getdilər torpağı ələ keçirmək üçün onların sərhədinə görə; və İsrail oğulları Allahın əmri ilə onların arasında Nun oğlu Yeşuaya irs verdilər, və ona şəhər verdilər ki, o istəmişdi, Tamnasarax, ki, Efrayim dağındadır; və o, şəhəri tikdi, və onda yaşadı. Bunlar o bölgülərdir ki, kahin Eleazar, Nun oğlu Yeşua və İsrail qəbilələrində ata nəsillərinin rəhbərləri Şiloda, Rəbbin hüzurunda, Şəhadət çadırının qapıları yanında püşk ilə miras olaraq təyin etdilər, və onlar torpağa daxil olmaq üçün getdilər.

20

Rəbb Yeşuaya danışdı və dedi: İsrail oğullarına de ki, Musa vasitəsilə sizə söylədiyim sığınacaq şəhərlərini ayırın. Qəsdən olmayaraq ruhu vuran qatil üçün sığınacaq, və sizin üçün şəhərlər sığınacaq olacaq, və qatil qan qisasçısı tərəfindən ölməyəcək, o, camaatın qarşısında mühakimə üçün durmayana qədər. Və o, Naftali dağında Qalileyada Kadeşi, Efrayim dağında Şekemi və Yəhuda dağında Arbok şəhərini - bu Xevrondur - ayırdı. Və İordanın o tərəfində Ruben qəbiləsindən səhrada, düzənlikdə Bosoru verdi, və Qad qəbiləsindən Gileadda Aremotu, və Mənəşşe qəbiləsindən Başanda Gaulonu verdi. Bunlar İsrail oğullarına və onların arasında yaşayan qəribə təyin olunmuş şəhərlərdir ki, qəsdən olmadan ruha zərər vuran hər kəs ora qaçsın, qan qisas alanın əlində ölməsin, camaatın

qarşısında hökm üçün durana qədər.

21

Və Levi oğullarının baş ataları kahin Eleazara və Nun oğlu Yeşuaya və İsrail qəbilələrindən ataların baş qəbilə başçılarına yaxınlaşdılar. Və onlara Kənan torpağında Şiloda deyərək dedilər ki, Rəbb Musanın əli vasitəsilə əmr etdi bizə yaşamaq üçün şəhərlər verməyi və heyvanlarımız üçün otlaqları. Və İsrail oğulları Rəbbin əmri ilə miras bölüşdürərkən Levililərə şəhərlər və onların otlaqlarını verdilər. Və püşk Kahat xalqına çıxdı, və Harun oğullarına, Levili kahinlərə Yəhuda qəbiləsindən, Şimeon qəbiləsindən və Binyamin qəbiləsindən püşklə on üç şəhər verildi. Və Kahatın qalan oğullarına Efrayim qəbiləsindən və Dan qəbiləsindən və Menaşşe qəbiləsinin yarısından püşk yolu ilə on şəhər. Gerşonun oğullarına İssakar qəbiləsindən, Aşer qəbiləsindən, Naftali qəbiləsindən və Menaşşenin yarım qəbiləsindən Başanda on üç şəhər verildi. Və Merarinin oğullarına onların tayfalarına görə Ruben qəbiləsindən, Qad qəbiləsindən və Zevulun qəbiləsindən püşklə on iki şəhər verildi. İsrail oğulları Levililərə şəhərləri və onların otlaqlarını verdilər, Rəbbin Musaya əmr etdiyi kimi, püşk yolu ilə. Və Yəhuda oğullarının qəbiləsi və Şimeon oğullarının qəbiləsi və Binyamin oğullarının qəbiləsindən bu şəhərləri verdilər; və onlar Levi oğullarından Kahat xalqından olan Harun oğullarına verildi, çünki püşk bunlara düşdü. Və onlara Qiryat-Arbanı, Anaqın ana şəhərini verdi; bu, Yəhuda dağındakı Xevrondur;

amma onun ətrafındakı otlaqları və şəhərin tarlalarını və onun kəndlərini Yeşua, Yefunne oğlu Kalevin oğullarına mülk olaraq verdi. Və Harunun oğullarına qatil üçün sığınacaq şəhərini verdi, Xevronu və onunla birlikdə ayrılmış otlaqları; və Lemnanı və ona aid ayrılmış otlaqları; və Aylomı və ona ayrılmış otlaqları; və Temanı və ona ayrılmış otlaqları; və Gellanı və ona ayrılmış otlaqları; və Daviri və ona ayrılmış otlaqları; və Asanı və ona ayrılmış otlaqları; və Tanunu və ona ayrılmış otlaqları; və Beytşemeşi və ona ayrılmış otlaqları; bu iki qəbilədən doqquz şəhər. Və Binyamin qəbiləsindən Giveon və onun otlaqları, və Qat və onun otlaqları, və Anatot və onun otlaqları, və Qamala və onun otlaqları; dörd şəhər. Harun oğullarının, kahinlərin bütün şəhərləri on üç idi. Və Kahat oğullarının xalqlarına, Levililərə, Kahat oğullarından qalan olanlara, və onların kahinlərinin şəhəri Efrayim qəbiləsindən oldu; və onlara sığınacaq şəhərini, qatilin şəhərini, Şekemi və onun otlaqlarını verdilər; və Qazaranı və onun otlaqlarını; və Bet-Xoronu və onun otlaqlarını; dörd şəhər. Və Dan qəbiləsindən Elkotaimi və onun otlaqları, və Getedan və onun otlaqları, və Ayalon və onun otlaqları, və Gat-Rimmonu və onun otlaqları; dörd şəhər. Və Mənəşşe qəbiləsinin yarısından Taanax və ona ayrılmış torpaqlar, Iebatha və ona ayrılmış torpaqlar - iki şəhər. Bütün şəhərlər on idi və bunlara aid ayrılmış torpaqlar Kahatın qalan oğullarının tayfalarına verildi. Və Gerşonun oğullarına, Levililərə, Mənəssə qəbiləsinin yarısından qatillər üçün ayrılmış şəhərləri verdilər: Başanitidada Qaulon və ona məxsus otlaqlar, və Bosoran və ona məxsus otlaqlar - iki şəhər. Və İssakar qəbiləsindən Kişon və onun otlaqları, və Daberat və onun

otlaqları, və Ramot və onun otlaqları, və Yazılar Bulağı və onun otlaqları - dörd şəhər. Və Aşer qəbiləsindən Basella və onun otlaqları, və Dabbon və onun otlaqları, və Xelkat və onun otlaqları, və Raxab və onun otlaqları - dörd şəhər. Və Naftali qəbiləsindən qatil üçün ayrılmış şəhər - Qalileyada Kadeş və onun otlaqları, və Nemmat və onun otlaqları, və Temmon və onun otlaqları, üç şəhər. Gedsonun qəbilələrinə görə bütün şəhərləri on üç şəhər idi. Və Merari oğullarının xalqına, qalan Levililərə, Zevulun qəbiləsindən Maan və onun otlaqları, və Kadeş və onun otlaqları, və Silla və onun otlaqları - üç şəhər. Və İordan çayının o tərəfində, Yerixoya görə, Ruven qəbiləsindən qatilin sığınacaq şəhəri olan Bosor səhrada; Miso və onun otlaqları; və Yazer və onun otlaqları; və Dekmon və onun otlaqları; və Mafa və onun otlaqları; dörd şəhər. Və Qad qəbiləsindən qatil üçün sığınacaq şəhəri və Gileadda Ramot və onun otlaqları, Kamin və onun otlaqları və Xeşbon və onun otlaqları və Yazer və onun otlaqları, bütün şəhərlər dörddür. Levi qəbiləsindən qalan Merari oğullarına onların nəsillərinə görə verilən bütün şəhərlər on iki şəhər idi. İsrail oğullarının mülkünün ortasında Levililərin bütün şəhərləri qırx səkkiz şəhərdir və bu şəhərlərin ətrafında onların otlaqları var; hər şəhər və şəhərin ətrafında otlaqlar bu şəhərlərin hamısına aiddir; Və Rəbb İsrailə bütün torpağı verdi ki, onların atalarına verməyə and içmişdi; və onlar onu miras aldılar və onda məskunlaşdılar. Və Rəbb onları hər tərəfdən dincəltdi, necə ki onların atalarına and içmişdi; heç kim onların qarşısında durmadı onların bütün düşmənlərindən; Rəbb onların bütün düşmənlərini onların əllərinə təslim etdi. Rəbbin İsrail

oğullarına danışdığı bütün gözəl sözlərdən heç biri boşa çıxmadı, hamısı yerinə yetdi.

22

O zaman Yeşua Ruvenin oğullarını və Qadın oğullarını və Menaşşe qəbiləsinin yarısını çağırdı və onlara dedi: siz eşitdiniz Rəbbin qulu Musanın sizə əmr etdiyi hər şeyi və mənim səsimə itaət etdiniz sizə əmr etdiyi hər şeydə. Siz bu günə qədər bu uzun müddət ərzində qardaşlarınızı tərk etməmisiniz və Allahınız Rəbbin əmrini saxlamısınız. İndi isə Rəbb Allahımız qardaşlarımıza dinclik verdi, necə ki onlara demişdi. İndi buna görə dönüb evlərinizə və İordanın o tərəfində Musanın sizə verdiyi mülkiyyət torpağınıza gedin. Amma əmrləri və qanunu yerinə yetirməkdə çox ehtiyatlı olun, hansını Rəbbin qulu Musa bizə yerinə yetirməyi əmr etmişdi; Rəbb Allahımızı sevmək, onun bütün yolları ilə getmək, onun əmrlərini qorumaq və ona bağlanmaq və ona bütün ağlınızla və bütün ruhunuzla xidmət etmək. Və Yeşua onlara xeyir-dua verdi və onları göndərdi, və onlar öz evlərinə getdilər. Və Mənəşşe qəbiləsinin yarısına Musa Başanda verdi, və yarısına Yeşua onun qardaşları ilə birlikdə İordan çayının o biri tərəfində, dəniz yanında verdi, və Yeşua onları evlərinə göndərdiyi zaman onlara xeyir-dua verdi. Və çox pulla öz evlərinə getdilər, və çox-çox heyvanlar, və gümüş, və qızıl, və dəmir, və çox geyim, düşmənlərin talan malını öz qardaşları ilə böldülər. Rubenin oğulları, Qadın oğulları və Mənəsse qəbiləsinin yarısı İsrail oğullarından Kənan

torpağındakı Şilodan ayrıldılar ki, Musanın əli vasitəsilə Rəbbin əmri ilə miras aldıqları öz mülkiyyət torpaqları olan Gileada getsinlər. Və onlar İordanın Gilead torpağına gəldilər ki, bu, Kənan torpağındadır, və Ruben oğulları, Qad oğulları və Menaşşe qəbiləsinin yarısı orada İordan üzərində bir qurbangah tikdilər, görünmək üçün böyük bir qurbangah. İsrail oğulları eşitdilər ki, deyirlər: Budur, Ruben oğulları, Qad oğulları və Menaşşe qəbiləsinin yarısı Kənan torpağının sərhədlərində, Gilead üzərində, Ürdünün o tayında, İsrail oğullarının ərazisində qurbangah tikdilər. Və bütün İsrail oğulları Şiloda toplanmışdılar ki, qalxıb onlara qarşı müharibə etsinlər. İsrailin oğulları Ruvenin oğullarına və Qadın oğullarına və Mənəssə qəbiləsinin yarısının oğullarına Gilead torpağına göndərdilər baş kahin Harunun oğlu Eleazarın oğlu Pineası və onunla birlikdə on rəhbər; bir rəhbər ata evindən İsrailin bütün qəbilələrindən; ata evlərinin rəhbərləri İsrailin minbaşılarıdır. Və onlar Ruvenin oğullarına, Qadın oğullarına və Menaşşe qəbiləsinin yarısına Gilead torpağına gəldilər və onlara dedilər: Rəbbin bütün məclisi belə deyir: Bu nə günahdır ki, siz İsrailin Allahının qarşısında etdiniz, bu gün Rəbbdən dönərək özünüzə qurbangah tikib Rəbbdən üsyançılar oldunuz? Peor günahı bizim üçün kiçik deyilmi, çünki biz ondan bu günə qədər təmizlənmədik? Və Rəbbin yığıncağında zərbə oldu. Və siz bu gün Rəbdən üz döndərdiniz, və olacaq ki, əgər bu gün Rəbdən ayrılsanız, sabah bütün İsrailin üzərinə qəzəb gələcək. Və indi əgər sizin mülkiyyətinizdəki torpaq kiçikdirsə, Rəbbin mülkiyyətinə, Rəbbin çadırının orada məskən saldığı torpağa keçin və bizimlə birlikdə miras alın, və Allaha qarşı üsyançılar

olmayın, və siz də Rəbbdən ayrılmayın, çünki siz bizim Allahımız Rəbbin qurbangahından kənarda qurbangah qurdunuz. Məgər Zerahın oğlu Achar həram edilmiş şeylə günah etmədi və bütün İsrail camaatının üzərinə qəzəb gəlmədi? Və bu bir nəfər özü öz günahında öldü. Və Ruvenin oğulları və Qadın oğulları və Menaşşe qəbiləsinin yarısı cavab verdilər və İsrailin minbaşılarına danışıb dedilər: Allah, Allah, Rəbbdir, və Allah, Allah özü bilir, və İsrail özü biləcək; əgər üsyanda Rəbbin qarşısında günah etmişiksə, qoy bu gündə bizi qurtarmasın. Əgər biz özümüzə qurbangah tikdiksə ki, Allahımız Rəbbdən ayrılaq, onun üzərinə yandırma qurbanları gətirək, onun üzərində xilas qurbanı təqdim edək, Rəbb hesab soruşacaq. Amma ehtiyat sözünə görə biz bunu etdik, deyərək ki, sabah sizin uşaqlarınız bizim uşaqlarımıza deməsinlər: Sizin İsrailin Allahı Rəbbə nə dəxliniz var? Və Rəbb bizim və sizin aramızda İordanı sərhəd qoydu, və sizin Rəbbdə payınız yoxdur, və sizin oğullarınız bizim oğullarımızı uzaqlaşdıracaqlar ki, Rəbbə ibadət etməsinlər. Və biz dedik belə etmək, bu qurbangahı tikməyin qurbanlar üçün və ya qurbanlar üçün deyil, amma bu şəhadət olsun bizim və sizin aramızda, və bizdən sonra bizim nəsillərimiz arasında, Rəbbin xidmətinə onun önündə xidmət etmək üçün, bizim qurbanlarımızda və bizim qurbanlarımızda və bizim sülh qurbanlarımızda; və sizin uşaqlarınız sabah bizim uşaqlarımıza deməsin ki, sizin Rəbbdə payınız yoxdur. Və biz dedik: Əgər nə vaxtsa bizə və ya bizim nəsillərimizə sabah danışsalar və desələr: Görün, Rəbbin qurbangahının bənzərliyinə baxın, hansını bizim atalarımız düzəltdilər, nə təqdimlər üçün, nə də qurbanlar üçün, amma bu sizinlə bizim

aramızda və bizim oğullarımız arasında şəhadətdir. Yox, buna görə də bu gün biz Rəbbdən dönməyək, Rəbbdən ayrılmayaq ki, meyvə təqdimləri, qurbanlar, Salamis və xilas qurbanı üçün qurbangah tikək, onun çadırının qarşısında olan Rəbbin qurbangahından başqa. Və kahin Finehas və onunla birlikdə olan İsrail cəmiyyətinin bütün hökmdarları Ruven oğullarının, Qad oğullarının və Manassa qəbiləsinin yarısının danışdıqları sözləri eşitdilər və bu onlara xoş gəldi. Və kahin Finehas Ruven oğullarına, Qad oğullarına və Mənəssə qəbiləsinin yarısına dedi: Bu gün bildik ki, Rəbb bizimlə olduğu üçün siz Rəbbin qarşısında günah etmədiniz və İsrail oğullarını Rəbbin əlindən xilas etdiniz. Və kahin Finehas və hökmdarlar Ruvenin oğullarından, Qadın oğullarından və Mənəssənin yarım qəbiləsindən Gileaddan Kənan torpağına, İsrailin oğullarının yanına geri döndülər və onlara cavab verdilər. Və bu İsrail oğullarını xoşladı, və İsrail oğulları ilə danışdılar, və İsrail oğullarının Allahını mübariklədilər, və dedilər ki, artıq onlara qarşı müharibəyə qalxmayacaqlar Ruven oğullarının, Qad oğullarının və Manasse qəbiləsinin yarısının torpağını məhv etmək üçün, və orada məskunlaşdılar. Və Yeşua Ruvenin, Qadın və Manassanın yarım qəbiləsinin qurbangahını adlandırdı və dedi ki, bu onların arasında şəhadətdir ki, Rəbb onların Allahıdır.

23

Və belə oldu ki, çox günlər keçdikdən sonra Rəbb İsraili bütün

ətraf düşmənlərindən rahatlandırdı və Yeşua qocalmışdı, yaşda irəliləmişdi. Yeşua İsrailin bütün oğullarını və onların ağsaqqallar şurasını və onların hökmdarlarını və onların hakimlərini və onların mirzələrini bir yerə çağırdı və onlara dedi: Mən qocalamışam və günlərimdə irəli getmişəm; siz isə görmüsünüz ki, bizim Rəbb Allahımız bütün bu millətlərə bizim qarşımızda nə qədər etdi, çünki sizin Rəbb Allahınız sizin üçün döyüşən idi. Baxın ki, mən sizə qalan millətləri mirasla qəbilələrinizə verdim, İordan çayından bütün millətləri məhv etdim və böyük dənizdən günəşin qərb tərəfinə qədər sərhəd qoyacaq. Amma Rəbbimiz Allahımız onları bizim qarşımızdan məhv edəcək, ta ki həlak olsunlar, və onlara vəhşi heyvanlar göndərəcək, ta ki onları və onların padşahlarını sizin qarşınızdan məhv edəcək, və siz onların torpağını miras alacaqsınız, necə ki Rəbbimiz Allahımız sizə söylədi. Ona görə çox güclü olun ki, Musanın qanun kitabında yazılmış hər şeyi qoruyasınız və yerinə yetirəsiniz, elə ki sağa və ya sola dönməyəsiniz, elə ki bu qalan millətlərə qarışmayasınız; və onların allahlarının adları aranızda çəkilməyəcək, nə onlara ibadət edəcəksiniz, nə də onlara səcdə edəcəksiniz, amma Allahımız Rəbbə bağlı qalacaqsınız, necə ki bu günə qədər etdiniz. Və Rəbb onları sizin üzünüzdən məhv edəcək - böyük və güclü millətləri, və heç kim bu günə qədər bizim qarşımızda müqavimət göstərmədi. Sizdən biri mini təqib etdi, çünki Rəbbimiz Allah bizim üçün sizinlə döyüşdü, necə ki bizə demişdi. Və Rəbbimiz Allahı sevməkdə çox ehtiyatlı olun. Əgər siz dönüb yanınızda qalan bu millətlərə qoşulsanız və onlarla evlənib qarışsanız və onlar da sizinlə qarışsalar, bilin ki Rəbb bu

millətləri sizin üzünüzdən tamamilə məhv etməyəcək və onlar sizin üçün tələlərə, büdrəmə daşlarına, dabanlarınızda mıxlara və gözlərinizdə oxlara çevriləcəklər, ta ki Allahınız Rəbbin sizə verdiyi bu yaxşı torpaqdan həlak olasınız. Mən də gedirəm bu yolu, necə ki yer üzündə hamı gedir, və siz öz qəlbinizlə və öz canınızla biləcəksiniz ki, Rəbbimiz Allahın bizə aid olan hər şey barədə dediyi bütün sözlərdən bir dənəsi belə boşa çıxmadı, onlardan heç biri puça çıxmadı. Və elə olacaq ki, necə bizə bütün yaxşı sözlər gəldi, hansıları Rəbb sizə danışdı, beləcə Rəbb Allah sizin üzərinizə bütün pis sözləri gətirəcək, o vaxta qədər ki, sizi bu yaxşı torpaqdan məhv edəcək, hansını Rəbb sizə verdi, siz Allahımız Rəbbin əhdini pozduqda, hansını bizə əmr etdi, və gedib başqa allahlara xidmət edib onlara səcdə edəcəksiniz.

24

Və Yeşua İsrailin bütün tayfalarını Şiloya topladı və onların ağsaqqallarını, katiblarini və hakimlərini birlikdə çağırdı və onları Allahın qarşısında dayandırdı. Və Yeşua bütün xalqa dedi: Rəbb İsrailin Allahı bunları deyir: Çayın o tayında sizin atalarınız əvvəldən məskunlaşdılar - İbrahimin atası Tera və Naxorun atası - və onlar başqa allahlara qulluq etdilər. Və mən sizin atanız İbrahimi çayın o tərəfindən aldım və ona bütün torpaqda rəhbərlik etdim və onun nəslini çoxaltdım və ona İshaqı verdim, və İshaqa Yaqubu və Esavı verdim, və Esava Seir dağını ona miras almaq üçün verdim, və Yaqub və onun oğulları

Misirə getdilər və orada böyük və çoxlu və güclü millət oldular, və Misirlilər onlara əziyyət verdilər. Və Misiri vurdum o əlamətlərlə ki, onların arasında etdim. Və bundan sonra O, bizim atalarımızı Misirdən çıxardı, və siz Qırmızı dənizə daxil oldunuz, və Misirlilər bizim atalarımızı döyüş arabaları və atlarla Qırmızı dənizə qədər təqib etdilər. Və biz Rəbbə fəryad etdik, və O, bizim və Misirlilərin arasında bulud və qaranlıq verdi, və onların üzərinə dənizi gətirdi və onları örtdü, və sizin gözləriniz Rəbbin Misir torpağında nə etdiyini gördü, və siz səhrada çox günlər idiniz. Və O, bizi İordanın o tayında yaşayan Amorluların torpağına gətirdi və Rəbb onları bizim əllərimizə təslim etdi, və siz onların torpağını miras aldınız və onları öz üzünüzdən məhv etdiniz. Və Moab padşahı Sippor oğlu Balak qalxdı və İsrailə qarşı döyüşə düzüldü, və göndərib Balaamı çağırdı ki, bizi lənətləsin. Və Rəbb Allahın səni məhv etmək istəmədi və bizi bərəkətlərlə bərəkətləndirdi, bizi onların əllərindən xilas etdi və onları təslim etdi. Və siz İordanı keçdiniz və Yerixoya gəldiniz, və Yerixoda yaşayanlar - Emorlular, Kənanlılar, Perizlilər, Xivlilər, Yevuslular, Xetlilər və Qirqaşlılar bizə qarşı döyüşdülər, və Rəbb onları bizim əllərimizə təslim etdi. Və sizdən əvvəl eşşəkarısını göndərdi və o, bizim qarşımızdan on iki Amorlu padşahını qovdu, sənin qılıncınla deyil və sənin kamanınla da deyil. Və O, sizə elə torpaq verdi ki, onun üzərində zəhmət çəkmədiniz, elə şəhərlər verdi ki, onları tikmədiniz, və siz onlarda məskunlaşdınız, və elə üzümlüklər və zeytunluqlar verdi ki, onları siz əkmədiniz, lakin onlardan yeyirsiniz. Və indi Rəbdən qorxun və Ona düzlük və ədalətlə xidmət edin, və atalarımızın çayın o tayında və Misirdə xidmət

etdikləri yad tanrıları götürüb atın, və Rəbbə xidmət edin. Əgər Rəbbə xidmət etmək sizə xoş gəlmirsə, bu gün özünüz üçün seçin kimə xidmət edəcəksiniz: yaxud çayın o tayında olan atalarınızın tanrılarına, yaxud torpaqlarında yaşadığınız Emorluların tanrılarına. Amma mən və mənim evim Rəbbə xidmət edəcəyik, çünki O müqəddəsdir. Və xalq cavab verərək dedi: Rəbbi tərk edib başqa tanrılara xidmət etmək bizim üçün olmasın. Rəbb Allahımız, Özü Allahdır, Özü bizi və atalarımızı Misirdən çıxartdı və bizi getdiyimiz bütün yolda və keçdiyimiz bütün millətlər arasında qorudu. Və Rəbb Amorluları və torpaqda yaşayan bütün millətləri bizim üzümüzdən qovdu, amma biz də Rəbbə xidmət edəcəyik, çünki O, bizim Tanrımızdır. Və Yeşua xalqa dedi: siz Rəbbə xidmət edə bilməzsiniz, çünki O müqəddəs Allahdır; və qısqanc olan O sizin günahlarınızı və qanunsuz əməllərinizi bağışlamayacaq, nə vaxt ki siz Rəbbi tərk edib başqa allahlara xidmət edəsiniz; və gəlib sizə zərər verəcək və sizi məhv edəcək, ona görə ki sizə yaxşılıq etdiyinin əvəzinə. Və xalq Yeşuaya dedi: Xeyr, amma biz Rəbbə xidmət edəcəyik. Və Yeşua xalqa dedi: siz özünüzə görə şahidsiniz ki, siz Rəbbə xidmət etməyi seçdiniz. Və indi aranızdan yad tanrıları götürüb atın və ürəyinizi İsrailin Rəbbi Allahına tərəf düzəldin. Və xalq Yeşuaya dedi: Rəbbə xidmət edəcəyik və onun səsinə qulaq asacağıq. Və Yeşua o gün xalqla əhd bağladı və Şiloda, İsrailin Allahının çadırı qarşısında ona qanun və hökm verdi. Və bu sözləri Allahın qanunlar kitabına yazdı və böyük bir daş götürdü və Yeşua onu Rəbbin qarşısında püstə ağacının yanında qurdu. Və Yeşua xalqa dedi: Budur, bu daş sizin aranızda şəhadət olacaq, çünki o, Rəbbin ona deyilən

hər şeyi eşitdi, çünki bu gün sizə danışdı, və bu, sonuncu günlərdə, nə vaxt ki mənim Rəbbim Allaha qarşı yalan danışasınız, sizin aranızda şəhadət olacaq. Və Yeşua xalqı göndərdi və hər biri öz yerinə getdi. İsrail Yeşuanın bütün günlərində və Yeşuadan sonra ömür sürən və Rəbbin İsrailə etdiyi bütün işləri görən ağsaqqalların bütün günlərində Rəbbə xidmət etdi. Və bundan sonra Yeşua, Nun oğlu, Rəbbin qulu yüz on yaşında öldü. Və onu dəfn etdilər onun payının sərhədlərinə doğru Timnath Serahda, Efrayim dağında, Gilead dağının şimalından. Və Yusifin sümüklərini İsrail oğulları Misirdən yuxarı gətirdilər və dəfn etdilər Şekemdə, tarlanın payında, hansı ki Yaqub əldə etmişdi Şekemdə yaşayan Emorluların yanından yüz quzu qarşılığında, və onu Yusifə payda vermişdi. Və bundan sonra belə oldu ki, baş kahin Harunun oğlu Eleazar öldü və onun oğlu Pinehasa verilmiş olan Efrayim dağındakı Gibeada dəfn edildi.